Møteinnkalling

Utvalg:	**Kommunestyret**
Møtested:	Kommunestyresalen, Skjervøy rådhus
Dato:	12.12.2018
Tidspunkt:	10:15

Eventuelt forfall må meldes snarest på mail. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utv.saksnr	Sakstittel	U.Off	Arkivsaksnr
O	Status bygging av barnehage Prestegårdsjorda ved prosjektleder Einar Lauritzen		
PS 55/18	Økonomirapportering desember 2018		2017/294
PS 56/18	Investeringsrapport desember 2018		2017/294
PS 57/18	Mottak av flyktninger i 2019		2015/207
PS 58/18	Retningslinjer i arbeid med flyktninger i Skjervøy kommune		2015/207
PS 59/18	Utvidelse av kirkegård på Skjervøy		2018/423
PS 60/18	Måling av avløp for bedrifter med egen prosessledning.		2015/577
PS 61/18	Tiltak for å rekruttere og beholde barnehagelærere i barnehagene i Skjervøy kommune		2015/78
PS 62/18	Rullering av handlingsdel i kommuneplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2017-2025		2015/147
PS 63/18	Rullering av pkt. 5.0 handlingsprogram for folkehelse i kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2017 - 2025.		2015/598
PS 64/18	Budsjett og økonomiplan 2019-2022		2018/423
PS 65/18	Revidert avtale om brannvernsamarbeid i Nord-Troms - kommunene Kvænangen, Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord og Lyngen		2015/735
PS 66/18	Kommuneplanens samfunnsdel - endelig forslag til planprogram		2018/369
PS 67/18	Møteplan for 2019 - alle utvalg		2016/552
PS 68/18	Vågvann steinbrudd - utarbeidelse av driftsplan		2015/1009
PS 69/18	Sluttregnskap - Renovering ungdomskolen/epc 2013-2018		2015/992
PS 70/18	Omregulering av deler av reguleringsplan Ratamajorda, Alfheinmveien 6 gnr 69 bnr 816		2018/458
PS 71/18	Skjervøyterminalen - kommunalt AS?		2015/764
PS 72/18	Sluttregnskap - inntaksdammen på Kågen.		2016/85
PS 73/18	Tilstandsvurdering for kommunale bygg		2018/488
PS 74/18	Tilstandsrapport kommunale utleieboliger		2018/2
PS 75/18	Interpellasjoner		
PS 76/18	Referatsaker		
RS 21/18	Protokoll fra møte Nord-Troms Regionråd		2015/65

	30.10.18	
RS 22/18	Møteplan 2019 og protokoll fra møte Nord-Troms Regionråd 27.11.18	2015/65
RS 23/18	Kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse i Troms	2017/217
RS 24/18	Boreal Maritim AS avtale og kaileie ev 17.10.18	2017/101
RS 25/18	Redningsskjøyta avtale og kaileie ev. 17.10.18	2017/101

Status bygging av barnehage Prestegårdsjorda ved prosjektleder Einar Lauritzen

Skjervøy kommune

Arkivsaknr: 2017/294 -20
Arkiv: 150
Saksbehandler: Espen Li
Dato: 04.12.2018

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
55/18	Kommunestyret	12.12.2018

Økonomirapportering desember 2018

Henvisning til lovverk:

Vedlegg
1 Skjema 1A
2 Skjema 1B
3 Redegjørelse kostnader brøytesaken

Rådmannens innstilling

Kommunestyret tar økonomirapporten til etterretning og vedtar budsjettreguleringer i tråd med skjema 1A og 1B.

Saksopplysninger

SENTRALADMINISTRASJONEN
Under sentraladministrasjonen ligger flyktningetjenesten. Vi har bosatt noen flyktninger mer enn det som var budsjettert. Dette betyr at vi får mer merinntekt på tilskudd fra staten. Deler av denne merinntekten brukes til å dekke inn gevinsten av lavere sykefravær på kroner 500.000,- som var lagt inn i budsjettet. Selv om legemeldt sykefravær har gått noe ned har vi ikke sett noen effekt enda, og besparelsen må dekkes inn. I tillegg må det legges inn midler til prosjektet «den digitale innbygger i Nord-Troms» da disse midlene ble inntektsført sammen med rammetilskuddet fra fylkesmannen i 2017.

KULTUR OG UNDERVISNING
Kultur og undervisning går så å si i balanse og gir fra seg kroner 200.000,- som de har til overs. Dette skyldes at det ved forrige rapportering bare var lagt inn en antagelse av lønnsoppgjøret, mens det reelle ble noe lavere.

HELSE OG OMSORG
Det ble i 2017 inntektsført kroner 827.000,- for mye i refusjon for ressurskrevende brukere. Dette kommer som utgift i 2018. I tillegg trenger etaten tilført kroner 1.728.000,- Dette forklares med følgende:

Ansvar 354 Lønn forebyggende tiltak har en gjennom flere år hatt en bruker der behovet for bistand har blitt løst gjennom omsorgslønn og avlastning. Det har vært og er behov for å flytte bruker i egen bolig med heldøgns omsorgstilbud. Til nå har ikke dette lykkes.
På dette ansvaret er det nødvendig å tilføre kr. 158.000,-.

Ansvar 370 er det skjevheter på fastlønn med kr. 346.000,- som må tilføres på skjema 2. Fastlønna på ansvaret ser ut til å ha vært feilbudsjettert gjennom hele året.

Ansvar 375 er det skjevheter på fastlønna med kr. 319.000,- som må tilføres på skjema 2.
På reguleringen i høst ble det tatt ut kr. 500.000,- av fastlønna på ansvaret. Dette viser seg nå at det var et for stort beløp. På samme området er det negativt avvik på lønn sykevikarer med anslagsvis kr. 78.000,- som også er tatt med på skjema 2. Det ligger også et beløp på kr. 608.000,- refusjon fra fylket som vi ikke får inn. Dette har sammenheng med at fylket kjøpte tjenester i form av bemanning i forbindelse med et skoletilbud tidligere. Dette må tas ut av budsjettet da fylket ikke lengre kjøper tjenester fra ansvaret.

Ansvar 378 er det et negativt avvik på fastlønn med kr. 219.000,- som er lagt på skjema 2.

TEKNISK ETAT
Teknisk etat har ikke kommet i gang med verken reguleringsplan i bruddet eller sentrumsplan. Det betyr at disse midlene avsettes på disposisjonsfond slik at det er mulig å regulere de inn igjen i juni 2019 når arbeidene er kommet godt i gang.
Det ble bedt om litt for mye penger i forbindelse med brøytesaken tidligere som etaten nå gir fra seg igjen. (Totalforbruket på brøytesaken kan sees i vedlegg 3.) I tillegg ble det ikke noe av kurs i offentlig anskaffelse, slik at etaten totalt gir fra seg kroner 1.883.500,-

FINANS
Vi har god skatteinngang så langt, og skatteoppgjøret for november var veldig bra. Vi justerer litt mellom skatt og rammetilskudd, og øker skatteinngangen med 1,4 millioner.
Tap på fordringer vurderes hvert år og man må både konstatere tap i det enkelte år og avsette til fremtidige tap. Vi har i dag kontroll på fordringsmassen, men fortsatt er det en del som ikke kan kreves inn da skyldnerne ikke har verken eiendeler eller ytelser å ta utlegg i. Det budsjetteres inn at vi taper kroner 200.000,- i 2018. Dette gjelder husleie og legges inn på ansvar for utleieboliger på teknisk etat. En ting som kommer i tillegg fremover er utestående barnehagefakturaer. Tidligere kunne vi si opp barnehageplassen til de som ikke betalte, men etter vedtaket i sak 13/18 der man ikke lengre skulle si opp plassen, må vi nok vente at vi både må avsette til tap og kanskje også konstatere tap i fremtiden.

Vurdering
Totalt sett ser det ut til at vi skal gå i balanse i 2018. Vi klarer å dekke inn alle merforbruk i denne reguleringen med ekstra inntekter og justeringer.

Budsjettskjema 1A - Driftsbudsjettet

Tall i 1 kroner	Regulert budsjett 2018	Opprinnelig budsjett 2018	Regnskap 2017
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER			
Skatt på inntekt og formue	-69 813 700	-59 424 000	-64 296 036
Ordinært rammetilskudd	-126 039 000	-134 539 000	-127 493 315
Eiendomsskatt verk og bruk	-950 000	-950 000	-1 056 016
Eiendomsskatt annen fast eiendom	-7 250 000	-7 250 000	-7 053 890
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-54 258 392	-9 817 200	-16 392 464
Sum frie disponible inntekter	**-258 311 092**	**-211 980 200**	**-216 291 722**
FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER			
Renteinntekter og utbytte	-3 714 000	-3 254 000	-1 431 137
Gevinst finansielle instrument (omløpsmidler)	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	5 918 718	6 404 218	4 954 260
Tap finsansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0
Avdrag på lån	10 487 000	9 416 000	10 261 802
Netto finansinntekter/-utgifter	**12 691 718**	**12 566 218**	**13 784 926**
AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER			
Til dekning av tidligere års regnsk.mess. merforb.	0	0	0
Til ubundne avsetninger	47 526 998	1 498 686	4 889 597
Til bundne avsetninger	1 489 812	0	4 741 241
Bruk av tidligere års regnsk.messige mindreforb.	-6 403 812	0	-1 980 651
Bruk av ubundne avsetninger	-1 927 000	-1 367 000	-5 187 174
Bruk av bundne avsetninger	-6 370 300	-850 000	-4 066 530
Netto avsetninger	**34 315 698**	**-718 314**	**-1 603 517**
FORDELING			
Overført til investeringsregnskapet	40 000	875 000	0
Til fordeling drift	-211 263 676	-199 257 296	-204 110 313
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	211 263 676	199 257 296	197 706 501
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk	**0**	**0**	**-6 403 812**

04.12.2018 Espen Li

Budsjettskjema 1B - Driftsbudsjettet

Tall i 1 kroner	Regulert budsjett 2018	Opprinnelig budsjett 2018	Regnskap 2017
Netto driftsutgifter pr Etat			
Sentraladministrasjonen	28 590 555	32 924 255	26 319 482
Kultur og undervisning	66 001 223	64 800 223	63 015 211
Helse og omsorg	100 333 289	91 886 939	91 811 562
Prosjekter	1 778 730	0	-98 306
Investering	0	0	0
Teknisk	22 485 879	17 571 879	17 177 340
Finans	-7 926 000	-7 926 000	-518 788
Netto for Etat	**211 263 676**	**199 257 296**	**197 706 501**

04.12.2018 Espen Li

Redegjøring for kostnader vedrørende anbudsprosessen brøyting kommunale veger Skjervøy tettsted

Utgifter 2017	WAL-Larsen	Dla Piper	Erstatning/omkostninger	Totalt 2017
Sum 2017	157.650,-	789.432,-	308.610,-	1.255.692,-

Utgifter 2018	DLA Piper	Pleym	Erst./omkostninger	Totalt 2018
Sum 2018	453.275,-	514,108,-	848.111,-	1.815.494,-

Utgift 2017-18	WAL-Larsen	DLA Piper	Pleym	Erst./omkostninger	Totalt 2017-18
Sum 2017-18	157.650	1.242.707	514.108	1.156.721	3.071.186,-

Totalt er det bedt om kr. 3.279.186,- på skjema 2, dette er kr. 208.000,- mer enn det som er brukt.

Grunnen til at det var bedt om for mye var usikkerhet om erstatninger/omkostninger samt advokatutgifter.

Kr. 200.000,- blir gitt tilbake over ansvar 690 på skjema 2.

Skjervøy kommune

Arkivsaknr: 2017/294 -21
Arkiv: 150
Saksbehandler: Espen Li
Dato: 04.12.2018

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
56/18	Kommunestyret	12.12.2018

Investeringsrapport desember 2018

Henvisning til lovverk:

Vedlegg
1 Skjema 2A
2 Skjema 2B

Rådmannens innstilling

Kommunestyret tar investeringsrapporten til etterretning og vedtar reguleringer i tråd med skjema 2A og 2B.

Saksopplysninger

I alle prosjekter der vi har betalt moms og har fått denne kompensert er momsen budsjettert inn nå i denne reguleringen. Totalt kroner 5.000.000,- fordelt på flere prosjekter.

502 – Aksjer
Det årlige egenkapitalinnskuddet i klp. Totalt kroner 994.000,- som ikke er mulig å låne til. Bruker diverse inntekter i investeringsregnskapet til å dekke dette inn og overfører bare 40 av 875 budsjetterte kroner fra drift.

510 – Flytebrygge
Avtale med Redningsselskapet på plass. Kroner 1.000.000,- legges inn til formålet. Begge sider av flytebrygga vil bli leid ut slik at prosjektet totalt sett gir mer inntekter enn kostnader fra 2019.

512 – Tak kulturhuset
Arbeidet kom i gang, men er utsatt på grunn av manglende arbeidskraft hos utførende firma. Starter opp igjen på nyåret.

519 – Maskinparken

Etter vedtak om brøytesaken der det ble vedtatt at det skulle kjøpes inn klappvingeskuffer for kroner 300.000,- for at kommunen ikke skulle utløse opsjon på brøyting og strøing av fortauer, er nå gjort innenfor ramma.

520 – Inntaksdam Storbuktvann
Se sluttrapport

525 – Ny barnehage
Se egen orienteringssak.

528 – Renovering vannledninger
Stort sett ferdig. Blir asfaltert til neste år.

529 – Renovering avløpsledninger
Stort sett ferdig. Blir asfaltert til neste år.

562 – Kommunale veier
Tilføres kroner 150.000,- Det hentes kroner 70.000,- fra vann – og avløpsprosjektene og resten lånefinansieres slik at vi får laget et nytt fortau fra den nye barnehagen og oppover ca 150 meter.

590 - Startlån
Det har vært en del aktivitet nå på høsten. Utbetalt kroner 3.845.000,- så langt, og så er det gitt tilsagn på et par lån til som kanskje utbetales i år.

Budsjettskjema 2A - Investeringsbudsjettet

Tall i 1 kroner	Regulert budsjett 2018	Regulering er 2018	Opprinnelig Budsjett 2018	Regnskap 2017
FINANSIERINGSBEHOV				
Investeringer i anleggsmidler	62 443 000	493 000	61 950 000	36 592 414
Utlån og forskutteringer	5 000 000	5 000 000	0	200 000
Kjøp av aksjer og andeler	995 000	995 000	0	947 626
Avdrag på lån	2 700 000	2 700 000	0	4 331 069
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0
Avsetninger	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	**71 138 000**	**9 188 000**	**61 950 000**	**42 071 109**
FINANSIERING				
Bruk av lånemidler	-56 293 000	-2 493 000	-53 800 000	-24 686 219
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-545 000	-545 000	0	-5 295 900
Tilskudd til investeringer	-6 150 000	2 000 000	-8 150 000	-4 300 000
Kompensasjon merverdiavgift	-5 000 000	-5 000 000	0	-2 332 921
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-3 110 000	-3 110 000	0	-4 786 069
Andre inntekter	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	**-71 098 000**	**-9 148 000**	**-61 950 000**	**-41 401 109**
Overført fra driftsregnskapet	-40 000	-40 000	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	0	0	0	-670 000
Sum finansiering	**-71 138 000**	**-9 188 000**	**-61 950 000**	**-42 071 109**
Udekket / Udisponert	**0**	**0**	**0**	**0**

04.12.2018 Espen Li

Budsjettskjema 2B - Investeringsbudsjettet

	Tall i 1 kroner	Regulert budsjett 2018	Reguleringer	Oppr. budsjett 2018
	Til investeringer anleggsmidler			
501	Adgangskontroll helsesenter	390 000	90 000	300 000
503	Signalsystem sykesenger	-	- 800 000	800 000
504	Styresystem heis	563 000	113 000	450 000
508	Teknisk utstyr kulturhuset	294 000	294 000	-
510	Flytebrygger	1 000 000	- 3 000 000	4 000 000
512	Tak på kulturhuset	1 526 000	1 526 000	-
513	Tak barneskolen	775 000	- 325 000	1 100 000
514	Skredforebygging	-	- 2 000 000	2 000 000
519	Varebil terminalen	700 000	300 000	400 000
520	Inntaksdam	158 000	158 000	-
525	Ny barnehage	36 542 000	4 542 000	32 000 000
526	SD-anlegg vann	103 000	103 000	-
527	SD-anlegg avløp	12 000	12 000	-
528	Oppgradering vann	3 965 000		4 000 000
529	Oppgradering avløp	3 965 000		4 000 000
531	Kaidekke terminalen	-	- 600 000	600 000
542	Kai Kollagerneset	12 300 000		12 300 000
562	Kommunale veier	150 000	150 000	-
	Sum fordelt	**62 443 000**	**563 000**	**61 950 000**

04.12.2018 Espen Li

Skjervøy kommune

Arkivsaknr: 2015/207 -46
Arkiv: F30
Saksbehandler: Helene Solvang
Dato: 03.12.2018

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
57/18	Kommunestyret	12.12.2018

Mottak av flyktninger i 20189

Henvisning til lovverk:

Rådmannens innstilling

Kommunestyret gjør slikt vedtak:

Skjervøy kommune stiller seg positivt til mottak av inntil 10 flyktninger i 2019. Økonomiske konsekvenser av eventuell mottak av flyktninger rapporteres i første økonomirapportering 2019.

Saksopplysninger

Så langt har Skjervøy kommune oppfylt sine forpliktelser overfor IMDI og bosatt det antallet flyktninger som var avtalt. Per i dag er det totalt 80 flyktninger i kommunen, inkludert 4 som er født i Norge. Med ei bosetting på 10 flyktninger i år, er vi oppe i 86 ved årsskiftet.

Signaler fra IMDI har tidligere vært at kommuner med under 5000 innbyggere ikke vil bli anmodet om å bosette flyktninger for 2019. Skjervøy kommune ved flyktningetjenesten har fått signaler fra IMDI at vi har gode resultatet i forhold til gjennomføring av introduksjonsprogrammet og overgang til skole/arbeid. Dette gjør at kommunen kan få anmodning om å bosette flyktninger også i 2019. Denne anmodningen vil komme tidligst 10. desember 2018.

Vurdering:

Flyktningetjenesten er en selvfinansiert tjeneste som opererer i samarbeid med voksenopplæringen i kommunen. I 2018 er det forventet integreringstilskudd på til sammen

13 184 000. Integreringstilskuddene har hittil dekket de utgiftene vi har hatt med god margin, men det er ikke tvil om at det er betydelig og ressurskrevende arbeid.

Pr. 01.01.2018 hadde Skjervøy voksenopplæring og flyktningetjeneste totalt 461 % stilling fordelt slik; Voksenopplæring 241 % og Flyktningetjenesten 200 %. Det høye bosettingstallet de siste tre årene, samt forventede familiegjenforeninger, gjør at voksenopplæringa og flyktningetjenesten fremdeles vil ha stor pågang.

Dersom kommunen skulle ta imot inntil 10 flyktninger også i 2019 så er det behov for å beholde personellressursen på til sammen 461 % stilling for flyktningetjenesten og voksenopplæringen for hele 2019. Vi bør derfor ikke ta ned stillingsressursen fra 01.08.2019 i forhold til budsjett- og økonomiplan. De økonomiske konsekvensens vil bli rapportert i økonomirapporteringen i juni 2019.

Bosetting av flyktninger medfører alltid større pågang hos andre tjenester som; helsestasjon, skole, barnehage og SFO osv. Med dagens bosetting vil denne pågangen fremdeles være stor. Det vil derfor være behov for økte ressurser innafor disse tjenestene også i 2019.

Boligsituasjonen i Skjervøy kommune er for tiden anstrengt og vi har med dagens boligmasse store utfordringer med å finne boliger til alle flyktningene vi bosetter. Kommunen har kjøpt to boliger med tanke på utleie til flyktninger, og ellers leier flyktningene kommunale og private boliger. Vi håper boligsituasjonen bedrer seg når de nye boligene i Hollendervika står ferdig. Et antall på 10 bosatte flyktninger i året synes fornuftig i forhold til forventet boligmasse.

Selv om vi nå har bosatt til sammen 86 flyktninger, mener vi at det skal være overkommelig å bosette inntil 10 flyktninger i 2019. Dette har sammenheng med at vi har gode resultater i forhold til overgang til skole og arbeid. Kommunen har lav arbeidsledighet og vi har behov for arbeidskraft blant annet innenfor fiskeindustrien, helse og barnehage. Det er og må fortsatt vært stort fokus på å kvalifisere flyktningene til arbeid innenfor disse bransjene. Det vurderes også som uheldig å ikke ta imot anmodningen om å bosette flyktninger i 2019, hvor vi kan risikere å ikke få en slik anmodning i årene framover.

Skjervøy kommune

Arkivsaknr: 2015/207 -48
Arkiv: F30
Saksbehandler: Helene Solvang
Dato: 04.12.2018

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
58/18	Kommunestyret	12.12.2018

Retningslinjer i arbeid med flyktninger i Skjervøy kommune

Henvisning til lovverk:

Vedlegg
1 Retningslinjer i arbeid med flyktninger i Skjervøy kommune

Rådmannens innstilling

Retningslinjer i arbeid med flyktninger, Skjervøy kommune vedtas. Retningslinjene gjennomgås en gang pr år av Flyktninggruppen og tas opp til politisk behandling hvert 4 år dersom vi har mottak eller bosatte flyktninger som har oppfølging av Flyktningetjenesten i Skjervøy kommunen.

Saksopplysninger

De nye retningslinjene er utarbeidet av flyktninggruppa høsten 2018, og er en revidering av tidligere retningslinjer fra 2001, 2005 og 2010.

Flyktninggruppa har bestått av flyktningkonsulent, helsesøster, barnehagekonsulent, boligforvalter, leder for barnevernet, rektor Skjervøy barneskole, leder NAV Skjervøy, politisk representant utnevnt av Formannskapet, personalsjef i Skjervøy kommune og leder for Skjervøy voksenopplæring og flyktningetjeneste.

Retningslinjene bestemmer hvordan flyktningetjenesten skal arbeide med mottak av flyktningene, introduksjonsprogram og ansvarsområdene til andre kommunale instanser. I tillegg beskrives samarbeidet med andre offentlige instanser, private

bedrifter og frivillig sektor. Det har vært viktig at de kommunale instansene har vært representert i dette arbeide. Og det understreker viktighetene av at mottak av flyktninger er et ansvar for hele kommunen og lokalsamfunnet.

Vurdering

Retningslinjene gir en god avklaring oppgaver og ansvarsområder i arbeidet med mottak av flyktninger i Skjervøy kommune. Disse bør gjennomgås og evalueres en gang i året av flyktninggruppen og denne bør kunne foreta enkle justeringer av retningslinjene. For øvrig bør disse opp til politisk behandling hver 4 år så lenge vi har mottak eller bosetning av flyktninger som har oppfølging av flyktningetjenesten i kommunen.

RETNINGSLINJER I ARBEID MED FLYKTNINGER

SKJERVØY KOMMUNE

Vedtatt i Skjervøy kommunestyre

De nye retningslinjene er utarbeidet av flyktninggruppa høsten 2018, og er en revidering av tidligere retningslinjer fra 2001, 2005 og 2010.

Flyktninggruppa har bestått av flyktningkonsulent, helsesøster, barnehagekonsulent, boligforvalter, leder for barnevernet, rektor Skjervøy barneskole, leder NAV Skjervøy, politisk representant utnevnt av Formannskapet, personalsjef i Skjervøy kommune og leder for Skjervøy voksenopplæring og flyktningetjeneste.

Endringslogg

Dato	Endret av

INNHOLD

Definisjoner 4

Målsetting 5

Tverretatlig flyktninggruppe 6

Framdriftsplan ved bosetting 7

Ansvarsfordeling 9

Økonomiske retningslinjer 13

- Økonomisk støtte ved bosetting 13
- Introduksjonsprogram med stønad 13
- Etableringsstøtte og tilskudd/bidrag 14
- Utstyr til boligen 14
- Boutgifter 14
- Klær 14
- Legekonsultasjoner 14
- Tannbehandling 14
- Briller 14
- Telefon/PC/nettbrett 14
- Barnehage/SFO 15
- Fritidsutstyr 15
- Aktivitetsmateriell 15
- Arbeidsklær 15
- Førerkort klasse B 15
- Utflytting av hus/leilighet 15
- Flytteutgifter 15
- Andre tiltak som fremmer integrering 15
- Tiltak i introduksjonsprogrammet 16

Handlingsprogram for barn/ungdom 17

Vedlegg 1: Rutiner ved bosetting 19

Vedlegg 2: Utstyrsliste 26

Vedlegg 3: Fadderordninger 31

DEFINISJONER/BEGREPSAVKLARINGER

Flyktning – FNs flyktningkonvensjon fra 1951 definerer en flyktning som en person som: *«av velbegrunnet frykt for å bli forfulgt på grunn av rase, religion, nasjonalitet, tilhørighet til en spesiell gruppe eller på grunn av politisk oppfatning befinner seg utenfor det landet han er borger av, og som er ute av stand til, eller på grunn av slik frykt, ikke ønsker dette lands beskyttelse».*

Asyl – fristed for personer som med rette frykter forfølgelse på grunn av rase, religion, nasjonalitet, politisk oppfatning eller tilhørighet til en spesiell sosial gruppe. Asyl innebærer beskyttelse mot å bli sendt tilbake til det området der en har grunn til å frykte forfølgelse. Asyl gir også visse rettigheter i asyllandet.

Overføringsflyktninger – flyktninger som får komme til Norge etter et organisert uttak, vanligvis i samarbeid med FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR). Stortinget, etter forslag fra Regjeringen, fastsetter en kvote for hvor mange overføringsflyktninger Norge kan ta imot hvert år.

Asylsøker – en person som på egen hånd og uanmeldt ber myndighetene om beskyttelse og anerkjennelse som flyktning. Personen kalles asylsøker og oppholder seg på et asylmottak inntil søknaden er avgjort.

Opphold på humanitært grunnlag – tillatelse som gis til asylsøkere som ikke fyller kravene til asyl, men som har flyktningelignende bakgrunn. Kan også gis de ander sterke menneskelige hensyn taler for at de blir i landet.

Familiegjenforening – oppholds-/arbeidstillatelse som gis til nære familiemedlemmer til norske statsborgere eller utenlandske statsborgere med lovlig opphold i Norge. Familiegjenforening gis i første rekke til ektefelle og barn under 18 år.

Utlendinger som innvilges asyl eller opphold av flyktningelignende grunner, samt familiegjenforente og norskfødte av disse, får status som flyktninger hos oss.

Arbeidsinnvandrer – en person som kommer til landet etter å ha fått arbeidstillatelse på grunnlag av et konkret jobbtilbud.

Innvandrer – en utenlandsfødt person, fast bosatt i Norge, men med begge foreldrene født i utlandet.

Alternativ mottaksplassering AMOT – en asylsøker kan av særskilte grunner, og etter skriftlig avtale med IMDI, plasseres i kommunen i søknadsperioden hvis vedkommende har familie eller venner som allerede er bosatt. Kommunen mottar tilskudd i perioden.

MÅLSETTING

Skjervøy kommune er et flerkulturelt samfunn hvor innflyttere, herunder flyktninger, og lokalsamfunn tar et felles ansvar for god integrering og inkludering i samfunnet.

Flyktninger bosatt i Skjervøy skal være en ressurs for kommunen og hver enkelt skal få mulighet til å bruke sine egne evner og interesser i likeverdig deltakelse i arbeidsliv, skole, fritidsaktiviteter, lag og foreninger i lokalsamfunnet.

Delmål:

1. Tjenesten skal være handlekraftig og utviklende slik at alle voksne flyktninger skal ha et tilpasset introduksjonsprogram som har klare mål om arbeid eller kvalifisering for arbeid. Etter 2 år skal minst 75% av de bosatte i Skjervøy kommune være i jobb og/eller skolegang/studier. Ved behov for avklaring i forhold til andre rettigheter så skal dette være igangsatt i løpet av samme periode.
2. Tjenesten skal være kompetent ved å sikre god opplæring i norsk språk slik at de etter 2 år kan gjøre seg forstått på norsk i dagliglivet.
3. Tjenesten skal gi flyktningene god informasjon om plikter og rettigheter i forhold til det å bo og leve i Norge. Kommunale instanser skal sikre at informasjonen er forstått og skal derfor bruke godkjent tolk. Tjenesten skal jobbe for et godt tverrfaglig samarbeid slik at flyktningene skal få rett hjelp til rett tid.
4. Tjenesten skal ha fokus på aktiviteter som skaper trivsel, og som bidrar til god folkehelse blant flyktningene.

TVERRETATLIG FLYKTNINGGRUPPE

Det skal være ei basisgruppe som har hovedansvar for flyktningarbeidet i kommunen.

FLYKTNINGGRUPPA vil bestå av:

- Leder for Skjervøy voksenopplæring og flyktningetjeneste
- Flyktningkonsulenten
- Helsesøster
- En representant fra NAV
- En representant fra kultur- og undervisning
- En representant fra sentraladministrasjonen
- En representant fra teknisk etat
- En representant fra barne- og ungdomsskolen
- En representant fra barnevernet
- En representant oppnevnt av Formannskapet

Gruppa innkaller andre aktører etter behov. Leder for flyktningetjenesten er leder for flyktninggruppa og kaller inn til minimum tre møter per år. Flyktninggruppa har myndighet til å justere retningslinjene fortløpende. Revidering gjøres og legges fram for kommunestyret en gang hvert fjerde år.

KAPASITET

Kommunestyret fatter vedtak om mottak av flyktninger pr år etter anmodning om bosetting fra IMDI. Før avgjørelse om hvilke flyktninger, hvor mange og tidspunkt for mottakelse, må tilgjengelige ressurser vurderes nøye. Dette gjelder både kapasitet på boligsituasjonen og de kommunale tjenestene forøvrig.

BOLIG

Det er viktig at vi kan tilby boliger som har hensiktsmessige løsninger i forhold til størrelse og spesielle behov. Vi må legge vekt på at det er en viss spredning av boligene slik at vi ikke danner ghettoer, eller lager isolerte småsamfunn bestående av flyktninger.

FRAMDRIFTSPLAN VED BOSETTING

FØR MOTTAK

Bolig må være avklart på forhånd. Det må også være avklart innenfor hver etat om vi har menneskelig kapasitet til å ta imot flyktningene. Dersom vi skal motta overføringsflyktninger, må vi undersøke behovet for å bestille transport fra flyplassen til Skjervøy. Når bolig og størrelse på familiene er avklart, skal flyktningetjenesten utstyre boligen med det mest nødvendige utstyret iht. inventar/utstyrsliste. Klær kan kjøpes sammen med de respektive flyktningene etter ankomst. De har rett på ett sett med sommer- og vinterklær ved bosetting. Hvis vi skal bosette flyktninger fra nye landområder, bør vi sørge for å få tilstrekkelig informasjon ut til alle impliserte parter vedrørende flyktningenes religion og kultur slik at vi er forberedt og dermed kan unngå misforståelser. Melding om forventet ankomst sendes alle impliserte parter. Vedtak om ventestønad bør være klart ved ankomst.

DE FØRSTE DAGENE

Ved bosetting av overføringsflyktninger skal flyktningene bli møtt av flyktningkonsulenten eller andre representanter fra flyktningetjenesten, samt tilstedeværende tolk, som skal følge dem opp i sine boliger. I hver boenhet skal det være minst en representant fra kommunen. Det må finnes mat og nødvendige toalettartikler i leilighetene. Flyktningetjenesten har ansvar for at nødvendig klær og annet utstyr blir innkjøpt sammen med flyktningene en av de nærmeste dagene. Flyktningene bør få utlevert skriftlig informasjon på sitt eget språk. Ved ankomst sendes ankomstmeldinger til IMDI og alle kommunale etater, skoler, legekontor, tannlegekontor og Politiet. I løpet av den første uka, bør det gis flere informasjonsmøter sammen med tilstedeværende tolk. Behovet for å innlemme andre offentlige kontorer vurderes fortløpende.

DEN FØRSTE MÅNEDEN

I løpet av den første måneden, skal flyktningene gjennomgå obligatoriske helseundersøkelser og vaksinasjonskontroller, folkeregistreres og søke oppholdskort hos Politiet. Skolebarna bør starte på skolen i løpet av denne måneden, og de bør i alle fall ha vært på sitt første besøk og omvisning på sine respektive skoler. Barn som har fått plass og skal begynne i barnehage, bør tilvennes og starte så snart de er klare. Leder for flyktningetjenesten og voksenopplæringa foretar inntaks-/ og kartleggingssamtaler av de voksne og gir nødvendig informasjon gjennom gjentatte møter med tilstedeværende tolk eller telefontolk. Flyktningkonsulenten og leder for voksenopplæringa samarbeider tett ved oppsetting av introduksjonsprogram.

INNEN TRE MÅNEDER

Alle voksne skal ha startet på norskundervisning og fått tilbud om introduksjonsprogram.

ETTER TRE MÅNEDER

Det omfattende arbeidet med integrering begynner i det øyeblikket bosettingen finner sted, og fortsetter med stort fokus etter nybosettingsperioden. Flyktningene må få kjennskap til de

lokale fritidsaktivitetene, og det må settes i gang tiltak som kan hjelpe dem i gang med å bygge sosiale nettverk.

I LØPET AV INTRODUKSJONSPERIODEN

Alle voksne flyktninger skal ha et tilpasset introduksjonsprogram som følges tett opp og evalueres i løpet av perioden i henhold til Introduksjonsloven. Målet er arbeid eller videre utdannelse. Det er viktig å samarbeide tett med NAV de to årene deltakerne er i introduksjonsprogram.

ETTER TO ÅR

Når de er ferdige med sitt introduksjonsprogram, skal de over i ordinært arbeid eller utdanning, eller tiltak gjennom NAV. Introduksjonsprogrammet kan utvides med inntil 1 år ved behov.

ETTER FEM ÅR

Målet er at flyktningene er selvhjulpne og klarer seg på lik linje med andre innbyggere i kommunen.

ANSVARSFORDELING

SENTRALADMINISTRASJONEN

Flyktningetjenesten

Leder for flyktningetjenesten har det overordna økonomiske og administrative ansvaret for virksomheten. Dette innebærer budsjett, regnskap og dialog med Rådmannen og de øvrige i sentraladministrasjonen om disponering av midlene vi har til rådighet. Videre har leder ansvar for å søke om tilskudd og ha kontroll og oversikt over inntekter og utgifter, samt foreta økonomiske vurderinger som gjelder virksomheten, og påse at retningslinjene blir fulgt. Leder har også ansvar for innkjøp av varer og tjenester, fakturering og attestering. Leder setter opp den enkeltes deltakers introduksjonsprogram i samarbeid med deltaker, organiserer tiltak i integreringsarbeidet, registrerer deltakelse og fravær, og foretar utbetaling av stønader iht. fraværsliste. I tillegg har leder rektoransvar for voksenopplæringa og administrering og organisering av skolens virksomhet.

Flyktningkonsulenten skal ha koordineringsansvaret i forbindelse med bosetting, og skal sammen med bosettingskoordinator/miljøarbeider ha ansvar for tilrettelegging og den daglige oppfølging av den enkelte flyktning.

Tjenesten vil ha ansvar for å anskaffe nødvendig innbo og løsøre før mottak, og anskaffelse av klær sammen med flyktningen innafor gjeldende vedtak. De skal også gjøre avtaler for de nødvendige helsekontrollene, registrering hos politiet, folkeregistrering, og være behjelpelig med å søke skattekort og bankkonto. Flyktningetjenesten har et særskilt oppfølgingsansvar i forhold til daglige problemstillinger av ulik art, samt igangsetting av integreringstiltak de to første årene av bosettingsperioden.

NAV

Flyktningetjenesten og NAV har formalisert samarbeidet gjennom egen samarbeidsavtale. Målet er at alle deltakerne, snarest mulig etter bosetting, skal kunne delta aktivt i samfunnet og fungere i ordinært arbeid eller utdanning, for å sikre overgang til varig arbeid og økonomisk selvstendighet.

Flyktningetjenesten og NAV skal i fellesskap bidra til et arbeidsrettet introduksjonsprogram. Man skal tidlig kunne fange opp deltakere som kan være klar for jobb, og vurdere bruk av virkemidler og arbeidsmarkedstiltak gjennom NAV, f.eks. lønnstilskudd.

Når introduksjonsprogrammet nærmer seg slutten, gjennomfører NAV og flyktningetjenesten overføringsmøter for å sikre at deltakerne videre får arbeidsrettet oppfølging gjennom NAV.

NAV skal kunne bistå flyktningetjenesten i vurdering av økonomisk stønad til flyktningene, og gi veiledning ift. ytelser som flyktninger kan ha krav på. NAV skal også gi økonomisk råd og veiledning.

Frivillighetssentralen

Man vil jobbe aktivt for å finne samarbeidsformer som bidrar til inkludering av flyktningene. Frivillighetssentralen vil ha behov for hjelp i form av aktivitetsvenner og miljøvaktmester og flyktningetjenesten kan her bidra med folk. Voksenopplæringa får folk ut i språkopplæring og man får samtidig vist seg frem på en god måte i samfunnet, noe som også forebygger rasisme da man vil få vist seg frem på en god måte ute blant de eldre.

HELSE OG OMSORG

Helsestasjonen

Dersom det fremkommer av papirer at det er behov for medisinsk hjelp ved bosetning, skal helsesøster være med på selve mottaket. Helsestasjonen foretar nødvendig vaksinering innen første måned etter ankomst. Helsesøster ser etter BCG arr når vaksine settes. Når personer kommer fra høyrisikoland skal retningslinjer i forhold til tuberkulosekontroll følges. Første konsultasjon innebærer en samtale med familien om ulike temaer. Syn og hørselstest foretas hos barn over skolealder. De henvises til videre instanser etter behov. Flyktningene kan søke råd og hjelp på helsestasjonen etter behov.

Helsesøster gir jevnlig informasjon og veiledning til deltagerne i introduksjonsprogrammet. Øvrig kontakt blir gjennom helsestasjonens ordinære tilbud til hele befolkningen. De foretar spedbarns- og småbarns kontroller etter fastsatte nasjonale retningslinjer. De tar også ekstrakontroller dersom det er behov for det. De gir råd og veiledning/samtaler med foreldrene. Helsesøstrene samarbeider med skole og barnehage i forhold til det enkelte barn, og er tilgjengelig for barn og ungdom som ønsker å komme i direkte kontakt med helsestasjonen.

Barnevernet

Det er ønskelig at barnevernet jevnlig informerer deltakere på introduksjonsprogram om tjenesten generelt, og hva de kan gjøre for å hjelpe flyktningefamilier spesielt. I særskilte saker skal det være et samarbeid med flyktningetjenesten slik at flyktningefamilier med barn blir ivaretatt på beste mulige måte.

Hvis kommunestyret vedtar bosetting av enslige mindreårige, får barnevernet et særskilt ansvar. For ungdom mellom 16 og 18 år, kan den beste løsninga være bosetting hos en vertsfamilie. Hos en vertsfamilie bor ungdommen på hybel hos en familie, og får, etter avtale med kommunen, tilsyn og hjelp etter behov. Ved bruk av vertsfamilier er det vanlig å praktisere halv fosterhjemsgodtgjøring. Her gjøres en avtale med den enkelte vertsfamilie.

De som bosettes i fosterfamilier er under 15 år, som oftest under 13 år, og der er det BUFETAT som tilrår en fosterhjemsløsning. Barnevernet finner godkjente fosterfamilier.

Det er gode refusjonsordningen for kommunale utgifter til barnevernstiltak, og IMDIs tilskuddsordninger for enslige mindreårige, dekker som regel kommunens utgifter. Det

utbetales integreringstilskudd, særskilt tilskudd for enslige mindreårige og ekstratilskudd. Tilskuddene betales ut årlig i 5 år, eller ut det året ungdommen fyller 20. Flyktningetjenesten har ansvar for å søke tilskudd og refusjoner.

Frisklivssentralen

Frisklivssentralen er et kommunalt kompetansesenter for endring av levevaner innen fysisk aktivitet, kosthold og tobakk, og er et lærings- og mestringstilbud til alle som bor i Skjervøy kommune. De skal hjelpe og støtte personer som ønsker å endre levevaner knyttet til dette, også flyktninger.

Fastlegen kan henvise til Frisklivssentralen ved å skrive ut en frisklivsresept. Deltakerne får en 12 ukers oppfølgingsperiode som inkluderer en individuell helsesamtale, der man sammen utarbeider konkrete mål for perioden. Frisklivssentralen tilbyr også fysisk aktivitet i gruppe og andre gruppebaserte tilbud.

KULTUR- OG UNDERVISNING

Kultur- og undervisning har i samarbeid med flyktningetjenesten ansvar for planlegging og gjennomføring av oppstart og undervisning i barnehage, skoler og voksenopplæring. Flyktningkonsulenten og kultur- og undervisningssjefen, skal jevnlig informere skolene om bosettingssituasjonen i kommunen, og skolene skal rådføres slik at den generelle situasjonen på skolene skal være avgjørende for om det skal bosettes et stort antall flyktningfamilier med barn i skolepliktig alder.

Voksenopplæringa administrerer og organiserer all norskundervisning for de voksne, samt introduksjonsprogrammet. Leder/rektor melder fra til kommunekassa om fravær og trekk på introduksjonsstønaden.

Folkehelsekoordinatoren jobber på tvers av sektorer og fag og skal samarbeide med flyktningetjenesten i kommunen, slik at man skaper trivsel, tilhørighet og deltagelse og engasjement.

Det kan man f. eks. gjøre gjennom:

* Folkehelse-temaer inn i introduksjonsprogrammet

* Utstyrsbanken

* Møteplasser

* Nord Troms friluftsråd sine tilbud

* Kultur- og idrettstilbudet

Alt dette er viktige faktor i integreringen og inkluderingen. Med et rikt og variert tilbud er det større sjanse for at alle finner et interessant tilbud.

TEKNISK ETAT

Boligforvaltningen

I hovedsak vil det være Skjervøy kommune som stiller bolig til disposisjon ved mottak av flyktninger. Det gis beskjed fra flyktningkonsulenten hvilket behov nye flyktninger har, og boligforvalter legger dette fram for Husutleienemnda, som tildeler bolig. Det bør gis beskjed i god tid før mottaksdato, slik at egnet bolig kan finnes. Boligen blir først tildelt for 3 år, med fornyelse med 2 år etter første kontrakt utgår.

Boligforvaltningen har ansvar for boligen og dens tekniske stand, og flyktningetjenestens ansatte gir beskjed til Boligforvalter hvis det oppstår problemer med boligen i en leieperiode. Hvis det ikke er mulig å skaffe kommunal leiebolig, må annen høvelig bolig skaffes, eventuelt på det private markedet. I slike tilfeller finner flyktningen selv eller flyktningetjenesten egnet bolig, og boligforvalteren skriver leiekontrakt med huseier og har vedlikeholdsansvar i leieperioden.

Ved inngåelse av leiekontrakter, bør ny leietaker komme til teknisk etat sammen med en representant for flyktningetjenesten. Dette for selv å måtte undertegne, og for å få kjennskap til hverandre. Her vil det også bli gitt informasjon om ting som må vites om boligen, hva det innebærer å bo i Norge, og hva som er leiers plikter. Flyktningetjenesten følger opp dette med å vise flyktningene hvordan det er «å bo» i hverdagen. Hvert år skal boligforvalter og flyktningkonsulenten, i samarbeid med flyktningene som leier boligen, gå gjennom husværet de leier. Dette er for å vurdere den tekniske tilstanden og videre vedlikehold.

INTEGRERING/INKLUDERING

Næringslivet

Bosetting av flyktninger i Skjervøy kommune er hele kommunens ansvar.

Næringslivet i Skjervøy oppfordres til å ta et ansvar for å ta inn deltakere på introduksjonsprogram i praksis, og der det er behov for arbeidsfolk, vurdere ansettelse av mennesker med flyktningebakgrunn, på lik linje med andre norske borgere.

Frivillige lag og foreninger

Lag og foreninger oppfordres til å ta ansvar for å inkludere flyktningene i sitt arbeid.

Se for øvrig vedlegg 1: Rutiner ved bosetting av flyktninger i Skjervøy kommune

ØKONOMISKE RETNINGSLINJER

Økonomisk støtte ved bosetting

Inntil introduksjonsprogrammet er kommet på plass og det kan utbetales introduksjonsstønad, har flyktningene rett til en ventestønad som beregnes ut fra Statens veiledende satser for økonomisk stønad til livsopphold. Flyktningetjenesten dekker husleie, strøm, telefon og etablering av internett i denne perioden, som normalt vil være de tre første månedene. Ved **alternativ mottaksplassering** betaler flyktningetjenesten ut ventestønad etter samme regler. Hvis søker ikke kan bo hos familie eller venner på stedet, kan flyktningetjensten dekke boutgiftene.

Hvis introduksjonsprogrammet er påbegynt, men formaliteter som personnummer, skattekort og bankkonto ikke er på plass, utbetales et forskudd tilsvarende det vedkommende ville fått utbetalt i introduksjonsstønad

Etter oppstart i introduksjonsprogrammet, har flyktningene rett til å søke økonomisk sosialhjelp på lik linje med andre norske borgere. Søknad om økonomisk sosialhjelp rettes da til NAV kontoret, der det gjøres individuelle vurderinger og blir truffet enkeltvedtak iht. sosialtjenesteloven.

De som av ulike grunner ikke kan tilbys eller nyttiggjøre seg introduksjonsprogrammet, og som ikke kan forsørge seg selv, kan søke om økonomisk sosialhjelp eller andre ytelser gjennom NAV, på lik linje med andre norske borgere.

Er flyktningen tilbudt, men har takket nei til Introduksjonsprogram, forventes det at vedkommende er i stand til å klare seg selv økonomisk.

Introduksjonsprogram med stønad

I henhold til Lov om introduksjonsordning skal alle voksne innvandrere med flyktningebakgrunn, ha et tilbud om Introduksjonsprogram innen tre måneder etter bosetting. Dette er et individuelt tilpasset opplæringsprogram i norsk, samfunnskunnskap og tilvenning til deltakelse i norsk samfunns-/ og arbeidsliv. Målet er å få flyktninger integrert i ordinær utdanning eller arbeidsliv.

Programmet skal kunne gå over 2 år, og i noen tilfeller kan det utvides til 3 år. Programmet skal være på full tid og helårig, med unntak av 5 ukers ferie. For deltakelse på Introduksjonsprogram, utbetales introduksjonsstønad som tilsvarer 2G per år. Deltakere under 25 år får 2/3 stønad. Ved ugyldig fravær, trekkes deltakerne for stønad etter gjeldende regler. Deltakere på Introduksjonsprogram skal dekke alle utgifter selv. Alle som er integrert i ordinær utdanning eller arbeidsliv, regnes som selvhjulpne.

Etableringsstøtte og øvrig tilskudd/bidrag

Ved bosetting vil det være behov for støtte til etablering og nødvendig oppfølging og tiltak som naturlig tilfaller i en bosettingsperiode. Flyktningetjenesten dekker alle kostnader i etableringsfasen, og videre kostnader som påløper i forbindelse med introduksjonsprogram og integrering. Når deltakere kommer over i introduksjonsprogrammet med stønad, er det NAV som skal gjøre alle individuelle vurderinger knyttet til den enkelte flyktnings behov for supplerende hjelp til livsopphold iht. lov om sosiale tjenester.

Utstyr til boligen

Flyktningetjenesten dekker inventar i boligen iht. utstyrsliste og dette skal være på plass før flyktningene kommer. Det skal være nøktern standard. Selvbosatte og sekundærbosatte skal i utgangspunktet klare seg selv, men ut fra den enkeltes inntekt kan det vurderes hjelp. De har likevel ingen rett til å få etablering i Skjervøy kommune. Inventar og utstyr til boligen eies av kommunen i 5-årsperioden for bosetting, men etter den tid regnes det som eget eie. Kommunens forsikringer dekker innbo i 5-årsperioden.

Boutgifter

Husleie og strøm dekkes av flyktningetjenesten de første månedene av bosettingen inntil flyktningen får sin første introduksjonsstønad. Deretter skal alle utgifter dekkes selv.

Klær

Iht. utstyrsliste kjøpes klær og utstyr etter behov. Klær skal i hovedregelen kjøpes inn sammen en representant fra Flyktningetjenesten. Ved særskilte behov ved bosetting, skal saken vurderes hos Flyktningkontoret før innkjøp. Ved senere tilfeller, er det NAV som tar stilling til om det skal gis øvrige tilskudd til klær.

Legekonsultasjoner

Flyktningetjenesten dekker den første obligatoriske helseundersøkelsen og alle nødvendige legekonsultasjoner i ventestønadsperioden, samt tolk til disse.

Tannbehandling

Flyktningetjenesten dekker nødvendig tannbehandling for alle nybosatte flyktninger, etter vurdering fra tannlege.

Briller

Flyktningetjenesten dekker briller for nybosatte, der det er nødvendig for deltakelse i opplæring. Behovet for briller og utgiftene må bekreftes av øyelege eller optiker. Innfatning dekkes iht. generelle regler i kommunen.

Telefon og PC/nettbrett

Flyktningetjenesten dekker en mobiltelefon, samt en PC eller nettbrett pr. husstand. I tillegg dekkes etablering av internett.

Barnehage/SFO

Flyktningetjenesten dekker barnehage/SFO for alle deltakere i introduksjonsprogrammet.

Fritidsutstyr

Det kjøpes inn sparker som lånes ut til hver boenhet i Hollendervika, og ellers etter vurdering av behov. Flyktningetjenesten skal ellers prøve å få tak i brukt utstyr; leker, ski, sykler, skøyter osv. Det er særlig viktig at barneskolebarn har skiutstyr. Alle barn over 4 år skal ha en sykkel, og om nødvendig kjøpes det inn nye.

Aktivitetsmateriell

Flyktningetjenesten dekker utstyr i de tilfeller hvor det er nødvendig for deltakelse i en fritidsaktivitet som kan fremme integrering.

Arbeidsklær

Flyktningetjenesten dekker nødvendig klær og sko til bruk på praksisplasser i Introduksjonsprogrammet.

Utflytting fra leilighet/hus

Ved flytting må det sies opp til riktig tid iht. leiekontrakt. Leiligheten skal være rundvasket ved inn- og utflytting. Leiligheten skal overleveres kommunen etter at ansvarlig på teknisk etat har godkjent rundvasken. Dersom vasking må leies, er det leietaker som skal betale dette.

Flytteutgifter

Ved nødvendig og avtalt bytte av bolig innad i kommunen kan flytteutgifter dekkes av flyktningetjenesten. Det forutsettes at flytting skjer på rimeligst mulig måte. Kommunen dekker ikke flytteutgifter i forbindelse med flytting til en annen kommune.

Andre tiltak som fremmer integrering

Flyktningetjenesten dekker utgifter til tiltak som fremmer integrering og der det er nødvendig med særskilt oppfølging.

Tiltak i introduksjonsprogrammet

Flyktningetjenesten skal sørge for yrkesretta kurs og opplæring i introduksjonsprogrammet som kan styrke deltakerens muligheter i overgangen til ordinær jobb eller utdanning, f.eks. innafor helse- og omsorg, fiskeri og annen kompetanse som lokalsamfunnet trenger.

Det skal gis rom for sommerarbeidsplasser i kommunens øvrige virksomhet og kommunen bør ta aktivt del i å tilby praksisplasser for flyktninger i introduksjonsprogram.

Introduksjonsprogrammet skal også kunne tilby teorikurs for personbil kl. B. Flyktningetjenesten kan i tillegg gi et tilskudd på kr. 10000,- til en i hver husstand ved oppkjøring til sertifikat klasse B. Tilskuddet utbetales ved fremlegging av gyldig sertifikat.

Videre skal forebyggende tiltak prioriteres, slik som foreldreveiledning, informasjon om mat og helse, fysisk og psykisk helse, forebyggende tannhelse og trening. Som et ledd i dette får alle deltakere på introduksjonsprogram dekket treningsavtaler på Formica i programperioden.

Se for øvrig vedlegg 2: Utstyrsliste – nyankomne flyktninger

HANDLINGSPROGRAM FOR INNVANDRERBARN/UNGDOM SOM BLIR BOSATT I SKJERVØY KOMMUNE

- Snarest mulig etter bosetting bør det være et møte mellom skolens rektor, aktuelle lærere, flyktningetjenesten og de(n) nye elevene m/foreldrene.
  Flyktningetjenesten og foreldrene orienterer om:

  - Kort om elevens bakgrunn/historie
  - Tidligere skolegang
  - Interesser
  - Spesielle hensyn i forhold til eleven

  Skolen orienterer om:

  - Hvilken klasse eleven skal gå i. (Det bør vurderes om eleven skal settes i en klasse under sitt årstrinn. Dersom det gjøres, må rektor gjøre et enkeltvedtak med begrunnelse på vedtaket).
  - Elevens rett til skolegang, opplæringsplikten og særtrekk ved det norske skolesystemet
  - Praktisk informasjon (klasse, skoleutstyr, matpakke, timeplan/fag, lærere, sfo)

  Flyktningetjenesten:

  - Ordner med bestilling av evt. melk og frukt.
  - Kan benyttes inne i klassene, snakke med enkeltelever, lærere og foreldre om aktuelle problemstillinger
  - Må i god tid få beskjed når det er utstyrsbehov (f.eks ski, sykler m.m.) som er påkrevd for deltakelse i aktiviteter i skolens regi.

BARNE- OG UNGDOMSSKOLENS HANDLINGSPLAN

Klassene må forberedes grundig hver gang de får en ny flyktningelev. Det må jobbes bevisst med holdninger og flerkulturell forståelse også etter at eleven er kommet.

Det bør også informeres på foreldremøte om ny elev og gjerne trekke foreldrene inn i hvordan de kan bidra til at den nye eleven integreres fortest mulig. Eksempler kan være «kontaktfamilier» som tar spesielt ansvar for å få eleven inn i et sosialt nettverk, arrangere aktiviteter for ei gruppe elever fra klassen, svømming, baking, kino eller invitere eleven hjem til seg.

Fadderordning bør innarbeides

1. *Intensiv begynneropplæring*: Min 4 timer pr dag over en 4-6 ukers periode. For elever som er 10 år og eldre og som tidligere ikke har hatt noen skolegang, må begynneropplæringen forlenges til opptil et halvt år.
2. *Minimum 2 timer særskilt norskopplæring det første bosettingsåret* (etter 4-6 uker intensiv begynneropplæring)

3. *Gradvis integrering i klassene.* Elevene integreres først i de praktiske fagene (gym, svømming, kunst & håndverk). Det er viktig at elevene så snart som mulig får komme inn i klassene og skaffe seg sosiale kontakter.

Elevene kartlegges hvert semester (des. og juni) med Udir sitt kartleggingsverktøy. Det skrives enkeltvedtak på timer til særskilt norskopplæring minimum en gang i året.

Skolene må være oppmerksomme på muligheten til å søke IMDI om behovsprøvde midler til enkeltelever med spesielle utfordringer.

Flyktningetjenesten fungerer som et bindeledd for å sikre et best mulig skole/hjem samarbeid.

SAMARBEID MED NORD-TROMS VIDEREGÅENDE SKOLE

- Ungdommene søker seg inn på lik linje med norske ungdommer når de har fullført grunnskolen.
- Der det er behov for ytterligere språk-/ og fagopplæring, anbefales det at ungdommen begynner ett trinn under sin alder på ungdomsskolen, og dermed søker på et senere tidspunkt.
- Alternativt kan elever som har fullført grunnskole, men som har behov for ytterligere språkopplæring for å kunne fullføre et ordinært videregående løp, søke seg inn i kombinasjonsklassen ved Nord-Troms videregående skole.
- Voksenopplæringa tar inn elever over 16 år som trenger norskopplæring og eventuelt ytterligere opplæring i grunnskolefag, og er behjelpelig med søking når eleven er klar for videregående opplæring.
- Det kan gjøres hospiteringsavtaler med Nord-Troms videregående skole, som et tiltak i norskopplæringen, og for å lette overgangen til videregående opplæring.
- Det skal være et tett samarbeid mellom Skjervøy voksenopplæring og flyktningetjeneste og Nord-Troms videregående skole, slik at deltakere på introduksjonsprogram som ønsker og er kvalifisert, kan søke over i ordinær videregående utdanning etter endt program. De søker da på ordinære vilkår.

FRITID

- Flyktningkonsulenten kartlegger fritidsinteresser
- Flyktningkonsulenten eller miljøarbeider hjelper/følger opp barn/ungdom i de aktivitetene de ønsker å være med på, det være seg musikk, idrett m.m.
- Lag og foreninger skal være forberedt på å ta imot fremmedspråklige på treninger og aktiviteter og de skal jobbe bevisst med holdninger i gruppa.
- Foreldrene til flyktningbarn må bevisstgjøres i forhold til det å hjelpe seg selv og ungene i det å bygge sosiale nettverk. Hjelp til selvhjelp.

Se for øvrig vedlegg 3: Fadderordninger

Vedlegg: 1: Rutiner ved bosetting 19
Vedlegg 2: Utstyrsliste – nyankomne flyktninger 26
Vedlegg 3: Fadderordninger 31

Vedlegg 1: Rutiner ved bosetting av flyktninger i Skjervøy kommune

Flyktningetjenesten

Før mottak 20
Mottak 21
Arbeidsoppgaver de to første ukene etter bosetting 21

Helsesøstertjenesten

Før mottak 22
Ved mottak 22
Etter bosetting 22
Informasjon og veiledning i introduksjonsprogrammet 22

Kultur – og undervisningsetaten

Før mottak 23
Ved oppstart i barnehage, grunnskole og voksenopplæring 23
Etter bosetting 24

Teknisk etat

Før mottak 25
Etter bosetting 25

Flyktningkontoret

Ansvarlig: Leder for flyktningetjenesten og flyktningkonsulenten

Før mottak:

1. Kontakt med IMDI/Asylmottak

a) Undersøke gjeldende vedtak for bosetting av flyktninger

b) Gi melding om hvor mange familier/personer vi evt. kan bosette

c) Vurdere tidsfrist; når kan flyktningene komme til kommunen

d) Kommunen får utsøkingsbrev fra UDI med forventet bosettingsuke

2. Forhåndsmelding til forskjellige kommunale og statlige etater

a) Melding til lege og helsesøster med data om familien

b) Melding til skolekontor (barn/voksne, barnehage/skole)

c) Melding til grunnskole og voksenopplæring

d) Avtale møte på skolen med informasjon til aktuelle lærere

3. Klargjøring av bolig sammen med teknisk etat

a) Gjennomgang av bolig

b) Eventuelle mangler utbedres

c) Møblere boligen etter kommunens norm

d) Innkjøp av sengetøy, kjøkkenutstyr, rengjøring

e) Sørge for at det er noe mat i leiligheten

f) Brøyting og varme om vinteren

4. Nødvendige vedtak

a) Klargjøre vedtak om ventestønad

b) Sørge for at informasjonen er oversatt til flyktningens språk

5. Mottakssamvær

a) Avtale eventuelt mottakssamvær med flyktningene i kommunen

b) Planlegge velkomstmåltid

6. Mottaket

a) Bestille transport fra flyplass/kai

b) Avtale med tolk om arbeid i mottaksfasen

Mottak:

1. Ankomst

a) Hente flyktningene på flyplass/kai

b) Gi kort informasjon om hva som skal skje denne dagen

2. Mottakssamvær

a) Gjøres kort

b) Gjør avtale om samtale med flyktningetjenesten neste dag

c) Avklare om det er behov for umiddelbar kontakt med lege/helsesøster

3. Mottaksmeldinger

a) Sende melding til IMDI om at flyktningene er kommet

b) Sende ankomstmeldinger til kommunale etater, skoler, legekontor, tannlegekontor

c) Søke om integreringstilskudd

Arbeidsoppgaver de to første ukene etter bosetting:

1. Mottakssamtaler

a) Lage plan for de to første ukene

b) Gi enkel og nødvendig informasjon vedr. besøk på offentlige kontorer, helseundersøkelser, praktiske gjøremål, bolig osv. flere ganger

c) Formidle avtale med legekontoret om obligatorisk helseundersøkelse

d) Formidle avtale med helsesøster for mottakssamtale og vaksinasjonskontroll

e) Formidle avtale med politiet for mottakssamtale og søknad om oppholdskort

f) Folkeregistrering

g) Mottaksintervju og kartlegging gjøres med voksne, flere samtaler i løpet av de første ukene

h) Gjøre avtaler om oppstart i skole/barnehage

i) Sette opp foreløpig individuell plan og gjøre avtale om Introduksjonsprogram

2. Praktiske gjøremål

a) Innkjøp av inventar, utstyr og klær

b) Følge til eksterne aktører etter avtale

c) Følge til oppstart i skole/barnehage

d) Opprette konto i banken når personnummer og oppholdskort er på plass

Helsesøstertjenesten

Ansvarlig: ledende helsesøster

Før mottak

A) Helsesøster mottar informasjon om nye flyktninger og ankomstdato. Det avsettes tid til mottakssamtale og vaksinegjennomgang innen første måned etter bosetning.
B) Planlegge mottak med flyktningkonsulent.

Ved mottak

A) Hvert mottak vurderes. Der det kommer frem av papirene at det kan være behov for medisinsk hjelp ved bosetting, er helsesøster med på selve mottaket.

Etter bosetting

A) Mottakssamtale ved vaksinegjennomgang. (evt. snarest)
B) Videreformidle kontakt med lege eller andre hjelpeinstanser (psykolog, sykehus, optiker, øyelege, mm.)

Introduksjonsprogrammet

A) Det må setes av tid til at helsesøster kan komme for å gi informasjon og veiledning til deltagerne, etter avtale med voksenopplæringen.

Kultur- og undervisningsetaten

Ansvarlig: Kultur- og undervisningssjef

Før mottak: Mottar melding fra flyktningkontoret om nye flyktninger

I. Ved oppstart i barnehage

a) Flyktningkonsulenten søker om barnehageplass på vegne av familien.

b) Ved tildelt barnehageplass har flyktningetjenesten møte med barnehagen.

c) Det søkes eventuelt om tospråklig assistent dersom barnehagen ikke har dette.

d) Det søkes om redusert foreldrebetaling.

2. Ved oppstart i grunnskole

a) Gir melding til aktuelle skoler om nye elever

b) Flyktningkonsulenten har møte med rektor og aktuelle lærere

c) Elevene tildeles klasse slik at dette er klart ved bosetting

3. Oppstart ved voksenopplæring

a) VO vurderer gruppetilhørighet ut fra forhåndsinformasjon

b) Gjøre avtale om mottakssamtale

Etter bosetting:

1. Barnehage

a) Flyktningkontoret avtaler oppstart i barnehage og følger til første møte

b) Barnehagen følger vanlige rutiner for barnehageoppstart.

c) Det gis informasjon (med tolk) om barnehagens rutiner, påkledning med mer. Barnehagen benytter tolk i forbindelse med foreldresamtaler.

d) Barnehagen gir ut skriftlig informasjon m/bilder angående utstyr og klær som barnet trenger i barnehagen.

2. Skole

a) Flyktningetjenesten følger første dag

b) Skolen følger vanlige rutiner for skolestart

c) Det gis informasjon (med tolk) om skolens rutiner, gym/svømming osv.

3. Voksenopplæring

a) Flyktningetjenesten følger første dag

b) Det gjennomføres mottakssamtale der en avklarer tidligere skolegang osv. før gruppetilhørighet bestemmes

c) Informasjon om introduksjonsprogrammet – det settes opp en individuell plan

Teknisk etat

Ansvarlig: Boligforvalter

Før mottak:

a) Motta søknad og få tildelt mottaksbolig
b) Sjekke at alt fastmontert utstyr fungerer i boligen.
c) Kontrollere at boligen er vasket og ren.
d) Skrive kontrakt og levere ut nøkler.

Etter bosetting:

a) Være behjelpelig med å gi informasjon om hva de må tenke på i boligsammenheng. Dette kan være strømforbruk, sortering av søppel, snørydding, lufting av rom osv. Enkel skriftlig informasjon om «Å bo i Norge» gis på eget språk, etter behov.
b) Hvert år med på inspeksjon i boligene for å fange opp eventuelle problemer.
c) Sørge for vedlikehold som for kommunene øvrige leietakere

Vedlegg 2: UTSTYRSLISTE – NYANKOMNE FLYKTNINGER

MØBLER

1 sofa	Evt. hjørnesofa m/ stoler. Antall sitteplasser tilpasses familiestørrelsen. Må også ha plass til gjester.
1 stuebord	
1 tv-bord	(evt. veggoppheng)
1 hylle	
1 kjøkkenbord m stoler	
Senger	Dobbeltseng til ektepar, enkeltsenger barn (anbefaler 90cm til barn over 3 år). Barneseng til babyer – 2 år.
Kommoder	1 kommode på hvert soverom (tilpasses antall barn og leilighetens størrelse)
Arbeidsbord	For eksempel leksepulter til skolebarn. Tilpasses antall personer i familien og leilighetens størrelse. NB! God belysning!
Belysning	Det er viktig med god belysning. Hver leilighet bør ha takbelysning og minimum en flyttbar stålampe.

(NB! Pent brukte møbler er ok, men alt inventar skal ha god standard. Brukte senger skal sjekkes nøye og være i meget god stand. Overmadrasser bør være nye.)

HVITEVARER OG ANDRE ELEKTRISKE ARTIKLER

Kjøleskap	Kombinert kjøl og frys til små familier. Frysebokser til barnefamilier.
Komfyr	
Mikrobølgeovn	
Vaskemaskin	
Tørketrommel	Noen leiligheter krever tørketrommel. Barnefamilier med flere enn 3 barn får tørketrommel.
1 TV	
1 PC pr husstand	Nettbrett kan kjøpes i spesielle tilfeller.
1 telefon	Det bør være standard at hver voksen har telefon som fungerer.
Støvsuger	
Strykejern	
Blender/mix master	
Vannkoker	

GARDINER

Alle soverom bør ha blendingsgardiner.

Alle oppholdsrom bør ha skjermingsgardiner eller zebragardiner.

Tekstilgardiner kan kjøpes av den enkelte og vi kan hjelpe til med gardinstenger.

ANDRE TEKSTILER

Duker til stuebord og kjøkkenbord.

Voksduk til barnefamilier.

Matter/tepper til alle rom. Enkel standard.

Sengesett 2 sett pr person

Håndklær og kluter 2 sett pr person

Kjøkkenhåndklær og kluter – grytekluter

KJØKKENUTSTYR

Dype og flate tallerkener

Spisebestikk

Asjetter

Glass

Tekopper

Kaffekopper

3 forskjellige kjøkkenkniver

Potetskreller

Boksåpner

Visp

Rørepinne/sleiv

Sil

1 stekepanne

3 kasseroller i ulike størrelser

Litermål

Bollesett

Serveringsfat

Skjærebrett

Ildfast form

Korkbrikker

I prinsippet utstyres kjøkkenet med noen flere kopper og fat enn antall beboere.

Pent brukt utstyr kan kjøpes på bruktmarked.

ANNET NØDVENDIG UTSTYR

Kildesortering – 3 bøtter

Pedalspann

Oppvaskstativ

Feiesett

Vaskebøtte

Vaskestav m/kluter

Toalettbørste

Skittentøyskurv

Tørkestativ

Strykebrett

Utekost

Spade/snøskuffe

FORBRUKSVARER - som skal være i leiligheten ved ankomst:

Oppvaskmiddel

Vaskemiddel

Såpe

Toalettpapir

Husholdningspapir

Kluter til kjøkken

Papirbleier til bleiebarn

Fint med lommelykt/stearinlys i den mørke årstida

Matvarer for minimum 2 måltider

Tannbørste/tannkrem

Oppvaskbørste

KLÆR

Klærne skal være tilpasset det nordnorske klimaet. De fleste som kommer har med seg gode sommerklær. Det er viktig at vi hjelper til slik at de klærne vi kjøper tåler både høst, vinter og vår.

KLÆR - VOKSNE

2 sett undertøy
2 jakker
2 bukser
1 tykk genser
Votter/hansker
Lue og skjerf
Skjorte/jumper
2 par sokker
Ullongs og trøye
Vintersko
Sommersko til turbruk (joggesko)
Svømmetøy
Treningstøy

SKOLEBARN

Samme som voksne, men vi må følge skolens krav om bekledning. Innesko og gymsko er gjerne påkrevet. Barn i småskolen trenger gjerne regntøy og litt mer inneklær. Riktig bekledning til fritidsaktiviteter er også viktig.

BARN I BARNEHAGE

Viktig med gode uteklær for alle årstider. De trenger også ekstra klessett som kan oppbevares i barnehagen. Vi må ha tett kontakt med de ansatte i barnehagen slik at de voksne lærer å kle barna etter skiftende værforhold. Barnevogn m/vognpose til de som trenger det.

SKOLE/BARNEHAGE

Skolesekk (1.klasse får v/skolestart)

Matboks

Vannflaske

Pennal

Barnehagesekk

Vedlegg 3: Fadderordninger

- Alle nye flyktningelever som starter på en av våre skoler på Skjervøy, bør få tilbud om fadder.

  Elevrådsrepresentantene presenterer tilbudet i klassene.

- Faddere melder seg sjøl som interessert. De skrives opp på ei liste som hver klasse har over interesserte faddere.
- Klassestyrerne finner riktig fadder til den nye eleven. Dersom eleven skal begynne i norsk innføringsgruppe, samarbeider klassestyrerne her med klassestyrerne i passende klasse.
- Paret blir presentert for hverandre før et langfri, og kan eventuelt få bruke resten av dagen til et første møte. Klassestyrer har ansvar for at dette blir gjort.
- For å gjøre oppgaven attraktiv, og lettere å komme i gang med, betaler skolen for f. eks. brus eller kakao på kafé for paret på det første møtet utenom skolen. Her bør to par slås sammen for å gjøre det mer sosialt. Det kan også vurderes å gi fadderne en ekstra påskjønnelse i form av klippekort i bassenget, gratis kinobilletter o.l.

Hva betyr det å være fadder?

- Guide på skolen og i nærområdet
- Ta kontakt i friminuttene
- Minst 2 møter utenom skoletida

En fadderperiode varer i 4 uker

Skjervøy kommune

Arkivsaknr: 2018/423 -4
Arkiv: 150
Saksbehandler: Helene Solvang
Dato: 13.11.2018

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
59/18	Kommunestyret	12.12.2018

Utvidelse av kirkegård på Skjervøy

Henvisning til lovverk:
Gravferdsloven

Rådmannens innstilling

1. Rehabilitering av St. Hanshaugen feltet igangsettes i 2019. Kostandene til investeringsprosjektet er innarbeidet i Budsjett og økonomiplan for 2019-2022.

Saksopplysninger

Gravferdsloven krever at hver kommune til enhver tid skal ha gravareal til 3 % av sin befolkning; altså ca 90 graver. Vi har god kapasitet ved Arnøy kirkegård og oppfyller derfor lovens krav. Utfordringen er at vi ikke om relativt kort tid ikke har tilstrekkelig med gravareal på tettstedet. Vi har i utgangspunktet areal til ca 150 nye graver på Skjervøy kirkegård. Imidlertid har vi møtt på et område med grunnvann som gir redusert brukbarhet på ca 15 graver. Vi har ca 25 kistebegravelser årlig på Skjervøy, slik at 135 graver vil vare i drøye fem år. Innen utløpet av 2023 bør vi altså ha mer gravareal tilgjengelig på Skjervøy. Et nytt gravfelt bør stå ubrukt i to sesonger for å få en solid gressmatte som tåler maskiner, altså bør entreprenørarbeidet gjøres senest 2020.

En utvidelse i forlengelsen av dagens kirkegård er ferdig prosjektert og klar til igangsetting. Denne utvidelsen omfatter 5100 kvm og plass til totalt 529 kistegraver og 14 urnegraver. Med gjennomsnitt på 25 nye gravlagte pr år vil en slik utvidelse sikre gravareal for 21 år. Utvidelsen ble satt ut på anbud for noen år siden. Det var satt av fire millioner, laveste anbud var på rundt åtte millioner. Siden man ikke hadde finansiering ble utvidelsen ikke realisert. Det vil være uansett være behov for denne planlagte utvidelsen på sikt.

Gjenbruk av St.Hanshaugen-feltet er et prosjekt som til et relativt lavt beløp kan frigjøre 1281 kvm og slik utsette en større investering. Samtidig vil det forskjønne et i dag nedgrodd område.

Med en utnyttelsesgrad på 60 % vil det gi 171 gravplasser. Med 25 nye graver pr år vil dette gi tilstrekkelig gravareal for nesten syv år.

Kravet for å gjenbruke gamle graver er at «*det ikke finnes annet enn grove knokler og kisterester etter tidligere gravlegging»* (gravferdsforskriften § 12). Vi har gravd oss ned til to meters dybde to steder på dette feltet uten å finne knokler, bare litt kisterester. Det var også tørt. Siden det ikke er gravminner som skal fjernes kreves det ikke verneplan.

Konkret vil en rehabilitering av dette feltet innebære:

- Fjerne alt skog og kratt, bare beholde noen trær mot ytterkantene.
- Planere ut overflaten, fjerne stubber og gamle gravminner som ligger nede i torva. Det er kun ett eksisterende gravminne igjen, det kan bli stående.
- Rive eksisterende steinmur mot dagens kirkegård. Bygge nytt gjerde mot Kirkegårdsveien. Billigst (og egentlig også finest) er samme type stakittgjerde som ved dagens kirkegård. Imidlertid kan man vurdere å bygge steingjerde som vil være mer robust ift brøyteskavler ol.
- Legge på nytt toppdekke med vekstjord og så til. Så bør det få vokse i to år før man tar området i bruk. Dette betyr at vi absolutt bør få dette inn på 2019-budsjettet.

Når vi eventuelt tar i bruk St.Hanshaugenfeltet kan vi vurdere fortetting av den nærmeste delen av den eksisterende kirkegården og slik utsette ny-utvidelsen enda noen år. Delvis er det ledige, ubrukte gravplasser innimellom de synlige gravminnene, delvis er det gamle graver uten gravminner som kan brukes på nytt. Disse gravene skal være 1,8 meter dype, dagens standard er 1,2 meter. Vi kan derfor ta opp nye graver uten å berøre de gamle. Her har vi ikke prøvegravd, så vi tar forbehold om at disse gravene reelt sett er på 1,8 meters dybde.

Økonomi:
Laveste pris på den planlagte utvidelsen var 8 millioner kroner. Delt på 529 gravplasser blir det ca 15 000 kr pr grav.

Innhentet budsjettpris på rehabilitering av St.Hanshaugenfeltet er på kr 915 000,- Det vil i så fall utgjøre i underkant av 5400 kr pr grav.

Vurdering

På sikt kommer vi ikke unna den store planlagte utvidelsen av Skjervøy kirkegård med en kostnadsramme på rundt 8 millioner (priser fra 2016). Imidlertid vil gjenbruk av St.Hanshaugenfeltet utsette den store investeringen med minst syv år, samtidig som det vil forskjønne et område som ellers ikke kan brukes til andre formål.

Det vil være en stor fordel å få gjort entreprenørarbeidet i 2019 siden vi da vil få tid til å gro et solid gressteppe som vil tåle belastningen med maskinarbeid. Arbeidet med rehabilitering og gjenbruk av St.Hanshaugenfeltet bør derfor igangsettes i 2019. Tiltaket er innarbeidet i Budsjett og økonomiplan for 2019-2022.

Skjervøy kommune

Arkivsaknr: 2015/577 -17
Arkiv: M00
Saksbehandler: Kjell Ove Lehne
Dato: 28.11.2018

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
60/18	Kommunestyret	12.12.2018

Måling av avløp for bedrifter med egen prosessledning.

Henvisning til lovverk:
Plan- og bygningslosloven
Vann og avløpsforskrift for Skjervøy kommune.

Rådmannens innstilling

Kommunestyret gjør slikt vedtak:

Vann og avløpsforskriften for Skjervøy kommune § 8 endres til:

Dersom avløpsmengden fra en næringsvirksomhet er vesentlig større eller mindre enn det målte vannforbruk skal forbruksgebyret for avløp baseres på stipulert/beregnet forbruk.
Stipulert forbruk baseres på antall ansatte over året etter formelen: Gjennomsnittlig antall ansatte over året x 75 m3/år x 0,4.

For næringsvirksomhet og offentlig virksomhet, hvor avløpsvannets sammensetning avviker fra vanlig husholdningsavløp og virker hhv. fordyrende/besparende på drift og vedlikehold av kommunens avløpsanlegg, kan det beregnes et påslag/fradrag til forbruksgebyret for avløp basert på de forventede ekstrautgiftene/besparelsene.

Restriksjoner for vannforbruk eller kortere avbrudd i leveranse eller mottak av avløp, gir ikke grunnlag for reduksjon i gebyrene.

For avløpsvann fra produksjonsprosess e.l. som etter egen tillatelse fra kommunen er tillatt ført i grunnen, i privat ledning direkte til vassdrag eller sjøen, eller i separat kommunal overvannsledning, betales ikke avløpsgebyr.

Saksopplysninger

Revidert Vann og avløpsforskrift for Skjervøy kommune ble vedtatt i kommunestyret sak 80/16 datert 14.12.18, § 8 heter sitat:

Dersom avløpsmengden fra en næringsvirksomhet er vesentlig større eller mindre enn det målte vannforbruk skal det monteres avløpsmåler. Type avløpsmåler skal godkjennes av skjervøy kommune.

For næringsvirksomhet og offentlig virksomhet, hvor avløpsvannets sammensetning avviker fra vanlig husholdningsavløp og virker hhv. fordyrende/besparende på drift og vedlikehold av kommunens avløpsanlegg, kan det beregnes et påslag/fradrag til forbruksgebyret for avløp basert på de forventede ekstrautgiftene/besparelsene.

Restriksjoner for vannforbruk eller kortere avbrudd i leveranse eller mottak av avløp, gir ikke grunnlag for reduksjon i gebyrene.

For avløpsvann fra produksjonsprosess e.l. som etter egen tillatelse fra kommunen er tillatt ført i grunnen, i privat ledning direkte til vassdrag eller sjøen, eller i separat kommunal overvannsledning, betales ikke avløpsgebyr. Sitat slutt

Det er første avsnitt som er gjenstand for endring da det har vært vanskelig å få til en kvalifisert måling av avløpsvannet. Administrasjonen ønsker nå å endre dette avsnittet til:

> *Dersom avløpsmengden fra en næringsvirksomhet er vesentlig større eller mindre enn det målte vannforbruk skal forbruksgebyret for avløp baseres på stipulert/beregnet forbruk. Stipulert forbruk baseres på antall ansatte over året etter formelen: Gjennomsnittlig antall ansatte over året x 75 m3/år x 0,4.*

Det ble gitt utsatt frist til aktørene til å installere måler innen 01.09.17.
Frem til at det ble installert måler skulle formelen *Stipulert forbruk baseres på antall ansatte over året etter formelen: Gjennomsnittlig antall ansatte over året x 75 m3/år x 0,4.* brukes.

Ingen av brukarene har installert måler så langt, da de i utgangspunktet venter på at kommunen skal finne en måler som kan brukes.

Vurdering

Det har vært prøvd på få til en løsning med målt forbruk av kloakken, dette har vist seg å være vanskelig, grunnet at avløpsledningen sjelden fyller seg helt opp og den målte mengde blir da feil. Det er forslag på å ha hull i avløpsledningen og så ha en laser som måler mengden.

Saksbehandler ser ikke at dette kan være en optimal løsning og forslår derfor å endre forskriften slik at en stipulere/beregne forbruket ved å benytte formelen:

> *Gjennomsnittlig antall ansatte over året x 75 m3/år x 0,4.*

Dersom denne endringen medfører at forskriften må endres etter reglene i plan og bygningsloven settes dette arbeidet i gang snarest.

Skjervøy kommune

Arkivsaknr: 2015/78 -278
Arkiv: A10
Saksbehandler: Monica Wolf
Dato: 29.11.2018

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
61/18	Kommunestyret	12.12.2018

Tiltak for å rekruttere og beholde barnehagelærere i barnehagene i Skjervøy kommune

Henvisning til lovverk:
Kompetanse for fremtidens barnehage (revidert strategiplan 2018-2022)
Kompetanseplan for barnehagesektoren i skjervøy kommune (2014-2020)
Barnehageloven og forskrifter 2018 (§1- Norm for pedagogisk bemanning og §17a pedagogisk bemanning.)
Forskrift om Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017)

Rådmannens innstilling

Rådmannen tilrår følgende tiltak for å rekruttere og beholde barnehagelærere i barnehagene i skjervøy kommune. Tiltakene vil gjelde for barnehagelærere med godkjent utdanning fra 1.08-2019.

1. Alle barnehagelærere med godkjent utdanning starter med 6 års ansiennitet.
2. Økt planleggingstid for pedagogisk leder og barnehagelærer, med ansvar for avdelinger med barn fra 3-6 år. (14 barn). Økning fra fire timer planlegging til åtte timer planlegging per uke.
3. Ekstra friuke. (5 dager i året.) Dette skal gjelde alle med barnehagelærerutdanning, også styrere.
4. Tilbud om videreutdanning i kombinasjon med jobb etter to år. Permisjon med lønn under utdanning, i henhold til kompetanseplan for barnehagene i Skjervøy kommune.
5. Kostnadene for å dekke tiltak nr.1, søkes inn i budsjettreguleringen i mai 2019.Ordningen vil gjelde for alle nytilsatte barnehagelærere med godkjent utdanning fra 01.01-2017. Kostnad for å dekke tiltak 2,3 og 4 søkes inndekt i BØP 2020-2023.

Saksopplysninger

§1- Norm for pedagogisk bemanning
Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk bemanning. Barnehagen skal ha minst en pedagogisk leder per syv barn under tre år og en pedagogisk leder per 14 barn over tre år. Ett barn til utløser krav omen ny fulltidsstilling som pedagogisk leder. Barn regner for å være tre år fra og med august det året de fyller tre år.

Pedagogisk leder er gitt ansvar for å iverksette og lede det pedagogiske arbeidet, i tråd med godt faglig skjønn. Den pedagogiske lederen skal veilede og sørge for at barnehageloven og rammeplan oppfylles gjennom det pedagogiske arbeidet. Den pedagogisk leder arbeider med planlegging, gjennomføring, dokumentasjon, vurdering og utvikling av arbeidet i barnegruppen eller innenfor de områder han/hun er satt til å lede. (Rammeplan s.16)

Barnehageloven og Rammeplan gir klare føringer på at barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet, og at barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, her under samiske barns språk og identitet. Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. (§2- barnehagens innhold) Barnehageloven presiserer krav til samarbeid mellom barnehagen og hjemmet, og foreldrenes rett til medvirkning i barnehagen. Dette innebærer å etablere et trygt og tett samarbeid med den enkelte foreldre i forhold til oppdragelse og danning av det deres barn. Det er også særlig fokus på overgang fra barnehage til skole. Å få til trygg overganger mellom barnehage og skole, krever at barnehagen legger til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barn kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner.

Per i dag har vi et behov for 13 pedagogiske ledere og barnehagelærere i de kommunale barnehagene. Det er søkt og innvilget dispensasjon fra utdanningskravet på 7 av de ansatte. Mangel på kvalifisert pedagogisk bemanning utgjør 53, 84 %. Per 01.01-2019 begynner en ny barnehagelærer. Da vil prosenten utgjøre 46,15. Ved nytt barnehageår og oppstart av ny barnehage 01.08-2019, vil vi ha en behov for 6 barnehagelærere i grunnbemanningen.
Det er utfordrende å få tak i barnehagelærere, og dette gjelder ikke bare Skjervøy kommune. Det blir derfor viktig å se på tiltak som bidrar til gode arbeidsvilkår slik at yrket blir mer attraktivt.

Vurdering

Tiltak nr.1: Alle barnehagelærere med godkjent utdanning starter med 6 års ansiennitet.
Lønn er et viktig virkemiddel for å være konkurransedyktig i forhold til det regionale arbeidsmarkedet. Lønn er også en anerkjennelse for å rekruttere kvalifiserte medarbeidere. I lønnspolitiske retningslinjer for Skjervøy kommune fremmes lønn som middel i å rekruttere og beholde ansatte.
For en barnehagelærer med 0 års ansiennitet vil det å begynne på 6 år på lønnsstigen innebære et lønnsløft fra kr 386200 til kr 407200. Dette vil utgjøre 21000kr. Pr i dag vil dette innebære et lønnsløft for to av våre ansatte. Skjervøy kommune har også et pedagogisk leder tillegg på 27000kr. Her ligger vi på topp, sammenlignet med våre seks nabo kommuner som ligger på et tillegg mellom 16000 kr -20000 kr.

Tiltak nr.2: Økt planleggingstid for pedagogiske ledere og barnehagelærere med ansvar for avdelinger med barn i alderen 3-6 år.
Utvikling av kvalitet i barnehagen er avhengig av pedagogisk personale. Det er viktig at det avsettes tilstrekkelig med tid til å kunne lede det pedagogiske arbeidet. I dag har pedagogisk leder en planleggingstid på fire timer i uken. Hvis vi fordeler tiden på 14 barn, blir det 28 minutter på hvert barn.
Rammeplanen som kom i 2017 fastsetter barnehagens innhold og oppgaver og forplikter pedagogisk leder til jobbe med kontinuitet og progresjon for både for det enkelte barn og for barnegruppen. Pedagogen har et helhetlig ansvar for planlegging og vurdering, daglig omsorg for det enkelte barnet, for utviklingen av det sosiale miljøet og læringsmiljøet i barnegruppen, og for samarbeid med barnas foreldre. Pedagogen har også et veiledningsansvar for det øvrige personalet, samt medansvar for utvikling av barnehagen som pedagogisk virksomhet.
Økt planleggingstid for pedagogene som jobber med de største barna, vil kunne gi mer tid til planlegging, vurdering og dokumentasjon. Dette vil også kunne bidra til økt samarbeid mellom pedagogene som fagpersoner, øke kvaliteten og få en mer kunnskapsbasert barnehage.

I barnehagene på Skjervøy har vi 3 avdelinger som har barn i alderen 3-6 år. Pedagognormen sier at pedagogisk leder skal ha ansvar for 14 barn i aldersgruppen. Dette vil i praksis kunne si at dette vil omhandle to pedagogiske hvis avdelingen har over 14 barn. (jf §1- norm for pedagogisk bemanning.)

Kostnader:
Økt planleggingstid for pedagogisk leder med 10%. Pedagogen kan erstattes med en fagarbeider/assistent. Dette vil utgjøre ca. 1153.00 kr i uken. (Fagarbeider m 10 års ansiennitet, inkl. feriepenger og pensjon.) **Sum kostnad: 55353 kroner i året per pedagogisk leder.**

Tiltak nr.3: Ekstra friuke. (5 dager i året) Dette skal gjelde alle med barnehagelærerutdanning, også barnehagestyrere.
På lik linje med lønn, er også mer fritid et attraktivt virkemiddel som brukes som til i å rekruttere fagpersoner. I anvendelse for å beholde barnehagelærere i barnehagene kan dette være et ledd i å gjøre jobben mer attraktiv. Vi ser noen barnehagelærere søker seg over i skolen. Mer fritid er en av grunnene.

Kostnader:
1 ekstra friuke (10års ansiennitet) Dette utgjør 8586,00 kr for en barnehagelærer med godkjent utdanning. Per i dag vil dette gjelde 10 barnehagelærere med godkjent utdanning. (inkl.styrere.)
Sum kostnad: 85860 kroner for ekstra friuke for 10 barnehagelærere med godkjent utdanning. (inkl. styrere.)

Tiltak nr 4: Tilbud om videreutdanning i kombinasjon med jobb etter to år. Permisjon med lønn under utdanning, i henhold til kompetanseplan for barnehagene i Skjervøy kommune.
Utvikling av kvalitet i barnehagen er avhengig av at de ansatte får mulighet til å heve sin kompetanse, både individuelt og i et faglig fellesskap. I Skjervøy kommune er det få barnehagelærere som har tatt videreutdanning de siste årene. Vi ser samtidig at behovet for mer kunnskap knyttet til språkutvikling og flerkulturelt arbeid er svært viktig for å møte mangfoldet som vår kommune representere.

I revidert strategiplan for fremtiden barnehage legges det til rette for tildeling av midler knyttet til kompetanseheving. Samtidig vurderes det også om det bør stilles krav til barnehageeier for tildeling av midler. Et mulig krav kan være 30% egenandel av det statlige tilskuddet. Det er

viktig at kommunen som barnehageeier legger til rette for kompetanseløft for barnehagelærere for å kunne etterleve rammeplanen intensjoner om en mer kunnskapsbasert barnehage, der alle barn skal få et likeverdig tilbud av høy kvalitet.

Det er vanskelig å fremsette kostnad på videreutdanning. Det finnes gode støtteordninger som kommunen kan søke på gjennom fylket. Fagene er oftest i tråd med de behovene kommunene har.

Oppsummering av max kostnader:

1. 6x 21000 kroner = 126000,00 kroner
2. 3x 55353 kroner = 166059,00 kroner
3 10x 8586 kroner = 85860,00 kroner
4 50 000 kroner = 50000,00 kroner

Sum = 427919 kroner

Summene vil variere alt etter barnetall og antall barnehagelærere. Dette vil også medføre økte kostnader til den private barnehagen på ca. samme sum 427919 kroner.

Skjervøy kommune

Arkivsaknr: 2015/147 -152
Arkiv: 243
Saksbehandler: Monica Wolf
Dato: 04.12.2018

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
62/18	Kommunestyret	12.12.2018

Rullering av handlingsdel i kommuneplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2017-2025

Henvisning til lovverk:

Henvisning til lovverk:
Plan og bygningsloven
Veilederen i kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet
Kommuneplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2017-2025

Vedlegg: Handlingsplan for utbygging av idrettsanlegg i Skjervøy kommune
Kommuneplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 201-2025.

Rådmannens innstilling

Kommunestyret gjør følgende vedtak:
Handlingsplan for utbygging av idrettsanlegg i Skjervøy kommune vedtas.

Saksopplysninger

Kommunedelplanen er behandlet i Idrettsrådet og de ha kommet med innspill på rangering av anleggene.

I handlingsplanen for utbygging av idrettsanlegg ligger det tilsammen 15 anlegg. På listen over ordinære nyanlegg/rehabilitering er det 9 anlegg.
Det er ett av anleggene ligger inne med spillemiddelsøknad.

Vi har 7 nærmiljøanlegg. Her ligger fire av anleggene inne med spillemiddelsøknader.
Nr.1 Eidevannet friluftsområde, trinn 2.
Nr.2 Rehabilitering av Ballbingen i Årviksand
Nr.3 Fra Molo til Molo- Turløype
Nr.5 Dagsturhytte på Engnes.

De vedtatte handlingsprogrammene vil bli sendt sammen med spillemiddelsøknadene til fylkeskommunen med frist 15 januar 2019.

Vurdering

Vurdering av ordinære anlegg

Nr1. Renovering av lysanlegg i skiløypa. (5 km og Engnes.)
Det er et stort behov å få skiftet ut de gamle armaturene i Skiløypen til ledd. Dette vil gi et mindre energi forbruk og bedre lys. Samtidig som man også reduserer kostnadene med vedlikehold betraktelig. Dette vil være med på å øke forholdene for mer aktivitet på vinteren for barn og unge. Det er lagt inn forslag om kommunalt tilskudd på 350 000 kroner.

Vurdering av Nærmiljøanlegg

Nr.1. Eidevannet friluftsområde
Eidevannet friluftsområde har mottatt en kommunale andel på 50.000 kr til byggetrinn nr2. Prosjektet som skal gjennomføres i fire trinn. De søkte om spillemidler i 2018, men fikk avslag på søknaden. De har fornyet søknaden sin.

Nr.2. Rehabilitering av ballbinge i Årviksand.
Ballbingen i Årviksand er over 10 år. De søkte om spillemidler i 2018, men fikk avslag fra fylket. Nå fornyer de søknaden sin. De ønsker å renovere anlegget, samt etabler lysanlegg. Denne utbedringen vil gi mulighet for økt aktivitet for barn og unge i Årviksand, også på vinterstid. De har mottatt et kommunalt tilskudd på 50.000kr.

Nr3. Fra Molo til Molo
Skjervøy kommune søker på nytt om spillemidler til ei turløype i Skjervøy sentrum som skal gå fra Molo til Molo. Dette er et prosjekt som startet i 2104, men ble utsatt på grunn av avklaringer med grunneiere. Nå jobbes det med å få prosjektet ferdigstilt. Kostnadsrammen er på 300.000 kr, og det ligger et forslag på kommunal andel på 150 000 kroner.

Nr.5. Dagsturhytte
Nord Troms friluftsliv ønsker å sette opp ei dagstur hytte ute på Engnes. Dette er primært ment som et turmål for dagsturer. Prosjektet har en kostnadsramme på 400000kr. Det er ikke søkt om kommunalt tilskudd.

Rådmannens innstilling

Saksopplysninger

Vurdering

6.0 Handlingsplan for utbygging av idrettsanlegg

6.1 Ordinære nyanlegg/Rehabilitering

Anlegg-Finansiering (beløp i hele 1000)

nr	anlegg/sted	kostnader	2019			2020			2021		
			K	SM	PR	K	SM	K	K	SM	PR
1	RENOVERING AV LYSANLEGG I SKILØYPA (5km og Engnes)	700	350	350							
2	RULLESKIANLEGG Grunnarbeid/asfalt	2420 2290									
3	SEKRETERIAT, SPEAKER- OG TIDTAKER BU. (Skjervøy idrettspark)	1000									
4	ENGNESVEI OG VEI TIL SKYTTERBANEN (Første fase isakeidet)	250									
5	FOTBALLHALL	7000									
6	RENOVERING AV IDRETTSHALL										
7	SNØKANON										
8	RENOVERING AV SVØMMEHALL										
9	NY STANDPLASS PÅ SKYTTERBANEN	700									

(FORKORTELSER: K= KOMMUNALT SM= SPILLEMIDLER PR= PRIVAT)

6.2 NÆRMILJØANLEGG

nr	Anlegg/sted	Kostnader	2019			2020			2021				
			K	SM	PR	K	SP	PR	K	SP	PR		
1	EIDEVANNET FRILUFSTOMRÅDE (TRINN2)	625 (2.TRINN) 3000	50	300	275								
2	REHABILITERING -BALLBING I ÅRVIKSAND	280	50		140								
3	MOLO TIL MOLO (Turløype på Skjervøy)	300	150										
4	FOTBALLØKKE	200											
5	DAGSTURHYTTE	488	0	203	235								
6	PAULINA-VANNET												
7	VÅGAVANNET FRILUFTSOMÅDE												

(FORKORTELSER: K= KOMMUNALT SM= SPILLEMIDLER PR= PRIVAT)

KOMMUNEDELPLAN FOR IDRETT, FYSISK AKTIVITET OG FRILUFTSLIV 2017 - 2025 SKJERVØY KOMMUNE

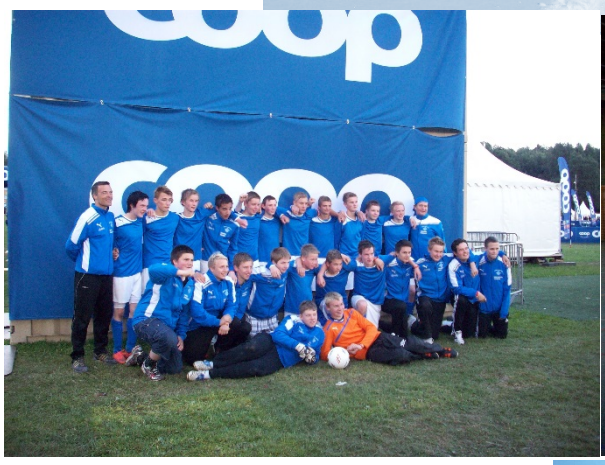

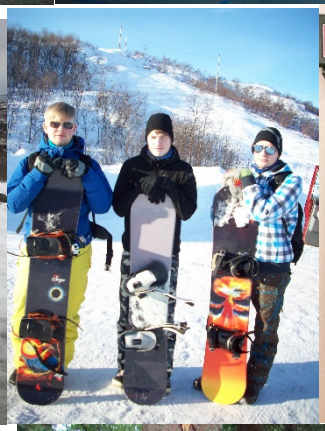

KOMMUNEDELPLAN FOR IDRETT, FYSISK AKTIVITET OG FRILUFTSLIV

Innholdsfortegnelse

1.0 INNLEDNING OG BAKGRUNN FOR PLANEN 3
1.1 STATLIGE OG FYLKESKOMMUNALE FØRINGER 3
1.2 KLARGJØRING AV BEGREPER 4
1.3 HVORFOR FYSISK AKTIVITET 5
1.4 PLANPROSESSEN 6
1.4.1 REVISJON AV PLANEN 6
1.5 UTVIKLINGSTREKK I KOMMUNEN 7
2.0 KOMMUNENS IDRETTS- OG AKTIVITETS POLITIKK 8
2.1 IDRETT, FYSISK AKTIVITET, FRISKLIV OG FRILUFTSLIV MED RESULTATVURDERING AV FORRIGE PERIODE 9
2.2 DEN ORGANISERTE IDRETTEN OG FYSISK AKTIVITET 13
2.3 FRISKLIV OG FOLKEHELSE 14
2.4 FRILUFTSLIV 16
3.0 INFORMASJON OG MARKEDSFØRING 18
4.0 SKJEMA FOR REGISTRERING AV ANLEGG OG OMRÅDER 20
4.1 SKJERVØY KOMMUNE - TETTSTEDET 20
4.2 SKJERVØY KOMMUNE, ARNØY, LAUKØY OG ULØY 22
4.3 AKTUELL UTBYGGING AV NYE IDRETTSANLEGG 22
5.0 HANDLINGSPROGRAM FOR FOLKEHELSE 24
6.0 HANDLINGSPROGRAM FOR UTBYGGING AV IDRETTSANLEGG 26
6.1 ORDINÆRE NYANLEGG/ REHABILITERING 26
6.2 NÆRMILJØANLEGG 27
7.0 OPPFØLGING AV PLANEN 28
7.1 ÅRLIG OPPFØLGING 28
7.2 RUTINER FOR REVIDERING OG PRIORITERING AV ANLEGGSPLANEN 28
7.3 HØRINGSINSTANSER 29
8.0 KART OVER ULIKE OMRÅDER SOM HAR FÅTT SPILLEMIDLER OG SØKER OM SPILLEMIDLER 29

1.0 INNLEDNING OG BAKGRUNN FOR PLANEN

Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er områder som engasjerer flest mennesker i fritiden. Det krever aktiv samfunnsplanlegging for å ivareta disse interessene til innbyggerne i Skjervøy kommune.

Kommunedelplanen er et støtteredskap for politikere, idretten, friluftsorganisasjoner, frisklivsarbeid og frivillige lag og foreninger. Den skal være et styringsredskap for å nå kommunens mål innenfor idrett, fysisk aktivitet, friskliv og friluftsliv. Planen er et praktisk oppslagsverk og et hjelpemiddel for utarbeidelse av planer og saksbehandling og iverksetting av tiltak innenfor feltet.

Vi vil evaluere kommunens idretts- og aktivitetspolitikk i forrige periode under hvert felt i kapittel 2. Da vil vi kommer inn på hva vi har oppnådd, også i samarbeid med lag og foreninger.

1.1 STATLIGE OG FYLKESKOMMUNALE FØRINGER

Staten har som mål å legge til rette for at flest mulig skal kunne utøve idrett og fysisk aktivitet. De har et særlig ansvar for målgruppene barn, ungdom og personer med nedsatt funksjonsevne. Barn og unges interesser skal tas med i planleggingen. Dette er hjemlet i § 3-5 i plan- og bygningsloven. Den primære målgruppen er barn og unge. Det er viktig å legge til rette for voksne og for den eldre delen av befolkningen. De eldre bør bli en mer fysisk aktiv gruppe.

Statlig helsepolitikk viser til folkehelseloven og føringene i den for å kunne utvikle en bærekraftig folkehelsepolitikk. Loven har som formål å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer helse og trivsel og utjevner sosiale helseforskjeller. Gjennom å få en oversikt over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer skal kommunene identifisere sine ressurser og sine folkehelseutfordringer. Dette grunnlagsarbeidet er ikke gjennomført i vår kommune.

STATLIG OG FYLKESKOMMUNAL FRILUFTSPOLITIKK

Det er et nasjonalt politisk mål at alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende, trivselskapene og miljøvennlige aktiviteter i nærmiljøet og naturen for øvrig. Friluftsloven skal verne friluftslivets naturgrunnlag og sikre rett til fri ferdsel og opphold i naturen.

Nasjonal strategi for et aktiv friluftsliv er en kilde til glede, livskvalitet og god helse. Målet er at flest mulig av befolkningen skal kunne utøve friluftsliv uavhengig av alder, kjønn, bosted, etnisk opprinnelse og fysisk bevegelighet.

ØKONOMISKE VIRKEMIDLER

Staten har ulike virkemidler for å stimulere til utvikling av idrett og fysisk aktivitet: spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet, midler til friluftsliv, miljøtiltak i landbruket.

Midler som kan søkes på innenfor friluftsliv gjennom Troms fylkeskommune:

- Turskiltprosjektet - skilting og merking av turruter
- Fysisk tilrettelegging for friluftsliv i nærmiljøet
- Friluftslivsaktiviteter, herunder tiltak til personer med innvandrerbakgrunn

- Tilskudd til sikring av og tiltak i friluftsområder
- Løypetiltak i fjellet og overnattingshytter i fjellet, ved kysten og i lavlandet (kontakt DNT), dette kan søkes på innenfor spillemiddelordningen.

ANDRE FØRINGER

I tillegg til de statlige føringene, skal også andre ulike føringer danne grunnlag for kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv:

- Universell utforming
- Stortingsmeldinger
- Rikspolitiske føringer
- Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk i Troms 2016 – 2027.

1.2 KLARGJØRING AV BEGREPER

Begrepsforklaringen er hentet i veilederen for kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet, revidert utgave 2014, veileder for kommunale frisklivssentraler og folkehelse og kommunal planlegging.

Idrett: Aktivitet i form av trening, eller konkurranse i den organiserte idretten

Fysisk aktivitet: egenorganiserte trenings- og mosjonsaktiviteter, herunder friluftsliv og aktiviteter preget av lek

Friskliv: er et tilbud der fokuset er endring av livsstil og mestring av livets utfordringer for å oppnå bedre helse. Dette er livsstilsendringer knyttet til bl.a. fysisk aktivitet, kosthold, tobakk og psykisk helse.

Spillemidler: Kunnskapsdepartementet forvalter den delen av overskuddet fra Norsk Tipping AS som avsettes til idrettsformål. Detter er en tilskuddsordning som kommunen, lag og foreninger kan søke på, til bygging og rehabilitering av idretts- og nærmiljøanlegg i lokalmiljøet med stort brukspotensiale.

Friluftsliv: Opphold og fysisk aktivitet i friluft

Idrettsanlegg: Spillemiddelfordelingen har følgende klassifisering, nærmiljøanlegg, ordinære anlegg og nasjonale anlegg

Friluftsområder og friområder: «Grønne» områder som er tilgjengelig for allmenhetens frie ferdsel

Folkehelse: Befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning.

Folkehelsearbeid: Samfunnets totale innsats for å opprettholde, bedre og fremme befolkningens helse gjennom å svekke faktorer som medfører helserisiko, og styrke faktorer som bidrar til bedre helse.

Frivillig sektor: Frivillig sektor plasserer seg mellom offentlig og privat sektor og utgjør en viktig bærebjelke i den Norske samfunnsstrukturen. Frivillig sektor kjennetegnes av et

mangfold av aktiviteter innenfor de fleste samfunnsområder, herunder helse og folkehelse. Frivillig sektor omfatter bla. brukerorganisasjoner, frivillige lag og foreninger, idrettslag m.fl.

1.3 HVORFOR FYSISK AKTIVITET

Fysisk aktivitet er et vidt begrep som omfatter for eksempel lek, friluftsliv, idrett, mosjon, trening, trim, kroppsøving og fysisk arbeid. Alle aktiviteter hvor du beveger deg i hverdagen og bruker kroppen er fysisk aktivitet.

Regelmessig fysisk aktivitet er viktig for normal vekst og utvikling og har en forebyggende effekt mot en rekke sykdommer. Helsefremmende fysisk aktivitet gir også økt overskudd, virker positivt på humøret, og er en fin mulighet til sosialt samvær.

Daglig fysisk aktivitet er viktig for barn, unge, voksne og eldre. Personer som er fysisk aktive lever i gjennomsnitt lenger enn personer som er lite fysisk aktive. Det finnes god vitenskapelig dokumentasjon for at jevnlig fysisk aktivitet gir en rekke helseeffekter.

Helsemyndighetenes anbefalte minimumsnivå når det gjelder fysisk aktivitet i forhold til helsegevinst er 30 minutter daglig aktivitet med moderat belastning. Dette gjelder for voksne og friske eldre. Barn og ungdom anbefales å være i aktivitet i minst 60 minutter hver dag, og aktiviteten bør ha både moderat og høy intensitet.

Mange er for lite fysisk aktive, og dette gir negative utslag i den nasjonale helsetilstanden. En av utfordringene i arbeidet for å styrke folkehelsen er derfor å øke den jevnlige fysiske aktiviteten i befolkningen. Friluftsliv er den vanligste formen for fysisk aktivitet i Norge. I 2010 oppga 74 prosent av den voksne befolkningen at de driver fysisk aktivitet i form av trening eller mosjon på fritiden minst en gang i uka mot 58 prosent i 1985. Egenorganisert fysisk aktivitet som friluftsliv når ofte grupper som den organiserte idretten ikke når, og friluftslivsaktiviteter har en jevnere fordeling i deltakelse i befolkningen. Satsing på friluftsliv er derfor sentralt i regjeringens folkehelsearbeid. Familien spiller en mindre rolle enn tidligere i rekrutteringen til friluftsliv. De frivillige organisasjonene er derfor viktigere enn tidligere for å lære barn og unge friluftsliv, og for å gi dem gode naturopplevelser. Friluftsliv i skole og barnehage er også viktig i denne sammenheng.

Bedre helse gir bedre livskvalitet.

Bedre helse gir mindre sykefravær.

1.4 PLANPROSESSEN

Kommunedelplanen skal inneholde målsettinger innenfor området idrett og fysisk aktivitet i kommunen. Den skal videre lage målsettinger for bygging av og tilrettelegging av anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Et handlingsprogram for anlegg og øvrige tiltak.

Planprogrammet for kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friskliv har vært ute på høring og vedtatt i kommunestyret i juni 2016. Etter dette har det vært innkalt til folkemøter på Skjervøy og Arnøy for å gi befolkningen mulighet til å komme med innspill til planen.

I henhold til Plan- og bygningslovens § 11.1 kan det utarbeides kommunedelplan for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder. Kommunedelplanen for et virksomhetsområde skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Handlingsdelen skal rulleres årlig. Kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er en tematisk plan uten juridisk bindende virkning når det gjelder disponering av arealer. De arealvurderinger som er gjort i planen, må derfor søkes innarbeidet i kommuneplanens arealdel for å få rettsvirkning. Arealplanen for Skjervøy Kommune legger føringer på fremtidige områder for tilrettelegging anlegg, og friluftsområder.

Fra kommunens side er det en klar forutsetning at de nye tiltakene som foreslås i planen, også er forankret i vedtak i Skjervøy idrettsråd.

Hvordan har planen fungert politisk og administrativt i forrige periode. Administrativ har planen og spesielt handlingsdelen vær grunnlag for beslutninger og arbeid som er utført. Det kan virker som om planen ikke alltid er lagt til grunn når det er tatt politiske beslutninger. Dette kan ha sammenheng med at politikerne ikke kjenner godt nok til planen eller føler eierskap til denne.

Handlingsdelen har hvert år vært på høring hos idrettsrådet, før den ble lagt frem og vedtatt i kommunestyret.

I revisjon av denne planen har vi har fulgt veilederen for Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet. Det er tatt med de innsigelser som kom fra Troms fylkeskommune og Fylkesmann i Troms ved høringsrunden høsten 2015.

1.4.1 REVISJON AV PLANEN

Rullering
Med rullering menes mindre vesentlige endringer av handlingsprogrammet. Så lenge rullering kun medfører endringer på prioriteringslisten av allerede oppsatte anlegg, kan dette delegeres til formannskapet i kommunen. Handlingsprogrammet ble sist rullert og politisk behandlet i desember 2015.

Revidering
Med revidering menes en fullstendig gjennomgang av hele planen og saksbehandling etter plan- og bygningsloven, med sluttbehandling i kommunestyret. Revisjon gjennomføres normalt en gang i hver planperiode.
Vesentlige endringer av planen skal behandles på samme måte som revidering av planen.

1.5 UTVIKLINGSTREKK I KOMMUNEN

SAMFUNNET

Fysisk aktivitet og mosjon er en av de vanligste fritidsaktivitetene i befolkningen. Flere og flere trener aktivt og ofte, og stadig færre trener aldri. Til tross for at flere rapporterer at de trener og mosjonerer på fritiden, har den totale omfanget av fysisk aktivitet gått ned. Dette skyldes i stor grad at hverdagsaktiviteten går ned.

Studier viser at norske barn og ungdom bruker en stadig større andel av dagen til stillesitting. En stadig lavere andel oppfyller de faglig anbefalingene om gjennomsnittlig minst 60 minutters daglig moderat fysisk aktivitet.

Voksne som driver idrett eller fysisk aktivitet gjør dette i egen regi, og i stadig større grad i private treningssenter. Fysisk aktivitet fremmer livskvalitet og helse. Utfordringen blir å øke andelen voksne, eldre og ungdom som oppfyller anbefalingene til fysisk aktivitet på henholdsvis 30 eller 60 minutter daglig.

Gjennomsnittlig levealder for det norske folk øker stadig. Materielt sett har vi aldri hatt det bedre, men det koster. Vi lever i et samfunn der livsstilssykdommer øker sterkt, og nærmere 10 % av den voksne befolkningen lever på uføretrygd. I overgangen fra et fysisk arbeidende folk til en stadig mer stillesittende hverdag for størstedelen av befolkningen, makter vi ikke å kompensere for det faktum at menneskekroppen er skapt til å være i bevegelse. Selv om kostholdet er blitt bedre, øker gjennomsnittsvekten på den norske befolkning sakte men sikkert. Samtidig akselererer helsevesenets utgifter for å holde oss friske.

KOMMUNEN

Skjervøy kommune hadde pr. 01.01.16 et innbyggertall på 2 920. Drøyt 80 % av befolkningen i kommunen er bosatt på tettstedet Skjervøy. Av kommunens øvrige øyer har Arnøya flest innbyggere. Et mindre antall er bosatt på Laukøy, Kågen, Uløy og Vorterøy. Det meste av idrettsanlegg er konsentrert om tettstedet, men mindre anlegg for trim, grusbaner, skoleanlegg og lysløyper finnes også i distriktet. Trimløyper, turbøker, gapahuker og skilting av turstier er med på å få folk mere ut. Tilrettelegging for gående og syklende, er blitt mye bedre i denne perioden. Vi trenger en godkjent trafikksikkerhetsplan.

INNBYGGERTALL:

Kommunens innbyggertall pr. 01.01.16 og prognose for 2020: Det forventes en nedgang i antall grunnskoleelever i kommunen i årene fremover. Fra 2016-2020 ser vi 7% nedgang i aldersgruppen 6-15 år. Vi har hatt stor nedgang i denne aldersgruppen over år. I 2007 var det 472 grunnskoleelever og i 2015 er det 339 grunnskoleelever. Det er en nedgang på 28 %.
I denne aldersgruppen er det flest som er aktiv i den organiserte idretten i kommunen. Det får innvirkning på det tilbudet den organiserte idretten gir. Når vi studerer befolkningsprognosen for 2030 og 2040, vil denne aldersgruppen øke betraktelig. Det er viktig å ta høyde for dette når vi skal planlegge fremover for denne gruppen. Det blir viktig at vi følger med og ser på hva vi kan gjøre for å holde de aktive og legge til rette for et allsidig tilbud.

Det vi også ser av denne prognosen er at den yrkesaktive gruppen går ned og antall eldre går opp. Vi må se på hvordan vil legger til rette for de eldre i kommunen med tanke på fysisk aktivitet. Aktivitetssenter og dagsenter kan legge opp til ulike aktiviteter og trimgrupper for deres brukere. Lag og foreninger er viktige samarbeidspartnere for å nå ut til flest mulig med

et tilbud. Friluftsliv er også viktig for eldre, og vi samarbeider med Nord Troms Friluftsråd om tilrettelagte tilbud.

Årstall	2016	2020	2030	2040
Innbyggertall	2920	2857	2816	3023
0 – 5 år	185	174	176	186
6 – 15 år	316	314	315	362
16 – 22 år	313	261	220	
23 – 66 år	1559	1545	1514	1740(16-66)
67 år – eller eldre	547	563	591	735

2.0 KOMMUNENS IDRETTS- OG AKTIVITET POLITIKK

FORMÅL OG INTENSJON MED PLANARBEIDET I SKJERVØY KOMMUNE
Kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv skal bidra til å:

- Gjennomføre en plan- og målstyrt utbygging av anlegg og tilrettelegging av områder for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.
- Gi god koordinering i forhold til andre virksomheter innen friluftsliv og kultur. Sikre arealer for lek, fysisk aktivitet, friluftsliv og idrettsaktiviteter og samordne behovene for disse.
- Bedre mulighetene for finansiering av utbyggingskostnadene.
- Utvikle gode opplegg for drift og vedlikehold.
- Avklare kommunens og organisasjoners oppgaver, ansvar og økonomiske forpliktelser ved utbygging og drift av anlegg og områder for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.
- Å få større fokus på at folkehelse er et sektorovergripende arbeid.

MÅLUTFORMING:
Skjervøy kommunes hovedmål for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er:

- Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv for alle.

DELMÅL

- Barn og unge er en sentral målgruppe i planen, fordi vi ønsker å påvirke tidlig til gode holdninger til idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Helsegevinsten er stor ved å være aktive helt fra fødselen av.

- Gi muligheten for barn og unge til å utvikle ferdigheter i friluftsliv.

- Drive anleggsutbygging for å gi flest mulig anledning til å drive idrett og fysisk aktivitet.

- Drive en behov- og planstyrt anleggsutbygging.

- Sikre allmennheten fri ferdsel og opphold i naturen, slik at muligheten til å utøve friluftsliv som en helsefremmende, trivsels-skapende og miljøvennlig fritidsaktivitet, bevares og fremmes.

- Kunne tilby og legge til rette for tilpasset fysiske aktiviteter for alle aldersgrupper i Skjervøy.

- Styrke integreringsarbeidet i kommunen i samarbeid med flyktningetjenesten og med lag og foreninger.

2.1 IDRETT, FYSISK AKTIVITET, FRISKLIV OG FRILUFTSLIV MED RESULTATVURDERING AV FORRIGE PERIODE, DELMÅL OG STRATEGIER/VEIVALG.

I utøvelse av en offensiv og tiltaksrettet politikk for idrett, fysisk aktivitet, friskliv og friluftsliv er både kommunen, lag og foreninger og andre aktører avhengig av et nært samarbeid. I dette samarbeidet kan vi tilrettelegge for et bredt og kvalitetsmessig godt tilbud til innbyggere i kommunen.

Kultursektoren har i lange tider hatt et nært og godt samarbeid mot fylkeskommunen og kulturdepartementet i anleggsspørsmål, spesielt mot målrettet utnytting av spillemiddel-ordningen. Videreutvikling og styrking av dette samarbeidet er et pluss for kommunen i arbeidet med å realisere og finansiere både anleggs- og aktivitetsprosjekter. For fylkeskommunen vil et slikt samarbeid være viktig i det videre arbeidet med utvikling av en helhetlig idretts – og friluftspolitikk, samtidig som det for fylkeskommunen er uhensiktsmessig og lite rasjonelt med et samarbeid direkte rettet mot lokale lag, foreninger og grupper.

Gjennom et samspill med skolesektoren er det større mulighet å nå barn og unge og stimulere disse til fysisk aktivitet både i skole og fritid.

Organisasjonene i kommunen, representert spesielt ved den organiserte idretten, lag og foreninger og friluftslivsorganisasjoner, m.m., vil fortsatt være helt sentrale samarbeidspartnere for kommunen. I de ulike organisasjonene legges det totalt sett ned et formidabelt arbeid for å

gi ulike tilbud til barn, ungdom og voksne. De bruker også de forskjellige tilskuddsordningene som finnes, og får god veiledning fra kommunens saksbehandlere på området.

Gjennom folkehelsearbeidet har man fått etablert anlegg – spesielt gapahuker, bålplasser og turløyper - som er svært populære mål for turer. Det er også etablert klatrejungel, både på Skjervøy og i Arnøyhamn. Fylkeskommunen administrerer tilskuddsordninger til friluftslivsformål.

Idrettsrådet i kommunen spiller en viktig rolle som premissleverandør og rådgiver for kommunen når det gjelder videre utbygging av anlegg.

Hva har vi oppnådd i forrige periode:

- Skjervøy kommune er blitt en folkehelsekommune med folkehelsekoordinator i 50% stilling. Kommunen samarbeider med fylkesmann og fylkeskommunen i dette viktige arbeidet.
- Det tverrsektorielle folkehelsearbeidet er satt på dagsorden.
- Vi har et godt samarbeid med fylkeskommunen når det gjelder tilskuddsordningene.
- Vi har formalisert samarbeidet med Idrettsrådet og har faste møter.
- Vi har styrket samarbeidet med lag og foreninger.
- Vi har gjeninnført aktivitetsstøtte til lag og foreninger.

DELMÅL:

- Gjennom stimulering til aktivitet og samarbeid internt i kommunen og mellom kommunen og lag/foreninger, skal Skjervøy kommune medvirke til utvikling av en offensiv og fremtidsrettet politikk for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

STRATEGIER/VEIVALG:

- Videreføre og styrke samarbeidet med fylkeskommunale og statlige aktører som arbeider med tiltak innen idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

- Videreutvikle det sektorovergripende samarbeidet i kommunen med fokus på helse-fremmende og trivselsskapende aktivitet gjennom folkehelseprogrammet.

- Stimulere til et sterkt idrettsråd i kommunen og øke innsatsen i forhold til kommunikasjon og samarbeid med frivillige lag og foreninger.

- Sette fokus på å få kontakt med uorganiserte grupper.

SKOLER, SKOLEFRITIDSORDNINGER OG BARNEHAGER

Grunnskolen er på mange måter unik, i og med at den er det eneste området som er obligatorisk. Alle barn i alder 6-16 år er på skole alle hverdager. Gjennom skolen kan vi nå alle barn og bidra til at alle får et positivt forhold til å holde seg fysisk aktiv i en eller annen form. Slik kan vi påvirke og forebygge helseplager som følge av inaktivitet.

Skolesektorens vektlegging av fysisk aktivitet, både i form av den tilrettelagte kroppsøvings-undervisningen og den fysiske tilretteleggingen av uteområdene, er svært viktig og avgjørende for å nå målene om økt fysisk aktivitet. Sentrale myndigheters mål er alle elever i grunnskolen skal ha fysisk aktivitet en time hver dag. Imidlertid har man ennå ikke nådd dette målet, selv om fysisk aktivitet har fått et noe større timetall på barnetrinnet.

Det finnes en rekke undersøkelser som konkluderer med at ungdomsgenerasjonen er i fysisk forfall og at et høyt antall av dagens barn og ungdom har begynnende belastningslidelser. Sett i lys av denne dokumentasjon vil morgendagens voksne være dårlig utrustet for å takle blant annet arbeidslivets forventninger og krav.

Det er derfor særdeles viktig å motivere og legge til rette for at barn kan være fysisk aktive, både på vei til og fra skolen, i skoletida og på fritida. Dette er kanskje spesielt viktig i trinnene 8. – 10. klasse der oppslutningen om idrettsaktiviteter på fritiden er sterkt synkende.

Innenfor barnehage og de første årene av grunnskolen vil man legge grunnlaget for barns tilhørighet til naturen gjennom aktiv bruk av nærområdene. Det er viktig at utearealer er godt tilrettelagt og at tilgjengeligheten til natur i nærområdene er gode.

UNGDOM – AKTIVITET PÅ EGNE PREMISSER

I overgangen fra barn til ungdom skjer det svært mange endringer. Den enkelte blir mer selvstendig og uavhengig. I denne perioden har vi også det største frafallet fra idretten og andre organiserte kulturaktiviteter. I plansammenheng bør ungdom i Skjervøy kommune, være et sentralt satsingsområde de nærmeste årene.

Det er dokumentert i blant annet en undersøkelse fra Norges Idrettsforbund (Ung og aktiv) at det er et stort frafall i ungdomsårene. Totalt sett oppgir ca. 40 % av norske ungdommer at de trener i et idrettslag, men dersom man skiller ut de ulike aldersgruppene, ser man store forskjeller:

8-15 år	ca. 60 %
16-19 år	ca. 30 %
20-24 år	ca. 20 %

45 % av ungdommen som slutter i et idrettslag, oppgir at grunnen var at aktiviteten var kjedelig, at de mistet interessen. Hvis vi ser på folkehelseprofilen for kommunen, ligger vi over landsgjennomsnittet når det gjelder psykisk symptomer/lidelser som har oppsøkt primærhelsetjenesten i aldersgruppen 15-29 år. Trivsel i skolen og mobbing kan være en del av dette bildet. Vi har lavere skår enn Troms og hele landet på trivsel i skolen i 10.trinn. Når det gjelder mobbing ligger 7. trinnet over både Troms og landet forøvrig, mens 10.trinnet ligger under både Troms og landet for øvrig.

Frafall i idretten og også i videregående skole, kan kobles opp mot psykisk helse.
Tradisjonelt sett ivaretar idretten svært mange barn og unge fra tidlige barneår. I frafalls-problematikken ligger også det faktum at konkurranseidretten ivaretar de beste utøverne best, og at tilbudene til de som ikke ønsker å satse på idretten ofte blir skadelidende. Det ligger en stor utfordring i å greie å etablere et samspill mellom kommunen og de enkelte organisasjonene for å lage gode og tilrettelagte tilbud som kan snu frafallskurven og trekke til seg flere ungdommer. Idrettslagene må bearbeides til å ta like stort ansvar for ungdomsgenerasjonen som

de gjør innenfor barneidretten. Det må fokuseres på at ungdom kan være en stor ressurs for idretten.

Ungdom er på ingen måte en ensartet gruppe som kan behandles likt. Ofte er de viktigste grunnene til å drive aktivitet ikke bare aktiviteten i seg selv, men at vennene er med. Samtidig vet vi at dagens ungdom har en rekke tilbud å velge i og er kvalitetsbevisst. Det må derfor tilrettelegges for kvalitativt gode anlegg og aktiviteter som innbyr til uorganisert aktivitet der ungdom kan drive på egne premisser.

Gode og attraktive tilbud til dagens ungdom vil gi en god ballast for de som reiser bort for å skaffe seg utdanning og vil kunne bidra til at ungdommen flytter tilbake til hjemstedet. Det må gjøres et grundig arbeid for å komme i dialog med ungdommen og følge de strømninger og moteretninger som dukker opp, for å kunne gi ungdommen attraktive tilbud på egne premisser.

Hva har vi oppnådd i forrige periode:

- Ungdomsrådet er revitalisert, er aktive og fremmer saker for ungdom i kommunen.
- Det er søkt om midler og bygget en Mini-Ramp.
- Det planlegges crossbane.
- Læring i friluft i samarbeid med Friluftsrådet (alle skolene deltar)
- Friluftsgjengen på barneskolen er forankret som et tilbud.
- Friluftsrådet har arrangert flere tilbud, f.eks. Friluftsskole for barn og Frilufts camp for ungdom.
- Åpen hall på lørdager for ungdom fra 7. klasse og opp til atten år, åpen fra kl. 20.00-24.00.
- Helsestasjon for ungdom er et fast tilbud

DELMÅL:

- Få flere barn og unge til å drive med fysisk aktivitet gjennom samarbeid med frivillige organisasjoner og etablere tilbud også innen uorganisert aktivitet.
- Jobbe for at daglig fysisk aktivitet blir integrert i grunnskolen og barnehagene.

STRATEGIER/VEIVALG:

- Påvirke de ulike organisasjonene til å se på dagens ungdom som en ressurs i organisasjonen og at de tilrettelegger for at alle som ønsker det får et tilbud.

- Møte ungdommen i ulike sammenhenger og holde organisasjonene oppdatert når det gjelder stadig skiftende strømninger og interesseområder hos ungdom.

- Sette fokus på foreldreansvaret for å aktivisere sine barn og ungdom.

- Dialog med ungdomsrådet i kommunen når det gjelder idrett og folkehelsearbeid, prøve å få de inn i ulike råd og utvalg som har med dette arbeidet.

- Legge til rette for aktivitet i sentrum.

- Videreutvikle samarbeidet med Nord-Troms friluftsråd til også å gjelde barnehagene.

2.2 DEN ORGANISERTE IDRETTEN OG FYSISK AKTIVITET

Det legges ned et formidabelt arbeid og et ukjent antall årsverk med frivillig innsats gjennom den organiserte idretten i kommunen. Totalt sett er ca. 500 personer i Skjervøy kommune med i et idrettslag. Dette utgjør ca. 18 % av den totale befolkningen. I det forebyggende arbeidet blant barn og unge er det offentlige helt avhengig av et sterkt og oppegående idrettsmiljø i kommunen.

Det er svært vanlig at idrettslagene sliter med å skaffe til veie tillitsvalgte som vil ta ansvaret for å lede aktiviteter. Når så voksne aktive utøvere forsvinner fra idrettslaget, er dette et varsku om at det blir en stor utfordring å sørge for nye tillitsvalgte for å ivareta aktivitetene i årene fremover.

Med det store fokuset på økonomi og møtevirksomhet oppfattes det nok av mange som for stor belastning å ta på seg tillitsverv i det lokale idrettslaget.

Tradisjonelt sett har idretten stor oppslutning på sine tilbud om barneidrett, mens det store frafallet gjerne kommer i 12-16 årsalderen. Det må legges ned et arbeid i samarbeid mellom kommunen og de frivillige lagene slik at ungene får et mest mulig allsidig erfaringsgrunnlag fra de ulike idrettene. På denne måten har de unge større valgmuligheter når de kommer i tenårene. Sjansene for totalt frafall er mindre dersom de unge i barneårene har fått prøvd ut flere idretter. Forskning viser at en slik målsetting med barneidretten også vil bidra til å fremme senere prestasjoner i en eventuell idrettskarriere.

Idretten er generelt sett svært konkurranseorientert og for å lykkes, kreves det at man setter av mer tid til trening og konkurranser enn tidligere. Denne måten å drive på ser ikke lenger ut til å appellere til dagens unge generasjon. Idrettslagene trenger flere medlemmer, og en vei å gå kan være å opprette flere mer uforpliktende trenings- og mosjonstilbud både for barn, ungdom og voksne, med lavere konkurranseintensitet og høyere sosial profil.

Diverse anlegg i Skjervøy kommune:

- Idrettshall
- Gymsaler
- Bassenger
- Skjervøy stadion, fotballbaner, skistadion med løyper, skøyte- og ishockeybane
- Skytebane
- Tilrettelagte frilufts arealer med turløyper, skiløyper, gapahuker, bålplasser i hele kommunen
- Postkassetrim og Ut i NORD

Hva har vi oppnådd i forrige periode:

- Ny kunstgressbane med flomlys
- Tilrettelagt mange turløyper og friluftsliv-arealer,
- Årvikmarka er ferdigstilt
- Utvidelse av skøytebanen, etablert ishockeybane
- Nytt klubbhus til sykkel og skøyteklubben
- Laget ny trase til skiløypene
- Oppgradert noe lys- skiløypene

- Ny service bu til skiskyting
- Skytterbanen, standplass 100 meter – elektriske skiver, Begynt å renovere hus standplass.
- Faste arrangement, Romjulsturnering i fotball for alle, Vårturnering fotball aldersbestemt, Terminfestet arrangement i fotball, håndball, ski og skiskyting
- Kultur og aktivitetsmidler fra kommunen som lag og foreninger kan søke på

DELMÅL:

- Gjennom et utvidet samspill med idretten i Skjervøy kommune skal flere av kommunens innbyggere finne seg til rette i idrettslaget, i form av deltakelse i konkurranseidrett eller mer uformelle mosjonsaktiviteter.
- Ønsker å opprette en stilling som idrettsleder/kulturkonsulent i kommunen som tar seg av alt som har med idretten, fysisk aktivitet, spillemidler, kontakt med lag og foreninger osv.

STRATEGIER/VEIVALG:

- Stimulere idretten til å etablere aktiviteter som er mindre konkurranserettede og forpliktende. For slik å kunne rekruttere flere medlemmer i idrettslagene, spesielt ungdom og voksne/eldre.

- Anlegg for lokal toppidrett og etablere et lokalt tilbud for ungdom som ønsker å satse på idrett.

- Planlegge og etablere friidrettsbane i tilknytning til eksisterende idrettsanlegg

- Legge til rette for friluftsliv for alle, som innebærer flere universell utformede friluftslivsareal.

2.3 FRISKLIV OG FOLKEHELSEARBEID

Frisklivssentralen er en kommunal helse- og omsorgstjeneste med tilbud om hjelp til å endre levevaner, primært innenfor områdene fysisk aktivitet, kosthold og tobakk. Målgruppen er personer som har behov for støtte til å endre levevaner på grunn av økt risiko for eller begynnende utvikling av sykdom eller lidelse som kan relateres til levevaneområdene. Frisklivssentralen har fokus på helsefremmende faktorer og mestring av egen helse.

Frisklivssentralen gir strukturert oppfølging, primært gjennom individuell helsesamtale og ulike gruppetilbud innen de nevnte levevaneområdene. Utviklingsområder for frisklivssentralen er tilbud om hjelp til mestring av utfordringer knyttet til psykisk helse, risikofylt alkoholbruk, lærings- og mestringstilbud og andre tilbud som fremmer mestring av egen helse. Frisklivssentralen skal ha oversikt over helsefremmende og forebyggende tilbud i kommunen og samarbeide med aktuelle aktører.

Frisklivsresept er en henvisningsblankett som gir tilgang til et tidsbegrenset, strukturert veilednings- og oppfølgingstiltak som starter og avsluttes med en helsesamtale.

Skjervøy kommune etablerte Frisklivssentral i oktober 2010. Vi gir et tilbud som er definert som et minimum. Tilskudd fra fylkesmann er avgjørende for at vi kan gi dette tilbudet.

Folkehelsearbeid betyr samfunnets samlede innsats for å opprettholde, bedre og fremme befolkningens helse gjennom å svekke faktorer som medfører helserisiko, og styrke faktorer som bidrar til bedre helse.
Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven) trådte i kraft 1.januar 2012 som en del av samhandlingsreformen. Det er blant annet et krav at den enkelte kommune/fylkeskommune skal ha oversikt over helseutfordringene. Drøfting av helseutfordringene skal være grunnlag for lokale og regionale planstrategier som vedtas av kommunestyrene og fylkestingene etter plan- og bygningsloven.

Denne kommunedelplanen inneholder et handlingsprogram for friskliv og folkehelse (Pkt. 5.0.) Det er tiltak som legger til rette for livsstilsendringer både på individnivå og for befolkningen generelt, for eksempel areal til fysisk aktivitet, friluftsliv, samarbeid med lag og foreninger, m.m.

Folkehelseprofil for Skjervøy 2016 viser følgende:

- Lavere utdanningsnivå
- Flere barn av enslige forsørgere, 15-29år
- Flere uføretrygdede, 18 – 44 år
- Færre som trives på skolen, 10.klasse
- Flere kvinner som røyker
- Flere med psykiske symptomer/lidelser, primærhelsetjenesten, 15-29 år
- Flere med psykiske lidelser, legemiddelbrukere
- Flere med muskel- og skjelettlidelser
- Flere med Type 2 Diabetes, legemiddelbrukere
- Antibiotika, legemiddelbrukere

Hva har vi oppnådd i forrige periode:

- Vi har etablert en arbeidsgruppe og en styringsgruppe for folkehelsearbeidet i kommunen.
- Så vidt startet et arbeid med å kartlegge folkehelseutfordringene i kommunen.
- Vi har og vært med på etablert flere gode folkehelsetiltak, ex. aktiv skolevei, vannaerobic, strikkekafe, svømmekurs, frisklivssentral, FYSAK-trimmen, benker/bord ute i naturen, klatrejungel, veiledet om tilskuddsordningene
- Overtatt ansvaret for den kommunale utstyrsbanken i samarbeid med biblioteket.
- Etablert en 25% stilling som frisklivsveileder
- Driftet frisklivssentralen med tilskudd fra fylkesmann, og gitt et individuell tilbud innen frisklivsreseptordningen til et stadig økende antall brukere.
- Driftet tilbud innen fysisk aktivitet, kosthold og røykeslutt.

DELMÅL:

- Folkehelsearbeidet i kommunen må få større fokus både politisk og administrativt.

- Kommunen skal styrke det tverrsektorielle folkehelsearbeidet i kommunen.

STRATEGIER / VEIVALG:

- Lage en oversikt over helsetilstand og faktorer som påvirker helsetilstanden i kommunen. Det vil synliggjøre våre utfordringer og vil være et viktig innspill til kommunens samfunnsplan og delplaner.

- Styrke folkehelsearbeidet ved å øke ressursene til frisklivssentralen.

- Samarbeide med virksomhetene om gode folkehelsetiltak.

- Ha fokus på levevaner som kosthold, fysisk aktivitet, bruk av tobakk, alkohol og rusmidler.

- Ha større fokus på psykisk helse.

- Forebyggende tiltak for eldre.

2.4 FRILUFTSLIV

Friluftslivet i form av mosjon langs vei-/turveinettet og fysisk aktivitet i skog og mark utenom turveier er de klart største arenaene for mosjon og trening. De lange tradisjonene for aktiv bruk av naturen er imidlertid best ivaretatt av den godt voksne generasjonen. I en undersøkelse på landsplan oppgir 50 % av gruppen over 50 år at de mosjonerer ute, mens bare 31 % av ungdom under 20 år driver utendørsaktiviteter. Vi kan ikke som tidligere forutsette at nærkontakt med naturelementet går i arv. Barn og unge som bruker og blir glad i sitt nærmiljø og naturen omkring, vil alltid føle tilhørighet til" barndommens dal". Det å stimulere barn og ungdom til å bruke og å trives både i tilrettelagte og ikke tilrettelagte områder, må derfor ses på som et viktig virkemiddel for at denne generasjonen skal flytte tilbake til hjemstedet etter for eksempel endt utdanning. Friluftslivsaktiviteter for barn og ungdom må derfor prioriteres, men samtidig er det et vesentlig poeng at enkelte grupper, spesielt en del eldre, med litt bistand kan bruke friluftslivsområder aktivt.

Troms fylkeskommune initierte en kartlegging og registrering av viktige friluftsområder i hele fylket. Dette arbeidet er avsluttet i Skjervøy.

I motsetning til den organiserte idretten har ikke kommunen like gode tradisjoner for godt samarbeid med friluftslivsorganisasjonene, som for øvrig hos oss er svakere organisert enn idretten i Skjervøy. Det er derfor gledelig at det nå er etablert både Nord-Troms Turlag og Nord-Troms Friluftsråd

Nord-Troms Friluftsråd ble stiftet 6. november 2014 som et samarbeid mellom kommunene Kvænangen, Kåfjord, Nordreisa og Skjervøy. Friluftsrådet er stiftet med støtte og i nært samarbeid med Troms fylkeskommune og Friluftsrådenes Landsforbund, Ut i NORD, med turmål i hele nordfylket er en av oppgavene for det nye friluftsrådet. Utgivelse av turkart og friluftsskoler for barn i skoleferiene har også vært prioritert i oppstarten. Friluftsrådet vektlegger det å følge opp og samarbeide med de i kommunene som arbeider med folkehelse, flyktninger/personer med innvandrerbakgrunn samt skoler og barnehager. Skjervøy kommune er vertskommune for friluftsrådet. Folkehelsekoordinator er Skjervøy kommunes administrative kontaktperson i friluftsrådet.

En rekke undersøkelser bekrefter at friluftsliv har positive virkning på læring, yteevne, den mentale helsen og det å mestre stress. Barnehage, skole og SFO når de fleste barn, på tvers av sosial status og funksjonsevne. Det er derfor viktig å tilby friluftsaktiviteter her og gjennom dette motvirke sosial ulikheter i aktivitets vaner. Naturen er en viktig læringsarena for utvikling av ferdigheter og kompetanse i friluftsliv. Viktig også for å skape identitet til stedet man kommer fra. Friluftsliv, naturopplevelser og fysisk aktivitet i barnehage, skole og SFO kan være viktig for å etablere gode vaner med stor betydning for livskvalitet og helse.

Hva har vi oppnådd i forrige perioden:

- Friluftsgjengen ved Skjervøy barneskole er et praktisk tilpasset undervisningsopplegg i naturen
- Bistått med å få bygd gapahuker rundt om i hele kommunen
- Frontet fylkeskommunens tilskuddsordningen innafor FYSAK, friluftsliv m.m.
- Tilrettelagt turstier, m.h.t. universell adkomst.
- Kartlagt, beskrevet og skiltet en rekke turløyper rundt om i hele kommunen.
- Kommunen har vært med på å etablere Nord-Troms Friluftsråd (NTF) og folkehelsekoordinator deltar i en arbeidsgruppe i rådet.
- Kommunen har arbeidsgiveransvar for daglig leder av friluftsrådet.
- Vi har jobbet med å etablere 10 på Topp i kommunen. Dette arbeidet ble videreført inn i UT i NORD.
- Vi har så vidt startet arbeidet med Aktiv på dagtid og Turvenn (ungdom tar med eldre på tur), dette i samarbeid med Nord-Troms friluftsråd.
- Diverse aktiviteter i samarbeid med Nord-Troms Friluftsråd, som friluftsskole, samarbeid med skole/barnehage, ungdomscamp, ordførertur, m.m.
- Etablert samarbeid med friluftsrådet ang. læring i friluftsliv med skole SFO og barnehage.
- Utgitt turkart for Skjervøy og de andre kommunene som er med i friluftsrådet
- Renovert fiskeplassen som er tilrettelagt for funksjonshemmede på Kågen
- Gir støtte til etablering av frilufts portal i regi av Eidevannet Vel.

DELMÅL:

- Kommunen har hovedansvar for å sikre friluftslivet arealgrunnlag og ivareta allemannsretten.

- At det pågående arealplanarbeidet tar konsekvensen av at det er gjort en kartlegging av viktige friluftsområder i kommunen.

- Kommunen skal sikre videreføring av Nord-Troms Friluftsråd.

STRATEGIER/VEIVALG:

- Delta i og utforme prosjekter som tilbyr friluftslivsaktiviteter rettet mot barn, ungdom, eldre og innvandrere/flyktninger. Dette også i samarbeid med Nord-Troms friluftsråd.

- Fortsette med de gode tiltakene som ble etablert i Friluftslivets år og videreføre aktivitetene og arbeidet som er påbegynt i samarbeid med Nord-Troms Friluftsråd.

- Videreføre arbeidet med en fornuftig tilrettelegging for friluftsliv i nærmiljøene til boligområdene i kommunen for å sikre den daglige bruken av naturen.

- Etablere sterkere bånd mot og samarbeid med frivillige organisasjoner som arbeider med friluftsliv og med personer med god lokalkunnskap.

- Delta i en revidert kartlegging av friluftsområder i regi av Nord-Troms Friluftsråd.

- Ferdigstille arbeidet med skilting av turløyper og utarbeide informasjonstavler om turmuligheter i kommunen.

- Fortsette å tilrettelegge gode friluftsområder for å sikre tilstrekkelig motivasjon for at folk skal komme seg ut og delta i friluftslivet.

- Avklare om det er behov for statlig sikring av friluftsområder.

3.0 INFORMASJON OG MARKEDSFØRING

Kommunen har en sentral rolle i å samordne en helhetlig politikk for fysisk aktivitet og naturopplevelser. Den er et bindeledd mellom lag og foreninger og alle offentlige institusjoner som fylkeskommunen, departementet og fylkesmannen i alle forhold som angår informasjon. God informasjon og veiledning i forhold til krav og dokumentasjon til søknader som videresendes, vil kunne bety at det utløses mer tilskudd til organisasjoner i kommunen.

For innbyggerne i kommunen kan det ofte være vanskelig å finne fram til alle de tilbud som finnes, enten det dreier seg om aktiviteter i et idrettslag, turstier i nærmiljøet eller når svømmehallen er åpen. Her har kommunen en sentral rolle for at informasjon når ut til alle innbyggerne i kommunen. Kommunens hjemmeside og Face book-gruppe er sentrale virkemiddel for å gjøre publikum kjent med de tilbud som finnes.
I samarbeid med lag og foreninger og idrettsrådet bør det etableres rutiner for å kunne innhente informasjon om alle tilgjengelige aktivitetstilbud i kommunen, for så å publisere det.

Kommunen informere om de tilbud som fremmer fysisk aktivitet og friluftsliv som trivsels- og helsefremmende aktiviteter, men er avhengig av et samarbeid med organisasjonene. Det er et kontinuerlig arbeid, for slik å kunne rekruttere flere til å delta i aktivitetene.

Hva vi har etablert av kontakt og oppfølging i forrige periode:
- Rutiner for å kontakte lag og foreninger
- Legger ut på hjemmesiden tilbud om tilskuddsordninger, kurs og møter
- Nyheter fra stat og fylkeskommunen, sendes til lag og foreninger og legges ut på hjemmesiden
- Frister for å søke på tilskudd til spillemidler, sendes til lag og foreninger og publiseres på hjemmesiden
- Frister for å søke kultur- og aktivitetsmidler, sendes til lag og foreninger og publiseres på hjemmesiden
- Oppdaterer også Face book - siden til kommunen
- Folkehelsekoordinatoren legger ut informasjon til de ulike aktivitetsgrupper og annonserer i media.
- Faste kontaktmøter med idrettsrådet

Regelmessig fysisk aktivitet gir:

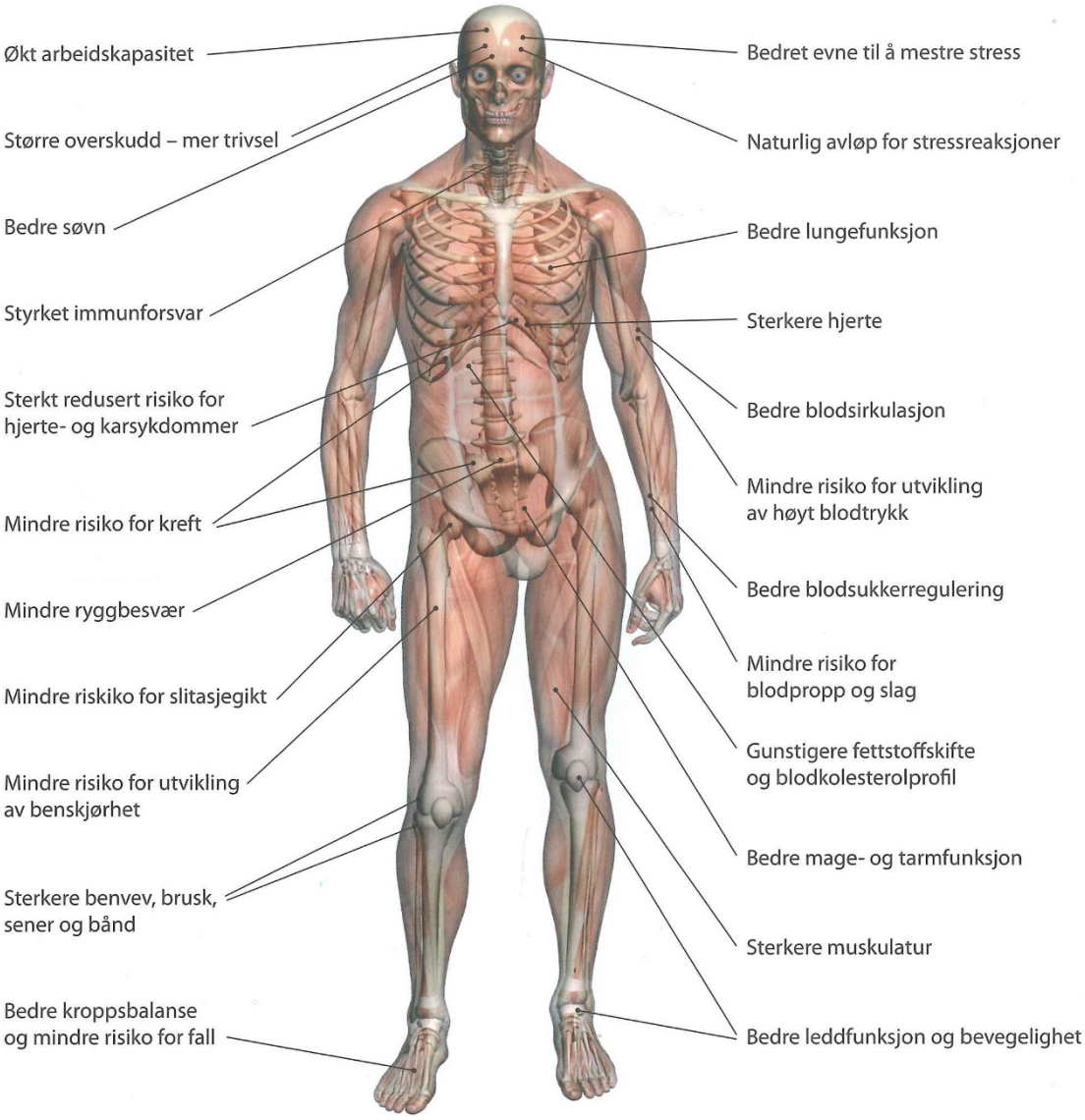

Bedre grunnlag for opprettholdelse av riktig kroppsvekt

Langsommere aldring

4.0 SKJEMA FOR REGISTRERING AV ANLEGG OG OMRÅDER

4.1 SKJERVØY KOMMUNE - TETTSTEDET

Ordinære/Rehabilitering anlegg

1. Anleggstype	2. Kategori	Sted	Eier	Størrelse	Kvalitet, behov for utbedring	G	M	D
Klubbhus 1	Idrettsanlegg	Idrettsanlegg	Skjervøy IK	180+100 kvm	Middels, trenger oppussing		X	
Klubbhus 2	Idrettsanlegg	Idrettsanlegg	Skjervøy IK	120	OK	X		
Svømmehall	Idrettsanlegg	Skjervøy u.skole	Kommunen	12,5x25 meter	OK	X		
Gymsal	Idrettsanlegg	Skjervøy b. skole	Kommunen	8x12 meter	OK		X	
Idrettshall	Idrettsanlegg	Skjervøy u.skole	Kommunen	22x44 meter	Nytt gulv lagt i 2008	X		
Kunstgressbane	Idrettsanlegg	Idrettsanlegg	Kommunen	64x100 meter	Ny 2012	X		
Kunstgressbane	Idrettsanlegg	Idrettsanlegg	Kommunen	64x100 meter	Nedslitt etter 15 års bruk			X
Skytebane	Skytebane	Isakeidet	Skj. skytterlag	100 – 300 meter	Under utbedring			
Lysløype	Idrettsanlegg	Idrettsanlegg	Skjervøy IK	4 km (Engnes)	Trenger oppgradering		X	
Lysløype	Idrettsanlegg	Isakeidet	Skjervøy IK		Ny høsten 2010	X		
Skistadion	Idrettsanlegg	Idrettsanlegg	Kommunen	30 x 100 meter			X	
Orient. kart	Idrettsanlegg	Skjervøy	Skjervøy IK	1:15000	Nytt i 2009	X		
Skøytebane	Idrettsanlegg	Idrettsanlegg	Kommunen	333 meter	Utbedret 2012	X		
Turhytte	Kulturbygg	Engnes	Kommunen	70 kvm				X
Skiskytteranlegg	Idrettsanlegg	Idrettsanlegg	Skjervøy IK	16 skiver Korvinen	Trenger standplass og utstyrslager, Skiver ok	X		X

Nærmiljøanlegg

1. Anleggstype	2. Kategori	Sted	Eier	Størrelse	Kvalitet, behov for utbedring	G	M	D
Fotballøkke	Nærmiljø	R. Østgårdsvei	Kommunen	20x30 meter	Mål, dekke, avskjerming, brukes lite/ikke			X
Fotballøkke	Nærmiljø	Bekkefaret	Kommunen	10x20 meter	Mål, dekke, avskjerming mot bekk			X
Fotballøkke	Nærmiljø	Eidevannet	Kommunen		Må oppgraderes, fotballmål			X
Alpin mini	Nærmiljø	R. Østgårdsvei	Kommunen	50 meter	Må oppgraderes, ryddes for kratt			X
Ballbinge	Nærmiljø	Hollendervika	Kommunen	13x23 meter	Mangler lys, trenger reparasjon		X	
Ballbinge	Nærmiljø	Skjervøy b.skole	Kommunen	13x23 meter	OK	X		
Naturklatrejungel	Nærmiljø	Eidevannet	Kommunen	600 m2	OK, utvidet 2012	X		

Lekeplasser

1. Anleggstype	2. Kategori	Sted	Eier	Størrelse	Kvalitet, behov for utbedring	G	M	D
Lekeplass	Nærmiljø	Lailafjellveien	Velforening	10x15 meter	Mangler utstyr			X
Lekeplass	Nærmiljø	Lars Hallens vei	Kommunen	10x10 meter	Må utbedres			X
Lekeplass	Nærmiljø	Nordveien	Kommunen	15x20 meter	OK			X
Lekeplass	Nærmiljø	Campingplass	Kommunen	20x20 meter	Mangler utstyr		X	
Lekeplass	Nærmiljø	Spellemannsdalen	Velforening		OK		X	
Lekeplass	Nærmiljø	Hollendervika	Kommunen		Mangler utstyr	X		
Akebakke	Nærmiljø	Hollendervika	Kommunen		Må rydde skog og montere lys			X
								X

4.2 SKJERVØY KOMMUNE, ARNØY, LAUKØY OG ULØY

1. Anleggstype	2. Kategori	Sted	Eier	Størrelse	Kvalitet, behov for utbedring	G	M	D
Ballbinge	Nærmiljø	Arnøyhamn	Kommunen	13x23 meter	OK	X		
Fotballøkke	Nærmiljø	Arnøyhamn	Grunneier	20x50 meter	Naturlig slette med gress			X
Fotballbane	Nærmiljø	Arnøyhamn	Arnøy IL	60x95 meter	Avskjerming mot nabo, dekke o.s.v.		X	
Fotballøkke	Nærmiljø	Lauksletta	Kommunen	27x55 meter	Avskjerming mot vei			X
Gymsal	Idrettsanlegg	Årviksand skole	Kommunen	5x10 meter	En del oppussing		X	
Ballbinge	Nærmiljø	Årviksand skole	Kommunen	13x23 meter	OK	X		
Lysløype	Idrettsanlegg	Arnøyhamn	Arnøy IL	1,5 km x 2	Må rehabiliteres		X	
Gymsal	Idrettsanlegg	Arnøyhamn skole	Kommunen	8x12 meter	En del oppussing		X	
Svømmebasseng	Idrettsanlegg	Arnøyhamn skole	Kommunen	6x12meter	OK	X		
Klubblokale	Idrettsanlegg	Arnøyhamn	Arnøy IL	102 Kvm	Trenger en del oppussing		X	
Lysløype	Idrettsanlegg	Årviksand	Årviksand IL	1,5 km	Rehabilitert 2011	X		
Fotballøkke	Nærmiljø	Uløybukt	Kommunen	35x50 meter	Dekke, rydding, lite brukt			X
Fotballbane	Nærmiljø	Uløybukt	Kommune	35x50 meter	Avretting, dekke			X
Fotballøkke	Nærmiljø	Nikkeby	Kommunen		Trenger opprustning			X
Naturkl.jungel	Nærmiljø	Arnøyhamn	Kommunen		Ferdig 2011	X		

4.3 AKTUELL UTBYGGING AV NYE IDRETTSANLEGG

ANLEGG/STED	UTBYGGER	BYGGEPERIODE	KOMMENTAR
Friluftskart Skjervøy	Kommunen	2013 - 2016	Påbegynt
Rullestolløype Eidevannet	Kommunen, Eidevannet Vel	2016-2019	Nyanlegg
Snowboardbakke	Kommunen	Ikke prosjektert	Nyanlegg

Skytebane 300 m og 100 m	Kommunen/Skytterlaget	2014 - 2015	Rehabilitering
”Fra molo til molo”	Kommunen	2013 - 2014	Nyanlegg
Rideanlegg på Kågen	Privat	Ikke prosjektert	Nyanlegg
Eidevannet friluftsområde	Kommunen, Eidevannet Vel	2016-2019	Nyanlegg
Vågavannet friluftsområde	Kommunen	Ikke prosjektert - regulert	Nyanlegg
Kunstgressbane Skjervøy	Kommunen/Skjervøy IK	Ikke prosjektert	Nytt toppdekke
Fotballhall Skjervøy	Kommunen, Skjervøy IK	Ikke prosjektert	Nyanlegg
Lysanlegg ny kunstgressbane	SIK, Kommunen	2015-2016	Nyanlegg
Motorcrossanlegg	Skjervøy/Nordreisa MK	Ikke prosjektert	Nyanlegg
Kunstgressdekke ”7-er bane”	Årviksand Bygdelag	Ikke prosjektert	Nyanlegg
Rulleskianlegg	SIK-Kommunen	2014	Nyanlegg
Renovering svømmehall/idrettshall	Kommunen	2015 - 2016	Renovering
Hollendervika	Alkeveien vel	2017-2018	Renovering,Nyanlegg
Egnesveien og veien til skytterbanen	SIK, Kommunen		Rehabilitering
Skiskytteranlegg lysløype	SIK		Rehabilitering
Skiskytteranlegg standplass	SIK		Rehabilitering/nyanlegg
Klubbhus/spiker bu	SIK		Rehabilitering/nyanlegg
Snøkanon	SIK, Kommunen		Nyanlegg
Nye Turstier	Kommunen	2016-2017	Nyanlegg
Friidrettsanlegg	SIK, Kommunen	Ikke prosjektert	Nyanlegg

5.0 HANDLINGSPROGRAM FOR FRISKLIV OG FOLKEHELSE

TILTAK	ANSVARLIG(E)	OPPSTART	KOMMENTAR
Videreføre frisklivssentralen	Folkehelsekoordinator, K/U-sjef	I planperioden	Tilskuddsordningen hos fylkesmann trappes gradvis ned og må erstattes med kommunale midler.
Frisklivskoordinator 50%	Administrativ og politisk ledelse	2019	
Videreføre FYSAK-trimmen	Folkehelsekoordinator	I planperioden	
Videreføre NordTroms Friluftsråd	K/U-sjef / Administrasjon	I planperioden	
Videreføre arbeidet med merking og skilting av turløyper	K/U-sjef, Nord Troms Friluftsråd	2018	
Videreføre tilbud på frisklivssentralen til inaktive barn og ungdom og de med overvektsproblematikk.	Folkehelsekoordinator i samarbeid med frisklivsveileder og helsestasjonen	I planperioden	
Idrettsleder/kulturkonsulent 100% stilling	K/U-sjef / Administrasjon	I løpet av planperioden	
Etablere frivillihetssentral	Administrasjon	2018	

Gjennomføre Ung Data i samarbeid med Korus Nord.	K/U-sjef og ungdomsskolen(e)	2020	
1 time fysisk aktivitet om dagen i grunnskolen	K/U-sjef og virksomhetsledere i skolene	2018	
Styrke integreringsarbeidet	Administrasjon	I planperioden	
Kosthold som tema på personalmøter/foreldremøter	Virksomhetsledere	2018	
Noen vinteråpne turstier	Teknisk sjef	I planperioden	
Oppkjørte ski –og gåspor på Skattørfjellet i sesongen	Lag og foreninger i samarbeid med kommunen	I planperioden	
Vinteråpne parkeringsmuligheter i utfartsområder hele vintersesongen	Teknisk etat i samarbeid med MESTA	I planperioden	
Vedlikehold av friluftsarealene i kommunen	Teknisk etat	I planperioden	
Etablere flere møteplasser	Lag og foreninger i samarbeid med kommunen	I planperioden	
Et eget lokale for frisklivssentralen	Administrasjon	I planperioden	
Prioritere barn og unge, og styrke arbeidet innen psykisk helse og rusforebygging	Administrasjon	I planperioden	
Styrke forankringen av det tverrsektorielle folkehelsearbeidet	Administrasjon	I planperioden	

6.0 HANDLINGSPROGRAM FOR UTBYGGING AV IDRETTSANLEGG

6.1 ORDINÆRE NYANLEGG/ REHABILITERING

ANLEGGSSTART – FINANSIERING Beløp i hele 1000

NR	ANLEGG/STED	KOSTNADER	2017			2018			2019			2020		
			K	SM	PR	K	SM	PR	K	SM	PR	K	SM	PR
1.	Renovering ny del av klubbhuset, to trinn	1000	100	200	200	100	200	200						
2.	Rulleskianlegg Grunnarbeid Asfalt	 2420 2290	700	 1009 955	 711 935	 400								
3.	Sekretariat-, speaker- og tidtakerbu Skjervøy idrettspark	1000												
4.	Engnesveien og vei til skytterbanen – Isakeidet første fase	250												
5.	Fotballhall	7000												
6.	Skytebane 300 m og 100 m	700												
7.	Eksisterende Kunstgressbane, nytt dekke	2500												
8.	Snøkanon	400												
9.	Renovering svømmehall	10 mil												
10.	Ny standplass skytterbanen	140	20	50	70									

6.2 NÆRMILJØANLEGG

NR	ANLEGG/STED	KOSTNADER	2017			2018			2019			2020		
			K	SM	PR	K	SM	PR	K	SM	PR	K	SM	PR
1	Eidevannet Friluftsområde trinn 1. (4. trinn)	3000	50	300	300									
	Hollendervika grendelag	219		109	110									
2	Crossbane	100												
3	Turløype Skjervøy fra molo til molo tinn 1	600												
	Fotball løkke ved Eidevannet	200												

FORKORTELSER K = KOMMUNALT SM = SPILLEMIDLER PR = PRIVAT

7.0 OPPFØLGING AV PLANEN

7.1 ÅRLIG OPPFØLGING

Ved siden av å være et styringsredskap for politikere, skal planen benyttes i administrasjonens daglige oppfølging av feltet idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv.

Punkter som er mangelfulle, eller mangler helt i planen, skal registreres fortløpende, slik at de kan inngå ved første rullering.

For at planen ikke skal bli et dokument for skrivebordsskuffen, skal planen rulleres årlig og vedtas av formannskapet. Planen skal alltid ut til høring hos Skjervøy Idrettsråd.

I forbindelse med fullstendig revisjon av planen må en forholde seg til plan- og bygnings-loven.

Både årlig rullering og revisjon skal skje i henhold til veilederen i kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet.

7.2 RUTINER FOR REVIDERING OG PRIORITERING AV ANLEGGSPLANEN

Anleggsplanen deles opp i følgende kategorier:

Nærmiljøanlegg

Ordinære anlegg/ rehabilitering av eldre anlegg

1. Forslag på nye planlagte anlegg må innmeldes til kommunen skriftlig.

2. Nye innmeldte anlegg i alle kategorier plasseres i utgangspunktet nederst på prioriterings-lista i sin kategori, og vil gradvis rykke oppover ettersom anleggene over blir realisert.

3. Nye anlegg kan unntaksvis prioriteres høyere på lista dersom særskilte samfunnsmessige årsaker foreligger.

4. Anlegg vil ikke komme inn og bli prioritert på anleggsplanen før skriftlig innmelding er levert kommunen.

5. Søknadsfrist til kommunen er 1. oktober hvert år.

6. Idrettsrådet kommer med sin tilråding innen 15. oktober hvert år.

7. Kommune foretar endelig politisk behandling i løpet av oktober/november hvert år.

7.3 HØRINGSINSTANSER

Plandokumentet sendes:

Skjervøy Idrettsråd
SIK hovedlaget
SIK fotballgruppa
SIK aldersbestemt fotball
SIK skigruppa
SIK skiskyttergruppa
SIK håndballgruppa
Skjervøy sykkel- og skøyteklubb
Arnøy IL
Arnøyhamn bygdelag
Årviksand bygdelag
Lauksletta bygdelag
Skjervøy jeger og fisk
Skjervøy skytterlag
Skjervøy videregående skole
Skjervøy kommune, teknisk etat
Skjervøy lag og foreninger
Arbeidsgruppen for folkehelse v/Folkehelsekoordinator
Ungdomsrådet
Barneskolene og ungdomsskolene rektor og elevråd
FAU-skolene
Særidrettene i Troms v/ Troms idrettskrets
Nord-Troms Friluftsråd
Troms fylkeskommune
Fylkesmannen i Troms

8.0 KART OVER ULIKE OMRÅDER SOM HAR FÅTT SPILLEMIDLER OG SØKER OM SPILLEMIDLER

Skjervøy Idrettspark

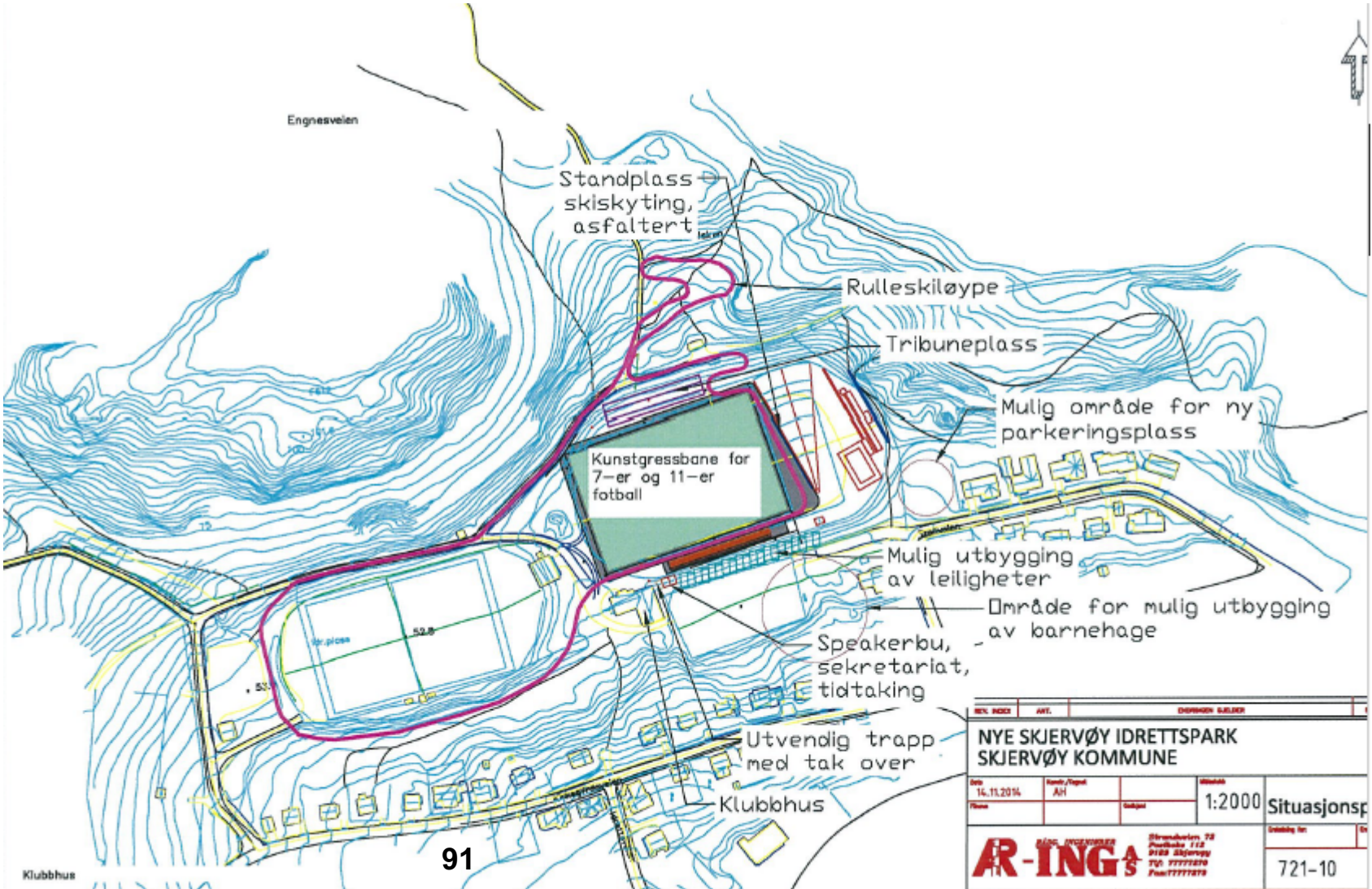

Årvikmarka

Eidevannet friluftsområde

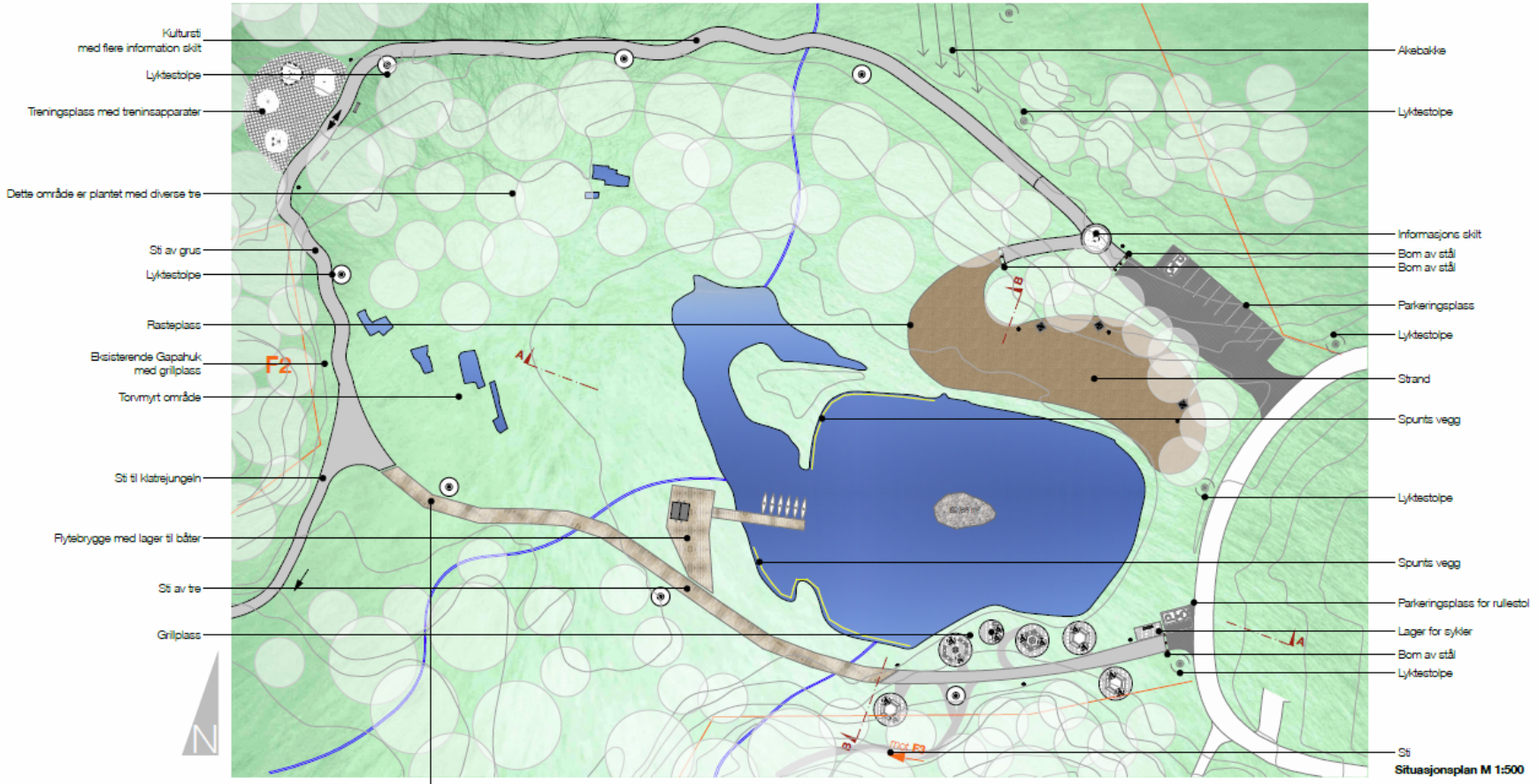

Situasjonsplan M 1:500

Sti utforming på myr

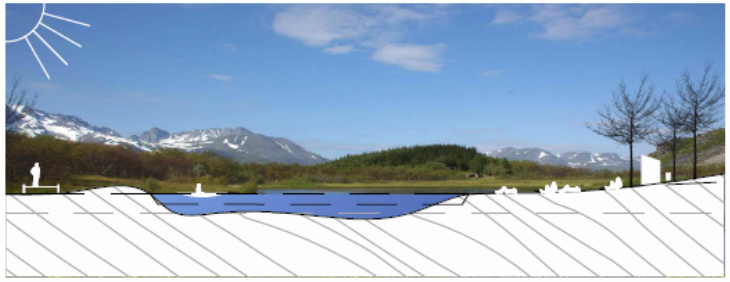

B-B terrengsnitt M 1:250

Skjervøy kommune

Arkivsaknr: 2015/598 -44
Arkiv: 243
Saksbehandler: Rita Mathisen
Dato: 04.12.2018

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
63/18	Kommunestyret	12.12.2018

Rullering av pkt. 5.0 handlingsprogram for folkehelse i kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2017 - 2025.

Henvisning til lovverk:
Plan og bygningsloven
Veileder i kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet
Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2017 – 2025
Lov om folkehelsearbeid

Vedlegg: Handlingsprogram for folkehelse.

Vedlegg
1 Handlingsprogram for folkehelse

Rådmannens innstilling

Kommunestyret gjør følgende vedtak:

Handlingsprogram for folkehelse vedtas.

Saksopplysninger

I årets rullering av handlingsprogram for friskliv og folkehelse har vi valgt å endre overskriften, fordi folkehelse omhandler også friskliv. Frisklivssentralen er et kommunalt helsetilbud som ikke er lovpålagt. Frisklivssentralen er en del av et lærings - og mestringstilbud, som kommunen er lovpålagt å ha, jamfør Helse – og omsorgsloven. Kommunen bestemmer hvordan dette tilbudet skal organiseres. I Skjervøy har vi valgt å ha en frisklivssentral.

Handlingsprogrammet har vært til rullering i arbeidsgruppen for folkehelse og i administrasjon hos kultur – og undervisningsetaten.
De tiltakene som fremkommer i handlingsplanen er tverrsektorielle, og har ansvarlige i forskjellige etater og virksomheter, noen i samarbeid med det frivillige lag og foreninger i kommunen.
Det er ikke skrevet inn kostnadene til de forskjellige tiltakene i planen. Det ansvaret er lagt til etatsjefene, som fremmer sine tiltak i det årlige økonomi – og budsjettarbeidet.

Vurdering

Jeg vil fremheve noen av tiltakene i handlingsprogrammet.

- Frisklivskoordinator 50%. Når frisklivssentralen overføres til Ergo – og fysioterapitjenesten 01.01.19, blir det i utgangspunktet uten å styrke bemanningen. I dag har kommunen en 25% stilling som frisklivsveileder, og det er for lite ressurser til dette viktige arbeidet. Å øke denne stillingen til 50% vil totalt koste ca. 143.000,-
- Tilrettelegge for at Skjervøys befolkning kan være fysisk aktiv ute både sommer og vinter med vedlikehold av frilufts- arealene i kommunen, oppkjørte turløyper, skispor og brøytet parkeringsplasser i utfartsområdene.
- Flere møteplasser.
- Forebyggende tiltak til barn og unge – slik får vi en friskere voksen befolkning.
- Videreføre Nord Troms friluftsråd.

Tiltak som retter seg mot befolkningen har større helseforebyggende effekt, enn tiltak rettet mot utsatte grupper. Klarer vi å gjøre begge deler, så lykkes vi i vårt folkehelsearbeid.

5.0 HANDLINGSPROGRAM FOR FOLKEHELSE

TILTAK	ANSVARLIG(E)	OPPSTART	KOMMENTAR
Videreføre frisklivssentralen	Helse og omsorgssjef	I planperioden	Etter omorganiseringen i kommunen, overføres frisklivssentralen til helse- og omsorg f.o.m.01.01.19.
Frisklivskoordinator / veileder 50%, en økning på 25%.	Administrativ og politisk ledelse	Fra og med 2019	Hvis Frisklivssentralen skal bestå, må den tilføres driftsmidler.Tilskudds-ordning hos fylkesmann faller sansynligvis bort i 2020.
Videreføre og utvide FYSAK-postkassetrimmen	Folkehelsekoordinator	I planperioden	Lavterskel fysisk aktivitet. Tilbud om postkassetrim hele året og i alle bygder.
Videreføre Nord Troms Friluftsråd	K/U-sjef / Administrasjon	I planperioden	Spørsmål om å øke daglig leder fra 50 til 100% stilling.
Videreføre arbeidet med merking og skilting av turløyper	K/U-sjef og Nord Troms Friluftsråd i samarbeid med lag og foreninger.	2019	Informasjonstavler er under produksjon.

Videreføre tilbudet Ung og Aktiv som en del av den ordinære driften.	Helse – og omsorgssjefen og helsestasjonen	I planperioden	Ungdommene rekrutteres i samtale med helsesøster i 8.kl.
Idrettsleder i 50% stilling	K/U-sjef / Administrasjon	I løpet av neste planperioden	Kan vi etablere idrettsskole i regi av idrettsrådet/kommunen?
Gjennomføre Ung Data i samarbeid med Korus Nord.	K/U-sjef og ungdomsskolen(e)	2020	Anbefalt å gjennomføres hvert 3.år.
1 time fysisk aktivitet om dagen i grunnskolen.	K/U-sjef og virksomhetsledere i skolene	2019	http://www.skoledata.net/Kommune/Veiled/Udir/fysakmal.htm
Videreføre Aktiv på Dagtid	Nord Troms friluftsråd i samarbeid med turlederne	I planperioden	https://www.facebook.com/groups/1844818465799230/
Styrke integreringsarbeidet	Frivillighetssentralen, Flyktningetjenesten, lag og foreninger i kommunen.	I planperioden	Flere møteplasser Styrke idrettens integreringsarbeid.
Kosthold som tema på personalmøter/foreldremøter	Virksomhetsledere	I planperioden	Frisklivssentralen har kompetanse på kosthold, som kan styrke virksomhetene i deres arbeid.
Noen vinteråpne turstier. Oppkjørte ski –og gåspor.	K/U- sjef og Teknisk sjef i samarbeid med lag og foreninger	I planperioden	Skattørfjellet, Stussnes, Eidevannet og begge moloene.
Vinteråpne parkeringsmuligheter i utfartsområder hele vintersesongen	Teknisk etat i samarbeid med MESTA	I planperioden	Rasteplassen på Kågen, evt. andre utkjørsler/ parkeringsplasser.
Vedlikehold av friluftsanlegg i kommunen	K/U-sjef og politisk ledelse	I planperioden	Tilføre tiltaket penger over budsjettet.

Prioritere barn og unge, og styrke arbeidet innen psykisk helse og rusforebygging	Helse –og omsorgssjefen, kultur – og undervisningssjefen, helsestasjonen, kulturskolen	I planperioden	Lage et prosjekt som har som mål å styrke relasjonen mellom foreldre og barn gjennom lavterskel fysisk aktivitet. Dette kan forankres i «program for folkehelsearbeid i kommunen» ex. musikkbarnehage, barseltreff.
Styrke forankringen av det tverrsektorielle folkehelsearbeidet	Administrasjon	I planperioden	Folkehelse er overordnet og skal implementeres i samfunnsplanen og alle planer som den genererer.
Tiltak for ungdom	Frivillighetskoordinator i samarbeid med administrasjon og ungdomsrådet	I planperioden	Videreutvikle eksiterende og etablere eventuelle nye tilbud.

Skjervøy kommune

Arkivsaknr: 2018/423 -3
Arkiv: 150
Saksbehandler: Espen Li
Dato: 13.11.2018

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
70/18	Formannskap	21.11.2018
64/18	Kommunestyret	12.12.2018

Budsjett og økonomiplan 2019-2022

Henvisning til lovverk:

Vedlegg
1 Budsjett og økonomiplan 2019-2022
2 Vedlegg til budsjett og økonomiplan 2019-2022
3 Tiltakslister

Saksprotokoll i Formannskap - 21.11.2018

Behandling:

Rådmann orienterte om forslaget lagt frem av administrasjon.

Rolf Egil Larsen (Sp) melder at Sp ikke kommer med noe forslag i formannskap, men at man i kommunestyret vil legge frem et alternativt forslag til punkt om nedleggelse av Arnøyhamn oppvekstsenter, som vil gå på å bevare driften av skolen.

Ørjan Albrigtsen (Krf) innledet i forhold til posisjon sitt forslag til budsjett. Øystein Skallebø (Ap) utdypet videre om samme budsjettforslag. Å få til en god løsning for Arnøya og å sørge for god oppfølging av næringa i kommunen stod spesielt i fokus hos både KrF og Ap. Ingrid Lønhaug (Sv) fremhevet satsinger på helsesiden som spesielt gledelig i rådmannens forslag, og la samtidig frem posisjon sine endringer på noen enkeltpunkter - spesielt innenfor helsesektor, skole og kultur. Irene Toresen (Ap) understreket også flere punkter i rådmannens forslag, som etter representantens mening i sum ivaretar en bred gruppe av befolkningen.

Reidar Mæland (H) oppfordret til å bruke det økonomiske handlingsrommet til å betale ned gjeld. Representanten hadde videre kommentarer på enkeltpunkter, og forsvarte også rådmannens forslag om midlertidig nedleggelse av Arnøyhamn oppvekstsenter.

Rådmann ble gitt ordet for å svare på spørsmål som kom frem under ordveksling i etterkant av endringsforslagene. Rådmann kommenterte samtidig de ulike endringsforslagene.

Ordfører poengterer at alle forslag skal videre til kommunestyret og at man derfor ikke setter forslagene opp mot hverandre, men teller antall stemmer i favør per forslag.

Votering posisjon sitt forslag:
4 stemmer i favør

Rådmannen sitt forslag:
1 stemme i favør

Høyres forslag:
1 stemme i favør

Vedtak:

Formannskap gjør slik vedtak:
Rådmannens forslag, posisjon sitt forslag og Høyre sitt forslag videreføres til møte i kommunestyret 12. Desember 2018. Følgende votering ble gjort i formannskapsmøte 21.11.2018.

Votering posisjon sitt forslag:
4 stemmer i favør

Rådmannen sitt forslag:
1 stemme i favør

Høyres forslag:
1 stemme i favør

Rådmannens innstilling

Formannskapet innstiller at kommunestyret gjør slikt vedtak for årsbudsjett 2019 og økonomiplan for 2019- 2022:

1. Drift
1.1 Skattøret for 2019 fastsettes til høyeste lovlige sats i henhold til Stortingets vedtak.

1.2.1 Eiendomsskatten skrives ut med 7 promille for alle eiendomstyper og faktureres ved samme terminer som kommunale avgifter og gebyrer i punkt 1.5.

1.2.2 Det skrives ut skatt på et særskilt skattegrunnlag som følge av at produksjonsutstyr og –installasjoner ikke skal medtas i takstgrunnlaget når de tidligere verk og bruk skal takseres og regnes som næringseiendom fra 2019. Det særskilte skattegrunnlaget er differansen mellom ny takst for objektene fra 2019 og skattegrunnlaget i 2018. Grunnlaget skal i 2019 være redusert med én syvendedel (jf. overgangsregel til §§ 3 og 4 første punktum). Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget skal være 7 promille.

1.3 Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2019.

1.4 Årsbudsjett/økonomiplan vedtas i henhold til budsjettskjema 1A og 1B

1.5 Kommunale avgifter og gebyrer vedtas i henhold til vedlegg. Terminer for utskriving blir slik:

Februar	1. Kvartal
April	2. Kvartal
August	3. Kvartal
Oktober	4. Kvartal

1.6 Videre fordeling av driftsbudsjettet fra rammenivå delegeres til rådmannen.

1.7 Rådmannen får fullmakt til å gjennomføre de personalmessige konsekvenser av kommunestyrets budsjettvedtak.

1.8 Kommunestyret gir rådmannen fullmakt til å ta opp kassakreditt på inntil 20 millioner i 2019.

2. Investering/finansiering

2.1 Investeringer med tilhørende finansiering vedtas i henhold til budsjettskjema 2A og 2B

2.2 Rådmannen er i finansreglementet gitt fullmakter vedr låneopptak og gjeldsforvaltning. Rådmannen gis fullmakt til å inngå avtaler i tråd med forutsetningene i budsjett og økonomiplan.

2.3 Kommunens totale låneomkostninger skal tilsvare budsjettet. Eventuelle besparelser benyttes til ekstraordinær avdragsbetaling.

2.4 Ingen investeringer skal igangsettes før lånetilsagn, eventuelt tilsagn om investeringstilskudd eller andre finansieringsforutsetninger er på plass.

3. Bevilgningene til etatene gis som netto rammer. Rådmannen gis myndighet til å foreta budsjettreguleringer som er i tråd med nettorammene. Rådmannen kan videredelegere denne myndigheten til etatssjefene innenfor etatssjefenes ansvarsområde. Etatssjefene kan videredelegere sin myndighet til den enkelte virksomhetsleder.

Rådmannen skal avlegge økonomirapport for drifta til kommunestyret to ganger i løpet av året, fortrinnsvis i juni og oktober. Formannskapet kan gi nærmere retningslinjer om å få seg forelagt en forenklet økonomisk rapportering med hyppigere frekvens.

For investeringene skal rådmannen avlegge en samlet økonomirapport en gang i året, fortrinnsvis i november. Budsjettendringer vedtas av kommunestyret.

Formannskapet gis myndighet til å godkjenne oppstart av nye prosjekter eller utvidelse av vedtatte prosjekter som har en sikker finansiering. Dette gjelder både drifts- og investeringsprosjekter.

Ekstraordinære inntekter skal som et utgangspunkt avsettes til fond med tanke på oppbygging av buffer for framtida.

Skjervøy kommune

ØKONOMIPLAN 2019-2022

Politisk behandling:

Organ:	*Saksnr.*	*Dato*
Formannskapet		
Kommunestyret		

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. Innledning/sammendrag 3
2. Kommunens rammebetingelser 8
a) Befolkningsutvikling 8
2.a.1. Utvikling i befolkningen siste 8 år 8
2.a.2. Prognose folketall for neste år og for økonomiplanperioden 9
b) Frie inntekter 9
2.b.1. Skatt og rammetilskudd 9
2.b.2. Eiendomsskatt 10
2.b.3. Momskompensasjon 10
2.b.4. Rentekompensasjon for investeringer 10
c) Lønns- og prisvekst, endringer i pensjonsutgiftene 11
4. Kommunestyrets vedtak og kulepunkter 13
5. Bemanningsendring 2019-2022 14
6. Økonomiske oversikter og nøkkeltall 15
6.1 Skjema 1 A – drift 15
6.2 Skjema 1 B – drift 15
6.3 Økonomisk oversikt – drift 16
6.4 Skjema 2 A – investering 17
6.5 Skjema 2 B – investering 17
6.6 Økonomisk oversikt investering 18

1. Innledning/sammendrag

I årets budsjettprosess har utfordringa vært å ta inn betydelige økte inntekter uten å øke driftsbudsjettet. Midler fra havbruksfondet på 38,8 mill og et disposisjonsfond på ca 20 mill fra før gir handlingsrom. I tillegg gir forslag til statsbudsjett kommunen ei reell økning av ramma på 0,9%. Denne økninga skyldes i stor grad at Skjervøy kommune har hatt ei positiv befolkningsutvikling fra 1.7.17. til 1.7.18 på 43 innbyggere.

Den viktigste forutsetninga for budsjettforslaget er årets rammeoverføring ser slik ut:

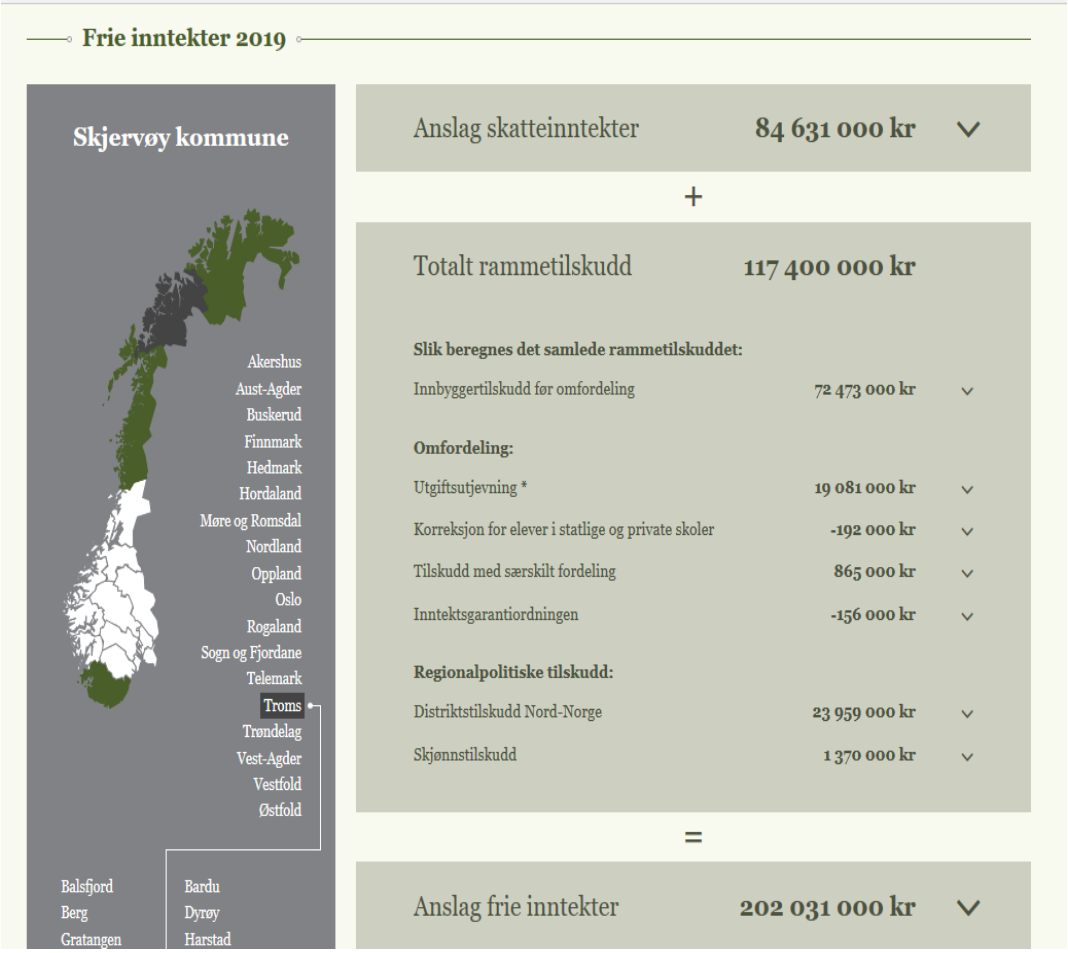

Kilde: www.kommunedata.no

Innbyggertilskuddet på 72,4 mill beregnes flatt etter antall innbyggere. Utgiftsutjevninga på 19 mill beregnes uti fra en **behovsindeks** basert på en rekke kriterier som beskriver hvor dyrt/billig en kommune er å drifte sammenligna med landssnittet. Behovsindeksen for landsgjennomsnittet er 1, for Skjervøy er den 1,1244. Sammenligning: Nordreisa, 1,1319 og Kåfjord, 1,2329 – noe som gir utslag på mange millioner i utgiftsutjevning. Dess høyere indeks, dess dyrere er kommunen å drifte. Det betyr at ramma skal speile effektiviseringsmulighetene Skjervøy har med en svært sentralisert struktur. Fjorårets behovsindeks for Skjervøy var 1,1252 – noe som innebærer ei ytterligere effektivisering for kommende år.

De regionale tilskudda videreføres uten store endringer. Kommunen trekkes 1,53 mill for elever i privat skole (tallet kommer ikke fram i oversikten ovenfor). Når det gjelder tilskudd med særskilt fordeling, er de «øremerka» helsestasjon/skolehelsetjeneste med 450 000 og frivillighetssentralen med 412 000 – til sammen 865 000. Helsestasjonen er siste året oppbemanna til 2 helsesøstre, 1 merkantil og en rådgiver i 50 %, så det vurderes som tilfredsstillende. Med etablering av frivillighetssentral i 2018 løses oppdraget også på dette feltet.

Som det går fram av oversikten, er dette et anslag over frie inntekter. Skatteinntekter og rammetilskudd sees i forhold til hverandre, slik at svikt i skatteinntekter kompenseres til en viss grad i ramma. Motsatt vil økte skatteinntekter gi reduksjon i rammetilskudd (forenkla forklart). Det er ikke bare kommunens skatteinngang som har betydning for utregninga, men hele nasjonens skatteinngang

Viktige forutsetninger for neste økonomiperiode:

Disposisjonsfond: Består av tidligere disposisjonsfond på ca 20 mill + foreslått andel på 12,2 mill fra årets overføring fra Havbruksfondet. Det er signaler om at kommunen vil få ytterligere 5-6 mill fra dette fondet i 2019, men siden det ikke foreligger en eksakt tildeling, er den ikke lagt inn i årets budsjett, men vil eventuelt kunne styrke disposisjonsfondet ytterligere. Rådmannen foreslår i budsjettet at midler på disposisjonsfond bør rettes inn mot framtidige investeringer innen eldreomsorgen – til bygging av omsorgsboliger.

Gjeld: Skjervøy kommune går inn i perioden med solide fond, men også med høy gjeldsgrad. Rentenivået på innskudd er lavere enn på lån – det vil derfor være økonomisk lønnsomt å bruke noe av fondsmidlene til å nedbetale lån. Rådmannen foreslår derfor at 26,6 mill av havbrukfondets 38,8 mill brukes til nedbetaling av lån. Dette gir en årlig nettoeffekt på driftsramma på 1 million. (Da er det tatt hensyn til ny beregningsmåte for avdrag.) Utsiktene for renteoppgang i åra framover tilsier også at nedbetaling av gjeld er fornuftig. Det er for øvrig ikke tatt høyde for økte renteutgifter i 4-års-perioden. Det ligger et visst slingringsmonn inne, slik at ei forsiktig økning på 0,25 % tåles. Med ytterligere økning, vil det være behov for å justere renteutgiftsnivået i nest års budsjett.

Drift:
Budsjettet har tre hovedprioriteringer:

1) **Styrking av hjemmebasert omsorg**

Den demografiske utviklinga er velkjent – og det er derfor viktig å rigge seg for framtidas behov for helsetjenester. Det er både i innbyggernes og kommunens interesse riktig å legge til rette for at eldre skal kunne bo lengst mulig hjemme. For å kunne følge opp målsettinger i kvalitetsreformen for eldre, «Leve hele livet», vil det være behov for dedikerte ressurser som har fokus på forebygging, tilrettelegging for å kunne mestre hverdag og aktiviteter samt veilede i forhold til fysiske boligtilpasninger. Tjenesten foreslås derfor styrka med 1 ergoterapeut ,1 sykepleier og 1 nattevakt (3 stillinger x ca 65 %).

Et annet tiltak er investeringer innen helseteknologi. Kommunen er, sammen med de andre Nord-Troms-kommunene, i ferd med å forhandle fram en rammeavtale, som vil romme flere digitale løsninger, bl a trygghetsalarmer, medisindispensere, gps-løsninger m fl. – alle med formål om å forlenge muligheten for å bo hjemme. Både kompetanse på området og digital infrastruktur må samtidig styrkes. Også på dette området samarbeider kommunene i regionen.

I budsjettet er det lagt inn 250 000 til innkjøp av velferdsteknologi hvert år, og for 2019 ligger det i tillegg kr 800 000 til digital sykesengealarm.

Hjemmetjenesten har ei ekstra utfordring i å ivareta behov hos eldre som bor utenfor Skjervøy- Kågen. Den største andelen eldre utenfor sentrum bor på Arnøya, men også Laukøya og Uløya har beboere med behov for hjemmetjenester. Når hjemmetjenesten skal nå ut til disse, må arbeidstid og tilbud tilpasses fergeruter, og både bil og ansatt er lenge undervegs. Det legges derfor inn en ekstra bil i investeringsbudsjettet, som øremerkes til distriktshjemmetjeneste (fortrinnsvis Arnøya).

I investeringsbudsjettet er det også lagt inn kr 500 000 til forprosjekt, omsorgsboliger. Det må påregnes et omfattende arbeid med å planlegge framtidas omsorgsboliger, både mht volum, valg av løsninger både ift bolig og teknologi, plassering, tilskuddsordninger m.fl. Det kan også hende at det kan være aktuelt å omrokere på eksisterende areal innen helse. Et så omfattende forprosjekt forventes ta ett år. Selve prosjekteringa kan inngå i hovedprosjektet. Her er det lagt inn 30 mill i 2021 – dette er bare ei synliggjøring av at store investeringskostnader må påregnes. En mer eksakt prislapp vil avtegnes når forprosjektet er ferdig. Tilskudd fra Husbanken er ei forutsetning for utbygging.

Et siste tiltak innenfor hjemmetjenesten omhandler omsorgsboligene på Helsesenteret. Her har helsepersonell brukt tid på å vask/stell av klær og tøy til beboerne i de ti omsorgsboligene. Det foreslås at denne tida frigjøres til helsetjenester ved å styrke bemanninga på vaskeriet med 25%. Det legges også opp til at vaskeriet får ei oppgradering av teknisk utstyr og ny bil.

Rekruttering av arbeidskraft er viktig med tanke på framtidas helsetjenester. Kommunene i Nord-Troms bidrar aktivt ved å ta imot mange lærlinger. Her fra utdeling av fagbrev for det første kullet med vekslingselever innen helsefag og barne- og ungdomsarbeiderfaget, oktober 2018.

2) Vedlikehold av kommunale boliger og formålsbygg

Skjervøy kommune har ca 140 kommunale boenheter – det er langt flere enn i andre kommuner av samme størrelse. I tillegg kommer formålsbyggene, som til sammen utgjør 31300 m^2. Selv om det er utført ei større renovering av Skjervøy ungdomsskole og noen mindre utbedringer på bl a hybelhuset og rådhuset, gjenstår store vedlikeholdsoppgaver. Det har tidligere vært påpekt at det er vanskelig å prioritere dette i budsjettet på grunn av manglende vedlikeholdsplan. I disse dager sluttføres vedlikeholdsplan for både kommunale boliger og formålsbygg. Den vil vise størrelsen på vedlikeholdsetterslepet, og samtidig konkretisere behovet. En vedlikeholdsplan vil da være et nyttig styringsdokument for politikerne, slik at det kan gjøres kvalifiserte prioriteringer.

I 2018 er det innført gjengs leie for alle kommunale boenheter. Det foreligger nå et godt system for å fastsette leie etter standard og andre konkrete kriterier. Beregninger viser at det nye systemet gir de minste leilighetene høyere leie, mens det blir minimale prisendringer for de største boenhetene. Det er stipulert at gjengs leie gir ei merinntekt på ca 600 000 pr år. Dette foreslås brukt til økt vedlikehold. Gjengs leie er et dynamisk prissystem, som endres i takt med bl a standard. Om ikke vedlikeholdet øker, vil prisene falle – og dermed inntektene. I tillegg bør kommunale leiligheter ha bra standard for å understøtte beboernes integritet. Å bo i en kommunal leilighet skal ikke være stigmatiserende.

I tillegg til at det legges inn økt midler til vedlikehold, vil det også være behov for at noen utfører vedlikeholdet. Det vurderes som mest hensiktsmessig og økonomisk at det tilsettes en vedlikeholdsarbeider kontra kjøp av tjenester utenfra.

Skjervøy barneskole (bygd på 50-tallet) og idretts- og svømmehallen (bygd på 70-tallet) har behov for omfattende renovering. Det foreslås midler til forprosjekt (ett til hver av bygga), slik at renoveringsbehovet blir dokumentert og kostnader stipulert.

3) Ikke mottak av flyktninger

Flyktningetjenesten/voksenopplæringa har de siste åra bygd opp en god tjeneste rundt et voksende antall flyktninger. I 2016 og 2017 gjorde kommunen vedtak på å ta imot 20 flyktninger pr år, og i 2018 10. Pr oktober 2018 er antallet flyktninger 79. Det vil reduseres til 10 i 2022, forutsatt at det ikke tas imot flyktninger i fire-års-perioden I tillegg har Skjervøy et stort antall arbeidsinnvandrere, som også har nytte av kompetansen i flyktningetjenesten og som aktivt bruker Voksenopplæringa.

For å kunne huse så mange flyktninger har kommunen i denne perioden kjøpt 2 boliger, samt avtalt gjennom OPS-avtaler leie av 8 boenheter. Det er press på de kommunale boligene, og med tanke på det store ansvaret for integrering, anbefaler rådmannen at kommunen ikke tar imot flyktninger neste år. Da mottak av flyktninger kan avtales år for år med IMDI, vil det være mulig å gjenoppta mottak i perioden, men det forutsetter altså at kommunen får anmodning fra IMDI. Kommunen har ikke mottatt anmodningsbrev fra IMDI for bosetting av flyktninger i 2019, men det er ikke forventa at kommunen får ei slik anmodning, da det nasjonalt har vært prioritert at kommuner med minst 5000 innbyggere er mottakskommuner. Siden framtidsprognosene er usikre, er det i budsjettet ikke kalkulert med mottak i perioden. Det anbefales at det gjøres nye vurderinger hver høst.

Ved å stoppe mottak av flyktninger, vil det være behov for å ta ned ramma (tilskudd minus introduksjonsstønad og driftskostnader) på flyktningetjenesten med ca 2 mill fra 2020, og tilsvarende for Voksenopplæringa med ca 1 mill. Nedtak av stillinger kan ikke tas ned med én gang, da flyktninger er i 2-års introduksjonsprogram, slik at nedgangen i brukere først går markant ned i 2020 og utover. Det legges opp til at dagens nivå på 4,61 stillinger i perioden reduseres til 2 stillinger.

Det gjøres oppmerksom på at mottak/ikke mottak av flyktninger vurderes år for år. Både situasjonen på verdensbasis og nasjonale, politiske vedtak kan endres. Også vurderinger om hvilke kommuner som bør ta imot flyktninger kan endres. Når budsjettet tar høyde for nedtak både økonomisk og bemanningsmessig, er det ut ifra et forsiktighets prinsipp. Forutsetningene styres i stor grad utenfra.

Inndekning: For å kunne gjennomføre prioriteringene innen hjemmetjenesten og vedlikehold er budsjettet tatt ned på andre områder:

a) Arnøyhamn oppvekstsenter foreslås midlertidig nedlagt – årlig nedtak på 1,87 mill. Det er bare to elever igjen ved skolen og 1 barn i barnehagen.
b) Store tiltak innen barnevernet (institusjonsplasser) og endring av oppgaveløsning innen PU gir et årlig nedtak på ca 3 mill i 2019 økende til ca 5 mill i 2022. Slike innsparinger baseres på konkrete tiltak innen ressurskrevende helsetjenester, og eventuelle endringer kan gi store økonomiske utslag.
c) Nedbetaling av gjeld med 26,6 mill tilfører ramma 1 mill.

Stillingsøking/-reduksjon i perioden: De fleste forslag på økning/reduksjon er foreslått med virkning i 2019, men for skolene gjelder endringa med 5 mnd. virkning, fra 1.8.19. Stillingsreduksjonen innen flyktningetjenesten/voksenopplæringa starter i 2020 og går trinnvis ned. Det er til sammen foreslått økning av stillinger på 995%, mens nedtaket er på 928% (se detaljert oversikt i kap 5.)

Avslutningsvis presenteres noen nøkkeltall, som til sammen gir et bilde av vesentlige sider ved økonomien i Skjervøy kommune om rådmannens forslag til budsjett- og økonomiplan vedtas:

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Netto driftsresultat	**-4 800 295**	**-33 229 811**	**697 238**	**648 882**	**-364 360**	**-220 909**
Lånegjeld	**290,7**	**334**	**324**	**334**	**360**	**352**
Renter	**5**	**5,8**	**6,0**	**6,6**	**7,1**	**7,7**
Avdrag	**10,3**	**9,4**	**37,8**	**12,2**	**12,8**	**13,7**
Sum renter og avdrag	**15,3**	**15,2**	**43,8**	**18,8**	**19,9**	**21,4**
Bruk av disp.fond	**-3 926 174**	**-500 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bruk av premieavviksfond	**-1 142 000**	**-1 367 000**	**-1 367 000**	**-1 367 000**	**-1 367 000**	**-1 367 000**
Avsetning disp.fond	**4 889 597**	**46 102 498**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tall for 2017 er regnskapstall og for 2018 er tallene ihht siste økonomirapportering.

De to mest usikre parameterne her er renter og bruk av premieavviksfondet. Rentenivået er i bevegelse oppover, men det er ikke lagt inn høyere rentekostnader i perioden, da det fremdeles er slingringsmonn for ei mindre økning (0,25%). For 2019 er avdraget 43,8 mill- forutsatt at rådmannens forslag til nedbetaling av gjeld vedtas. Mht premieavviksfondet er erfaringa at det kan være store differanser mellom prognoser og reelt premieavvik.

Selv med forslag om ekstra nedbetaling av gjeld med 26,6 mill, øker lånegjelda med 18 mill fra2018-nivået. Forutsatt dagens rentenivå, vil renter og avdrag øke med 5 mill fra 2017-nivå. Dette fordi det i forslag til ny kommunelov fra 2020 skal brukes en såkalt forenkla modell for å fastsette nivået på avdrag.

Det legges opp til at premieavviksfondet, som pr 31.12.17 var på 15,5 mill svekkes med vel 1,3 mill i året. Forutsatt denne utviklinga vil premieavviksfondet i 2022 være på 6,8. mill.

2. Kommunens rammebetingelser

a) Befolkningsutvikling

2.a.1. Utvikling i befolkningen siste 8 år

Figuren under viser utviklingen i folketallet de siste 8 årene med fordeling på de aldersgruppene som brukes i det kommunale inntektssystemet. Det er også tatt med tall for gruppene barn og ungdom (0 – 15 år), vgs og arbeidsstyrken (16 – 66 år) og eldre (over 67 år). Figuren viser også endringer fra år til år i de ulike gruppene samt endringen fra 2011 som er første år i tabellen.

	2011	***2012***	***2013***	***2014***	***2015***	***2016***	***2017***	***2018***
0-5 år	167	165	160	162	165	185	191	185
6-15 år	391	380	366	355	324	316	312	319
16-66 år	1889	1870	1892	1855	1870	1872	1844	1855
67-79 år	310	338	360	380	399	409	425	424
80-89 år	109	104	102	99	108	113	111	117
over 90 år	19	23	25	30	29	25	29	25
Sum folketall	**2 885**	**2 880**	**2 905**	**2 881**	**2 895**	**2 920**	**2 912**	**2 933**
Samlet befolkning:								
Årlig %-vis endring		***-0,2 %***	***0,9 %***	***-0,8 %***	***0,5 %***	***0,9 %***	***-0,3 %***	***0,7 %***
Endring fra 2011		***-0,2 %***	***0,7 %***	***-0,1 %***	***0,3 %***	***1,2 %***	***0,9 %***	***1,7 %***
Barn og unge (0-15 år)	558	545	526	517	489	501	503	504
Vgs og arbeidsliv (16-66 år)	1 889	1 870	1 892	1 855	1 870	1 872	1 844	1 855
Eldre (67 år og over)	438	465	487	509	536	547	565	566
%-vis endring fra året før:								
Barn og unge (0-15 år)		***-2,33 %***	***-3,49 %***	***-1,71 %***	***-5,42 %***	***2,45 %***	***0,40 %***	***0,20 %***
Vgs og arbeidsliv (16-66 år)		***-1,01 %***	***1,18 %***	***-1,96 %***	***0,81 %***	***0,11 %***	***-1,50 %***	***0,60 %***
Eldre (67 år og over)		***6,16 %***	***4,73 %***	***4,52 %***	***5,30 %***	***2,05 %***	***3,29 %***	***0,18 %***
%-vis endring fra 2011:								
Barn og unge (0-15 år)		***-2,33 %***	***-5,73 %***	***-7,35 %***	***-12,37 %***	***-10,22 %***	***-9,86 %***	***-9,68 %***
Vgs og arbeidsliv (16-66 år)		***-1,01 %***	***0,16 %***	***-1,80 %***	***-1,01 %***	***-0,90 %***	***-2,38 %***	***-1,80 %***
Eldre (67 år og over)		***6,16 %***	***11,19 %***	***16,21 %***	***22,37 %***	***24,89 %***	***29,00 %***	***29,22 %***

Som vi ser av oppsummeringen nederst i tabellen er det fremdeles kun gruppen over 67 år som har en økning i perioden totalt sett.

2.a.2. Prognose folketall for neste år og for økonomiplanperioden

Figuren under viser prognostisert utvikling i befolkningens alderssammensetning og total folkemengde. Utgangsår er 2018.

	2018	***2019***	***2020***	***2021***	***2022***
0-1 år	60	53	62	62	62
2-5 år	125	137	127	123	123
6-15 år	319	324	328	335	329
16-22 år	281	269	254	250	241
23-66 år	1574	1592	1615	1622	1628
67-79 år	424	421	429	430	431
80-89 år	117	126	128	133	144
90 år og eldre	25	24	18	21	26
Sum folketall	**2933**	**2946**	**2961**	**2976**	**2984**
Samlet befolkning:					
Årlig %-vis endring		***0,44 %***	***0,51 %***	***0,51 %***	***0,27 %***
Endring fra utgangsåret		***0,44 %***	***0,95 %***	***1,47 %***	***1,74 %***
Barn og unge (0-15 år)	504	514	517	520	514
Vgs og arbeidsliv (16-66 år)	1855	1861	1869	1872	1869
Eldre (67 år og over)	566	571	575	584	601
%-vis endring fra året før:					
Barn og unge (0-15 år)		***1,98 %***	***0,58 %***	***0,58 %***	***-1,15 %***
Vgs og arbeidsliv (16-66 år)		***0,32 %***	***0,43 %***	***0,16 %***	***-0,16 %***
Eldre (67 år og over)		***0,88 %***	***0,70 %***	***1,57 %***	***2,91 %***
%-vis endring fra utgangsåret:					
Barn og unge (0-15 år)		***1,98 %***	***2,58 %***	***3,17 %***	***1,98 %***
Vgs og arbeidsliv (16-66 år)		***0,32 %***	***0,75 %***	***0,92 %***	***0,75 %***
Eldre (67 år og over)		***0,88 %***	***1,59 %***	***3,18 %***	***6,18 %***

Vi ser at gruppen 67 år og eldre ifølge prognosene skal fortsette å øke. Positivt at også de andre to kategoriene har en liten økning.

b) Frie inntekter

Frie inntekter består av rammetilskudd, skatteinntekter, eiendomsskatt, momskompensasjon og andre ikke øremerkede statlige tilskudd, og er hovedfinansieringskilden for driftsrammene.

2.b.1. Skatt og rammetilskudd

Forslaget til statsbudsjett for 2019 legger opp til en realvekst i kommunenes frie inntekter – skatt og rammetilskudd - på 2,6 mrd. Anslått pris- og kostnadsvekst (kommunal deflator) er på 2,8 prosent.

For Skjervøy kommune innebærer forslaget til statsbudsjett at vi får en realvekst på 0,9%. Dette gjør oss til den 4 beste i Troms fylke. Vi ligger altså godt an før vi legger inn nødvendige midler for å videreføre dagens drift. Det blir derimot heller ikke denne gangen rom for å kompensere for prisstigning på varer og tjenester.

Rådmannens budsjettforslag er fullt ut basert på regjeringens forslag til statsbudsjett.

Enkeltelementene i skatt og rammetilskudd for 2019 og i økonomiplanperioden framkommer i tabellen nedenfor.

1000 kr	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Innbyggertilskudd	68 568	72 473	72 761	72 870	72 878
Utgiftsutjevning	17 369	18 889	18 927	18 940	18 941
INGAR	(207)	(156)	-	-	-
Saker med særskilt fordeling	787	865	865	450	450
Nord-Norge tilskudd	11 252	11 618	11 702	11 702	11 702
Småkommunetilskudd	12 005	12 341	12 341	12 341	12 341
Ordinært skjønn inkl bortfall av dif.arb.avg.	1 763	1 370	-	-	-
Skjønn tap nytt inntektssystem					
Budsjettvedtak 2018 Stortinget- enringer	79				
RNB 2018 - endringer i rammetilskudd	7				
Sum rammetilskudd ekskl. innt.utjevning	**111 624**	**117 400**	**116 595**	**116 304**	**116 312**
Netto inntektsutjevning	18 493	18 829	18 829	18 829	18 829
Sum rammetilskudd	**130 117**	**136 229**	**135 424**	**135 133**	**135 141**
Skatt på inntekt	64 664	65 821	65 821	65 821	65 821
Sum frie inntekter	**194 781**	**202 050**	**201 245**	**200 954**	**200 962**

2.b.2. Eiendomsskatt

Eiendomsskatt har siden 2007 vært innkrevd i hele kommunen og videreføres med en skattesats på 7 promille for alle eiendomstyper i hele perioden. Eiendomskattetaksten står i 10 år, og det må i løpet av det tiende året tas ny takst, eventuelt kontorjustering. Skjervøy kommune valgte å kontorjustere grunnlaget med 10 %, gjeldende fra 2017. I rådmannens forslag ligger det inne midler til å gjennomføre en ny taksering i 2019.

2.b.3. Momskompensasjon

Skjervøy kommune får momskompensasjon på en rekke varer og tjenester.

2.b.4. Rentekompensasjon for investeringer

I forbindelse med en del statlige reformer er det gitt tilskudd til dekning av kommunens utgifter til investering. Dette gis som en årlig kompensasjon for antatte renteutgifter. Ordningen administreres av Husbanken og det er gitt egne regler for den enkelte ordning. Felles er at det er en rentesats tilnærmet lik husbankrenten som benyttes. I økonomiplanen er denne lagt på 2 % basert på samme prognose vi bruker på lån vi har i Husbanken. Nedenfor gis en oversikt

over hvilke ordninger vi er med på. Totalt er det beregnet at vi får 1,2 hvert år i planperioden.

Skole
Totalt fikk vi i perioden 2001 – 2005 en låneramme på 10,1 mill til oppussing av skolebygg. Midlene ble i hovedsak brukt til utbygging av barneskolen og oppgradering av Arnøyhamn skole. Ordningen varer til 2029.

Eldreomsorg
Ved byggingen av helsesenteret fikk vi i 2000 tilskudd til 33 sykehjemsrom og 12 omsorgsboliger. I direkte tilskudd fikk vi utbetalt 14,5 mill og så ble det gitt knappe 22 mill som grunnlag for rentekompensasjon. Ordningen varer til 2029.

Psykiatri
I forbindelse med etablering av psykiatriboliger i 2001 ble det etter samme mal som for helsesenteret gitt 1,2 mill i direkte tilskudd og 4 mill i rentegrunnlag for 7 omsorgsboliger. Ordningen varer til 2030.

Kirker
I 2007 ble oppussingen av Skjervøy kirke avsluttet. Det gis rentekompensasjon for vel 3,2 mill. Ordningen varer til 2027.

c) Lønns- og prisvekst, endringer i pensjonsutgiftene

Lønns- og prisvekst
I statsbudsjettet anslås prisveksten for kommunale varer og tjenester (kommunal deflator) fra 2018 – 2019 til 2,8 prosent. Kommunenes lønns- og prisvekst kompenseres ved å øke rammetilskuddet med den kommunale deflatoren.

Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene
I budsjettforslaget er pensjonspremier basert på aktuarberegninger av KLP samt premievarsel fra Statens pensjonskasse lagt til grunn. Beregningene gir følgende beregningsstaser for 2018 (2017-sats i parentes):

- KLP 16,83 % av brutto lønnsutgift for fellesordningen (16)
- KLP 20 % av brutto lønnsutgift for sykepleiere (16)
- SPK 12 % av brutto lønnsutgift (12)

Vi forventer fortsatt høye premieavvik fremover. Dette skal amortiseres over 7 år. Det vil si at det i regnskapet skal kostnadsføres 1/7 av dette hvert år i syv år. Prognosene til KLP tilsier at vi vil få høye positive premieavvik også i årene som kommer. Det betyr igjen at vi får høyere og høyere kostnadsføring fremover. For budsjettet 2018 ble det vedtatt brukt kroner 1.348.000,- av premieavviksfondet for å dekke økt amortisert premieavvik. For budsjettet 2019 er dette ikke økt, og resten dekkes derfor av drifta.

3. KOSTRA – noen utvalgte tall

I tabellen nedenfor er det plukka ut noen indikatorer fra Kostra. Tallene er fordelt i forhold til etater. Databasen har svært mange indikatorer, så her er det gjort et skjønnsmessig utvalg med flest indikatorer fra de to store etatene.

Utvalgte nøkkeltall for kultur- og undervisningsetaten				**2017**		
	2014	**2016**	**2017**	**Gr. 3**	**Troms**	**Landet**
Netto driftsutg. grunnskolen % av total	22	19,8	20,6	22,7	22,1	23,2
Netto driftsutg.pr elev, 6-15 år	130306	103324	138025	138973	118614	107653
Andel elever med spes. undervisning	10,8	17,0	17,9	9,5	9,9	7,9
Gjennnomsnitt, grunnskolepoeng		43,0	42,0	40,9	41,2	41,4
Netto driftsutg. barnehager % av total	10,4	11,8	11,0	10,9	13,0	14,4
Netto driftsutg. barnehager pr barn 1-5år	146117	158517	143811	148552	150684	143914
Netto driftsutg.kultur i % av total	3,1	3,2	3,0	4,1	3,6	3,9
Barn 6-15 år i kulturskole, %		37,1	25,2	24,1	16,1	13,8
Utvalgte nøkkeltall for helse- og omsorgsetaten						
Netto driftsutg.pleie og omsorg, %av total	34,7	35,5	35,7	33,0	33,2	31,1
Netto driftsutg.pr innb.		34920	36367	35126	29746	25456
Utgifter pr oppholdsdøgn i institusjon,kr	3213	3358	3400	3565	3508	3439
Årsverk helse og omsorg pr 10000 innb		480,9	509,9	406,1	379,0	312,0
Andel innb 80+ som bruker hj.tjenesten		50,0	43,7	38,5	35,5	32,4
Andel innb 80+ i institusjon		12,1	13,4	14,4	15,3	12,6
Andel 0-66 år som bruker hj.tjenesten		33,5	36,0	39,7	44,3	47,0
Andel med kvalifiseringsstønad og sosialhjelp som fast supplement			0	10	15	8
Netto driftsutg barnevern pr innb. 0-22år		11689	11079	9026	8198	7978
Andel barn med tiltak pr innb 0-22 år	6,1	7,4	9,0	4,8	4,1	3,9
Eiendom og forvaltning						
Samla areal på formålsbygg, m2 pr innnb	7,4	10,7	10,7	7,6	5,9	5,2
Utg til vedlikehold pr m2 (komm.eiendom)	88	66	52	87	84	100
Utg til renhold, formålsbygg pr m2, kr		148	147	163	179	156
Kirke						
Netto driftsutg i % av total	1,4	1,3	1,2	1,3	1,0	1,1
Netto driftsutg pr innb	891	893	855	1005	608	633

Tall i rødt: her skiller Skjervøy seg markant ut fra sammenligningsgrunnlaget.

Hvilken informasjon kan man trekke ut av tallene?

- Skjervøy bruker mindre del av totalbudsjettet på oppvekst/kultur enn både gruppe 3, fylket og landet, mens pleie og omsorg utgjør en større andel av budsjettet. Skjervøy

kommune bruker derfor relativt sett mye penger innen pleie og omsorg. Netto driftsutgifter pr innbygger er markant høyere i Skjervøy enn snittet i fylket og på landsbasis. Den største enkeltfaktoren her må være antall årsverk- som også er betydelig høyere i Skjervøy.

- Andel barn med tiltak gjennom barnevernstjenesten er dobbelt så høy som sammenligningsgruppene. Kostnadene blir derfor også høyere.
- Til tross for at kulturbudsjettet er lite, er det svært mange barn i Skjervøy som benytter seg av tilbud gjennom kulturskolen.
- Andelen barn som får spesialundervisning er skyhøyt og svakt økende. 17,9 % av alle elever får tilbud om spesialundervisning, mens snittet i fylket er på 9,9! Det er grunn til å tro at økning i spesialundervisning forklarer kostnadsøkning innen skolesektoren.
- Vi bruker mindre del av totalt driftsbudsjett på kultur enn sammenlignbare kommuner, fylket og landet.
- Skjervøy kommune har lenge hatt fokus på at framtidas eldreomsorg i stor grad må gis som hjemmetjeneste i stedet for institusjon. Tallene viser også dette: 43,7 % av alle innbyggere over 80 år får hjemmetjenester av noe slag. Andelen er markant høyere enn kommunene i gruppe 3, fylket og landet, men samtidig lavere enn året før. Andel over 80 år som bor på institusjon er derimot lavere enn i de andre gruppene.
- Tall fra tidligere år har vist at Skjervøy har svært lave utgifter til økonomisk sosialhjelp. Andel med kvalifiseringsstønad og sosialhjelp sier noe om andel av befolkninga som over tid ikke mottar verken ordinær lønn eller trygdeytelser. Her står Skjervøy med 0 mot gruppe 3 som har en andel på 10 %.
- Siden vedlikehold av kommunale bygg/formålsbygg er prioritert område i årets budsjett legges det her vekt på området «eiendom og forvaltning». Innenfor eiendom og forvaltning viser tallene at vi ligger noe over Troms-nivået i forhold til m^2 pr innbygger. Vedlikeholdsutgiftene ser svært lave ut, så her er spørsmålet om det er feilrapportering. Det totale arealet formålsbygg er på vel 31000 m^2 – av dette utgjør institusjonsplasser i overkant av 12 000 m2. Til sammenligning har nabokommunen Nordreisa vel 11 000 m2 institusjonsareal. Det kan derfor se ut som om institusjonsareal er innrapportert med for høye tall. Dette viser svakheten ved statistiske sammenligninger – alt avhenger av at alle rapporterer ut ifra de samme kriterier. Når det gjelder renhold skiller Skjervøy seg ikke vesentlig fra fylket/landet.
- Kirkas andel av totalbudsjettet har gått svakt ned, men andelen skiller seg ikke mye ut fra tilsvarende fordelinger i gruppe 3, fylket og landet.

4. Kommunestyrets vedtak og kulepunkter

Ikke vedtatt av kommunestyret enda.

5. Bemanningsendring 2019-2022

Tabellen nedenfor gir en oversikt over stillinger og stillingsstørrelser som er foreslått redusert/økt. Alle foreslåtte tiltak iverksettes fra 2019, men for stillingsendringer i skole/barnehage er virkningsdato som hovedregel 1.8.

Virksomhet/avd.	Tiltak:	%	Kommentar:
Sentraladm	Økt frikjøp, hovedtillitsvalgt	18	Fra 1.1.19
Skjervøy barneskole/u-skole	Økt grunnbemanning	20	Fra 1.8.19-31.7.20
Barnehagene	Økt spes.ped	160	Fra 1.1.19
Årviksand b.hage	Økt grunnbemanning	25	Fra 1.8.19
Fysioterapien	Hverdagsrehabilitering	100	Fra 1.3.19
Hjemmetjenesten	Styrking sykepleie	100	Fra 1.3.19
	Nattevakt	195	3x65% fra 1.3.19
TU-tjenesten	Behov ressurskrevende bruker	100	Fra 1.3.19
ROP-tjenesten	Økt grunnbemanning	70	Fra 1.3.19
Sykehjem/sykestue	Økt administrativ ressurs	32	Fra 1.1.19
Komm. boliger	Økt vedlikehold	100	Fra 1.3.19
Vaskeriet	Økt grunnbemanning	25	Fra 1.1.19
Renhold	Lederressurs	50	Fra 1.3.19
Total økning		**995**	

Virksomhet/avd.	Tiltak:	%	Kommentar:
Flyktningtjeneste /Voksenopplæring	Redusert grunnbemanning	261	Gradvis fra 1.8.19
Arnøyhamn oppvekstsenter	Midlertidig nedleggelse	341	Fra 1.8.19
Barnehagene	Stordrift, ny barnehage	200	Fra 1.8.19
Skjervøy SFO	Redusert grunnbemanning pga færre barn	90	Fra 1.1. -40%, fra 1.8. -50%
Renhold	Redusert teknisk drift, A.hamn	36	Fra 1.8.19
Total reduksjon		**928**	

I perioden legges det opp til ei netto stillingsøking på 67%. Økonomisk vil tiltaka gi en større kostnad for 2019, da reduksjonene i all hovedsak gjennomføres fra 1.8.19, mens flere nye stillinger har oppstart tidligere på året. (For stillinger med oppstart 1.3. er det tatt høyde for at det tar tid å rekruttere nye ansatte.)

6. Økonomiske oversikter og nøkkeltall

6.1 Skjema 1 A – drift

Skjervøy	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Skatt på inntekt og formue					
Ordinært rammetilskudd	**-134 539 000**	**-135 600 000**	**-135 600 000**	**-135 600 000**	**-135 600 000**
Skatt på eiendom	**-8 200 000**	**-8 200 000**	**-8 200 000**	**-8 200 000**	**-8 200 000**
Andre generelle statstilskudd	**-9 817 200**	**-10 558 200**	**-6 172 000**	**-3 607 000**	**-2 036 000**
Sum frie disponible inntekter	**-211 980 200**	**-219 858 200**	**-215 472 000**	**-212 907 000**	**-211 336 000**
Renteinntekter og utbytte	**-3 254 000**	**-3 564 000**	**-3 564 000**	**-3 564 000**	**-3 564 000**
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	**6 404 218**	**6 515 240**	**7 097 654**	**7 579 912**	**8 161 413**
Avdrag på lån	**9 416 000**	**11 216 000**	**12 220 710**	**12 783 210**	**13 733 210**
Netto finansinntekter/-utgifter	**12 566 218**	**14 167 240**	**15 754 364**	**16 799 122**	**18 330 623**
Til ubundne avsetninger	**1 498 686**	**69 762**	**118 118**	**1 131 360**	**987 909**
Bruk av ubundne avsetninger	**-1 367 000**	**-1 367 000**	**-1 367 000**	**-1 367 000**	**-1 367 000**
Bruk av bundne avsetninger	**-850 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
Netto avsetninger	**-718 314**	**-1 297 238**	**-1 248 882**	**-235 640**	**-379 091**
Overført til investeringsbudsjettet	**875 000**	**600 000**	**600 000**	**600 000**	**600 000**
Til fordeling drift	**-199 257 296**	**-206 388 198**	**-200 366 518**	**-195 743 518**	**-192 784 468**
Sum fordelt til drift fra skjema 1B	**199 257 296**	**206 388 198**	**200 366 518**	**195 743 518**	**192 784 468**

6.2 Skjema 1 B – drift

	2018	2019	2020	2021	2022
Til fordeling drift fra skjema 1A	**199 257 296**	**206 388 198**	**200 366 518**	**195 743 518**	**192 784 468**
Sentraladministrasjon	32 924 255	38 508 283	34 821 418	32 592 618	30 818 168
Kultur og undervisning	64 800 223	68 456 872	67 179 042	66 771 842	66 237 242
Helse og omsorg	91 886 939	90 285 785	89 841 275	88 554 275	88 554 275
Tekniske tjenester	23 586 149	23 436 864	22 824 389	22 824 389	22 924 389
Selvkost	-6 014 270	-6 119 606	-6 119 606	-6 819 606	-7 569 606
Finans	-7 926 000	-8 180 000	-8 180 000	-8 180 000	-8 180 000
Netto for etater	**199 257 296**	**206 388 198**	**200 366 518**	**195 743 518**	**192 784 468**

6.3 Økonomisk oversikt – drift

Beskrivelse	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Skjervøy					
Brukerbetalinger	-10 145 200	-10 195 200	-10 195 200	-10 195 200	-10 195 200
Andre salgs- og leieinntekter	-30 210 105	-31 204 105	-31 204 105	-31 904 105	-32 654 105
Overføringer med krav til motytelse	-24 607 000	-24 219 509	-25 983 509	-25 708 509	-25 708 509
Rammetilskudd	-134 539 000	-135 600 000	-135 600 000	-135 600 000	-135 600 000
Andre statlige overføringer	-9 817 200	-10 558 200	-6 172 000	-3 607 000	-2 036 000
Andre overføringer	-800 000	-800 000	-800 000	-800 000	-800 000
Skatt på inntekt og formue	-59 424 000	-65 500 000	-65 500 000	-65 500 000	-65 500 000
Eiendomsskatt	-8 200 000	-8 200 000	-8 200 000	-8 200 000	-8 200 000
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-277 742 505	-286 277 014	-283 654 814	-281 514 814	-280 693 814
Lønnsutgifter	172 323 532	181 194 135	176 971 135	174 239 135	172 594 135
Sosiale utgifter	16 733 569	19 028 419	18 525 239	18 354 239	18 210 189
Kjøp av varer og tj. som inng. i komm tj.prod	36 662 846	37 490 846	35 082 346	35 172 346	34 902 346
Kjøp av varer og tj. som erst. Kom. Tj.prod	27 462 654	20 319 612	23 336 612	22 251 612	22 231 612
Overføringer	12 545 000	15 507 000	15 367 000	15 067 000	14 937 000
Avskrivninger	10 529 000	13 529 000	13 529 000	13 529 000	13 529 000
Fordelte utgifter	-733 000	-733 000	-733 000	-733 000	-733 000
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	275 523 601	286 336 012	282 078 332	277 880 332	275 671 282
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-2 218 904	58 998	-1 576 482	-3 634 482	-5 022 532
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-3 254 000	-3 564 000	-3 564 000	-3 564 000	-3 564 000
Mottatte avdrag på utlån	-30 000	0	0	0	0
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER (E)	-3 284 000	-3 564 000	-3 564 000	-3 564 000	-3 564 000
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	6 404 218	6 515 240	7 097 654	7 579 912	8 161 413
Avdrag på lån	9 416 000	11 216 000	12 220 710	12 783 210	13 733 210
Utlån	55 000	0	0	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	15 875 218	17 731 240	19 318 364	20 363 122	21 894 623
RESULTAT EKSTERNE FIN.tRANSAKSJONER	12 591 218	14 167 240	15 754 364	16 799 122	18 330 623
Motpost avskrivninger	-10 529 000	-13 529 000	-13 529 000	-13 529 000	-13 529 000
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-156 686	697 238	648 882	-364 360	-220 909
Bruk av disposisjonsfond	-1 367 000	-1 367 000	-1 367 000	-1 367 000	-1 367 000
Bruk av bundne fond	-850 000	0	0	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-2 217 000	-1 367 000	-1 367 000	-1 367 000	-1 367 000
Overført til investeringsregnskapet	875 000	600 000	600 000	600 000	600 000
Avsetninger til disposisjonsfond	1 498 686	69 762	118 118	1 131 360	987 909
SUM AVSETNINGER (K)	2 373 686	669 762	718 118	1 731 360	1 587 909

6.4 Skjema 2 A – investering

Beskrivelse	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
Skjervøy				
Investeringer i anleggsmidler	**61 950 000**	**25 594 000**	**22 500 000**	**38 000 000**
Kjøp av aksjer og andeler	**0**	**875 000**	**0**	**0**
Årets finansieringsbehov	**61 950 000**	**26 469 000**	**22 500 000**	**38 000 000**
Bruk av lånemidler	**-53 800 000**	**-25 594 000**	**-22 500 000**	**-38 000 000**
Inntekter fra salg av anleggsmidler	**0**	**-2 500 000**	**0**	**0**
Tilskudd til investeringer	**-8 150 000**	**0**	**0**	**0**
Sum ekstern finansiering	**-61 950 000**	**-28 094 000**	**-22 500 000**	**-38 000 000**
Overført fra driftsregnskapet	**0**	**-875 000**	**0**	**0**
Sum finansiering	**-61 950 000**	**-28 969 000**	**-22 500 000**	**-38 000 000**
Udekket/udisponert	**0**	**-2 500 000**	**0**	**0**

6.5 Skjema 2 B – investering

Tall i hele kroner	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Til investeringer anleggsmidler	**25 594 000**	**22 500 000**	**38 000 000**	**0**
Fordelt slik:				
Bil hjemmetjenester	200 000	0	0	0
Bil teknisk etat	200 000	0	0	0
Bil vaskeriet	350 000	0	0	0
Kjøpe ut truck	150 000	0	0	0
Asfalt skoleplassen	200 000	0	0	0
Drenering Eidekroken bhg	150 000	0	0	0
EPC Helsesenteret	4 000 000	0	0	0
Oppgradering vannrør	4 000 000	4 000 000	4 000 000	0
Oppgradering avløpsrør	4 000 000	4 000 000	4 000 000	0
HMS-tiltak idrettshallen	300 000	0	0	0
Utelys Kulturhuset	130 000	0	0	0
Maling Skjervøy kirke	250 000	0	0	0
Nye vinduer Rådhus gammel del	250 000	0	0	0
Kjøkken helsesenteret	6 700 000	0	0	0
Ombygging Rådhus 2	294 000	0	0	0
Forprosjekt og rehab b-skolen	200 000	4 000 000	0	0
Forprosjekt og renovering svøm./idr.hall	300 000	10 000 000	0	0
Forprosjekt og bygging omsorgsboliger	0	500 000	30 000 000	0

Teknisk utstyr vaskeriet	320 000	0	0	0
Signalsystem sykesenger	800 000	0	0	0
Ventilasjonsanlegg anleggsseksjonen	900 000	0	0	0
LED-lys veier	300 000	0	0	0
Gjenbruk kirkegård	1 000 000	0	0	0
Nytt grusdekke Simavågveien	600 000	0	0	0
Sum fordelt	**25 594 000**	**22 500 000**	**38 000 000**	**0**

6.6 Økonomisk oversikt investering

Beskrivelse	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Salg av driftsmidler og fast eiendom	**-2 500 000**	**0**	**0**	**0**
Statlige overføringer	**0**	**0**	**0**	**0**
Andre overføringer	**0**	**0**	**0**	**0**
SUM INNTEKTER (L)	**-2 500 000**	**0**	**0**	**0**
Kjøp av varer og tj som inngår i kommunal tj.prod.	**25 594 000**	**22 500 000**	**38 000 000**	**0**
SUM UTGIFTER (M)	**25 594 000**	**22 500 000**	**38 000 000**	**0**
Kjøp av aksjer og andeler	**875 000**	**0**	**0**	**0**
SUM FINANSIERINGSTRANSAKSJONER (N)	**875 000**	**0**	**0**	**0**
FINANSIERINGSBEHOV (O = M+N-L)	**23 969 000**	**22 500 000**	**38 000 000**	**0**
Bruk av lån	**-25 594 000**	**-22 500 000**	**-38 000 000**	**0**
Overføringer fra driftsregnskapet	**-875 000**	**0**	**0**	**0**
SUM FINANSIERING (R)	**-26 469 000**	**-22 500 000**	**-38 000 000**	**0**
UDEKKET/UDISPONERT (S = O-R)	**-2 500 000**	**0**	**0**	**0**

Skjervøy kommune

VEDLEGG TIL ØKONOMIPLAN 2019-2022

1. Kommunale avgifter og gebyrer 2019 3
a) Kultur og undervisning 3
b) Helse og omsorg 6
c) Teknisk 7
d) Felles 17
2. Selvkost 18
3. Talldelen av budsjett og økonomiplan 18
4. Mål 18

1. Kommunale avgifter og gebyrer 2019

a) Kultur og undervisning

Barnehagesatser fra 01.01.2019

Plasstørrelse:	1. barn	2. barn (30 % mod.)	3. barn (50 % mod.)
100 %	2990,-	2093,-	1495,-
80 %	2691,-	1884,-	1345,-
60 %	2093,-	1465,-	1046,-
50 %	1794,-	1256,-	897,-
40 %	1495,-	1047,-	748,-
20 %	897,-	628,-	448,-

Dagplass: kr. 200,-
Mat, full plass: kr. 300,-

Barnehagsatser fra 01.08.2019

Plasstørrelse:	1. barn	2. barn (30 % mod.)	3. barn (50 % mod.)
100 %	3040,-	2128,-	1520,-
80 %	2736,-	1916,-	1368,-
60 %	2128,-	1490,-	1064,-
50 %	1824,-	1277,-	912,-
40 %	1520,-	1064,-	760,-
20 %	912,-	639,-	456,-

SFO

2019

Plasstørrelse:	1. barn	2. barn (40 % mod.)	3. barn (60 % mod.)
Fra 20 t/u	2380,-	1480,-	1012,-
Inntil 20 t/u	1.540,-	964,-	676,-
Inntil 10 t/u	940,-	604,-	436-

Dagplass: Hel – 4 timer eller mer: 150,-
Halv – under 4 timer: 100,-
Maks 5 dager pr halvår

Kulturskolen

2019
Årspris elever under 18 år:

Gruppe A:	1 – 3 elever	1.500,-
Gruppe B:	4 – 9 elever	1.300,-
Gruppe C:	10 og flere	600,-

Søskenmoderasjon 50 %

Årspris elever over 18 år:

Gruppe A:	1 – 3 elever	2.800,-
Gruppe B:	4 – 9 elever	2.450,-
Gruppe C:	10 og flere	1.000,-

Refusjon fra lag og foreninger for kjøp av dirigent: 200,- pr. time

Kinobilletter, inkl mva

	2018	**2019**
• Standard billettpris alle dager	100,-	120,-
• Barne- og familiefilmer	85,-	100,-
• Enkelte filmer kan ha høyere pris		
Billetter kjøpt på nett:		
• Standard billett:	90,-	100,-
• Barne- og familiefilmer	75,-	90,-
• Enkelte filmer kan ha høyere pris		

Skjervøy svømmehall

	2018	**2019**
* Enkeltbillett for voksne	50,-	50,-
* Enkeltbillett for barn	20,-	20,-
* Klippekort for voksne	375,-	375,-
* Klippekort for barn	150,-	150,-
* Leie pr time ikke innt.bringende arr	300,-	300,-
* Leie pr time innt.bringende arr.	500,-	500,-

Dersom det kreves ekstra betjening/vask betales de reelle utgifter i tillegg.

Skjervøy idrettshall

	2018	**2019**
* Pr dag ved messe eller andre større arr.	4.200,-	4.200,-
* Helgeleie halv hall pr time, ikke innt.	200,-	200,-
* Helgeleie hele hallen pr time, innt.bringende	310,-	310,-
* Leie pr time privat/ikke inntektsbringende arr	200,-	200,-
* Leie pr gang SFO-lokalet (privat ikke inntekt)	300,-	300,-

Dersom det kreves ekstra betjening/vask betales de reelle utgifter i tillegg.

Skjervøy kulturhus
2019

Leiesatser:	**kommersielle/ private aktører**	**Ideelle org. Lag/foreninger**
Storsalen – arrangement u/billett	3000,-	1200,-
Storsalen – arrangement m/billett	4000,- + 10 % av billettinntekter	10 % av billettinntekter Minimum kr 500,-
Ved behov for lyd, lys og annen teknisk bistand	kr 300,- pr t	Kr 200,- pr t

Skoler

	2018	**2019**
* Overnatting 1. natt	55,-	65,-
* Overnatting fom 2. natt	50,-	60,-

Biblioteket

	2019
1. purring:	0,- kr
2. purring	0,- kr
3. purring	30,- kr - for lånere over 15 år

Erstatningskrav
Låneren er erstatningspliktig dersom lånt materiale skades eller tapes. Biblioteket fastsetter erstatningssummen etter skjønn på grunnlag av innkjøpspris og eventuell slitasje + purregebyr og evt. kommunale omkostninger.

Leiesatser for Kiilgården 2019
Utleie 1. etasje

Helg (fredag-søndag)
1 dag: kr. 2000,-
2 dager: kr. 2500,-
3 dager: kr. 3000,-

Øvrige ukedager:
Leie 1. etg. Kr. 1000,- pr. dag
Leie spisestue m/kjøkken: Kr. 500,- pr. dag

Satsene gjelder private arrangement og leie til næringslivet.
Lag, foreninger og kommunale virksomheter betaler halv pris på «ikke- inntektsbringende» arrangement.

Det kan inngås egne avtaler for fast ukentlig leie på årsbasis.

Leie Newtonrom 2019:
Leie pr dag (kl 09 – 15) m/lærer/omviser: kr 5000,-
Leie pr time på dagtid m/lærer/omviser: kr 1200,-
Leie pr time på kveldstid m/lærer/omviser: kr 1500,-
Leie pr time helg m(lærer/omviser (fre – søn): kr 1800,-
Det kan avtales egen leiepris dersom rommet leies ut over en lengre periode.

Leie rådhuskantina

For møter i regi av politiske partier eller frivillige organisasjoner/lag og foreninger, lånes kantina ut gratis.
Leie til private arrangementer (også egne ansatte) og næringslivet:

Helg (fredag- søndag):	Kr	1500,-
1 dag	Kr	750,-

b) Helse og omsorg

Det tas forbehold om endringer i maksprisene etter vedtak av statsbudsjettet.

Satser egenbetalinger helse og omsorg

Hjemmetjenester	**2018**	**2019**
* Hjemmehjelp/praktisk bistand pr. mnd under 2G	205,-	
* Hjemmehjelp/praktisk bistand pr. mnd 2-3G	675,-	780,-
* Hjemmehjelp/praktisk bistand pr. mnd 3-4G	1.115,-	1.300,-
* Hjemmehjelp/praktisk bistand pr. mnd 4-5G	1.560,-	2.080,-
* Hjemmehjelp/praktisk bistand pr. mnd over 5G	2.229,-	2.600,-
* Hjemmehjelp/praktisk bistand pr. time under 4G	205,-	
* Hjemmehjelp/praktisk bistand pr. time 4-5 G	235,-	
* Hjemmehjelp/praktisk bistand pr. time over 5 G	320,-	

Korttidsopphold sykestua	**2018**	**2019**
* Korttidsopphold pr. døgn	160,-	
* Korttidsopphold pr. dag	80,-	

Middager	**2018**	**2019**
* Middag ordinær	95,-	100,-
* Middag liten	72,-	74,-
* Transport mat	24,-	26,-

Trygghetsalarm	**2018**	**2019**
	285,-/335,-	285,-/335,-

Dagsenteret	**2018**	**2019**
Egenandel pr. dag	87,-	95,-

Aktivitetssenteret	**2017**	**2018**

* Egenandel 1 – 2 dg/uke	185,-	200,-
* Egenandel over 2 dg/uke	236,-	251,-

Legekontoret
* Egenandeler for konsultasjon, attester, prøvetaking, skriving av sykemelding og div forbruksvarer iht. Statens satser eller kostpris. Legekontoret utarbeider oversikt i tråd med statlige endringer.

Fysioterapeut
* Egenandeler for behandling iht. Statens satser. Fysioterapeut utarbeider oversikt i tråd med statlige endringer.
* Abonnement terapibasseng lag/foreninger: kr. 2000,-

For kjøring til butikk osv. kreves en egenandel på kr. 107,-

c) Teknisk

Husleiesatser pr mnd regnet etter gjengs leie, uten strøm.
Prisene er etter middels bedømt standard, og gjennomsnittlig størrelse.

- 1 roms 30 m2 2875 kr
- 2 roms 46.4 m2 4944 kr
- 3 roms 83.8 m2 6983 kr
- 4 roms 121.5 m2 8021 kr
- 5-6 roms 135 m2 9450 kr

- Husleie strøm pr.m2 16 kr
- Garasjeleie 260 kr
- Kabel-TV pris pr mnd 200 kr

	2018	**2019**
* **Seksjonering, pr seksjon**	3 R	3 R
* **Behandlingsgebyr festekontrakt**	1750,-	1750,-
* **Festeavgift laksesett**	200,-	200,-
* **Behandling privat reguleringsforslag**	10 000,-	20 000,-
* Meglerpakke	1000,-	1500,-

Byggesaksgebyr jfr. Plan- og bygningsloven 200, § 33-1:

Gebyrregulativet er utarbeidet i henhold til Pbl 08 § 33-1. Gebyrer skal ikke overstige kommunens nødvendige utgifter på sektoren. Grunngebyr og øvrige faste beløp, er vurdert som nødvendige i forhold til å kunne ivareta de oppgaver Skjervøy Kommune har mht. byggesaksbehandling.

Mangelfulle søknader mv. medfører imidlertid arbeidsomfang og ressursbehov, som ikke kan kalkuleres inn i grunngebyr/faste gebyrer. Dermed vil det gis gebyr for medgått tid til arbeid med søknader og saker hvor det er mangler og/eller problemer med å få på plass komplette søknader.

Uavhengig av om tiltak er etter Pbl 08 §§ 20-1 eller 20-2, vil alle gebyr bli gitt til tiltakshaver.

Byggesaksgebyr jfr. Plan- og bygningsloven 200, § 33-1:

Tiltakstype/Søknadstype	Gebyr 2018	Gebyr 2019
Søknad uten krav til ansvarsrett (Pbl § 20-2):		
Grunngebyr (v/komplett søknad)*	**2750,-**	**2750,-**
Gebyr for merarbeid v/mangelfull søknad		**Etter medgått tid**
To – Trinns søknad:		
- **Grunngebyr – Rammetillatelse (v/komplett søknad)**	**1172,-**	**1172,-**
- **Grunngebyr – Igangsetting nr 1 (v/komplett søknad)**	**1172,-**	**1172,-**
- **Igangsetting nr 2, 3 osv. (pr søknad) (v/komplett søknad)**	**1870,-**	**1870,-**
* - Ved mangelfull søknad, gis det gebyr for merarbeid etter medgått tid.		
Søknad med krav til ansvarsrett (Pbl § 20-1):		
Grunngebyr (v/komplett søknad)*	**5280,-**	**5280,-**
Gebyr for merarbeid ved mangelfull søknad		**Etter medgått tid**

To – Trinns søknad		
- **Grunngebyr – Rammetillatelse (v/komplett søknad)**	**4070,-**	**4070,-**
- **Grunngebyr – Igangsetting nr 1 (v/komplett søknad)**	**2365,-**	**2365,-**
- **Igangsetting nr 2, 3 osv. (pr søknad) (v/komplett søknad)**	**1760,-**	**1760,-**

* - Ved mangelfull søknad, gis det gebyr for merarbeid etter medgått tid.

Konsesjonssaker: enkle/kurante saker 1500,-
andre saker: kr. 4000,-
Delingssaker: enkle/kurante saker kr. 1000,-
andre saker: kr. 2000,-

Ansvarsrett og godkjenning:		
Søknad om ansvarsrett	**300,-**	**300,-**
Kontroll av sentral godkjenning	**690,-**	**690,-**
Søknad om lokal godkjenning	**1760,-**	**1760,-**
Godkjenning som selvbygger	**2365,-**	**2365,-**
Avslag på søknad om lokal godkjenning	**1172,-**	**1172,-**
Ulovlige tiltak	**Som for tiltaket + medgått tid til saksbehandling**	**Som for tiltaket + medgått tid til saksbehandling**
Endringssøknad etter at tillatelse er gitt	**600,- + medgått tid som overstiger 1 arbeidstime.**	**600,- + medgått tid som overstiger 1 arbeidstime.**
Midlertidig brukstillatelse	**1400,-**	**1400,-**
Søknad om riving	**1320,- + medgått tid som overstiger 1 arbeidstime.**	**1320,- + medgått tid som overstiger 1 arbeidstime.**
Behandling av avfallsplan, nybygg >300 m²	**1172,-**	**1172,-**
Behandling av avfallsplan, rehab. >100 m²	**1172,-**	**1172,-**
Søknad om utslippstillatelse < 50 pe	**1100,- + medgått tid.**	**1100,- + medgått tid.**
Søknad om utslippstillatelse > 50 pe	**1100,- + medgått tid.**	**1100,- + medgått tid.**
Dispensasjon uten høring	**2365,-**	**2365,-**

Dispensasjon med høring	**2365,- + medgått tid til høringsarbeidet.**	**2365,- + medgått tid til høringsarbeidet.**
Søknad om areal til oppdrettsanlegg (nyanlegg)	**27500,-**	**27 500,-**
Søknad om areal til oppdrettsanlegg (endring av eksisterende)	**16500,-**	**16 500,-**
Avbrutt tiltak	**50 % av fastsatt gebyr**	**50 % av fastsatt gebyr**
Avviksbehandling pr avvik	**670,-**	**670,-**
Timepris ved behandling etter medgått tid	**600,-**	**700,-**

ENDRING AV EIENDOM

1.1. Generelle bestemmelser

- Gebyr beregnes etter den sats som gjelder på tidspunktet fullstendig søknad foreligger
- Gebyr faktureres tiltakshaver når saksbehandling starter
- Alle gebyr forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato
- Forhåndskonferanse er inkludert i gebyrene

1.1.1 Gebyr ved avslag

Dersom en søknad om fradeling fører til avslag, betales fullt gebyr i henhold til regulativet for vedkommende tiltak

1.2. Deling av grunnareal, pbl §20-1 m) og § 26-1

Beskrivelse		Beløp i kr.
		2018
Fradeling i henhold til plan med tilhørende bestemmelser		2500.-
Endring av grunneiendom som medfører dispensasjon i fra plan- og bygningsloven		4500.-
For saker som krever høring fra sektormyndigheter betales et tillegg.		2500.-
Etter medgått tid kr.		700.-

OPPMÅLINGSFORRETNING

2.1 Generelle bestemmelser

- Gebyr fakturers rekvirent forskuddsvis.

 Gjør rekvirenten under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, oppholdes likevel gebyret.
 Gebyr for oppmålingstekniske arbeider som ikke kan beregnes etter oppgitte satser, beregnes på grunnlag av anvendt timeverk.
 Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises eller ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold settes til 1/3 av gebyrsatsene etter 2.2.1 og 2.2.2

For nye leiekontrakter som inngår i tidsrommet 1/1-17 og frem til gjengs leie trer i kraft 1/1-18 økes leieprisen. For leiligheter til og med 110 m2 betales det kr 90,- per m2 for leiligheter over 110 m2 er leieprisen kr 70,- pr m2 om prisøkningen i denne perioden blir urimelig, får rådmannen fullmakt til å justere husleieprisene

2.1.1 Urimelig gebyr
Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan administrasjonssjefen eller den han/hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr. Fullmaktshaver kan under samme forutsetninger og med bakgrunn i grunngitt søknad fra den som har fått krav om betaling, fastsette et redusert gebyr.

2.1.2 Frister i saker som krever oppmålingsforretning
Frist for å gjennomføre og matrikkelføre oppmålingsforretninger er 16 uker, jfr. matrikkelforskriften §18. Fristen løper fra den tid aktuell sak er ferdig saksbehandlet og at alle tillatelser foreligger.

2.1.3 Frister i saker som ikke krever oppmålingsforretning
Gjennomføring av saker som ikke krever oppmålingsforretning jfr. Matrikkelloven § 19 skal utføres uten unødig opphold

2.2 Oppretting av matrikkelenhet

2.2.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn

Beskrivelse: Oppretting av grunneiendom og festegrunn		Beløp i kr.
	2018	**2019**
Areal fra 0 – 1000 m2	9800.-	9800.-
Areal fra 1001 – 2000 m2	11800.-	11800.-
Areal fra 2001 m2 – økning pr. påbegynt da.	800.-	800.-

2.2.2 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn
For matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn som krever oppmålingsforretning følges prisene under pkt. 2.2.1.

For matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn som ikke kreves oppmålingsforretning settes gebyret til 50% av prisene under pkt. 2.2.1

2.2.3 Oppretting av uteareal på eierseksjon

Beskrivelse: oppretting av uteareal på eierseksjon		Beløp i kr.
	2018	**2019**
Areal fra 0 – 50 m2	4500.-	4500.-
Areal fra 51 – 250 m2	6000.-	6000.-
Areal fra 251 – 2000 m2	9800.-	9800.-
Areal fra 1001 m2 – økning pr. påbegynt da.	800.-	800.-

2.2.4 Oppretting av anleggseiendom

Beskrivelse: oppretting av anleggseiendom		Beløp i kr.
	2018	**2019**
Volum fra 0 – 2000 m3	11800.-	11800.-
Volum fra 2001 m3 – økning pr. påbegynt da.	800.-	800.-

2.2.5 Registrering av jordsameie

Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid.

2.3 Grensejustering

2.3.1 Grunneiendom

Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5% av eiendommens areal, maksimalgrensen er satt til 500 m2. En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20% av eiendommens areal før justeringen. For grensejustering til veg- eller jernbaneformål kan andre arealklasser gjelde.

Beskrivelse: Grensejustering, grunneiendom		Beløp i kr.
	2018	**2019**
Areal fra 0 – 250 m2	3500.-	3500.-
Areal fra 251 – 500 m2	5500.-	5500.-

2.3.2 Anleggseiendom

For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5% av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1000 m3

Beskrivelse: Grensejustering, anleggseiendom		Beløp i kr.
	2018	**2019**
Volum fra 0 – 250 m3	3500.-	3500.-
Volum fra 251 – 1000 m3	5500.-	5500.-

2.4 Arealoverføring

2.4.1 Grunneiendom

Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg- og jernbaneformål.

Beskrivelse: Arealoverføring, grunneiendom		Beløp i kr.
	2018	**2019**
Areal fra 0 – 250 m2	4500.-	4500.-
Volum fra 251 – 500 m2	6500.-	6500.-
Arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m2 medfører en økning av gebyret på	800.-	800.-

2.4.2 Anleggseiendom

For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføyning er tilstede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.

Beskrivelse: Volumoverføring, anleggseiendom		Beløp i kr.
	2018	**2019**
Volum fra 0 – 250 m3	4500.-	4500.-
Volum fra 251 – 500 m3	6500.-	6500.-
Volumoverføring pr. nytt påbegynt 500 m3 medfører en økning av gebyret på	800.-	800.-

2.5 Klarlegging av eksisterende grense

2.5.1 Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning

Beskrivelse:		Beløp i kr.
	2018	**2019**
For inntil 2 punkter	2000.-	2000.-
For overskytende grensepunkter, pr. punkt	800.-	800.-

2.5.2 Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt, eller klarlegging av rettigheter

Beskrivelse:		Beløp i kr.
	2018	**2019**
For inntil 2 punkter	4000.-	4000.-
For overskytende grensepunkter, pr. punkt	1600.-	1600.-
Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid.		

2.5.3 Privat grenseavtale

Beskrivelse:		Beløp i kr.
	2018	**2019**
For inntil 2 punkter	2000.-	2000.-
For hvert nytt punkt eller påbegynt 100 m grenselengde	800.-	800.-
Billigste alternativ for rekvirent velges		

2.6 Utstedelse av matrikkelbrev

Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen.

Beskrivelse:		Beløp i kr.
	2018	**2019**
Matrikkelbrev inntil 10 sider	175.-	175.-
Matrikkelbrev mer enn 10 sider	350.-	350.-

Tomtesalg	**2018**	**2019**
• Boligtomter og tilleggsareal pr.m^2	50,-	50,-

- Tomter/områder der det er utarbeidet reguleringsplan og klar til bygging inkl. vann/kloakk/el/vei for bruk til næring settes tomteprisen til kr 300 pr m2
- Tomter/områder der det er utarbeidet reguleringsplan og klar til bygging uten vann/kloakk/el/vei for bruk til næring settes tomteprisen til kr. 200 pr m2
- Tomter/område der det er utarbeidet reguleringsplan for bruk til næring settes tomteprisen til kr. 100 pr m2.
- Tomter/områder der det ikke foreligger reguleringsplan for bruk til næring settes tomteprisen til kr. 25 pr m2.

Vannavgift (eks. mva)	***2018***	***2019***
* Tilknytningsavgift pr. tilknytning	3000,-	3000,-
* Abonnementsgebyr, faktor 1	1000,-	1300,-
* Forbruksgebyr pr.m^2	1,50,-	3,50
* Forbruksgebyr målere pr.m^3	1,50,-	3,50
* Omregningsfaktor m3/m2	1,00	1,00
* Stenging/åpning av vanntilkobling, pr gang	1500,-	2000,-
* Tining av vann og kloakk, pr gang	1500,-	2000,-

Kloakkavgift (eks. mva)	**2018**	**2019**
* Tilknytningsavgift pr. tilknytning	6000,-	6000,-
* Abonnementsgebyr, faktor 1	2200,-	2500,-
* Forbruksgebyr pr.m^2	10,00,-	12,-
* Forbruksgebyr pr.m^3	10,00,-	12,-
* Omregningsfaktor m3/m2	1,00	1,00
* Spyling av kloakk, pr gang minstepris	2000,-	2000,-
* Transport spylevogn pr. km	5,-	5,-
* Hjelpemann pr. time	350,-	350,-
* Filming av kloakk pr. filming	1 500,-	1 500,-
* Utført arbeid m/maskin og mann pr. time	700,-	700,-
* Behandling av gravemelding pr. gang	350,-	350,-
* Påvisning ved gravemelding pr. time	500,-	500,-

Feieavgiften eks. mva.	**2018**	**2019**
• Feiing pr pipe	400,-	377,-
• Videofilming røykløp	1000,-	1000,-
• Fresing av røykløp	2000,-	2000,-
• Tetthetsprøving av pipe	800,-	800,-

Renovasjonsavgift (eks. mva)	***2018***	***2019***
* Standardabonnement	3270,-	3401,-
* Miniabonnement	2660,-	2766,-
* Kompostabonnement	2660,-	2766,-
* Storabonnement	4754,-	4944,-
* Fritidsabonnement	832,-	865,-
* Fritidsabonnement m/dunk	1813,-	1886,-
* Byttegebyr	257,-	267,-
* Kjøp av dunk	604-	640,-
* Hentegebyr dunk inntil 6 m	960,-	998
* Tømming septikktank hvert år	1661,-	1727,-
* Tømming septikktank hvert 2.år	831,-	864,-
* Tømming septikktank fritidsboliger hvert 3. år	567,-	576,-
* Tømming septikktank hvert 4. år	426,-	432,-
* Slam pr m3 (over 4 m3)	457,-	475,-
* Ekstra tømming septikk	2189,-	2277,-
* Ekstra tømming 1.11 – 30.4	3284,-	3415,-
* Manglende merking slamtank	510,-	530,-

Utleie maskiner og utstyr

* Utleie inkludert arbeid prises etter egen liste økes ikke i 2019

Prisliste for alarmtilknytning til Skjervøy brann- og redning
Alle priser er eks mva.

	2018	**2019**
Tilknytning – engangsbeløp betales til Tromsø Brann og redning	4 072,-	4072**,**-

Inkluderer
- klargjøring av mottak i 110-sentralen fra en alarmsender

Årsavgift	6 792,-	6792,-

Inkluderer
- overføring fra en alarmsender
- direkte utkjøring av innsatsstyrke
- fem unødige alarmer pr kalenderår
- tre unødige utrykninger pr kalenderår
- varsling av inntil tre kontaktpersoner pr alarm

Pris pr mnd kr. 549,-

Priser på tjenester som ikke er inkludert i kontrakten:

- unødig utrykning pr gang	Kr. 4 500,-
- unødig alarm pr gang	Kr. 500,-
- ikke kontakt med oppførte kontaktpersoner pr hendelse	Kr. 500,-
- kontaktperson ikke møtt på oppfordring pr hendelse	Kr. 2 000,-
- årsavgift pr ekstra alarmsender	Kr. 4 500,-

Havneavgifter

Vareavgift, eks mva

0-499 kg. kr. 20.33
500-1000 kg. kr. 31.40
1000 kg. → pr. tonn kr.38.14

Ved veldig store mengder gis havnesjefen myndighet til å forhandle om prisen.

Anløpsavgift, eks mva	**2018**	**2019**
* De første 150G	0,-	0,-
* De neste 150G	0,-	0,-
* De neste 200G	0,-	0,-
* De neste 200G	0,-	0,-
* Minimumssats er 50 G		

Fast årlig anløpsavgift hjemmeflåten, eks mva	**2018**	**2019**
Båter inntil 15 m	0,-	0,-
* Båter 15 – 30 m	0,-	0,-
* Båter over 30 m	0,-	0,-
* Fritidsbåter over 20 fot	0,-	0,-

Kaiavgift, eks mva	**2018**	**2019**
De første 150G	2,20	2,50
* De neste 150G	4,00	4,50
* De neste 200G	4,45	5,00
* De neste 200G	5,17	5,50

Fortøyningsavgift flytebrygge Skjervøy, eks mva	**2018**	**2019**
* Fiskebåter pr breddemeter	1350,-	1350,-
* Fritidsbåter pr breddemeter	2250,-	2250,-
* Døgnplass	100,-	200,-

Fortøyningsavgift flytebrygge Årviksand, eks mva	**2018**	**2019**
* Alle båter pr breddemeter	1160,-	1160,-

Skipsavfall, eks mva	**2018**	**2019**
* De første 150 G	80,-	80,-
* De neste 150 G	180,-	180,-
* De neste 200 G	280,-	280,-
* Over 500 G	450,-	450,-
* Hjemmeflåten inntil 15m, pr år	300,-	300,-
* Hjemmeflåten 15-25m, pr år	400,-	400,-
* Hjemmeflåten over 25 m, pr år	500,-	500,-

Vann, eks mva	**2018**	**2019**
* Pr tonn	13,00	13,00
* Minimumsbeløp	130,-	130,-

Strøm, eks mva	**2018**	**2019**
* Pr kWh	1,35	1,35

ISPS, eks mva	**2018**	**2019**
* ISPS-vederlag, andel av kaiavgift	20 %	20 %
* Vognvederlag pr døgn	20,-	20,-

LNG-drevne fartøyer gis en rabatt på 20 % på alle avgifter

d) Felles

Kopiering	**2018**	**2019**
* Ordinær kopiering A4	5,-	5,-
* Ordinær kopiering A3	7,-	7,-
* Kopiering fra arkiv A4	20,-	20,-
* Kopiering fra arkiv A3	20,-	20,-
* Kopiering stor maskin teknisk 60 cm, pr m.	75,-	75,-
* Kopiering stor maskin teknisk 90 cm, pr m.	100,-	100,-

Laminering	**2017**	**2018**
* A4	30,-	30,-
* A3	50,-	50,-

2. Selvkost

Det er lagt opp til at det skal investeres betydelig i både vann og avløp i økonomiplanperioden.

På grunn av de store investeringene vil prisene øke jevnt utover i perioden. Feiing blir noe billigere for 2019.

3. Talldelen av budsjett og økonomiplan

Tallene med beskrivelse av både drift og investeringstiltak framkommer av egne ark.

4. Mål

a) Arbeid med mål for Skjervøy kommune:

Det er viktig for enhver virksomhet å sette seg mål for hva man skal oppnå i en gitt periode. Målene skal sørge for at virksomheten vet hva man skal oppnå, hvordan man skal komme dit og når ønsket resultat er oppnådd. Dette skjer gjennom at hele virksomhetene går i samme retning, mer motiverende for de ansatte og gjør det lettere å prioritere blant mange oppgaver. Målene skal i tillegg være målbare og konkrete. Virksomheter som jobber med å oppnå konkrete mål er mer effektive enn de som ikke gjør det.
Samtidig kan det være vanskelig å sette gode mål for de kommunale tjenestene spesielt når de også skal være konkrete og målbare. Vi ønsker best mulig kvalitet i våre kommunale tjenester innenfor de rammene vi har. Det er lett å måle kvantitet, mens kvalitet kan være mer utfordrende.
Vi har arbeidet med å sette mål som legges fram sammen med budsjettet. Disse skal rapporteres på i årsmeldingene som presenteres for politikerne i mars. Det er viktig å evaluere målene og eventuelt gjøre endringer. Dette gjøres før sommeren. Og nye mål/ evt. justerte mål settes på høsten. Dette bør gjenspeiles i innspill til budsjett og økonomiplan for neste 4 års perioden.

De ulike etatene er utfordret til å komme med overordnede målsettinger for sine tjenesteområder. Det er viktig at vi også klarer å løfte blikket og ser at virksomhetene henger sammen for å kunne gi best mulig tjenester til innbyggerne i Skjervøy kommune.

b) Overordnede mål for sentraladministrasjonen-

*Sentraladministrasjonen skal vise **handlekraft** i møte med våre innbyggere og andre som tar kontakt. Vi skal ha fokus på å **inkluderende** ved at vi er tilgjengelig for våre innbyggere, enten ved personlig oppmøte, på telefon eller elektroniske løsninger. Vi skal være **kompetent** ved at vi skal gi god og korrekt informasjon. Vi skal også ha fokus på å **utvikle** vår service med å ta i bruk gode selvbetjeningsløsninger der det er naturlig.*

120 **Sentraladministrasjonen:**		
Indikator	Mål 2019	Status
Arbeidsnærvær hele kommunen	91,5%	
Følgere på kommunens facebookside	1800	
Bruk av e-faktura	50%	
Faktura betalt til forfall	85%	

121 Flyktningetjenesten /voksenopplæringen		
Indikator	Mål 2019	Status
Fullførelse av introduksjonsprogrammet etter lovens intensjon – dvs. at alle bosatte flyktninger skal gjennomføre minimum 2 år.	100%	
Etter endt introduksjonsprogram skal man over i ordinær jobb eller utdanning.	75%	
Etter avlagt Norskprøve (etter endt opplæring) ha minimum A2 i norsk muntlig	75%	
Anvendelse av programmet Migranorsk blant lærere og elever	100%	

c) Overordnet mål for Kultur og undervisning:

Alle barn og unge i Skjervøy kommune skal oppleve et trygt og inkluderende oppvekstmiljø hvor de blir ivaretatt av kompetente og handlekraftige voksne som utvikler og ruster dem for det videre liv.

Grunnskolene 211-212-213, PPT 203, Voksenopplæring 294		
Indikator	**Mål 2019**	**Status**
Grunnskolepoeng	Snitt fylket (2012/13: 40,2)	
Elevundersøkelsen 7. Trinn: Trivsel	Snitt fylket	
Elevundersøkelsen 10. Trinn: Trivsel	Snitt fylket (13/14: 4,1)	
Nasjonale prøver 5.trinn	Snitt fylket eller over Flere på nivå 3 enn på nivå 1	
Andel tilmeldte saker til PPT som er påbegynt innen frist på 3 mnd	100 %	

Andel elever i grunnskolen med spesialundervisning	Max 10 %	
Samarbeid mellom skolene på Arnøya	Min 2 dager i uka	
Andel innvandrerforeldre med barn i grunnskole-/ eller barnehagealder som deltar i norskopplæring	Minst 75 %	

Tjeneste: KULTURSKOLEN 290		
Indikator	**Mål 2019**	**Status**
Digitale søknadsskjema	Innen høst 2019	
Økt representasjon på UKM	Workshops	
Interkommunalt samarbeid med andre kulturskoler	Felles UKM	
Fokus på promotering av arrangement	1 mnd forkant	

Barnehagene 271,272, 273, 274, 275		
Indikator	Mål 2019	Status
Medarbeidersamtalen	100%	
Svarprosent på foreldreundersøkelsen som gjennomføres i nov	70%	
Foreldrenes synspunkter på barnets trivsel i foreldreundersøkelse score 1-5	4,5	

d) Overordnede mål for helse- og omsorgsetaten:

Felles overordnet mål:
Gi riktig tjeneste på riktig omsorgsnivå i henhold til Kriteriene for tildeling av helsetjenester i Skjervøy kommune.
Bruke riktig kompetansen der den er påkrevd i henhold til oppgaven og tjenesten som skal gjøre. Jobbe for størst mulige stillinger for å sikre kontinuitet. Legge til rette for tverrfaglig samarbeid og ta i bruk nye innovative løsninger.

Dette gjenspeiles i våre verdier:

Handlekraftig

- **Bidra til at flest mulig blir selvhjulpne og økt selvstendighet**

Inkluderende:
Respekt for den enkelte og mangfoldet

Kompetent:

- **Gi gode og hensiktsmessige tjenester**
- **Tilgjengelighet for befolkningen**
- **Opplyse om rettigheter og aktuelle tiltak**
- **Bistå til at befolkning blir mest mulig selvhjulpne**

Utviklende:

- **Ansatte innehar riktig kunnskap**
- **Bidra til selvstendighet og mestring**

Tjeneste: Helse og Omsorg Administrasjon 300		
Indikator	Mål 2019	Status
Gjennomføre møter med virksomhetslederne om situasjonen i virksomheten 8 ganger pr. år.	100%	
Utarbeide årshjul for helse- og omsorgsetaten		

Forebyggende avdeling:

Helsestasjonen 310		
Indikator	**Mål 2019**	**Status**
Andel hjemmebesøk til nyfødte barn i Skjervøy kommune.	100%	
Andel 4-åringer på 4-års kontroller på helsestasjonen	100%	
Andel gjennomførte individuelle samtaler i forhold til kost, aktivitet og trivsel med 8- klassinger	100%	
Antall åpningsdager Helsestasjon For Ungdom (torsdager fra klokken 19.00 til 20.30.)	39	
Andel gjennomførte HPV vaksiner av både gutter og jenter i 7.klasse	100%	
Antall åpningsdager for åpent barseltreff (tirs. 12:00-14:00)	14	

Legestasjonen 320		
Indikator	**Mål 2019**	**Status**
Andel resepter og timer bestilt på nett økning fra året før	25%	
Reduksjon i svartid på telefon	10%	

Ergo – og fysioterapitjenesten 321		
Indikator	Mål 2019	Status
Utføre brukerundersøkelse for tjenesten	100%	
2 ukers responstid for ergoterapitjenesten	100%	
Oppdatere nettsiden	100%	

Tjeneste: Barnevern 360 Herunder verdiene; handlekraftig, kompetent, Utviklende, Inkluderende		
Indikator	**Mål 2019**	**Status**
Andel fristoversittelser undersøkelser over tre måneder	0%	
Andel barn med utarbeidet tiltaksplan	100%	
Brukerundersøkelse: Tilstrekkelig informasjon (skala 1-6)	4,1	
Brukerundersøkelse: De ansatte følger opp avtaler (skala 1-6)	4,6	
Brukerundersøkelse: Respektfull behandling av foreldre (skala 1-6)	4,5	
Andel søknader besvart innen frist på 4 uker	100%	

Pleie og omsorg:

Tjeneste: Solsikken 375 og Malenaveien 279		
Indikator	**Mål 2019**	**Status**
Arbeidsnærvær.	90%	
Andel brukere med gjennomført minimum 4 nærmøter.	100%	

Andel brukere med gjennomført 2 tverrfaglige ansvarsgruppemøter.	100%	
Utarbeide års hjul for virksomheten.	31.12.19	

Tjeneste: Aktivitetssenteret 279		
Indikator	**Mål 2019**	**Status**
Arbeidsnærvær.	90%	
Individuell kartlegging i forhold til brukernes ønsker og behov.	31.05.19	
Utarbeide års hjul for virksomheten.	31.12.19	

Tjeneste: Hjemmetjenesten 370		
Indikator	**Mål 2019**	**Status**
Arbeidsnærvær	90%	
Medarbeidersamtaler	100%	
Forebyggende hjemmebesøk til de over 70 år	100%	
Vurdere velferdsteknologi – trygghetsalarm og som hjelpemiddel		

Tjeneste: Sykestue/sykehjemmet 380		
Indikator	**Mål 2019**	**Status**
Arbeidsnærvær	90%	
Medarbeidersamtaler	100%	
Årskontroll sykehjemsbeboere	100%	

e) Overordnede mål for Teknisk etat:

Teknisk etat skal være tilgjengelig for befolkningen i Skjervøy kommune.
*Vi skal ha god samhandling og være **inkluderende** både mellom de ulike etatene i kommunen og innad på teknisk etat.*
*Vi skal være fleksibel og vise **handlekraft**.*
*Vi skal ha fokus på driftssikkerhet og være **kompetent** i utførelsen av oppgavene.*
*Vi skal også gjennomføre evaluering slik at vi kan **utvikle** oss på en god måte for å løse videre oppgaver.*

ALLE ANSVARSOMRÅDER TEKNISK ETAT.		
Indikator	**Mål 2019**	
Tidsforbruk	100%	
Økonomistyring prosjekt/budsjett	100%	
Kvalitet på tjenesten	100%	
Evaluering 01.06 og 01.12	100%	

Kapittel : Ikke valgte tiltak									
Tiltak	**012: 523 - Arnøyhamn skole**								
Beskrivelse	Det trengs å bytte siste halvdel av taktekket på skoletaket og det trengs ny port og nytt gjerde rundt halve skolen.								
	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**700 000**	**0**	**0**	**0**	**700 000**
Sum lån					**-700 000**	**0**	**0**	**0**	**-700 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**2 100**	**15 540**	**11 886**	**11 382**	**40 908**
Sum avdrag					**0**	**28 000**	**28 000**	**28 000**	**84 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**2 100**	**43 540**	**39 886**	**39 382**	**124 908**

Tiltak	**004: 523 - Ferdigstillelse av menighetssal i Strandveien 50H**								
Beskrivelse	Iht anbud fra entreprenør koster dette 2 000 000 kr. Vi mangler halvparten av dette. - Vi ber om engangsbevilgning på kr 1 000 000 kr. - Subsidiært ber vi om dekning av renter og avdrag for økt låneopptak, kr 47 000,- pr år.								
	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**1 000 000**	**0**	**0**	**0**	**1 000 000**
Sum lån					**-1 000 000**	**0**	**0**	**0**	**-1 000 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**3 000**	**22 200**	**16 980**	**16 260**	**58 440**
Sum avdrag					**0**	**40 000**	**40 000**	**40 000**	**120 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**3 000**	**62 200**	**56 980**	**56 260**	**178 440**

Tiltak	**015: 523 - Tak idrettshall og svømmehall**								
Beskrivelse	Taktekket på idrettsalen og svømmehallen er i en slik forfatning at dette må skiftes.								
	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**1 700 000**	**0**	**0**	**0**	**1 700 000**
Sum lån					**-1 700 000**	**0**	**0**	**0**	**-1 700 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Sum renter					**5 100**	**37 740**	**28 866**	**27 642**	**99 348**
Sum avdrag					**0**	**68 000**	**68 000**	**68 000**	**204 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**5 100**	**105 740**	**96 866**	**95 642**	**303 348**

Tiltak	**018: 523 - Utskifting av gjestebrygge**
Beskrivelse	Gjestebryggen i vågen begynner å bli gammel og mange reparasjoner er gjort. Bryggen er oppbrukt og det ønskes ny brygge for denne.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**1 030 000**	**0**	**0**	**0**	**1 030 000**
Sum lån					**-1 030 000**	**0**	**0**	**0**	**-1 030 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**3 090**	**22 866**	**17 490**	**16 748**	**60 194**
Sum avdrag					**0**	**41 200**	**41 200**	**41 200**	**123 600**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**3 090**	**64 066**	**58 690**	**57 948**	**183 794**

Tiltak	**011: 523 - Årviksand barnehage**
Beskrivelse	Barnehagen trenger et ventilasjonsanlegg og et dertil tilbygg til å ha ventilasjonsanlegget i kr. 700.000,- Nytt bad/stellerom kr. 300.000,- Ny port og gjerde rundt barnehagen kr. 150.000,-

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**1 150 000**	**0**	**0**	**0**	**1 150 000**
Sum lån					**-1 150 000**	**0**	**0**	**0**	**-1 150 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**3 450**	**25 530**	**19 527**	**18 699**	**67 206**
Sum avdrag					**0**	**46 000**	**46 000**	**46 000**	**138 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**3 450**	**71 530**	**65 527**	**64 699**	**205 206**

Sum driftskonsekvenser for alle tiltak									
Sum renter					**16 740**	**123 876**	**94 749**	**90 731**	**326 096**
Sum avdrag					**0**	**223 200**	**223 200**	**223 200**	**669 600**
Sum andre driftskonsekvenser					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**16 740**	**347 076**	**317 949**	**313 931**	**995 696**

Kapittel : Ikke valgte tiltak					
Tiltak	**050: 160 Dekking av underskudd kirken fram til og med 2016**				
Beskrivelse	Akkumulert underskudd: Det akkumulerte underskuddet er på over 1,3 millioner kroner fra årene 2013 og 2015-17. I henhold til økonomiforskriften § 5 skal underskudd dekkes inn det påfølgende år, og under særlige forhold skal det legges en plan for inndekning innen tre år. Vi mangler en slik plan, noe også revisor påpeker. Vi har foreslått tidligere i år at halvparten av underskuddet dekkes inn med bevilgning for 2019, og resten fordelt på de tre neste årene. En mer konkret plan kan være at underskuddene for 2013, 2015 og 2016 dekkes inn i 2019, mens underskuddet for 2017 dekkes inn i 2020. På den måten vil vi så langt som mulig etterfølge økonomiforskriften ved at underskuddene for 2016 og 2017 dekkes innen tre år, samtidig som vi sprer kostnadene mest mulig. Vi vil naturligvis fortsatt styre økonomien stramt slik at ventet overskudd i 2018 og evt også 2019 kan bidra i så måte. For 2019 vil dette i så fall utgjøre kr 842 000,-				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FELLES UTGIFTER/INNTEKTER (160)				
Sum utgifter	**842 000**	**0**	**0**	**0**	**842 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**842 000**	**0**	**0**	**0**	**842 000**
SUM NETTO TILTAK	**842 000**	**0**	**0**	**0**	**842 000**

Tiltak	035: 160 Profilering av kommunen				
Beskrivelse	Til profilering av kommunen bør det settes av midler til etablering av design med fargevalg, grafikk o.l. Utfra valgt design kan det utformes messevegg, ulike maler til eks. brosjyrer og give-aways som skal brukes til ulike rekrutteringsarr. (yrkes- og utdanningsmesse, arbeidslivsdag på UiT o.l.). Ses i sammenheng med utarbeidelse av Samfunnsplan. I utgangspunktet bes det om Kr. 200.000,-. Summen er nedjustert til kr 100 000,-				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FELLES UTGIFTER/INNTEKTER (160)				
Sum utgifter	**100 000**	**0**	**0**	**0**	**100 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**100 000**	**0**	**0**	**0**	**100 000**
SUM NETTO TILTAK	**100 000**	**0**	**0**	**0**	**100 000**

Tiltak	129: 160 Tiltak regionrådet
Beskrivelse	Fra Nord-Troms Regionråd Legges inn kr 60 000 i økning Bakgrunnen er en regional satsing: 1.Nord-Troms Regionråd vedtar at følgende satsinger skal inngå i strategi- og handlingsplan for 2018-2019. Disse satsingene søkes delfinansiert av Troms fylkeskommune gjennom ordningen strategisk næringsrettet kommunesamarbeid- DRIVKRAFT: Campus Nord-Troms (pilotmodell for FoUoI i distriktsnorge)

	Nord-Troms som hovedsete for kvenkultur Satsing på unge med fokus på medvirkning og entreprenørskap Utvidelse av grensetjenesten i et nordområdeperspektiv 2.I tillegg til satsinger i punkt 1 skrives infrastrukturprosjektene (igangsatte), bærekraftig reiseliv og sjømatnæringen inn i strategi- og handlingsplan for 2018-2019 De satsingsområdene regionrådet prioriterte er en videreføring av satsingene i nærings- og utviklingsplanen for Nord-Troms 2016-2018, kalt Nord-Troms satsingen. Troms fylkeskommune har gitt signaler om at det skal sendes en søknad om midler som omhandler flere satsingsområder. Satsingen har fått navnet DRIVKRAFT. I tillegg til de omtalte satsingsområdene bør det settes av ressurser til arenabygging på tvers av fag-/kompetansemiljø og arenabygging (Nord-Troms konferansen).				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FELLES UTGIFTER/INNTEKTER (160)				
Sum utgifter	**60 000**	**60 000**	**60 000**	**60 000**	**240 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**60 000**	**60 000**	**60 000**	**60 000**	**240 000**
SUM NETTO TILTAK	**60 000**	**60 000**	**60 000**	**60 000**	**240 000**
Tiltak	**081: 161 Visit Lyngenfjord**				
Beskrivelse	Tilskudd til Visit Lyngenfjord kr 200 000,- pr år. Driftstilskudd til Visit Lyngen har vært gitt over Næringsfondet for 2017 og 2018. Det kan ikke lenger gis over næringsfondet siden det er et driftstilskudd til formålet. Visit Lyngenfjord er destinasjonsselskap for kommunene Storfjord, Lyngen, Kåfjord, Nordreisa og Skjervøy. Selskapet eies av kommunene Storfjord, Lyngen, Kåfjord og en rekke reiselivsbedrifter i regionen. Det er en forutsetning at kommunene er medlemmer før bedriftene i den aktuelle kommune kan bli medlem. Visit Lyngenfjord 3 viktige pilarer 1. Utviklingsaktør : Visit Lyngenfjord ivaretar utviklingsoppgaver på reisemålet. Gjennom selskapet kan regionen delta i utviklingsprosesser som ikke ville vært mulig uten et destinasjonsselskap. 2. Salg og medlemsutvikling: Visit Lyngenfjord promoterer og selger turer/ opplevelser for medlemsbedriftene, gjerne utenfor den tradisjonelle sesongen. Visit Lyngenfjord bidrar bl.a. til økt vinterturisme i regionen. 3. Markedsføring: Alle aktiviteter og tiltak fra Nord Norsk Reiseliv og Visit Norway formidles til næringa gjennom destinasjonsselskapene, og Visit Lyngenfjord er den regionale koordinatoren. Hele strukturen i reiselivet i Norge er bygd opp slik at destinasjonsselskapene er det nødvendige verktøyet for at regioner og næringa i de enkelte regioner er hektet på nasjonal reiselivsarbeid. I tillegg gjennomfører Visit Lyngenfjord mange presseturer i regionen som igjen fører til artikler, bloginnlegg og synliggjøring av regionen på sosiale medier.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: NÆRINGSUTVIKLER (161)				
Sum utgifter	**200 000**	**0**	**0**	**0**	**200 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**200 000**	**0**	**0**	**0**	**200 000**
SUM NETTO TILTAK	**200 000**	**0**	**0**	**0**	**200 000**

Tiltak	024: 203 Økt bemanning PPT 50 % 2019				
Beskrivelse	PPT har i dag 1,5 stilling og økning av barn i skole og barnehage til utredning. Kravet til kvaliteten i utredningene er skjerpet gjennom tilsyn. Vi har også lagt opp til at PPT skal ha utadrettet virksomhet med skoler og barnehager. Dette skjer ved jevnlige møter i ressursteamene (spes ped) som er opprettet.Søker om utvidelse til 2 stillinger fra 010119 10100 203 202 260 000 10900 203 202 45 000				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: PPT (203)				
Sum utgifter	**291 600**	**291 600**	**291 600**	**291 600**	**1 166 400**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**291 600**	**291 600**	**291 600**	**291 600**	**1 166 400**
SUM NETTO TILTAK	**291 600**	**291 600**	**291 600**	**291 600**	**1 166 400**

Tiltak	161: 275 Reduksjon egenandeler Arnøyhamn bhg				
Beskrivelse	Ahmn bhg vil ha 2 barn våren 19, mens den foreslås nedlagt fra høsten 2019. Budsjett inntekt er kr 125 000. Må tilføres kr 90000 i 2019 og kr 125000 deretter				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: ARNØYHAMN BARNEHAGE (275)				
Sum utgifter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum inntekter	**90 000**	**125 000**	**125 000**	**125 000**	**465 000**
Sum netto	**90 000**	**125 000**	**125 000**	**125 000**	**465 000**
SUM NETTO TILTAK	**90 000**	**125 000**	**125 000**	**125 000**	**465 000**

Tiltak	003: 320 Innkjøp av utemøbler				
Beskrivelse	Kjøpe inn utemøbler sammen med ergo- og fysioterapien der en deler halvparten hver.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: LEGETJENESTEN (320)				
Sum utgifter	**10 000**	**0**	**0**	**0**	**10 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**10 000**	**0**	**0**	**0**	**10 000**
SUM NETTO TILTAK	**10 000**	**0**	**0**	**0**	**10 000**

Tiltak	002: 320 Ny sofa til møte-/pauserom
Beskrivelse	Den gamle sofaen er hullet og skitten. Forsøkt rengjort men ikke mulig. Den er 18 år gammel. Samlet utgift på kr. 40.000,- deles med

	ergo- og fysioterapien				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: LEGETJENESTEN (320)				
Sum utgifter	**20 000**	**0**	**0**	**0**	**20 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**20 000**	**0**	**0**	**0**	**20 000**
SUM NETTO TILTAK	**20 000**	**0**	**0**	**0**	**20 000**
Tiltak	**004: 320 Nytt ventilasjonsanlegg**				
Beskrivelse	Hvis inspeksjon av arbeidstilsynet risikerer en avstengning av lokaler grunnet varme og støy. Hvis en bruker det vi har må vi stenge grunnet overskridelse av støynivå. Gjort målinger av bedriftshelsetjenesten. Pr. i dag har en ikke prisen på et slikt anlegg. Stipulert av teknisk til kr. 85.000,- Tas ut fra helse da dette legges inn av teknisk.				
SUM NETTO TILTAK	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Tiltak	**001: 320 Pusse opp veggskader legekontor 2018**				
Beskrivelse	Det er gjennom årene oppstått en rekke skader på veggene på legekontoret. Det er gjennom årene ikke gjort vedlikehold i noen særlig grad.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: LEGETJENESTEN (320)				
Sum utgifter	**30 000**	**0**	**0**	**0**	**30 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**30 000**	**0**	**0**	**0**	**30 000**
SUM NETTO TILTAK	**30 000**	**0**	**0**	**0**	**30 000**
Tiltak	**008: 321 Ny sofa til møte-/pauserom**				
Beskrivelse	Den gamle sofaen er hullet og skitten. Forsøkt rengjort men ikke mulig. Den er 18 år gammel. Samlet utgift på kr. 40.000,- deles legekontoret.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FYSIOTERAPITJENESTEN (321)				
Sum utgifter	**20 000**	**0**	**0**	**0**	**20 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Sum netto	**20 000**	**0**	**0**	**0**	**20 000**
SUM NETTO TILTAK	**20 000**	**0**	**0**	**0**	**20 000**

Tiltak	**007: 321 Nye utemøbler**				
Beskrivelse	Kjøpe inn utemøbler sammen med legekontoret der en deler halvparten hver.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FYSIOTERAPITJENESTEN (321)				
Sum utgifter	**10 000**	**0**	**0**	**0**	**10 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**10 000**	**0**	**0**	**0**	**10 000**
SUM NETTO TILTAK	**10 000**	**0**	**0**	**0**	**10 000**

Tiltak	**006: 321 Opprette et 50% driftstilskudd rettet mot psykomotorisk fysioterapi**				
Beskrivelse	Økende behov for tjenesten, vi har kompetansen i kommunen men ikke kapasitet til å bruke den på kommunalt nivå, 2 års ventetid i Nordreisa. Samarbeidspartnere som NAV og Legetjenesten lokalt er også kjent med behovet og den lange ventetiden på behandling, utifra dette ser de også en fordel av å kunne ha et slikt tilbud lokalt.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FYSIOTERAPITJENESTEN (321)				
Sum utgifter	**211 000**	**211 000**	**211 000**	**211 000**	**844 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**211 000**	**211 000**	**211 000**	**211 000**	**844 000**
SUM NETTO TILTAK	**211 000**	**211 000**	**211 000**	**211 000**	**844 000**

Tiltak	**064: 321 Økt stilling 25% friskliv**				
Beskrivelse	Styrke bemanningen på frisklivssentralen med 25% stilling, slik at deltagerne kan gis god oppfølging på alle områder. Da har frisklivssentralen totalt en 50% stilling,og en ny organisering fra 1/1-19 vil tilbudet styrkes ytterligere i organisering under fysio - og ergoterapitjenesten.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FYSIOTERAPITJENESTEN (321)				
Sum utgifter	**173 745**	**173 745**	**173 745**	**173 745**	**694 980**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**173 745**	**173 745**	**173 745**	**173 745**	**694 980**
SUM NETTO TILTAK	**173 745**	**173 745**	**173 745**	**173 745**	**694 980**

Tiltak	012: 350 Barnevernsvakt				
Beskrivelse	Barnevernsvakt er pålagt for kommunene. Dette vil sannsynligvis også inngå i et interkommunalt samarbeid, men usikkert om barnevernsvakta blir noe rimeligere.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SOSIALTJENESTEN (350)				
Sum utgifter	**499 500**	**499 500**	**499 500**	**499 500**	**1 998 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**499 500**	**499 500**	**499 500**	**499 500**	**1 998 000**
SUM NETTO TILTAK	**499 500**	**499 500**	**499 500**	**499 500**	**1 998 000**

Tiltak	011: 350 Økning 150% stilling barneverntjenesten				
Beskrivelse	Styrke tjenesten med 1.5 stilling i administrasjon(244), oppfølging i hjelpetiltak i (251) hjemmet, og utenfor hjemmet (252) Begrunnes med at barneverntjenesten i forebyggede tiltak har et budsjett på 251 og 252 i dag på ca. 720 000,- I tillegg har vi på kontnr:13709: Div kjøp fra andre på ca 600 000. Det er ut fra dagens situasjon stipulert til ca. kr 450 000 i kjøp av ekstern konsulent i 2019. Stillingene skal brukes til oppfølging av tiltak i barneverntjenesten (saksbehandling, oppfølging av barn under omsorg, og barn med behov for tiltak i hjemmet som f. eks støttekontakt m.m				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SOSIALTJENESTEN (350)				
Sum utgifter	**814 293**	**814 293**	**814 293**	**814 293**	**3 257 172**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**814 293**	**814 293**	**814 293**	**814 293**	**3 257 172**
SUM NETTO TILTAK	**814 293**	**814 293**	**814 293**	**814 293**	**3 257 172**

Tiltak	010: 354 Økning 150% stilling som støttekontakt				
Beskrivelse	Støttekontakt i forebyggende tiltak. Begrunnes med at ressursbruk jfr. Budsjettregulering høst 2018 er beregnet til ca. kr. 2 400 000,- Beløpet er beregnet ut fra 1,5 stilling, Stillingsgruppe Fagarbeider med 16 års ansiennitet				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: ØKONOMISK SOSIALHJELP (354)				
Sum utgifter	**782 460**	**782 460**	**782 460**	**782 460**	**3 129 840**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**782 460**	**782 460**	**782 460**	**782 460**	**3 129 840**
SUM NETTO TILTAK	**782 460**	**782 460**	**782 460**	**782 460**	**3 129 840**

Tiltak	034: 375 Kontorutstyr Malenaveien

Beskrivelse	Kontorene i Malenaveien har behov for å bytte ut noe av kontormøblene, her er det snakk om nye kontorstoler i første omgang og hev og senkbare kontor pulter til begge kontorene. Dette vil komme på ca. 20 000 Solsikken har et kjøkken på fellesarealet som er så slitt at det er behov for utskifting. I tillegg er koketopp ut av funksjon som gjør at felles måltid for brukere ikke kan gjennomføres. Nytt kjøkken vil ligge på ca. 200 000,- Har vært i kontakt med teknisk, og de vil også legge inn dette i sitt budsjett med at det er de som vil måtte dekke selve kjøkkeninnredningen og de kostnadene dette innebærer av elektriker og rørlegger. Solsikken vil måtte stå for kostnadene av hvitevarer.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: TILTAK FUNKSJONSHEMMEDE BARN (375)				
Sum utgifter	**20 000**	**0**	**0**	**0**	**20 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**20 000**	**0**	**0**	**0**	**20 000**
SUM NETTO TILTAK	**20 000**	**0**	**0**	**0**	**20 000**
Tiltak	**031: 375 Økt 20 %stillingsressurs**				
Beskrivelse	For å legge til rette for at også vernepleier i Malenaveien har tid i sin stilling til administrative oppgaver vil det være behov for å sette av 20% av stillingen til dette. Vi tenker at hun på lik linje med de andre i høyskolestillingene skal ha en dag i uken til dette arbeidet. Det vil bli et behov for økning på 20 % stilling i Malenaveien for å dekke dette inn.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: TILTAK FUNKSJONSHEMMEDE BARN (375)				
Sum utgifter	**145 800**	**145 800**	**145 800**	**145 800**	**583 200**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**145 800**	**145 800**	**145 800**	**145 800**	**583 200**
SUM NETTO TILTAK	**145 800**	**145 800**	**145 800**	**145 800**	**583 200**
Tiltak	**018: 380 Hjelpemidler/velferdsteknologisk utstyr**				
Beskrivelse	For å kunne gi et tilfredsstillende tilbud på sykestua til pasientgrupper med brudd, slag og annet behov for rehabilitering, er det nødvendig å gå til innkjøp av utstyr og en rekke hjelpemidler (hev- og senkbar prekestol, diverse stoler tilpasset pasienter som har hatt lårhalsbrudd og hofteoperasjoner (for å hindre komplikasjoner i rehabiliteringsforløpet) samt ulike forflytningshjelpemidler mm). Dette vil gjøre behandlingen av disse pasientene mer effektiv som igjen fører til raskere utskrives til hjemmet. Man har behov for innkjøp av ulike velferdsteknologisk utstyr til bruk i sykehjemmet. Dette skal være som et nyttig supplement til de ansatte i det daglige arbeidet.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SKJERVØY SYKEHJEM/SYKESTUE (380)				
Sum utgifter	**250 000**	**0**	**0**	**0**	**250 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Sum netto	**250 000**	**0**	**0**	**0**	**250 000**
SUM NETTO TILTAK	**250 000**	**0**	**0**	**0**	**250 000**

Tiltak	**017: 380 Inventar og utstyr sykehjemmet**				
Beskrivelse	I den økonomiske ramma som virksomheten har, er det ikke tilstrekkelig med midler slik at man kan kjøpe nytt inventar og utstyr til sykehjemmet. Senger, nattbord og møblement som alle sykehjemsrommene skal ha, er de dårlig forfatning og mye av dette trengs å skiftes ut. Det samme gjelder skapdører og gardinoppheng. For å kunne møte dagens krav innenfor HMS er det også av stor betydning at de ansatte har gode arbeidsforhold.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SKJERVØY SYKEHJEM/SYKESTUE (380)				
Sum utgifter	**250 000**	**0**	**0**	**0**	**250 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**250 000**	**0**	**0**	**0**	**250 000**
SUM NETTO TILTAK	**250 000**	**0**	**0**	**0**	**250 000**

Tiltak	**015: 380 Kjøkkenvert/miljøarbeider**				
Beskrivelse	I forskriften om en verdig eldreomsorg (verdihetsgarantien), står det at de kommunale pleie- og omsorgstjenestene skal legge til rette for en eldreomsorg som sikrer den enkelte tjenestemottaker et verdig og så langt som mulig meningsfylt liv i samsvar med sine individuelle behov. Med den bemanninga vi har i dag, er det lite rom for at vi kan gi våre beboere et tilbud utover å sørge for at de får dekt de mest grunnleggende og basale behov. I dag er det helsepersonell som gjør mange oppgaver som ikke er direkte knyttet opp mot pasientarbeider. Vi er avhengig av at helsepersonell skal utføre helsehjelp, men da må noen andre overta disse oppgavene. Det er derfor behov for opprettelse av ei miljøarbeidstilling som knyttes opp mot ei helgestilling. På den måten vil også helsepersonell få frigjort tid til å gjøre relevante oppgaver som å yte påkrevd helsehjelp.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SKJERVØY SYKEHJEM/SYKESTUE (380)				
Sum utgifter	**546 750**	**546 750**	**546 750**	**546 750**	**2 187 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**546 750**	**546 750**	**546 750**	**546 750**	**2 187 000**
SUM NETTO TILTAK	**546 750**	**546 750**	**546 750**	**546 750**	**2 187 000**

Tiltak	**020: 380 Stillingsressurs faglig leder 20 %**
Beskrivelse	Kommunen har i dag 3 lærlinger i helsearbeiderfaget (2 på vekslingsmodellen og 1 på 2 års løp). Det er svært tidkrevende å følge opp og koordinere alle lærlingene for å sikre dem et kvalitetsmessig godt faglig opplegg i læretiden. Skal virksomhetene kunne legge til rette for et best mulig læringsmiljø vil det være en fordel med avsatt ressurs til en faglig leder. Dette også for å kunne ivareta veilederne til lærlingene på en god måte.

	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SKJERVØY SYKEHJEM/SYKESTUE (380)				
Sum utgifter	**145 800**	**145 800**	**145 800**	**145 800**	**583 200**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**145 800**	**145 800**	**145 800**	**145 800**	**583 200**
SUM NETTO TILTAK	**145 800**	**145 800**	**145 800**	**145 800**	**583 200**

Tiltak	**014: 380 Økt bemanning helg 3 x 13 % stilling**
Beskrivelse	Sykestua/sykehjemmet har ei bemanning i ukedagene med 8+6 pleiere på dag og aften. I helgene er tallet redusert til 7+5. På sykestua er pasientgruppa ofte svært syke og trenger mye hjelp og oppfølging. Beboerne på sykehjemmet har en høy alder og pleietyngden er stor. Det er mange som må ha hjelp i matsituasjoner, noe som er tidkrevende og skaper utfordringer i henhold til den bemanningen vi har i dag. Tilbakemeldinger både fra beboere selv og også pårørende er at man ser og opplever at personalet ikke har tid nok til å følge opp beboerne, spesielt på ettermiddagen. Arbeidsbelastningen i avdelinga er stor. Det er problemer med å rekruttere personell til helgevaktene da arbeidet oppfattes som svært tungt. En bedre bemanning kan det gjøre det lettere å få unge til å søke seg i helgestillinger. Det bes om økt bemanning med 1ansatt på ettermiddag lørdag og søndag.

	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SKJERVØY SYKEHJEM/SYKESTUE (380)				
Sum utgifter	**364 500**	**364 500**	**364 500**	**364 500**	**1 458 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**364 500**	**364 500**	**364 500**	**364 500**	**1 458 000**
SUM NETTO TILTAK	**364 500**	**364 500**	**364 500**	**364 500**	**1 458 000**

Tiltak	**019: 380 Økt bemanning Solkroken 20 %**
Beskrivelse	Skjermet enhet for pasienter med demenssykdom har 9 beboere. Bemanninga er 4 på formiddagen og 3 på ettermiddagen, og 3 på dag og aften i helgene. Det er mange unge, demente som får institusjonsplass tidlig. De er fysisk friske, og har behov for tettere oppfølging og hjelp fra personalet gjennom hele døgnet enn tidligere. For å kunne forsvare dette i henhold til gjeldende bemanningsplan, er det behov for ei stillingsøkning på 20 % slik at man ikke har hull i turnusen.

	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SKJERVØY SYKEHJEM/SYKESTUE (380)				
Sum utgifter	**145 800**	**145 800**	**145 800**	**145 800**	**583 200**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**145 800**	**145 800**	**145 800**	**145 800**	**583 200**
SUM NETTO TILTAK	**145 800**	**145 800**	**145 800**	**145 800**	**583 200**

Tiltak	016: 380 Økt sykepleierressurs 30 %				
Beskrivelse	Det er vanskelig å få rekruttert, besatt og beholdt sykepleier i dagens 70 % stilling. For å gjøre den mer attraktiv og stabil, vil det være hensiktsmessig å øke den til 100 %. Dette vil også være med på at sårbarheten av sykepleierressursene vil bli betydelig mindre.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SKJERVØY SYKEHJEM/SYKESTUE (380)				
Sum utgifter	**218 700**	**218 700**	**218 700**	**218 700**	**874 800**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**218 700**	**218 700**	**218 700**	**218 700**	**874 800**
SUM NETTO TILTAK	**218 700**	**218 700**	**218 700**	**218 700**	**874 800**

Tiltak	098: 413 Prosjekt Newtonrom - utvidelse lærerstilling til 80 % %				
Beskrivelse	Skjervøy kommune bruker i 2018 275000 i husleie-strøm, og 165000 i lønnsmidler på Newtonrommet. I tillegg finansierers drifta av RDA midler, egendeler andre nt kommuner og fondsmidler (fra næringa) Søker om å utvide stillinga fra dagens 50 til 80 %. Utvidelse av stilling, Newtonlærer Begrunnelse: - Ønske om å være i utvikling av realfagene. Kunne tilby elever i grunnskolen på Skjervøy flere praktisk rettede undervisningsopplegg i Newtonrommet. - Newtonrommet har behov for å ha kontakt med fagmiljøer/bedrifter som kan være interessert i å utvikle nye Newton-moduler/undervisningsopplegg - Utvikling av undervisningsopplegg/nye moduler - Gir også mulighet for andre opplegg i Newtonrommet, med fokus på realfag/programmering. - Delta på kurs og konferanser der det er naturlig. Delta på ulike messer i tilknytning til skoler. - Nye læreplaner i grunnskolen kommer høsten 2020. I naturfag og matematikk kommer programmering inn som eget emne. Det vil være behov for å ha kompetanse på dette allerede nå. - Administrering og drift av Newtonrommet vil ta uforholdsmessig mye tid av den 50% stillingen som er i dag, når prosjektstillingen (25%) går ut - Skal vi ha et Newtonrom som er i drift OG utvikling må stillingsandelen økes.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FELLES-GRUNNSKOLEN (210)				
Sum utgifter	**80 000**	**190 000**	**190 000**	**190 000**	**650 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**80 000**	**190 000**	**190 000**	**190 000**	**650 000**
SUM NETTO TILTAK	**80 000**	**190 000**	**190 000**	**190 000**	**650 000**

Tiltak	059: 605 Oppgradering FKB data
Beskrivelse	Årlig oppgradering av kartgrunnlaget i Skjervøy kommune

	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KART OG OPPMÅLING (605)				
Sum utgifter	**50 000**	**50 000**	**50 000**	**50 000**	**200 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**50 000**	**50 000**	**50 000**	**50 000**	**200 000**
SUM NETTO TILTAK	**50 000**	**50 000**	**50 000**	**50 000**	**200 000**

Tiltak	**067: 606 Planleggerstilling**
Beskrivelse	Skjervøy kommune jobber i samarbeid med de andre Nords Troms kommunes med å etablere interkommunal plankontor, dersom ikke dette går må kommunen ha sin egen planleggerstilling.

	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: AREALPLANLEGGING (606)				
Sum utgifter	**668 250**	**668 250**	**668 250**	**668 250**	**2 673 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**668 250**	**668 250**	**668 250**	**668 250**	**2 673 000**
SUM NETTO TILTAK	**668 250**	**668 250**	**668 250**	**668 250**	**2 673 000**

Tiltak	**066: 610 Verktøyskap**
Beskrivelse	For å kunne vedlikeholde eget utstyr som pumper med mer trenger vi oppdatert utstyr for å kunne reparere utstyret i egen regi. .

	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: ANLEGGSSEKSJON (610)				
Sum utgifter	**50 000**	**0**	**0**	**0**	**50 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**50 000**	**0**	**0**	**0**	**50 000**
SUM NETTO TILTAK	**50 000**	**0**	**0**	**0**	**50 000**

Tiltak	**022: 670 Mindre ombygging Solkroken**
Beskrivelse	Avdelinga har behov for å kunne skjerme beboere i avdelinga. Dette for å sikre at de beboerne som har spesielle behov for å avskjerming skal kunne få det, og at man samtidig kan ivareta de øvrige beboerne. Det er også i perioder behov for at personalet skal kunne avverge farlige situasjoner, og da vil ei slik mulighet for fysisk avskjerming være bra. Man tenker da at det kan være hensiktsmessig å sette opp en vegg med ei dør i sørenden av korridoren. På den måten har man mulighet for fysisk å stenge av en liten del i selve avdelinga.

	2019	2020	2021	2022	Totalt

Sted	Ansvar: KOMMUNALE BYGG (670)				
Sum utgifter	**80 000**	**0**	**0**	**0**	**80 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**80 000**	**0**	**0**	**0**	**80 000**
SUM NETTO TILTAK	**80 000**	**0**	**0**	**0**	**80 000**

Tiltak	**120: 670 Nye innerdører med glass i Eidekrokken barnehage**
Beskrivelse	Ihht til nye forskrifter skal det være vindu i døra eller vegg dette for at ansatte skal kunne holde oppsikt med alle i rommene. Det enkleste måten å få dette til på er å skifte dørene slik at disse får et vindu i dørbladet.

	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE BYGG (670)				
Sum utgifter	**75 000**	**0**	**0**	**0**	**75 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**75 000**	**0**	**0**	**0**	**75 000**
SUM NETTO TILTAK	**75 000**	**0**	**0**	**0**	**75 000**

Tiltak	**117: 670 Nye innerdører med glass i Vågen barnehage**
Beskrivelse	Ihht til nye forskrifter skal det være vindu i døra eller vegg dette for at ansatte skal kunne holde oppsikt med alle i rommene. Det enkleste måten å få dette til på er å skifte dørene slik at disse får et vindu i dørbladet.

	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE BYGG (670)				
Sum utgifter	**75 000**	**0**	**0**	**0**	**75 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**75 000**	**0**	**0**	**0**	**75 000**
SUM NETTO TILTAK	**75 000**	**0**	**0**	**0**	**75 000**

Tiltak	**075: 670 Nye utelys og oppgradering til LED-lys**
Beskrivelse	Ved inngangspartiene på Skjervøy ungdomsskole er det behov for lys. Man ønsker å bruke moderne LED-lys. Kroner 80.000,- Det er behov for å skifte ut LED-lys på terminalbygget. Kroner 13.000,- Ved gatekjøkkenet er det ventebu for reisende. Her trengs det nye lys og man tar i bruk moderne LED-lys. Kroner 40.000,- Det ønskes satt opp lys over parkeringsplassen ved rådhuset. Kroner 100.000,- Utebelysning ved kulturhuset er ønskelig. Kroner 130.000,-

	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE BYGG (670)				

Sum utgifter	**363 000**	**0**	**0**	**0**	**363 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**363 000**	**0**	**0**	**0**	**363 000**
SUM NETTO TILTAK	**363 000**	**0**	**0**	**0**	**363 000**

Tiltak	**118: 670 Nye ytterdører Vågen barnehage**				
Beskrivelse	Det trengs å skiftes 3 ytterdører i Vågen barnehage, dette pga. at dørene er utette og gamle.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE BYGG (670)				
Sum utgifter	**40 000**	**0**	**0**	**0**	**40 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**40 000**	**0**	**0**	**0**	**40 000**
SUM NETTO TILTAK	**40 000**	**0**	**0**	**0**	**40 000**

Tiltak	**110: 670 Rekkverk i trappa på Kiilgården**				
Beskrivelse	Det er et ønske om at det skal komme et rekkverk på trappa ned til kjelleren på Kilgården. Dette rekkverket må være i stil til med resten av Kilgården.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE BYGG (670)				
Sum utgifter	**130 000**	**0**	**0**	**0**	**130 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**130 000**	**0**	**0**	**0**	**130 000**
SUM NETTO TILTAK	**130 000**	**0**	**0**	**0**	**130 000**

Tiltak	**116: 670 Skur for avfallshåndtering ved flere bygg**				
Beskrivelse	Vågen barnehage, Eidekroken barnehage, SBS, SUS, helsesenteret og Sandvåghaugan trenger alle skur for avfallsdunker. Pris ca 60.000,- pr stykk				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE BYGG (670)				
Sum utgifter	**360 000**	**0**	**0**	**0**	**360 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**360 000**	**0**	**0**	**0**	**360 000**
SUM NETTO TILTAK	**360 000**	**0**	**0**	**0**	**360 000**

Tiltak	127: 681 Prosjektering utbedringer terminalkaia				
Beskrivelse	I forbindelse med utbedring av terminalkaien fremkommer det at tiltaket bør prosjekteres/gjenomgås før det gjøres tiltak.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SKJERVØYTERMINALEN (681)				
Sum utgifter	**100 000**	**0**	**0**	**0**	**100 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**100 000**	**0**	**0**	**0**	**100 000**
SUM NETTO TILTAK	**100 000**	**0**	**0**	**0**	**100 000**

Tiltak	086: 690 Asfaltering div veger Skjervøy tettsted				
Beskrivelse	Det trengs sårt til reasfaltering av veger på Skjervøy tettsted. En tenker å ta dette over flere år.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE VEIER (690)				
Sum utgifter	**300 000**	**300 000**	**300 000**	**0**	**900 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**300 000**	**300 000**	**300 000**	**0**	**900 000**
SUM NETTO TILTAK	**300 000**	**300 000**	**300 000**	**0**	**900 000**

Tiltak	090: 690 Drift og vedlikehold av Fysakløyper				
Beskrivelse	Det er bestemt at det skal brøytes diverse strekninger på vinteren samt at det skal kjøres opp skiløyper. Da det ikke er egne ressurser til dette må dette kjøpes inn.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE VEIER (690)				
Sum utgifter	**100 000**	**100 000**	**100 000**	**100 000**	**400 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**100 000**	**100 000**	**100 000**	**100 000**	**400 000**
SUM NETTO TILTAK	**100 000**	**100 000**	**100 000**	**100 000**	**400 000**

Tiltak	088: 690 Skogrydding				
Beskrivelse	Det trengs å rydde langs alle kommunale veger engangssum på kr. 150000 første år og kr 50.000 de neste årene.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE VEIER (690)				

Sum utgifter	**150 000**	**50 000**	**50 000**	**50 000**	**300 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**150 000**	**50 000**	**50 000**	**50 000**	**300 000**
SUM NETTO TILTAK	**150 000**	**50 000**	**50 000**	**50 000**	**300 000**

Tiltak	**125: 690 Lys lysløype Engnesveien**				
Beskrivelse	Utskifting av 19 veilysarmaturer på Engnesveien som inneholder PCB og vil bli stengt om de ikke skiftes.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE VEIER (690)				
Sum utgifter	**70 000**	**0**	**0**	**0**	**70 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**70 000**	**0**	**0**	**0**	**70 000**
SUM NETTO TILTAK	**70 000**	**0**	**0**	**0**	**70 000**

Tiltak	**126: 690 Veilys blanktråd**				
Beskrivelse	Ihht vedtatt plan for utskifting av blanktråd på kommunale veilysstrekninger.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE VEIER (690)				
Sum utgifter	**400 000**	**400 000**	**400 000**	**400 000**	**1 600 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**400 000**	**400 000**	**400 000**	**400 000**	**1 600 000**
SUM NETTO TILTAK	**400 000**	**400 000**	**400 000**	**400 000**	**1 600 000**

Tiltak	**087: 690 Veilys, nye målere**				
Beskrivelse	Etter pålegg fra Ymber må vi sette egen måler på diverse strekk. Det estemeres en pris på dette på kr. 300000				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE VEIER (690)				
Sum utgifter	**300 000**	**0**	**0**	**0**	**300 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**300 000**	**0**	**0**	**0**	**300 000**
SUM NETTO TILTAK	**300 000**	**0**	**0**	**0**	**300 000**

Kapittel : Valgte tiltak					
Tiltak	**069: 100 RT ikke varaordfører etter valget 2019 2018**				
Beskrivelse	På grunn av den økonomiske situasjonen har Skjervøy kommune ikke råd til utgiftene til varaordførergodtgjørelsen. Dette foreslås fjernet etter neste kommunevalg i 2019.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: POLITISK VIRKSOMHET (100)				
Sum utgifter	**0**	**-177 840**	**-177 840**	**-177 840**	**-533 520**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**0**	**-177 840**	**-177 840**	**-177 840**	**-533 520**
SUM NETTO TILTAK	**0**	**-177 840**	**-177 840**	**-177 840**	**-533 520**
Tiltak	**071: 101 Ikke valg 2020 og 2022**				
Beskrivelse	Utgiftene til valg tas ut i 2020 og 2022				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: VALG (101)				
Sum utgifter	**0**	**-220 000**	**0**	**-220 000**	**-440 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**0**	**-220 000**	**0**	**-220 000**	**-440 000**
SUM NETTO TILTAK	**0**	**-220 000**	**0**	**-220 000**	**-440 000**
Tiltak	**026: 102 Lønn og prisjustering**				
Beskrivelse	I henhold til vedtak i Kontrollutvalget 18-09-2018. Økning av budsjettrammen slik at den totalt blir kr 911 000,-. Lønns- og prisjusteringen utgjør kr 21 000,- for 2019.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KONTROLL OG TILSYN (102)				
Sum utgifter	**21 000**	**21 000**	**21 000**	**21 000**	**84 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**21 000**	**21 000**	**21 000**	**21 000**	**84 000**
SUM NETTO TILTAK	**21 000**	**21 000**	**21 000**	**21 000**	**84 000**
Tiltak	**025: 121 Bosetting av 0 flyktninger i 2019**				
Beskrivelse	Dersom Skjervøy kommune ikke bosetter nye flyktninger med fra 2019 vil det føre til reduksjon av statstilskudd. Det vil også medføre reduksjon i utgifter til introduksjonsstønad og drift. I dag har vi 2 stillinger og bemanningen i tjenesten vil bli redusert: 2019 reduksjon på 20% stilling- og det vil da være 1,8 stilling. Vi vil da ha 74 bosatte flyktninger. Fra 2020 vil det være ytterligere reduksjon med 30% og vi				

	har da 1,5 stilling. I følge beregninger anslår vi at vi har 50 bosatte flyktninger. I 2021 vil reduksjonen være ytterligere 0,5% stilling til 1 stilling. Prognosen er da at vi har 30 flyktninger. Fra 2022 reduseres stillingen med 0,5 og vi har da igjen en 50% stilling i tjenesten. Det anslås da at det er 10 flyktninger igjen. Kommunen får tilskudd for hver bosatt flyktning i 5 år. Tilskuddet avtar i løpet av disse 5 årene.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: TILTAK FLYKTNINGER (121)				
Sum utgifter	**-830 000**	**-2 877 250**	**-5 326 050**	**-6 780 500**	**-15 813 800**
Sum inntekter	**459 000**	**4 845 200**	**7 410 200**	**8 981 200**	**21 695 600**
Sum netto	**-371 000**	**1 967 950**	**2 084 150**	**2 200 700**	**5 881 800**
SUM NETTO TILTAK	**-371 000**	**1 967 950**	**2 084 150**	**2 200 700**	**5 881 800**
Tiltak	**145: 121 Vente med nedtak av 20% stilling til 1.august**				
Beskrivelse	Fra januar 2019 har vi fortsatt mange flyktninger i tjenesten med 74 flyktninger. Dette krever fortsatt tett oppfølging av flyktningene og det er ønskelig at man venter med nedtaket til 31.juli 2018.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: TILTAK FLYKTNINGER (121)				
Sum utgifter	**103 275**	**0**	**0**	**0**	**103 275**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**103 275**	**0**	**0**	**0**	**103 275**
SUM NETTO TILTAK	**103 275**	**0**	**0**	**0**	**103 275**
Tiltak	**048: 140 Lagring/behandling av data legekontoret**				
Beskrivelse	I dag har vi en egen lokal server for lagring av data for legekontoret. Denne har ikke vært byttet siden 2013. Den bør byttes hvert 3. år. En skyløsning vurderes som en mer driftssikker løsning. Dette vil innebære en etableringskostnad på 21 000,-. I tillegg er det en årlig driftskostnad på kr 77 000,- Da har leverandør ansvar for vedlikehold, oppgraderinger, back-up. Løsningen gir også mulighet for hjemmekontor. IT avdelingen anbefaler denne løsningen siden den er mer driftssikker. Flere tjenester vil etter hvert gå over i skyløsninger. Alternativt med bytte av server er kr 80 000,- som en engangsinvestering.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: EDB (140)				
Sum utgifter	**98 000**	**77 000**	**77 000**	**77 000**	**329 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**98 000**	**77 000**	**77 000**	**77 000**	**329 000**
SUM NETTO TILTAK	**98 000**	**77 000**	**77 000**	**77 000**	**329 000**
Tiltak	**100: 140 Økning av linjeleie, telefon og kontingenter**				

Beskrivelse	Ansvar 140 IT, dekker i dag flere IT lisenser på programmer som hele kommunen bruker, for eksempel Agresso. I tillegg dekkes telefon og linjeleie. Det har ikke vært tilført midler til økte utgifter til disse formålene og det er derfor ikke midler til å dekke utgifter. Ansvaret har fått tilført midler i budsjettreguleringer for 2017 med kr 512 000 og kr 480 000,-. For å dekke disse utgiftene bes det om kr 200 000,- i økt tilførsel til ansvaret. Resterende forsøkes reguleres internt.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: EDB (140)				
Sum utgifter	**200 000**	**200 000**	**200 000**	**200 000**	**800 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**200 000**	**200 000**	**200 000**	**200 000**	**800 000**
SUM NETTO TILTAK	**200 000**	**200 000**	**200 000**	**200 000**	**800 000**
Tiltak	**130: 160 Kostnader til nytaksering eiendomsskatt**				
Beskrivelse	Da Skjervøy kommune ikke har gjennomført retaksering av eiendommer siden det var taksert i 2007 er det på tide å ta en ny runde med taksering. Kommunestyret valgte i 2017 å kontorjustere grunnlagene med 10 %. Innen første utskrivning av eiendomsskatt i 2020 må alle eiendommer være retaksert hvis Skjervøy kommune skal kunne kreve dette inn. Det legges derfor inn 1 million til dette arbeidet i 2019.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FELLES UTGIFTER/INNTEKTER (160)				
Sum utgifter	**1 000 000**	**0**	**0**	**0**	**1 000 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**1 000 000**	**0**	**0**	**0**	**1 000 000**
SUM NETTO TILTAK	**1 000 000**	**0**	**0**	**0**	**1 000 000**
Tiltak	**058: 160 Lokasjonsbasert varsling beredskap**				
Beskrivelse	I forbindelse med kritiske hendelser kan det være behov for å kunne sende ut varsling til befolkningen på kort varsel. I dag har vi mulighet for å varsle til husstander ut i fra folkeregistert adresse. Blant annet på grunn av turisme har vi personer som oppholder seg i kommunen som ikke er folkeregistrert her. Vi bør derfor ha et varslingssystem der vi når alle som oppholder seg i et gitt område. Vi har vært i kontakt med leverandør av systemet UMS som vi bruker i dag. De har gitt et pristilbud som baserer seg på at alle kommunene i Nord Troms er med. Det ville gitt en billigere pris. Pr i dag er det bare Lyngen og Kåfjord som har signert. Det tas derfor utgangspunkt i pristilbudet som er gitt uten at alle kommunene er med. Dette gir Skjervøy en pris på etablering med kr 27500,- og drift pr år kr 66458,-				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FELLES UTGIFTER/INNTEKTER (160)				
Sum utgifter	**94 000**	**66 500**	**66 500**	**66 500**	**293 500**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**94 000**	**66 500**	**66 500**	**66 500**	**293 500**

SUM NETTO TILTAK	**94 000**	**66 500**	**66 500**	**66 500**	**293 500**

Tiltak	**101: 160 Nytt gjerde Arnøy kirke**				
Beskrivelse	Budsjettpris fra entreprenør tilsier en kostnad på 383 000,- kroner. Vi søker dette finansiert gjennom tilskudd til konfliktforebyggende tiltak som kan gi 80 % ekstern finansiering. Reindrifta og soknet dekker resten, vår andel er 10 prosent. Det gjenstår å se hvilken tilskuddsandel vi får, dette vil ventelig være avklart til formannskapets behandling i november. - Vi ber om kr 40 000,- til nytt gjerde på Arnøya				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FELLES UTGIFTER/INNTEKTER (160)				
Sum utgifter	**40 000**	**0**	**0**	**0**	**40 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**40 000**	**0**	**0**	**0**	**40 000**
SUM NETTO TILTAK	**40 000**	**0**	**0**	**0**	**40 000**

Tiltak	**056: 160 Nødnett beredskap**				
Beskrivelse	Dersom mobilnettet faller ut, mangler kommunen en kommunikasjonskanal. Nødetatene kan kommunisere via Nødnett, men krisestaben mangler mulighet for dette. Det er anbefalt at kommunen anskaffer nødnett. I første omgang bør kriseledelsen ha dette samt mulighet for å kommunisere til distriktet. Innkjøp av 5 enheter i første omgang. Pris ca 8000,. pr enhet. I tillegg kommer oppstartskostnader. Kostnadene anslås til ca 50 000,- kr.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FELLES UTGIFTER/INNTEKTER (160)				
Sum utgifter	**50 000**	**0**	**0**	**0**	**50 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**50 000**	**0**	**0**	**0**	**50 000**
SUM NETTO TILTAK	**50 000**	**0**	**0**	**0**	**50 000**

Tiltak	**158: 160 Tiltak mot måseplager**				
Beskrivelse	Måseplager er kjent og det settes av kroner 100.000,- til tiltak mot dette.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FELLES UTGIFTER/INNTEKTER (160)				
Sum utgifter	**100 000**	**100 000**	**100 000**	**0**	**300 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**100 000**	**100 000**	**100 000**	**0**	**300 000**
SUM NETTO TILTAK	**100 000**	**100 000**	**100 000**	**0**	**300 000**

Tiltak	131: 160 Økt frikjøp hovedtillitsvalgt				
Beskrivelse	I dag er det 60% frikjøp basert på 100% frikjøp for 375 medlemmer. Fagforbundet har i dag 215 medlemmer og argumenterer for at de har medlemmer fra 15 ulike yrkesgrupper. Det er mange ulike utviklingsprosjekter med mer også på det interkommunale området der medvirkning er viktig. Til nå i år har det vært innvilget permisjon for HTV på 12 dager. Her må det tas inn vikar og vi regner med at utgiftene er minst 30 000,- på dette. Kostnadene på et frikjøp vil være ca 65 000,- når utgiftene til vikar er trukket i fra.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FELLES UTGIFTER/INNTEKTER (160)				
Sum utgifter	**78 975**	**78 975**	**78 975**	**78 975**	**315 900**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**78 975**	**78 975**	**78 975**	**78 975**	**315 900**
SUM NETTO TILTAK	**78 975**	**78 975**	**78 975**	**78 975**	**315 900**

Tiltak	049: 160 1 a) Økt tilskudd Skjervøy sokn				
Beskrivelse	Skjervøy sokn fikk for 2018 økt bevilgningene til drift med kr 500 000,- til kr 3 050 000,- Samlet bevilgning for 2018 ser ut til å være tilstrekkelig til at vi kan styre mot et lite overskudd (underforbruk). Som for de kommunale virksomhetene ber vi om forutsigbarhet i driftstilskuddet slik at den årlige bevilgningen hvert år justeres opp tilsvarende lønn- og pensjonsvekst. Lønnskostnadene våre for 2018 er i revidert driftsbudsjett beregnet til kr 2 214 000,- Pensjon og sosiale utgifter utgjør 355 000,- Kommunens beregningsnøkkel for årets lønnsoppgjør er 2,8 prosent. Legger vi den til grunn utgjør det kr 72 000,- Kirkevergen anbefaler dette til grunn for budsjettdialogen hva gjelder drift.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FELLES UTGIFTER/INNTEKTER (160)				
Sum utgifter	**512 000**	**512 000**	**512 000**	**512 000**	**2 048 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**512 000**	**512 000**	**512 000**	**512 000**	**2 048 000**
SUM NETTO TILTAK	**512 000**	**512 000**	**512 000**	**512 000**	**2 048 000**

Tiltak	128: 160 1 b) RT bare justere for lønns- og prisvekst Skjervøy sokn				
Beskrivelse					
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FELLES UTGIFTER/INNTEKTER (160)				
Sum utgifter	**-440 000**	**-440 000**	**-440 000**	**-440 000**	**-1 760 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**-440 000**	**-440 000**	**-440 000**	**-440 000**	**-1 760 000**
SUM NETTO TILTAK	**-440 000**	**-440 000**	**-440 000**	**-440 000**	**-1 760 000**

Tiltak	039: 211 IT utstyr, datamaskiner og iPader 2019
Beskrivelse	Skolen søker midler til å kjøpe iPader /datamskiner for å styrke de digitale ferdighetene (jmfr læreplanen) og endre metoder og pedagogikk for å bedre læringen. Grunnleggende ferdigheter er forutsetninger for læring og utvikling i skole, arbeid og samfunnsliv. Her er de grunnleggende ferdighetene for Kunnskapsløftet:Lesing, regning, skriving, muntlig ferdigheter og digitale ferdigheter. Det foreslås en gradvis innføring av iPader: Planen er å starte opp med å prøve ut iPader fra høsten 2019. Deretter vil evaluere erfaringene og komme tilbake til innføringstakten i Skjervøyskolen. Det er tre måter å finansiere dette på: - leasing, ca kr 1000,- pr år pr ipad (foreslår dette) - kontantkjøp over drifta: ca 4500 pr maskin - låneopptak, investering Samtidig vil det være behov for å oppgradere eksisterende datapark som består av bærbare, stasjonære pc, iPader, printere/kopimaskiner. Disse må byttes ut jevnlig, hvert 3 - 5 år. iPader i opplæringen har fortrinnet med:- enkel manøvrering for barn, rask oppstart,god batterikapasitet,lett i vekt (ha med seg), enkelt å ta bilder, lyd og video, tilgang talesyntese, mange opplæringsapper, kommuniserer med interaktive tavler, ulempe at det ikke støtter alt av annet utsyr/programmer, eks Flash som noen lærebøker bruker. iPader kan ikke erstatte alt av lærebøker og bærbare PCer i første omgang, men være et supplement. iPader brukes i kommunikasjon, begrepstrening, lese- og skrivetrening/støtte, matematikk, språkopplæring, spes ped osv. Passer til tilpasset opplæring og nivådifferensiering. Etter hvert vil behovet for stasjonere og bærbare maskiner reduseres om antallet iPader øker. Søker om IT satsing i barneskolen slik: Skifte ut til iPader alle elver på leasing, evnt en kombinasjon av ipad og bærbare pcer. Kostnader ca kr 250 000 + opplæring Det legges inn kr 280000 årlig i øk-planen, resten dekkes over skolen driftsbudsjett Barneskolen har i dag denne dataparken: Stasjonære :24 (høy alder på alle og bør skiftes) Bærbare: 75 (halvparten bør skiftes i løpet 1-2 år) Ipad: 7 12002 211 202, 2018: 280 000 2019: 280 000 2020:280 000 2021:280 000

	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SKJERVØY BARNESKOLE (211)				
Sum utgifter	**280 000**	**280 000**	**280 000**	**280 000**	**1 120 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**280 000**	**280 000**	**280 000**	**280 000**	**1 120 000**
SUM NETTO TILTAK	**280 000**	**280 000**	**280 000**	**280 000**	**1 120 000**

Tiltak	038: 211 Reduksjon sykevikarer 2019				
Beskrivelse	Budsjettet er på kr 500 000. Reduseres med kr 100 000 til budsjett kr 400 000 og refusjon er budsjett kr 350 000 10201 211 202 - 100 000				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SKJERVØY BARNESKOLE (211)				
Sum utgifter	**-100 320**	**-100 320**	**-100 320**	**-100 320**	**-401 280**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**-100 320**	**-100 320**	**-100 320**	**-100 320**	**-401 280**
SUM NETTO TILTAK	**-100 320**	**-100 320**	**-100 320**	**-100 320**	**-401 280**

Tiltak	040: 211 Redusert rammetimetall 18 t/u pedagog 69 %				
Beskrivelse	Skolen har i dag 34 timer til norsk for fremmedspråklige, dette er økt høsten -18 pga flere elever. Reduseres med 9 t/u til 25 timer. Den største gruppa elever er fra Syria (13), deretter somaliere og rumenere. I tillegg nedtak på ressurs til bla seniortiltak 10100 211 202 2019 (5 mnd) 165 000 2020 osv 399 000				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SKJERVØY BARNESKOLE (211)				
Sum utgifter	**-165 300**	**-399 000**	**-399 000**	**-399 000**	**-1 362 300**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**-165 300**	**-399 000**	**-399 000**	**-399 000**	**-1 362 300**
SUM NETTO TILTAK	**-165 300**	**-399 000**	**-399 000**	**-399 000**	**-1 362 300**

Tiltak	041: 212 Red ped timer 11,4 t/u (50 %) fra 010119				
Beskrivelse	Generelt nedtak i delingstimer ettersom det er 6 klasser og 82 elever, øker til 97 høst 19. Elevtall u-skolen 18/19: 44-24-29 hhv 8,9,10-6 klasser (97 elever). Fra høsten 19 av vil dette få konsekvens at 10. klasse må slås sammen til en klasse 29 elever. Dette er ikke ønskelig, og derfor er det foreslått i eget tiltak å øke rammetimene med 23 t/u fra høsten av , og delingen i 10. klasse kan opprettholdes.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SKJERVØY UNGDOMSSKOLE (212)				
Sum utgifter	**-319 200**	**-319 200**	**-319 200**	**-319 200**	**-1 276 800**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**-319 200**	**-319 200**	**-319 200**	**-319 200**	**-1 276 800**

SUM NETTO TILTAK	**-319 200**	**-319 200**	**-319 200**	**-319 200**	**-1 276 800**

Tiltak	**042: 212 IT- utstyr, datamskiner og iPader 2020**				
Beskrivelse	Skolene har et behov for utskifting av dataparken hvert 3-4 år. For å holde parken operativ må det legges inn 140000 årlig i perioden. Som for barneskolen vurderes leasing av ipdader/bærbare fra 2020, kostander kr 140 000 + opplæring. Legges inn årlig kr 140 000, resten må dekkes over skolens driftsbudsjett Ant maskiner SUS: Stasjonære: 35 maskiner, bør skiftes innen 1- 2 år Bærbare: 56 elev, 26 lærer til sammen: 82 maskiner (32 bør skiftes innen 1-2 år) iPad: 8 stk				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SKJERVØY UNGDOMSSKOLE (212)				
Sum utgifter	**0**	**140 000**	**140 000**	**140 000**	**420 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**0**	**140 000**	**140 000**	**140 000**	**420 000**
SUM NETTO TILTAK	**0**	**140 000**	**140 000**	**140 000**	**420 000**

Tiltak	**133: 212 Lønn tillitsvalgt**				
Beskrivelse	Posten er ikke budsjettert tidligere på utgift, bare på inntekt 10508 212 Budsjetteres med kr 228 000 + pensjon 17701 212 Refusjon samlet fra fagforening kr 180000, budsjetteres med -90000 + pensjon				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SKJERVØY UNGDOMSSKOLE (212)				
Sum utgifter	**255 930**	**255 930**	**255 930**	**255 930**	**1 023 720**
Sum inntekter	**-90 000**	**-90 000**	**-90 000**	**-90 000**	**-360 000**
Sum netto	**165 930**	**165 930**	**165 930**	**165 930**	**663 720**
SUM NETTO TILTAK	**165 930**	**165 930**	**165 930**	**165 930**	**663 720**

Tiltak	**151: 212 Økt rammetimedal 23 t/u til deling av 10. klasse 19/20**				
Beskrivelse	For å holde klassedeling i 10. klasse (29 elever) legges inn 23 timer, resten (8 timer) må dekkes av skolens ramme. Det er svært uheldig pedagogisk sett å lage en så stor avgangsklasse.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SKJERVØY UNGDOMSSKOLE (212)				
Sum utgifter	**228 000**	**342 000**	**0**	**0**	**570 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**228 000**	**342 000**	**0**	**0**	**570 000**

SUM NETTO TILTAK	**228 000**	**342 000**	**0**	**0**	**570 000**
Tiltak	**138: 213 RT Midlertidig nedleggelse av Arnøyhmn skole fra 010819**				
Beskrivelse	Skolen har 2 elever skoleåret 18/19 og vil ha 3 elever fra skoleåret 19/20 (1.,4. og 5.klasse) Skolen har i dag 2 dagers utveksling med elevene i Årviksand. Det går i dag 4 elever på privatskolen i Årvik som bor i Arnøyhamn. Konsekvenser av nedleggelse: Elevene må velge mellom: - kommunal skole på Skjervøy (1 t reise, reise i skredutsatt område og ferge) - privatskolen i Årviksand (26 km) med buss Overtallig personale vil evnt få tilbud om jobb på Skjervøy tettsted. (1,75 st ped og 16 % ass) Innsparing 1,2 mill . Kr 107 000 avsettes til skoleskyss				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: ARNØYHAMN SKOLE (213)				
Sum utgifter	**-500 460**	**-1 200 420**	**-1 200 420**	**-1 200 420**	**-4 101 720**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**-500 460**	**-1 200 420**	**-1 200 420**	**-1 200 420**	**-4 101 720**
SUM NETTO TILTAK	**-500 460**	**-1 200 420**	**-1 200 420**	**-1 200 420**	**-4 101 720**
Tiltak	**047: 229 Kommunal andel spillemiddelsøknader og div støtte 2018**				
Beskrivelse	Søknader som fremmes Fylkeskommunen i spillemiddelordningen og div annen støtte til kulturprosjekt. (Sees i sammenheng med planen for idrett og fysisk aktivitet som legges frem for k-styret i desember): 1.Klubbhus SIK : 100 000 (fikk også 100 000 i 2017 og 18)engang Renoveringen har fått økt kostnadsramme og søker økt kommunalt tilskudd. Totalt budsjett er nå på kr 1 339 000, hvor spillemidler utgjør kr 516 000, kommunen kr 300 ooo, egenkapital kr 229000 og dugnad kr 249 000 Prioriteres høyt fordi aktivitetene rundt klubbhuset treffer ei stor brukergruppe av barn og ungdom. 2.Tilskudd SIK medv Skarvenfestivalen, kr 50 000,- (fast så lenge festival) Skarvenfestivalen, SIK, kommunen og Næringsforeninga vil gå sammen for å styrke festivalens logistikk og gjennomføring på kommunens arenaer. Bidraget skal brukes som kompensasjon til SIK for søppelhåntering, rydding, ordensvakter, og organisering/logistikk av camping. 3. Opptrapping lag forening kr 75000(Fotball,ski og skøyte)vedlikehold baner fra kr 75000 til 150000 (fast) Klubbene gjør en uvurderlig dugnadsinnsats for å holde ski, skøyte,hockey og fotballarenaene åpen og velpreparert til bruk for skjervøysamfunnet. Dette er et svært godt folkehelsetiltak. Kompensasjon for vedlikehold og driftsutgifter av maskiner oa økes til kr 50 000 til hver. Tilskuddet forutsetter av skøytegruppa holder veien vinteråpen til Kaffelunden, skigruppa kjører skispor på Skattørfjellet/Stussenes og fotballgruppa brøyter moloen. Alt etter endelig avtale med kultur-og undervisning. 4. Fra molo til molo, kr 50000 Prøver på nytt etter oppfordring fra flere å få realisert ferdigstillelse av gangveien i havna fra snuplassen og mot Værret , ca 200 m over 4				

	eiendommer. Søker om spillemidler til nærmiljøanlegg. Kommunens andel : fond 96200 og kr 50 000 egenkapital. Søker spillemidler kr 150 000. Total ramme kr 300000. 5. Skifte armatur i lysløypa til led, stipulerte kostnader kr 700 000,-. Søker etterhvert kommunal andel på ca kr 350000 (ikke lagt inn. Har fått pålegg om skifte av 19 lysarm. Sum søknader: 275000 Budsjett: 1 038 000 Faste tilskudd: nt museum 260000 kulturm 100000 idr råd 20000 driftstøtte div 75000 455 000 Innstiller i BØP på : Faste tilskudd:455 000 Foreslåtte tiltak 275000 Behov 730 000 Budsjett på kr 1 038 000 reduseres med 308000 14709 229 385

	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: ANDRE KULTURFORMÅL (229)				
Sum utgifter	**-308 000**	**-308 000**	**-308 000**	**-308 000**	**-1 232 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**-308 000**	**-308 000**	**-308 000**	**-308 000**	**-1 232 000**
SUM NETTO TILTAK	**-308 000**	**-308 000**	**-308 000**	**-308 000**	**-1 232 000**

Tiltak	**152: 27- Barnehager red ped ressurs 200 %**
Beskrivelse	En ny 4 avdelingsbarnehage på Prestegårdjorda vil overta barn ved Eidekroken, Vågen, Solstua, Akutten/Bikuben og den private barnehagen. Vi overfører stillingene i budsjettet fra Akutten og Solstua til den nye barnehagen. I budsjettet 2019 ligger det inne 7,5 stillinger i Akutten og 4,8 stillinger i Solstua.(inkl spes ped) I tillegg til disse 12,3 stilingene overføres 1 st fra Eikdekroken og 1 st fra Vågen. Det er forutsatt besparing på en 100 % stilling i barnehage pga stordrift, 50 % åpningsvakt bikuben trekkes ut, og 50 % red etter forventet søkertall, slik at ramma ved oppstart blir 12,3 stillinger inkl styrer. Dette tilsvarer bemanning for ca 3,5 avdeling ved oppstart. Søkertallet vil etter hvert vise om det blir endret behov. Dette tas inn i salderingen i mai 2019. Justering mellom virksomhetene vil gjøres våren 2019.

	100 % stilling trekkes ut fra budsjett Solstua fra 010819 125/300 + pensjon 100 % stilling trekkes ut fra budsjett Akutten fra 010819 125/300				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: Solstua barnehage (271)				
Sum utgifter	**-151 875**	**-364 500**	**-364 500**	**-364 500**	**-1 245 375**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**-151 875**	**-364 500**	**-364 500**	**-364 500**	**-1 245 375**
Sted	Ansvar: Akutten (276)				
Sum utgifter	**-151 875**	**-364 500**	**-364 500**	**-364 500**	**-1 245 375**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**-151 875**	**-364 500**	**-364 500**	**-364 500**	**-1 245 375**
SUM NETTO TILTAK	**-303 750**	**-729 000**	**-729 000**	**-729 000**	**-2 490 750**
Tiltak	**043: 270 Drift ny barnehage fra 01.08.2019**				
Beskrivelse	Driftsbudsjettet til Solstua og Akutten (3 avd) er samlet på 112+121= 233 000 kr Vågen og Eidekroken med 2 avd hver har kr 180 000 i drift. Foreslår økning på drifta med kr 100 000 pr år til ny barnehage i 2020 Økte egenandeler barnehager kr 300 000 fra 2019. Øvrig drift som renhold, strøm , komm avg, snøbrøyt, vaktm, etc legges inn av teknisk				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FELLES BARNEHAGER (270)				
Sum utgifter	**0**	**100 000**	**100 000**	**100 000**	**300 000**
Sum inntekter	**-300 000**	**-300 000**	**-300 000**	**-300 000**	**-1 200 000**
Sum netto	**-300 000**	**-200 000**	**-200 000**	**-200 000**	**-900 000**
SUM NETTO TILTAK	**-300 000**	**-200 000**	**-200 000**	**-200 000**	**-900 000**
Tiltak	**044: 270 Redusert tilskudd privat barnehage 2019**				
Beskrivelse	På bakgrunn av de nye tilskuddssatsene som var vedtatt i k-styret i okt - 18 for private barnehager stipulerer en nedgang i tilskuddet basert på dagens barnehagetall med kr 0,3 mill. Reduseres fra 8,3 mill til 7,8 mill, inkl spes ped, søskenmod og redusert egenbetataling. Det kan bli endringer avhengig av barnetallet og ant store/små i barnehagen fra 1. august 2019. Mest sannsynlig starter vi med 3 avdelinger og den 4. starter opp i løpet av året. Barnetall pr okt -18: Ørneveien priv: 42 barn (32 store/10 små) Skjervøy tettsted: 95 barn (54/41) Arnøya: 6 (5/1)				
	2019	2020	2021	2022	Totalt

Sted	Ansvar: FELLES BARNEHAGER (270)				
Sum utgifter	**-400 000**	**-400 000**	**-400 000**	**-400 000**	**-1 600 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**-400 000**	**-400 000**	**-400 000**	**-400 000**	**-1 600 000**
SUM NETTO TILTAK	**-400 000**	**-400 000**	**-400 000**	**-400 000**	**-1 600 000**

Tiltak	**150: 270 Refusjon annen kommune spes ped barnehage**				
Beskrivelse	Fosterhjemplassert barn hvor vi får refusjon fra annen kommune for spes ped tiltak				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FELLES BARNEHAGER (270)				
Sum utgifter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum inntekter	**-250 000**	**-125 000**	**0**	**0**	**-375 000**
Sum netto	**-250 000**	**-125 000**	**0**	**0**	**-375 000**
SUM NETTO TILTAK	**-250 000**	**-125 000**	**0**	**0**	**-375 000**

Tiltak	**149: 272 Økt spes ped bhg 80 % fra 010119 Eidekroken**				
Beskrivelse	Iht sakkyndig utredning fra PPT og enkelvedtak tilføres 80 % spes ped til barn f. 2015 (5 t ped og 25 t assistent) Kostnader kr 320 000 + pensjon				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: EIDEKROKEN BARNEHAGE (272)				
Sum utgifter	**388 800**	**388 800**	**194 400**	**0**	**972 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**388 800**	**388 800**	**194 400**	**0**	**972 000**
SUM NETTO TILTAK	**388 800**	**388 800**	**194 400**	**0**	**972 000**

Tiltak	**137: 273 Økt spes ped 80 % fra 010119 Vågen**				
Beskrivelse	Iht sakkyndig utredning fra PPT og enkelvedtak tilføres 80 % spes ped til barn (5 t ped og 25 t assistent) Kostnader kr 320 000 + pensjon				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: VÅGEN BARNEHAGE (273)				
Sum utgifter	**388 800**	**388 800**	**388 800**	**194 400**	**1 360 800**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**388 800**	**388 800**	**388 800**	**194 400**	**1 360 800**

SUM NETTO TILTAK	**388 800**	**388 800**	**388 800**	**194 400**	**1 360 800**
Tiltak	**148: 274 Økt grunnbemanning med 25 % Årviks bhg**				
Beskrivelse	Årviksand bhg har idag 1,75 stilling + styrer i 30 %. Økt behov i grunnbemanning til 2 100 % stillinger + styrer 30 %				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: Årviksand barnehage (274)				
Sum utgifter	**44 955**	**106 920**	**106 920**	**106 920**	**365 715**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**44 955**	**106 920**	**106 920**	**106 920**	**365 715**
SUM NETTO TILTAK	**44 955**	**106 920**	**106 920**	**106 920**	**365 715**
Tiltak	**139: 275 RT Midlertidig nedleggelse av Arnøyhamn barnehage**				
Beskrivelse	Barnehagen har inneværende år 2 barn og det vil ventelig være 1 barn neste år (f. jan 17) Ved nedlegging vil det ene barnet tilbys plass i Årviksand barnehage (26 km), Årviksand vil da kunne få 3- 4 barn. Konsekvens: Nedlegging vil føre til lang vei for å komme seg til barnehagen, men barnet vil få et større miljø i Årviksand. Midlertidig nedlegging fra 01.08.19 Berører en 100 % stilling som overføres til Årviksand barnehage				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: ARNØYHAMN BARNEHAGE (275)				
Sum utgifter	**-188 325**	**-451 980**	**-451 980**	**-451 980**	**-1 544 265**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**-188 325**	**-451 980**	**-451 980**	**-451 980**	**-1 544 265**
SUM NETTO TILTAK	**-188 325**	**-451 980**	**-451 980**	**-451 980**	**-1 544 265**
Tiltak	**045: 281 Red egenbetaling SFO 2019 - 2022**				
Beskrivelse	Det er for tiden ca 67 barn på SFO Budsjettet er på kr 940000 000, og reduseres med kr 150 000 iht red barnetall				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SFO SKJERVØY (281)				
Sum utgifter	**50 000**	**50 000**	**50 000**	**50 000**	**200 000**
Sum inntekter	**150 000**	**150 000**	**150 000**	**150 000**	**600 000**
Sum netto	**200 000**	**200 000**	**200 000**	**200 000**	**800 000**
SUM NETTO TILTAK	**200 000**	**200 000**	**200 000**	**200 000**	**800 000**

Tiltak	046: 281 Redusert bemanning SFO 2019				
Beskrivelse	Ettersom barnetallet er redusert fra 91 til 67 SFO fra vår 18 til høst 18, reduseres bemanninga med 40 % fra 010119 og 50 % fra 010819 Fra 4,66 st til 4,16. Av dette går 0,84 til SFO-leder. I dag jobber 14 personer i stillinger mellom 10 og 50 %, gjerne i kombinasjon med stillinger på barneskolen.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SFO SKJERVØY (281)				
Sum utgifter	**-182 250**	**-212 625**	**-212 625**	**-212 625**	**-820 125**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**-182 250**	**-212 625**	**-212 625**	**-212 625**	**-820 125**
SUM NETTO TILTAK	**-182 250**	**-212 625**	**-212 625**	**-212 625**	**-820 125**

Tiltak	140: 283 Midlertidig nedleggelse av Arnøyhamn SFO 50 % stilling				
Beskrivelse	Som følge av at skolen foreslås nedlagt, legge også SFO ned fra 010819. 2 potensielle elver bruker SFO i dag. De vil få tilbudet i Årviksand eller Skjervøy, alt etter hvor de velger skole. Berører 50 % stilling				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SFO ARNØYHAMN (283)				
Sum utgifter	**-93 555**	**-223 560**	**-223 560**	**-223 560**	**-764 235**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**-93 555**	**-223 560**	**-223 560**	**-223 560**	**-764 235**
SUM NETTO TILTAK	**-93 555**	**-223 560**	**-223 560**	**-223 560**	**-764 235**

Tiltak	091: 293 Folkehelse vedlikehold friluftsinnretnger				
Beskrivelse	Behov for vedlikeholdsmidler til friluftsinnretninger som gapahuker, bålplasser, benker, klatrejungel, klopping turløyper, merking av løyper, Fotefar på Skattøra kr 50000 Midler til suplering av utstyr i ,utstyrsbanken, kr 8000				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FYSAK (293)				
Sum utgifter	**58 000**	**58 000**	**58 000**	**58 000**	**232 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**58 000**	**58 000**	**58 000**	**58 000**	**232 000**
SUM NETTO TILTAK	**58 000**	**58 000**	**58 000**	**58 000**	**232 000**

Tiltak	097: 294 VO Driftsnivå 2019 - 22
Beskrivelse	Driftsbudsjettet til VO Ble økt i 2018 med 328 ooo pga økt aktiviteter/elevtall. Dette reduseres til 278000 i 2019 og 73000 resten av

	perioden. økt drift går til: 11000 294 213 2 000 Kontorutgifter 11051 294 213 60 000 Læremateriell 18-21 11211 294 213 10 000 Eksursjoner 18-19 11600 294 213 10 000 Kurs for ansatte 18-19 11900 294 213 51 000 Husleie videregående skole 18-21 11951 294 213 10 000 Diverse lisenser 18-21 13709 294 213 135000 Matte.undervisning + sang 18-19

	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: VOKSENOPPLÆRING (294)				
Sum utgifter	**-60 000**	**-265 000**	**-265 000**	**-265 000**	**-855 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**-60 000**	**-265 000**	**-265 000**	**-265 000**	**-855 000**
SUM NETTO TILTAK	**-60 000**	**-265 000**	**-265 000**	**-265 000**	**-855 000**

Tiltak	**051: 294 VO Justering av pedagogressurs i perioden 2019**
Beskrivelse	I tråd med økt antall flyktninger og arbeidsinnvandrere har det være stor økning av nye frem til 2019, mens vil reduseres i løpet av 2019 - mange deltakere på introduksjonsprogram og norskopplæring. I budsjett for 2019 er det forutsatt en nedgang i pedressurs på 20 % VO (og 20 % Flyktningetjeneste) fra 010119. VO søker om og utsette nedtaket til 010819. Pedagogressursen økes ved VO med 20 % til 261.15 % fra 1/1-19. Elevprognose VO: 2018: 33 m tislkudd + 20 andre 2019: 17+20 2020: 10+20 2021: 6+20 2022: 6+20 10100 294 213 70 000 + pensj -økt 20 % f fra 010119 til 010819 (7 mnd) 10100 294 213 - 120 000 + pensj red 20 % fra 010820 10100 294 213 - 120 000 + pensj red 20 % fra 010820

	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: VOKSENOPPLÆRING (294)				
Sum utgifter	**85 050**	**-145 800**	**-291 600**	**-437 400**	**-789 750**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**85 050**	**-145 800**	**-291 600**	**-437 400**	**-789 750**
SUM NETTO TILTAK	**85 050**	**-145 800**	**-291 600**	**-437 400**	**-789 750**

Tiltak	052: 294 VO Reduserte tilskudd 2019 - 2022				
Beskrivelse	Fra og med 2018 og utover vil vi få færre tilskuddsberettigede elever. 16000 294 213 20 000 Reduksjon egenandeler 2019 17000 294 213 620 000 Reduksjon tilskudd 2019 17000 294 213 1020000 Reduksjon tilskudd 2020 17000 294 213 1170 000 Reduksjon tilskudd 2021 17000 294 213 1170 000 Reduksjon tilskudd 2022				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: VOKSENOPPLÆRING (294)				
Sum utgifter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum inntekter	**620 000**	**1 020 000**	**1 170 000**	**1 170 000**	**3 980 000**
Sum netto	**620 000**	**1 020 000**	**1 170 000**	**1 170 000**	**3 980 000**
SUM NETTO TILTAK	**620 000**	**1 020 000**	**1 170 000**	**1 170 000**	**3 980 000**

Tiltak	153: 320 Utbetale Nord - Norges permisjon				
Beskrivelse	En av legene har oppspart til sammen 1 års Nord - Norges permisjon som ønskes tatt ut i lønn fra mars 2019.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: LEGETJENESTEN (320)				
Sum utgifter	**486 000**	**0**	**0**	**0**	**486 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**486 000**	**0**	**0**	**0**	**486 000**
SUM NETTO TILTAK	**486 000**	**0**	**0**	**0**	**486 000**

Tiltak	009: 321 Økt årlig lisens				
Beskrivelse	Økt årlig utgift til journalprogram til nytilsatt fysioterapeut i forebyggende stilling. Det er også økning av lisensen på databasen for kommunens hjelpemiddellager.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FYSIOTERAPITJENESTEN (321)				
Sum utgifter	**10 000**	**10 000**	**10 000**	**10 000**	**40 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**10 000**	**10 000**	**10 000**	**10 000**	**40 000**
SUM NETTO TILTAK	**10 000**	**10 000**	**10 000**	**10 000**	**40 000**

Tiltak	135: 321 Økte egenandeler fysioterapitjenesten

Beskrivelse	Egenandelene på fysioterapien kan økes med kr. 150.000,- pr. år.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FYSIOTERAPITJENESTEN (321)				
Sum utgifter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum inntekter	**-150 000**	**-150 000**	**-150 000**	**-150 000**	**-600 000**
Sum netto	**-150 000**	**-150 000**	**-150 000**	**-150 000**	**-600 000**
SUM NETTO TILTAK	**-150 000**	**-150 000**	**-150 000**	**-150 000**	**-600 000**
Tiltak	**005: 321 100% ergoterapeut - hverdagsrehabilitering**				
Beskrivelse	Kunne ivareta og imøtekomme det økte presset på tjenesten, spesielt som følge av samhandlingsreformen og eldrebølgen, men også kunne videreføre arbeidet etter prosjektene velferdsteknologi og hverdagsrehabilitering. Ergoterapeut stilling i forhold til forebyggende hjemmebesøk, hverdag rehabilitering og opplæring av pleiere og bruker selv. Dette får å utsette behov for hjelp i hjemmet hvis mulig, evnt. mindre hjelp slik at bruker selv mestrer mest mulig av sin hverdag.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FYSIOTERAPITJENESTEN (321)				
Sum utgifter	**425 250**	**566 190**	**566 190**	**566 190**	**2 123 820**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**425 250**	**566 190**	**566 190**	**566 190**	**2 123 820**
SUM NETTO TILTAK	**425 250**	**566 190**	**566 190**	**566 190**	**2 123 820**
Tiltak	**144: 354 Ikke bruk av privat tiltak**				
Beskrivelse	Da det private tiltaket ikke lar seg gjennomføre i 2019 tas utgiftene ut for 2019. På konto er det på konto 13709 div. kjøp fra andre kr. 3.942.000,- med fratrekk av refusjon på konto 17000 Refusjon fra staten kr. 2.289.000,- slik at besparelsen for 2019 blir på kr. 1.653.000,-.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: ØKONOMISK SOSIALHJELP (354)				
Sum utgifter	**-3 942 000**	**0**	**0**	**0**	**-3 942 000**
Sum inntekter	**2 289 000**	**0**	**0**	**0**	**2 289 000**
Sum netto	**-1 653 000**	**0**	**0**	**0**	**-1 653 000**
SUM NETTO TILTAK	**-1 653 000**	**0**	**0**	**0**	**-1 653 000**
Tiltak	**134: 360 Redusert barnevern**				
Beskrivelse	Det må justeres ned på en del poster på barnevern. Dette på grunn av et forventet mindre forbruk. 2019 mindre forbruk med kr. 923.000 2020 mindre forbruk med kr. 1.983.000				

	2021 mindre forbruk med kr. 3.270.000 2022 mindre forbruk med kr. 3.270.000				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: BARNEVERN (360)				
Sum utgifter	**-923 000**	**-1 983 000**	**-3 270 000**	**-3 270 000**	**-9 446 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**-923 000**	**-1 983 000**	**-3 270 000**	**-3 270 000**	**-9 446 000**
SUM NETTO TILTAK	**-923 000**	**-1 983 000**	**-3 270 000**	**-3 270 000**	**-9 446 000**
Tiltak	**079: 370 Ikke redusert behov hjemmetjenesten**				
Beskrivelse	Da er ikke mulig å redusere behovet i hjemmetjenesten da det ikke kan gjøres på annen måte en gjennom frivillighet.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: HJEMMESYKEPLEIEN (370)				
Sum utgifter	**2 065 500**	**0**	**0**	**0**	**2 065 500**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**2 065 500**	**0**	**0**	**0**	**2 065 500**
SUM NETTO TILTAK	**2 065 500**	**0**	**0**	**0**	**2 065 500**
Tiltak	**030: 370 Innkjøp av tøy og klær**				
Beskrivelse	I forbindelse med omlegging av drift på vaskeriet så må følgende gjøres i engangsinvestering: Bygge en lettvegg på bøttekottet i omsorgsboligen. Dette for å ta et lager til tøy om må kjøpes inn. Det må også kjøpes inn flere uniformer da hjemmetjenesten ar fått flere ansatte i forbindelse med omorganiseringen. Noen tøy begynner også å bli slitt. Det vil også gjelde for uteklær. Pris ca.50.000 kroner for innkjøp / påfyll av uniformer og uteklær. Innkjøp av stellefrakker: 50 stk.x 160 per stk.=8000kr, moms 2000 til sammen 10.000 kroner				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: HJEMMEHJELPSTJENESTEN (372)				
Sum utgifter	**120 000**	**0**	**0**	**0**	**120 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**120 000**	**0**	**0**	**0**	**120 000**
SUM NETTO TILTAK	**120 000**	**0**	**0**	**0**	**120 000**

Tiltak	028: 370 Økning 100 % sykepleierstilling				
Beskrivelse	Hjemmetjenesten har press på å ta de som har hjelpebehov hjem fra spesialisthelsetjenesten og fra sykestua. En ser at oppdrag kan være mer komplekse og sammensatt. Derfor bør det også vurderes følgende og være proaktiv for å utbygge hjemmetjenesten i framtiden for å kunne ta seg av det vi vet kommer av hjelpebehov fra 2020 til 2030 / 2040				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: HJEMMEHJELPSTJENESTEN (372)				
Sum utgifter	**303 750**	**607 500**	**607 500**	**607 500**	**2 126 250**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**303 750**	**607 500**	**607 500**	**607 500**	**2 126 250**
SUM NETTO TILTAK	**303 750**	**607 500**	**607 500**	**607 500**	**2 126 250**

Tiltak	027: 370 Økning 3 stykk nattevaktstillinger				
Beskrivelse	I forhold til nattevakter så må en se på samlet natt-ressurser. Hvor må de være stasjonert nattevakt på fast plass, og hvor kan de være fleksible og dra ut på nattlige oppdrag. I den forbindelse må en også se på velferdsteknologi med digitale tilsyn. For den 4. nattevakt stilling i kommune vil det koste følgende å opprette: 3 nattevaktstillinger på 65 % Utgifter til dette være ca 1.1 million				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: HJEMMESYKEPLEIEN (370)				
Sum utgifter	**303 750**	**1 336 500**	**1 336 500**	**1 336 500**	**4 313 250**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**303 750**	**1 336 500**	**1 336 500**	**1 336 500**	**4 313 250**
SUM NETTO TILTAK	**303 750**	**1 336 500**	**1 336 500**	**1 336 500**	**4 313 250**

Tiltak	061: 375 Bygge ny omsorgsbolig				
Beskrivelse	Solsikken og Malenaveien er i dag lokalisert i to forskjellige bygg. De skal starte felles turnus og har felles ledelse. Malenaveien 2&4 begynner å bli et svært slitt bygg. For å få full effekt av omorganiseringen bør det bygges en ny omsorgsbolig slik at Solsikken og Malenaveien kan samlokaliseres. Dette vil føre til at det vil være mindre behov for ressurser. Bygningsmassen som da eventuelt blir igjen kan brukes til omsorgsboliger for eldre.				
SUM NETTO TILTAK	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tiltak	057: 375 Hvilerom i forbindelse med langvakter

Beskrivelse	Vi skal innrede et eget hvile rom på hver av avdelingene, som de som jobber 12,5 timers vakter skal kunne benytte seg av, dette etter bestemmelse om hviletid når arbeidsdagen er så lang. Her vil vi måtte bruke en del midler til inventar og utstyr. Vi påberegner kostnader her på ca.50.000 kr for to hvilerom.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: TILTAK FUNKSJONSHEMMEDE BARN (375)				
Sum utgifter	**50 000**	**0**	**0**	**0**	**50 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**50 000**	**0**	**0**	**0**	**50 000**
SUM NETTO TILTAK	**50 000**	**0**	**0**	**0**	**50 000**
Tiltak	**076: 375 Ikke kjøp av tjenester i privat tiltak**				
Beskrivelse	Det vil ikke være behov for å kjøpe tjenester fra det private tiltaket da vi flytter bruker hjem.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: TILTAK FUNKSJONSHEMMEDE BARN (375)				
Sum utgifter	**-2 976 000**	**-2 976 000**	**-2 976 000**	**-2 976 000**	**-11 904 000**
Sum inntekter	**959 000**	**959 000**	**959 000**	**959 000**	**3 836 000**
Sum netto	**-2 017 000**	**-2 017 000**	**-2 017 000**	**-2 017 000**	**-8 068 000**
SUM NETTO TILTAK	**-2 017 000**	**-2 017 000**	**-2 017 000**	**-2 017 000**	**-8 068 000**
Tiltak	**033: 375 Økt 100 % stilling Malenaveien**				
Beskrivelse	Vi vil ta imot en ny beboer som flytte inn i Malenaveien i løpet av høsten 2018. Beboeren har til nå vært under Aleris, der vi har stått for kjøp av tjenesten. Dette vedtaket har verken bruker eller pårørende vært fornøyde med og de har levert klage på vedtaket. Det er derfor bestemt at Skjervøy kommune etterkommer klagen, og tilbyr tjeneste i Skjervøy fra høsten 2018. Dette innebærer at bruker må ha egen bolig med bemanning for praktisk bistand i tillegg til et dagtilbud for å oppfylle kravet om å gi en meningsfylt hverdag. Her er allerede avklart en som skal jobbe med bruker hver dag fra mandag til fredag. Rent økonomisk tenker vi at dette vil bli en billigere løsning enn den som har vært fram til i dag med avtale hos Aleris. Selv om det innebærer bolig med bemanning og et dagtilbud i ukedagene. Videre ser vi i dag at behovet for å øke ressursene i Malenaveien er nødvendig. Beboerne bærer preg av at de er blitt eldre, og har et økt hjelpebehov enn tidligere. Spesialisthelsetjenesten ved Habiliteringsseksjonen UNN har gjort en bistandsvurdering vedrørende en av brukernes funksjonsnivå. Brukeren har et større behov for 1:1 bemanning enn det ressursene i Malenaveien i dag har kapasitet til å ivareta. Når vi ser på disse to endringene samlet, vil det være et behov for å øke ressursene med til sammen 300% stilling for å styrke helg og kveldstid. Det ble tatt ned 68% stilling fra oktober 2017 i Malenaveien.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt

Sted	Ansvar: TILTAK FUNKSJONSHEMMEDE BARN (375)				
Sum utgifter	**388 800**	**510 300**	**510 300**	**510 300**	**1 919 700**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**388 800**	**510 300**	**510 300**	**510 300**	**1 919 700**
SUM NETTO TILTAK	**388 800**	**510 300**	**510 300**	**510 300**	**1 919 700**

Tiltak	**023: 377 Økt stilling 70 % Rus og psykiatri**
Beskrivelse	Rus- og psykiatritjenesten (ROP) har behov for økning av stillinger for å kunne utføre god oppfølging av kommunens brukere av denne tjenesten. Pr. i dag er det fast 2,5 stillinger fordelt på 1 avdelingsleder og 1,5 sykepleier. En sykepleier i 100% stilling er i ferd med å avslutte videreutdanningen SEPREP. Avdelingsleder er sosionom med videreutdanning i psykisk helsearbeid/rus. I avdelingslederstillingen er det ikke fastsatt hvor mange % som går til administrasjon/ledelse og hvor mye som kan brukes ute. Avdelingsleder har en stor jobb å gjøre fram til 31.12.18 som innebærer å få gode system på plass for å kunne ha en enklere arbeidshverdag for alle ansatte og rette opp lovbrudd som Fylkesmannen har avdekket i tilsynet. Jeg vil begrunne og informere om det arbeidet som ligger inn under rus- og psykiatritjenesten. ROP skal veilede, koordinere tjenester, samarbeide med barnevern, skole og helsesøster. Oppfølging av blodprøver/urinprøver. Følge til institusjoner, samarbeid om videre oppfølging etter innleggelse fra 2. og 3. linjes helsetjenester. Sosial trening, støtte og eksponeringstrening. Støtte-, motivasjon- og strategisamtaler, fysisk aktivitet og tverrfaglig samarbeid. ADL- trening og ernæringsscreening skal på plass. ROP er omorganisert i Forebyggende enhet og skal på sikt mer inn i dette arbeidet sammen med skole, helsesøster, politi og barnevern m.m. Jeg vil utdype nærmere hvilke oppgaver rus- og psykiatritjenesten plikter å utføre:

	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: OMSORGSBOLIGER SKOLEVEIEN 2 (377)				
Sum utgifter	**267 300**	**352 350**	**352 350**	**352 350**	**1 324 350**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**267 300**	**352 350**	**352 350**	**352 350**	**1 324 350**
SUM NETTO TILTAK	**267 300**	**352 350**	**352 350**	**352 350**	**1 324 350**

Tiltak	**013: 380 Bortfall av refusjon for en sykestueseng**
Beskrivelse	Sykestua gir et godt helsetilbud til lokalbefolkningen, gir de ansatte faglige utfordringer, styrker samarbeidet mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten, sikrer rekruttering og er også god samfunnsøkonomi. Høsten 2016 startet ei evaluering av sykestuene i Nord-Troms i regi av Helse Nord hvor alle de involverte kommunen deltok. Arbeidet er sluttført og rapporten er klar. Vi får ikke lengre finansiert de tre sengene vi tidligere fikk. Når det ikke nå lengre blir gitt den samme økonomisk kompensasjonen som kommunen tidligere fikk, må man enten legge ned tjenestetilbudet eller evt finne dekning for kostnadene innenfor egne budsjettrammer Jf det som vedtaket fra Helse Nord og Unn tilsier.

	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SKJERVØY SYKEHJEM/SYKESTUE (380)				
Sum utgifter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum inntekter	**812 000**	**812 000**	**812 000**	**812 000**	**3 248 000**

Sum netto	**812 000**	**812 000**	**812 000**	**812 000**	**3 248 000**
SUM NETTO TILTAK	**812 000**	**812 000**	**812 000**	**812 000**	**3 248 000**

Tiltak	**053: 380 Økt 32% stilling i forbindelse med avdelingsleder**				
Beskrivelse	I forbindelse med at lederressursen på avdelingssykepleieren på Solkroken er økt fra 18% til 50% må denne økes.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SKJERVØY SYKEHJEM/SYKESTUE (380)				
Sum utgifter	**198 045**	**198 045**	**198 045**	**198 045**	**792 180**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**198 045**	**198 045**	**198 045**	**198 045**	**792 180**
SUM NETTO TILTAK	**198 045**	**198 045**	**198 045**	**198 045**	**792 180**

Tiltak	**060: 605 Vegnavnskilt**				
Beskrivelse	Nye vegnavn er nå nesten i havn og det må settes opp vegnavnskilt. Innkjøp av skilt estimeres til kr. 60.000,-				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KART OG OPPMÅLING (605)				
Sum utgifter	**60 000**	**0**	**0**	**0**	**60 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**60 000**	**0**	**0**	**0**	**60 000**
SUM NETTO TILTAK	**60 000**	**0**	**0**	**0**	**60 000**

Tiltak	**062: 610 Økt overtid grunnet brøyting/strøing**				
Beskrivelse	Det er vedtatt at Skjervøy kommune skal overta brøyting av fortau og strøing av veger på Skjervøy tettsted i den forbindelse vil det medføre et økt forbruk av overtid.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: ANLEGGSSEKSJON (610)				
Sum utgifter	**60 000**	**60 000**	**60 000**	**60 000**	**240 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**60 000**	**60 000**	**60 000**	**60 000**	**240 000**
SUM NETTO TILTAK	**60 000**	**60 000**	**60 000**	**60 000**	**240 000**

Tiltak	**065: 610 Diesel til hjullasterne**
Beskrivelse	I forbindelse med overtakelse av brøyting av fortau og strøing av Skjervøy tettsted øker dieselforbruket, det estimeres et merforbruk på kr. 50.000,-

	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: ANLEGGSSEKSJON (610)				
Sum utgifter	**50 000**	**50 000**	**50 000**	**50 000**	**200 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**50 000**	**50 000**	**50 000**	**50 000**	**200 000**
SUM NETTO TILTAK	**50 000**	**50 000**	**50 000**	**50 000**	**200 000**

Tiltak	**063: 610 Strøsand**
Beskrivelse	I forbindelse med overtaking av brøyting av fortau og strøing Skjervøy tettsted medfører dette at vi får et merforbruk av strøsand.

	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: ANLEGGSSEKSJON (610)				
Sum utgifter	**100 000**	**100 000**	**100 000**	**100 000**	**400 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**100 000**	**100 000**	**100 000**	**100 000**	**400 000**
SUM NETTO TILTAK	**100 000**	**100 000**	**100 000**	**100 000**	**400 000**

Tiltak	**156: 620 redusert driftsnivå selvkost vann**
Beskrivelse	For å unngå ytterlige økning av gebyr tas driften ned med kr. 244.000,-

	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SKJERVØY VANNVERK (620)				
Sum utgifter	**-244 000**	**-244 000**	**-244 000**	**-244 000**	**-976 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**-244 000**	**-244 000**	**-244 000**	**-244 000**	**-976 000**
SUM NETTO TILTAK	**-244 000**	**-244 000**	**-244 000**	**-244 000**	**-976 000**

Tiltak	**142: 620 Økte gebyrer vann pga. økte investeringer**
Beskrivelse	Økte gebyrer for vann grunnet økte innvesteringer i økonomiperioden.

	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SKJERVØY VANNVERK (620)				
Sum utgifter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum inntekter	**-500 000**	**-500 000**	**-750 000**	**-1 250 000**	**-3 000 000**
Sum netto	**-500 000**	**-500 000**	**-750 000**	**-1 250 000**	**-3 000 000**

SUM NETTO TILTAK	**-500 000**	**-500 000**	**-750 000**	**-1 250 000**	**-3 000 000**
Tiltak	**157: 630 redusert driftsnivå selvkost avløp**				
Beskrivelse	For å unngå en ytterlige økning av gebyr tas driften ned med kr. 243.000,-				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SKJERVØY KLOAKKANLEGG (630)				
Sum utgifter	**-243 000**	**-243 000**	**-243 000**	**-243 000**	**-972 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**-243 000**	**-243 000**	**-243 000**	**-243 000**	**-972 000**
SUM NETTO TILTAK	**-243 000**	**-243 000**	**-243 000**	**-243 000**	**-972 000**
Tiltak	**143: 630 Økte gebyrer avløp pga. økte investeringer**				
Beskrivelse	Økte gebyrer for avløp da det skal foretas store innvesteringer innen avløp i økonomiperioden.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: SKJERVØY KLOAKKANLEGG (630)				
Sum utgifter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum inntekter	**-500 000**	**-500 000**	**-750 000**	**-1 000 000**	**-2 750 000**
Sum netto	**-500 000**	**-500 000**	**-750 000**	**-1 000 000**	**-2 750 000**
SUM NETTO TILTAK	**-500 000**	**-500 000**	**-750 000**	**-1 000 000**	**-2 750 000**
Tiltak	**093: 650 Interkommunal beredskap brann**				
Beskrivelse	Vi inngår i interkommunal beredskapsordning. Vi tar da ned vår beredskapsmann i brannkorpset med 20% stilling og korrigerer for noe pensjon. Tiltaket totalt sett koster ikke mye mer enn lønns- og prisvekst.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: BRANNVERN (650)				
Sum utgifter	**31 034**	**31 034**	**31 034**	**31 034**	**124 136**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**31 034**	**31 034**	**31 034**	**31 034**	**124 136**
SUM NETTO TILTAK	**31 034**	**31 034**	**31 034**	**31 034**	**124 136**
Tiltak	**073: 660 Økt husleieinntekt grunnet gjengs leie**				
Beskrivelse	Grunnet igangsetting av gjengs leie påregnes det en økning av husleie på kr. 600.000,- pr. år.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt

Sted	Ansvar: UTLEIEBOLIGER (660)				
Sum utgifter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum inntekter	**-600 000**	**-600 000**	**-600 000**	**-600 000**	**-2 400 000**
Sum netto	**-600 000**	**-600 000**	**-600 000**	**-600 000**	**-2 400 000**
SUM NETTO TILTAK	**-600 000**	**-600 000**	**-600 000**	**-600 000**	**-2 400 000**

Tiltak	**070: 660 Økt 100% stilling til vedlikehold av kommunale boliger**				
Beskrivelse	Ihht vedlikeholdsplan trengs det et påfyll på vedlikehold ca. 15.000.000,- i den forbindelse ønsker en å styrke staben med en stilling for å ta dette etterslepet på vedlikehold.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: UTLEIEBOLIGER (660)				
Sum utgifter	**413 100**	**546 750**	**546 750**	**546 750**	**2 053 350**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**413 100**	**546 750**	**546 750**	**546 750**	**2 053 350**
SUM NETTO TILTAK	**413 100**	**546 750**	**546 750**	**546 750**	**2 053 350**

Tiltak	**072: 660 Økte vedlikeholdsmidler kommunale boliger**				
Beskrivelse	I forbindelse med utarbeidet vedlikeholdsplan ønsker en å øke vedlikeholdet for å ta igjen etterslepet.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: UTLEIEBOLIGER (660)				
Sum utgifter	**500 000**	**600 000**	**600 000**	**600 000**	**2 300 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**500 000**	**600 000**	**600 000**	**600 000**	**2 300 000**
SUM NETTO TILTAK	**500 000**	**600 000**	**600 000**	**600 000**	**2 300 000**

Tiltak	**112: 670 Bytte av pakning til stempler på heis helsesenteret**				
Beskrivelse	Ihht service på heisen på helsesenteret må det skiftes ut pakninger til stemplene, dette pga. stor oljelekkasje				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE BYGG (670)				
Sum utgifter	**80 000**	**0**	**0**	**0**	**80 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**80 000**	**0**	**0**	**0**	**80 000**
SUM NETTO TILTAK	**80 000**	**0**	**0**	**0**	**80 000**

Tiltak	074: 670 Dør til helsesenteret				
Beskrivelse	Ny dør til helsesenteret 2 etasje mellom entre og kontor for å begrense støy mellom disse.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE BYGG (670)				
Sum utgifter	**10 000**	**0**	**0**	**0**	**10 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**10 000**	**0**	**0**	**0**	**10 000**
SUM NETTO TILTAK	**10 000**	**0**	**0**	**0**	**10 000**

Tiltak	104: 670 Fiber i luftspenn fra rådhus til skoleveien 4				
Beskrivelse	En ønsker en sikrere datalinje til skoleveien 4, det billigste alternativet er å legge fiberen i luftspenn istedenfor å grave fiberen ned mellom byggene.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE BYGG (670)				
Sum utgifter	**30 000**	**0**	**0**	**0**	**30 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**30 000**	**0**	**0**	**0**	**30 000**
SUM NETTO TILTAK	**30 000**	**0**	**0**	**0**	**30 000**

Tiltak	124: 670 Nye lysarmaturer inne på anleggseksjonen				
Beskrivelse	Lysarmaturene inne på anlegg seksjonen holder ikke dagen krav til LUKS og en ønsker å skifte disse armaturene.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE BYGG (670)				
Sum utgifter	**90 000**	**0**	**0**	**0**	**90 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**90 000**	**0**	**0**	**0**	**90 000**
SUM NETTO TILTAK	**90 000**	**0**	**0**	**0**	**90 000**

Tiltak	111: 670 Kjøle til legekontor				
Beskrivelse	På legekontoret er det på sommerstid en innetemperatur på opptil 30 grader, dette gjør det vanskelig for de ansatte å jobbe her. En ønsker derfor å sett inn en kjøler for å avhjelpe temperaturen.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt

Sted	Ansvar: KOMMUNALE BYGG (670)				
Sum utgifter	**85 000**	**0**	**0**	**0**	**85 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**85 000**	**0**	**0**	**0**	**85 000**
SUM NETTO TILTAK	**85 000**	**0**	**0**	**0**	**85 000**

Tiltak	**077: 670 Kjølepumpe Skjervøy ungdomsskole**
Beskrivelse	Kjøla til skolekjøkkenet ved ungdomskolen er defekt og det må kjøpes inn ny.

	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE BYGG (670)				
Sum utgifter	**35 000**	**0**	**0**	**0**	**35 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**35 000**	**0**	**0**	**0**	**35 000**
SUM NETTO TILTAK	**35 000**	**0**	**0**	**0**	**35 000**

Tiltak	**109: 670 Montere heisalarm på kulturhuset**
Beskrivelse	Ihht Norsk Heiskontroll må heisen ha egen alarm for bruk av personer inne i heisen ved stopp av denne.

	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE BYGG (670)				
Sum utgifter	**25 000**	**0**	**0**	**0**	**25 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**25 000**	**0**	**0**	**0**	**25 000**
SUM NETTO TILTAK	**25 000**	**0**	**0**	**0**	**25 000**

Tiltak	**115: 670 Nytt gjerde rundt Vågen barnehage**
Beskrivelse	Gjerdet rundt vågen barnehage er av en slik forfatning at dette må skiftes. Det er tenkt å supplere med gjerdet som er satt opp i forbindelse med bikuben barnehage.

	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE BYGG (670)				
Sum utgifter	**120 000**	**0**	**0**	**0**	**120 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**120 000**	**0**	**0**	**0**	**120 000**
SUM NETTO TILTAK	**120 000**	**0**	**0**	**0**	**120 000**

Tiltak	102: 670 Prosjektering gamle barnehagelokaler Bikuben				
Beskrivelse	Bikuben legges ned i 2019 og det bes om midler for prosjektering i forbindelse med nytt bruksområde av barnehagen. Helse har meldt interesse for et nytt bruksområde til denne lokaleten.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE BYGG (670)				
Sum utgifter	**100 000**	**0**	**0**	**0**	**100 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**100 000**	**0**	**0**	**0**	**100 000**
SUM NETTO TILTAK	**100 000**	**0**	**0**	**0**	**100 000**

Tiltak	105: 670 Skifte kloakkrør fyrrom barneskolen				
Beskrivelse	Kloakkrøret i fyrrommet på ungdomskolen må skiftes da dette er i en forferdelig dårlig forfatning og en kan risikere en lekkasje her.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE BYGG (670)				
Sum utgifter	**60 000**	**0**	**0**	**0**	**60 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**60 000**	**0**	**0**	**0**	**60 000**
SUM NETTO TILTAK	**60 000**	**0**	**0**	**0**	**60 000**

Tiltak	162: 670 Utskifting av ledelys innvendig i rådhuset.				
Beskrivelse	Ledelysen på rådhuset fungerer ikke ihht forskriftene vi har avvik fra branntilsyn på dette.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE BYGG (670)				
Sum utgifter	**90 000**	**0**	**0**	**0**	**90 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**90 000**	**0**	**0**	**0**	**90 000**
SUM NETTO TILTAK	**90 000**	**0**	**0**	**0**	**90 000**

Tiltak	159: 670 Økt vedlikehold kommunale bygg				
Beskrivelse	Ihht vedlikeholdsplan ønsker en å få oppgradert byggene. Få utført etterslepet på vedlikehold av de kommunale byggene.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE BYGG (670)				

Sum utgifter	**100 000**	**200 000**	**200 000**	**300 000**	**800 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**100 000**	**200 000**	**200 000**	**300 000**	**800 000**
SUM NETTO TILTAK	**100 000**	**200 000**	**200 000**	**300 000**	**800 000**

Tiltak	**083: 671 Økt 25% stilling på vaskeriet**				
Beskrivelse	Grunnet økt vaskemengde på tøy til institusjonene trenger en å øke stillingsprosenten fra 75% til 100%.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: VASKERIET (676)				
Sum utgifter	**109 350**	**109 350**	**109 350**	**109 350**	**437 400**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**109 350**	**109 350**	**109 350**	**109 350**	**437 400**
SUM NETTO TILTAK	**109 350**	**109 350**	**109 350**	**109 350**	**437 400**

Tiltak	**095: 675 Ledende renholder 50%**				
Beskrivelse	Det er ønske med en ledende renholder. Dette for at vedlikeholdsleder for kommunale bygg skal kunne gjøre sine oppgaver.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: RENHOLD (675)				
Sum utgifter	**291 600**	**291 600**	**291 600**	**291 600**	**1 166 400**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**291 600**	**291 600**	**291 600**	**291 600**	**1 166 400**
SUM NETTO TILTAK	**291 600**	**291 600**	**291 600**	**291 600**	**1 166 400**

Tiltak	**146: 675 Reduksjon renhold pga. midl. nedlegging Arnøyhamn skole og bhg.**				
Beskrivelse	I forbindelse med midlertidig nedleggelse av Arnøyhamn skole/barnehage reduser renholdet med 36%.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: RENHOLD (675)				
Sum utgifter	**-78 975**	**-170 100**	**-170 100**	**-170 100**	**-589 275**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**-78 975**	**-170 100**	**-170 100**	**-170 100**	**-589 275**
SUM NETTO TILTAK	**-78 975**	**-170 100**	**-170 100**	**-170 100**	**-589 275**

Tiltak	**141: 680 Anløpsavgift**

Beskrivelse	Da selvkosten på anløpsavgiften er gjort opp i løpet av 2020 vil vi igjen kunne ta betalt for anløp i Skjervøy havn.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: HAVNEFORVALTNINGEN (680)				
Sum utgifter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum inntekter	**0**	**0**	**-200 000**	**-200 000**	**-400 000**
Sum netto	**0**	**0**	**-200 000**	**-200 000**	**-400 000**
SUM NETTO TILTAK	**0**	**0**	**-200 000**	**-200 000**	**-400 000**
Tiltak	**089: 690 Rekkverk Maursund**				
Beskrivelse	Rekkverket v/ Maursund ligger nede og trengs å repareres/skiftes.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: KOMMUNALE VEIER (690)				
Sum utgifter	**70 000**	**0**	**0**	**0**	**70 000**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**70 000**	**0**	**0**	**0**	**70 000**
SUM NETTO TILTAK	**70 000**	**0**	**0**	**0**	**70 000**
Tiltak	**154: 900 Økt renteinntekt på innskudd midler fra Havbruksfondet**				
Beskrivelse					
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: RENTER, AVDRAG, UTBYTTE (900)				
Sum utgifter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum inntekter	**-360 000**	**-360 000**	**-360 000**	**-360 000**	**-1 440 000**
Sum netto	**-360 000**	**-360 000**	**-360 000**	**-360 000**	**-1 440 000**
SUM NETTO TILTAK	**-360 000**	**-360 000**	**-360 000**	**-360 000**	**-1 440 000**
Tiltak	**155: 900 Betale ned lån i Kommunalbanken**				
Beskrivelse	Skjervøy kommune har stor lånegjeld. Om vi betaler ut lån 2017-0640 i Kommunalbanken vil vi spare kroner 1.900.000,- med dagens rente. Med de ventede rentehevingene fra Norges Bank vil effekten bli noe større.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: RENTER, AVDRAG, UTBYTTE (900)				
Sum utgifter	**-1 000 000**	**-1 000 000**	**-1 000 000**	**-1 000 000**	**-4 000 000**

Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**-1 000 000**	**-1 000 000**	**-1 000 000**	**-1 000 000**	**-4 000 000**
SUM NETTO TILTAK	**-1 000 000**	**-1 000 000**	**-1 000 000**	**-1 000 000**	**-4 000 000**

Tiltak	**160: 940 Til/fra fond**				
Beskrivelse	For å balansere budsjettet avsettes og hentes det litt de to første årene, før det avsettes en hel del til fond mot slutten av perioden.				
	2019	2020	2021	2022	Totalt
Sted	Ansvar: FOND OG LIKVIDITETSRSERVE (940)				
Sum utgifter	**69 762**	**118 118**	**1 131 360**	**987 909**	**2 307 149**
Sum inntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum netto	**69 762**	**118 118**	**1 131 360**	**987 909**	**2 307 149**
SUM NETTO TILTAK	**69 762**	**118 118**	**1 131 360**	**987 909**	**2 307 149**

Budsjettversjonsrapport: Rådmannens forslag budsjett og økonomiplan 2019-2022

	2019	2020	2021	2022
Mer-/mindreforbruk konsekvensj. budsjett	**-626 913**	**-626 913**	**-626 913**	**-626 913**
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	**111 022**	**1 698 146**	**2 742 904**	**4 274 405**
Valgte driftstiltak	**515 891**	**-1 071 233**	**-2 115 991**	**-3 647 492**
Mer-/mindreforbruk budsjettversjon	**0**	**0**	**0**	**0**
Valgte tiltak				
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	**111 022**	**1 698 146**	**2 742 904**	**4 274 405**
Rådmannens forslag investeringsbudsjett 2019-2022	***111 022***	***1 698 146***	***2 742 904***	***4 274 405***
Valgte tiltak	**515 891**	**-1 071 233**	**-2 115 991**	**-3 647 492**
100 RT ikke varaordfører etter valget 2019 2018	***0***	***-177 840***	***-177 840***	***-177 840***
101 Ikke valg 2020 og 2022	***0***	***-220 000***	***0***	***-220 000***
102 Lønn og prisjustering	***21 000***	***21 000***	***21 000***	***21 000***
121 Bosetting av 0 flyktninger i 2019	***-371 000***	***1 967 950***	***2 084 150***	***2 200 700***
121 Vente med nedtak av 20% stilling til 1.august	***103 275***	***0***	***0***	***0***
140 Lagring/behandling av data legekontoret	***98 000***	***77 000***	***77 000***	***77 000***
140 Økning av linjeleie, telefon og kontingenter	***200 000***	***200 000***	***200 000***	***200 000***
160 Kostnader til nytaksering eiendomsskatt	***1 000 000***	***0***	***0***	***0***
160 Lokasjonsbasert varsling beredskap	***94 000***	***66 500***	***66 500***	***66 500***
160 Nytt gjerde Arnøy kirke	***40 000***	***0***	***0***	***0***
160 Nødnett beredskap	***50 000***	***0***	***0***	***0***
160 Tiltak mot måseplager	***100 000***	***100 000***	***100 000***	***0***
160 Økt frikjøp hovedtillitsvalgt	***78 975***	***78 975***	***78 975***	***78 975***
160 1 a) Økt tilskudd Skjervøy sokn	***512 000***	***512 000***	***512 000***	***512 000***
160 1 b) RT bare justere for lønns- og prisvekst Skjervøy sokn	***-440 000***	***-440 000***	***-440 000***	***-440 000***
211 IT utstyr, datamaskiner og iPader 2019	***280 000***	***280 000***	***280 000***	***280 000***
211 Reduksjon sykevikarer 2019	***-100 320***	***-100 320***	***-100 320***	***-100 320***
211 Redusert rammetimetall 18 t/u pedagog 69 %	***-165 300***	***-399 000***	***-399 000***	***-399 000***
212 Red ped timer 11,4 t/u (50 %) fra 010119	***-319 200***	***-319 200***	***-319 200***	***-319 200***
212 IT- utstyr, datamskiner og iPader 2020	***0***	***140 000***	***140 000***	***140 000***
212 Lønn tillitsvalgt	***165 930***	***165 930***	***165 930***	***165 930***
212 Økt rammetimedal 23 t/u til deling av 10. klasse 19/20	***228 000***	***342 000***	***0***	***0***
213 RT Midlertidig nedleggelse av Arnøyhmn skole fra 010819	***-500 460***	***-1 200 420***	***-1 200 420***	***-1 200 420***
229 Kommunal andel spillemiddelsøknader og div støtte 2018	***-308 000***	***-308 000***	***-308 000***	***-308 000***
27- Barnehager red ped ressurs 200 %	***-303 750***	***-729 000***	***-729 000***	***-729 000***
270 Drift ny barnehage fra 01.08.2019	***-300 000***	***-200 000***	***-200 000***	***-200 000***
270 Redusert tilskudd privat barnehage 2019	***-400 000***	***-400 000***	***-400 000***	***-400 000***
270 Refusjon annen kommune spes ped barnehage	***-250 000***	***-125 000***	***0***	***0***
272 Økt spes ped bhg 80 % fra 010119 Eidekroken	***388 800***	***388 800***	***194 400***	***0***
273 Økt spes ped 80 % fra 010119 Vågen	***388 800***	***388 800***	***388 800***	***194 400***
274 Økt grunnbemanning med 25 % Årviks bhg	***44 955***	***106 920***	***106 920***	***106 920***
275 RT Midlertidig nedleggelse av Arnøyhamn barnehage	***-188 325***	***-451 980***	***-451 980***	***-451 980***
281 Red egenbetaling SFO 2019 - 2022	***200 000***	***200 000***	***200 000***	***200 000***
281 Redusert bemanning SFO 2019	***-182 250***	***-212 625***	***-212 625***	***-212 625***
283 Midlertidig nedleggelse av Arnøyhamn SFO 50 % stilling	***-93 555***	***-223 560***	***-223 560***	***-223 560***

293 Folkehelse vedlikehold friluftsinnretnger	58 000	58 000	58 000	58 000
294 VO Driftsnivå 2019 - 22	-60 000	-265 000	-265 000	-265 000
294 VO Justering av pedagogressurs i perioden 2019	85 050	-145 800	-291 600	-437 400
294 VO Reduserte tilskudd 2019 - 2022	620 000	1 020 000	1 170 000	1 170 000
320 Utbetale Nord - Norges permisjon	486 000	0	0	0
321 Økt årlig lisens	10 000	10 000	10 000	10 000
321 Økte egenandeler fysioterapitjenesten	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
321 100% ergoterapeut - hverdagsrehabilitering	425 250	566 190	566 190	566 190
354 Ikke bruk av privat tiltak	-1 653 000	0	0	0
360 Redusert barnevern	-923 000	-1 983 000	-3 270 000	-3 270 000
370 Ikke redusert behov hjemmetjenesten	2 065 500	0	0	0
370 Innkjøp av tøy og klær	120 000	0	0	0
370 Økning 100 % sykepleierstilling	303 750	607 500	607 500	607 500
370 Økning 3 stykk nattevaktstillinger	303 750	1 336 500	1 336 500	1 336 500
375 Bygge ny omsorgsbolig	0	0	0	0
375 Hvilerom i forbindelse med langvakter	50 000	0	0	0
375 Ikke kjøp av tjenester i privat tiltak	-2 017 000	-2 017 000	-2 017 000	-2 017 000
375 Økt 100 % stilling Malenaveien	388 800	510 300	510 300	510 300
377 Økt stilling 70 % Rus og psykiatri	267 300	352 350	352 350	352 350
380 Bortfall av refusjon for en sykestueseng	812 000	812 000	812 000	812 000
380 Økt 32% stilling i forbindelse med avdelingsleder	198 045	198 045	198 045	198 045
605 Vegnavnskilt	60 000	0	0	0
610 Økt overtid grunnet brøyting/strøing	60 000	60 000	60 000	60 000
610 Diesel til hjullasterne	50 000	50 000	50 000	50 000
610 Strøsand	100 000	100 000	100 000	100 000
620 redusert driftsnivå selvkost vann	-244 000	-244 000	-244 000	-244 000
620 Økte gebyrer vann pga. økte investeringer	-500 000	-500 000	-750 000	-1 250 000
630 redusert driftsnivå selvkost avløp	-243 000	-243 000	-243 000	-243 000
630 Økte gebyrer avløp pga. økte investeringer	-500 000	-500 000	-750 000	-1 000 000
650 Interkommunal beredskap brann	31 034	31 034	31 034	31 034
660 Økt husleieinntekt grunnet gjengs leie	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
660 Økt 100% stilling til vedlikehold av kommunale boliger	413 100	546 750	546 750	546 750
660 Økte vedlikeholdsmidler kommunale boliger	500 000	600 000	600 000	600 000
670 Bytte av pakning til stempler på heis helsesenteret	80 000	0	0	0
670 Dør til helsesenteret	10 000	0	0	0
670 Fiber i luftspenn fra rådhus til skoleveien 4	30 000	0	0	0
670 Nye lysarmaturer inne på anleggseksjonen	90 000	0	0	0
670 Kjøle til legekontor	85 000	0	0	0
670 Kjølepumpe Skjervøy ungdomsskole	35 000	0	0	0
670 Montere heisalarm på kulturhuset	25 000	0	0	0
670 Nytt gjerde rundt Vågen barnehage	120 000	0	0	0
670 Prosjektering gamle barnehagelokaler Bikuben	100 000	0	0	0
670 Skifte kloakkrør fyrrom barneskolen	60 000	0	0	0
670 Utskifting av ledelys innvendig i rådhuset.	90 000	0	0	0
670 Økt vedlikehold kommunale bygg	100 000	200 000	200 000	300 000
671 Økt 25% stilling på vaskeriet	109 350	109 350	109 350	109 350
675 Ledende renholder 50%	291 600	291 600	291 600	291 600
675 Reduksjon renhold pga. midl. nedlegging Arnøyhamn skole og bhg.	-78 975	-170 100	-170 100	-170 100
680 Anløpsavgift	0	0	-200 000	-200 000

690 Rekkverk Maursund	***70 000***	***0***	***0***	***0***
900 Økt renteinntekt på innskudd midler fra Havbruksfondet	***-360 000***	***-360 000***	***-360 000***	***-360 000***
900 Betale ned lån i Kommunalbanken	***-1 000 000***	***-1 000 000***	***-1 000 000***	***-1 000 000***
940 Til/fra fond	***69 762***	***118 118***	***1 131 360***	***987 909***
Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen				
Ikke valgte tiltak	**0**	**0**	**0**	**0**
160 Dekking av underskudd kirken fram til og med 2016	842 000	0	0	0
160 Profilering av kommunen	100 000	0	0	0
160 Tiltak regionrådet	60 000	60 000	60 000	60 000
161 Visit Lyngenfjord	200 000	0	0	0
203 Økt bemanning PPT 50 % 2019	291 600	291 600	291 600	291 600
275 Reduksjon egenandeler Arnøyhamn bhg	90 000	125 000	125 000	125 000
320 Innkjøp av utemøbler	10 000	0	0	0
320 Ny sofa til møte-/pauserom	20 000	0	0	0
320 Nytt ventilasjonsanlegg	0	0	0	0
320 Pusse opp veggskader legekontor 2018	30 000	0	0	0
321 Ny sofa til møte-/pauserom	20 000	0	0	0
321 Nye utemøbler	10 000	0	0	0
321 Opprette et 50% driftstilskudd rettet mot psykomotorisk fysioterapi	211 000	211 000	211 000	211 000
321 Økt stilling 25% friskliv	173 745	173 745	173 745	173 745
350 Barnevernsvakt	499 500	499 500	499 500	499 500
350 Økning 150% stilling barneverntjenesten	814 293	814 293	814 293	814 293
354 Økning 150% stilling som støttekontakt	782 460	782 460	782 460	782 460
375 Kontorutstyr Malenaveien	20 000	0	0	0
375 Økt 20 %stillingsressurs	145 800	145 800	145 800	145 800
380 Hjelpemidler/velferdsteknologisk utstyr	250 000	0	0	0
380 Inventar og utstyr sykehjemmet	250 000	0	0	0
380 Kjøkkenvert/miljøarbeider	546 750	546 750	546 750	546 750
380 Stillingsressurs faglig leder 20 %	145 800	145 800	145 800	145 800
380 Økt bemanning helg 3 x 13 % stilling	364 500	364 500	364 500	364 500
380 Økt bemanning Solkroken 20 %	145 800	145 800	145 800	145 800
380 Økt sykepleierressurs 30 %	218 700	218 700	218 700	218 700
413 Prosjekt Newtonrom - utvidelse lærerstilling til 80 % %	80 000	190 000	190 000	190 000
605 Oppgradering FKB data	50 000	50 000	50 000	50 000
606 Planleggerstilling	668 250	668 250	668 250	668 250
610 Verktøyskap	50 000	0	0	0
670 Mindre ombygging Solkroken	80 000	0	0	0
670 Nye innerdører med glass i Eidekrokken barnehage	75 000	0	0	0
670 Nye innerdører med glass i Vågen barnehage	75 000	0	0	0
670 Nye utelys og oppgradering til LED-lys	363 000	0	0	0
670 Nye ytterdører Vågen barnehage	40 000	0	0	0
670 Rekkverk i trappa på Kiilgården	130 000	0	0	0
670 Skur for avfallshåndtering ved flere bygg	360 000	0	0	0
681 Prosjektering utbedringer terminalkaia	100 000	0	0	0
690 Asfaltering div veger Skjervøy tettsted	300 000	300 000	300 000	0
690 Drift og vedlikehold av Fysakløyper	100 000	100 000	100 000	100 000
690 Skogrydding	150 000	50 000	50 000	50 000
690 Lys lysløype Engnesveien	70 000	0	0	0

690 Veilys blanktråd	400 000	400 000	400 000	400 000
690 Veilys, nye målere	300 000	0	0	0

Kapittel : Valgte tiltak									
Tiltak	**027: 502 - Kjøp av aksjer i KLP**								
Beskrivelse	Vi er pliktige å betale inn egenkapitaltilskudd til KLP hvert år. Dette er en investeringsutgift, men vi overfører penger fra drift for å finansiere den.								
	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**875 000**	**0**	**0**	**0**	**875 000**
Sum overført fra drift					**-875 000**	**0**	**0**	**0**	**-875 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Tiltak	**001: 519 - Bil hjemmetjenesten**								
Beskrivelse	Bil til hjemmetjenesten For å dekke opp hjemmehjelpstjenesten på Arnøy må det kjøpes en bil. Denne bilen er tenkt brukt kun på Arnøy. Legges inn midler til innkjøp av nyere bruktbil.								
	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**200 000**	**0**	**0**	**0**	**200 000**
Sum lån					**-200 000**	**0**	**0**	**0**	**-200 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**1 000**	**4 467**	**3 400**	**3 000**	**11 867**
Sum avdrag					**0**	**20 000**	**20 000**	**20 000**	**60 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**1 000**	**24 467**	**23 400**	**23 000**	**71 867**
Tiltak	**006: 519 - Bil teknisk etat**								
Beskrivelse	Boligforvalter, vedlikeholdsleder, avdelingsingeniør oppmåling, viltforvalter/byggesaksbehandler og prosjektingeniør trenger bil til bruk i sin daglige tjeneste.								
	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**200 000**	**0**	**0**	**0**	**200 000**
Sum lån					**-200 000**	**0**	**0**	**0**	**-200 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**1 000**	**4 467**	**3 400**	**3 000**	**11 867**

Sum avdrag					**0**	**20 000**	**20 000**	**20 000**	**60 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**1 000**	**24 467**	**23 400**	**23 000**	**71 867**

Tiltak	**025: 519 - Bil vaskeriet**
Beskrivelse	I forbindelse med vasking av mer tøy til institusjonene trengs en mer funksjonell bil med egen lift.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**350 000**	**0**	**0**	**0**	**350 000**
Sum lån					**-350 000**	**0**	**0**	**0**	**-350 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**1 750**	**7 817**	**5 950**	**5 250**	**20 767**
Sum avdrag					**0**	**35 000**	**35 000**	**35 000**	**105 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**1 750**	**42 817**	**40 950**	**40 250**	**125 767**

Tiltak	**019: 519 - Kjøpe ut truck fra leasingavtale**
Beskrivelse	Det ønskes å kjøpe ut leasingavtalen på truck ved Terminalen.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**150 000**	**0**	**0**	**0**	**150 000**
Sum lån					**-150 000**	**0**	**0**	**0**	**-150 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**750**	**3 200**	**2 100**	**1 500**	**7 550**
Sum avdrag					**0**	**30 000**	**30 000**	**30 000**	**90 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**750**	**33 200**	**32 100**	**31 500**	**97 550**

Tiltak	**008: 523 - Asfalt skoleplassen**
Beskrivelse	Det ønskes reasfaltering av skoleplassen til barneskolen da denne er i en elendig forfatning.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**200 000**	**0**	**0**	**0**	**200 000**
Sum lån					**-200 000**	**0**	**0**	**0**	**-200 000**

Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**1 000**	**4 567**	**3 700**	**3 500**	**12 767**
Sum avdrag					**0**	**10 000**	**10 000**	**10 000**	**30 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**1 000**	**14 567**	**13 700**	**13 500**	**42 767**

Tiltak	**014: 523 - Drenering Eidekroken bhg**
Beskrivelse	Det er store vannansamlinger mellom bygget og Lailafjellet. Det antas at det må legges ny drenering samt sandfangkomme for å avhjelpe problemene.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**150 000**	**0**	**0**	**0**	**150 000**
Sum lån					**-150 000**	**0**	**0**	**0**	**-150 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**750**	**3 426**	**2 776**	**2 626**	**9 578**
Sum avdrag					**0**	**7 500**	**7 500**	**7 500**	**22 500**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**750**	**10 926**	**10 276**	**10 126**	**32 078**

Tiltak	**013: 523 - EPC helsesenteret**
Beskrivelse	Ihht rapport EPC helsesenteret ønskes det å igangsette tilrettelegging for besparelse av strøm.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**4 000 000**	**0**	**0**	**0**	**4 000 000**
Sum lån					**-4 000 000**	**0**	**0**	**0**	**-4 000 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**20 000**	**91 333**	**74 000**	**70 000**	**255 333**
Sum avdrag					**0**	**200 000**	**200 000**	**200 000**	**600 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**20 000**	**291 333**	**274 000**	**270 000**	**855 333**

Tiltak	**016: 523 - HMS-tiltak idrettshallen**
Beskrivelse	Det er utarbeidet en kalkyle for utbedringer i idrettshallen ang. HMS tiltak dette er: Støtdempende plater på murvegg, 2m høyde. 220000 9mm x-finer plater (Skrudd i murvegg)81000

	Utbedring av takbjelker til takutstyr 40000 Nye LED-lys i Idrettshallen 250000 Støydempende akustikk-plater på vegg 175000 Bygge platå til rullestolbrukere 50000 Ny port mot Skoleveien 60000 Rampe på tribunen, for rullestolbrukere. 28000 Diverse 60000 Total eks.mva964000

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**300 000**	**0**	**0**	**0**	**300 000**
Sum lån					**-300 000**	**0**	**0**	**0**	**-300 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**1 500**	**6 850**	**5 550**	**5 250**	**19 150**
Sum avdrag					**0**	**15 000**	**15 000**	**15 000**	**45 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**1 500**	**21 850**	**20 550**	**20 250**	**64 150**

Tiltak	**010: 523 - Utelys kulturhuset**
Beskrivelse	Det ønskes utvendig belysning ved kulturhuset og Kiilgården. Dette består i å oppføre noen stolper med armatur.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**130 000**	**0**	**0**	**0**	**130 000**
Sum lån					**-130 000**	**0**	**0**	**0**	**-130 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**390**	**2 886**	**2 208**	**2 114**	**7 598**
Sum avdrag					**0**	**5 200**	**5 200**	**5 200**	**15 600**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**390**	**8 086**	**7 408**	**7 314**	**23 198**

Tiltak	**003: 523 - Maling av Skjervøy kirke**
Beskrivelse	Maling av Skjervøy kirke. Malingen flakner av på flere av veggene. Siden kirka er fredet kreves det at en godkjent håndverker utfører jobben. Malermester Løvoll har slik godkjennelse. Kommunen innhentet i desember 2016 en budsjettpris fra Løvoll for maling av hele kirka på kr 398 000 kroner eks mva. Med inflasjon utgjør det i dag kr 416 000,- I forhold til areal tilsvarer dette 1 200,- kr pr kvadratmeter.

	Etter en vurdering har kirkevergen beregnet arealet på de veggene som haster mest (pri 1) og de veggene med noe avskalling (pri 2). Veggene uten synlig avskalling prioriteres ikke i denne omgang. Se vedlegg for detaljer. - Vi ber om kr 125 000,- for pri 1-vegger - Vi ber om totalt kr 121 000,- for pri 2 -vegger

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**250 000**	**0**	**0**	**0**	**250 000**
Sum lån					**-250 000**	**0**	**0**	**0**	**-250 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**750**	**5 550**	**4 245**	**4 065**	**14 610**
Sum avdrag					**0**	**10 000**	**10 000**	**10 000**	**30 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**750**	**15 550**	**14 245**	**14 065**	**44 610**

Tiltak	**009: 523 - Nye vinduer rådhuset gammel del**
Beskrivelse	Vinduene i gammel del på rådhuset må skiftes ut da de noen av rutene er punktert og alle vinduene trekkfulle.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**250 000**	**0**	**0**	**0**	**250 000**
Sum lån					**-250 000**	**0**	**0**	**0**	**-250 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**1 250**	**5 771**	**4 813**	**4 688**	**16 522**
Sum avdrag					**0**	**6 250**	**6 250**	**6 250**	**18 750**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**1 250**	**12 021**	**11 063**	**10 938**	**35 272**

Tiltak	**021: 523 - Nytt kjøkken helsesenteret**
Beskrivelse	Kjøkkenet er ferdigprosjektert og prisen er estimert 6.700.000,- eks mva.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**6 700 000**	**0**	**0**	**0**	**6 700 000**
Sum lån					**-6 700 000**	**0**	**0**	**0**	**-6 700 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**20 100**	**148 740**	**113 766**	**108 942**	**391 548**

Sum avdrag					**0**	**268 000**	**268 000**	**268 000**	**804 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**20 100**	**416 740**	**381 766**	**376 942**	**1 195 548**

Tiltak	**022: 523 - Ombygging rådhus 2**								
Beskrivelse	Ombygging av rådhus 2 ble vedtatt i kommunestyret sak 9/18 der prosjektet skulle innarbeides i investeringsbudsjettet for 2018-2022. Tiltaket består i å gjøre en leilighet om til 2 leiligheter.								
	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**294 000**	**0**	**0**	**0**	**294 000**
Sum lån					**-294 000**	**0**	**0**	**0**	**-294 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**882**	**6 527**	**4 991**	**4 780**	**17 180**
Sum avdrag					**0**	**11 760**	**11 760**	**11 760**	**35 280**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**882**	**18 287**	**16 751**	**16 540**	**52 460**

Tiltak	**026: 523 - Salg av Solstua barnehage**								
Beskrivelse	Solstua barnehage legges ut for salg i 2019. Forventet inntekt 2.500.000,-								
	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum annet					**-2 500 000**	**0**	**0**	**0**	**-2 500 000**
Netto finansiering nye tiltak					**-2 500 000**	**0**	**0**	**0**	**-2 500 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tiltak	**007: 523 - Teknisk utstyr til vaskeriet**								
Beskrivelse	I forbindelse med at vaskeriet får mer tøy å håndtere, må det kjøpes inn ny vaskemaskin, tørketrommel, rulle, tralle, samt arbeid i forbindelse med dette.								
	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**320 000**	**0**	**0**	**0**	**320 000**
Sum lån					**-320 000**	**0**	**0**	**0**	**-320 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Sum renter					**1 600**	**7 147**	**5 440**	**4 800**	**18 987**
Sum avdrag					**0**	**32 000**	**32 000**	**32 000**	**96 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**1 600**	**39 147**	**37 440**	**36 800**	**114 987**

Tiltak	**031: 523 - Forprosjekt renovering barneskolen**
Beskrivelse	Det bes om midler til et forprosjekt for barneskolen som skal legges til grunn for renovering av denne. (brannprosjekteringen er ferdig)Det ligger inne 4 mill i 2020 til oppstart renovering. Endelig behov legges frem med forprosjektet.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**200 000**	**0**	**0**	**0**	**200 000**
Sum lån					**-200 000**	**0**	**0**	**0**	**-200 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**1 000**	**4 617**	**3 850**	**3 750**	**13 217**
Sum avdrag					**0**	**5 000**	**5 000**	**5 000**	**15 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**1 000**	**9 617**	**8 850**	**8 750**	**28 217**

Tiltak	**030: 523 - Forprosjekt renovering idretts- og svømmehall**
Beskrivelse	Bygningsmassen ungdomsskole, idrettshall og svømmehall er på ca 6000 kvm. U-skolen (ca 3000 kvm) er ferdig renovert samt garderobeanlegget til idrettshall/svømmehall. I budsjettet 2019 ligger inne HMS tiltak idrettshall 300 000 (av et behov på 900 000.) Det som gjenstår er renovering av idrettshall og svømmehall. Tak, vinduer,dører, ettersiolering, fasade, tekniske installasjoner basseng, tetting basseng. Til dette trenger vi prosjekteringsmidler og i neste omgang søke spillemidler. Foreløpig er det lagt inn kr 10 mill i budsjettet i 2020, men må komme tilbake til behovet etter at forprosjektet er ferdig.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**300 000**	**0**	**0**	**0**	**300 000**
Sum lån					**-300 000**	**0**	**0**	**0**	**-300 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**1 500**	**6 926**	**5 776**	**5 626**	**19 828**
Sum avdrag					**0**	**7 500**	**7 500**	**7 500**	**22 500**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**1 500**	**14 426**	**13 276**	**13 126**	**42 328**

Tiltak	024: 523 - Nytt signalsystem for sykesenger helsesenteret								
Beskrivelse	For å sikre at beboere kan påkalle ansatte må det investeres i nytt signalsystem. Eksisterende anlegget er gammelt og utdatert. Deler til anlegget produseres ikke mer slik at oppstår det feil kan dette nedfører at beboerne er uten slik tilkalling i en større periode. 800000								
	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**800 000**	**0**	**0**	**0**	**800 000**
Sum lån					**-800 000**	**0**	**0**	**0**	**-800 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**2 400**	**17 760**	**13 584**	**13 008**	**46 752**
Sum avdrag					**0**	**32 000**	**32 000**	**32 000**	**96 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**2 400**	**49 760**	**45 584**	**45 008**	**142 752**

Tiltak	033: 523 - Omsorgsboliger								
Beskrivelse	For å få full effekt av omorganiseringen i TU tjenesten må det bygges ny omsorgsbolig slik at Solsikken og Malenaveien kan samlokaliseres. For å dekke dagens behov må vi ha 10 leiligheter. I tillegg til 2 eller 3 avlastningshybler. For å dekke fremtidig behov bør det bygges to leiligheter ekstra. Den eksisterende boligmassen (Solsikken og Malenaveien) bygges om til omsorgsboliger til eldre.								
	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**0**	**500 000**	**30 000 000**	**0**	**30 500 000**
Sum lån					**0**	**-500 000**	**-30 000 000**	**0**	**-30 500 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**0**	**2 500**	**161 543**	**702 126**	**866 169**
Sum avdrag					**0**	**0**	**12 500**	**762 500**	**775 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**0**	**2 500**	**174 043**	**1 464 626**	**1 641 169**

Tiltak	035: 523 - Forprosjekt rehab. barneskolen								
Beskrivelse	Det legges inn 200.000 i drifta til forprosjekt rehabilitering barneskolen. For å synliggjøre at det trenges flere ting på barneskolen legges det inn 4 millioner i 2019.								
	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**0**	**4 000 000**	**0**	**0**	**4 000 000**

Sum lån					**0**	**-4 000 000**	**0**	**0**	**-4 000 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**0**	**20 000**	**92 333**	**77 000**	**189 333**
Sum avdrag					**0**	**0**	**100 000**	**100 000**	**200 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**0**	**20 000**	**192 333**	**177 000**	**389 333**

Tiltak	**034: 523 - Forprosjekt rehab. svømme- og idrettshall**								
Beskrivelse									
	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**0**	**10 000 000**	**0**	**0**	**10 000 000**
Sum lån					**0**	**-10 000 000**	**0**	**0**	**-10 000 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**0**	**50 000**	**230 833**	**192 500**	**473 333**
Sum avdrag					**0**	**0**	**250 000**	**250 000**	**500 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**0**	**50 000**	**480 833**	**442 500**	**973 333**

Tiltak	**032: 523 - Ventilasjonsanlegg anleggsseksjonen**								
Beskrivelse	Anleggseksjonen sliter med gammelt ventilasjonsanlegg i bygget som ikke ivaretar dagens krav/forskrifter.								
	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**900 000**	**0**	**0**	**0**	**900 000**
Sum lån					**-900 000**	**0**	**0**	**0**	**-900 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**4 500**	**20 776**	**17 326**	**16 876**	**59 478**
Sum avdrag					**0**	**22 500**	**22 500**	**22 500**	**67 500**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**4 500**	**43 276**	**39 826**	**39 376**	**126 978**

Tiltak	**028: 528 - Fortsettelse renovering vannledninger**								
Beskrivelse	Ihht vedtatt rehabiliteringsplan.								
	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående

					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**4 000 000**	**4 000 000**	**4 000 000**	**0**	**12 000 000**
Sum lån					**-4 000 000**	**-4 000 000**	**-4 000 000**	**0**	**-12 000 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**20 000**	**112 333**	**189 333**	**244 333**	**565 999**
Sum avdrag					**0**	**100 000**	**200 000**	**300 000**	**600 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**20 000**	**212 333**	**389 333**	**544 333**	**1 165 999**

Tiltak	**029: 529 - Fortsettelse renovering avløpsledninger**
Beskrivelse	Ihht vedtatt rehabiliteringsplan.

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**4 000 000**	**4 000 000**	**4 000 000**	**0**	**12 000 000**
Sum lån					**-4 000 000**	**-4 000 000**	**-4 000 000**	**0**	**-12 000 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**20 000**	**112 333**	**189 333**	**244 333**	**565 999**
Sum avdrag					**0**	**100 000**	**200 000**	**300 000**	**600 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**20 000**	**212 333**	**389 333**	**544 333**	**1 165 999**

Tiltak	**017: 530 - LED-lys veier**
Beskrivelse	Veilysene i Skoleveien og Klaus Dreyersvei er gamle og trengs utskifting estimert pris kr. 120.000,-

	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**300 000**	**0**	**0**	**0**	**300 000**
Sum lån					**-300 000**	**0**	**0**	**0**	**-300 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**900**	**6 660**	**5 094**	**4 878**	**17 532**
Sum avdrag					**0**	**12 000**	**12 000**	**12 000**	**36 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**900**	**18 660**	**17 094**	**16 878**	**53 532**

Tiltak	**023: 559 - Ny kirkegård**

Beskrivelse	Utbygging av ny kirkegård ihht tilbud fra 2016 8.000.000,-								
	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**1 000 000**	**0**	**0**	**0**	**1 000 000**
Sum lån					**-1 000 000**	**0**	**0**	**0**	**-1 000 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**5 000**	**23 083**	**19 250**	**18 750**	**66 083**
Sum avdrag					**0**	**25 000**	**25 000**	**25 000**	**75 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**5 000**	**48 083**	**44 250**	**43 750**	**141 083**

Tiltak	**020: 562 - Nytt grusdekke Simavågveien**								
Beskrivelse	Simavågvegen er i en slik forfatning at her må det legges nytt grusdekke.								
	Totalt	Investert	Tidligere brukt	Brukt i år	2019	2020	2021	2022	Gjenstående
					2019	2020	2021	2022	Totalt
Sum investeringer					**600 000**	**0**	**0**	**0**	**600 000**
Sum lån					**-600 000**	**0**	**0**	**0**	**-600 000**
Netto finansiering nye tiltak					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum renter					**3 000**	**13 700**	**11 100**	**10 500**	**38 300**
Sum avdrag					**0**	**30 000**	**30 000**	**30 000**	**90 000**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**3 000**	**43 700**	**41 100**	**40 500**	**128 300**

Sum driftskonsekvenser for alle tiltak									
Sum renter					**111 022**	**693 436**	**1 175 694**	**1 757 195**	**3 737 347**
Sum avdrag					**0**	**1 004 710**	**1 567 210**	**2 517 210**	**5 089 130**
Sum andre driftskonsekvenser					**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					**111 022**	**1 698 146**	**2 742 904**	**4 274 405**	**8 826 477**

Budsjettversjonsrapport: Rådmannens forslag investeringsbudsjett 2019-2022

	2019	2020	2021	2022
Netto investering i konsekvensjustert budsjett	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum finansieringsbehov nye tiltak	**26 469 000**	**22 500 000**	**38 000 000**	**0**
Sum fond	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum overført fra drift	**-875 000**	**0**	**0**	**0**
Sum lån	**-25 594 000**	**-22 500 000**	**-38 000 000**	**0**
Sum tilskudd	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum annet	**-2 500 000**	**0**	**0**	**0**
Netto finansiering nye tiltak	**-2 500 000**	**0**	**0**	**0**
Sum renter og avdrag beregnet drift	**111 022**	**1 698 146**	**2 742 904**	**4 274 405**
Sum andre driftskonsekvenser	**0**	**0**	**0**	**0**
Netto driftskonsekvenser	**111 022**	**1 698 146**	**2 742 904**	**4 274 405**
Valgte tiltak				
Valgte tiltak	**26 469 000**	**22 500 000**	**38 000 000**	**0**
502 - Kjøp av aksjer i KLP	***875 000***	***0***	***0***	***0***
519 - Bil hjemmetjenesten	***200 000***	***0***	***0***	***0***
519 - Bil teknisk etat	***200 000***	***0***	***0***	***0***
519 - Bil vaskeriet	***350 000***	***0***	***0***	***0***
519 - Kjøpe ut truck fra leasingavtale	***150 000***	***0***	***0***	***0***
523 - Asfalt skoleplassen	***200 000***	***0***	***0***	***0***
523 - Drenering Eidekroken bhg	***150 000***	***0***	***0***	***0***
523 - EPC helsesenteret	***4 000 000***	***0***	***0***	***0***
523 - HMS-tiltak idrettshallen	***300 000***	***0***	***0***	***0***
523 - Utelys kulturhuset	***130 000***	***0***	***0***	***0***
523 - Maling av Skjervøy kirke	***250 000***	***0***	***0***	***0***
523 - Nye vinduer rådhuset gammel del	***250 000***	***0***	***0***	***0***
523 - Nytt kjøkken helsesenteret	***6 700 000***	***0***	***0***	***0***
523 - Ombygging rådhus 2	***294 000***	***0***	***0***	***0***
523 - Salg av Solstua barnehage	***0***	***0***	***0***	***0***
523 - Teknisk utstyr til vaskeriet	***320 000***	***0***	***0***	***0***
523 - Forprosjekt renovering barneskolen	***200 000***	***0***	***0***	***0***
523 - Forprosjekt renovering idretts- og svømmehall	***300 000***	***0***	***0***	***0***
523 - Nytt signalsystem for sykesenger helsesenteret	***800 000***	***0***	***0***	***0***
523 - Omsorgsboliger	***0***	***500 000***	***30 000 000***	***0***
523 - Forprosjekt rehab. barneskolen	***0***	***4 000 000***	***0***	***0***
523 - Forprosjekt rehab. svømme- og idrettshall	***0***	***10 000 000***	***0***	***0***
523 - Ventilasjonsanlegg anleggsseksjonen	***900 000***	***0***	***0***	***0***
528 - Fortsettelse renovering vannledninger	***4 000 000***	***4 000 000***	***4 000 000***	***0***
529 - Fortsettelse renovering avløpsledninger	***4 000 000***	***4 000 000***	***4 000 000***	***0***
530 - LED-lys veier	***300 000***	***0***	***0***	***0***
559 - Ny kirkegård	***1 000 000***	***0***	***0***	***0***
562 - Nytt grusdekke Simavågveien	***600 000***	***0***	***0***	***0***
Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen				

Ikke valgte tiltak	**0**	**0**	**0**	**0**
523 - Arnøyhamn skole	700 000	0	0	0
523 - Ferdigstillelse av menighetssal i Strandveien 50H	1 000 000	0	0	0
523 - Tak idrettshall og svømmehall	1 700 000	0	0	0
523 - Utskifting av gjestebrygge	1 030 000	0	0	0
523 - Årviksand barnehage	1 150 000	0	0	0

Skjervøy kommune

Arkivsaknr: 2015/735 -23
Arkiv:
Saksbehandler: Cissel Samuelsen
Dato: 29.11.2018

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
65/18	Kommunestyret	12.12.2018

Revidert avtale om brannvernsamarbeid i Nord-Troms - kommunene Kvænangen, Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord og Lyngen

Henvisning til lovverk:
LOV-2002-16-14-20 Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsloven)
https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2002-06-14-20

Vedlegg

1 Samarbeidsavtale-Nord-Troms Brannvesen - revidert_231118-m Lyngen kommun... (00000003)

Rådmannens innstilling

Ny avtale om brannvernsamarbeidet i Nord-Troms mellom kommunene Lyngen, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen godkjennes. Avtalen trer i kraft fra 1.1.19. Vedtaket forutsetter positivt vedtak i Lyngen kommunestyre, desember 2018.

Saksopplysninger

Brannvernsamarbeidet i Nord-Troms ble etablert 1.1.15. I første fase av samarbeidet omfattet dette felles brannsjef, leder forebyggende, branningeniør og 3 feiere. Ihht kommunestyrevedtak 29/18 utvides samarbeidet fra 1.1.19 med en 100% stilling som beredskapsleder. Nå ønsker Lyngen kommune å være tilsluttet brannvernsamarbeidet i Nord-Troms fra 01.01.19.
Dette er enstemmig vedtatt i formannskapet i Lyngen 15.11.18. Saken skal videre opp i kommunestyret 18/19 desember for endelig behandling.

Styret i Nord-Troms Brannvernsamarbeid har ingen innvendinger mot dette og er positiv til utvidet samarbeid i regionen. Dette vil gi en økonomisk gevinst med optimal tjenesteyting.

Kommunene er i henhold til Brann- og eksplosjonsvernloven § 9 samt Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen, pålagt å ha et brannvesen som skal ivareta brannforebyggende og beredskapsmessige oppgaver.
Kommunens oppgaver etter brannvernlovens § 11 kan helt eller delvis overtas av et annet brannvesen, jf. § 15. Kommunene skal sikre at brannvesenet er organisert og bemannet med personell som har tilstrekkelig kompetanse i forhold til de oppgaver de er tillagt.

Ny dimensjoneringsforskrift
Regjeringen har gitt direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) i oppdrag å legge frem forslag til nye krav i forskrift om organisering av brannvesen (dimensjoneringsforskriften) som er tilpasset større brannsamarbeid og ny utdanningsmodell for brann- og redningspersonell. Blant annet skal følgende vurderes:

- Krav om ledelse på heltid, både når det gjelder brannsjef og lederfunksjoner innenfor forebygging og beredskap
- Krav om å etablere fagmiljøer som gir bred kompetanse og god kunnskapsutvikling innenfor forebygging, håndtering av hendelser og samvirke med andre beredskapsaktører
- Kompetansekrav til forebyggende personell som er tilpasset krav i forskrift om brannforebygging
- Krav til kompetanse som er tilpasset kommende utdanningsmodell for brann- og redningspersonell
- Krav som sikrer at ressursene til et brann- og redningsvesen kan forflyttes og brukes nasjonalt dersom det er behov for det.

Utkast til ny dimensjoneringsforskrift ble lagt fram for Justisdepartementet 01.11.17, og forskriften sendes videre ut på høring etter at departementet har behandlet saken.

Det betyr i praksis at om ny dimensjoneringsforskrift blir vedtatt med dagens forslag, så blir alle kommuner pålagt lederstillinger på heltid *(leder brann- og redningsvesenet, leder forebyggende, leder innsats og leder beredskap)* Flere kommuner bør samarbeide om å oppfylle kravene til lederstillingene.

Lederen av brann- og redningsvesenet skal ha en stedfortreder.

Kommune	Fast del	Variabel	Sum fordeling
Lyngen	2 800 000,00	-	2 800 000,00
Kåfjord	2 800 000,00	-	2 800 000,00
Skjervøy	2 800 000,00	-	2 800 000,00
Nordreisa	2 800 000,00	-	2 800 000,00
Kvænangen	2 800 000,00	-	2 800 000,00
Kontrollsum	14 000 000,00		14 000 000,00

Tabellen viser total kostnad på faste heltidsstillinger etter ny dimensjoneringsforskrift for alle kommuner uten samarbeid

Ny utdanningsreform
Den offentlige fagskolen planlegges etablert med studiestart høsten 2019.
Ny utdanning har som mål at alle brannkonstabler, uavhengig om de jobber hel- eller deltid, skal ha kompetanse til å løse primæroppgavene til brann- og redningsvesenet.

Arbeidet med utvikling av en ny deltidsutdanning er i startgropa, og vil dra veksler på kunnskap og erfaringer fra arbeidet med etablering av fagskole i Tjeldsund. Den nye utdanningen av deltidspersonnel skal være fleksibel, både når det gjelder praktisk og teoretisk undervisning.

Innsatstid

Regjeringen foreslår at dagens krav til brann- og redningsvesenets innsatstid skal opprettholdes, se figur 5.3 Dette skal sikre fortsatt lokal tilstedeværelse av brannmannskaper og ressurser.

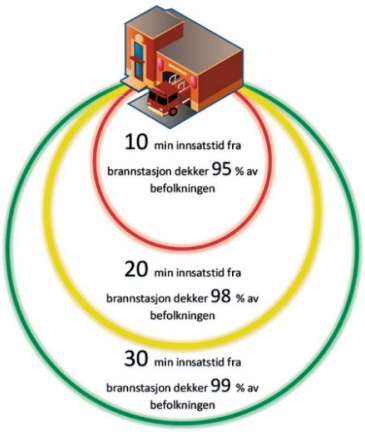

Figur 5.3 Innsatstid i brann- og redningsvesenet (DSB)

Felles brannberedskap skal sikre samarbeidskommunene lik pris på tjenester som utføres av brannvernsamarbeidet. Samarbeidet skal ha felles økonomiske mål innenfor de krav som stilles i lov og forskrift. Dette vil gi optimal tjenesteyting for regionen.

520-IKS-BRANN

Utvidelse av brannvernsamarbeidet gir stordriftsfordeler. Totalkosten på ansvar 520 blir uendret før og etter utvidelse av brannvernsamarbeidet, her fordeles kostnaden 40% fast og 60% etter innbyggertall jfr. samarbeidsavtalen. Resultatet gir en økonomisk gevinst pr. kommune jfr. tabellen under.

520-IKS-BRANN

KOMMUNE	BUDSJETT 2018	BUDSJETT 2019
1938 – Lyngen		483 668
1940 – Kåfjord	508 426	405 404
1941 – Skjervøy	613 256	488 750
1942 – Nordreisa	866 894	690 405
1943 – Kvænangen	394 391	314 741
SUM	**2 382 967**	**2 382 967**

Kostnader forbundet med alternativ etter dimensjoneringskravet med kostnadsfordeling, 40 % av totalkostnaden fordeles fast, 60 % fordeles etter innbyggertall i den enkelte samarbeidskommune pr. 01.07 hvert år.

530-IKS-BRANN

Utvidelse av brannvernsamarbeidet gir stordriftsfordeler. Totalkosten på ansvar 530 øker med 293 528 kr. etter utvidelse av brannvernet. Samarbeidet utvides med en feierressurs, til totalt fire. Kostnaden pr. røykløp reduseres ifra **376** kr. til **362** kr. etter utvidelse av brannvernsamarbeidet. Resultatet blir en økonomisk gevinst pr. kommune jfr. tabellen under.

530-IKS-FEIERTJENESTE

KOMMUNE	BUDSJETT 2018	BUDSJETT 2019
1938 – Lyngen		698 302 *(362 pr. røykløp)*
1940 – Kåfjord	459 539 *(376 pr. røykløp)*	443 453 *(362 pr. røykløp)*
1941 – Skjervøy	545 655 *(376 pr. røykløp)*	463 725 *(362 pr. røykløp)*
1942 – Nordreisa	780 352 *(376 pr. røykløp)*	935 414 *(362 pr. røykløp)*
1943 – Kvænangen	356 084 *(376 pr. røykløp)*	375 034 *(362 pr. røykløp)*
SUM	**2 622 400**	**2 915 928**

Feiertjenesten er innenfor selvkostområdet med kostnadsfordeling etter antall røykløp i den enkelte kommune pr. 01.07 hvert år.

Prisen pr. røykløp 2019 reduseres ifra 376 til 362,- eks. mva.

540-IKS-BEREDSKAP

Utvidelse av brannvernsamarbeidet gir stordriftsfordeler. Totalkosten på ansvar 540 blir uendret før og etter utvidelse av brannvernsamarbeidet, her fordeles kostnaden 40% fast og 60% etter innbyggertall jfr. samarbeidsavtalen. Resultatet gir en økonomisk gevinst pr. kommune jfr. tabellen under.

540-IKS-BEREDSKAP*(LEDER)*

KOMMUNE	BUDSJETT 2018	BUDSJETT 2019
1938 – Lyngen		166 893,-
1940 – Kåfjord	175 436	139 888,-
1941 – Skjervøy	211 609	168 647,-
1942 – Nordreisa	299 129	238 230,-
1943 – Kvænangen	136 088	108 604,-
SUM	**822 262**	**822 262,-**

Kostnader forbundet med alternativ etter dimensjoneringskravet med kostnadsfordeling, 40 % av totalkostnaden fordeles fast, 60 % fordeles etter innbyggertall i den enkelte samarbeidskommune pr. 01.07 hvert år.

Organisering av brannberedskapen i Nord-Troms

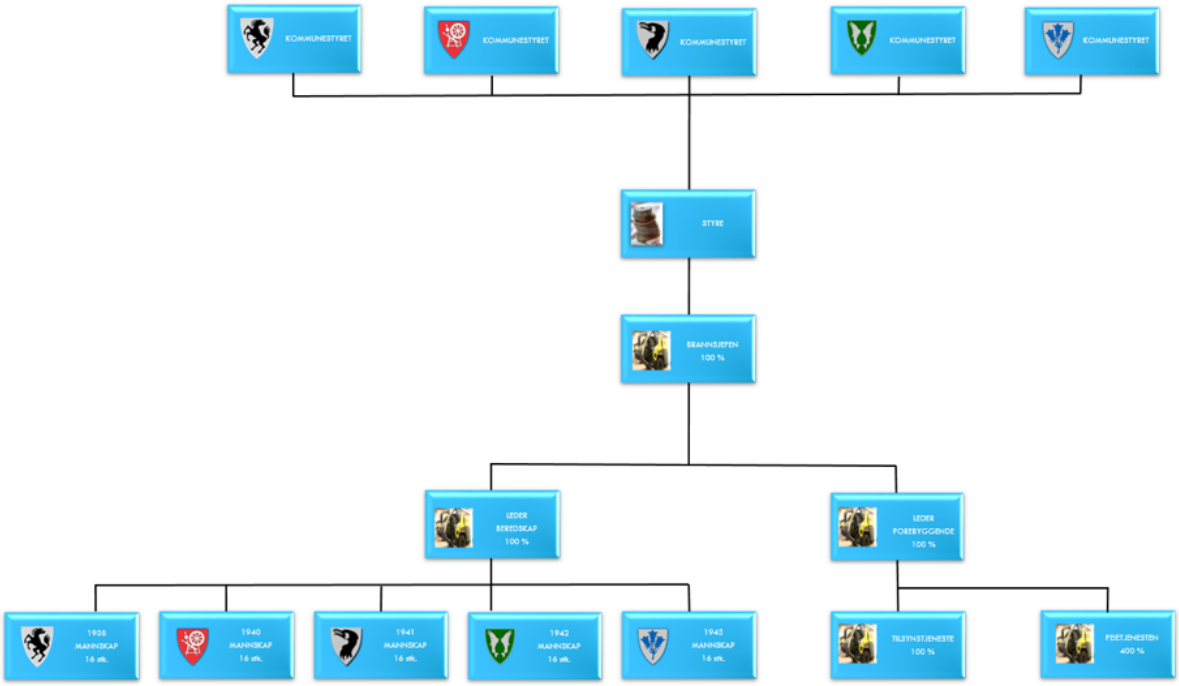

Framtidig organisering av brannberedskapen i Nord-Troms

Vurdering

Det er positivt at kommunene i Nord-Troms søker å løse oppgavene internt i regionen i stedet for at tjenester kjøpes fra storkommune (her: Tromsø). På den måten styrkes kompetanse i regionen.

Det gir en økonomisk gevinst at 5 kontra 4 kommuner deler på heltidsstillinger, slik tabellene i saksframlegget viser. For Skjervøy kommune vil utvidelsen medføre en kostnadsreduksjon på ca 167 000. I tillegg går feieravgiften ned. Pris pr røykløp, slik det er satt opp av brannsjefen, gir ikke den nøyaktige prisen for Skjervøy. Interne innfordringsutgifter knytta til feieavgift samt eget selvkostregnskap må også tas hensyn til ved prissetting. Nøyaktig pris fastsettes i budsjettet.

Utfordringa med en utvidelse av samarbeidet er at de ansatte i heltidsstillingene skal ivareta brannvern og brannberedskap i et større geografisk område. Mye av arbeidet er av administrativ og organisatorisk art, og kan gjøres fra kontorsted. Noe mer reising vil utvidelsen likevel medføre.

Avtale om brannvernsamarbeid

Mellom

Kommunene Lyngen, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen

1 Intensjon

Kommunene er i henhold til Brann- og eksplosjonsvernloven § 9 samt Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen, pålagt å ha et brannvesen som skal ivareta brannforebyggende og beredskapsmessige oppgaver. Kommunens oppgaver etter brannvernlovens § 11 kan helt eller delvis overtas av et annet brannvesen, jfr. § 15. Kommunene skal sikre at brannvesenet er organisert og bemannet med personell som har tilstrekkelig kompetanse i forhold til de oppgaver de er tillagt. Brannsamarbeidet skal jobbe for et trygt og godt samfunn, med fokus på forebyggende og beredskapsrelaterte oppgaver.

2 Formål

Samarbeidsavtalen skal sikre at samarbeidskommunene tilfredsstiller de lovkrav som stilles jfr. Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver *(brann- og eksplosjonsvernloven)*

3 Målsetting

Hovedmålsettingen for denne samarbeidsavtalen vil være å få en optimal utnyttelse av brannvernressursene. Dette vil medføre økt kompetanse og kapasitet for de lovpålagte brannvernoppgavene i samarbeidskommunene og vil gjøre seg gjeldende innenfor forebyggende og beredskapsrelaterte arbeidsoppgaver. Samarbeidet vil kunne stille med fagkompetanse og erfaring innen brannfaglige oppgaver.

4 Organisering og administrativ plassering

Kommunestyret er det øverste organet i kommunen, kommunestyrets myndighet delegeres til administrasjonssjef (rådmann) og videre til brannsjefen etter kommunelovens system, jf. kommunelovens § 6.

Gjennom delegasjonsfullmakt gitt av det enkelte kommunestyret vil brannsjefen utøve sine arbeidsoppgaver og plikter etter gitt lovverk.

Samarbeidet organiseres som et Vertskommunesamarbeid etter kommunelovens § 28-1a / § 28-1 e. Samarbeidsavtalen.

Styret i samarbeidstiltaket utgjøres av rådmennene/administrasjonssjefene i samarbeidskommunene. Styrets leder velges av styre for to år av gangen.

Samarbeidstiltaket er ikke ett eget rettssubjekt. Vertskommunen har arbeidsgiveransvaret for de ansatte og er juridiske ansvarlig. Nødvendig samling organiseres av brannsjefen. Brannsjefen er daglig leder og rapporterer til styret. Antallet ansatte fremkommer gjennom punkt 5 og 6 i avtalen.

4.1 Delegert myndighet i samarbeidskommunene

Kommunestyret i Lyngen, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen delegerer med denne avtalen oppgaver etter Brann- og eksplosjonsvernloven til rådmannen. Rådmannen/Administrasjonssjefen videre delegerer sin myndighet til brannsjefen.

5 Samarbeidsområder

Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen åpner for utstrakte samarbeidsformer på samtlige områder innen brannfaglige arbeidsoppgaver. Samarbeidsområder som følger av denne avtale er basert på de lovpålagte oppgavene som følger av Brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter.

5.1 Brannsjef

Brannsjefen har ansvaret for å gjennomføre brannvesenets oppgaver etter brannvernlovgivningen. Brannsjefen skal legge til rette for at de lovbestemte arbeidsoppgavene, jf. Brann- og eksplosjonsvernlovens § 11, planlegges og utføres på en tilfredsstillende måte. Brannsjefens ansvar og plikter i forbindelse med forebyggende oppgaver fremgår av Brann- og eksplosjonsvernloven. Brannsjefen har rett til å uttale seg i brann faglige spørsmål, og uttalelsen skal følge saken til besluttende organ.

5.2 Dimensjonering

Samarbeidet inneholder følgende stillingshjemler:

100 % brannsjef
100 % leder forebyggende *(varabrannsjef)*
100 % forebyggende personell
400 % feier personell
100 % leder beredskap

Stillinger følger krav gitt i dimensjoneringsforskriftene og endringer legges fram for godkjenning i styret.

5.3 Brannsjefens stedfortreder

Brannsjefens stedfortreder har samme myndighet som brannsjefen og skal til enhver tid kunne løse de arbeidsoppgavene som ligger til brannsjefen.

5.4 Alarmering/radiosamband
Samarbeidskommunene skal ha utstyr for formidling av alarmmeldinger fra nødalarmeringssentral og direkte til innsatspersonellet. Videre ha inngått avtale om varsling av brann og ulykker ifra en nødalarmeringssentral.

5.5 Forebyggende brannvern
Arbeidsoppgavene i forbindelse med forebyggende brannvern inngår i forebyggende avdeling i brannsamarbeidet.

Denne avdeling vil stå ansvarlig for planlegging, gjennomføring og evaluering av brannforebyggende arbeidsoppgaver i den enkelte samarbeidskommune. Forebyggende avdeling skal utføre brannteknisk saksbehandling for brannsjefen etter Brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter.

5.5.1 Arbeidsplan
Hvert kalenderår skal brannsjefen, sammen med avdelingene, utarbeide nødvendige planer for aktivitet innenfor lovpålagte arbeidsoppgaver jfr.§11. Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver.

5.5.2 Tilsyn av særskilte brannobjekt
Forebyggende avdeling i brannsamarbeidet skal utføre tilsyn for den enkelte kommune i henhold til Brann- og eksplosjonsvernlovens § 13.

5.5.3 Informasjonsvirksomhet
Informasjonsplikten ihht. Brannvernloven § 11 og forskrift om brannforebygging ivaretas av samarbeidet.

5.5.4 Feiing og tilsyn med fyringsanlegg
Brannsamarbeidet skal utføre de arbeidsoppgaver som den enkelte kommune er pliktet til gjennom forskrift om brannforebygging. Tjenesten skal utføres i henhold til de faglige normer/standarder som til enhver tid gjelder.

Feiertjenesten ligger under forebyggende avdeling og rapporterer til leder forebyggende. Brannsamarbeidet jobber etter forskrift om brannforebygging.

5.6 Beredskap
Denne avdelingen vil stå ansvarlig for planlegging, gjennomføring og evaluering av beredskapsrelaterte oppgaver for den enkelte samarbeidskommune. Beredskapsavdeling skal utføre brann og redningsoppgaver for brannsjefen etter Brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter.

5.6.1 Øvelse/opplæring av beredskap
Beredskapsavdelingen er ansvarlig for øvelser og opplæring som ivaretar den enkelte samarbeidskommunes interesser.

5.7 Felles innkjøpsordninger
Gjennom denne avtalen vil brannsamarbeidet inngå felles rammeavtaler for innkjøp. Rammeavtalene forhandles frem for å ivareta kvalitet, pris, betalingsbetingelser.

6.0 Fordeling av kostnader
Kostnader etter denne avtalen fordeles ihht. Regnskap og fordelingsnøkkel
40 % av totalkostnaden fordeles fast mellom samarbeidskommunene.
60 % fordeles etter innbyggertall i den enkelte samarbeidskommune pr. 01.07 hvert år

Samarbeidskommunene forplikter seg til å stå for kostnader knyttet til godkjent kontorlokale med tilfredsstillende infrastruktur for stillinger som er lokalisert i egen kommune.

Samarbeidskommunene forplikter seg til å stå for kostnader knyttet til godkjent lokalitet for lokal brannberedskap *(brannstasjon, branngarasje, depot)* i egen kommune.

Samarbeidskommunene forplikter seg til å stå for kostnader knyttet til investering i egen kommune. Forslag til investeringer legges fram for brannsjefen og behandles av styret før det legges fram for kommunestyrene.

Brannsjefens forslag til budsjett og økonomiplan for brannvernområdet i den enkelte kommune og i samarbeidet behandles av styret i brannsamarbeidet.

6.1 Feiing og tilsyn med fyringsanlegg
Kostnader etter denne avtalen fordeles etter antall røykløp pr. 01.07 hvert år i den enkelte kommune.
Feiertjenesten fordeles etter selvkostprinsippet. Kommunene krever inn gebyr sammen med andre kommunale gebyr. Brannvernsamarbeidet administrerer grunnlaget for fakturering.

7 Evaluering
Det skal årlig avholdes evalueringsmøte for eventuelt å forbedre avtalen.
Brannsjefen samordner evalueringen. Evalueringen legges inn som en del av årsmeldingen.

8. Oppsigelse
Oppsigelse er minimum 12 måneder. Uttreden skjer pr. 01.01. Oppsigelse av avtalen vedtas av kommunestyret.

9. Ikrafttreden

Avtalen gjelder fra 01.01.19 og er vedtatt i:

Kommunestyre, Lyngen	sak 0000/18 – 00.12.18
Kommunestyre, Kåfjord	sak 0000/18 – 00.12.18
Kommunestyre, Nordreisa	sak 0000/18 – 00.12.18
Kommunestyre, Skjervøy	sak 0000/18 – 00.12.18
Kommunestyre, Kvænangen	sak 0000/18 – 00.12.18

Lyngen kommune, den

_____

Rådmann

Kåfjord kommune, den

_____

Rådmann

Skjervøy kommune, den

_____

Rådmann

Nordreisa kommune, den

_____

Rådmann

Kvænangen kommune, den

_____

Administrasjonssjef

Skjervøy kommune

Arkivsaknr: 2018/369 -11
Arkiv: 141
Saksbehandler: Cissel Samuelsen
Dato: 03.12.2018

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
66/18	Kommunestyret	12.12.2018

Kommuneplanens samfunnsdel - endelig forslag til planprogram

Henvisning til lovverk:
https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71/KAPITTEL_2-4-2#KAPITTEL_2-4-2,
§§11-2, 11-3, 11-12 og 11-13

Vedlegg
1 Kommuneplanens samfunnsdel til k-styret etter møtet 28.11 endelig forslag
2 878868 (1)
4 Høring Samfunnsplan
5 Uttalelse fra Kystverket - Høring planprogram - Kommuneplanens samfunnsdel - Skjervøy kommune - Troms fylke (1)
6 SVAR_ HØRING - FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL - SKJERVØY KOMMUNE (1)
7 Svar på høring planprogram Kåfjord kommune

Rådmannens innstilling

Kommunestyret gjør slikt vedtak:

Forslag til planprogram for kommuneplanens samfunnsdel godkjennes.

Saksopplysninger

Planprogrammet for kommuneplanens samfunnsdel har blitt til gjennom en omfattende prosess. Formannskapet har vært involvert i en tidlig fase (tema i formannskapet 18.4.18), der formannskapets medlemmer bidro aktivt med forslag til tema/undertema. Deretter har forslaget vært gjennom en innspillsrunde i regionalt planforum, der både Troms Fylkeskommune, Fylkesmannen og flere sektormyndigheter var representert. Høringsforslag til planprogram ble vedtatt i formannskapet i sak 44/18, 12.9.18. I henhold til plan og bygningsloven §11-13 skal kommunestyret fastsette et endelig planprogram.

Forslag til planprogram har ligget 6 uker ute på høring. Høringsfrist var 31.10. Det kom inn 5 høringssvar innenfor fristen, mens ett svar er datert 8.11. Høringssvar er mottatt fra:
Fylkesmannen
Troms Fylkeskommune
Sametinget
Kystverket
Skjervøy SV
Kåfjord kommune (svar datert 8.11. –er tatt med her)

Både Fylkesmannen og Troms Fylkeskommune har i sine innspill kommentert mangler i forhold til disposisjon (sidetall, innholdsfortegnelse, rekkefølge), noe som er retta opp i endelig forslag. De har også påpekt behovet for å utforme arealstrategier på bakgrunn av de behov som kommer fram i de ulike arbeidsgruppene. Dette er også ivaretatt i forslaget. Når det gjelder tema, påpeker Fylkesmannen at det økonomiske handlingsrommet bør tas med i planprogrammet. Det er tatt inn som et eget kapittel. Både Troms Fylkeskommune og Fylkesmannen foreslår flere tema/undertema – de som er tatt med i det endelige forslaget er naturbaserte næringer som landbruk/reindrift og naturmangfold. Undertema «vann» er også nærmere spesifisert med stikkord som sikkerhet, kvalitet og kapasitet.

Sametinget etterlyser i sitt høringssvar at planprogrammet synliggjør det samiske perspektivet, og det etterlyses utredninger. Det er ikke kapasitet til større utredninger nå, men planprogrammet har tatt inn tall fra manntallslista for 2017.I tillegg er reinbeitedistriktet ført opp på lista over medvirkningsaktører. På lista over tema/undertema er det ført opp «Tre stammers møte», kulturminner og naturbaserte næringer.

Kystverket gir i sitt høringssvar en oversikt over hva som er Kystverkets ansvar og hvilke tilskuddsordninger de forvalter. Når det gjelder innspill, henstiller de kommunen til å særlig se på maritim næring og samferdsel. Dette synliggjøres i temalista som «Transportbehov for mennesker og gods – med særlig fokus på maritim næring og reiseliv» + arealstrategier på sjø og land. De viser også til at planperioden må fastsettes. Det er gjort.

Skjervøy SV er det eneste politiske partiet som har sendt inn høringssvar, og flere av forslaga er innarbeidet i planporgrammet. Kompetanse er satt opp som et hovedtema – noe som også samsvarer med folkehelseoversikten, der lavt utdanningsnivå ble satt opp som fremste hovedutfordring. Skjervøy SV nevner eldreomsorg - den har allerede fått plass i planprogrammet. Arealbehov som følge av boligbygging vil bli ivaretatt i arealstrategien. Mht miljø er forsøpling, avfallshandtering og miljøovervåking satt inn under paraplyen «bærekraftig utvikling av naturen.» Til slutt er brukermedvirkning tatt med under inkludering og mangfold.

Kåfjord kommune kommenterer i sitt innspill at planprogrammet burde si noe om interkommunalt samarbeid. Dette er nå tatt med både i kapitlet «økonomisk handlingsrom» og i beskrivelsen av hvilken kompetanse og kapasitet kommunen tilbyr for å ivareta alle oppgaver.

Vurdering

Forslag til planprogram som nå foreligger, gir retning til det viktige arbeidet som skal skje i 2019: utarbeidelse av en samfunnsplan med viktige prioriteringer innenfor sentrale samfunnsområdet. Det vil være avgjørende for kvaliteten og relevansen at vi når fram og klarer å engasjere innbyggerne. Realisme bør være en fellesnevner for alle tema, da de veivalgene som gjøres skal gjenkjennes i framtidige budsjett- og økonomiplan.

Kommuneplanens samfunnsdel 2019 – 2030 planprogram

Innhold

1. Innledning 3
2. Økonomisk handlingsrom 4
3. Kunnskapsgrunnlag 5
4. Statistisk grunnlag for valg av tema/undertema 8

Befolkningssammensetning - aldersgrupper 9

Befolkningssammensetning – etnisitet 10

Næringsstruktur 11

Rekruttering til de to store sektorene: helse og utdanning 12

Boliger 13

Folkehelse 14

5. Visjoner, verdier og overordnede mål 15
6. De kommunale tjenestene – kommunen som organisasjon 18

7. Tema og undertema: 20
8. Organisering 23
9. Medvirkning 24
10. Framdriftsplan 25

1. Innledning

Skjervøy kommunes gjeldende samfunnsplan ble sist vedtatt i 1978!! Det har vært arbeidet med rulleringer etter den tid, men ingen helhetlig samfunnsplan er vedtatt på 40 år! Tida er derfor overmoden for å drøfte veivalg og strategier for det framtidige Skjervøysamfunnet. I forbindelse med behandling av den kommunale planstrategien vedtok kommunestyret i sak 1/17 at arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel skulle prioriteres.

Det stilles i dag strengere krav til at kommunene har planhierarkiet på plass, og at det kjøres grundige prosesser når planene utformes. Plan- og bygningsloven hjemler prosessen, som blant anna skal gi berørte parter muligheter for medvirkning. For kommuneplanens samfunnsdel betyr dette at innbyggere, både som enkeltindivid og som del av grupperinger, skal gis anledning til å komme med innspill og respondere på høringsforslag. Også myndigheter på statlig og fylkesnivå skal gis mulighet til medvirkning underveis.

Planprogrammet til kommuneplanens samfunnsdel er førsteetappen i planprosessen. Hovedformålet med planprogrammet er å:

- **Peke ut hovedområdene for planen** – en samfunnsplan kan inneholde svært mange tema og undertema, og det er derfor viktig å prioritere områder som er særlig relevante for Skjervøy kommune.
- **Legge en plan for medvirkning** – på hvilke måter skal innbyggere, ansatte, lag og foreninger med flere få mulighet til å bidra med innspill og respons?
- **Sette en tidsplan for prosessen fra start til mål**
- **Organisere planprosessen**

Det er viktig å være oppmerksom på at kommuneplanens samfunnsdel legger føringer på økonomiske prioriteringer. Det skal være kopling mellom planer og ressursbruk:

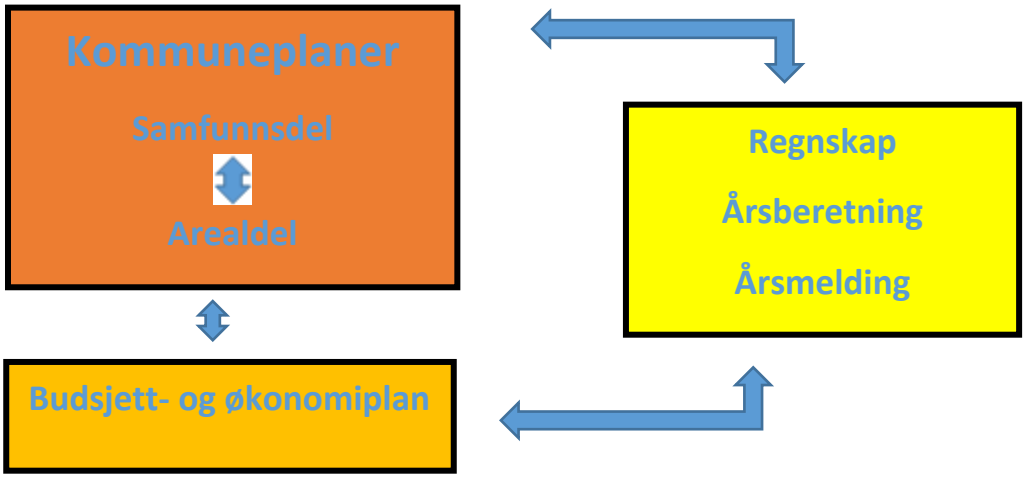

Det skal også være kobling mellom samfunnsdelen og arealdelen, der samfunnsdelen legger føringer for de arealdelen av planverket. Veivalgene som gjøres innenfor hvert emneområde i

samfunnsplanen, vil ha noen arealmessige konsekvenser som igjen vil føre til behov for revidering av kommuneplanens arealdel (se figur under).

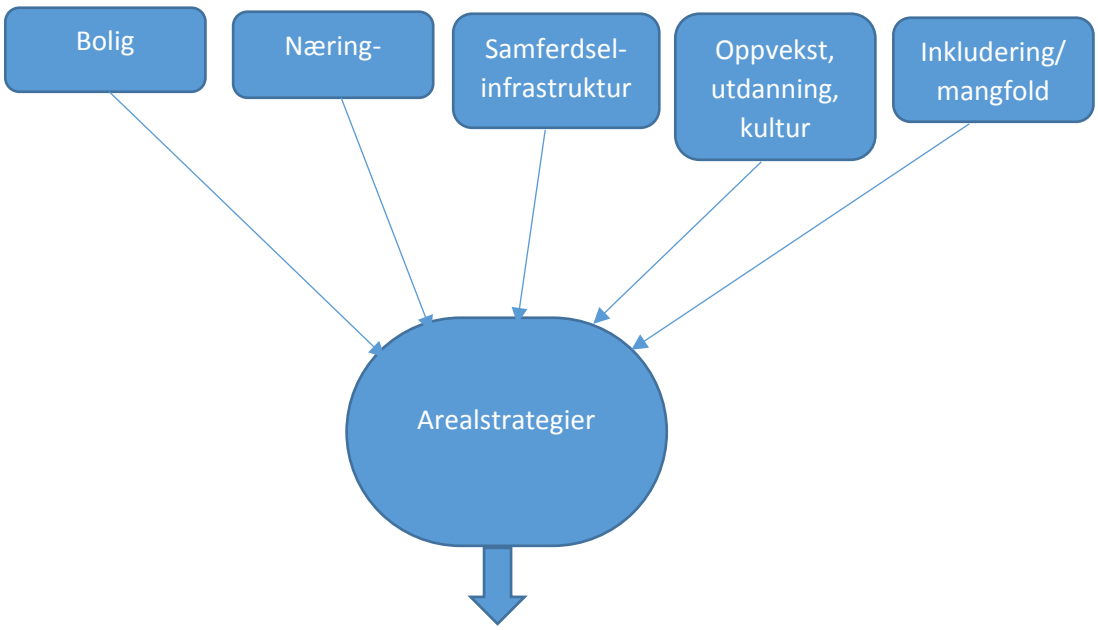

Revidering av kommuneplanens arealdel

2. Økonomisk handlingsrom

Viktige forutsetninger for kommunens økonomiske handlingsrom:

1) Rammeoverføringene fra staten
2) Skatteinngang
3) Makroøkonomisk utvikling – f.eks. rentenivå
4) Befolkningsøkning/-nedgang
5) Demografi

Alle de fem punktene henger sammen, og det er begrenset hvor stor påvirkningsmulighet kommunen har til å endre forutsetningene radikalt. De to-tre siste åra har skatteinngangen vært god, både nasjonalt og i kommunen, noe som har gitt gode netto driftsresultat i kommunene. Det forventes ikke samme positive utvikling i åra framover.

Hvordan norsk økonomi utvikler seg er mer usikker nå enn på lenge, da den også er avhengig av globale forhold (handelsbarrierer, interne EU-forhold, valutakurs m fl). Den største økonomiske risikoen for kommunen er et høyere rentenivå. Med en total gjeld på kr 325 mill. (tall for utgangen av 2018) gir f.eks. 1% renteøkning en årlig merkostnad på 2 mill.

Når det gjelder befolkningstallet i Skjervøy, har det vært stabilt på ca. 2900. Siste året viser en liten økning, og SSB forventer en svak økning fram mot 2030/2040. Demografisk vet vi at andelen av befolkninga som er 67 år og eldre øker atskillig sterkere enn den generelle økning av folketallet i kommunen. Dette innebærer at tjenestebehovet innen helsesektoren må forventes å øke i takt med demografiske endringer.

Overføring av nye oppgaver til kommunene, skjerping av krav til kvalitet på tjenester og fortsatt trykk på kommunesammenslåing vil også framover sette spesielt små kommuner under press.

Hvordan imøtekomme morgendagens krav innenfor morgendagens rammebetingelser, som ikke kan forventes være bedre enn dagens?

- Tjenestetilbud som når mange må prioriteres (ressursfordeling på flest mulig – mange får litt)
- Samarbeid med nabokommuner på enkelte tjenesteområder – særlig tjenester som krever spesialkompetanse og/eller tjenester som omfatter få personer
- Frivillighet – både organisert og uorganisert
- Innovasjon – ikke bare digitalisering, men også nytenking om hvordan tjenester ytes og organiseres, jfr. begrepet «samskapte tjenester» (se illustrasjon under).

Felles for alle vurderinger og prioriteringer framover er bærekraft: tiltak som foreslås i kommuneplanens samfunnsdel må være realistiske også ut ifra et økonomisk perspektiv.

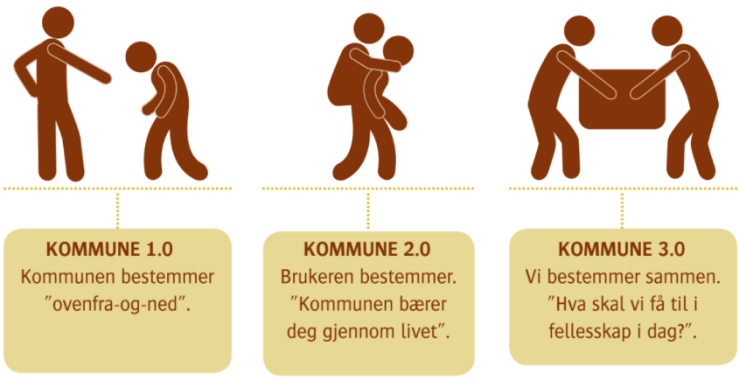

3. Kunnskapsgrunnlag

For å kunne stake ut veien framover, er vi avhengig av å ha et bilde at status. De siste to-tre åra har det vært gjennomført en rekke utredninger, særlig i forbindelse med kommunereformen. I tillegg ble det i 2017 gjort et grundig arbeid med å kartlegge svært mange faktorer som påvirker folkehelsa. Nettopp folkehelse er én av grunnsteinene i et samfunn, og resultater fra denne kartlegginga vil bli trukket inn i kommuneplanens samfunnsdel.

Her følger en oversikt over kunnskapsgrunnlaget for utarbeiding av kommuneplanens samfunnsdel:

Nasjonale føringer:

- Gode og effektive planprosesser
- Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling
- Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder

I tillegg foreligger det mange Stortingsmeldinger, andre utredninger og nasjonale planer som kommunens planverk må ta hensyn til. Her neves spesielt:
Meld. St. 18 (2016-2017): «Berekraftige byar og sterke distrikt – omhandler planprosesser som grunnlag for samfunnsutvikling.
Meld. St. 15 (2017-2018): «Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre» - setter fokus på et aldersvennlig samfunn.
Meld. St. 19 (2014 – 2015): Folkehelsemeldingen – mestring og muligheter (kommer ny i 2019).
Kompetanse for fremtidens barnehage (2017) – strategier for å høyne kompetansen
Meld. St. 21: (2016-17): Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen» – med vekt på kommunenes ansvar for kvaliteten i grunnskoleopplæringa

Regionale planer og strategier: (ikke uttømmende liste, men de som særlig er relevante)
Regional planstrategi – kunnskapsgrunnlaget 2015
Regional forvaltningsplan vannregion Troms 2016 – 2021
Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk 2016 – 2027

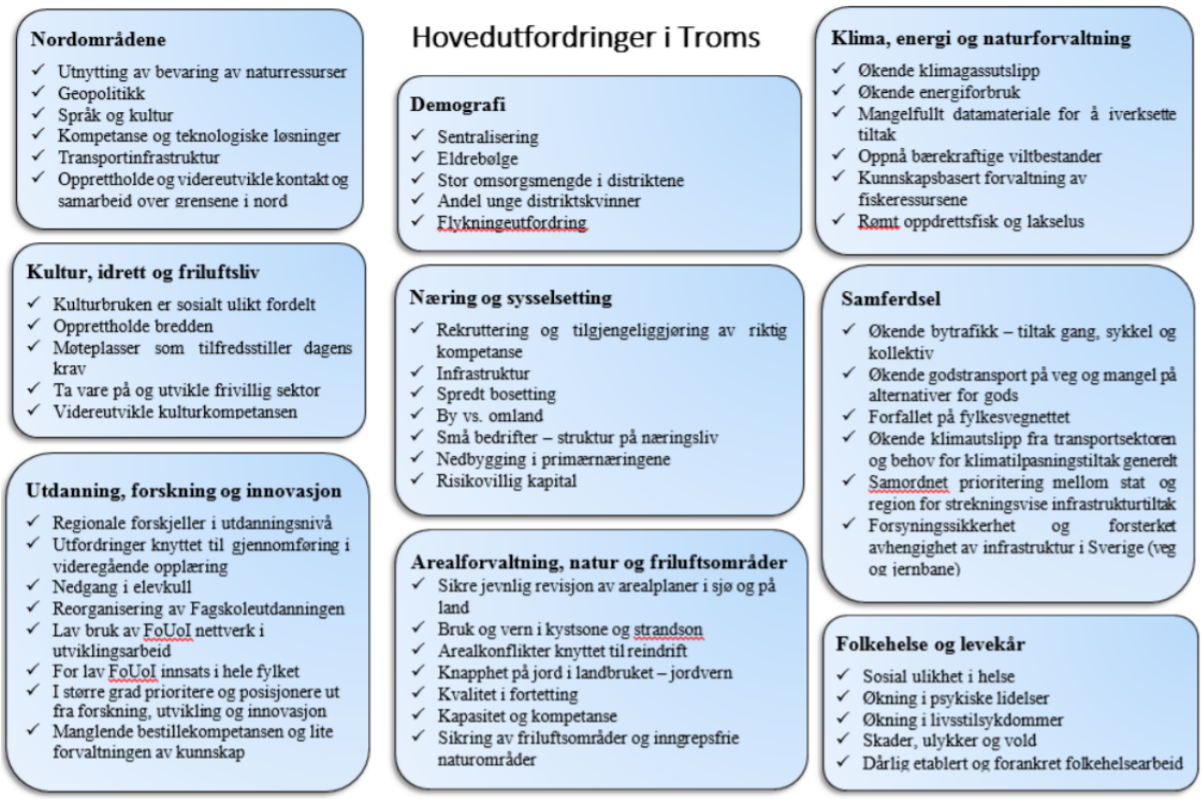

Som det framgår av oversikten ovenfor, er det et stort sammenfall av hovedutfordringer for hhv fylket og kommunen.

Fylkesplan for Troms 2014-2025
Særlig relevant her: Fylkets egen langsiktige «samfunnsplan» med situasjonsbeskrivelse, utfordringer og overordnede mål som skal legge føringer for videre styring, arbeid og planer. Utfordringene er som beskrevet i «Regional planstrategi – kunnskapsgrunnlaget 2015». Skjervøy må finne sin egen «vei».

Regional transportplan for Troms 2017-2029

Særlig relevant her: Et stort vedlikeholdsetterslep på fylkesvegnettet, tunell- og bru utbedring, uløste rassikringsoppgaver både på riks- og fylkesveg, strategisk utvikling av riksvegnett og videre utvikling av sentrale knutepunkt for sjøfart og lufttransport, samt overgangen lavutslipps kollektivtransport utgjør hovedutfordringene for Troms. Stram økonomi tilsier at man må opprettholde og utbedre den bestående infrastrukturen heller enn nye prosjekter. For Skjervøy vil sentrale utfordringer være sikring av næringstransport, utbedring av tuneller og bru samt rassikring.

Regional plan for handel og service i Troms 2016-2025

Særlig relevant her: den regionale planen regulerer etableringer av større handelsetableringer – disse skal i størst mulig grad ligge innenfor en definert sentrumssone, dette av hensyn til klima, miljø og landskapsvern. Skjervøy tettsted har status som senter for maritime funksjoner, men sentrum er ikke kartfesta. Det er likevel et overordna mål om å sentrere handelsfunksjoner.

Regionalplan for landbruk i Troms 2014-2025

Særlig relevant her: Det er mål om opprettholdelse og helst økning i aktivt jordbruksareal (dyrka/dyrkbar jord). Dette av hensyn til bevaring av kulturlandskap, slik at ikke landskapet gror igjen. Landbruk i nord har økt status som arktisk landbruk, noe som kan utnyttes innenfor reiselivet, bl.a. ved kortreist mat. Grønt reiseliv (turstier, løyper, naturguiding) og «Inn på tunet»-konsept for helse- og omsorgstjenester er aktuelle tiltak i den regionale planen, som også kan være/er aktuelle for Skjervøy kommune.

Strategi for maritim næringsutvikling i Troms

Særlig relevant her: Nærskipsfarten står for omtrent 50 % av omsetningen i næringen i Nord-Norge, Næringen er relativt sett liten i regionen målt mot andre landsdeler. Det er også lavere lønnsomhet enn i resten av landet på grunn av den store andelen av nærskipsfart, men det er forventet en vekst, både i volum og lønnsomhet. Selv om råvareressursene i stor grad befinner seg i Nord-Norge, har det meste av verdiskapningen blitt registrert andre steder i landet. I dag mangler Nord-Norge både kompetansemiljøene og den maritime næringsstrukturen som er nødvendig for å tiltrekke seg investeringer og etableringer fra bedriftene som opererer i havområdene utenfor Nord-Norge. Hovedutfordringen blir derfor å bygge opp kompetanse og infrastruktur som tiltrekker seg kapital slik at man kan få økt aktivitet. Nøkkelen blir samarbeid mellom alle aktører som skole, næringsliv og det offentlige.

Havbruksstrategi for Troms

Særlig relevant her: Hovedfokus for havbruksstrategien er å sikre videre vekst og utvikling i næringen. Havbruksnæringens utfordringer i Troms deles i 4 hovedkategorier. 1: areal og forvalting 2: sikre økonomiske ringvirkninger 3: utdanning og rekruttering, 4: forskning og utvikling i næringen. Leverandørindustrien tilknyttet næringa har et stort uforløst potensial for vekst i Troms. Skjervøy må identifisere sine hovedutfordringer for best å kunne legge til rette for videre vekst og utvikling, men veldig mye er bra her. Skjervøy er langt fremme på en rekke områder.

Strategiplan for videregående opplæring i Troms 2018-2021 «Samspill for læring»

Særlig relevant her: Man tar for seg strategier for å få best mulig læring, slik at flest mulig fullfører videregående opplæring. Det viktigste er et godt samarbeid mellom alle aktørene som er involvert i opplæringen.

Kommunale utredninger og planer (av nyere dato):

Interkommunal kystsoneplan for kommunene Nordreisa og Skjervøy 2014-2026
Kommuneplanens arealdel for Skjervøy kommune 2015-2027
Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2017-2025
Kommunereform – statusbilde for Skjervøy kommune 2016
Kommunal planstrategi for Skjervøy kommune 2016-19
Regional rekrutterings- og kompetanseplan 2016-2020 (Nord-Troms)
Ressursanalyse utarbeidet av Bedriftskompetanse, 2016
Ungdataundersøkelse, 2017
Oversikt over folkehelseutfordringer i Skjervøy kommune, 2017
Sjømatkommunen Skjervøy: Nord-Norges største havbrukskommune, 2017
Mer gods på sjø i Nord-Troms (godsstrømanalyse), gjennomføres i 2018.
Arnøya i Skjervøy kommune – på skredtoppen i Troms (Transportutvikling) 2018
Årsmelding 2017
Budsjett- og økonomiplan 2018-2021
Helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse 2017
Beredskapsplan 2018
Handlingsplan mot fattigdom 2014 – 2018
Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2016 – 2020
Plan for psykisk helsearbeid 2014 - 2018
Trygt og tilgjengelig – handlingsplan for skadeforebygging, sikkerhet og universell utforming 2015 - 2018
Kartlegging og verdisetting av friluftsområder i Skjervøy 2018
Kunnskapsløft i kulturminnevernet 2016 (rapport, krigsminner)
Nye retningslinjer i arbeid med flyktninger 2018
Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA) 2018 – gjelder nordre Arnøya, setter krav til at kommunens forvaltning av området ivaretar de kulturhistoriske verdiene best mulig
Skredfarekartlegging i Kåfjord og Skjervøy kommune, NVE 2018

Kunnskapsgrunnlaget som foreligger anses som tilstrekkelig for utarbeiding av kommuneplanens samfunnsdel. Det vil derfor ikke bli satt i gang større utredninger innenfor enkeltområder som del av planprosessen.

4. Statistisk grunnlag for valg av tema/undertema

Som det framgår av oversikt over kunnskapsgrunnlag i punkt 2, er det lagt fram en del statistisk materiale, som hver for seg og samla viser status og utviklingstendenser en må ha med seg når framtidas prioriteringer og veivalg skal gjøres. Nedenfor følger noen utvalgte tabeller (presentert i oversikt over folkehelseutfordringer):

Befolkningssammensetning - aldersgrupper

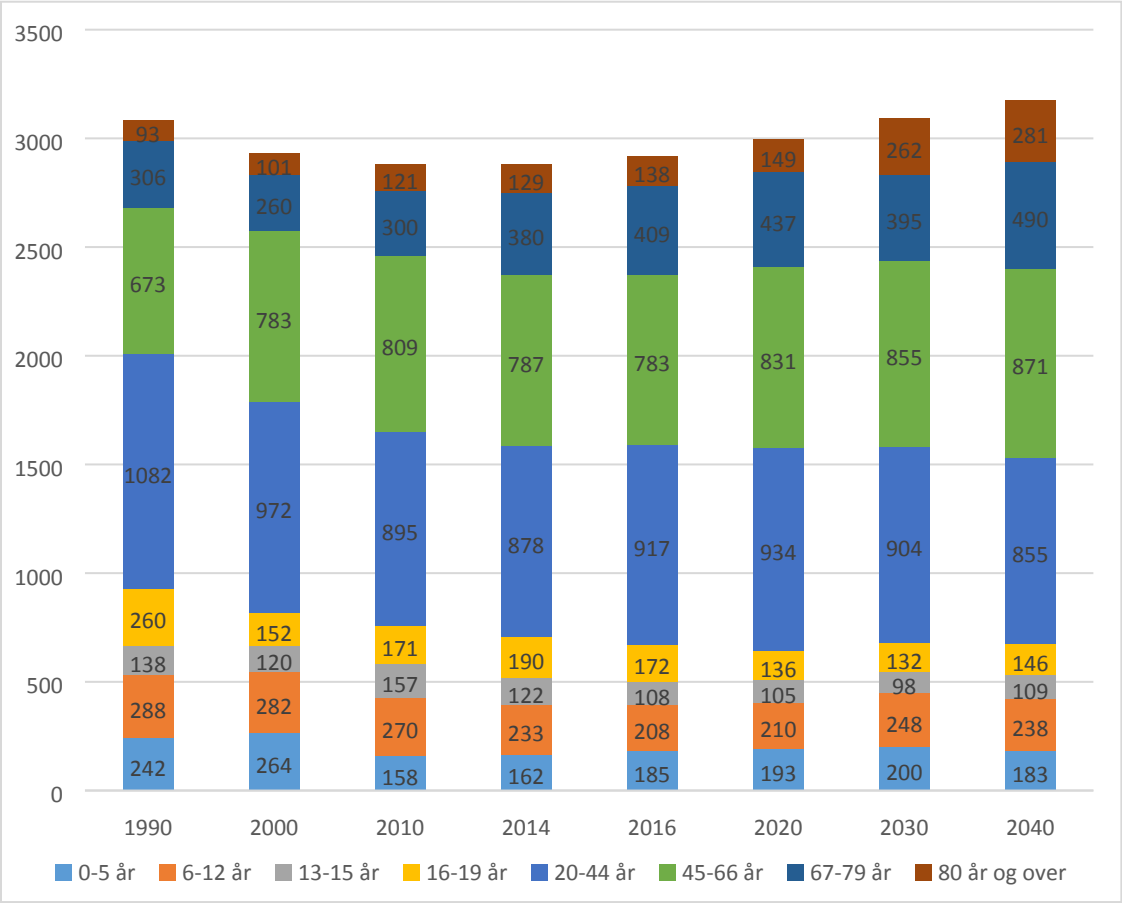

Kilde: Kartlegging av folkehelse i Skjervøy, s. 8

SSB oppdaterer sine befolkningsframskrivinger kontinuerlig. Siste oppdaterte statistikk pr 26.6.18 viser bare små endringer i framskrivinga når det gjelder sammensetning. Det forventes en befolkningsvekst på ca. 3 % fra 2018-2040. I nasjonal målestokk er veksten svak, regionalt er det bare Skjervøy og Nordreisa som har forventa befolkningsvekst.

Fordelinga av befolkninga i aldersgrupper er svært viktig. I nåtidsperspektiv har alderssammensetning betydning for rammeoverføringene fra staten. I framtidsperspektiv har den betydning for hvordan vi kan planlegge tjenestetilbudet på kort og lang sikt. Ei vektforskyvning med færre yngre og flere eldre gir en rekke utfordringer – ikke bare innen morgendagens eldreomsorg, men også i forhold til rekruttering av kompetanse og arbeidskraft.

Befolkningssammensetning – etnisitet

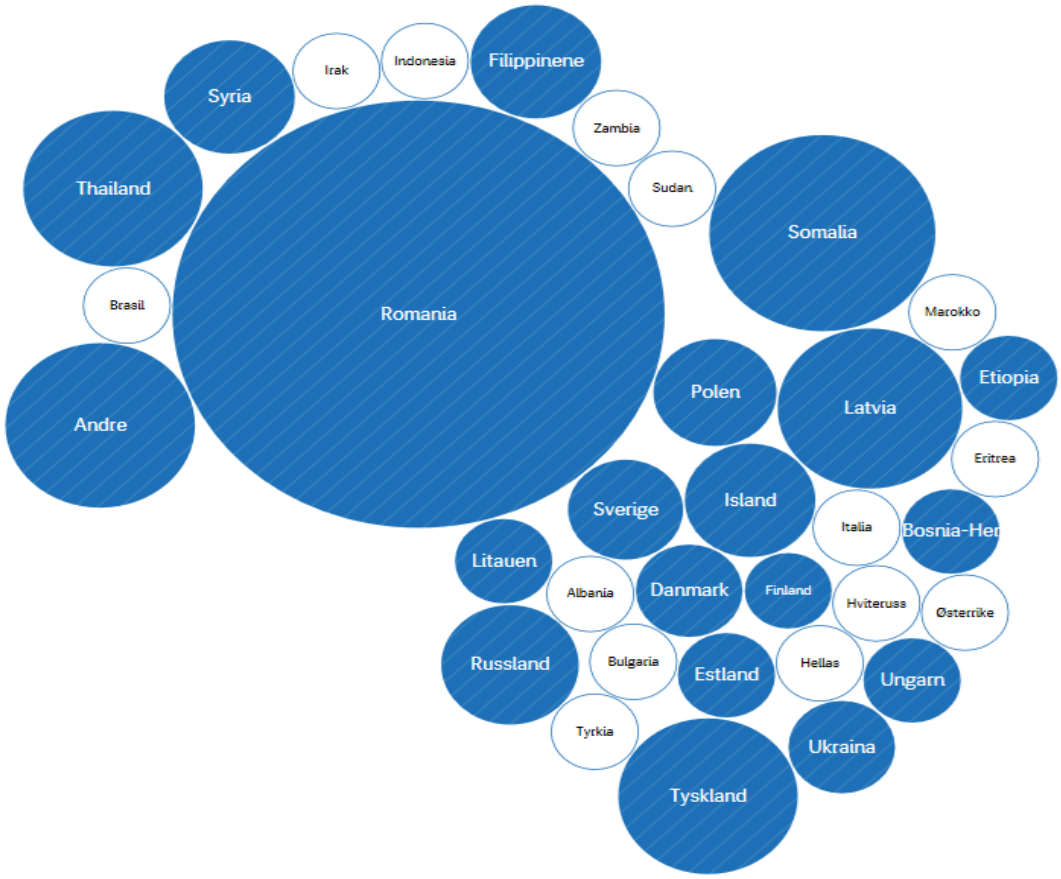

Antall innbyggere med annen etnisitet enn norsk (de største gruppene):

	2016	2017
Romania	128	146
Somalia	27	27
Latvia	18	20
Tyskland	17	12
Thailand	17	20
Russland	10	11
Syria	9	19

Kilde: https://www.imdi.no/tall-og-statistikk/steder/K1941/fakta

Elever i grunnskolen der begge foreldre har et anna morsmål enn norsk (2018):

Etiopia	3
Chile	1
Syria	17
Island	2
Somalia	5
Eritrea	1
Romania	10
Russland/Iran	3
Latvia	3
SUM	**45 av 309 - 14,6 %**

Som tabell og figur viser, er befolkningssammensetninga med henblikk til etnisitet svært sammensatt. Den største endringa henger sammen med arbeidsinnvandring, der havbruksnæringa og tilhørende leverandørindustri sysselsetter svært mange. I tillegg har Skjervøy tatt imot flyktninger, flest fra Syria og Somalia.

Beskrivelsen av befolkningssammensetning, både i forhold til alder og etnisitet, er dekkende for Skjervøy tettsted. For øyene i distriktet er bildet nokså annerledes, med en mye større andel eldre og få med utenlands bakgrunn.

Samisk andel av befolkninga: Det foreligger ingen statistikk som viser hvor stor del av befolkninga som har samisk bakgrunn eller identifiserer seg som samisk. (Sameloven § 2-6 definerer hvem som kan kreve seg innført i Sametingets valgmanntall.)

Sametingets valgmanntall:

Det eneste konkrete tallet som foreligger er fra valgmanntallet fra 2017 – her sammenligna med tilsvarende tall for nabokommunene:

Kommune	2017
Kvænangen	125
Nordreisa	230
Skjervøy	77
Kåfjord	367
Lyngen	221
Storfjord	151

Kilde: www.sametinget.no/valg/valgmanntall

I skoleåret 2018/19 får to elever i grunnskolen opplæring i samisk.

I deler av året bor reindriftsutøvere i kommunen, da Skjervøy har to reinbeitedistrikt: 38 Uløy og 39 Arnøy/Kågen. Reindriftsnæringa er derfor til stede, både i forhold til kultur, næring og arealdisponering.

Næringsstruktur

Skjervøy har en næringsstruktur som skiller seg ut i forhold til de andre småkommunene i Nord-Troms, ved at andelen i sekundærnæring er høyere og andelen av tilsatte i offentlig sektor lavere. Kommunens næringsprofil kjennetegnes av tradisjonelt fiskeri og sjømatproduksjon. Servicenæring knytta opp rundt fiske/havbruk utgjør også en viss andel av sysselsettinga. I de senere årene har reiselivsnæringa vokst og er representert med overnattingsplasser og tilbydere av turistopplevelser på Skjervøy, Arnøy, Laukøy og Uløy.

Store etableringer som Lerøy Aurora AS, Arnøy Laks AS og nå Marine Harvest skaper mange arbeidsplasser, og de gir en viss pendling inn til Skjervøy fra nabokommunene, særlig Nordreisa og Kåfjord.

Innenfor offentlig tjenesteyting arbeider størsteparten av ansatte innen pleie og omsorg og innen skole/barnehage.

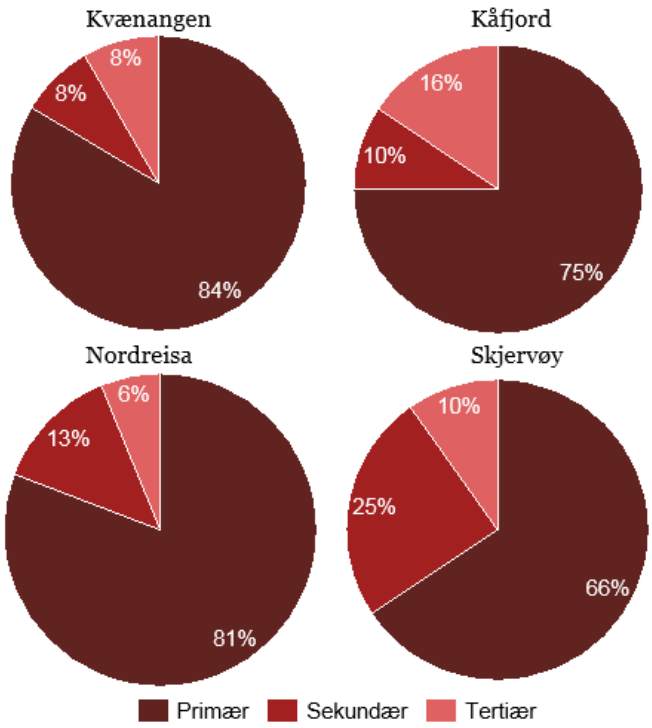

Kilde: Kommunereformen, Kvænangen, Kåfjord, Nordreisa og Skjervøy, Pwc 2016

Rekruttering til de to store sektorene: helse og utdanning

Det er gjennomført ei større kartlegging av kompetansebeholdning innen helsesektoren (gjennomført av UIT og Nord-Troms Studiesenter). Den viser at det forventes stor avgang av helsepersonell[1] på grunn av alder. Sett opp mot ei befolkningssammensetning med stadig flere eldre, gir dette ei dobbelutfordring. Undersøkelsen konkluderer med følgende punkt (tall for Skjervøy i parentes):

- **Stor aldersavgang** (nærmere 40 % er over 50 år)
- **Alt for mange i deltidsstillinger ut fra behov for ansatte** (ca. 40 % er i 100% stilling, ca. 20 % har under 50% stilling)
- **For mange ufaglærte** (18 % ufaglærte)
- **For få med spisset kompetanse både ut fra dagens og framtidas behov** (ca. 15% har videreutdanning innen et eller annet felt)

Kilde: http://septentrio.uit.no/index.php/SapReps/article/view/3741/3636

[1] Alle kategorier helsepersonell er tatt med unntatt leger, til sammen 144 ansatte. Av disse utgjør helsefagarbeiderne 64.

Innenfor skolesektoren er det gjort en mindre omfattende kartlegging av pedagogbeholdninga – særlig meg hensyn til kompetansekrava innenfor de grunnleggende fagene norsk, matematikk og engelsk og alder på lærerne som underviser. Skjervøy har de senere årene prioritert videreutdanning innen disse tre faga, noe også kartlegginga viste.

Barnetrinnet. Antall lærere som ikke har 30 studiepoeng og underviser i faget:

Kommune	Norsk	Matematikk	Engelsk
Storfjord	0	8	2
Lyngen	8	16	2
Gáivuotna/Kåfjord	5	7	11
Skjervøy	5	0	0
Nordreisa	6	16	20
Kvænangen	2	4	4
Nord-Troms	**26**	**51**	**39**

Ungdomstrinnet. Antall lærere som ikke har 60 studiepoeng og underviser i faget:

Kommune	Norsk	Matematikk	Engelsk
Storfjord	5	5	8
Lyngen	5	3	2
Gáivuotna/Kåfjord	5	6	5
Skjervøy	0	0	0
Nordreisa	10	8	8
Kvænangen	6	5	4
Nord-Troms	**31**	**27**	**27**

Kilde: Nord-Troms Studiesenter (NTSS)

Det er aldersutfordringa som også innen undervisning vil bli en hovedutfordring: ca. 45 % av alle lærerne i Skjervøy er 50 år eller eldre.

Det er ikke gjort en tilsvarende kartlegging blant pedagoger i barnehagene, men erfaring fra de to siste åras rekruttering viser at det er mangel på kvalifiserte søkere.

Boliger

En plass å bo er ett av menneskets primærbehov, og det er dermed også viktig å legge strategier for framtidas boligbehov. En stadig eldre befolkning vil være ett perspektiv som må tas med i planlegginga. I tillegg har det vært en trend med sterk økning av enpersonshusholdninger. Mens det i 2001 var 456 slike husholdninger i Skjervøy, var tallet i 2016 548 – dette gir ei økning på 20%.

Senere års erfaring viser at det er et behov for midlertidige boliger – til sesongarbeidere, til elever ved den videregående skolen og til tilflyttere, som ikke umiddelbart ønsker å kjøpe bolig. Tilgangen på private utleieenheter er for lav, og pågangen på de kommunale boligene stor – til tross for at Skjervøy allerede har en stor boligmasse for utleie:

Skjervøy	Nordreisa	Kvænangen	Lyngen	Troms	Landet
57	41	61	14	22	20

Kommunalt disponerte boliger pr 1000 innb. Kilde: SSB, tall pr 15.03.2017

Skjervøy kommune har i 2018 innført gjengs leie med mål om ei bedre harmonisering av prisnivået på henholdsvis private og kommunale boliger. Dette forutsetter at boligmassen vedlikeholdes, og det forventes at vedlikeholdsplanen for de kommunale boligene ferdigstilles i løpet av året. I tillegg til å unngå verdiforringelse er vedlikehold også viktig for å motvirke sosial stigmatisering.

Folkehelse

I 2012 kom en ny folkehelselov. Den stiller krav til kommunene om å ha oversikt over helsetilstanden til befolkningen og faktorer og utviklingstrekk som kan virke inn på befolkningens helse.

Denne oversikten fra 2018, er som nevnt i kapittel 5, en viktig del av kunnskapsgrunnlaget i samfunnsplanen.

Folkehelse definisjon:

Befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning (Helse og omsorgsdepartementet).

Det er flere faktorer enn kun sykdom som påvirker helsen vår, som for eksempel levevaner, luftforurensning, sosiale levevilkår, oppvekst- og boforhold, utdanning, inntekt og arbeid.

Det er derfor viktig å tenke helse i mange sammenhenger, og i alt vi arbeider med.

Meld. St. 19 (2014-2015) Folkehelsemeldingen - Mestring og muligheter presenterer regjeringen strategier for å styrke folkehelsearbeidet og legge til rette for sunne helsevalg. Regjeringen vil utvikle en folkehelsepolitikk som skaper muligheter for hver enkelt av oss til å ta ansvar for egen helse. Psykisk helse skal integreres som en likeverdig del av folkehelsearbeidet, arbeidet med livsstilsendring skal få en ny og mer positiv vinkling og det skal utvikles en moderne eldrepolitikk med vekt på aktivitet og deltakelse. Regjeringen vil styrke samarbeidet på tvers av sektorer for å skape et samfunn som fremmer helse og trivsel. Hensynet til befolkningens helse skal få større plass i steds-, nærmiljø- og lokalsamfunnsutviklingen. Det skal settes i gang et utviklingsarbeid i samarbeid med kommunesektoren med sikte på å etablere et program for folkehelsearbeid i kommunene med vekt på psykisk helse og rusforebyggende arbeid. Metoder og verktøy til bruk i folkehelsearbeidet er en viktig del av innsatsen, for eksempel kommunehelseprofiler, faglig støtte til kommunene og bedre koordinering av statlige føringer. Det skal legges til rette for systematisk utvikling og bruk av forskningsbasert kunnskap i folkehelsearbeidet. Det krever gode helseanalyser, forskning, evalueringer og kunnskapsoppsummeringer.

Folkehelseinstituttet presenterer hvert år et statusbilde over folkehelsa i alle kommuner. Folkehelsebarometeret for 2018 har 34 ulike indikatorer som enkeltvis og samla skal vise sider ved folks helse eller påvirkningsfaktorer på folks helse.

For Skjervøy kommunes del er det bare på én indikator vi ligger bedre an enn resten av landet, og det er drikkevannet. Vår drikkevannsforsyning er stabil og har en god kvalitet.

For 16 av indikatorene skiller ikke Skjervøy seg signifikant ut i forhold til landet som helhet, og indikatorene fordeler seg på de fleste temaområdene. For 12 av 34 indikatorer ligger Skjervøy dårligere an enn resten av landet. Disse fordeler seg også over flere tema, men et tema skiller seg ut: Innen skole har Skjervøy dårligere resultat enn landet som helhet på 3 av 4 indikatorer. Resultat av nasjonale prøver kan variere fra år til år – her er kullene så små at årsvariasjonene kan være store. Innen trivsel i 10. klasse og frafall i videregående skole har resultatet vært negativt over flere år. Dette er viktig å ta med seg videre i forhold til at lavt utdanningsnivå er pekt ut som en hovedutfordring innen folkehelse.

I Skjervøy kommune har det over flere år vært et høyt sykefravær (både innen kommunal sektor, men også privat). Storparten av legemeldt sykefravær skyldes muskel- og skjelettplager eller lettere psykiske plager. Folkehelsebarometeret viser det samme.

Vi ønsker å legge til rette for et samfunn der hver enkelt av oss gis mulighet til å ta ansvar for egen helse. Ved å gi barna våre gode og trygge oppvekstsvilkår og følelse av mestring, får vi en friskere voksen befolkning.
Human kapital er vår største kapital.

5. Visjoner, verdier og overordnede mål

Visjon: I 2006 ble det arbeidet med ei revidering av Skjervøy kommunes samfunnsplan. Den ble ikke ferdigstilt, men i utkastet som foreligger, presenteres visjonen «Leve og bo i Skjervøy kommune». I de eldre samfunnsplanene er det ikke utforma visjoner. Det kan derfor tyde på at Skjervøy kommune ikke har en vedtatt visjon for kommunen som helhet.

Hva er en visjon, og hvilken funksjon skal den ha? Det finnes ulike definisjoner av visjon, men visjonen skal med noen få ord uttrykke vei- og verdivalg. Visjonen skal altså vise vei – nedenfor illustrert med fyrlykta på Skjervøyskjæret. Det er vanskelig å uttrykke visjoner, som ikke blir floskler eller selvfølgeligheter. Visjonen skal formidle en samstemt oppfatning av i hvilken retning Skjervøy kommune skal bevege seg i de neste ti-åra. Den ikke-vedtatte visjonen fra 2006, «Leve og bo i Skjervøy», gir i liten grad retning, og det vil derfor anbefales å utarbeide en ny visjon.

En visjon kan også brukes i profileringsøyemed. Slik det er nå, har ikke Skjervøy kommune et politisk vedtatt grunnlag for profilering. Bortsett fra bruk av kommunevåpenet, brukes ulike uttrykk når kommunen presenterer seg utad, for eksempel ved rekruttering av arbeidskraft

eller møter med næringsliv. «Kystbyen i Nord-Troms» har vært brukt i en del annonsering, men ikke alle mener dette uttrykker Skjervøy kommune, bare tettstedet. En annen variant er «Skjervøy – en attraktiv kystkommune». Ingen av disse to eksemplene kan betegnes som visjoner, da de ikke kan fungerer som retningsvisere.

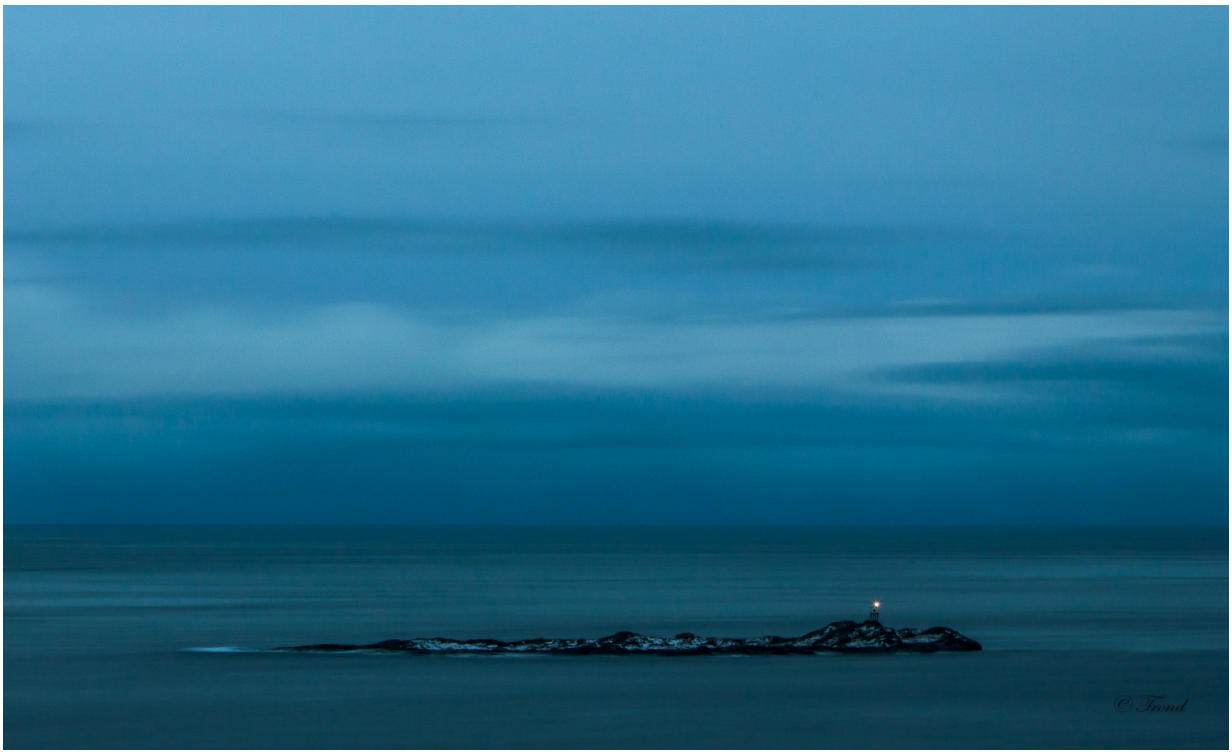

Visjon – ei fyrlykt som viser leia *Foto: Trond Østvang*

Innenfor grunnskolen finnes en politisk vedtatt visjon: «Vi bygger framtidas kompetanse i lokalsamfunnet». Dette er en visjon som vektlegger kompetanse som et bærende element i samfunnet – ikke bare generell kompetanse, men kompetanse i tråd med kommunens behov.

Det er ikke gjort tilsvarende vedtak om visjoner på andre tjenesteområder.

Verdi: Innenfor kommunal tjenesteyting har det i 2017 vært arbeidet med verdier. Det har vært kjørt grundige prosesser blant de ansatte for å drøfte seg fram til hva som skal kjennetegne tjenestene i Skjervøy kommune. Disse fire verdiene løftes fram: handlekraftig, inkluderende, kompetent og utviklende. Fra virksomhetsnivå til overordna nivå arbeides det nå med kjennetegn (handlinger) for hver verdi. På et overordna nivå kan verdiene konkretiseres slik:

	Handlekraftig	Inkluderende	Kompetent	Utviklende
Hva betyr det for våre innbyggere?	Vi gir tjenester som innbyggerne har krav på og som er tilpasset deres behov.	Vi har respekt for og ivaretar den enkelte og mangfoldet i Skjervøy-samfunnet	Vi har kunnskap og evne til å gi gode tjenester, der mottaker av tjenesten blir tatt på alvor.	Vi er opptatt av å være innovativ og utvikle oss i tråd med endringene i samfunnet rundt oss.
Hva betyr det for oss ansatte?	Vi tar ansvar og får jobben gjort!	Vi blir sett, respektert og får bruke våre ressurser på en god måte.	Vi bruker og utvikler vår kunnskap og evne til å få oppgavene gjort.	Vi søker ny kunnskap og bidrar aktivt til positive endringer.
Hva betyr det for vår organisasjon?	Vi vise at vi har gjennomførings-kraft ved at vi tar beslutninger og leverer gode tjenester.	Vi har en god og åpen kommunikasjon i alle deler av organisasjonen hvor alle skal kunne bidra på en positiv måte.	Vi bruker vår fagkompetanse og ved behov innhenter vi nødvendig kunnskap til å løse våre oppgaver.	Vi legger til rette for kompetanseheving og forbedringer i hele organisasjonen.
Hva bidrar det til for våre innbyggere?	Innbyggerne vår får de tjenestene de har krav på til rett tid.	Innbyggerne våre føler seg velkommen og respektert.	Innbyggerne får gode tjenester.	Innbyggerne får bedre og mer effektive tjenester
Hva bidrar til for oss ansatte?	Vi løser utfordringer og opplever mestring.	Vi skaper trygghet og motivasjon til å bidra.	Vi får trygghet og evne til utvikling og samarbeide tverrfaglig.	Vi opplever at det er spennende å være jobb fordi det gir oss personlig og faglig utvikling.
Hva bidrar det til for vår organisasjon?	Vi får godt omdømme gjennom forutsigbarhet og gode tjenester	Vi får godt arbeidsmiljø, arbeidslyst og eierforhold til jobben.	Vi får godt omdømme gjennom god kvalitet i våre tjenester.	Vi er en lærende og tilpasningsdyktig organisasjon.

For at verdier skal få reell betydning, må de brukes både i medarbeidersamtaler, ved rekruttering og i kontinuerlig vurdering av hvordan vi yter tjenester overfor brukere/innbyggere.

I kommuneplanens samfunnsdel bør de overordnede visjonen(e) vektlegges. I framtidige kommunedelplaner kan det også være aktuelt å utforme visjoner på tjenesteområder.

Det vil i løpet av prosessen med utarbeidelse av samfunnsplanen lages en overordnet visjon for Skjervøy som samfunn og organisasjon.

6. De kommunale tjenestene – kommunen som organisasjon

For å gjennomføre kommunale tjenester, utøve myndighet, drive samfunnsplanlegging og realisere politiske vedtak er kompetanse og kapasitet helt grunnleggende. Hva er status i dag, og hva vil være utfordringer framover? Utviklinga går i retning av større krav til kompetanse fordi kravet til kvalitet øker. Kvaliteten på tjenesten skal ikke speile størrelsen på kommune eller geografi – de samme målbare kriteriene gjelder for alle.

Innenfor den største sektoren, helse, ser man utfordringer særlig i forhold til rekruttering og stor aldersavgang de neste 10-15 åra. De enkelte yrkesgruppene:
Leger: fastlegeordninga sliter på grunn av stort arbeidspress og vaktbelastning på legene. Skjerpa utdanningskrav: alle skal ha 1 års spesialisering innen akuttmedisin.
Sykepleiere/spesialsykepleiere: vanskelig å rekruttere fordi alle kommuner kjemper om kompetansen. Skjervøy tilbyr praksisplasser for studenter som rekrutterings- og læringstiltak.
Vernepleiere: vanskelig å rekruttere – ei yrkesgruppe som også er ettertrakta utenfor helseinstitusjoner, f.eks. i skole/barnehage
Helsefagarbeidere: mange søkere på stillinger, men ofte ufaglærte. Skjervøy har til enhver tid 5-8 lærlinger/praksiskandidater som rekrutteringstiltak. Dette er den desidert største yrkesgruppa innenfor helse.
Sosionomer/barnevernspedagoger: små fagmiljø kan bidra til rekrutteringsvansker, i tillegg til at slike stillinger er utsatte, spesielt i en liten kommune. Her er det noe turn-over.
Helsesøster: på grunn av nasjonal satsing på styrking av helsesøstertjenesten med oppretting av nye stillinger, har det vist seg vanskelig å rekruttere utenfra. Tilbud om praksisplass og rekrutteringsstilling har vært nødvendig for å avhjelpe situasjonen.

Kompetanseheving siste åra: etaten har særlig prioritert etter- og videreutdanning innen aldring og omsorg, aktiv omsorg og spesialisering innen psykiatri (Seprep). I tillegg er det lagt vekt på kompetanseheving innen bruk av digitale, mobile dokumentasjonsløsninger.

Neststørste sektor er oppvekst og kultur. Fram til for et par år siden var det lett å rekruttere innenfor de to største yrkesgruppene: barnehagelærer og lærer i grunnskolen. Nå er bildet endra. Det må også legges til at de nye krava om undervisningskompetanse i de grunnleggende faga gjør det vanskeligere å få søkere som har akkurat den fagkompetansen som etterspørres (gjelder grunnskolen).

Barnehagelærere: få kvalifiserte søkere. Løsninga blir å tilsette ufaglærte år for år (på dispensasjon) og/eller tilsette søkere som er under utdanning. Ny rammeplan for barnehagen forutsetter et kvalifisert pedagogisk personale.

Lærere i grunnskolen: Gjennomsnittsalderen blant lærerne er høy, så her vil det i det neste ti-året være stor avgang. I tillegg er det få søkere på ledige stillinger. Nyutdanna lærere vil som hovedregel ha mastergrad, noe som vil også vil få en økonomisk konsekvens i åra framover.

Assistenter: det har i de seinere åra vært ei økning i assistenttimer i barnehage og skole. Skjervøy tar imot 2-4 lærlinger innen barne- og ungdomsfaget som rekrutteringstiltak. Mange assistenter er ufaglærte.

Ansatte innen kulturfeltet: små fagmiljø kan gi rekrutteringsutfordringer.

Kompetanseheving siste åra: etaten har lagt vekt på videreutdanning for lærere for å være kvalifisert innenfor grunnleggende kompetanse innen norsk, matematikk og engelsk, jfr. nye kompetansekrav.

Både innenfor helse- og oppvekstsektoren vil det være behov for å rekruttere ansatte med en annen etnisk bakgrunn enn norsk, da de utgjør en vesentlig andel av befolkninga.

Teknisk sektor inklusive næring, er mer spesialisert, noe som innebærer at enkeltansatte kan føle seg alene på sitt fagområde. Dette er også en sektor som er særlig eksponert – både i forhold til politikere, innbyggere og media. Ingeniør- og/eller fagskoleutdanning er ofte etterspurt kompetanse, og den er det kamp om. Ulike yrkesgrupper:

Renholdere og vaktmestere: har til nå ikke vært vanskelig å rekruttere. Det er ønskelig med fagbrev, da kompetansekrava også her øker. Det vil innenfor en ti-års-periode være stor utskifting blant vaktmesterne.

Ingeniører og saksbehandlere innen byggesak, oppmåling, landbruk, viltforvaltning: sårbare tjenesteområder, da det gjerne er enkeltansatte som alene har ansvar for sitt fagområde. I framtida vil mangel på fagmiljø og få muligheter for teamarbeid kunne være en hemsko for rekruttering.

Næringsutvikler: utsatt stilling fordi arbeidsfeltet er bredt og politiske ambisjoner tydelige. Siste års erfaring i regionen har vist stor utskifting. Næringsarbeid kan oppleves som krevende, fordi det fordrer samarbeid/kontakt med ulike forvaltningsnivå, ulike etater og ikke minst et utadretta arbeid mot næringslivet.

Administrasjon og ledelse: ordinære stabsfunksjoner og merkantile tjenester er i gang med digitaliseringsprosesser som automatiserer og forenkler oppgaver. Her vil det være behov for kontinuerlig oppgradering av kunnskap og teknologi. Sekretærfunksjonen er på vei ut. I stedet er det behov for personell med økonomisk kunnskap, digital kompetanse og kompetanse innen kommunikasjon.

Ledere: gode ledere er svært viktig for kvalitet på tjenester, og det er utfordrende å rekruttere gode ledere. Stor arbeidsbelastning, krysspress, krav om målbare resultat og

større offentlig fokus skremmer. Lønnsnivået blant ledere bidrar heller ikke til at slike stillinger er ettertraktet. Tendensen i kommunen og regionen er få relevante søkere til lederstillinger.

Skjervøy kommune samarbeider med én eller flere Nord-Troms kommuner på en rekke tjenesteområder. Dette gjelder tjenester som er vanskelig for en liten kommune å gi alene, for eksempel fordi det kreves spesifikk kompetanse, er svært kostnadskrevende og/eller dekker behov for mindre grupper/spesifikke behov. Skjervøy kommune samarbeider innen brann, IKT, arbeidsgiverkontroller, innkjøp, akutt barnevernsvakt (fra 1.1.19), veterinærtjeneste, jordmortjeneste, legevakttelefon m. fl. Vi kjøper tjenester innen skogbruk fra Nordreisa/Lyngen og krisesentertilbud fra Tromsø kommune.

Det arbeides nå med bedre rapporteringsrutiner for slike samarbeid, slik at årsrapporter fra interkommunale samarbeid innlemmes i den kommunale årsmeldinga.

Oversikten ovenfor er ikke uttømmende, men gir et bilde av framtidige utfordringer som kan oppsummeres slik:

- Tidsriktig kompetanse i forhold til nye krav og nye teknologiske muligheter
- Tilstrekkelig kapasitet til å handtere behov som kommer på grunn av demografiske endringer (innen helsesektoren)
- Små og sårbare fagmiljø
- Manglende kapasitet innen samfunnsutvikling
- Lederrekruttering

7. Tema og undertema:

I oversikt over folkehelseutfordringer, som ble behandla i kommunestyret i sak 44/17, ble følgende vedtatt:

Den fremlagte oversikten tas med i det videre arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel og andre relevante kommunedelplaner.

Når det skal gjøres et utvalg av tema/undertema, er det naturlig å ta utgangspunkt i de fem hovedområdene oversikten peker på som særlig utfordrende for Skjervøy kommune:

***Lavt utdanningsnivå**: 40 % av Skjervøys befolkning har bare grunnskole som utdanning, og nivået på grunnskoleutdanninga i form av grunnskolepoeng er lavere enn både landet og fylket. Hvorfor er lavt utdanningsnivå så problematisk? Statistisk sett er utdanningsnivå en viktig premiss for mange indikatorer som igjen påvirker helsa vår. Med lav utdanning er sjansen for å havne utenfor arbeidsmarkedet større, noe som igjen får økonomiske og sosiale konsekvenser. Tilknytning til en arbeidsplass er én av hovedpilarene vi baserer våre liv på, og uten fagutdanning eller høyere utdanning er det liten robusthet i forhold til et skiftende arbeidsmarked. Lavt utdanningsnivå har ikke bare betydning for attraktiviteten i arbeidsmarkedet. Statistisk sett er personer med lav utdanning overrepresentert i forhold til mange livsstilsykdommer. Kunnskap om kosthold og helse henger sammen med det allmenne utdanningsnivået. Holdning til utdanning i lokalsamfunnet må derfor endres, og kvaliteten på utdanninga må forbedres.*

Økt behov innen eldreomsorg: *En større andel av Skjervøys befolkning vil være 67 år og eldre enn før. Selv om den generelle tendensen er at vi holder oss frisk lengre, vil behovet for helsetjenester øke. Flere må sysselsettes innen eldreomsorgen, og de eldre vil befinne seg kortere tid på institusjon. Morgendagens eldre vil teknologisk sett være mer oppdaterte og kunne nyttiggjøre seg teknologiske hjelpemidler, slik at de kan bo hjemme lenger. Det offentlige vil ikke alene kunne handtere morgendagens eldreomsorg – vi blir avhengig av frivillige som kan yte tjenester for hjemmeboende eldre.*

Polarisering: *Svært mange av folkehelseindikatorene viser at samfunnet er i ferd med å polariseres. Økonomisk er det færre som holder til i et midtsjikt, mens ytterpunktene blir større. Det er mange husholdninger i Skjervøy som sliter med å klare de økonomiske forpliktelsene, samtidig som mange har svært god økonomi. Siden økonomi er avgjørende for deltakelse i aktiviteter, vil den svakeste sosioøkonomiske gruppa også henge etter. Aktivitet-inaktivitet følger altså i stor grad de samme linjene. Tiltak som for eksempel «Utstyrsbanken», som skal dempe på skillelinjene, har bare begrenset effekt. Er det for stigmatiserende å låne snowboard og ski når en ikke har råd til slikt utstyr selv? Polarisering kan sette fellesskapet på prøve.*

Integrering: *Skjervøy er etter hvert blitt et samfunn besående av innbyggere med ulike kulturer og morsmål. Det vil være avgjørende for alle innvandrere at de gjennom språkopplæring og arbeidspraksis så snart som mulig kan gå inn som ordinære arbeidstakere og innbyggere. «Kulturelt utenforskap» har både sosiale og økonomiske konsekvenser, så det påhviler både kommunen og næringslivet et ansvar for å arbeide for god integrering. Det er også viktig å finne et balansepunkt i forhold til hva som er mulig å få til. Samtidig må en regne med at globaliseringa av arbeidskraft vil fortsette, og det styres av krefter utenfor politikerens kontroll.*

Livsstilsendringer: *Det viser seg at Skjervøys innbyggere innenfor mange kategorier scorer dårligere enn fylkes- og/eller landssnittet. Forklaringene på hvorfor det er slik, er ikke enkle. Skjervøy kommune har høyt sykefravær og et høyt antall uføre. Folkehelseprofilen viser at innbyggerne kommer dårlig ut i forhold til mange livsstilssykdommer, og ungdomsskoleelevenes vurderinger av kosthold, egen helse og trivsel viser samme tendens. Kunnskap om hva som er positivt og hva som er negativt i forhold til folks helse, er kjent, men det er en vei å gå før denne kunnskapen omgjøres til praksis i hverdagen. Her er ingen «quick-fix» - det må holdningsendring til. Vi må rett og slett bli mer robust til å takle hverdagens store og små utfordringer, og vi må anvende kunnskapen om god helse på oss selv.* (Utdrag fra oversikt over folkehelseutfordringer, 2017.)

De fem hovedområdene går over i hverandre, og de er sektorovergripende. For å kunne konkretisere målsettinger og tiltak i en plan, vil det være nødvendig å bryte dem ned i flere undertema. Også områder som ikke direkte dekkes av disse fem hovedområdene kan være aktuelle.

I høringsrunden for den kommunale planstrategien kom det innspill fra sektormyndigheter og fra Fylkesmann og Fylkeskommune, som kan tas med som tema/undertema i kommuneplanens samfunnsdel. Relevante innspill fra høringsrunden er tatt med i oversikten over tema og undertema.

På bakgrunn av grunnlagsmaterialet som foreligger, innspill til den kommunale planstrategien og en generell oppfatning av hvilke områder som særlig bør drøftes nærmere, foreslås følgende hovedtema og undertema:

Tema	Undertema:
Helse	Forebyggende helsearbeid
	Dimensjonering av helsetjenester med tanke på demografi og geografi
	Frivillighet
	Eldreomsorg
Bolig	Omsorgsboliger
	Boligbehov for ulike målgrupper
	Nye boformer (bofellesskap m.fl.), hybler (elever, sesongarbeidere, midlertidige)
	Universell utforming
Nærings- og distriktsutvikling	Næringsutvikling i kommunens distriktsområder
	Naturbasert næring (landbruk og reindrift)
	Tilrettelegging (særlig for småbedrifter)
	Differensiert næringsstruktur
	Stedsutvikling
	Arealstrategier (både land og sjø)
	Sjømatnæringa
Samferdsel (infrastruktur)	Transportbehov for mennesker og gods (med særlig fokus på maritim næring og reiseliv)
	Sikkerhet (leveringssikkerhet, trygghet for mennesker)
	Regional infrastruktur
	Helhetlige kommunikasjonsløsninger
Oppvekst, utdanning og kultur	Dimensjonering av framtidig barnehage- og skoletilbud med tanke på demografi og geografi
	Friluftsliv
	Frivillighet
	Tre stammers møte
	Kulturminner
	Trivselsfremmende tiltak
	Kvalitet i grunnskoleopplæringa
Inkludering og mangfold	Integrering
	Fellesarenaer (multikultur)
	Synliggjøring av andre kulturer
	Språkopplæring (grunnstein i integrering)
	Integrering i arbeidslivet
	Polarisering
	Demokrati – medbestemmelse
	Brukermedvirkning
Klima og miljø	Grønt skifte
	Samfunnssikkerhet og beredskap
	Hybridløsninger – økt behov for strøm
	Bærekraftig samfunnsutvikling

	Bærekraftig utvikling av natur (herunder forsøpling, avfallshåndtering, miljøovervåking)
	Vann (sikkerhet, kvalitet og kapasitet)
	Naturmangfold
Kunnskap og kompetanse	Desentralisert utdanning
	Kompetansebehov i de kommunale tjenestene
	Kompetansebehov i næringslivet
	Videregående opplæring
	Interkommunalt samarbeid
	Nord-Troms Studiesenter
	Blått kompetansesenter

De fem hovedområdene som ble trukket fram som folkehelseutfordringer i kommunen, følges opp her gjennom valg av tema og undertema. Folkehelse vil være et gjennomgripende element i planen. Det betyr at hvert hovedtema (til sammen 7) skal ha folkehelseperspektivet med. I tillegg vil bærekraftvære et gjennomgripende prinsipp i det videre arbeidet med hvert tema.

Som nevnt i innledninga vil de ulike temaene sammenfattes i en **arealstrategi** – som igjen legger føringer for revidering av kommuneplanens arealdel.

8. Organisering

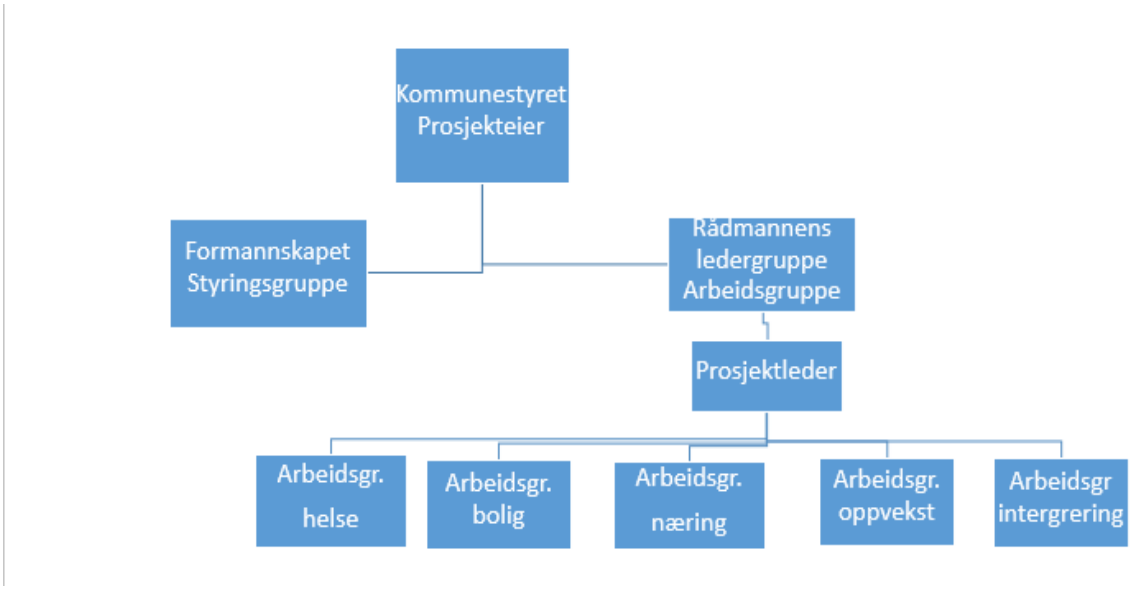

Kommuneplanens samfunnsdel er, sammen med arealdelen, det viktigste politiske styringsverktøyet. Det er derfor viktig at planen har god politisk medvirkning og forankring. Formannskapet vil derfor ha en sterk medvirkningsrolle i arbeidet og vil bli løpende orientert gjennom BØP. Prosjektleder har hovedansvaret for planlegging og koordinering av arbeidet, og har ansvaret for at planen ferdigstilles som et enhetlig dokument. Folkehelsekoordinatoren har også en medvirkningsrolle i alle arbeidsgrupper, slik at folkehelseperspektivet ivaretas og sees i sammenheng med de ulike temaene.

Det opprettes arbeidsgrupper for hvert av hovedområdene. (Ikke alle områder er illustrert her.) Hver arbeidsgruppe har en gruppeleder som sørger for at det blir utforma drøftingsnotat. Gruppelederne har også ansvar for at det gjennomføres temamøter og medvirkningsarenaer for sitt hovedområde. På disse møtene vil også formannskapet inviteres. Det kan være en idé at formannskapet fordeler seg på de ulike gruppene.

9. Medvirkning

Det følger av plan- og bygningsloven at det skal legges opp til en åpen og bred medvirkning i lokalsamfunnet. Erfaring fra anna planarbeid tilsier at det kan være utfordrende å få «mannen eller kvinna i gata» engasjert, slik at medvirkning blir reell. Det er avgjørende for resultatet og legitimiteten at mange har deltatt i planlegging – gode ideer finnes hos elever, i næringslivet, hos pårørende, i eldrerådet og ungdomsrådet, hos ansatte og ikke minst ved kafébordene. For å nå ulike grupper er det viktig å legge til rette for medvirkning gjennom både fysiske møter og sosiale medier. Møter bør også legges utenfor rådhuset. Skoler, samfunnshus i distriktet og kaféer bør benyttes, slik at ikke prosessen blir noe som bare foregår på rådhuset.

I tillegg til åpne invitasjoner til deltakelse, skal disse gruppene aktivt gis mulighet til å delta:

- Elever (barne- og ungdomstrinn og videregående)- kreative oppgaver og sosialt entreprenørskap (SMART-program, Ungt entreprenørskap)
- Ungdomsrådet
- Eldrerådet
- Råd for funksjonshemmede
- Næringsforeningene i Skjervøy
- Bygdelag
- Lag og foreninger
- Ansatte gjennom tillitsvalgtapparatet
- Árdni/Gávvir reinbeitedistrikt

10. Framdriftsplan

	2018					2019					
	08	09	10	11	12	01-06	08	09	10	11	12
Utarbeide forslag til planprogram											
Pol. behandling av planprogram		12. FS									
Høring – forslag til planprogram											
Fastsette endelig planprogram					12. KS						
Temamøter, arbeidsgrupper, medvirkning											
Utarbeidelse av planforslag											
Behandle planforslag								FS			
Høring planforslag											
Merknads-behandling											
Endelig vedtak											KS

I framdriftsplanen er det tatt høyde for én høringsrunde. Om det kommer inn svært mange merknader, slik at planforslaget endres vesentlig, vil det være aktuelt med to høringsrunder.

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

Saksbehandler	Telefon	Vår dato	Vår ref.	Arkivkode
Lill-Hege Nergård	77642127	29.10.2018	2018/5259 - 0	421.3
		Deres dato	Deres ref.	
		18.09.2018		

Skjervøy kommune
Postboks 145-G
9189 Skjervøy

Høringsuttalelse - Skjervøy kommunes forslag til planprogram for kommuneplanens samfunnsdel

Fylkesmannen viser til kommunens brev datert 19. september 2018 i forbindelse med at planprogram til kommuneplanenes samfunnsdel er ute på høring.

Fylkesmannen synes det er positivt at Skjervøy kommune er i gang med å utarbeide kommuneplanens samfunnsdel. Vi viser også til møte med Skjervøy kommune 10. oktober 2018 hvor Fylkesmannen også har gitt muntlige innspill til forslag til planprogram.

Kommuneplanen med handlingsdel er sammen med økonomiplanen kommunens viktigste styringsverktøy. Fylkesmannens innspill er basert på nasjonale føringer og forventninger til kommunenes planlegging.

1. Innspill til prosess og struktur

Struktur
Dokumentet bør ha en innholdsfortegnelse med sideanvisning underveis i dokumentet. Det gjør dokumentet lettere å lese og henvise til.

Plansystemet
Ut i fra kommunal planstrategi for Skjervøy kommune for perioden 2016-2019 vises det til en rekke tema- og sektorplaner som skal utarbeides. Det er viktig at det underveis i selve planen vises til disse planene, særlig der hvor temaer i samfunnsdelen vil bli konkretisert i delplaner. Fylkesmannen oppfordrer til at kommunen tar kontakt med relevante fagavdelinger hos oss i forbindelse med utarbeidelse av tema- og sektorplaner.

Tematiske problemstillinger
Det er en fordel om planprogrammet belyser noen konkrete problemstillinger som selve planen skal søke å besvare.

Gjennomgående tema
I tillegg til folkehelse er det flere tema som bør være gjennomgående. Dette gjelder for eksempel miljø og klima generelt, og klimatilpasning og samfunnssikkerhet spesielt.

Fylkeshuset, Strandvegen 13
Postboks 6105, 9291 Tromsø
Telefon: 77 64 20 00
Telefaks: 77 64 21 39
Avdeling
Plan, reindrift og samfunnssikkerhet
fmtrpostmottak@fylkesmannen.no
www.fylkesmannen.no/troms

Framdriftsplan
Vedlagte framdriftsplan må oppdateres da den ikke ser ut til å være oppdatert tidsmessig.

2. *Fylkesmannens faginnspill knyttet til kommunens rolle som samfunnsutvikler*

Overordnede utviklingstrekk og utfordringsbilde knyttet til kommunens rolle som samfunnsutvikler kunne med fordel vært bedre belyst. Da i tilknytning de ulike temaer som er ønsket behandlet i planarbeidet.

Økonomi
Fylkesmannen kan ikke se at planen i særlig grad tar opp de begrensninger kommuneøkonomien legger på kommunens planlagte aktiviteter. Etter Fylkesmannens syn er kommuneøkonomi en grunnleggende faktor som kommunen må ta hensyn til ved dimensjonering av tjenestetilbud og prioritering mellom tiltak. Fylkesmannen ser det som viktig at kommunen i alt planarbeid tar utgangspunkt i både den demografiske utviklingen og utvikling i kommunens økonomiske handlefrihet.

Planprogrammet bør derfor som en del av den innledende beskrivelsen av overordnede utviklingstrekk og utfordringsbilde også si noe om de økonomiske forutsetningene som ligger til grunn for det videre planarbeidet.

Skjervøy kommune deltar i omfattende interkommunalt samarbeid og slikt samarbeid er således en viktig forutsetning for kommunens tjenesteproduksjon. Fylkesmannen anbefaler at dette i større grad omtales i planprogrammet.

Fylkesmannen er kjent med at Skjervøy i 2018 vil tildeles betydelige midler (ca. 38,8 mill. kr.) fra Havbruksfondet. Det er presisert fra Kommunal og moderniseringsdepartementet at det ikke er lagt noen bindinger på inntekten fra statens side, og at det dermed er ubundne midler som ikke er reservert til noe spesielt formål. Utbetalinger fra Havbruksfondet er ikke forutsigbare eller har en jevn størrelse, noe som gjør det utfordrende for kommunene å planlegge bruken. Vi minner i denne forbindelse om at planlagte tiltak i økonomiplanen skal ta utgangspunkt i kommuneplanens langsiktige mål, strategier og utfordringsbilde.

Arealstrategi og arealregnskap
Planprogrammet bør si noe om det videre arbeidet med en arealstrategi og et arealregnskap i selve planen.

Arealstrategi
Arealstrategien er bindeleddet mellom kommuneplanens samfunnsdel og arealplanleggingen i kommunen. Fylkesmannen oppfordrer til en arealstrategi i kommuneplanens samfunnsdel som tar for seg både areal- og naturforvaltningen i kommunen. Relevante tema å drøfte i denne sammenheng vil være:

- Boligpolitikk og boligbygging
- Samordnet areal- og transportplanlegging
- Senterutvikling og kjøpesenterpolitikk

- Utbyggingsstrategi, byggeskikk
- Naturområder, grønnstruktur og vern

Kommunens arealstrategi er en langsiktig og overordnet plan, som fastlegger prinsippene for kommunens arealforvaltning. Arealstrategien kan typisk bestå av en kort opplisting av prinsipper veiledet av en kartskisse. Gjennomføringen av arealstrategien skjer på alle plannivåer, ved utforming av kommuneplanens arealdel, ved reguleringsplaner og i byggesaksbehandlingen.

Arealstrategiene kan med fordel framheves i dokumentet ved at de enten:

- Synliggjøres med en egen farge under hvert tema/målkapittel. På denne måten blir det lettere å se hva som skal følges opp i arbeidet med kommuneplanens arealdel.
- Arealstrategiene synliggjøres i et eget avsnitt under hvert tema/målkapittel. På denne måten blir arealstrategier gjennomgående i alle temaene i planen.
- Et eget kapittel som presenterer kommunens arealstrategi samlet.

Arealregnskap

Arbeidet med samfunnsdelen er et fint tidspunkt å utarbeide et arealregnskap på. Gjennom dette arbeidet skaffer man seg en oversikt som avklarer arealreserver og arealbehov til blant annet boliger, og setter opp mål for utbyggingsvolum og utbyggingsmønster, jf. departementets veileder T-1492 Kommuneplanprosessen. Denne oversikten legges så til grunn for de prioriteringer man gjør i arealdelen. Det er blant annet viktig at kommunen tar vare på grønt-strukturen (eksisterende vegetasjon, grøntområder og trær) i tettstedsområder da det er viktig for folkehelsen, luftkvaliteten, naturmangfoldet, skaper trivsel og er en god strategi for overflatevannshåndtering. Et arealregnskap kan derfor med fordel også inneholde en oversikt over tilgjengelige grøntområder.

Natur og miljø

Naturmangfold

Naturmangfold er ikke nevnt eksplisitt i planprogrammet, men bør komme bedre fram som undertema under temaet klima og miljø. Naturmangfold er viktig og dette bør få mer oppmerksomhet i kommuneplanens samfunnsdel.

Stortingsmelding 2015 «Natur for livet» er en handlingsplan for naturmangfold. Den gir føringer om arbeid med natur og naturmangfold i Norge fremover.
Kunnskap om naturmangfold kan hentes fra ulike nasjonale databaser som Naturbase.no; Artskart og for sensitive arter. Det pågår et omfattende arbeid med nasjonalt økologisk kartverk i regi Miljødirektoratet. Data fra denne kartlegging blir tilgjengelig etter hvert som områder er kartlagt.

Kommunen har mye natur med viktige områder for naturmangfold og tradisjonelt friluftsliv. Kommunen bør ha god kunnskap om egen natur, og sikre tilstrekkelige leveområder både for vanlige og sjeldne arter. Fylkesmannen anbefaler at kommunen utarbeider en kommunedelplan for naturmangfold, som viser hva som er de mest viktige og sårbare arealene. Samfunnsplanen bør også ha mål og strategi for å ta vare på naturmangfold i kommunen.

Naturmangfold og verneområder kan også ha verdi for næringsutvikling med natur som aktivum og opplevelsesverdi, f.eks for reiseliv. Kommunen bør tenke på en strategi for dette i samfunnsplanen.

Klima
Klimatilpasning bør løftes opp som et eget undertema under hovedtema klima og miljø.

Forurensning/forsøpling
Ettersom Skjervøy er en stor industrikommune, er viktig at kommunen har fokus på marin forsøpling og forsøpling generelt. Dette er forhold som er viktig for å sikre god stedsutvikling i et miljømessig perspektiv. Det er viktig og blant annet sikre gode avfallsløsninger i havner, da sett i forhold til fiskeflåten og fiskeindustrien.

Forsøpling og avfallshåndtering er utfordringer som bør løftes i arbeidet med samfunnsdelen.

Samfunnssikkerhet
Samfunnssikkerhet er nevnt som et eget undertema til hovedtema klima og miljø. Samfunnssikkerhet er en av grunnforutsetningene for å få til en god stedsutvikling og skape attraktive bomiljøer.

Planprogrammet bør si noe overordnet om hvilke utfordringer kommunen har knyttet til samfunnssikkerhet og beredskap. Samfunnsdelen skal bygge på funn i den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen, og bør derfor trekkes fram i planprogrammet.

Næring

Reindrift
Fylkesmannen i Finnmark, reindriftsavdeling vest bemerker seg at Skjervøy kommune ikke har nevnt reindriftsnæringens tilstedeværelse i kommuneplanens samfunnsdel, selv om kommunen er vertskap for flere reinbeitedistrikter i sommer halvåret.

Fylkesmannen i Finnmark anbefaler at reindriftsnæringens tilstedeværelse tas med i kommuneplanens samfunnsdel.

Kommuner innenfor det samiske reinbeiteområdet skal behandle reindriften i kommuneplanens samfunnsdel. Dette for å sikre, utvikle og styrke reindriftsnæringen og der igjennom følge opp nasjonale føringer og målsetninger. Hvor omfattende behandlingen skal være vil variere. Et minimum vil være å foreta de prioriteringer og legge de strategier som er nødvendige for å sikre arealgrunnlaget for reindriften i et langsiktig perspektiv.

I sin behandling skal kommunen vurdere reindriftens mulige innvirkning på kommunens samfunnsutvikling. Ved denne behandlingen er det viktig å være bevisst at utover den aktiviteten som direkte knyttes til reindriften, bidrar reindriften til et næringsmessig mangfold ved at en rekke aktiviteter knyttes opp mot driften. Dette kan bl.a. være aktiviteter knyttet til

slakte- og videreforedling av reinkjøtt, husflidproduksjon basert på produkter fra rein og turistvirksomhet.

Kommunen er gjennom plan- og bygningsloven (§ 3-1 c) pålagt å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv. Reindriftsnæringen antas å bli særlig berørt av planarbeidet og vi foreslår at kommunen beskriver et opplegg for informasjon og medvirkning for næringen i planprogrammet, jf. konsekvensutredningsforskriftens § 6, 3. ledd. I kommunen benyttes av følgende reinbeitedistrikter: 39 Arnøy/Kågen og 34 Abborassa. Begge nevnte distrikter har utarbeidet distriktsplan som kan være nyttig verktøy til planarbeid i reindriftsområder (Skjervøy kommune).

Fylkesmannen i Finnmark viser for øvrig til miljøverndepartementets temaveileder: Reindrift og planlegging etter plan- og bygningsloven.

Landbruk
Skjervøy har noe potensiale til økt næringsaktivitet i skogbruket. Potensiale innen skogbruket ligger i ved, virke til småsagbruk og juletre. Kommunen har et visst potensial til økt næringsaktivitet innen grønt reiseliv og lokalmat og det kan gjerne kombineres med sjømatnæringa.

I Skjervøy er det ingen godkjent Inn på tunet-gårder, men et par stk som leverer/tilbyr velferdstjenester. Utvikling av denne tjenesten forutsetter samarbeid på tvers av etater, nivåer og budsjetter. Samarbeid mellom skole/oppvekst og helse/omsorg og landbruket gir gode synergieffekter og bidrar til større mangfold i tjenestetilbudene på en regningssvarende måte. I Skjervøy måtte det være interessant å se på og kombinere med fiskerinæringa.

3. Fylkesmannens faginnspill knyttet til kommunens rolle som organisasjon og tjenesteyter

Barn og unge
Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen (RPR) og formålsbestemmelsen i plan- og bygningsloven stiller krav om at kommunen skal ta hensyn til barn og unge i planleggingen. Arbeidet med planprogrammet er et godt tidspunkt å vurdere om det i kommunen er spesielle problemstillinger knyttet til barn og unge som det er nødvendig eller gunstig å utrede spesielt.

I FNs barnekonvensjon står det at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn og at barnet har rett til å si sin mening i alle saker som angår barnet. Slike meninger skal også vektlegges i plansaker. For at FNs barnekonvensjon skal etterleves, må kommunen legge til rette for at barn og unge får delta og bli hørt i planprosesser, også i arbeidet med samfunnsdelen til kommuneplanen.

Kommuneplanens samfunnsdel må inneholde en vurdering av hva som må til for å skape gode og trygge oppvekstsvilkår for barn og unge, med tilhørende mål, strategier og tiltak.

Vi viser til våre innspill til planstrategien hvor vi anbefalte at kommunen i planprosessen ser helhetlig på utfordringene som er beskrevet på oppvekstområdet. Vi viser og til at samordning av tjenester og tverrfaglig samarbeid er viktig for å gi barn og unge gode oppvekstvilkår.

Dere skriver i kapittel 5 at «oppvekst, utdanning og kultur» og «inkludering og mangfold» vil være hovedtema som særlig bør drøftes nærmere i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel. Viktige undertema er kompetansebehov, trivselsfremmende tiltak, kvalitet i grunnskoleopplæringa, integrering og synliggjøring av andre kulturer.

Fylkesmannen ser det som positivt at disse temaområdene vektlegges i kommuneplanens samfunnsdel, og anbefaler at dere utarbeider en egen oppvekstplan hvor undertemaene tas inn, evt. at disse temaområdene gis et eget kapittel i kommuneplanens samfunnsdel.

Helse
Forslaget til planprogram beskriver relativt grundig de viktigste utfordringene kommunen har innen helse- og omsorgssektoren og på det boligsosiale området. Det er positivt. Dette er viktige tema for innbyggernes velferd, og områdene vil legge beslag på en betydelig del av kommunens økonomiske ressurser i årene framover. Skjervøy kommunes planstrategi for perioden 2016-2019 sier at arbeidet med kommunedelplan for helse og omsorg, samt boligsosial handlingsplan, skal startes opp våren 2018. Kommunen må beskrive overordnede mål og strategier for helse og omsorg og boligsosiale forhold i kommuneplanens samfunnsdel. Deretter må kommunen sikre at mål og strategier i samfunnsdelen blir drøftet og konkretisert i sektorplanene på disse områdene.

Når det gjelder hvor bredt en helse- og omsorgsplan bør favne, viser vi til vårt høringssvar til kommunal planstrategi datert 09.12.2016: *«Vi ber kommunen vurdere om disse planene også bør innarbeides i en helhetlig helse- og omsorgsplan: Plan for demensomsorg, plan for kreftomsorg og lindrende pleie samt plan for psykisk helse og rus.»*

Kommunen har laget en oversikt over helsetilstanden i befolkningen i 2017, slik folkehelseloven krever. I planprogrammet foreslås det at hovedkonklusjonene fra oversikten over helsetilstanden skal være utgangspunkt for arbeidet med folkehelse i samfunnsdelen. Det er et godt grep, som vil legge grunnlag for bred tverrsektoriell innsats i folkehelsearbeidet. Kommunen må beskrive overordnede mål og strategier for det videre folkehelsearbeidet i kommuneplanens samfunnsdel. Det er nyttig at alle arbeidsgrupper i planarbeidet vil ha tilgang på folkehelsefaglig kompetanse. Den kommende eldrereformen «Leve hele livet» peker på behovet for en tverrsektoriell strategi for endringer i retning av et mer aldersvennlig samfunn. Fylkesmannen anbefaler at dette perspektivet tas inn i planarbeidet.

4. Innspill til ulike kapitler i kommunens forslag til planprogram

Til kapittel 2:
I dette kapitlet er det naturlig å liste de nasjonale føringer først. Her vises det bare til de nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging. Det er også viktig å liste andre nasjonale føringer som statlige planretningslinjer og relevante stortingsmeldinger.

Videre nevnes også en rekke regionale planer og strategier som skal legges til grunn for arbeidet med samfunnsdelen. Det er bra. I tillegg kan følgende listes:

- Regional plan for reindrift i Troms (under utarbeidelse)
- Regional forvaltningsplan vannregion Troms 2016-2021
- Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk 2016-2027

Det sies også noe om utredningsbehovet ifm. planarbeidet i dette kapitlet. Dette kan med fordel løftes opp som et eget delkapittel med en egen overskrift, da dette er en veldig viktig del av det planprogrammet skal klargjøre og si noe om.

Til kapittel 5:
Under kapittel 5 i planprogrammet er det en tabell med en liste over tema og undertema. Et av undertemaene her kalles «stedutvikling i et miljømessig perspektiv».
Her bør en si litt om hva en legger i dette begrepet, omså bare med noen stikkord under.

I samme tabell listes ett annet undertema som en bare kaller for «Vann». *Vann kan være veldig mye, og dette bør konkretiseres slik at en ser hva en konkret ønsker å arbeide videre med i selve planen.* Dette også for å sikre en reell mulighet til medvirkning både fra politisk nivå og befolkningen.

Med hilsen

Per Elvestad
plandirektør

Lill-Hege Nergård
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer.

Fagområder:
Kontaktpersoner fagområder:
Landbruk: Bjørn Einan, tlf. 77 64 21 05
Barn og unge: Solveig Bjørn, tlf. 77 64 20 51
Helse: Anders Aasheim, tlf. 77 64 24 78
Miljø: Knut Nergård, tlf. 77 64 22 10
Universell utforming og likestilling: Lone A. Høgda, tlf. 77 64 21 36
Reindrift: Jan Gunnar Brattli, tlf. 77 64 21 81
Demografi og økonomi: Marianne Winther Riise, tlf. 77 64 20 42
Koordinator/rådgiver samfunnsplanlegging og klima: Lill-Hege Nergård, tlf. 77 64 21 27

Kopi til:
Troms fylkeskommune Postboks 6600 9296 TROMSØ

Fra: Mattis Bårnes via Adobe Document Cloud (noreply@acrobat.com)
Sendt: 01.11.2018 13:55:25
Til: Cissel Samuelsen
Kopi:

Emne: 832100_1_P(L)
Vedlegg:

Adobe Document Cloud

Adobe

Mattis Bårnes har delt 832100_1_P(L).pdf

Vis

SENDT AV

Mattis Bårnes

MELDING FRA AVSENDER

Fra altinn

DELT

01 November 2018, 05:55 AM PDT

For å sikre e-postlevering legger du til noreply@acrobat.com i adresseboken, kontaktene eller listen over sikre avsendere

Adobe and the Adobe logo are either registered trademarks or trademarks of Adobe Systems Incorporated in the United States and/or other countries. All other trademarks are the property of their respective owners.

Adobe Systems Incorporated, 345 Park Ave., San Jose, CA 95110 USA

Powered by Adobe Document Cloud | Bruksvilkår | Rapporter misbruk

Skjervøy SV v/ Ingrid Lønhaug
Leder
Ingr-lon@frisurf.no

Skjervøy 30.10.18

Skjervøy kommune
v/ Cissel Samuelsen
cissel.samuelsen@skjervoy.kommune.no

Sak 44 / 18: Planforslag – kommuneplanens samfunnsdel - høring

Planen er avhengig av en bred høring ute blant folk og skal ikke bli en skrivebordsøvelse som havner i en skuff står det i saksopplysningene. Den er avhengig av innspill fra oss alle.

Hvordan vil vi at morgendagens
Skjervøy skal bli, og hvordan kommer vi dit?

Befolkningsutviklingen viser en stor økning i antall eldre framover – dette blir den største utfordringen vi har i kommunen – å bygge ut eldreomsorgen i takt med økning av antall eldre – både når det gjelder å bygge tilrettelagte boliger for eldre med nedsatt funksjonsevne og satsing på hjemmetjenestene.

Skjervøy SV har satt opp noen innspill i forhold til samfunnsplanen:

1. Siden de største utfordringene kommer i forhold til å beholde en verdig og god eldreomsorg, må arbeidet med å lage en helse- og omsorgsplan utarbeides parallelt med utforming av en samfunnsplan.

2. Egnede arealer til utbygging av tilrettelagte boliger for eldre og andre vanskeligstilte grupper må planlegges og prioriteres både i forbindelse med arbeidet med sentrumsplan og samfunnsplan.

3. Det må lages en helhetlig kompetanseplan for å rekruttere- og heve kompetansen til våre ansatte i kommunen slik at det kan bygges opp gode tjenester.

4. Som havbruks- og fiskerikommune må vi ta et ansvar for at fjordene / havområdene våre sikres en bærekraftig utvikling. Det må innarbeides miljøovervåkning av havområdene ved at det i første omgang søkes

prosjektmidler for å bygge opp en slik virksomhet, og i andre omgang ivaretar en slik tjeneste for framtida.

5. Kommunen må ha et mye større fokus og et større ansvar for å forbedre miljø – både i forhold til klima og forsøpling. Prioritering av større oppgaver bør gjøres hvert år, ikke bare søppelaksjoner selv om disse også må fortsette.

6. Øke politisk engasjement ved bevisst satsing på demokratiske prosesser.
   - Nåværende politiske organisering bør evalueres og ses i en helhetlig sammenheng.
   - Medbestemmelse i forhold til ansatte
   - Brukerundersøkelser
   - Skape interesse for at folk skal delta aktivt med å utforme tjenester og tiltak i kommunen.

For Skjervøy SV

Ingrid Lønhaug
Leder

KYSTVERKET
Troms og Finnmark

Skjervøy kommune
Postboks 145
9189 Skjervøy

Deres ref.:	Vår ref.:	Arkiv nr.:	Saksbehandler:	Dato:
2018/369-2	2018/3186-2		Jannicke Røren	30.10.2018

Uttalelse fra Kystverket - Høring planprogram - Kommuneplanens samfunnsdel - Skjervøy kommune - Troms fylke

Kystverket Troms og Finnmark viser til Deres brev av 18.09.2018 vedrørende oppstart av kommuneplanens samfunnsdel og høring av planprogram.

Kystverket vil i det følgende informere generelt om vår virksomhet. Avslutningsvis gis det informasjon om hva Kystverket mener er spesielt viktig for Deres kommune i denne prosessen.

Kort om Kystverkets ansvar

Kystverket er en nasjonal etat underlagt Samferdselsdepartementet. Kystverket har ansvar for sjøverts samferdsel, særlig sikkerhet og framkommelighet på sjøen. Kystverket har ansvaret for farleier på sjø samt infrastruktur, kaier, moloer, navigasjonsinstallasjoner knyttet opp til disse.

I kommunale planprosesser etter plan- og bygningsloven deltar Kystverket for å sikre framkommelighet, trygg ferdsel, forsvarlig bruk og forvaltning av farvannet samt effektiv og sikker sjøtransport og havnevirksomhet.

Kystverket Troms og Finnmark ser det som viktig at alle tidligere vedtatte planer og plandokumenter blir samordnet slik at arealbruken blir entydig og sammenfallende.

Kystverket skal ivareta nasjonale interesser og føringer med bakgrunn i blant annet:

- Havne og farvannsloven av 17.04.2009 nr. 19
- Ot.prp. nr. 75, (2007-08) om lov om havner og farvann
- Nasjonal transportplan 2018-2029
- På den sikre siden – Sjøsikkerhet og oljevernberedskap, St.melding nr. 14 (2004-05)
- Handlingsprogram for Kystverket 2018-2029
- Nasjonal havnestrategi – Regjeringens strategi for effektive havner for å få mer gods på sjø, Samferdselsdepartementet 2015
- Kystverkets perspektivanalyse – Framtidsbilder fram mot 2050, Kystverket 2014

For Nordområdene kan følgende trekkes fram:

- Maritim infrastrukturrapport Svalbard, Finnmark, Troms og Nordland – Mulige farleder for store skip, Kystverket Troms og Finnmark 2011

For å ivareta sjøsikkerheten i norske farvann har Kystverket etablert en omfattende infrastruktur og maritime tjenester. Den fysiske infrastrukturen er blant annet fyr, sjømerker, utdypninger og fiskerihavner. De maritime tjenestene består i lostjeneste, trafikkovervåkning, elektroniske navigasjonshjelpemidler samt meldings- og informasjonstjenester.

Kystverket har ansvar for statens beredskap mot akutt forurensing og havnesikring i havner med internasjonal trafikk.

Kystverket og kommunale planer

Kystverket er sektormyndighet etter plan- og bygningsloven og skal ha alle kommunale planer på høring.

Maritim virksomhet, bruk av sjøen og sjørettede landarealer til transport, næringsvirksomhet og fritidsbruk har en naturlig plass i samfunnsplanlegging. For slike aktiviteter er det viktig at samfunnsplanen blir fremtidsrettet og gir premisser for avklaring av arealbruk på sjø og land.

Ved den videre arealforvaltning gjennom kommuneplanens arealdel, kommunedelplaner, områdeplaner og detaljplaner må kommunen være observant på at det ikke tilrettelegges for aktiviteter som kommer til hinder for sikkerhet og framkommelighet på sjøen.

Post 60 – Tilskudd til kommunale fiskerihavnetiltak

Meld. St. 22 (2015-2016) Nye folkevalgte regioner – roller, struktur og oppgaver, vedtatt i Stortinget, medfører at Kystverkets ansvar for forvaltning av statlige fiskerihavner overføres til de nye regionene fra og med 2020. Som følge av regionreformen vil også tilskuddsordningen forvaltet av Kystverket avsluttes fra og med 2020. Siste søknadsrunde er gjennomført for tilskudd som skal tildeles i 2019.

Ved prioritering av søknader er det viktig at disse er forankret i kommunenes planverk og gjerne i strategier for fiskerinæringen og fiskerirettet infrastruktur.

Midlene som har fulgt ordningen overføres fra og med 2020 som frie midler til fylkeskommunene. Kommuner som har spørsmål til tilskuddsordninger for fiskerihavner, bes ta kontakt med den aktuelle fylkeskommune for informasjon om eventuelle nye ordninger fra 2020.

Post 71 – Tilskudd til havnesamarbeid

Tilskuddsordningen skal bidra til mer gods på sjø ved at sjøtransportens konkurranseevne styrkes. Tilskuddet er øremerket til havnesamarbeid som gir bedret transportkvalitet og reduserte kostnader for havnebrukerne. Det kreves en egenfinansiering av minst 50 prosent av prosjektkostnadene.

Målgruppen for tilskudd til havnesamarbeid omfatter norske havner, kommuner og aktører som har mer gods på sjø som mål. http://www.kystverket.no/Maritim-infrastruktur/Havner/Tilskuddsordning-for-havnesamarbeid/

Generelle utviklingstrekk

En hovedutfordring generelt er å knytte havn/kaianlegg, nærings- og industriarealer og veg sammen på en funksjonell og hensiktsmessig måte.

Transportinfrastruktur oppleves ofte begrensende for næringsutvikling, særlig med blikk på eksportorientert næringsliv basert på naturressursene. Alle vekstnæringer er avhengige av velfungerende transport på veg, bane og sjø.

Fiskerinæringen med flåte, industri og havbruk, reiseliv med cruise, ferger og båtruter, mineral- og bergverksnæring og petroleumsnæringen er alle avhengig av en tilpasset og velfungerende havneinfrastruktur og sjørettede næringsarealer.

Mange havner har fortsatt en viktig funksjon for gods- og passasjertransport, selv om mye av dette i dag foregår på landeveien. Akvakulturnæringen har etablert seg i noen havner, med landbaser, fartøy og med slakterier. Fisketurisme benytter også den infrastrukturen som er tilgjengelig.

Havneterminaler for å betjene mineral- og petroleumsnæringa krever en annen oppbygging enn overnevnte, da skipene som benytter disse krever særlig gode maritime forhold samt store bakarealer.

Oppsummerende innspill til kommuneplanens samfunnsdel

Med bakgrunn i overnevnte oppfordres Skjervøy kommune til å definere et av hovedmålene for kommuneplanens samfunnsdel omkring tematikken maritim næring og samferdsel.

Planperioden XXXX-XXXX bør fremgå av planen.

Kystverket har ingen flere merknader.

Med hilsen

Jan Morten Hansen
regiondirektør

Jannicke Røren
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Eksterne kopimottakere:
FYLKESMANNEN I TROMS Postboks 6105 9291 TROMSØ

TROMS fylkeskommune
ROMSSA fylkkasuohkan

Stabssjef

Skjervøy kommune
Postboks 145

9180 SKJERVØY

Vår ref.:	**Saksbehandler**:	**Arkiv**:	
18/7628-4	Synnøve Lode	140 SAKSARKIV	
Løpenr.:	**Tlf. dir.innvalg**:	**Deres ref.**:	**Dato**:
74733/18	77 78 81 67		25.10.2018

UTTALELSE TIL FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

Fylkeskommunen skal som regional planmyndighet veilede og bistå kommunene i deres planleggingsoppgaver. Fylkeskommunen har etter folkehelseloven også et folkehelseansvar innenfor sine sektorer. Fylkeskommunens innsigelseskompetanse i plansaker etter plan- og bygningsloven inkluderer kulturminne-, kulturmiljø- og landskapshensyn, friluftsliv, samordnet areal- og transportplanlegging, kjøpesenter, regional plan eller planstrategi, barn og unges interesser, universell utforming, fylkesveger og havbruksinteresser/akvakultur.

Det vises til brev av 18.09.18 der Skjervøy kommune ber om innspill til forslag til planprogram for kommuneplanens samfunnsdel. Frist for å komme med innspill er satt til 31. oktober 2018.

Det er planavdelingen hos stabssjefen som koordinerer uttalelsen på vegne av fagetatene i fylkeskommunen.

Generelt
Fylkeskommunen synes det er svært positivt at Skjervøy kommune prioriterer å utarbeide en ny kommuneplanens samfunnsdel, særlig med tanke på at det har gått så lang tid siden den forrige helhetlige planen ble vedtatt.

Utkast til planprogram fremstår som uoversiktlig og noe mangelfull. Dokumentet mangler tydelige hovedtema og et tydeligere fokus på hva som er prioriteringer i den videre planprosessen. Det bør innarbeides en innholdsfortegnelse i starten av dokumentet som gir en oversikt over dokumentets oppbygning.

I det videre vil fylkeskommunen gi en tilbakemelding til utkast til planprogram og komme med innspill til endringer i kapitlene som kan bidra til å tydeliggjøre planprogrammet.

Kap 1. Innledning
I innledningen er det naturlig at det fremgår hvorfor kommunen prioriterer å utarbeide kommuneplanens samfunnsdel, noe som Skjervøy kommune gjør ved å vise til at det er lang

tid siden forrige plan ble vedtatt og at det er behov for å drøfte veivalg og finne retning for Skjervøysamfunnet på bakgrunn av dagens situasjon.

Skjervøy viser til at det er kopling mellom kommuneplanens samfunnsdel og økonomiske prioriteringer i kommunen. Her er det også viktig å vise til samfunnsdelens kopling til arealdelen. Et viktig prinsipp i plan- og bygningsloven av 2008 er at det skal være sterkere kopling mellom kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel. Samfunnsdelen skal gi føringer for kommuneplanens arealdel, for eksempel på bakgrunn av befolkningsutvikling, utbyggingsmønster, tettstedsutvikling etc. Arealdelen skal være et kartmessig bilde av prioriteringer og satsinger i samfunnsdelen, samtidig som kommunens arealressurser og infrastruktur påvirker utviklingsmulighetene. I denne sammenheng anbefaler fylkeskommunen at det utarbeides en arealstrategi i samfunnsdelen.

Det kan videre være hensiktsmessig å si noe om *hovedformålet* med planprogrammet, og det videre arbeidet med samfunnsdelen.

Det er positivt at Skjervøy kommune har folkehelse som et gjennomgående tema i planen. Kommunen bør også vurdere å legge *bærekraftbegrepet* til grunn for all utvikling i kommunen, på samme sektoroverskridende måte som med folkehelse.

Kap 2. Kunnskapsgrunnlag

I dette kapitlet viser Skjervøy kommune til at det er viktig å ha et kunnskapsgrunnlag som gir bilde av status for Skjervøysamfunnet for å kunne stake ut veien videre. Her bør Skjervøy kommune beskrive *demografi, utviklingstrekk og status, samt utfordringer* for de områdene som Skjervøy vil ha fokus på i sin samfunnsdel. Grunnlagsmaterialet som foreligger i utkastet fremstår som noe snevert og ensidig rettet mot helse og utdanning. Kunnskapsgrunnlaget er viktig for å kunne begrunne de valgene som tas når kommunen gjør prioriteringer av hvilke samfunnsområder det bør fokuseres på i kommuneplanens samfunnsdel.

I kapitlet er det en liste over plandokumenter og utredninger som kommunen har, eller skal, utarbeide. Dette er vel mer å anse som *rammer og føringer* for det videre arbeidet med samfunnsdelen. *Rammer* for planarbeidet kan gjerne presenteres i et eget kapittel, og med fordel før kapittel om kunnskapsgrunnlag. Det er positivt at flere planer er av relativt ny dato.

Det er også positivt at Skjervøy kommune har utarbeidet et oversiktsdokument over helsetilstand og påvirkningsfaktorer jf. 5 i folkehelseloven, noe som er grunnlaget for folkehelsesituasjonen og utgangspunktet for utvikling av relevante tiltak gjennom kommuneplanarbeidet. Det er pekt på 5 hovedutfordringer fra folkehelseoversikten:

- Lavt utdanningsnivå
- Økt behov innen eldreomsorg
- Polarisering
- Integrering
- Livsstilsendringer

Det er viktig at det er disse hovedutfordringene Skjervøy kommune lager en oppskrift på hvordan skal planlegges videre, og om det er behov for videre utredninger eller strategier innen politikkområder som folkehelse som kan være både samfunn- og arealrelaterte. Valg av tema og undertema slik det er beskrevet i kap. 5 har et folkehelseperspektiv som er gjennomgående, men det er viktig at temaene tydeliggjøres og prioriteres.

Skjervøy omtaler også flere regionale planer og strategier som trekkes frem som relevante for kommunen. Disse anses også som å være *rammer og føringer* for det videre planarbeidet. I denne sammenheng er det positivt at det trekkes frem hvilken relevans de regionale planene har

for Skjervøy kommune. Fylkeskommunen vil også anbefale å ta med *Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk 2016-2027*, med handlingsprogram. Samtidig savner fylkeskommunen en beskrivelse av hvilken betydning disse har for planprogrammet og det videre arbeidet med samfunnsdelen.

Nasjonale forventninger er også å anse som *føringer* for planarbeidet. Det kan være greit å vise til at de nasjonale forventingene som nevnes er fra 2015, og hva som er relevant i disse for Skjervøy.

Fylkeskommunen savner et kunnskapsgrunnlag som er mer samlet og gir et bedre grunnlag for valg av fokusområdene, samt en tydeliggjøring av fokusområdene.

I dokumentet er det brukt en del plass til undersøkelser, knyttet til folkehelseutfordringer, i flere kapitler. Disse kan med fordel inngå som en del av kunnskapsgrunnlaget, og der kun konklusjonene fra disse innlemmes i planprogrammet som grunnlag for å håndtere disse utfordringene videre i samfunnsdelen. Selve undersøkelsene bør ligge som vedlegg til planprogrammet.

Kap 3. Visjoner, verdier og overordna mål
Kommunen bruker forholdsvis stor plass til å diskutere Skjervøy kommunes visjon og verdier, men uten å lande disse. Det fremgår heller ikke om det skal gjennomføres en videre prosess for ferdigstillelse. En slik diskusjon eller presentasjon av kommunens visjon kan være mer hensiktsmessig å ha i et innledende kapittel.

Kapitteloverskriften tar også for seg overordnet mål, men det kommer ikke frem i kapittelet hva som er det overordnete målet. Et overordnet mål vil også være mer hensiktsmessig å presentere i et innledende kapittel.

Kap 4. De kommunale tjenestene – kommunen som organisasjon
Dette kapitlet tar i hovedsak for seg en oppramsing av utfordringer knyttet til rekruttering og kompetanse i ulike stillinger/områder innenfor helsesektoren. Selv om helsesektoren er en stor kommunal sektor, er det flere andre sektorer som kommunen har tjenester innenfor og som bør komme bedre frem i dette kapitlet. I tillegg er deler av teksten vel detaljert.

Kap 5. Tema og undertema
Troms fylkeskommune savner et kapittel der fokusområdene kommer tydeligere frem. Fokusområder som utkrystalliserer seg på bakgrunn av et kunnskapsgrunnlag som beskriver Skjervøysamfunnet med befolkning, utviklingstrekk og status, og ikke minst på bakgrunn av de utfordringer som fremkommer. Fylkeskommunen anbefaler at tabellen i kapittel 5 om tema og undertema tas ut av dokumentet.

Som nevnt til kapittel 1 er det viktig at det utarbeides en arealstrategi i samfunnsdelen, og denne bør knyttes til temaene som kommer frem i kapittel 5.

Fylkeskommunen har videre noen kommentarer til temaer som det bør være et tydeligere fokus på i kommuneplanens samfunnsdel.

Næringsutvikling
Skjervøy kommune har en næringsstruktur preget av matproduksjon fra hav og land, men preges kanskje sterkest av industri tilknyttet havnæringer. Å ha slike ressurser i sin kommune er et flott konkurransefortrinn som en bør videreutvikle. Samtidig bør kommunen vurdere å prioritere tiltak også innenfor andre næringer med hensikt å oppnå en mer differensiert næringsstruktur. Dette vil bidra til at kommunens nærings- og samfunnsliv er mindre sårbar for konjunkturer, samtidig som kommunen også kan fremstå mer attraktiv i rekrutteringen av

arbeidskraft. Dette vil også nevnte næringer nytte godt av. Som forlengelsen av dette er det viktig å se sammenhenger på tvers av tidligere tradisjonelt avskjermede sektorer og dra nytte av synergier mellom disse. I denne sammenhengen vil Strategi for næringsutvikling i Troms, SNU være relevant – og bør således ligge til grunn som en del av kunnskapsgrunnlaget. Tankegangen er også mulig å realisere innenfor enkeltnæringer som eksempelvis maritim næring eller kreativ næring der det også innenfor enkeltnæringer ofte er barrierer mellom ulike bransjer.

Skjervøy kommune har merket en stadig nedgang innenfor landbruk, der trenden går omtrent omvendt proporsjonalt med utviklingen innenfor industrien (kilde: kommuneprofilen.no). Samtidig har verden med en voksende befolkning et stadig sterkere behov for at en produserer mer mat. Troms har i tillegg enkelte særlige konkurransefortrinn i forhold til matproduksjon også på land som vi bør søke å utnytte, der våre signaturprodukter stadig vinner priser for kvalitet. Det er derfor viktig, både i sett i et næringsutviklingsperspektiv, men også et generelt samfunnsutviklingsperspektiv at det legges til rette for at en kan snu den negative trenden innenfor det arktiske landbruket, og få opp den lokale og regionale matproduksjonen også på land. I den grad maten konsumeres i regionen, er dette også positivt for miljøregnskapet.

På lik linje med store deler av fylket for øvrig, har Skjervøy kommune utfordringer tilknyttet tilgang på kompetent arbeidskraft. Dette gjenspeiles også i oversikten over satsingsområder, der *kompetansebehov* er en gjenganger. Dette er komplekse utfordringer, og langvarige satsinger sammen med relevante aktører er trolig nødvendig for å lykkes. Skjervøy har lykkes med å få opp kompetansenivået hos lærerne i kommunen, og det finnes kanskje lærdom i disse prosessene som kan overføres til andre sektorer.

Med bakgrunn i befolkningsutviklingen i kommunen, der Skjervøy er avhengig av arbeidsinnvandring for mer eller mindre å utjevne en ellers negativ utvikling, bør kommunen vurdere å legge mer vekt på å utvikle en plan som inkluderer rekruttering. Denne bør ses i sammenheng med de områdene der kommunen har kompetansebehov en ikke er i stand til å fylle selv. Her bør kommunen spille på lag med relevante aktører på feltet, både innenfor næring og utdanningsaktører. I denne sammenhengen er Nasjonal kompetansepolitisk strategi 2017 – 2021 relevant.

I forhold til integrering av arbeidsinnvandrere er det viktig å spille på lag med arbeidsgivere, eksempelvis i forhold til språkopplæring, men også i forhold til andre samfunnsaktører som kan bidra til at kommunen er et godt sted å bosette seg og bli værende i.

Friluftsliv

I planen legges det mye godt fokus på helse, utdanning (herunder barn og unge), samt næring og samferdsel. Det savnes derimot noe mer fokus på hvordan friluftslivet kan brukes mer aktivt i folkehelsearbeidet. Under dette kan det for eksempel være ivaretakelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftsområder, herunder behov for parkeringsmuligheter ved sentrale og mye besøkte friluftsområder. Dette kan med fordel ses på i sammenheng med arealstrategien. Friluftsliv og kultur er også elementer som er viktig for trivsel og god helse i befolkningen. I og med at Skjervøy kommune trekker frem rekrutering som en av de sentrale utfordringene til kommunen er det viktig å ha et fokus på de områdene som styrker befolkningens trivsel.

Det er positivt at Skjervøy kommune har fått kartlagt og verdisatt friluftsområdene i kommunen og denne kartleggingen bør brukes som grunnlag for å beskrive hvordan friluftslivet kan brukes mer aktivt i folkehelsearbeidet i kommunen. Det har skjedd mye på friluftsliv siden kartleggingen (2011-2013), blant annet etableringen av Nord-Troms friluftsråd og Nord-Troms Turlag, turkart er produsert, turruter er skiltet og Ut i Nord med poster rundt om i kommunen

er et årlig tiltak. Vi ser nå behovet for å revidere friluftslivskartleggingene, for blant annet å gjøre en finere vurdering av nærmiljøområdene og sjøområdene jf Veilederen til miljødirektoratet.

Kommunen bør i sammenheng med friluftskartleggingen jobbe for å sikre og ivareta friluftsområder for fremtiden. Dette er viktig for å opprettholde et mangfoldig friluftsliv, med rike naturverdier. Dette vil omfatte områder i nærmiljøet, friluftslivsområder som er spesielt tilrettelagte for alle, og friluftsområder som er helt inngreps- og støyfrie.

Klima og miljø
Fylkeskommunen savner også et fokus på klima og miljø i planprogrammet. Da Skjervøy kommune hadde sin kommunale planstrategi til høring i 2016, ga fylkeskommunen anbefalinger om at Skjervøy kommune utreder nærmere hvilke utfordringer klimaendringen representerer av betydning for kommunen, og vurdere hvordan klimautfordringene kan integreres i kommunens planarbeid. I sin kommunale planstrategi viste Skjervøy til at kommunen vil revidere kommunedelplan for klima, samt utarbeide risiko- og sårbarhetsanalyse. Fylkeskommunen savner en oppfølging av dette i utkast til planprogram.

Videre savner fylkeskommunen et tydeligere fokus på samferdsel, som bør komme frem i arealstrategien. Skjervøy bør også se nærmere på helhet i den maritime transporten/sjøtransport, og lokalisering av ny næringsaktivitet. Utvikling av Skjervøy som tettsted bør også være et fokusområde, samt temaet sikkerhet og beredskap bør få oppmerksomhet i kommuneplanens samfunnsdel.

Kap 6. Statistisk grunnlag for valg av tema/undertema
Her viser kommunen til tidligere kapittel om kunnskapsgrunnlag og presenterer statistikk som ligger til grunn for de tema som er valgt ut i forrige kapittel. Troms fylkeskommune anbefaler at statistikken, som bidrar til å vise utfordringer som Skjervøy står overfor, tas inn i kapitlet om kunnskapsgrunnlag. Dette for å samle kunnskapsgrunnlaget og få bedre oversikt over status og utfordringer som ligger til grunn for områder/tema som Skjervøy kommune bør fokusere på.

Det er flere viktige utfordringer som Skjervøy trekker frem, blant annet rekruttering til helse og utdanning. Det er positivt at Skjervøy trekker frem rekruttering av lærere, men dette blir litt spesifikt i et planprogram. Fylkeskommunen anbefaler at man ikke blir for spesifikk i planprogramfasen.

Folkehelse/folkehelseprofiler i kapittel 6.5 kan vurderes å tas ut fra planprogrammet. Kommune har pekt på folkehelseutfordringene i oversiktsdokumentet fra 2017, og det er i tillegg ivaretatt i kapittel 5.

Kap 7. og 8. Organisering og medvirkning
Troms fylkeskommune synes det er positivt at Skjervøy har fokus på medvirkning og forankring i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel. Vi savner imidlertid en grundigere beskrivelse av hvordan medvirkning skal gjennomføres. Det er opprette arbeidsgrupper, hvem deltar i disse? I kap 8 er det listet opp en oversikt over ulike grupper som skal ha muligheten til å delta aktivt i prosessen. Hvordan involveres de ulike interessegruppene i Skjervøysamfunnet i prosessen, for eksempel barn og unge, eldre etc.?

Framdriftsplanen for prosessen må oppdateres da det ikke er samsvar mellom aktivitet og tidsperspektiv.

Avslutning
Fylkeskommunen minner om at regionalt planforum arrangeres månedlig, der kommuner som ønsker det kan legge frem planer for drøfting med sektormyndighetene. Dette kan være en nyttig arena for større planer som berører flere interesser.

Mer informasjon om regionalt planforum fins på
http://www.tromsfylke.no/#/innhold/tjenester/planlegging/regionalt-planforum/

Troms fylkeskommune ønsker Skjervøy kommune lykke til med det videre arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel.

Med vennlig hilsen

Stine Larsen Loso
ass. stabssjef

Synnøve Lode
spesialrådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Kopi:
Fylkesmannen i Troms, Postboks 6105, 9291 TROMSØ
Statens vegvesen, Region Nord, Postboks 1403 8002 BODØ

GÁIVUONA SUOHKAN
KÅFJORD KOMMUNE
KAIVUONON KOMUUNI

Skjervøy kommune

9189 SKJERVØY

Du čujuhus/Deres ref:	Min čuj./Vår ref	Arkiivačoavdda/Arkivkode	Beaivi/Dato
	2015/239-189		08.11.2018

Tilbakemelding på høring – Forslag til planprogram for Kommuneplanens samfunnsdel - Skjervøy kommune

Viser til høring på kommuneplanens samfunnsdel-planprogram.

Planprogrammet er et godt og gjennomarbeid dokument, men fra Kåfjord kommunes side savnes mer fokus på og drøftinger omkring interkommunalt samarbeid.

Dearvvuođaiguin/Med hilsen

Karin Karlsen
førstekonsulent/beredskapsrådgiver
Tlf.: 777 19 254

Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga /
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2015/239-189

Intern kopi:
Einar Pedersen
Gunn Andersen

Poastačujuhus/Postadresse: Postboks 74, 9148 Olderdalen
Fitnančujuhus/Besøksadresse: Øverveien 2, 9146 Olderdalen
Telefovdna/Telefon Sentralbord: 77 71 92 00
Báŋkokontu/Bankkonto: 4785 07 00024
E-poasta/E-post: postmottak@kafjord.kommune.no
Interneahtta/Internett: www.kafjord.kommune.no
Organisašuvdnanr/Org.nr: 940 363 586

620#3042:bc25804f-fecc-470b-a69c-0e0f647251f1:4

Skjervøy kommune

Arkivsaknr: 2016/552 -6
Arkiv:
Saksbehandler: Cissel Samuelsen
Dato: 29.11.2018

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
67/18	Kommunestyret	12.12.2018

Møteplan for 2019 - alle utvalg

Henvisning til lovverk:

Rådmannens innstilling

Kommunestyret vedtar følgende møteplan:

	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni
Formannskap		13.		24.	29.	26.
Kommunestyre			13.		8.	12.
Barnas/ ungd. kommunestyre				10.		5.
AMU		6.			22.	
Kontrollutvalg			15. (kl 9)		15. (kl 9)	
Regionråd	15.*/30.	14.**/26.	20.	9.-10.*** /**30.**	28.	18.

* Temamøte infrastruktur, Skjervøy
** Samferdselskonferanse, Kåfjord
*** Møte med sentrale politikere+ Tromsbenken, Oslo
30.4.: representantskap, Nord-Troms Regionråd (=formannskap)

	Juli	August	September	Oktober	November	Desember
Formannskap*			11.	2., 30.	20.	
Kommunestyre				16.**		11.
Barnas/ ungd. kommunestyre						
AMU			18.			4.
Kontrollutvalg				3.		12.
Regionråd		29.	Medio*		5./25.-26.	

*Møte mellom Nord-Troms Regionråd og næringsmedarbeiderne i kommunene (NUNT)
** Konstituering

Byggekomité, ny barnehage: månedlige møter: siste tirsdag i mnd – fra januar t.o.m. april

Saksopplysninger

Siden formannskap også er næringsutvalg og administrasjonsutvalg, kan det på oppgitte datoer for formannskap også berammes møte i hhv nærings- og/eller administrasjonsutvalg.

Det foreslås at formannskapsmøtene legges til onsdager. Samt at møtene starter kl 09:15. Dette på grunn av at det ofte er mange saker i formannskapet og at møtene derfor blir lange.

Kommunestyremøtene starter kl 10:15, slik at partiene skal ha mulighet for møter i forkant.

I møteplanen er det en viss koordinering av politiske møter, slik at regionale møter legges til mandag/tirsdag. Kontrollutvalget har lagt møter til torsdag. Det er også tatt hensyn til to store strategimøter på fylkesnivå, KS Strategikonferanse 30.-31.1., Fylkesmannen 20.-22.2. og høstkonferansen (helse), 26.-27.11 (dato ikke bekrefta).

På vårhalvåret er det satt opp mange møter i regionrådet. Flere av møtene i regionrådet gjennomføres via Skype.

Skjervøy kommune

Arkivsaknr: 2015/1009 -22
Arkiv: K53
Saksbehandler: Eivind Mathisen
Dato: 03.12.2018

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
68/18	Kommunestyret	12.12.2018

Vågvann steinbrudd - utarbeidelse av driftsplan

Henvisning til lovverk:
Mineralloven

Vedlegg
1 pålegg om innsendelse av søknad om driftskonsesjon
2 Driftsplan
3 Uttaksplan
4 Forslag til reguleringsplankart

Rådmannens innstilling

Kommunestyret gjør slikt vedtak:
Kommunestyret godkjenner den fremlagte driftsplan for Vågvann steinbrudd.
Skjervøy kommune stiller de nødvendige økonomiske garantier til en driftskonsesjon for Vågvann steinbrudd.

Saksopplysninger

Skjervøy kommune har mottatt varsel fra Direktoratet for mineralforvaltningen om stans av uttak av masser ved Vågvann steinbrudd.
Bakgrunnen for stansen er at Skjervøy kommune som tiltakshaver ikke har nødvendig driftskonsesjon for uttaket.

Uttak av stein i bruddet har vært gjort siden tidlig på 1980 tallet i forbindelse med havneutbygging i statlig og kommunal regi i Skjervøy havn. I dag er det i hovedsak lokale entreprenører som tar ut stein til opparbeidelse av veier og boligtomter. I de siste årene er noe av massene blitt tilberedet ved knusing og sikting.

I 2010 trådde lov om erverv og utvinning av mineralressurser (mineralloven) i kraft. En viktig målsetning med loven er å sikre at områder hvor det foregår uttak av mineralske ressurser blir

forsvarlig sikret og ryddet underveis og etter endt drift. Økonomisk sikkerhetsstillelse skal være en garanti for at nødvendig sikring og opprydding blir gjennomført.

For at det skal være fremtidig uttak av masser i bruddet er det derfor nødvendig og søke om driftskonsesjon. En slik søknad må inneholde en driftsplan som viser fremtid uttak, med avslutningsplan. En slik søknad krever også at det stilles økonomiske garantier.

De økonomiske garantier som må stilles kan beløpe seg til kr 600000.-.

Vurdering

I Skjervøy kommune er det i dag ingen av steinbruddene som har driftskonsesjon. For fremtidig uttak av masser vil det derfor være behov for at steinbruddet ved Vågvann får en slik konsesjon på plass. Teknisk etat er i gang med utarbeidelse av driftsplan, med tilhørende avslutningsplan. Planen tar for seg i hovedsak dagens areal, men med noe utvidelse mot sør, se vedlagt kart. Det totale volum vil være på ca 250000 m3, noe som vil dekke behovet for mange år fremover.

Det som kommunestyret må ta stilling til er om de vil stille de økonomiske garantier som kreves for å få en driftskonsesjon på plass.
Vedlagt følger også forslag til driftsplan. Tekstdelen legger til rette for føringer og begrensninger til uttak og avslutning av bruddet. Nødvendige tegninger til planen er i dag noe mangelfullt. Dette på grunn av at vi venter på oppgradert kartgrunnlag etter omlegging av fylkesvei. Nødvendige tegninger vil bli produsert ved en eventuell søknad.

Med disse endringer vil det være nødvendig med ny reguleringsplan for bruddet. En tar sikte på oppstart i 2019.

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Skjervøy kommune
Postboks 145
9189 SKJERVØY

Dato: 23.04.2018
Vår ref: 18/00831-5
Deres ref: 2015/1009-12

Pålegg om innsendelse av søknad om driftskonsesjon for Vågavannet i Skjervøy kommune. Varsel om stans. Tiltakshaver: Skjervøy kommune

Leiv Eriksons vei 39
Postboks 3021 Lade
N-7441 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00
E-POST mail@dirmin.no
WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883
SWIFT DNBANOKK
IBAN NO5376940505883
ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR
TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til tidligere kontakt i saken, senest deres tilbakemelding på varsel om pålegg datert 10. april 2018. I deres tilbakemelding bes det om utsatt frist for innsendelse av søknad om driftskonsesjon til 31. desember 2018.

Minerallovens regler
I henhold til minerallovens regler skal samlet uttak av mineralske ressurser over 10 000 m^3 masse, samt alt uttak av naturstein (heller, murestein mm), ha en driftskonsesjon fra DMF.

I henhold til minerallovens § 62 kan DMF gi pålegg for å rette eller stanse forhold som er i strid med bestemmelser eller vedtak gitt i eller i medhold av mineralloven.

Pålegg om innsendelse av søknad om driftskonsesjon
Skjervøy kommune har ikke nødvendig driftskonsesjon for uttaket Vågavannet, noe som vurderes som et brudd på minerallovens § 43. Kommunen har bedt om utsatt frist for innsendelse av søknad om driftskonsesjon til 31. desember 2018. Etter DMF sin mening er dette for lenge. DMF fatter derfor følgende pålegg med hjemmel i mineralloven § 62:

> **Skjervøy kommune (org. nr. 941 812 716) pålegges å sende inne en søknad om driftskonsesjon for uttaket Vågavannet i Skjervøy kommune innen mandag 1. oktober 2018.**
>
> **Pålegget anses oppfylt når DMF har mottatt søknad om driftskonsesjon.**

DMF har utarbeidet eget søknadsskjema for søknad om driftskonsesjon som er tilgjengelige på våre hjemmesider. På våre hjemmesider vil dere også finne en veileder for utarbeidelse av driftsplaner og en veileder for beregning av økonomisk sikkerhetsstillelse.

Vedtaket kan påklages til Nærings- og fiskeridepartementet innen tre uker fra dette brev kom frem. Klagen sendes til DMF. I henhold til forvaltningsloven § 32 skal klagen nevne det vedtak det klages over og nevne den eller de endringer av vedtaket om man ønsker når det gjelder det vedtaket det klages over. Klagen bør også nevne de grunner

klagen støtter seg til. En eventuell klage innebærer ikke i seg selv at man kan unnlate å oppfylle pålegget innen fristen, men det er adgang til å be om at påleggsfristen utsettes mens klagen behandles, jf. forvaltningsloven § 42.

Varsel om stans av uttak
Skjervøy kommune har ikke nødvendig driftskonsesjon for uttak av mineralske ressurser for Vågavannet i Skjervøy kommune, noe som vurderes å være et brudd på mineralloven § 43.

DMF vurderer derfor å gi følgende pålegg med hjemmel i mineralloven § 62:

> *Skjervøy kommune (org. nr. 941 812 716) skal stanse alt uttak av mineralske forekomster i Vågavannet i Skjervøy kommune med umiddelbar virkning.*

DMF ber om tilbakemelding på dette varsel innen **mandag 1. oktober 2018**.

En part har rett til innsyn i sakens dokumenter med de begrensninger som følger av forvaltningsloven §§ 18 a til 19.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no.

Vennlig hilsen

Torbjørn Killi Olsen
seksjonsleder

Thomas Furunes
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Thomas Furunes

Mottakere:
Skjervøy kommune Postboks 145 9189 SKJERVØY

Kopi til:

Driftsplan for Vågvann steinbrudd

Utarbeidet av Skjervøy kommune

Innholdsliste

Dagens situasjon 3
Planstatus 3
Beskrivelse av forekomst 3
Plan for uttak 3
- Geologiske forhold 3
- Installasjoner 3
- Sprengning 3
- Knusing/sikting 3
- Sikring av drift 4
- Framdrift 4

Påvirkning på omgivelsene 4
- Trafikkbelastning i nærområdet 4
- Naturmangfold/avrenning til vassdrag 4
- Bestående bebyggelse 4
- Rystelser/lufttrykk 5
- Forminner 5

Landskapspleie 5
- Fond/sperret konto 5
- Under drift 5
- Etter avsluttet drift 5

Vedlegg 5

Dagens situasjon

Vågvann steinbrudd ligger ved Hollendervika, på sørsiden av innfarten til Skjervøy, i Skjervøy kommune. Steinbruddet ligger på eiendommen gnr 69 bnr 1 der det er Skjervøy kommune som er grunneier.
Uttak av stein har vært gjort siden tidlig på 1980 tallet i forbindelse med havneutbygging i statlig og kommunal regi i Skjervøy havn. I dag er det i hovedsak lokale entreprenører som tar ut stein til opparbeidelse av veier og boligtomter. I de siste årene er noe av massene blitt tilberedet ved knusing og sikting.
Direktoratet for mineralforvaltning har stilt krav om at det utarbeides driftsplan for uttaket. Denne planen tar utgangspunkt i eldre reguleringsplan og det som er gjort i området fram til nå.

Planstatus

Deler av området er i dag regulert til masseuttak. Det foregår en prosess for å tilleggs regulere de områder som omfatter hele denne driftsplan.

Beskrivelse av forekomst

Data hentet fra NGU sin database er forekomstene hovedsakelig skifer og hellestein.

Plan for uttak

Geologiske forhold

Med unntak av noe variabel kvalitet i lagdelingene har ikke bergmassene noen geologiske forhold som påvirker driften. Dette blir tatt hensyn til ved planlegging av salvene.

Installasjoner

Det er ingen faste installasjoner i forbindelse med driften av steinbruddet.
Det vil bli etablert en bom i forbindelse med inn-/utkjøring til området.

Sprengning

Videre uttak blir som tegninger viser. Pall høyden vil være max 15 meter.
Årlig produksjon forventes å være ca 8000 m3, avhengig av etterspørselen. Det totale uttaket vil være på ca 250000 m3.

Sprengning varsles med sirene. Nærmeste bebyggelse vil bli varslet med personlig oppmøte. Trafikken på fylkesveien blir stengt i begge retninger før sprengning.

Knusing/sikting

Det vil bli benyttet mobilt knuse- og sikteverk. Prosessen vil kunne pågå på alle virkedager utenom ferie. Knuse- og sikteverket plasseres lengst inn i bruddområdet for best mulig å skjerme omgivelsene mot støy og støv.

Sikring av drift

Det vil bli satt opp gjerder rundt bruddet i nødvendig grad for å hindre ukontrollert adkomst av dyr og mennesker.

Framdrift

Som nevnt tidligere forventes et midlere årlig uttak på ca 8000m3. Uttaket vil skje etappevis som vist på tegning. I felt 1 vil uttaket starte på kote 64 og avsluttes på kote 77. Når dette uttaket er avsluttet skal adkomstvei til felt 3 anlegges i dette feltet.

I felt 2 skal uttaket avsluttes på kote 69. Uttaket er i hovedsak ferdig, men det vil bli tatt ut noe masser mot felt 1 og 3 for å avslutte bruddkanten.

I felt 2 skal uttaket avsluttes på kote 77. I noen partier vil skjæringene være noe høg. Der vil vi trappe ned noe av toppen slik at skjæringene ikke vil være høyere enn 15 meter.

Påvirkning på omgivelsene

Trafikkbelastning i nærområdet

Da uttaket pr. år er i underkant av 8000 m3 ser vi ikke at driften i uttaket er en belastning for trafikken i nærområdet.

Naturmangfold/avrenning til vassdrag

Et masseuttak er et forholdsvis stort inngrep i naturen, men det skal etter beste evne gjøre dette så skånsomt som mulig. Alle avdekningsmasser blir lagt til side og etter endt drift lagt tilbake i uttaket.

I tørre perioder skal det ved knusing og tilberedning av masser benyttes vann som støvbinder. Dette for å holde støvet innenfor uttakets grenser.

Det vil ikke være grunnlag for å iverksette store tiltak med tanke på avrenning til vassdrag. Uttaket er såpass lite at det under driften ikke vil bli et problem. Som vist på tegninger vil det bli etablert en bruddkant mot Vågvann som vil hindre eventuelle avrenning mot dette arealet.

Bestående bebyggelse

Hollendervika boligfelt med barnehage ligger på andre siden av fylkesveien. Det må vises stor aktsomhet overfor disse, spesielt ved sprenging.

På nord og vestsiden går det en høgspentlinje som det vil være nødvendig å ta hensyn til ved sprenging.

Rystelser/lufttrykk

Rystelser vil hovedsakelig skje i forbindelse med sprenging. Ladninger som vil bli benyttet skal ikke være så store at det vil bli skade på bygninger og lignende, men rystelser kan likevel være merkbar ved nærmeste bebyggelse. Lufttrykket får stor spredning på grunn av det åpne landskapet – og vil således ikke være til noen sjenanser.

Forminner

Det er ikke registrert forminner i området.

Landskapspleie

Fond/sperret konto

Fond sikres i henhold til mineralloven med forskrift.

Under drift

I forbindelse med driften er det nødvendig å benytte seg av areal/flata inne i uttaket til knusing, sikting, opplasting og lagring. Det vil si at det ikke vil bli gjort noe landskapspleie av disse arealer før driften av uttaket er ferdig.

Paller som ferdigstilles i henhold til driftsplan blir tildekt med avdekkingsmasser. Dette gjøres etappevis etter hvert som driften tillater det.

Etter avsluttet drift

Området skal etter avsluttet drift gis en sluttbehandling slik at det utenfra ikke vesentlig stikker seg ut fra omkringliggende arealer.

Alle konstruksjoner og infrastruktur i forbindelse med uttaket blir fjernet og kjørt vekk. Skråningene trappes som vist på vedlagte tegninger. Det skal etableres vegetasjon på fjellhyllene i skråningene. Det skal velges arter som er etablert i omkringliggende arealer. Løsmasser som tidligere er henlagt ved rensk av fjell legges tilbake i skråningene. De utsprengte flatene planeres jevnt med steinmasser.

Vedlegg

Dato 04.12.2018	Konstr./tegnet	Godkjent	Målestokk	
Uttaksplan			Erstatning for:	Erstattet av:
			902	
Henvisning:		Beregning:		

7779000
7778900
7778800
7778700
7778600
7778500
727200
727300
727400
727500
727600
727700
N

Tegnforklaring

Bebyggelse og anlegg (PBL § 12-5, nr. 1)
- Steinbrudd og masseuttak

Samferdselsanlegg og teknisk infrastrukur (PBL § 12-5, nr. 2)
- Kjøreveg

Grønnstruktur (PBL § 12-5, nr. 3)
- Grønnstruktur

Linjesymbol
- Plangrense

SAKSBEHANDLING IFLG. PLAN- OG BYGNINGSLOVEN	SAKSNR	DATO	SIGN
Kunngjøring oppstart			
1. gangs behandling i det faste utvalget for plansaker			
Offentlig ettersyn fra til			
2. gangs behandling i det faste utvalget for plansaker			
Kommunestyrets vedtak:			

PLANEN UTARBEIDET AV:	SAKSNR	TEGNNR.	SAKSBEH.

Skjervøy kommune

Arkivsaknr: 2015/992 -52
Arkiv: 614
Saksbehandler: Kjell Ove Lehne
Dato: 04.12.2018

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
69/18	Kommunestyret	12.12.2018

Sluttregnskap - Renovering ungdomskolen/epc 2013-2018

Rådmannens innstilling

Kommunestyret godkjenner fremlagt sluttregnskap for renovering ungdomskolen/epc 2013-2018

Saksopplysninger/Vurdering

EPC - Prosjektet

EPC prosjektet har sitt utspring fra energi- og klimaplan for Skjervøy kommune i 2010.
Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen og Kåfjord kommune, samarbeidet om en anbudsrunde i 2010, der AF-gruppen, til slutt fikk kontrakten i 2013.
Byggene som var med i EPC prosjektet var:
Barneskolen, Ungdomsskolen, Rådhuset, Skoleveien 4 og Kulturhuset.
For å få støtte fra Enova måtte 50% av arealet/bygningsmassen være inkludert.

Det ble søkt om tilskudds-støtte fra Enova i 2013 og 2014.
Det ble innvilget ett totalbeløp på kr 1.391.000,-

Hovedavtalen for eiendomsutvikling EPC ble underskrevet i september 2013
EPC prosjektet i utførelsesfasen ble delt inn i 3 faser/avtaler:

Kontraktsum fase 1, September 2013,	kr	175.824,- eks mva
Kontraktsum fase 2, Juni 2014,	kr	17.195.832,- eks mva
Kontraktsum fase 3, drift og vedlikeholdsfasen for 3 år, 2016-2018. (indeksreg.)	kr	122.412,- eks mva pr år.

I tillegg ble energimerking av 5 bygg utført, for	kr	107.433,- eks mva

Prosjekteringen av EPC prosjektet startet i september 2013.

Utførelsen startet sommeren i 2014 med brønnboring av energibrønner, renovering av fyrrom og ventilasjonsarbeid på Ungdomsskolen, renovering av fyrrom i Skoleveien 4, samt graving av varmeledning til Barneskolen. På høsten ble det videre oppstart med ventilasjon, etter-isolering av loft og montering av varmepumper i gymsal på Barneskolen, samt montering av SD-anlegg på Kulturhuset.

I starten av 2015 og utover våren, fortsatte arbeidet med renovering av fyrrom og ventilasjonsarbeid på Ungdomsskolen. SD-anleggene på resterende bygg hadde også oppstart i denne perioden.
EPC prosjektet ble avsluttet i nov/des 2015.

Garantiperioden (fase 3) startet 1.jan 2016.

Henviser til tabell 1 – for bevilget ramme og forbruk for hele EPC-prosjektet.

Henviser til tabell 2 – for utførte hovedposter for EPC-prosjektet.

Samlet energibesparelse fra AF-gruppen var beregnet til 1.779.057 kwh/år.
AF-gruppen garanterte for 90% av samlet energibesparelse. dvs 1.601.151 kwh/år.
Dersom besparelsen ikke ble oppnådd, skulle AF-gruppen dekke differansen .
Besparelsen i 2016 var på 1.859.952 kwh (overprestasjon med 4,5 %)
Besparelsen i 2017 var på 1.844.603 kwh (overprestasjon med 3,7%)
Det ser ut til at vi når målsetningen for besparelsen også for 2018.

Totalkostnad for EPC prosjektet:	**kr 19.158.000,- eks mva**
Bevilgede midler, BØP	**kr 20.000.000,- eks mva**
Belånte midler:	**kr 19.158.000,- eks mva**

Prosjekt Ungdomsskolen

Det ble bestemt at Ungdomsskolen skulle renoveres og at bygget fortsatt skulle brukes til skoledrift.

Det første som ble utført var nytt brannvarslingsanlegg. Dette ble utført i 2014.

Høsten 2015 ble det gjennomført anbudsrunde. Det ble bedt om pris på, skift av vinduer, nye innerdører, nye ytterdører, gulvbelegg i de fleste rom i østfløyen og rengjøring av radiatorer.
Byggefirmaet Skjervøy Byggeservice AS ble tildelt kontrakten for kr 3.439.235,- eks mva.
Oppstart av utførelsen var i slutten av 2015.

I 2016 ble det også bestemt at følgende skulle utføres. Renovering og etter-isolering av fasade øst, elektriske lås på ytterdører og noen innerdører, renovering av elevtoaletter, malerarbeid, renovering av arbeidsrom og garderobe/wc for lærere, nye himlingsplater samt innkjøp av inventar til Ungdomsskolen. Alt dette resulterte i betydelige ekstra utgifter som igjen førte til at man måtte gjøre ekstrabevilgninger.

I 2017 renoverte vi garderober i svømmehallen og idrettshallen.
Skolekjøkkenet ble renovert med ny kjøkkeninnredning og ny utvendig solskjerming.

Gjennom denne perioden 2015-2017 ble det utført endel diverse arbeid som også inkluderte rørleggere og elektrikere.

Henviser til tabell 1 – for bevilget ramme og forbruk for hele Ungdomsskole-prosjektet.

Henviser til tabell 3 – for utførte hovedposter til Ungdomsskole-prosjektet.

Totalkostnad for Ungdomsskole prosjektet:	**kr 14.893.000,- eks mva**
Bevilgede midler, BØP	**kr 13.775.000,- eks mva**
Belånte midler:	**kr 14.893.000,- eks mva**

Tabell 1 - Bevilget ramme og forbruk, kr i eks mva:

	Bevilget		Forbruk	
BØP	**EPC**	**Ungdomsskolen**	**EPC**	**Ungdomsskolen**
Desember 2013	3.200.000			
Desember 2013		800.000		
Juni 2014	4.800.000			
Desember 2014	8.000.000	6.000.000		
Forbruk 2014			6.754.000	559.000
Juni 2015	4.000.000	- 5.900.000		
Desember 2015		6.000.000		
Forbruk 2015			12.404.000	1.548.000
Mars 2016		1.900.000		
Oktober 2016		450.000		
Desember 2016		1.000.000		
Desember 2016		3.525.000		
Forbruk 2016				9.050.000
Forbruk 2017				3.736.000
Totalt	**20.000.000**	**13.775.000**	**19.158.000**	**14.893.000**
Belånte midler	**19.158.000**	**14.893.000**		

Tabell 2 - Hovedposter pr bygg - EPC

Bygg	Bestilling – Utført arbeid
Rådhuset	SD-Anlegg
Kulturhuset	SD-Anlegg
	2.stk Varmepumper (liten)
Skoleveien 4	SD-Anlegg
	1.stk Varmepumpe (stor)
	1.stk Oljekjel
	1.stk Ekspansjonstank
Ungdomsskolen	SD-Anlegg
	4.stk Ventilasjonsanlegg
	Energibrønner
	Rørføring til Barneskolen
	Vannrenseanlegg
	1.stk Varmepumpe (stor)
	1.stk Ekspansjonstank
	Nye rør i fyr-rom
Barneskolen	SD-Anlegg
	1.stk Ventilasjonsanlegg
	2.stk Varmepumper (liten)
	Etter-isolering loft gammelfløy
	1.stk Elektrokjel ??

Tabell 3 - Hovedposter renovering Ungdomsskolen

Bygg	**Bestilling – Utført arbeid**
Ungdomsskolen	Renovering WC-rom for elever
	Nye vinduer, ytterdører og innerdører
	Elektronisk låssystem på ytterdører og noen innerdører
	Diverse malingsarbeid
	Gulvbelegg
	Renovering arbeidsrom for lærere
	Nye garderober/WC for lærere
	Ny fasadekledning på østvegg, inkl etter-isolering
	Ny brannvarsling/nødlysanlegg
	Renovering garderober til svømmehall og idrettshall
	Renovering og nytt kjøkken til skolekjøkkenet
	Nye radiatorer på noen rom
	Solskjerming skolekjøkken
	Diverse inventar
	Diverse arbeid (rørlegger + elektriker)

Skjervøy kommune

Arkivsaknr: 2018/458 -4
Arkiv: L12
Saksbehandler: Kjell Ove Lehne
Dato: 17.11.2018

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
70/18	Kommunestyret	12.12.2018

Omregulering av deler av reguleringsplan Ratamajorda, Alfheimvegen 6, gnr 69 bnr 816

Henvisning til lovverk:
Plan- og bygningsloven
Reguleringsplan Ratamajorda.

Vedlegg
1 Plankart Reguleringsplan Ratamajorda

Rådmannens innstilling

Skjervøy kommunestyre ser positivt på omregulering av deler av Ratamajorda til boligformål - private eldreboliger.

Saksopplysninger

Det er innkommet forespørsel fra Jørn Larsen om omregulering av deler av Ratamajorda for bruk til eldreboliger. Søker sier følgende om saken sitat:
Det vi ser for oss er ett bygg som er tilsvarende LHL ute på fiskenes. Det er snakk om ca. 12-16 leiligheter bestående av ett og to roms leiligheter. Leilighetene vil bli utstyrt med velferdsteknologi som vil gjøre at eldre kan bo lengere hjemme. Det vil også bli ett fellesområde med stue og kjøkken som beboerne kan bruke til bursdager osv, det vil og være 1-2 soverom som kan brukes når man får besøk ol. Sitat slutt.

Vurdering

Skjervøy kommunestyre vedtok i møte 13.06.12, sak 15/2012, reguleringsplan og reguleringsbestemmelser for ”Ratamajorda” .

Område Ratamajorda er regulert til bolig, lekeplass og friområde. Det er deler av områdene lekeplass og friområde som ønskes omregulert til bolig (eldreboliger).

Nedre del av reguleringsplanen eis av annen grunneier, det er ikke lagt ved noen bekreftelse fra denne grunneier om eventuelt medvirkning til omregulering.

Ved oppføring av bolig på det område som er regulert til bolig ble det fylt ut en fylling i friområdet, noe nabo har klaget på. Saken var hos Fylkesmannen i Troms til behandling der kommunen måtte behandle denne saken på nytt. Saken er ikke ferdigbehandlet i kommunen. Det er sendt skriv til grunneier om dette og han har bedt om at saken beror inntil spørsmålet om ny reguleringsplan er på plass.

Saksbehandler ar av den formening at saken om allerede lagt fylling må pågå parallelt med omreguleringen.

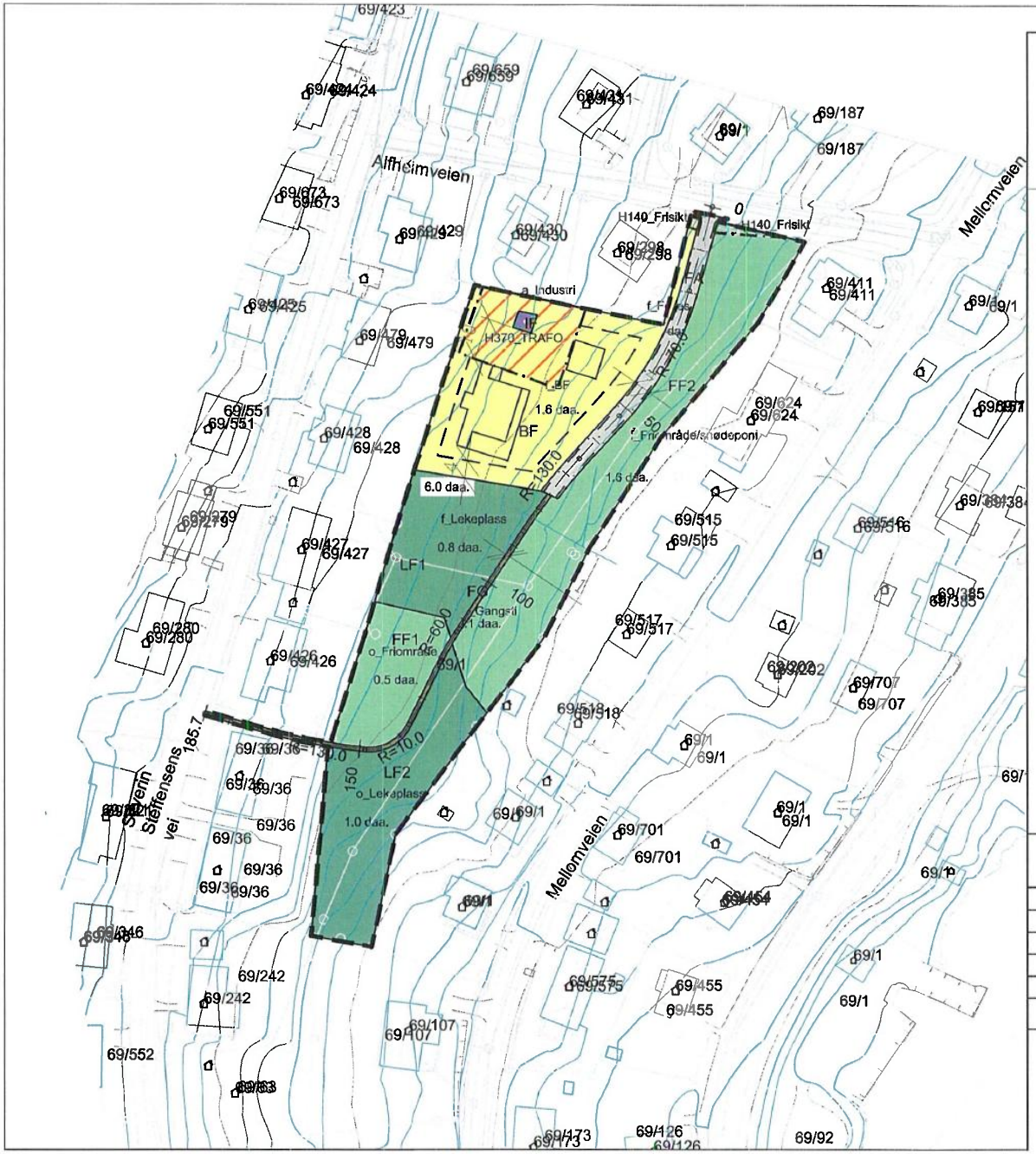

Skjervøy kommune

PBL §12-5. Arealformål i reguleringsplan

Bebyggelse og anlegg

- Boligbebyggelse-frittliggende småhusbebyggelse
- Industri
- Lekeplass

Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

- Felles avkjøring
- Gangsti

Grønnstruktur

- Friområde

PBL §12-6. Hensynssoner i reguleringsplan

- Frisikt
- Høyspenningsanlegg (inkl høyspentkabler

Linjesymbol

- Grense for sikringssone
- Grense for faresone
- Planens begrensning
- Formålgrense
- Byggegrense
- Regulert senterlinje
- Frisiktlinje
- Regulert kant kjørebane

0 12.5 25 50 m

REGULERINGSPLAN MED TILHØRENDE BESTEMMELSER FOR

Kartblad:
Kartprodusent:

SAKSBEHANDLING IFLG.PLAN- OG BYGNINGSLOVEN	SAKSNR.	DATO	SIGN.
1.gangs behandling i det faste utvalget for plansaker			
Offentlig ettersyn fra til			
2.gangs behandling i det faste utvalget for plansaker			
Kommunestyrets vedtak:			

PLANEN UTARBEIDET AV:

RÅDG. INGENIØRER AR-ING AS
Strandveien 72
Postboks 112
9189 Skjervøy
Tlf: 77777270
Fax:77777279

SAKSNR.	TEGNNR.	SAKSBEH.
900-11	19.05.2011	AH
900-11	05.03.2012	AH

Skjervøy kommune

Arkivsaknr: 2015/764 -11
Arkiv: 280
Saksbehandler: Cissel Samuelsen
Dato: 01.10.2018

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
58/18	Formannskap	10.10.2018
71/18	Kommunestyret	12.12.2018

Skjervøyterminalen - kommunalt AS?

Henvisning til lovverk:

Saksprotokoll i Formannskap - 10.10.2018

Behandling:

Rådmann innledet til saken og utdypet bakgrunn for åpen innstilling.

Ingrid Lønhaug (Sv) fremmet på vegne av posisjon følgende endringsforslag:
Formannskapet innstiller at kommunestyret gjør følgende vedtak:
I forbindelse med at ny hurtigruteavtale trer i kraft, vil godskapasiteten bli kraftig redusert. Dette skaper usikkerhet om hvordan terminalen skal driftes i fremtiden. Dagens organisering av terminalen videreføres.

Votering:
Innstilling fremmet på vegne av posisjon enstemmig vedtatt

Vedtak:

Formannskapet innstiller at kommunestyret gjør følgende vedtak:
I forbindelse med at ny hurtigruteavtale trer i kraft, vil godskapasiteten bli kraftig redusert. Dette skaper usikkerhet om hvordan terminalen skal driftes i fremtiden. Dagens organisering av terminalen videreføres.

Rådmannens innstilling

Saken legges fram med åpen innstilling.

Saksopplysninger

Bakgrunnen for saken er vedtak i kommunestyret 17.12.17: *Kommunestyret ber rådmannen vurdere muligheten for å omgjøre «Terminalen» til et aksjeselskap 100 % eid av kommunen. Terminalen har i dag en drift som er helt på siden av det kommunen jobber med, og det kan være vanskelig for oss politikere å få oversikt. Det legges frem en sak for kommunestyret innen juli 2018.*

Skjervøyterminalen ble i 2005 oppretta som kommunalt driftsselskap, da Nor-Cargo AS og Nor-Lines AS ikke ønska å videreføre drifta (F-sak 107/05). Bygningsmassen tilhørte Nor-Cargo AS, og bygget ble i 2007 kjøpt av Skjervøy kommune (K-sak 146/07). Av protokollen går det fram at drift av terminal/ekspedisjon og kjøp av bygg ble vurdert som økonomisk risikabelt. På den annen side ble terminalen sett på som et viktig infrastrukturtiltak for et maritimt senter som Skjervøy. Siden den gang har Skjervøyterminalen vært en virksomhet organisert innenfor teknisk sektor.

Alle behov, både til investering og drift, meldes inn til etatsleder på linje med andre kommunale virksomheter. Økonomisk over-/underskudd reguleres inn/ut etter behov. Regnskapstall fra de 3 siste åra viser følgende resultat:

2015: Budsjettert 130.000 i overskudd, gikk med 886.000 i overskudd.
2016: Budsjettert 157.000 i overskudd, gikk med 830.000 i overskudd.
2017: Budsjettert 435.000 i overskudd, gikk med 695.000 i overskudd
2018: Budsjettert 803.000 i overskudd, satser på ca 1 million.

Skjervøyterminalen driftes godt, og som det framgår av tallen over har terminalen i de seinere åra gått med større overskudd enn budsjettert, men resultatet varierer selvsagt i forhold til endringer i markedet. Som eksempel kan nevnes at Skjervøyterminalen i 2016 hadde en god synergieffekt av utbyggingen av tunellen på Reisafjellet og kraftledningen i regi av Statnett.

Når det gjelder investeringsbehovet for Skjervøyterminalen, har det i de siste åra dreid seg om kjøretøy – både thermobil (innkjøp i 2016) og varebil (innkjøp i 2018). Disse investeringene kan sees i sammenheng med endring fra gods på sjø til gods på land. I tillegg er det gjort mindre investeringer innenfor drifta, bl a oppgradering av fryselageret, slik at det tilfredsstiller Mattilsynets krav. Det er også gjort utbedringer av tak innafor drifta.

Investeringer til bygning/fasiliteter i bygget samt kaianlegg: inneværende år er det lagt inn 600 000 til oppgradering av kaidekket, men her ser en at det må gjøres ei større oppgradering som også omfatter kaias bærende element. Her vil det komme et større investeringsbehov. For kommende budsjettperiode er det meldt inn behov for oppgradering av fryselageret til 200 000 samt kjøpe ut truck fra leasingavtale til kr 150 000.

Litt om Skjervøyterminalens drift: Skjervøyterminalens hovedformål er drift av godsbåt - og hurtigruteekspedisjon samt innhenting og utkjøring av gods. I tillegg utføres ekspeditørtjenester for hurtigbåtene MS «Kvænangen» og MS «Jernøy».

Kontor og driftsanlegg utgjør den største andelen av terminalbygget, som ellers huser kontorlokaler til PPT, interkommunal innkjøpssjef og havnebetjent, samt lokaler utleid til Skjervøy taxi. Skjervøyterminalen har fire ansatte, deriblant en trainee. For å handtere transporttjenestene på land har terminalen 2 thermobiler og 1 varebil. Thermofasilitetene gir terminalen mulighet til å frakte bl a sjømat- og Tine-produkter. Slikt gods har overtatt for

svikten i transport av byggevarer og stykkgods. Terminalen har de siste par åra styrka transport på land, da ordretilgangen på sjø har vært svakere.

Opprettelse av et kommunalt AS: Når det skal gjøres vurderinger om hvorvidt Skjervøyterminalen skal omgjøres til et kommunalt aksjeselskap, er det ei rekke problemstillinger som må drøftes:

a) Hva er formålet med å etablere terminalen som et kommunalt AS?

Som oftest ligger det finansielle formål bak ei etablering av AS. I så måte vil det være relevant å sette finansielle mål, som f.eks avkastningsmål. Et annet formål kan være politisk. Det vesentlige her er å definere hva en ønsker å oppnå med et kommunalt AS som en ikke oppnår med dagens organisering.

b) Hva må på plass før ei eventuell etablering av kommunalt AS?

Rammene for virksomheten må på plass. Det må avklares om hva det kommunale aksjeselskapet skal omfatte. Er det drift av bygg og kaianlegg i tillegg til drift av ekspedisjonen? Rammeavklaring innebærer også utforming av mål og resultatkrav, eierskapsmelding, selskapsstrategi, vedtekter, avtale/oppdragsbrev, oppnevning av styrer, faste eiermøter, rapportering, tilsyn og kontroll.

c) Hvem bør sitte i styret?

I Skjervøy har folkevalgte sittet i styrer. Det er derimot delte meninger om hvorvidt folkevalgte bør sitte i styret i kommunale AS. På den ene side vil politisk deltakelse gi bedre politisk kontroll. På den annen side er det et spørsmål om de folkevalgtes kompetanse som styremedlemmer, og om deres evne til å håndtere de ulike hattene som kommunestyrerepresentant og styremedlem innebærer. Ut i fra tidligere erfaring er dette ei utfordring. KS anbefaler at styret ikke består av politikere. Om styret ikke består av politikere, er det viktig at politikerne bidrar aktivt ift å gi styringssignaler og følge opp selskapet gjennom eierskapsdrøftinger. (I Skjervøy kommunes vedtatte eierstrategi, er det satt opp kriterier for valg av styremedlemmer.)

d) Hvilken rolle skal kommunens administrasjon ha?

Det anbefales at kommunens administrasjon ikke har noen rolle i selskapet. Det betyr at all saksbehandling skjer innenfor selskapet, og at budsjett og regnskap utformes og utføres av ekstern part. Kontrollutvalget har rolle ift kontroll og tilsyn.

Det må påregnes en del tid til å få grunnlaget for en organisasjonsendring på plass. I en slik prosess må en også regne med at det dukker opp problemstillinger underveis som må løses. Bl a vil det være et spørsmål om hvilken konsekvens ei omorganisering har å si for den inngåtte avtalen med Hurtigruten ift kaivederlag/anløpsavgift.

Dagens leder av Skjervøyterminalen har gitt følgende anbefaling i saken:

Skjervøyterminalen, slik den har vært drevet fram til nå, kunne fordelaktig ha vært organisert som en egen enhet, da helst som et aksjeselskap. Selv om jeg som virksomhetsleder, personlig har ønsket en slik organisering, er mitt råd nå å avvente med dette.

Dette skyldes utfordringer i driften når Hurtigruten AS må bygge om sine båter til gassdrift for å tilfredsstille miljøkravene til staten iht den nye avtalen som trer i kraft fra 2021.

Godskapasiteten blir halvert, det kan ikke tas med biler og det blir nesten ikke plass til kjøl og frys. Kravet fra oss ekspeditører om at dagens kapasitet på 150 palleplasser kjøl/frys måtte opprettholdes ble ikke tatt til følge. Etter ombygging blir kapasiteten 50 pll på hvert skip, noe

som betyr at båten er fullastet før den når Skjervøy. Vi vil selvfølgelig bli enige om en fordelingsnøkkel, men det vil bli svært vanskelig å opprettholde hurtigruteekspedisjoner etter dette.

Selv om Skjervøyterminalen sin forretningsidé er tuftet på ekspedering av hurtigruter og godsbåter har vi grunnet lav ordretilgang skaffet oss flere avtaler på bilkjøring av gods. Dette utgjør nå en betydelig del av omsetningen.

Vi vil sammen med de andre ekspedisjonsstedene jobbe aktivt framover for andre alternativer for mer gods på sjø. Dette må vi bare lykkes med, for slik jeg ser det, er smertegrensen nådd for mengden bilkjøring et kommunalt eid selskap skal styre med. Tenker at eierne også har en klar definisjon på hva vi skal drive med.

For å få mer gods over på sjø må havnene på hver enkelt sted komme sterkere på banen. Et samarbeid mellom Skjervøyterminalen og Skjervøy Havn kan også være et tema for styrking av begge avdelingene.

Håper at jeg med dette, har fått fram at en omorganisering til AS på nåværende tidspunkt er uklokt.

Vurdering

Det er behov for en grundig drøfting av formål og rammer før en tar stilling hvorvidt det er hensiktsmessig å omdanne Skjervøyterminalen til et aksjeselskap. Fordelen med ei slik organisering må oppveie for merarbeid, og det må også tas stilling til hvordan en opprettholder politisk styring. De politisk vedtatte retningslinjene for eierstyring kan være en grei rettesnor i en slik prosess.

Skjervøy kommune

Arkivsaknr: 2016/85 -245
Arkiv: M10
Saksbehandler: Kjell Ove Lehne
Dato: 02.12.2018

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
72/18	Kommunestyret	12.12.2018

Sluttregnskap - inntaksdammen på Kågen.

Rådmannens innstilling

Kommunestyret godkjenner fremlagt sluttregnskap for inntaksdammen på Kågen.

Saksopplysninger

Første opplysninger om denne sak er en prosjektering som er gjort i 1998, denne prosjekteringen ble gjort grunnet at inntaksdammen var i en slik forfatning at denne måtte rehabiliteres.

Fra 1998 og frem til 2015 er det gjort diverse forsøk på å komme i gang uten å ha lykkes, saksbehandler vet ikke hva dette skyldes.

I kommunestyret sak 31/15 datert 17.06.15 ble følgende rapportert:
Da kommunen ikke har noen VA-ingeniør for tiden er det ubrukte lønnsmidler her. Disse midlene brukes til å lage en ny, oppdatert prosjektering på inntaksdam. Håper å komme i gang i løpet av høsten med arbeidet.

I kommunestyre sak 35/16 datert 15.06.16 ble følgende rapportert:
Inntaksdammen reguleres inn med 5.625.000,- som er tatt opp i lån tidligere. Forprosjektet viser en kostnadsramme på 5,5 mill. Prosjektering blir igangsatt så snart som mulig.

I kommunestyre sak 70/16 datert 14.12.16 ble følgende rapportert:
Noe forsinket og en del dyrere enn først budsjettert. Regulerer ut kroner 2.500.000,- da det ser ut til at arbeidet ikke blir ferdig i år og dermed ikke fullt ut fakturert heller.

I kommunestyre sak 5/17 datert 15.03.17 ble følgende rapportert:
Her ble det regulert ut 2 500 000 i desember. Disse reguleres inn igjen nå. Det er allerede rapportert om at prosjektet blir dyrere enn først antatt, og vi kommer tilbake til dette i investeringsrapporten i juni.

I kommunestyret sak 74/17 datert 13.12.17 ble følgende rapportert:
Prosjektet var opprinnelig budsjettert med 5.625.000,- Allerede tidlig i prosjektet var teknisk sjef frempå og varslet at prosjektet ville sprekke med inntil 2 millioner. Prosjektet er nå ferdigstilt og det trengs tilført kroner 2.000.000,-

Fra 13.12.17 frem til i dag har en ikke rapportert hvordan inntaksdammen har utviklet seg dette i påvente av at en skulle sluttføre dette prosjektet.

Vurdering

Under følger en oversikt over utgifter og innvilget bevilginger.

Utgifter 2016	
Lønn sosiale utgifter	75.062,-
Nybygg/rehabb	4.580.394,-
Konsulenter	622.338,-
Totalt 2016	5.280.100,-

Utgifter 2017	
Lønn sosiale utgifter	22.293,-
Nybygg/rehabb	3.875.138,-
Konsulenter	617.770,-
Totalt 2017	4.515.201

Totalt inntaksdammen kr. 9.795.301

Innvilget ramme til inntaksdammen kr 5.625.000

Innvilget tilleggsbevilgning kr 2.000.000,-

Ikke innvilget tilleggsbevilgning for utgifter 2016 og 2017 kr. 2.170.301

Skal prøve og redegjøre for de ekstra kostnadene som er fremkommet i prosjektet kr. 4.170.301

Mesta hadde kontrakt med Skjervøy kommune på kr. 4.253.943,- og hadde tilleggsregninger på kr. 3.147.226,- Totalt Mesta 7.401.169

Når det gjelder Mestas sine tilleggsregninger så fremkommer det 2 hoved tilleggsregninger kr. 831.466,- og kr. 708.022,- som lokaliserer seg til problematikken rundt selve inntaksdammen med dertil fremføringer av rørledning som fremkommer der.

I tillegg fremkommer det regninger fra Mesta for endringer som:

Skiftning av kledning	kr. 40.000,-
Fylling ved inntakshuset	kr. 49.500,-
Fjellgrøfter som måtte gjøres større	kr. 179.884 ,-
Dypere løsmassegrøfter	kr. 221.563,-
Ombygginger i dammen	kr. 304.000,-
Ekstra arbeid i og rundt dammen	kr. 207.000,-
Ekstra riggkostnader	kr. 442.193,-
Økning av kontrakt	kr. 163.596,-
Sum	kr. 1.607.738,-

For Mesta sin del fremkommer det ekstraregninger på kr. 831.466, kr. 708.022,- og Kr. 1.607.738,- tilsammen kr. 3.147.226,-

Konsulenten Aqupartner har fakturert kr 1.239.870,- for de arbeider som er i inntaksdammen. Dette er i hovedsak tilleggs prosjekteringer i forbindelse med dammen da omfanget var større enn antatt. Konsulentene er også brukt ved gjennomgang av tilleggs renningene samt generell bistand. Kr. 1.106.677,-

Annet som er en del av prosjektet og som ikke fremkommer som ekstrakostnad.

Konsulenter	kr. 133.193,-
Trafo, fremføring strøm	kr. 310.000,-
Eget bygg over kummer for å kunne ha utstyr i (SD anlegg)	kr 120.000,-
SD anlegg	kr. 307.000,-
Diverse feilføringer	ca kr. 150.000,-
Lønn og sos utgifter	kr. 97.355,-
Annet	kr. 169.907,-
Sum	kr. 1.287.455,-

Prosjekt leders kommentar.

Arbeidet med inntaksdammen ble mer krevende enn først antatt, fjerningen av det gamle inntakstårnet gikk som planlagt, men etter dette arbeidet støttet vi på større problemer.

Grunnen inneholdt med mye leire i og rundt dammen. Mye nedbør i form av regn gjorde arbeidene med dammen vanskeligere. Istedenfor å grave enkle grøfter måtte vi utvide disse på grunn av kravet til HMS. Grunnforhold ved inntaksdam gjorde at det ikke kunne brukes stedlig masse, slik at massene måtte kjøpes inn og fraktes opp på dammen

Samlekummen som var planlagt gjenbrukt var i en slik forfatning at denne måtte byttes.

Den planlagte trafostasjonen ble montert, men stormen tok denne. Ny plassering ble bestemt av sikkerhetsmessige årsaker og trafoen ble boltret fast til fjell. Dette medført økte utgifter i form av økt lengde på grøftene.

For å kunne levere rent vann til Skjervøy tettsted måtte selve demningen rehabiliteres.

Det er beklagelig at det er blitt store overskridelser. Alternativet var stans i prosjektet, med dertil resultat at dammen kollapset med de følger dette ville få for leveransen av vann.

Ved en stoppordre fra kommunen ville kommunen fått store økonomiske krav fra leverandørene samt en kostbar riggpost.

2018 har i hovedsak bestått i etterarbeid og reklamasjoner, samt sluttføring av SD-anlegget.

Anlegget leverer nå etter forventningene og vi har et system som ivaretar leveransen av vann samt bekkoppsystem for dette. Damanlegget kan nå styres og kontrolleres fra pc på anlegg seksjonen.

Nytt gjære rundt dammen samt skilting er valg utsatt.

Teknisk sjefs vurdering.

Dette prosjektet har ikke gått som forventet da kostnadene her ikke er ihht det som er blitt vedtatt og rapportert.

Det ferdige produktet må sies å være ihht til forventningene, da vi har fått et anlegg som skal kunne forsyne Skjervøy kommune med rent vann de neste 20-25 år.

Det har vært flere prosjektleder inne i dette prosjektet og det har derfor vært vanskelig å få en fullstendig oversikt over kostnadene. Teknisk sjef har hatt problemer med å få den hele og fulle kontrollen med dette prosjektet noe som Teknisk sjef beklager.

Teknisk sjef ser slik på det at har en påbegynt et prosjekt så må det fullføres. Dette prosjektet er spesielt da det gjelder selve vannforsyningen til Skjervøy og et stopp i arbeidet kunne medføre at vannforsyningen kunne stoppe opp noe som en ikke kan tillate.

Forutsetningene for prosjektet var å få inntaksdammen i slik forfatning at den ikke kollapset, noe som kunne ha skjedd. Derfor er dette noe av årsaken til den dårlige rapporteringen da ting ble gjort etter som det dukket opp nye problemstillinger. Det har vært gjort arbeider på inntaksdammen gjennom hele 2018 men dette har i det hele vært reklamasjonsarbeider.

Kvaliteten på prosjekteringen har vært av ymse kvalitet da det har vært misforståelser ang. oppgaveforståelse. Når prosjekteringen ble bestilt var en ikke helt klar over det omfanget av hvor dårlig inntaksdammen var. I ettertid må en si at bestiller kompetansen her var for dårlig, dette må også sees på i forbindelse med den prosjekteringen som ble utført ihht oppgaveforståelsen.

Prosjektet har overskridelser på tilsammen 4.170.301,- Det er rapportert om overskridelse på 2.000.000,-. 2.170.130 er det ikke rapportert om. En av grunnene til at det ikke er rapportert er at det var gjort en del feilføringer som måtte gjøres opp. Dels var det arbeider som ikke var avsluttet og som måtte avklares. Avklaringene på arbeid og gjennomgangen av alle fakturaer har tatt lenger tid enn antatt. I påvente av tid til å gjennomføre dette arbeidet har det vært uklart hva som skulle vært rapportert. Teknisk sjef var klar på at det som nå skulle rapporteres var det riktige beløp og at det ikke fremkom regninger som en ikke hadde oversikt over. Teknisk sjef må bare beklage at dette ikke var rapportert tidligere og arbeidet med å sjekke opp alle eventualiteter har tatt lenger tid enn først antatt.

Teknisk sjefs sluttkommentarer til dette prosjektet må være den lange tiden dette prosjektet har vart. Prosjektet var opprinnelig tenkt påbegynt i 1998 med påfølgende prosjektering.
Fra 1998 og frem til 2018 har en av de viktigste konstruksjonene for å kunne fremføre vann til Skjervøy tettsted vært i en forfatning som kunne avskjerme kommunen for tilstrekkelig rent vann. Det er derfor godt å kunnes si at dette anlegget som nå er rehabilitert står til forventningene. I tillegg må det nevnes de oppgraderinger som er blitt gjort i forbindelse med

Langbakken og da uten kostnader for Skjervøy kommune. Dette er i hovedsak nye kummer og nye rørgjennomføringer som kan takle det trykk som fremkommer ved vannfremføringen.

Skjervøy kommune

Arkivsaknr: 2018/488 -1
Arkiv: 614
Saksbehandler: Kjell Ove Lehne
Dato: 04.12.2018

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
73/18	Kommunestyret	12.12.2018

Tilstandsvurdering for kommunale bygg

Rådmannens innstilling

Tilstandsvurdering av for kommunale bygg tas til etterretning.

Saksopplysninger/Vurdering

Tilstandsvurdering for kommunale bygg

Det er i løpet av høsten 2018 gjort tilstandsvurderinger på kommunale bygg, ulike anleggsbygg og pumpestasjoner. Malenaveien 2-4 er ikke med i denne oversikten. Dette bygget er tatt med i rapporten om kommunale utleiebygg. Nikkeby skole er ikke gjennomgått. Det er ikke gjort detaljerte vurderinger på byggene. Tallene i vurderingen er med utgangspunkt i ett produkts levealder. Som eksempel kan nevnes vinduene i rådhusets gamle del. Her er vinduene fra 1965. Levealder på glass/isolering er ca 25-35 år. Det betyr at nye vinduer her, er satt i kolonne etterslep.
Vi har valgt å dele rapporten inn i fire kolonner. Tilsyn avvik, Etterslep, 1-4 år og 5-8 år.
Se tabell 1 – tilstandsregistrering.

Forklaring til de fire kolonner:

Tilsyn avvik – Dette er viktigst å få utbedret. Her innbefattes avvik fra branntilsynet, anbefalinger på utskifting av gamle brannalarmanlegg fra kontrollør av brannalarmanleggene og nødvendig brannprosjektering av enkelte bygg.
Stipulert til kr 1.615.000,- eks mva.

Etterslep – Dette posten er desidert størst. Det innbefatter kalkulert vedlikehold-etterslep. Her nevnes spesielt noen bygg.
Barneskolen er veldig slitt og det trengs mye vedlikehold. Her anbefales det å lage ett eget renoveringsprosjekt.
Svømmehall/kjeller/bassengrom trenger en total-renovering. Her anbefales det også ett eget prosjekt fordi vi må få inn spesialkompetanse på dette feltet. Videre mtp svømmehall/idrettshall delen, så må taktekket skiftes, pga gammel og «sprø» folie, samt at vinduer/fasader bør byttes eller tettes med vegg.
Helsesenteret er snart 20 år gammelt, og det merkes på utvendig fasade og på teknisk utstyr. Her kan det bli store kostnader i løpet av de neste årene, fordi det meste av teknisk utstyr har nådd sin tiltenkte levealder. Det nevnes at elektriske komponenter har en levetid på 15-20 år. Det kreves også betydelig med vedlikeholds timer for å holde bygget i normal stand.
Anleggsseksjonen/Brannstasjonen har mange mangler, som ventilasjonsanlegg, ren/skitten sone, lekkasje gjennom tak i brannstasjon, dårlig lysforhold i verksted, ingen brannvarslingsanlegg osv..
Årviksand barnehage har en høy ettersleps-kostand pga at det er lagt inn kr 700.000 for tilbygg/ventilasjonsanlegg.
Stipulert til kr 23.435.000,- eks mva
Ved å lage detaljert forprosjekt til Barneskolen og Svømmehall/idrettshall, vil nok summen bli høyere enn det som fremkommer i dette dokumentet.

1-4 år – Denne kolonnen er litt mindre viktig enn kolonnen etterslep. Dette er i hovedsak «bør» kostnader.
Stipulert til kr 5.519.000,- eks mva

5-8 år – Mye i denne kolonnen er utvendig vedlikehold. Hvis ett bygg med tre-fasade males i år, må bygget males på nytt innen 8 år, pga vedlikeholds rate på utvendig maling. Det samme gjelder utvendig maling av vinduer.
Stipulert til kr 5.984.000,- eks mva

Oversikten gir ett kostnadsbilde på kr 36.553.000,- eks mva over 8 år. Vi har ikke hatt tid til å spesifisere prioriteringsrekkefølge på vedlikeholdsoppgavene, men kolonne tilsyn avvik er de oppgavene som er viktigst å få midler til.

I tillegg bør Skjervøy kommune vurdere å installere direktevarsling av brannalarmanlegg til 110, samt installere brannalarmanlegg i alle store bygg. Dette er **IKKE** tatt med i denne vurderingen.

SD-anlegg og adgangskontroll (elektroniske dørlås) er også noe som bør vurderes videre satsing på.

Tabell 1,
Tilstandsregistrering.

	Totaloversikt Kommunale Bygg				
	Kostnader - kr i eks.mva				
	Tilsyn avvik	Etterslep	1-4 år	5-8 år	
Rådhuset	380000	1204000	738000	1095000	3417000
Skoleveien 4	331000	1343000	228000	1805000	3707000
Kulturhuset	60000	559000	52000	126000	797000
Helsesenteret	90000	1570000	883000	628000	3171000
Solsikken/Avlastningen	23000	743000	543000	339000	1648000
Ungdomsskolen	70000	5137000	806000	12000	6025000
Barneskolen	230000	3201000	1018000	56000	4505000
Arnøyhamn Skole	110000	3164000	300000	83000	3657000
Malenaveien 2-4	Dette bygget er med på boligrapporten				0
Vågen Barnehage	15000	607000	92000	35000	749000
Eidekroken Barnehage	15000	330000	66000	322000	733000
Solstua Barnehage	0	298000	2000	885000	1185000
Anleggsseksjonen	0	1704000	222000	20000	1946000
Ambulansestasjonen	15000	130000	34000	3000	182000
Fiskenes Renseanlegg	20000	0	0	0	20000
Årviksand Barnehage	33000	1574000	62000	84000	1753000
Årviksand Skole	0	515000	180000	195000	890000
Skjervøyterminalen	0	93000	177000	68000	338000
Høydebasseng	0	423000	0	0	423000
Vannbehandlingshuset	23000	55000	63000	19000	160000
Hollendervika rensverk	0	40000	0	10000	50000
Pumpestasjoner	0	208000	50000	130000	388000
Nikkeby Skole	Ikke gjennomgått				0
Lauksletta Skole	200000	537000	3000	69000	809000
	1615000	23435000	5519000	5984000	36553000

Skjervøy kommune

Arkivsaknr: 2018/2 -20
Arkiv: 613
Saksbehandler: Einar Edvardsen
Dato: 03.12.2018

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
74/18	Kommunestyret	12.12.2018

Tilstandsrapport kommunale utleieboliger

Henvisning til lovverk:

Vedlegg
1 Tilstandsrapport/Hovedrapport
2 IKB-Rapport-03.12.2018
3 Budsjettrapportering

Rådmannens innstilling

Tilstandsrapport/hovedrapport for kommunale utleieboliger i Skjervøy kommune tas til etterretning.

Saksopplysninger

Det er blitt utarbeidet en tilstandsrapport for de kommunale utleieboligene i kommunal eie, for å få en oversikt over tilstanden til boligene.

Alle beregnede tall i tilstands/hovedrapport er regnet ut fra hva det i dag ville kostet å rehabilitere alle kommunale utleiebygg. I dette ligger det vi leier inn alle fagfelt bortsett fra tømrerarbeid som ikke ligger inne i kostnadene til tilstandsrapporten.

IKB rapporten referer til de boliger som er tatt med i vedlikeholdsplanen/budsjettrapportering for årene 2019-2027 det poengteres at dette kun gjelder for etterslepet på vedlikeholdet.

I oppgitte kostnader er det lagt inn en indeksregulering på 2%. Budsjettrapporten beskriver hvilke boliger en velger å prioritere de påfølgende 7 år.

Vurdering

Det er nå blitt utarbeidet en tilstandsrapport/hovedrapport over etterslepet på vedlikehold i alle kommunale utleieboliger. Rapporten konkluderer med at etterslepet er over kr. 15.000.000,-

Det er innført gjengs leie som gjør at husleiesatsene på enkelte nedslitte bygg blir vesentlig mindre grunnet stort etterslep på vedlikehold.

En del av boligene er i en slik forfatning at vedlikehold som sådan ikke er kostnadssvarende. Disse boligene må totalrenoveres. Denne totalrenoveringen må vi komme i gang med snarest da den tekniske standen gjør at «vedlikehold» ikke lenger er mulig.

Siden man må leie inn de fleste fagfeltene som skal inn i prosessen, vill dette bli kostbart. Boligforvalteren ønsker å få tilsatt en ekstra person til vedlikehold, det er ikke tatt stilling til hvilket fagfelt denne personen skal besitte. En anser det som mer lønnsomt og ta noe av arbeidet i egen regi.

I dag er det for stor bygningsmasse opp mot antall ansatte. Arbeidstimene som er tildelt for å serve disse i dag er ikke i samsvar med arbeidsoppgavene. Tilgjengelig arbeidstimer er ikke regulert i takt med boligmassene.

Dersom boligforvaltningen får tilført mer ressurser, kan vi sette i gang med å utbedre de verste boenhetene frem mot 2027. Disse befinner seg i Severin Steffensens vei 3-5-7, 20,22 og Santhanshaugen.

Vedlagt ligger budsjettrapport som viser hvilke boliger boligforvaltningen ser for seg blir oppgradert til dagens krav over en 7 årsperiode. Vi ser for oss at på denne 7 årsperioden klarer vi å ta vedlikeholdsetterslepet tilsvarende ca. 40% av det foreviste.

Tilstandsrapport: Hovedrapport	Dato/tid: mandag, 24. september 2018, 07:39
Av: Einar Edvardsen	For: Skjervøy kommune

	Areal per bruker	0 - ANSVAR OG GJENNOMFØRING	0-2 Er forvalter klar over sitt forvalteransva	0-3 Utleiers ansvar	1 - BYGNING	1-1 Bygning utvendig	1-2 Bygning innvendig	1-3 EL-anlegget (ledninger, kabling, faste i	1-4 Varme og ventilasjonsanlegg	1-5 Vann, avløp og sanitær anlegget	2 - INNEMILJØ	2-1 Renhold	2-2 Luftkvalitet	2-3 Temperatur	2-4 Lys	3 - UNIVERSELL UTFORMING	4 - BRANN OG BEREDSKAP	4-3 Boliger - særskilte forhold	5 - YTRE MILJØ OG UTEOMRÅDER	5-1 Flomfare	5-2 Skred/rasfare	5-3 Nedgravde tanker	5-4 Energimerke	5-5 Sikkerhet og helsemessig beredskap	6 - OFFENTLIGE PÅLEGG	7 - VED BYGGEARBEIDER	8 - BADEANLEGG	Utbedringskostnad (i 1000kr)
Boligbygg		1	1		2	2.2	2	1.9	1.3	1.9	1.4	1.2	1.5	2	2		1.2	1.2	1					1				15122
Arnøyh Eldre bolig 1 (46m²)					1.3		2.0	1.0		1.0																		10
Arnøyh Eldre bolig 2 (45m²)					1.0		1.0	1.0		1.0																		0
Arnøyh Eldre bolig 3 (0m²)					1.3		2.0	1.0		1.0																		10
Arnøyh Eldre bolig 4 (54m²)					1.0		1.0	1.0		1.0																		0
Arnøyh Eldre bolig 5 (54m²)					1.3		2.0	1.0		1.0																		10
Arnøyh Eldre bolig 6 (53m²)					1.3		2.0	1.0		1.0																		10
Arnøyhamn eldrebolig hovedhus (0m²)	0				2.0		2.0	2.0		2.0																		83
Bekkefaret 12 A (77m²)					2.0	3.0	2.0	2.0	1.0		1.0		1.0															114
Bekkefaret 12 B (77m²)					2.0	3.0	2.0		1.0		2.0		2.0				1.0	1.0										65
Kirkegårdsveien 37 A (118m²)					1.7	1.7	2.0	2.0		1.0	1.0		1.0				1.0	1.0										131
Kirkegårdsveien 37 B (118m²)					1.9	1.7	2.0	2.0	2.0	2.0	1.0		1.0															83
Lailafjell.v 16 (0m²)					1.8	1.5	2.0	2.0																				60
Malenaveien 2 A (63m²)	63				2.0		2.0	2.0	2.0																			123
Malenaveien 2 B (83m²)					2.0		2.0																					104

| | | |

| | | |

| | | |

| | | |

Tilstandsrapport: utvalgte bygg etterslep	Dato/tid: mandag, 3. desember 2018, 13:16
Av: Einar Edvardsen	For: Skjervøy kommune

	Areal per bruker	1 - BYGNING	1-1 Bygning utvendig	1-2 Bygning innvendig	1-3 EL-anlegget (ledninger, kabling, faste i	1-4 Varme og ventilasjonsanlegg	1-5 Vann, avløp og sanitær anlegget	Utbedringskostnad (i 1000kr)
Boligbygg (egne)		2	2.2	2	1.9	1.3	1.9	5864
Sev.Steffensvei 3 A (37m²)	37	2.9	2.5	3.0	3.0		3.0	345
Sev.Steffensvei 3 B (96m²)	96	3.0	3.0	3.0	3.0		3.0	392
Sev.Steffensvei 3 C (37m²)	37	2.6	2.3	3.0	2.0		3.0	292
Sev.Steffensvei 3 D (96m²)	96	2.5	3.0	3.0	2.0		2.0	319
Sev.Steffensvei 5 B (96m²)	24	2.5	3.0	2.0	2.0		3.0	345
Sev.Steffensvei 5 C (37m²)	37	3.0		3.0	3.0		3.0	192
Sev.Steffensvei 5 D (96m²)	96	2.3	2.0	3.0	2.0			315
Sev.Steffensvei 7 A (37m²)	37	2.6	3.0	3.0	2.0		2.3	201
Sev.Steffensvei 7 B (96m²)		2.8	3.0	2.0	3.0		3.0	336
Sev.Steffensvei 7 D (96m²)		3.0	3.0	3.0				370
St. Hanshaugen 3 A (116m²)		2.2	2.0	2.0			2.5	402
St. Hanshaugen 3 B (116m²)		2.0		2.0		1.0	3.0	437
St. Hanshaugen 5 A (116m²)		2.1	2.0	2.0	2.0		2.5	376
St. Hanshaugen 5 B (116m²)		2.5	2.0	2.0	3.0		3.0	404
St. Hanshaugen 7 A (116m²)		2.5	2.0	2.0	3.0		3.0	484

St.Hanshaugen 1E (116m²)		1.8	2.0	2.0		1.0	2.0	35
St.Hanshaugen 1F (116m²)		2.0		2.0	2.0			119
sev.steff 20 B (58m²)		2.5	3.0	2.0				102
sev.steff 20 C (51m²)		2.7	3.0	2.0			3.0	146
sev.steff 22 A (58m²)		2.7	3.0	2.0			3.0	252
Total utbedringskostnad (i 1000kr)								5864

Budsjettrapport

Kommune	Skjervøy kommune
Av	Einar Edvardsen (einar.edvardsen@skjervoy.kommune.no)
Periode	2019 til 2027
Dato/tid	man 03. des 14:45

Alle kostnader i '000 kr	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Totalt for rapport	503	767	722	797	760	593	826	912	605	

Budsjett: 'Vedlikehold'

Generell kommentar	Plan bevilgning etterslep vedlikehold 2019-2027

Alle kostnader i '000 kr

Bygningstype	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kommentar
Boligbygg	503	767	722	797	760	593	826	912	605	
St.Hanshaugen 1E	0	0	0	0	0	0	40	0	0	
St.Hanshaugen 1F	0	0	0	129	0	0	0	0	0	
St. Hanshaugen 3 A	0	0	0	0	0	0	0	471	0	
St. Hanshaugen 3 B	0	0	0	0	482	0	0	0	0	
St. Hanshaugen 5 A	0	0	0	0	0	0	0	441	0	
St. Hanshaugen 5 B	0	0	0	0	0	0	0	0	483	
St. Hanshaugen 7 A	0	0	0	0	0	192	361	0	0	
Sev.Steffensvei 3 A	0	359	0	0	0	0	0	0	0	

Sev.Steffensvei 3 B	0	408	0	0	0	0	0	0	0	
Sev.Steffensvei 3 C	298	0	0	0	0	0	0	0	0	
Sev.Steffensvei 3 D	0	0	339	0	0	0	0	0	0	
Sev.Steffensvei 5 B	0	0	0	373	0	0	0	0	0	
Sev.Steffensvei 5 C	0	0	0	208	0	0	0	0	0	
Sev.Steffensvei 5 D	0	0	249	87	0	0	0	0	0	
Sev.Steffensvei 7 A	205	0	0	0	0	0	0	0	0	
Sev.Steffensvei 7 B	0	0	134	0	0	236	0	0	0	
Sev.Steffensvei 7 D	0	0	0	0	0	0	425	0	0	
sev.steff 22 A	0	0	0	0	278	0	0	0	0	
sev.steff 20 B	0	0	0	0	0	0	0	0	122	
sev.steff 20 C	0	0	0	0	0	165	0	0	0	
Totalt for budsjett	503	767	722	797	760	593	826	912	605	

PS 75/18 Interpellasjoner /

PS 76/18 Referatsaker /

PROTOKOLL FRA MØTE
NORD-TROMS REGIONRÅD DA

EMNE:	**Møte nr 10-2018**
STED:	**Skype**
TIDSPUNKT:	**30. oktober 2018 kl 0830**

DELTAKERE:	
Ordførere:	Svein O. Leiros, Kåfjord Ørjan Albrigtsen, Skjervøy Øyvind Evanger, Nordreisa Knut Jentoft, Storfjord Dan-Håvard Johnsen, Lyngen
Sekretariat:	Berit Fjellberg, daglig leder
Forfall:	Eirik Losnegaard Mevik/ Ronald Jenssen, Kvænangen

Merknad til innkalling: endelig saksliste og dokumenter var ikke mottatt pr epost, dette skyldes IT-feil hos sekretæren. Saksliste og dokumenter var tilgjengelig i outlook-kalender, men ikke alle var oppmerksomme på dette

Merknad til sakslisten: det var enighet om følgende tilleggssaker:

- Refsak: Uttalelse fra Troms fylkesting: Widerøe og FOT-rutene i Finnmark og Nord-Troms
- Drøftingssaker:
    - Forlengelse av havneprosjektet?
    - Invitasjon til møte med Nord-Troms videregående skole 21. nov – IKT-lærlingeløft?
    - Møte plan- og økonomi-komiteen Troms fylkeskommune 13.nov – tema for møtet?

Til møte i november:

- Samerettsutvalget II settes på agendaen – Knut Jentoft forbereder sak til regionrådet

Adr.: Hovedveien 2, 9151 Storslett
Tlf. 77 58 82 79, Org. nr. 979 470 452
E-post: regionrad@ntroms.no
www.nordtromsportalen.no

REFERATSAKER:

- Fra Nord-Troms Ungdomsråd - RUST: uttalelse vedr bok- og kulturbussen i Nord-Troms
- Uttalelse fra Troms fylkesting: Widerøe og FOT-rutene i Finnmark og Nord-Troms

Forslag til vedtak:
Nord-Troms Regionråd tar referatsakene til orientering.

Vedtak: forslag til vedtak enst bifalt.

VEDTAKSSAKER:

Sak 53/18 Godkjenning av protokoll fra møte 25.09.18
Saksdokumenter:

- Protokoll fra møte 25.09.18

Forslag til vedtak:
Styret i Nord-Troms Regionråd DA godkjenner protokollen fra regionrådsmøte 25. september 2018.

Vedtak: forslag til vedtak ble enst vedtatt.

Sak 54/18 Årshjul 2019
Saksbehandler: Berit Fjellberg

Saksopplysninger:
Tidligere år har regionrådet lagt opp møteplan med ett møte i hver av eierkommunene i løpet av året, til sammen seks møter. Fast møtedag har vært siste tirsdag i måneden. Rådmannsutvalget har lagt sine møter mandag i forkant av regionrådsmøtene. Fra 2018 gjorde vi endringer som samsvarte med ønske om et sterkere politisk fokus, som medførte at det ble viktigere å være til stede på ulike politiske arenaer og vi koblet møter til disse arenaene.

Fra 2017 har både regionrådet (ordførere) og rådmannsutvalget tatt i bruk verktøyet «skype for business». Dette oppleves som meget nyttig, da det er ressursbesparende på flere måter.

Rådmannsutvalget utarbeider eget års-hjul. Det er tidligere bestemt at det skal avholdes to fysiske fellesmøter pr år mellom regionråd og rådmannsutvalg. Rådmannsutvalget har også vedtatt to temamøter pr år, ett med helse- og ett med oppvekstsektoren.

Vurdering:
Vi erfarer at det er behov for møte ca 1 gang pr mnd i regionrådet, med unntak av sommerferie og desember. Vi utarbeidet års-hjul for 2018, det samme planlegges for 2019 da dette er en god måte å visualisere aktiviteten gjennom året.

Det er foreslått å legge møter i tilknytning til konferanser. I tillegg bes regionrådet drøfte om det er aktuelt å delta sammen på arrangement i regionen. Dette for å skape større oppmerksomhet omkring kultur- eller idrettsarrangement, og synliggjøre at vi «heier på hverandre og står sammen i Nord-Troms». Dette kan ha stor symbolverdi, både internt i regionen og utad.

Som utgangspunkt for års-hjulet er det listet opp noen innspill som grunnlag for drøfting av regionrådets aktivitet 2019:

Eksterne møteplasser og interne møter 2019:
Interne møter med kursiv/gul markering; drøftes
Januar:

- NORDISØR, Oslo 08.01.
- *Fellesmøte regionrådet og rådmannsutvalget tirsdag 29.01. evt koble til KS Strategikonferanse 31.01.-01.02.*

Februar:

- Fylkesmannens møte (Troms og Finnmark) i Tromsø 20.-22.02./*kobles med møte Tromsø-områdets regionråd?*
- *Skype-møte regionråd tirsdag 26.02. eller avholdes ifm FM-møte*

Mars:

- Kommunalpolitisk toppmøte, Oslo – *aktuelt å møte Tromsbenken? Evt sammen med Arena Nord-Troms? Infrastrukturprosjektet: resultater – møte med Transport- og kommunikasjonskomiteen? Andre?*
- Vinterferie/skoleruta: 04.-08.03.
- Fylkesting: 11.-15.03.
- *Skype-møte regionrådet (behandle regnskap og årsrapport) tirsdag 26.03.*

April:

- Påskeferie/skoleruta: 15.-22.04

- Puls Lyngen påska/*regionrådet deltar/markerer seg?*
- *Representantskapsmøte – aktuelt tema? 30.04.*

Mai:

- *Regionrådet – studietur Sogndal/Distriktssenteret første uken i mai*
- KS: kommuneprop-konferanse i Tromsø medio mai
- *Regionrådet – fellesmøte RUST 28.05.*

Juni:

- Fylkesting: 17.-21.06
- *Skype-møte regionrådet 25.06.*

August:

- ingen møter (valgkamp)

September:

- Kommune- og fylkestingsvalg: 08.-09.09.
- Nord-Troms konferansen/*regionrådsmøte? – fellesmøte Arena Nord-Troms og NUNT? Fellesmøte RU?*
- Uke 39 forskningsdagene/ *felles deltakelse på Landsbyspelet?*

Oktober:

- KS høstkonferanse (etter SB er lagt fram) 10.-11.10.
- RUST-konferanse 25.10.
- Konstituering kommunestyrer

November:

- Agenda Nord-Norge
- Tromskonferansen i Tromsø/ *koble regionrådsmøte + NUNT?*
- *Tur ungdom-ordførere 25.11.*
- *Konstituerende møte regionrådet 26.11. (dersom det ikke kobles til Tromskonferansen)*

Desember:

- Fylkesting: 09.-13.12

<u>Forslag til vedtak:</u>

Det utarbeides års-hjul for regionrådets virksomhet for 2019 på bakgrunn av drøftinger og innspill i dagens møte.

<u>Forslag til vedtak fremmet i møte:</u>

1. Som hovedregel beholdes **tirsdager** som regional møtedag
2. **Møte i januar**: det avholdes fellesmøte med rådmannsutvalget onsdag 30. januar i Tromsø. Møtet kombineres med KS Strategikonferanse torsdag og fredag samme uken.

3. **Møte i februar**: det er ønskelig med fellesmøte med Tromsø-områdets regionråd tirsdag 19. februar i Tromsø. Møte kombineres med Fylkesmannens møte 20.-22. feb. Det avholde også skype-møte i regionrådet tirsdag 26. februar.
4. **Møte i mars**: Ønskelig med en «Nord-Troms i Oslo» dag, gjerne samarbeid med Arena Nord-Troms. Kombineres med Kommunalpolitisk toppmøte. Hovedfokus: Infrastruktur (andre tema kan være tre stammers møte/kvenkulturfokus). Hovedansvar for arrangementet: Ørjan og Dan Håvard. Behov for skype-møte for behandling av regnskap og beretning vurderes senere.
5. Fullstendig årshjul for 2019 behandles på møte i november.

Vedtak: forslag til vedtak fremmet i møte ble enst vedtatt.

Sak 55/18 Nord-Troms konferansen 2019

Saksdokumenter:

- Rapport fra Nord-Troms konferansen 2017

Saksbehandler: saksordfører Eirik L. Mevik

Saksopplysninger:

Nord-Tromskonferansen ble for første gang arrangert i september 2017.
Den kom i stand som en del av prosjektene i Nærings- og utviklingsplan for Nord-Troms 2016-2018; *Kompetanseløft Nord-Troms, Boligutvikling og den helhetlige entreprenørskaps-satsingen HoppIDÈ*. Flere av prosjektene har seminar og arenabygging som en del av sine målsettinger.

Målsettinga var:
Konferansen skal være en arena for å vise frem satsingen på nærings- og utviklingsplan for Nord-Troms, en midtveismarkering i alle prosjektene (prosjektperiode 2016-2018). Satsingen skjer i samarbeid med Troms fylkeskommune.

Konferansen var organisert gjennom ved at Nord-Troms Regionråd var prosjekteier, det var ei valgt styringsgruppe og Halti næringshage og Nord-Troms studiesenter utgjorde prosjektledelsen. Det var i tillegg en rekke lokale og regionale samarbeidspartnere.

Ble målene nådd?
Konferansen ble gjennomført med fullsatt sal, og et deltakerantall i henhold til intensjonene. Det har aldri vært gjennomført et næringslivs og utviklingsopplegg tidligere som har samlet så mange deltakere. Det ønsket arrangørene å få til med dette arrangementet.

I tillegg tiltrakk konferansen seg 20 lokale bedrifter som hadde stand rundt om i Halti-bygget. Tilbakemeldinger fra bedriftene som deltok på den måten var positive, og har lagt grunnlag for at dette bør være ett innslag også på kommende nærings- og utviklingsarrangementer.

I kroner gikk konferansen med overskudd, men en del av bidragsyterne brukte svært mange timer som ikke ble regnskapsført på dette arrangementet, men på andre prosjekter i nærings- og utviklingssatsingen.

I forbindelse med regionrådets prosjekt «drivkraft Nord Troms» er det i søknaden til fylkeskommunen satt av midler til en konferanse i 2019.

Vurdering
Konferansen i 2017 ble en suksess. Det var godt oppmøte av lokalt næringsliv. Det er viktig at vi som region bygger vår historie. Samhandling mellom næringsliv, det offentlige og akademia utgjør i så måte en viktig rolle. En næringskonferanse vil være med å synliggjøre og bygge stolthet i regionen.

Antakelig kan vi se for oss at kostnadene blir noe lavere neste gang vi arrangerer konferansen fordi man kan bruke erfaringene man gjorde seg i første omgang.

Innstilling til vedtak:

1. Nord-Troms Regionråd arrangerer en næringskonferanse i 2019.
2. Det settes ned en styringsgruppe ledet av:
3. Det utarbeides et budsjett og en overordnet prosjektplan som godkjennes av regionrådet første kvartal 2019.

Forslag til tillegg i vedtak fremmet i møte:
Til pkt 2 i innstillingen: styringsgruppen ledes av: Eirik L. Mevik og Dan Håvard Johnsen.
Til pkt 3 i innstillingen: hovedtema for konferansen: reiseliv.

Vedtak: innstillingen med tilleggsforslag fremmet i møte ble enst vedtatt.

Sak 56/18 Prosjektlederstilling Drivkraft Nord-Troms

Saksdokumenter:

- Vedtak fra møte 8. mai 2018: sak 32/18 Strategi og handlingsplan 2018-2019
- Vedtak fra møte 19. juni 2018: Sak 38/18 Strategisk plan for regionrådet 2018-2019 – søknad om midler Troms fylkeskommune
- Drivkraft Nord-Troms – prosjektplan (PP vedlagt)

Saksbehandler: Berit Fjellberg

Saksopplysninger:

På møte i regionrådet 8.5.18 ble det gjort følgende enstemmige vedtak i sak 32/18:

1. *Nord-Troms Regionråd vedtar at følgende satsinger skal inngå i strategi- og handlingsplan for 2018-2019. Disse satsingene søkes delfinansiert av Troms fylkeskommune gjennom ordningen «strategisk næringsrettet kommunesamarbeid- DRIVKRAFT»:*
   - *Campus Nord-Troms (pilotmodell for FoUoI i distriktsnorge)*
   - *Nord-Troms som hovedsete for kvenkultur*
   - *Satsing på unge med fokus på medvirkning og entreprenørskap*
   - *Utvidelse av grensetjenesten i et nordområdeperspektiv*
2. *I tillegg til satsinger i punkt 1 skrives infrastrukturprosjektene (igangsatte), bærekraftig reiseliv og sjømatnæringen inn i strategi- og handlingsplan for 2018-2019*

De satsingsområdene regionrådet prioriterte er en videreføring av satsingene i nærings- og utviklingsplanen for Nord-Troms 2016-2018, kalt «Nord-Troms satsingen».

Nord-Troms Regionråd har gjennom prioritering av drivkraftområder tatt en utviklingsposisjon i forhold til nordområdene:

- **Campus Nord-Troms** har mål om å bli en betydelig og varig driver av samfunns- og næringsutviklingen i Nord-Troms gjennom samhandling med en rekke kunnskapsaktører i nordområdene.
- Nord-Troms har fått stor anerkjennelse for målrettet og godt forankret satsing på **unge og entreprenørskap** gjennom mange år. Nord-Troms kan ta ansvar for å utvikle en modell for ungdomsmedvirkning i den nye regionen Troms og Finnmark. I tillegg vil vi videreutvikle entreprenørskaps- og organisasjonskompetansen hos ungdommene i regionen.
- **Kvenkulturen** er svært viktig i nordområdene og fortjener en mye større plass for å synliggjøre hva den har hatt og har av betydning for nærings-, samfunns-, og kulturutvikling i nord. Her tar Nord-Troms et ansvar.

- Utvidelse av **grensetjenesten** i et nordområdeperspektiv er helt nødvendig for rekruttering og god samhandling på tvers av landegrensene.

Overordna mål: *Samskaping for vekst gjennom Drivkraft Nord-Troms*

Resultatmål: *Drivkraft Nord-Troms skal utvikle varige samarbeidsmodeller mellom kompetanse- og utviklingsmiljø i regionen.*

Effektmål: *Drivkraft Nord-Troms skal bidra til flere kompetansearbeidsplasser som gjør regionen mer attraktiv og skaper vekst*

Prosjektperiode: desember 2018-desember 2020

Det ble gjort vedtak om finansiering i sak 38/18 i regionrådets juni-møte.

Vurderinger:
Drivkraft Nord-Troms er forankret gjennom vedtak og møter i perioden januar-september 2018. Regionrådet har hatt saken på dagsorden i alle møter i 2018. I tillegg har satsingen vært presentert for fylkeskommunen både politisk og administrativt, for KS, for Halti-miljøet og for Senter for nordlige folk. Videre har satsingene vært drøftet med UiT, Sjømatnæringen på Skjervøy og presentert for politikere i Sameting (kultur- og næringskomite) og Storting (Tromsbenken).

Nord-Troms Regionråd har søkt Troms fylkeskommune om medfinansiering for å engasjere en utviklingsleder i full stilling for å sikre drivkraft i arbeidet. Erfaring tilsier at man ikke får samme effekt av deltidsstillinger, i tillegg til at det krever mye koordinering og oppfølging for å lykkes. Ved å ha en utviklingsleder i sving hele uka skaffer vi oss fleksibilitet og større rom for å sette trykk der det er mest behov.

Stillingen som utviklingsleder Drivkraft Nord-Troms bør lyses ut så snart som mulig, slik at man kommer i gang med arbeidet i henholdt til tidsplanen. Det bør også oppnevnes et ansettelsesutvalg for stillingen.

Forslag til vedtak:

1. Nord-Troms Regionråd lyser ut stillingen som utviklingsleder for prosjekt Drivkraft Nord-Troms i 2 år, under forutsetning av finansiering.
2. Nord-Troms Regionråd oppnevner et ansettelsesutvalg som får mandat til å gjennomføre hele ansettelsesprosessen. Utvalget består av: leder Svein o. Leiros, Cissel Samuelsen og Berit Fjellberg.

Vedtak: forslag til vedtak ble enst vedtatt.

Sak 57/18 Uttalelse til utdannings- og forskningskomiteen – Statsbudsjett 2019

Saksbehandler: Kristin Vatnelid Johansen, leder Nord-Troms Studiesenter

Forslag til

UTTALELSE TIL STATSBUDSJETTET: FINANSIERING AV STUDIESENTER

Gjennom 12 år, siden 2007, har det vært jobbet for en forutsigbar finansiering av Nord-Troms Studiesenter. Vi har opplevd at studiesentra i Troms ikke har vært likebehandla da Midt-Troms Studiesenter har hatt statlig bevilgning i hele denne perioden, mens Nord-Troms Studiesenter ikke har hatt det.

Nord-Troms Studiesenter ble etablert av Nord-Troms Regionråd i 2006. Vi har demografiske utfordringer på linje med andre distriktskommuner, men vi opplever i dag en veldig vekst i privat sektor, spesielt innen havbruk Det er mange positive trekk og godt grunnlag for vekst i regionen, og vi har et potensiale innen reiseliv, havbruk og mineraler. Disse framtidsutsiktene må møtes med folk og kompetanse. Proaktiv holdning til lokal kompetanseproduksjon er en forutsetning for å lykkes, og NTSS er en infrastruktur som er et viktig virkemiddel i denne sammenhengen. Nord-Troms Regionråd har en samarbeidsavtale med Universitetet i Tromsø med mål om å utvikle et faglig/strategisk samarbeid som bidrar til gjensidig vekst og utvikling, undertegnet i 2012.

Med små ressurser har NTSS fram til sommeren 2018 gjennomført 153 studier med om lag 100 studenter pr år. Dette utgjør 22 3265 studiepoeng i kompetanse til regionen. I tillegg kommer kurs og konferanser. Nord-Troms Studiesenter er avgjørende for kompetansebygging i regionen, og strategiene framover retter seg mot varig samarbeid om kompetanse, innovasjon og forskning.

I Prop. 84 S (2016-2017) – Oppgavemeldinga- er regjeringa positive til Studiesentra og det kompetansebehovet de fyller, men vurderer det slik at offentlig medfinansiering best blir gjort regionalt. I meldinga står det at:
«Kunnskapsdepartementet vil kome tilbake til eventuelle forslag om konkretisering og iverksetjing av tiltak som har budsjettmessige konsekvensar, i samband med dei årlege budsjettforslaga.»

I Meld. St. 6 (2018-2019) – Oppgaver til nye regioner – gir Kommunal og moderniserings- departementet et tydelig ansvar til Fylkeskommunen:

«Ansvar for å legge til rette for og finansiere opplæring og utdanningstiltak som ikke er finansiert over ordinære bevilgninger til universiteter og høgskoler eller over fylkeskommunenes budsjetter til videregående opplæring og fagskoler».

Nord-Troms Regionråd ber komiteen følge opp dette arbeidet og være med å bidra til å sikre en forutsigbar finansiering av studiesentra.

Forslag til vedtak:
Nord-Troms Regionråd godkjenner forslaget til uttalelse og oversender dette til komiteen på Stortinget.

Vedtak: forslag til vedtak ble enst vedtatt.

ORIENTERINGS- OG OPPFØLGINGSSAKER

Orientering fra rådsordfører – oppfølgingsaker:

Prosjekt Lyngshest – status

- Følgende kommuner har gjort positiv behandling: Karlsøy, Balsfjord og Tromsø kommune
- Troms fylkeskommune har også innvilget søknaden
- Skjervøy kommune har gitt avslag
- *Status/strategi: Enighet i møte om felles saksframlegg og innstilling for behandling i Nord-Troms kommunene. Skjervøy behandler saken på nytt.*

Distriktssenteret – studietur mai 2019 – forslag til program

- *Saken utsettes til neste møte*

Samarbeidsavtale Sametinget – status i saken

- Besøk av Sametingets kultur- og næringskomite 21.-22. august i Nord-Troms – mulig samarbeidsavtale drøftes. Begge parter positive.
- Komiteleder Arild Inga fremmer forslag i Sametingets plenum 25.09.18 hvor følgende blir vedtatt:*»Sametingsrådet anmodes til å ta kontakt med Nord-Troms Regionråd for å følge opp det muntlige initiativet fra møtet mellom Nærings- og Kulturkomiteen og Nord-Troms Regionråd»*

Orientering fra daglig leder:

Saker i arbeid pr tiden:

- Infrastrukturprosjektet
  - gjennomført innspillmøter politikere og næringsaktører
  - 1. utkast til plan skal drøftes 5. november
  - Seminar/presentasjon av resultater 1. kvartal 2019 – forankring i Nord-Troms
  - Politisk jobbing mot statlig og regionalt nivå
- Havneprosjektet (adm kommune Skjervøy)
  - Gjennomført studietur
  - I sluttfasen av prosjektet
  - Behov for forlengelse bør drøftes
- Kompetanseløft Nord-Troms
  - 3 satsingsområder; kommunestrategier, næringsstrategier og MMM-strategier
  - I sluttfasen av det 5-årige prosjektet
  - Avslutningsseminar kombineres med kick-off for Campus Nord-Troms
- HoppIdè – delprosjekter
  - Grunnskole – skal presenteres og drøftes på fellesmøte mellom RU og Oppvekstledere
  - Vgs – satsing på UB – kan koble videreføring til RUST-satsing
  - Unge gründere – evt videreføring ikke avklart

Omsøkte prosjekt:

- Drivkraft Nord-Troms, søknad er under behandling i fylkeskommunen. En omfattende satsing som involverer mange ulike aktører i regionen

DRØFTINGSSAKER:

Forlengelse av havneprosjektet?

- Behov for videreføring av prosjektet i en fase 2. Aktuelle aktiviteter;
  - Felles info/markedsføring – egen hjemmeside «Nord-Troms havner»
  - Felles regulativ
  - Felles opplæring

- Mulig å søke midler etter samme modell som fase 1, søknadsfrist 30. november
- Ordførerne er positive til videreføring. Prosjektet må forankres i kommunene ved behandling i formannskapene
- Oppfølging: *Skjervøy kommune ved ordfører og maritim næringsutvikler lager felles saksframlegg til behandling i kommunene. Skjervøy søker om videreføring innen fristen*

Invitasjon til **møte med Nord-Troms videregående skole 21. nov – IKT- lærlingeløft?**

- Kollisjon med formannskapsmøter i Storfjord og Skjervøy
- *Øyvind og Svein deltar på møtet*

Møte plan- og økonomi-komiteen Troms fylkeskommune 13.nov – tema for møtet?

- Følgende deltar fra regionrådet på møte som starter kl 14 på Halti og middag kl 18 på Bios; Øyvind, Svein og Ørjan. Berit avklarer med Eirik.
- Hovedtema for regionrådets møte: Studiesenteret – Campus Nord-Troms. I tillegg satsing på kvenkultur (Oppgavemelding), dette blir også berørt i eget møte med Halti Kvenkultursenter. Svein og Berit lager et forslag til opplegg som sendes ut for innspill/godkjenning

Regionreformen – hvordan skal vi jobbe i Nord-Troms?

Meld. St. 6 Oppgaver til nye regioner (presentert av statsråd Mæland 19.10.18)
Oppfølging: *saken utsettes til neste møte*

Meldinger som kommer vedr skatt – hvordan skal vi følge opp?

- Særskatt på havbruk – NOU innen 1.11.19 (utvalget ser på tre forslag; grunnrenteskatt, produksjonsavgift eller kombinasjon av disse to)
- Særskatt på fiskeriene – Eidesen-utvalget peker på ressursskatt og kvotefleksibilitet i en sammenheng. Kommer Stortingsmelding i 2019
- Ekspertutvalget for beskatning av vannkraft – melding ferdig 1. oktober 2019

Oppfølging: *saken utsettes til neste møte.*

Møtet hevet kl 0950
Rett protokollutskrift bevitnes
Berit Fjellberg
referent

MØTEPLAN 2019

MØTE:	DAG:	DATO:	STED:
REGIONRÅD			
REGIONRÅDET	TIRSDAG	15.01.19	SKJERVØY (Infrastruktur strategier og overlevering av rapport)
REGIONRÅDET – FELLESMØTE MED RÅDMANNSUTVALGET	ONSDAG	30.01.19	TROMSØ (KS Strategikonferanse 31.01-01.02.)
REGIONRÅDET - SAMFERDSELSKONFERANSE	MANDAG	14.02.19	KÅFJORD, OLDERDALEN
REGIONRÅD – FELLESMØTE TROMSØ-OMRÅDETS REGRÅD		Avholdes under fylkesmannens møte	TROMSØ (FM-møte 20.-22.02)
REGIONRÅDET	TIRSDAG	26.02.19	SKYPE
REGIONRÅDET – NORD-TROMS I OSLO + TROMSBENKEN	TIRSDAG ONSDAG	09.04.19 10.04.19	OSLO (Kom.pol.toppmøte KS 9.april) MØTER SENTRALE POLITIKERE
REGIONRÅDET – REP.SKAPMØTE	TIRSDAG	30.04.19	NORDREISA
FELLESMØTE REGIONRÅDET OG RUST	TIRSDAG	28.05.19	KVÆNANGEN
REGIONRÅDET	TIRSDAG 0900-1100	18.06.19	SKYPE
REGIONRÅDET – NORD-TROMSKONFERANSEN	TORSDAG	29.08.19	LYNGEN
FELLESMØTE REGIONRÅDET OG NUNT	TORSDAG	Medio september	NORDREISA (Landsbyspel)
REGIONRÅDET – KONSTITUERING OG FELLESMØTE RÅDMANNSUTVALGET	TIRSDAG	05.11.19	KÅFJORD, MANNDALEN
REGIONRÅDSMØTE + TUR UNGDOM/RUST	MANDAG OG TIRSDAG	25.-26.11.19	STORFJORD
RÅDMANNSUTVALG			
RÅDMANNSUTVALGET - FELLESMØTE MED REGIONRÅDET	ONSDAG	30.01.19	TROMSØ (KS Strategikonferanse 31.01-01.02)

RÅDMANNSUTVALGET	MANDAG 12.00-14.00	25.02.19	SKYPE
RÅDMANNSUTVALGET OG LEDERNETTVERK HELSE TEMADAG HELSE	MANDAG	25.03.19	NORDREISA
RÅDMANNSUTVALGET	MANDAG 12.00-14.00	29.04.19	SKYPE
RÅDMANNSUTVALGET OG LEDERGRUPPENE – KURS INTERNKONTROLL	TIRSDAG	02.04.19	OLDERDALEN
RÅDMANNSUTVALGET	MANDAG 12.00-14.00	27.05.19	SKYPE
RÅDMANNSUTVALGET	MANDAG 12.00-14.00	24.06.19	SKYPE
RÅDMANNSUTVALGET TEMA UTVIKLING OG LEDELSE	MANDAG OG TIRSDAG	02.-03.09.19	REISADALEN
RÅDMANNSUTVALGET OG LEDERGRUPPENE – KURS ARBEIDSGIVERS STYRINGSRETT	TIRSDAG	24.09.19	OLDERDALEN
RÅDMANNSUTVALGET	MANDAG	30.09.19	SKYPE
RÅDMANNSUTVALGET TEMA SKOLE	MANDAG	14.10.19	SKJERVØY
REGIONRÅDET – KONSTITUERING OG FELLESMØTE RÅDMANNSUTVALGET		05.11.19	KÅFJORD, MANNDALEN
RÅDMANNSUTVALGET	MANDAG 1200-1400	26.11.18	SKYPE
MØTE I ARBEIDSUTVALGET (Rådsordfører, leder rådmannsutvalget og sekretariatet)	TIRSDAG 0900-1030	08.01.19 05.02.19 05.03.19 02.04.19 07.05.19 04.06.19 20.08.19 22.10.19 11.11.19	SKYPEMØTER

Vedtatt i rådmannsutvalget 26.11. og regionrådet 27.11.18

PROTOKOLL FRA MØTE I
NORD-TROMS REGIONRÅD DA

EMNE:	**Møte nr 11-2018**
STED:	**Nordreisa**
TIDSPUNKT:	**27. november 2018**

DELTAKERE:	
Ordførere:	Ørjan Albrigtsen, Skjervøy Øyvind Evanger, Nordreisa Eirik Losnegaard Mevik, Kvænangen (fra kl 0920) Dan-Håvard Johnsen, Lyngen Knut Jentoft, Storfjord Svein O. Leiros, Kåfjord (deltok på alle vedtakssaker)
Sekretariat:	Berit Fjellberg, daglig leder

Møteleder: nestleder Ørjan Albrigtsen

Merknad til innkalling og saksliste:

- Ingen merknad til innkalling
- I tillegg til utsendte saksliste var det enighet om å ta opp Sak 66/18 «Rassikring av Singla»

Program:

Kl 0900 Møtestart Regionrådsmøte – behandling av saker på sakslista
Kl 1200 Felles lunsj med RUST
Fellesmøte RUST:
Kl 1230 Innspillmøte Strategi for unge i Troms
Saksdokumenter:
- Vedtak fra fylkestinget og vedtatt strategidokument
- Innspill fra RUST til Strategidelen

Kl 1330 Endring – struktur videregående skole
Kl 1400 Møteslutt

Adr.: Hovedveien 2, 9151 Storslett
Tlf. 77 58 82 79, Org. nr. 979 470 452
E-post: regionrad@ntroms.no
www.nordtromsportalen.no

DER KONTRASTER FORMER FOLK
NORD-TROMS

REFERATSAKER:

- Fra Skjervøy kommune: vedtaksmelding Samarbeidsavtale – politiråd
- Fra Vest-Finnmark regionråd: uttalelse – Flyavgiftene må reduseres for å sikre luftfarten i Nord-Norge

Merknader i møtet:

- Nord-Troms Regionråd lager en egen uttalelse vedr flyavgiften, egen sak 67/18

Vedtak: referatsakene tas til orientering.

VEDTAKSSAKER:

Sak 58/18 Godkjenning av protokoll fra møte 30.10.18

Saksdokumenter:

- Protokoll fra møte 30.10.18

Forslag til vedtak:

Styret i Nord-Troms Regionråd DA godkjenner protokollen fra regionrådsmøte 30. oktober 2018.

Vedtak: forslag til vedtak ble enstemmig bifalt.

Sak 59/18 Infrastrukturprosjektet – plan for politisk forankring

Saksbehandler: Berit Fjellberg

Saksopplysninger:

Regionrådet iverksatte prosjektet «Regional plan for infrastruktur i Nord-Troms» vinteren 2018. Målet for prosjektet er:

> *«Utarbeide et samlet kunnskapsgrunnlag med et helhetlig bilde av dagens infrastruktur og næringstransporter i Nord-Troms. Resultatet skal være en statusrapport for dagens næringsliv og en synliggjøring av hvordan næringslivet i regionen vil utvikle seg de neste 10 årene. På bakgrunn av dette skal det utarbeides anbefalinger og tiltak for å bedre infrastrukturen og fremkommelighet for personer og gods i Nord-Troms.»*

Til å utarbeide kunnskapsgrunnlaget ble Transportutvikling AS antatt som leverandør av oppdraget. Oppstartsmøte med styringsgruppa som ledes av saksordfører Ørjan Albrigtsen ble avholdt i juni 2018.

Resultatet av oppdraget skal benyttes til å utarbeide regionale strategier som skal synliggjøre berettigelsen av infrastrukturtiltak i Nord-Troms, og som grunnlag for større politisk gjennomslagskraft i dag og i framtiden. Rapporten skal bestå av et grundig kunnskapsgrunnlag som skal utgjøre dokumentasjon for framtidig omforent arbeid for økt innsats i regionen knyttet til arbeidet med infrastruktur. Kunnskapsgrunnlaget skal dokumentere hva næringslivet i regionen generer. Vi vil synliggjøre verdiene som skapes i næringslivet, da dette vil utgjøre den viktigste argumentasjon for satsinger i regionen.

Rapporten med statusbilde og framtidsbilde vil danne grunnlag for samskapt politikkutvikling for større politisk gjennomslagskraft. I tillegg vil kunnskapsgrunnlaget bli brukt i utarbeidelse av ulike kommunale og regionale planer.

Status i prosjektet:

HOVEDAKTIVITET	STATUS/FORSLAG TIL OPPFØLGING:
HA1: Utarbeide kunnskapsgrunnlag – statusbilde og fremtidsbilde	Struktur for rapport fastsatt. Forslag til statusbilde utarbeidet – behandlet i styringsgruppa 5.11. Ferdigstillelse av rapport innen 24.12.
HA 2: Involvering og forankring i kommunene i Nord-Troms (målgruppene) presentasjon av kunnskapsgrunnlag – innspillrunde	Innspillmøter avholdt med formannskap og næringsaktører 26.9. og 2.10.
HA 3: Strategiutforming – politisk forankring i Nord-Troms	Strategiforslag behandles i styringsgruppa i desember
HA 4: Produksjon av materiell for formidling, og plan for politisk gjennomslag	Styringsgruppa har drøftet hva som skal produseres av materiell (rapport, kortversjon rapport og PP presentasjon). Innhold i materiell også drøftet. Plan for politisk gjennomslag behandles i regionrådet 27.11.
HA 5: Politisk forankring lokalt, regionalt og nasjonalt	Gjennomføres 1. halvår 2019

Forslag til plan for politisk forankring og gjennomslag:

Forslaget til plan er drøftet i møte mellom rådsordfører Svein Leiros, saksordfører Ørjan Albrigtsen og daglig leder.

Målgrupper: Befolkning, næringsliv og offentlig virksomhet i Nord-Troms, samt regionale og nasjonale myndigheter, faginstanser og politisk miljø.

JANUAR 2019:

- 7.1. i Oslo: Saksordfører presenterer resultater på Vest-Finnmark regionråd sitt seminar
- 16.1.: Rådsordfører gir innspill på verkstedmøte vedr KVU innfarter Tromsø
- 15.1. på Skjervøy: ***Temamøte i regionrådet*** – behandling av strategier. I tillegg blir det offisiell overlevering av ferdig rapport (Transportutvikling og styringsgruppe) – presentasjon av funn og strategier – det sendes ut pressemelding og følgende media inviteres til overlevering: NRK Troms, Nordlys og FiN.

FEBRUAR:

- 5. eller 12. februar i Olderdalen: ***Samferdselskonferanse Nord-Troms*** – Mål: forankring på hjemmebane. Målgruppe lokalpolitikere, næringsliv, fylkespolitikere og SVV, Avinor og media (invitere bredt også fra nasjonalt nivå). Forespørre Transportutvikling om å arrangere konferanse (Ørjan følger opp)

MARS:

- I perioden 11.-15. mars: presentasjon for Fylkestinget og Samferdselskomiteen på fylket. Saksordfører sender forespørsel om å få presentere rapporten
- I tilknytning til kommunalpolitisk toppmøte – KS, 21. mars: ***«Nord-Troms i Oslo»*** Møte med Transport- og kommunikasjonskomiteen på Stortinget, Tromsbenken, andre sentrale politikere, faginstanser

APRIL/MAI:

- 30. april i Nordreisa: ***representantskapsmøte*** i regionrådet
- April/mai i Tromsø: Fylkeskommunens Samferdselskonferanse – Presentere rapport

Forslag til vedtak:

Styret i Nord-Troms Regionråd DA godkjenner plan for politisk forankring av infrastrukturprosjektet 1. halvår 2019. Samferdselskonferansen arrangeres 14. februar.

Vedtak: forslag til vedtak ble enstemmig bifalt.

Sak 60/18 Årshjul 2019

Saksbehandler: Berit Fjellberg

Saksopplysninger:

Tidligere år har regionrådet lagt opp møteplan med ett møte i hver av eierkommunene i løpet av året, til sammen seks møter. Fast møtedag har vært siste tirsdag i måneden. Rådmannsutvalget har lagt sine møter mandag i forkant av regionrådsmøtene. Fra 2018 gjorde vi endringer som samsvarte med ønske om et sterkere politisk fokus, som medførte at det ble viktigere å være til stede på ulike politiske arenaer og vi koblet møter til disse arenaene.

Både regionrådet (ordførere) og rådmannsutvalget har tatt i bruk verktøyet «skype for business». Dette oppleves som meget nyttig, da det er ressursbesparende på flere måter.

Det er foreslått å legge møter i tilknytning til konferanser. I tillegg bes regionrådet drøfte om det er aktuelt å delta sammen på arrangement i regionen. Dette for å skape større oppmerksomhet omkring kultur- eller idrettsarrangement, og synliggjøre at vi «heier på hverandre og står sammen i Nord-Troms». Dette kan ha stor symbolverdi, både internt i regionen og utad.

I regionrådsmøte 30.10.18 ble det gjort følgende vedtak vedrørende møteplan for 2019:

1. *Som hovedregel beholdes **tirsdager** som regional møtedag*
2. ***Møte i januar**: det avholdes fellesmøte med rådmannsutvalget onsdag 30. januar i Tromsø. Møtet kombineres med KS Strategikonferanse torsdag og fredag samme uken.*
3. ***Møte i februar**: det er ønskelig med fellesmøte med Tromsø-områdets regionråd tirsdag 19. februar i Tromsø. Møte kombineres med Fylkesmannens møte 20.-22. feb. Det avholde også skype-møte i regionrådet tirsdag 26. februar.*
4. ***Møte i mars**: Ønskelig med en «Nord-Troms i Oslo» dag, gjerne samarbeid med Arena Nord-Troms. Kombineres med Kommunalpolitisk toppmøte. Hovedfokus: Infrastruktur (andre tema kan være tre stammers møte/kvenkulturfokus). Hovedansvar for arrangementet: Ørjan og Dan Håvard. Behov for skype-møte for behandling av regnskap og beretning vurderes senere.*
5. *Fullstendig årshjul for 2019 behandles på møte i november.*

Det vises også til tidligere sak i dagens møte-møte hvor det er lagt opp møterekke i forhold til infrastrukturprosjektet. Forslag til møteplan for 2019:

MØTE:	DAG:	DATO:	STED:
REGIONRÅDET	TIRSDAG	15.01.19	SKJERVØY (Infrastruktur strategier og overlevering av rapport)
REGIONRÅDET – FELLESMØTE MED RÅDMANNSUTVALGET	ONSDAG	30.01.19	TROMSØ (KS Strategikonferanse 31.01-01.02.)
REGIONRÅDET - SAMFERDSELSKONFERANSE	TIRSDAG	14.02.19	KÅFJORD, OLDERDALEN
REGIONRÅD – FELLESMØTE TROMSØ-OMRÅDETS REGRÅD		Avholdes under fylkesmannsmøtet	TROMSØ (FM-møte 20.-22.02)
REGIONRÅDET	TIRSDAG 0900-1100	26.02.19	SKYPE (regnskap og rapport 2018)
REGIONRÅDET – NORD-TROMS I OSLO + TROMSBENKEN	ONSDAG	20.03.19	OSLO (Kom.pol.toppmøte KS)
REGIONRÅDET – REP.SKAPMØTE	TIRSDAG	30.04.19	NORDREISA
FELLESMØTE REGIONRÅDET OG RUST	TIRSDAG	28.05.19	KVÆNANGEN
REGIONRÅDET	TIRSDAG 0900-1100	18.06.19	SKYPE
REGIONRÅDET – NORD-TROMSKONFERANSEN	TORSDAG	29.08.19	LYNGEN (tema reiseliv)
FELLESMØTE REGIONRÅDET OG NUNT	TORSDAG	Medio september	NORDREISA (Landsbyspel)
REGIONRÅDET – KONSTITUERING OG FELLESMØTE RÅDMANNSUTVALGET	TIRSDAG	05.11.19	KÅFJORD, MANNDALEN
REGIONRÅDSMØTE + TUR UNGDOM/RUST	MANDAG OG TIRSDAG	25.-26.11.19	STORFJORD

<u>Forslag til vedtak:</u>
Det utarbeides års-hjul for regionrådets virksomhet for 2019 på bakgrunn av Møteplan med endringer foretatt i møtet.

Vedtak: forslag til vedtak ble enstemmig bifalt.

Sak 61/18 Styringsgruppe prosjekt Drivkraft Nord-Troms

Saksdokumenter:

- Vedtak fra møte 8. mai 2018: sak 32/18 Strategi og handlingsplan 2018-2019
- Vedtak fra møte 19. juni 2018: Sak 38/18 Strategisk plan for regionrådet 2018-2019 – søknad om midler Troms fylkeskommune
- Drivkraft Nord-Troms – prosjektplan
- Vedtak fra møte 30. oktober 2018: Sak 56/18 Prosjektlederstilling Drivkraft Nord-Troms

Saksbehandler: Berit Fjellberg

Saksopplysninger:

Regionrådets prosjekt Drivkraft Nord-Troms har fokus på følgende hoved-stolper:

- **Campus Nord-Troms** har mål om å bli en betydelig og varig driver av samfunns- og næringsutviklingen i Nord-Troms gjennom samhandling med en rekke kunnskapsaktører i nordområdene.
- Nord-Troms har fått stor anerkjennelse for målrettet og godt forankret satsing på **unge og entreprenørskap** gjennom mange år. Nord-Troms kan ta ansvar for å utvikle en modell for ungdomsmedvirkning i den nye regionen Troms og Finnmark. I tillegg vil vi videreutvikle entreprenørskaps- og organisasjonskompetansen hos ungdommene i regionen.
- **Kvenkulturen** er svært viktig i nordområdene og fortjener en mye større plass for å synliggjøre hva den har hatt og har av betydning for nærings-, samfunns-, og kulturutvikling i nord. Her tar Nord-Troms et ansvar.
- Utvidelse av **grensetjenesten** i et nordområdeperspektiv er helt nødvendig for rekruttering og god samhandling på tvers av landegrensene.

Overordna mål: *Samskaping for vekst gjennom Drivkraft Nord-Troms*

Resultatmål:

1. ***Drivkraft Nord-Troms skal utvikle varige samarbeidsmodeller mellom kompetanse- og utviklingsmiljø i regionen.*** *Resultatet skal måles i antall inngåtte samarbeidsavtaler mellom de ulike aktørene i prosjektperioden.*
2. ***Drivkraft Nord-Troms skal bidra til økt sysselsetting med en gjennomsnittlig årlig vekst på 50 sysselsatte.*** *Resultatet skal måles i økt sysselsetting i perioden 1.1.2015 til 1.1.2020, en vekst på 250 sysselsatte i perioden.*

Effektmål: *Drivkraft Nord-Troms skal bidra til flere kompetansearbeidsplasser som gjør regionen mer attraktiv og skaper vekst*

Prosjektperiode: januar 2019-januar 2021
Prosjektet har søkt midler fra Troms fylkeskommune for en prosjektperiode på 2 år.

Vurderinger:
Drivkraft Nord-Troms er forankret gjennom vedtak og møter i perioden januar-oktober 2018. I tillegg har satsingen vært presentert for ulike samarbeidspartnere og beslutningstakere på ulike nivå, dette for å sikre god forankring og legitimitet.

Nord-Troms Regionråd har søkt Troms fylkeskommune om med-finansiering for å engasjere en utviklingsleder i full stilling for å sikre drivkraft i arbeidet. Det er oppnevnt et eget ansettelsesutvalg som ivaretar rekruttering av prosjektleder.

Styringsgruppa skal gjennom sin styring bidra til at prosjektet lykkes med sine resultatmål (mål i prosjektperioden) og legge til rette for å lykkes med effektmålene / gevinstene. I motsetning til prosjektlederen som har "prosjektets beste" som mål, har styringsgruppa "virksomhetens beste" (i vårt prosjekt: «regionens beste») som mål.

Styringsgruppa med "regionens beste" for øye har et særskilt ansvar for å sikre at prosjektet utvikler løsninger, modeller og tjenester som er til nytte for oppdragsgiver. Det er derfor styringsgruppas ansvar å formidle kunnskap til prosjektet som sikrer at prosjektet leverer som bestilt.

Styringsgruppa bør ledes av prosjekteier for å sikre legitimitet, forankring og beslutninger. Øvrige styringsgruppemedlemmer bør velges ut fra kompetanse og engasjement for regionen.

Forslag til vedtak med endring fremmet i møte:
Styringsgruppen på 5 personer for prosjekt Drivkraft Nord-Troms skal ha følgende sammensetning:

1. Leder: rådsordfører Svein Leiros
2. Styringsgruppemedlemmer: 1 representant fra UiT, 1 representant fra Troms fylkeskommune (sekundært en fylkestingsrepresentant fra Nord-Troms), 1 representant fra RUST (kan også være tidligere RUST-medlem), 1 representant fra regionalt næringsliv.
3. Arbeidsutvalget i Nord-Troms Regionråd får ansvar for å rekruttere medlemmer til styringsgruppen.

Vedtak: forslag til vedtak ble enstemmig bifalt.

Sak 62/18 Høring regional plan FV 91 Ullsfjordforbindelsen

Saksdokumenter:

- Fra SVV: Forslag til regional plan for FV 91 Ullsfjordforbindelsen https://www.vegvesen.no/Fylkesveg/fv91ullsfjordforbindelsen
- Felles uttalelse fra Nord-Troms og Tromsø-områdets regionråd: høringsuttalelse handlingsplan for fylkesveg 2018-2021 med fokus på UFB
- Uttalelse fra UFB v/styret til fylkesråden for samferdsel vedr regional plan

Saksbehandler: Berit Fjellberg

Saksopplysninger:

Om planforslaget:

Fylkesrådet i Troms vedtok 30.10.2018 å sende forslag til regional plan fylkesveg 91 Ullsfjordforbindelsen på høring og legge den ut til offentlig ettersyn.

Statens vegvesen har i samarbeid med Troms fylkeskommune, Tromsø kommune og Lyngen kommune, utarbeidet forslag til regional plan for fv. 91 Ullsfjordforbindelsen med konsekvensutredning. Planforslaget er utarbeidet etter kapittel 8 i plan og bygningsloven og består av planbeskrivelse, regional planbestemmelse og plankart.

Formålet med planen er å sikre areal til framtidig etablering av ny vegtrasé for fylkesveg 91 over Ullsfjorden fra Hov i Tromsø kommune via Skarmunken til Storsteinnes i Lyngen kommune. Planforslaget sendes nå ut på høring og legges ut til offentlig ettersyn i perioden 1. november til og med 31. januar 2019.

Klipp fra plandokumentet:

- *Samfunnsmål*

Ullsfjordforbindelsen skal bidra til å utvide bo- og arbeidsmarkedsregionen for Tromsø og Lyngenhalvøya, og bidra til positiv samfunns- og næringsutvikling i området.
Ullsfjordforbindelsen skal være en trafikksikker døgnåpen forbindelse som reduserer reisetiden mellom Tromsø og Lyngen.

- *Effektmål*

Ullsfjordforbindelsen skal forkorte reisetiden mellom Tromsø og Nord-Troms/Finnmark.
Ullsfjordforbindelsen skal bedre framkommeligheten for alle brukere ved å erstatte fergen Breivikeidet og Svensby, og være et alternativ til vegtrasé som i dag ligger i skredfarlige områder.

- *9.4 Andre samfunnsmessige virkninger*

I tillegg til de særskilte utredningstemaer som er beskrevet i kapittel 9.2 og 9.3 er det også, i henhold til fastsatt planprogram, gjort en enkel vurdering og beskrivelse av andre problemstillinger basert på kjent kunnskap. De aktuelle temaene er:

- *En overordnet vurdering av videre forbindelse nordover med konsekvenser for Ullsfjordforbindelsen*
- *Lokale og regionale virkninger basert på effektmålene*
- *Vurdere tiltak for sykkelturisme*

Tidligere uttalelse fra regionrådet:

Felles uttalelse med Tromsø-områdets regionråd datert 31.01.18:

> *Nord-Troms og Tromsø-områdets regionråd ber derfor Fylkestinget bidra til at UFB med hurtiggående ferge over Lyngen realiseres snarest mulig og i h.h.t. Fylkestingets vedtak i desember 2017. Regionrådene ber Fylkestinget i marsmøtet vedta at Regional Plan for UFB som skal være ferdig til høsten, umiddelbart følges opp med videreføring i form av reguleringsplan, anleggsplaner og realisering.*

Vurderinger:

I forbindelse med høringen på regional plan for FV 91 Ullsfjordforbindelsen er det naturlig at regionrådet avgir uttalelse til planforslaget i tråd med tidligere vedtak.

Forslag til vedtak:

Nord-Troms Regionråd ved saksordfører Dan-Håvard Johnsen utarbeider et forslag til høringsuttalelse fra regionrådet, som sendes til godkjenning før oversending til Statens vegvesen innen høringsfristen 31.01.19.

Vedtak: forslag til vedtak ble enstemmig bifalt.

Sak 63/18 Uttalelse vedrørende forslag til avvikling av kompetansenettverket KomUT

Saksdokumenter:

- Henvendelse fra prosjektleder KomUT Nord vedr Kompetansenettverket KomUT og Statsbudsjettet
- Brev til kommuner vedr saken

Saksbehandler: Berit Fjellberg

Saksopplysninger:

KomUT er et kompetansenettverk som har i oppgave å støtte opp under kommunene sine behov i forbindelse med elektronisk samhandling og nye felles IKT-tiltak i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Nettverket ble opprettet i 2012, som en oppfølger til prosjektet «Meldingsløftet i kommunene» og «FUNNKe-prosjektet» i nord. KomUT forvaltes av Norsk Helsenett og prosjektet er nå i sin tredje mandat-periode som går fra 2018-2020.

KomUT Nord har Nordland, Troms og Finnmark som sitt ansvarsområde, og representerer total 87 kommuner. KomUT har faste møter med kommuner og helseforetak, og deler informasjon og erfaringer. Kommunenes representanter i nettverksmøtene er ansatte innenfor helse- og omsorgsektoren og IKT-personell - altså de som arbeider direkte med de aktuelle problemstillingene i sin kommune. Slik skaper KomUT-møtene et unikt forum for informasjons- og erfaringsdeling mellom fagpersoner i kommuner og helseforetak.

KomUT er foreslått avviklet i utkast til Statsbudsjettet for 2019. En slik avvikling vil medføre opphør av nettverket ved årsslutt 2018 og stans i pågående arbeid med digitalisering og elektronisk samhandling.

I henvendelsen fra KomUT-nettverket er følgende konsekvenser nevnt ved en avvikling:

- *Vi mister en sterk felles kommunal stemme inn i nasjonale satsinger innen e-helse*
- *Det vil føre til større forskjeller mellom kommunene på e-helseløsninger*
- *Vi mister muligheten til å delta i et felles nettverk*
- *Det tette samarbeidet mot spesialisthelsetjenesten opphører*
- *Vi vil få mindre fokus på kvalitet i samhandling mellom ulike aktører*
- *Samhandlingspartnere mister en felles kanal mot kommunene*
- *Vi mister en aktør som er aktiv i implementering og spredning av digitalisering og velferdsteknologi*

KomUT-nettverket peker i henvendelsen på at det fortsatt er mange uløste oppgaver innen e-helse, samhandling, digitalisering og velferdsteknologi.

Regionrådet har mottatt en oppfordring fra nettverket om å komme med en politisk uttalelse vedrørende forslaget om avvikling av kompetansenettverket KomUT.

Vurderinger:
Nord-Troms kommunene er kommet langt i dette arbeidet, og tilbakemeldinger fra fagfolk er at KomUT har vært viktig for å nå så langt på dette feltet. Det gjenstår enda arbeid for å få «alt på plass», blant annet gjenstår fysioterapi- og helsesøstertjenesten (tilbakemelding fra Kåfjord).

Regionen har også flere prosjekter på gang innen digitalisering og velferdsteknologi som opererer i dette fagfeltet. Tilbakemeldingene er at dette er et viktig nettverk for at alle kommunene skal henge med i utviklingen. KomUT bør bestå til alt er på plass og i en driftsfase.

Forslag til vedtak:

Nord-Troms Regionråd ved rådsordfører utarbeider en uttalelse til neste års Statsbudsjett basert på henvendelsen fra KomUT Nord og tilbakemeldinger fra fagfolk i regionen.

Vedtak: forslag til vedtak ble enstemmig bifalt.

Sak 66/18 Rassikring av Singla

Forslag til uttalelse:

RASSIKRING AV SINGLA MÅ PRIORITERES NÅ!

Fv. 347 ved Singla er den vegen i Troms med størst fare for skred utfra Statens vegvesen sine objektive kriterier. Se rapporten «Skredsikringsbehov for riks- og fylkesveg – Nordland, Troms og Finnmark (2015)».

451 timer (19 døgn) og 21 stenginger i løpet av en vintersesong. Det er den tiden FV347 på Arnøya var midlertidig stengt vinteren 2017/2018.

Skredsikringsprosjekter skal ifølge Regional transportplan 2018-2029, vedtatt i fylkestinget i oktober 2017, prioritere «Kyst til marked»-korridorer. Fra Skjervøy leveres det årlig sjømat til en verdi av 6 milliarder, 25 % av sjømatproduksjonen i Skjervøy foregår på Arnøy. Denne produksjonen er helt avhengig av at infrastrukturen internt på Arnøya fungerer. Årvikbruket AS som ligger i Årviksand tok i 2017 på land og produserte nesten 5.000.000 kg fisk. All transport til denne bedriften stopper, når vegen rundt Singla stenges. Det er uholdbart at bedrifter skal kunne tape flere hundre tusen kroner pga. skredstengte veier. Arnøy Laks As produserer over 20 000 tonn og sysselsetter 75 mennesker, der om lag 30 ansatte dagpendler i det skredfarlige området. I tillegg er transport til skole, barnehage og andre tilbud som butikk mv. avhengig av at veiene er åpne.

Nord-Troms Regionråd er kjent med at det utredes flere alternativ for ei sikring av den rasutsatte vegen og at det skal legges frem kostnadsoverslag før fylkestinget har årets siste møte.

Regionrådet forventer at fylkestinget prioriterer den mest rasfarlige veien i Troms i forbindelse med behandlingen av budsjett og økonomiplanen.

Vedtak: forslag til uttalelse vedrørende rassikring på Arnøys ble enstemmig vedtatt.

Sak 67/18 Uttalelse vedrørende flyavgiften

Enst vedtak: Nord-Troms Regionråd sender en egen uttalelse vedrørende flyavgift. Saksordfører Øyvind Evanger utarbeider et forslag i samarbeid med Flyplassutvalget som sendes pr epost til godkjenning.

DRØFTINGSSAKER:

Samerettsutvalget II – innledning ved ordfører Knut Jentoft

- Innledning ved Knut Jentoft
  - Bakteppe i saken
  - Ny Fjellov vedtas i disse dager
  - Hva skjer ved sammenslåingen av Finnmark og Troms?
  - Seminar 4.12.18 i Målselv med tema: «Ny fjellov – også i nord?»
- Regionrådet gav uttalelse til Samerettsutvalgets II i november 2008
- Kommer en høring hvor vi har mulighet til å avgi uttalelse (FeFo)
- Drøfting:
  - Viktig at denne saken diskuteres i regionrådet. Hva er best for vår region?
  - Er det noen mulighet for at Nord-Troms kan ha en felles holdning til dette? Hvilken retning skal vi gå?
- Oppsummering: det er en høringsrunde med frist 31. januar 2019. Vi følger med saken og vurderer etter hvert hvordan vi tar denne videre.

Drøfting av arrangement: «Nord-Troms i Oslo»

- Tidspunkt – mulighet til å koble til kommunalpolitisk toppmøte i mars
- Sjekke ut med Arena Nord-Troms – har de noen planer?
- Aktuelle tema: sjømat, infrastruktur
- Utfordring kapasitet
- Saken oversendes rådsordfører og nestleder for nærmere avklaring

Åpen post – dagsaktuelle saker

- Aktuelle saker:

- **Nord-Troms konferansen ved Eirik** – Eirik er leder i styringsgruppa og Dan-Håvard er medlem i styringsgruppen. Disse får mandat til å sette sammen styringsgruppa for konferansen. Det er avsatt kr 50.000 til konferansen, styringsgruppa får fullmakt til å disponere disse midlene. Konferansen avholdes torsdag 29. august 2019 i Lyngen
- **Forlengelse** Hoppldè grunnskole – orientering ved Eirik

FELLESMØTE RUST – MØTESTART KL 1200
Fra RUST møtte:
Skjervøy: Vilde M Karlsen
Kåfjord: Mathias Nilsen og Oliver Løvli
Kvænangen: Forfall
Nordreisa: Ramona Thomassen og Anna Elisa Lund Henriksen
Lyngen: Tuva Skogheim og Ingvild Ringbakken
Storfjord: Maja Elvemo og Alise Bruvold
Ungdomskonsulent Kåfjord: Kjersti Rennestraum
Regional ungdomskonsulent: Lise Jakobsen

Innspill til handlingsplan: Strategi for unge i Troms
Vedlegg til saken:

- Vedtak fra fylkestinget og vedtatt strategidokument
- Innspill fra RUST til Strategidelen

Fra Troms fylkeskommune møtte Hanne Sofie Roaldsen

- Det ble jobbet i grupper med ulike tema som innspill til handlingsplanen
- Handlingsplanen skal være ferdig mai 2019

Sak 64/18 Ny struktur for yrkesfaga i Troms
Saksdokumenter:

- Innspill fra rektor ved Nord-Troms videregående skole

Saksbehandler: Berit Fjellberg

Saksopplysninger:

Fra høsten 2020 endres den yrkesfaglige tilbudsstrukturen i Norge. Prosessen for utarbeidelse av ny tilbudsstruktur i Troms er under planlegging. Rektor ved Nord-Troms videregående skole, Olaug Bergset, har sendt et innspill til regionrådet;

«Det kommer tre saker på fylkesnivå nå i vinter:

- *Ny struktur for yrkesfaga i Troms*
- *Voksenopplæring*
- *Elev- og lærlingetjeneste*

Det er den første som er størst, den har blant annet bakgrunn i de nye utdanningsprogramma som kommer:

- *Design og tradisjonshandverk*
- *IKT og medieproduksjon*
- *Salg, service og reiseliv*
- *Frisør, blomster og interiørdesign*

Hvordan disse skal fordeles blir sak på junitinget. Høringa starter 15.mars. Litt forenkla fremstilt innebærer endringene en mer spesialisering, altså blir det vanskeligere å få nok elever til å starte tilbud. Dette er åpenbart en utfordring for Nord-Troms, selv om det også er muligheter.
Som kjent er det to videregående skoler i Nord-Troms, og situasjonen på Nordkjosbotn er at en har nå lyst ut rektorstillinga for andre gang. De har hatt redusert søkning siste året, og kort sagt trur eg vi må samarbeide om en prosess for å få et best mulig tilbud til ungdommene i regionen.»

Begrunnelsen fra regjeringen for å iverksette denne strukturendringen er i hovedsak:

- I følge SSB vil Norge mangle over 90.000 fagarbeidere i 2035, mange bedrifter mangler faglært arbeidskraft
- Utredninger viser at mange yrkesfagelever ikke har nok kunnskap i det faget de skal jobbe med når de kommer ut i lære, og næringslivet får ikke arbeidstakere med den nødvendige kompetansen

Med ny struktur for yrkesfagutdanningen vil regjeringen bidra til at landet får nok fagarbeidere i framtiden, med den kompetansen som arbeidslivet trenger.

Vurderinger:
Med flere ny fagtilbud vil det bli en volumutfordring for distriktene å klare å fylle opp klasser med tilstrekkelig antall elever. Fagtilbudene som tilbys for våre ungdommer i regionen er viktig for arbeidslivet i Nord-Troms.

Vi har behov for fagarbeidere innen kommunal sektor, særlig med tanke på de utfordringene som kartleggingen innen helse- og omsorgssektoren dokumenterer (*«Levende studie- og læringssentra? Varsel om en mulig krise», Grepperud, Danielsen og Roos, 2016*). I næringslivet opplever vi for tiden stor vekst, og et økende behov for fagarbeidere.

Ved Nord-Troms videregående skole er det gjort erfaringer med utprøving av

vekslingsmodellen. Denne har også gitt meget gode resultater, både med hensyn til karakterer og gjennomføring. I prosessen mot ny struktur for yrkesfagene bør det også gjøres vurderinger om denne modellen kan ha overføringsverdi for andre fag. For distriktene er det viktig med fleksibilisering av tilbud, dette har vi gjort mye av gjennom studiesenteret. Dette er noen momenter som kan tas med i det videre arbeidet.

Det er avgjørende for framtida å være aktiv i den kommende prosessen hvor blant annet fordelingen av fagtilbud i fylket skal gjøres. Det er strategisk klokt å inngå samarbeid med RUST og næringslivet i regionen i denne saken, jo flere som jobber mot samme mål, jo større tyngde får vi inn mot beslutningstakerne.

Forslag til vedtak:
Nord-Troms Regionråd og Nord-Troms ungdomsråd (RUST) vil ta initiativ til et felles drøftingsmøte i løpet av 1. kvartal 2019, hvor vi setter ny struktur for yrkesfaga på dagsorden. Til møte inviteres videregående skoler i regionen og næringsforeninger/Arena Nord-Troms.

Vedtak: forslag til vedtak ble enstemmig bifalt.

Sak 65/18 Uttalelse: ungdomsmedvirkning – fra politisk fravær til godkjenning som samfunnsfag

Saksdokumenter:

- Forskrift til Opplæringsloven §3-47
- Uttalelse fra Troms fylkesting vedr politisk fravær i videregående skole, 12.06.18

Saksbehandler: Lise Jakobsen

Saksopplysninger:
Fraværsgrensa i videregående skole skaper utfordringer for engasjerte og ressurssterke ungdommer som ønsker å delta i politisk arbeid. Ungdomsrådene i Nord-Troms (kommunalt og regionalt) har stor aktivitet på områder som berører samfunnsutviklingen i regionen. Ungdommene bygger relasjoner, samler erfaring og får sentral kunnskap om muligheter og utfordringer i regionen. Det er derfor viktig å ta opp begrepsbruk i saken. Deltakelse og engasjement i samfunnsutvikling bør godkjennes som samfunnsfag fremfor å beskrives som «fravær».

Forslag til vedtak:

Nord-Troms Regionråd og Nord-Troms ungdomsråd (RUST) utarbeider en uttalelse i felleskap. Forslag til uttalelse utarbeides av: leder av RUST Anna E. L. Henriksen og saksordfører for utdanning Øyvind Evanger. Uttalelsen sendes til godkjenning før den oversendes til: Ungdommens fylkesråd i Troms, Troms fylkesting, Nordkjosbotn og Nord-Troms videregående skole, Utdanningsdepartementet, KS, Stortingets Utdannings- og forskningskomite og Tromsbenken

Vedtak: forslag til vedtak ble enstemmig bifalt.

Møtet hevet kl 1400
Rett protokollutskrift bevitnes
Berit Fjellberg
Referent

SAKSBEHANDLER
Kristi Vindedal

VÅR REF. 16/01084-76

DERES REF.

ARK. 351.8 Forvaltningsarkivet

INNVALGSTELEFON
+47 98202846

DERES DATO

VÅR DATO
21.11.2018

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

Se mottakerliste

Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA) -15 landskap i Troms er valgt ut til register

Riksantikvaren viser til brev av 18.05.2017 vedlagt høringsutkast for ***Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Troms.*** Riksantikvaren har nå, bl.a. på bakgrunn av høringen, konkludert med hvilke landskap som skal inngå i registeret i Troms og har bearbeidet høringsutkastet til en endelig rapport, jf. lenke til rapport http://hdl.handle.net/11250/2572845. Dersom noen av høringsinstansene ikke får lastet ned rapporten, kan de be om å få tilsendt en kopi fra Riksantikvaren.

Følgende områder inngår i Riksantikvarens register over kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Troms:

- Nordre Arnøya/ Davit Árdni/Aartnansaari
- Reisadalen/Raisinvankka/Ráisávži
- Spildra, Skorpa og Nøklan/ Spittá, Skárfu ja Lohkkalsuol/Pitansaari, Karfunsaari ja Lokkala
- Skardalen og Manndalen/ Skárfvággi ja Olmmáváiggi / Skaarfvankka ja Olmavankka
- Skibotn/Ivgobahta/Yykeänperä
- Storfjord/Omasvuotna/Omasvuono
- Tromsdalstind – Tromsdalen – Breivikeidet/Sálašoaivi – Romssavággi – Guohcavuopmi
- Målselvdalen
- Leinavann/Lenesjávri
- Yttersida av Senja/Sáčča fávllebeal
- Gratangen/Rivtták
- Markebygdene i Skånland/Skánik
- Bjarkøya
- Dale, Alvestad, Grøtavær og Skarstein
- Kveøya og Borkenes-Vik

Dette er de samme landskapene som inngikk i høringsutkastet, men i tre av områdene er arealet vesentlig redusert, mens det i seks av områdene er gjort mindre grenseendringer.

De 15 landskapene som er valgt ut i Troms skal vise viktige trekk ved kulturhistorien i fylket som preger landskapet. De viser ulik ressursutnytting og næringstilpassing og hvordan ulike folkegrupper har satt sine spor i landskapet. Riksantikvaren oppfordrer kommunene og andre

myndigheter til å planlegge og forvalte disse landskapene på en slik måte at de kulturhistoriske verdiene blir ivaretatt best mulig når framtidig bruk og utvikling planlegges.

Saksgang for utarbeiding av KULA-rapporten for Troms
I vedlagte høringsnotat gis en mer detaljert omtale av saksgangen og en oppsummering av høringsuttalelsene.

Riksantikvaren sendte et utkast på høring 18.05.2017. Utkastet ble sendt til de kommunene der det var foreslått landskap, til regionale myndigheter og til ulike frivillige organisasjoner og næringsorganisasjoner. Høringslisten ble supplert med noen instanser i ettertid. Det ble holdt et informasjonsmøte for høringsinstansene i Tromsø i juni 2017.

Før selve høringen var kommunene og regionale myndigheter informert ved brev i mars 2016 om at arbeidet var startet. I april og juni samme år ble det holdt møter og befaringer med de aktuelle kommunene.

Ved høringsfristens utløp 1.oktober 2017 ba fylkestinget i Troms om utsatt frist for sin uttalelse. Bakgrunnen var et uttrykt ønske fra flere kommuner om bedre tid til å sette seg inn i saken. Fylkestinget ønsket på sin side en tettere dialog med kommunene før de behandlet saken endelig. Riksantikvaren ga utsatt høringsfrist for kommunene til 15.februar 2018 og fylkeskommunen og Sametinget fikk frister i mars og april. I perioden november 2017 til januar 2018 gjennomførte Troms fylkeskommune og Riksantikvaren fem informasjonsmøter med kommunene om saken.

Riksantikvaren har med bistand fra Troms fylkeskommune og Sametinget bearbeidet utkastet på bakgrunn av høringsuttalelsene og annen ny kunnskap til den endelige rapporten som nå er lagt fram. De 15 områdene vil bli lagt inn i Riksantikvarens kulturminnebase Askeladden og i Kulturminnesøk.

Formål
Oppretting av registeret for kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse skal bidra til å ivareta nasjonalt viktige landskap. Arbeidet gjøres på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet og Riksantikvaren gjennomfører det i nært samarbeid med regional kulturminneforvaltning og med involvering av kommunene. Med opprettingen av et slikt register, sier kulturminneforvaltningen klart fra om hvilke landskap som har nasjonale kulturhistoriske interesser og ønsker slik å bidra til en mer forutsigbar arealplanlegging.

Forvaltning av KULA-områdene
Kommunene er den viktigste aktøren for å sikre at landskapsverdiene blir godt ivaretatt. De kan gjennom aktiv planlegging og forvaltning bidra til å utvikle landskapene som en ressurs for innbyggerne og som grunnlag for utvikling av næringsliv.

Riksantikvaren ber de aktuelle kommunene i Troms om å ta i bruk egne virkemidler for å ivareta verdiene i landskapene. Her er planlegging etter plan- og bygningsloven viktigst. Vi oppfordrer kommunene til å synliggjøre og ta inn landskapene i arealplaner. Et hovedtiltak er at KULA-områdene avsettes som hensynssone c) med særlige hensyn til landskap i kommuneplanens arealdel. Til hensynssonen bør det knyttes retningslinjer. I tillegg bør generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel tas i bruk for å ivareta verdiene og sette rammer for arealbruken.

Hensyn til de kulturhistoriske verdiene bør også legges til grunn i behandling av landbrukstiltak og andre søknader om tiltak som kan påvirke landskapet.

Registeret over kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse bør inngå som et viktig faglig grunnlag og et viktig hensyn i ulike sektormyndigheters planlegging.

Det er den regionale kulturminneforvaltningen i Troms; Troms fylkeskommune og Sametinget som er nærmeste kontaktpunkter for kommunene i forvaltningen av KULA-områdene. Riksantikvaren oppfordrer kommunene til å samarbeide aktivt med disse. Kulturminne-myndighetene kan gi råd og rettledning om forvaltning. De vil legge registeret til grunn i sine innspill og i dialogen med kommunen og andre myndigheter i plan- og søknadsprosesser som berører landskapene. Det er ikke knyttet økonomiske virkemidler til KULA-områdene. Fylkeskommunen og Sametinget kan informere om hvilke andre økonomiske virkemidler som finnes for å ivareta kulturminneinteresser og som kan komme til anvendelse også i KULA-områdene.

Vennlig hilsen

Kristine Johansen (e.f.)
seksjonssjef

Kristi Vindedal
prosjektleder

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Vedlegg: 1

Kopi til: Klima- og miljødepartementet, Postboks 8013 Dep, 0030 OSLO/
Miljødirektoratet, Postboks 5672 Sluppen, 7485 TRONDHEIM

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Bardu kommune		Postboks 401	9365 BARDU
Berg kommune		-	9385 SKALAND
Fiskarlaget Nord		Postboks 59 Sentrum	9251 TROMSØ
Forsvarsbygg		Postboks 405 Sentrum	0103 OSLO
Fortidsminneforeningen - Troms avdeling		Postboks 942	9259 TROMSØ
Fylkesmannen i Troms		Postboks 6105	9291 Tromsø
Gratangen kommune		Nergårdveien 2	9470 GRATANGEN
Halti kvenkultursenter IKS		Hovedveien 2	9151 STORSLETT
Harstad kommune		Postboks 1000	9479 HARSTAD
Kvenlandsforbundet		v/Bjørnar Seppola	9143 SKIBOTN
Kvensk Råd		Halti kvenkultursenter IKS	9151 STORSLETT
Kvæfjord kommune		Bygdeveien 26	9475 BORKENES
Kvænangen kommune		Rådhuset	9161 BURFJORD
Kystverket Troms og Finnmark		Postboks 1502	6025 ÅLESUND
Kåfjord kommune - Gáivuotna		Postboks 74	9148 OLDERDALEN
Målselv kommune		Kommunehuset	9321 MOEN
Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark		Postboks 6105	9291 TROMSØ
Nordreisa kommune		Postboks 174	9156 STORSLETT
Nord-Troms Museum		Bjørklygården 13	9152 SØRKJOSEN
Norges Kystfiskarlag		Postboks 97	8380 RAMBERG
Norske Kveners forbund - Ruijan kveeniliitto		Karlsøyveien 18	9015 TROMSØ
NVE region nord		Kongensgate 14-18	8514 NARVIK
Sametinget - Sámediggi		Ávjovárgeaidnu 50	9730 KARASJOK/Kárášjohka
Sjømat Norge		Postboks 5471 Majorstua	0368 OSLO
Sjømatklyngen Senja AS		Postboks 609	9306 FINNSNES
Skjervøy kommune		Postboks 145	9189 SKJERVØY
Skånland kommune		Postboks 240	9439 EVENSKJER
Statens vegvesen - Region nord		Postboks 1403	8002 BODØ
Stiftelsen Sør-Troms museum		Trondenesveien 122	9404 HARSTAD
Storfjord kommune		Hatteng	9046 OTEREN
Torsken kommune		Herredshusveien 11	9380 GRYLLEFJORD

Troms Bonde- og småbrukarlag		Furuvegen 32	9057 VIKRAN
Troms bondelag		Nesseveien 2 B	9411 HARSTAD
Troms fylkeskommune		Postboks 6600	9296 Tromsø
Troms Reindriftssamers Fylkeslag		Postboks 57	9329 MOEN
Tromsø kommune		Rådhuset, Postboks 6900	9299 TROMSØ
Tromsø museum - Universitetsmuseet i Tromsø		Postboks 6050Langnes	9037 Tromsø
Vardobaiki samisk senter		Normann Skoglunds vei 13	8536 EVENES

Vedlegg til brev 16/01084-76

Høringsnotat Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA) i Troms – oppsummering av høringsuttalelsene og Riksantikvarens merknader

Oppsummering

Notatet redegjøre for bakgrunn, formål og prosess, gjengir hovedinnholdet i høringsmerknadene og kommenterer dem.

De fleste høringsinstansene gir sin tilslutning til at Riksantikvaren oppretter et register over kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Troms. Noen kommuner har forslag til endret avgrensing. Dette begrunnes i ulike forhold; den foreslåtte avgrensingen er for stor og/eller unyansert, sjøarealer ønskes utelatt og kjerneområder for utvikling i kommunen ønskes utelatt. Enkelte ønsker ikke at areal i deres kommune inngår. Noen kommuner har pekt på feil og mangler i beskrivelser og navn. Flere kommuner er opptatt av konsekvenser for næringsutvikling m.m. i områdene. Uttalelser fra sjømatmyndighetene og -næringen går i retning av at registeret ikke samsvarer med næringens behov, at det omfatter for store arealer, er for inngripende og vil legge begrensinger på utviklingen. Troms fylkeskommune og Sametinget gir sin tilslutning til at det opprettes et register og gir i sine uttalelser gode innspill til prosess når registeret er etablert. Flere andre offentlige etater gir nyttig informasjon om områdene.

Riksantikvaren har i det endelige utvalget beholdt de 15 landskapene som var på høring, men for ni av områdene er arealet redusert. For Yttersida av Senja, Skibotn og Markebygdene i Skånland er reduksjonen vesentlig, mens for seks andre er det gjort mindre reduksjoner/justeringer.
I endelig rapport er beskrivelse av sårbarhet og retningslinjer for forvaltning som gis for hvert område, konkretisert og nyansert.

Riksantikvaren legger til grunn at registeret over Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse skal være et kunnskapsgrunnlag og et forvaltningsverktøy for kommunene og andre myndigheter som styrer og påvirker utviklingen av landskap. Riksantikvaren vil med registeret klargjøre hvilke landskap det knytter seg nasjonale kulturhistoriske interesser til, hva disse består i og hvordan de bør ivaretas, og slik skape større forutsigbarhet i forvaltningen. Målet er at arealendringer og utvikling skal skje med en bevisst holdning til landskapsverdiene som ivaretar disse på en langsiktig måte.

Det er et mål at kommunene skal forvalte landskapene gjennom bruk av egne virkemidler, der planlegging etter plan- og bygningsloven er viktigst. Ulike sektormyndigheter forventes også å ta hensyn til områdene i sin planlegging og søknadsbehandling.

Kulturminneforvaltningen i Troms fylkeskommune og Sametinget skal legge registeret til grunn i sine innspill og i dialogen med kommunene og andre myndigheter i planprosesser.

Bakgrunn

Riksantikvaren viser til brev av 18.05.2017 vedlagt høringsutkast til ***Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Troms.*** Vi viser videre til brev av 10.03.2016 til alle aktuelle kommuner, med orientering om oppstart av arbeidet.

På oppdrag fra Klima- og miljødepartementet (KLD) startet Riksantikvaren høsten 2013 arbeidet med å etablere et landsomfattende register over kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse. Det er gjennomført et forprosjekt i Østfold og Hordaland i samarbeid med de to fylkeskommunene, og registre for disse fylkene ble ferdigstilt i hhv. 2015 og 2016. Arbeid med registeret er nå i gang i flere andre fylker.

Formål

Registeret over *Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse* (KULA) er et sentralt kunnskapsgrunnlag om nasjonale interesser knyttet til landskap. Det skal signalisere tidlig og tydelig hvilke landskap det må tas særlige hensyn til i kommunal arealplanlegging og i ulike sektorers planlegging.

Riksantikvaren vil med etableringen av registeret klargjøre hvilke landskap som er av nasjonal kulturhistorisk interesse og som kommuner og andre myndigheter bør ta spesielt hensyn til i planlegging og forvaltning. Kommunene er en av de viktigste forvalterne av landskap. De kan gjennom aktiv planlegging og forvaltning bidra til å utvikle sine landskap som en ressurs for innbyggerne, og som grunnlag for næringsvirksomhet og arbeidsplasser, som for eksempel reiseliv. Verdiene i KULA-områdene skal i hovedsak ivaretas gjennom kommunens egne virkemidler der planlegging etter plan- og bygningsloven er viktigst. Gjennom planlegging og byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven, har de virkemidler til å påvirke utvikling og forvaltning av landskap. Kommunenes landbruksforvaltning har også betydning for ivaretakelse av landskapsverdier. Dersom kommunen planlegger arealbruk som er vesentlig i strid med nasjonale interesser i landskap som inngår i KULA-registeret, skal regional kulturminneforvaltning vurdere å reise innsigelse. Tilsvarende gjelder for konsesjoner etter energi- og vassdragslovgivingen.

Ulike sektorers planlegging, som for eksempel kraftutbygging, samferdsel og forsvar, påvirker også i stor grad landskapet. Disse myndighetene forutsettes å legge kunnskap om KULA-områdene til grunn i sin planlegging slik at de nasjonale kulturhistoriske interessene ivaretas på en god måte. Registeret over kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse må inngå som et viktig faglig grunnlag i alle faser av plan- og søknadsutarbeiding og legges til grunn som et viktig hensyn, i sektorplanleggingen.

Oppføring i KULA-registeret innebærer ikke at de avgrensede landskapene blir fredet etter kulturminneloven.

Høringen og kontakten med kommunene før høringen

I mars 2016 sendte Riksantikvaren brev til alle berørte kommuner ved rådmannen for å orientere om prosjektet og oppstart av arbeidet med KULA i Troms. I brevet ble det også orientert om at Riksantikvaren, sammen med Troms fylkeskommune og Sametinget ønsket å møte kommunene. Informasjonsmøter med alle kommunene ble holdt i april og juni 2016. Det ble gjennomført korte befaringer sammen med kommunene til alle områder med unntak av Leinavann, Storfjord, Tromsdalstind og Bjarkøy.

Høringsutkastet ble 18. mai 2017 sendt til alle kommuner der det foreslås et Kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse, til regionale myndigheter og til et utvalg av næringsorganisasjoner og frivillige organisasjoner på fylkesnivå. Høringsfrist ble satt til 1. oktober 2017. I høringsperioden ble det holdt et informasjonsmøte i Tromsø 21.6.2017 der Berg, Harstad, Kåfjord, Målselv og Tromsø kommuner deltok, i tillegg til representanter fra muséer og regionale etater. Høringsutkastet ble i etterkant sendt til noen flere etater og organisasjoner. Høringsutkastet er ikke sendt bedrifter eller privatpersoner, da KULA-registeret først og fremst er et virkemiddel innrettet mot kommunal planlegging og sektorplanlegging.

Troms fylkeskommune ba ved høringsfristens utløp om utsatt frist. Bakgrunnen for dette var at en rekke av de berørte kommunene hadde behov for lengre frist for å sette seg inn i hva KULA ville bety for deres kommune. Fylkestinget ønsket å se kommunenes uttalelser før de behandlet saken. Fylkestinget ba derfor fylkesråden ta initiativ til en tettere dialog med de berørte kommunene og vente på deres uttalelser før fylkeskommunens egen høringsuttalelse ble avgitt. Riksantikvaren ga alle kommuner utsatt frist til 15. februar 2018. Troms fylkeskommune og Sametinget fikk utsatt frist til hhv 20. mars 2018 og 1. april 2018. Det ble videre avholdt fem informasjonsmøter med kommunene i perioden november 2017 til januar 2018, der fylkeskommunen og Riksantikvaren deltok. Sametinget deltok på ett av møtene. Fylkesråden for kultur og næring deltok på tre av møtene.

Høringsutkastet

Høringsutkastet for Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Troms er utarbeidet i nært samarbeid mellom Riksantikvaren, Troms fylkeskommune og Sametinget/Sámediggi. Utvalget av landskap er basert på eksisterende kunnskap og regionalforvaltningens kunnskap om landskap i fylket med store kulturhistoriske interesser. Arbeidet bygger også på faglig veiledning utarbeidet av Riksantikvaren. Riksantikvaren står ansvarlig for forslaget som i høringen omfattet følgende 15 landskap:

- Nordre Arnøya / Davit Árdni / Aartnansaari, Skjervøy kommune
- Reisadalen / Raisinvankka/Ráisávži, Nordreisa kommune
- Spildra, Skorpa og Nøklan / Spittá, Skárfu ja Lohkkalsuol / Pitansaari, / Karfunsaari ja Lokkala, Kvænangen kommune
- Skardalen og Øvre Manndalen/Svartskogen /Skárfvággi ja Olmmáivággi/ / Skaarfvankka ja Olmavankka, Kåfjord kommune
- Skibotn / Ivgobahta / Yykeänperä, Storfjord kommune
- Storfjord / Omasvuotna / Omasvuono, Storfjord kommune
- Tromsdalstind - Tromsdalen - Breivikeidet / Sálašoaivi – Romssavággi – Guohcavuopmi , Tromsø kommune
- Målselvdalen, Målselv og Bardu kommuner
- Leinavann / Lenesjávri/, Bardu kommune
- Senjas Vestkyst/Sážžá oarjjábealriddu, Berg, Torsken, Harstad og Tranøy kommuner
- Gratangen/Rivtták, Gratangen kommune
- Markebygdene i / Skånland/ Skánik, Skånland kommune
- Bjarkøya, Harstad kommune
- Dale, Alvestad, Grøtavær og Skarstein, Harstad kommune
- Kveøya og Borkenes – Vik, Kvæfjord kommune

I rapporten er hvert landskap beskrevet, vist på kart, gitt en landskapskarakter og en begrunnelse for hvorfor landskapet er av nasjonal kulturhistorisk interesse. Med utgangspunkt i landskapskarakteren og nasjonale interesser, har vi skissert hvilke tiltak det enkelte landskapet er sårbart for og gitt anbefalinger om planlegging og forvaltning. Rapporten inneholder også en kort overordnet beskrivelse av landskap og kulturhistorie i Troms, som en ramme for utvalget av områder.

Begrepet landskapskarakter er sentralt i arbeidet og skal hjelpe oss til å få fram en helhetlig tolkning av landskapet slik det blir forstått og opplevd:
Landskapskarakter er et konsentrert uttrykk for samspillet mellom et områdes naturgrunnlag, arealbruk, historiske og kulturelle innhold, samt romlige og andre sansbare forhold som særpreger området og skiller det fra omkringliggende landskap.

I omtalen av hvert landskap er det begrunnet hvorfor Riksantikvaren vurderer nettopp dette kulturhistoriske landskapet til å ha nasjonal interesse. I den vurderingen har vi lagt til grunn om landskapet, med sin landskapskarakter, representerer forhold som har særlig mye å si for historien. Dette omfatter viktige faser i historien, strukturer i landskapet, byggeskikk og arkitektur, næringer og annen virksomhet, hendelser, etniske gruppers bruk av landskapet og landskapet som kilder til kunnskap om forhistorien.

Høringsuttalelsene og Riksantikvarens merknader

Riksantikvaren ba høringsinstansene om særlig å kommentere:

- Utvalget av områder i fylket
- Områdebeskrivelse, størrelse og avgrensing av det enkelte området
- Retningslinjer for forvaltning av områdene, sårbarhet, planstatus og -utvikling
- Bruken og nytten av et register over kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse for kommunen

I tillegg ga vi uttrykk for et ønske om forslag til bedre bilder som illustrerer landskapskarakter og nasjonal interesse, og kommentarer til stedsnavn på norsk, samisk og kvensk.

Høringsinstansene har i hovedsak hatt merknader til:

- Områdeavgrensing og områdeutvalg
- Registerets status og konsekvenser for kommunene, herunder betydning for næringsutvikling

Vi har også fått noen innspill til stedsnavn og nyttige korrigeringer av tekst og faktaopplysninger om områdene.

I gjennomgangen under gjengir vi først innspill og vurderinger til de enkelte områdene, og da knyttet til kulepunkt en; områdeavgrensing og områdeutvalg, samt navn og faktaopplysninger. Deretter gjengis mer generelle uttalelser og vurderinger til områdeavgrensing og områdeutvalg.

Kulepunkt to, om registerets status og konsekvenser for kommunene, herunder betydning for næringsutvikling, oppsummerer og kommenterer vi samlet til slutt.

Uttalelser til de enkelte områdene

Nordre Arnøya/Davit Árdni/ Pohjois Aartnansaari, Skjervøy kommune

Skjervøy kommune, ved brev av 19.10.2017 fra ordfører og formannskap:

Kommunen mener den foreslåtte avgrensingen av området er for stor og unyansert. Det er kommunens ønske at området reduseres betraktelig. Bygdene Årviksand og Lauksletta foreslås tatt ut. Ved Årviksand mener kommunen det er en mulighet å trekke grensen for området på utsiden av reingjerdet som er etablert som et konfliktdempende tiltak. Kommunen anser ikke bebyggelsesstrukturen med våningshus, fjøs/låve, naust og sommerfjøs som i stor grad intakt, slik det beskrives i høringsutkastet. Kommunen er også bekymret for at store hensynssoner i forbindelse med hellegropene legger begrensinger på bebyggelse. Kommunen ønsker heller ikke å ha med sjøarealer.

Sjømat Norge, uttalelse 6.10.2017:

Sjømat Norge peker på at havbruksnæringen de senere år har tatt seg opp til å bli en av de viktigste næringene i området. Sjømat Norge er derfor bekymret for at KULA-status for sjøområdene nord for øya skal være begrensende for verdiskaping fra denne næringen. De er videre opptatt av utformingen og praktiseringen av retningslinjer og bestemmelser for områdene på land.

Riksantikvaren har på bakgrunn av kommunens innspill endret avgrensingen av området noe slik at arealet er redusert fra 164,3 km^2 til 132,5 km^2. Tettstedet Lauksletta utgår, jf. endelig rapport. Årviksand har stor betydning som gjenreisingsbygd med en lang historie som fiskevær før det og beholdes det derfor i området. Beskrivelsen av tilstanden til bebyggelsen og bebyggelsesstrukturens i Årviksand er justert etter merknadene fra kommunen. Anbefalinger om forvaltning er nyansert.

Riksantikvaren vil presisere at i landskapssammenheng er også sjøarealer avgjørende for områdets karakter og kulturhistoriske verdi. Nasjonal interesse er særlig knyttet til den store utbredelsen av hellegroper i områder. Disse er minner fra en virksomhet basert på fangst og utnyttelse av sjøpattedyr og der også tilgang til sjøen, og utnyttingen av denne, er med på å gjøre dette området interessant. At sjøarealer inngår, betyr ikke at næringsaktivitet i tilknytning til sjø er uaktuelt, men at det er viktig å ta hensyn til landskapets verdier i planlegging og annen bruk også av kystnære sjøarealer innenfor området.

Riksantikvaren bemerker videre at KULA-status ikke innebærer vern eller båndlegging av arealer, og viser til eget avsnitt som omhandler registerets status og konsekvenser for kommunene.

Reisadalen/Raisinvankka/Ráisávži, Nordreisa kommune

Nordreisa kommune, behandlet i kommunestyret 08.02.2018

Kommunen mener KULA-området vil støtte opp om arbeidet kommunen gjør på kulturminnefeltet, og at registeret vil gi et ekstra kunnskapsgrunnlag. KULA-status vil ikke være til hinder for kommunen, og det vil være naturlig å ta området inn som hensynssone i neste rullering. Kommunen mener det er naturlig at Riksantikvaren etter at registeret er etablert, støtter og iverksetter arbeid og prosjekter i området som fremmer landskapsverdiene og verdiskaping.

Nord-Troms Museum, ved brev av 25.09.2017:

Museet peker på at det i Reisadalen ikke bare er den kvenske kulturen som er grunnen til å ivareta dette området. Kulturmangfoldet er mer variert, og dette kommer ikke godt nok frem i omtalen.

Riksantikvaren er glad for at kommunen mener prosjektet vil støtte opp om arbeidet som allerede gjøres på kulturminnefeltet. I endelig rapport er teksten gjennomgått i lys av innspillene fra Nord-Troms Museum, og det er gjort noen mindre justeringer. Riksantikvaren vil bemerke at de fleste

områder inneholder flere historier, og at landskap ofte vil ha ulik betydning avhengig av hvilken historie som fortelles. I Reisadalen ligger det godt til rette for å vise den kvenske historien. Området er et av de tidligste og best kjente kvenske bosettingsområdene i landet, og det er få steder man finner et landskap med så tydelige og varierte kulturhistoriske spor som her. Det er den kvenske historien vi først og fremst har ønsket å formidle i dette landskapet, men vi har i beskrivelsen også tatt med øvrig historie og vektlagt sammenhenger.

Avgrensingen er endret noe i nedre del av dalen slik at tettstedet Storslett i hovedsak faller utenfor. Arealet er med dette redusert fra 744,8 km^2 til 708 km^2.

Spildra, Skorpa og Nøklan/Spittá, Skárfu ja Lohkkalsuol/ Pitansaari, Karfunsaari ja Lokkala, Kvænangen kommune

Kvænangen kommune, behandlet i formannskapet 14.02.2018:
Kommunen mener det er tilstrekkelig at området avgrenses til å omfatte landarealene (ikke omkringliggende sjøarealer) på øyene Nøklan, Skorpa, Spildra, Høyholman og Kjerringholmen.

Sjømat Norge, uttalelse 6.10.2017:
Sjømat Norge mener at grensene bør trekkes inn til land, da de ikke ser at sjøområdet har noen nasjonal kulturhistorisk verdi. De peker på at disse sjøområdene er viktig for fiske og at akvakulturanlegg kan bli aktuelt i framtida.

Riksantikvaren vil presisere at i landskapssammenheng kan også de kystnære sjøarealer være avgjørende for områdets karakter og kulturhistoriske verdi. Her er tilgang til sjøen, og utnyttingen av denne, et element som gjør området interessant. Øyene er bundet sammen av sjøen, og eksempelvis illustrerer overgangen fra ferdsel til sjøs til landtransport Skorpas utvikling fra sentrum til periferi på en svært god måte, med Skorpas betydning som kirkested. At sjøarealer inngår, betyr ikke at næringsaktivitet i tilknytning til sjø er uaktuelt, men at det er viktig å ta hensyn til landskapets verdier i planlegging og annen bruk av området.

Skardalen og Manndalen/Skárfvággi ja Olmmáivággi/ Skaarfvankka – Olmavankka, Kåfjord kommune/Gáivuona suohkan/Kaivuonon komuuni:

Kåfjord kommune, behandlet i formannskapet 5.02.2018:
Kommunen er positiv til innføringen av KULA-registeret, og til å få et landskap i registeret. Kommunen legger til grunn at registeret først og fremst vil ha betydning for den overordnede arealplanlegging i Øvre Manndalen og Skardalen. I og med at de aktuelle arealene i stor grad er båndlagt på grunn av potensiell skredfare, vil registeret få mindre betydning for utvikling i området.

Fylkesmannen i Troms, ved e-post av 9.11.2017:
Fylkesmannens landbruksavdeling opplyser om at noe av teksten om området ikke er oppdatert. Teksten om dagens geitebruk er ikke korrekt og bør korrigeres i endelig rapport.

Riksantikvaren er glad for at kommunen stiller seg positive til registeret. Kommunen gir nyttig informasjon om landskapet. Informasjon om beiteforhold i Manndalen er oppdatert etter fylkesmannens innspill. Riksantikvaren har videre justert avgrensingen av området slik at smoltanlegget ikke inngår. Navnet på området er endret, for å være mer kortfattet og samtidig riktig.

Skibotn/Ivgobahta/Yykeänperä, Storfjord kommune:

Storfjord kommune, behandlet i Styret for plan og drift 9.02.2018:
Kommunen er enig i at området som er foreslått å inngå i KULA-registeret har nasjonal verdi, men presiserer at formell vernestatus er uønsket. Kommunen ønsker at Riksantikvaren reduserer arealet på det foreslåtte området til at de to markedsplassene er grunnlaget for avgrensinga. Med en slik

avgrening er det aktuelt for kommunen å ta inn som hensynssone i kommuneplanens arealdel. Det vises også til at markedsplassen i Skibotn sentrum inngår i reguleringsplan som tar hensyn til denne.

Riksantikvaren har i endelig rapport redusert arealet fra 5,3 km^{2}til 2,5 km^2, men har likevel beholdt et areal som binder de to markedsplassene sammen. Beliggenheten til markedsplassene, ferdselsårene og den foreslåtte avgrensingen viser på en god måte hvordan kulturmiljøer bidrar til å fortelle historien om tre stammers møte. Her er plasseringen i landskapet med lett tilgang fra sjøen og ferdselsårer over til Finland/Sverige vesentlig for forståelsen av historien.

Riksantikvaren bemerker videre at KULA-status ikke innebærer vern eller båndlegging av arealer, og viser til eget avsnitt som omhandler registerets status og konsekvenser for kommunene.

Storfjord/Omasvuotna/Omasvuono, Storfjord kommune:
Storfjord kommune, behandlet i Styret for plan og drift 9.02.2018:
Kommunen er enig i at området som er foreslått å inngå i KULA-registeret har nasjonal verdi, men presiserer at formell vernestatus er uønsket. Kommunen mener videre at de med sin temaplan for krigsminner allerede har tatt et steg lenger enn KULA, og at det derfor ikke er nødvendig å ta inn avgrensing av KULA i arealplan.

Forsvarsbygg, uttalelse 29.01.2018:
Forsvarsbygg påpeker at en eventuell videreføring av den militære aktiviteten i området må ha forrang, og dette bør fremkomme i retningslinjer for forvaltningen.

Riksantikvaren mener at kommunen har gjort et grundig arbeid med Temaplan for krigsminner, som gir et godt utgangspunkt for arbeidet med kulturminner og kulturmiljøer. Det er positivt at planen inneholder saksbehandlingsrutiner for å ivareta verdiene og setter rammer for arealbruken. Riksantikvaren ser at kommunen har arbeidet systematisk med kulturminneverdiene. Det er ikke en motsetning mellom arbeidet med temaplan for krigsminner og at det aktuelle området kommer inn i KULA-registeret. KULA-registeret understeker at landskapet har nasjonale interesser. Temaplan for krigsminner og KULA vil kunne utfylle hverandre på en god måte, og de saksbehandlingsrutiner som allerede er utarbeidet i forbindelse med temaplanen er relevante også for KULA.

Riksantikvaren bemerker videre at KULA-status ikke innebærer vern eller båndlegging av arealer, og viser til eget avsnitt som omhandler registerets status og konsekvenser for kommunene.

Når det gjelder Forsvarsbyggs påpeking om at den militære aktiviteten i området må ha forrang, vil Riksantikvaren bemerke at det uansett er ønskelig å ha en god dialog om utviklingen i området, slik at det også kan tas hensyn til viktige landskapsinteresser i en slik prosess.

Tromsdalstind - Tromsdalen – Breivikeidet/Sálašoaivi – Romssavággi – Guohcavuopmi
Tromsø kommune
Tromsø kommune, behandlet i formannskapet 14.11.2017:
Kommunen er positiv til registeret, og har et forslag om å utvide området til å omfatte Andersdalen som beskrives som et viktig område for sommerbeite for rein, og et jordbrukslandskap som kan knyttes til samisk bruk. Kommunen mener videre at for å vise tidsdybden i det samiske, kan det vurderes å ta med viktige områder for dagens reindriftutøvere. Kommunen ønsker også at det i beskrivelsene av området tas med viktige kulturminner i forbindelse med gruvedriften i fjellet innover fra Tromsdalen.

Riksantikvaren er glad for at kommunen ser positivt på forslaget. Vi har vurdert kommunens forslag til utvidelser. Riksantikvaren vil peke på at det valgte området allerede er relativt stort. De foreslåtte

utvidelsene trekker inn nye temaer og innebærer en relativt stor utvidelse. Riksantikvaren har derfor landet på at den foreslåtte avgrensingen beholdes.

Riksantikvaren har justert grensene noe rundt Ramfjordbotn/Breivikeidet. Dette får å få en mer terrengtilpasset avgrensing og å inkludere noen fangstgroper som hører til dette reinfangstanlegget. Vedtatt kommunedelplan for ny trasé for E 8 berører arealer i utkanten av KULA-området.

Målselvdalen, Målselv og Bardu kommuner

Målselv kommune, behandlet i kommunestyret 14.02.2018:
Kommunen støtter at mesteparten av det foreslåtte området blir innlemmet i KULA-registeret. Kommunen ber om at grensene justeres slik at det følger E6 fra Olsborg til Bardu grense.

Bardu kommune behandlet i kommunestyret, oversendt ved brev 21.02.2018:
Kommunen ønsker ikke at det etableres et kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse i nedre deler av Bardu, og begrunner dette med at man etter opprettelsen av nasjonalpark i kommunen ønsker en vernepause. De frykter at store deler av arealet i nedre Bardu blir båndlagt.

Forsvarsbygg, uttalelse 29.01.2018:
Forsvarsbygg påpeker at en eventuell videreføring av den militære aktiviteten i området må ha forrang, og dette bør fremkomme i retningslinjer for forvaltningen.

Riksantikvaren legger Målselv kommunes innspill til ny avgrensing av området til grunn i endelig områdeavgrensing. Med den nye avgrensingen går områder med nyere næringsbebyggelse og infrastruktur ut, herunder Bardufoss flyplass. Reduksjonen gjelder også noe areal i Bardu kommunes del av landskapet. Arealet er redusert fra 351 km^2 til 322 km^2. Riksantikvaren bemerker videre at KULA-status ikke innebærer vern eller båndlegging av arealer, og viser til eget avsnitt om registerets status og konsekvenser for kommunene. Området er utvidet litt slik at Øverbygd kirke som et sentralt sted i bygda inngår.

Til Forsvarsbyggs påpeking om at den militære aktiviteten i området må ha forrang, vil Riksantikvaren bemerke at det er ønskelig å ha en god dialog om utviklingen i området, slik at det også kan tas hensyn til viktige landskapsinteresser i en slik prosess. Med endret avgrensing utgjør anlegg og områder for forsvaret en langt mindre del en i høringsutkastet og er ikke lenger et av hovedformålene med området.

Leinavann/Lenesjávri, Bardu kommune:

Bardu kommune, behandlet i kommunestyret, oversendt ved brev 21.02.2018:
Kommunen ønsker ikke at Leinavann skal inngå i KULA-registeret. Kommunen legger til grunn at mye areal i kommunen allerede er fredet som nasjonalpark, og er derfor bekymret for ytterligere båndlegging. Kommunen peker også på at kulturminnene ved Leinavann er automatisk fredet. Kommunen mener det er tid- og kompetansekrevende å utarbeide forvaltningsplan.

Riksantikvaren presiserer at å utarbeide en forvaltningsplan ikke er et krav, men at dette kan gjøre arbeidet med å sikre landskapets interesser på sikt, enklere. Sametinget/Sámediggi kan bidra i et samarbeid om forvaltningsplan. Som Bardu kommune påpeker, er kulturminnene ved Leinavann er automatisk fredet og skal forvaltes som det. Det er den spesielt intakte og opplevelsesrike landskapssammenhengen som disse kulturminnene inngår i som vi ønsker å ivareta gjennom KULA-status og den anbefalte forvaltningen.

Riksantikvaren bemerker videre at KULA-status ikke innebærer vern eller båndlegging av arealer, og viser til eget avsnitt som omhandler registerets status og konsekvenser for kommunene.

Senjas Vestkyst/Sá á oarjjábealriddu, Berg, Torsken, Tranøy og Harstad kommuner:
Fellesnemnda for framtidig Senja kommune, 4.12.2017 høringsuttalelse på vegne av de nåværende kommunene Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy:
Kommunene er bekymret for at KULA-status vil legge føringer som hindrer samfunns- og næringsutvikling i den nye kommunen. De ser det ikke som aktuelt å legge hensynssone på hele det foreslåtte arealet og ønsker ikke at hele yttersida av Senja innlemmes. De frykter en hensynssone med bestemmelser som begrenser framtidig utvikling. Kommunene mener at anbefalingene om forvaltning som inngår i utkastet er for strenge og gir for lite rom for utvikling. De foreslår derfor en rekke endringer i disse som omfatter bygging i LNFR-områder, skala, stil og struktur på bebyggelsen, tiltak i sjøen m.m. Kommunene ønsker videre dialog om forslaget.

Berg kommune (på vegne av Torsken og Berg kommuner) 22.02.2018 behandlet i Berg kommunestyre 14.02.2018:
Kommunene mener forslaget er altfor omfattende og trekker fram at området er i stor utvikling, særlig innenfor sjømatnæringen. De peker også på at det foreslåtte navnet på landskapet er feil, *Yttersida* er det riktige navnet som blir brukt lokalt. Kommunene omtaler KULA-registeret som vern, og mener at Riksantikvarens forslag er et brudd med vernetradisjonene i landet. De foreslår en avgrensing som inkluderer arealer som allerede har en form for vernestatus.

Sjømat Norge, uttalelse 6.10.2017:
Sjømat Norge kan ikke se at sjøarealene har noen nasjonal kulturhistorisk verdi, og mener disse arealene bør tas ut da dette vil virke begrensende for næringsutvikling, verdiskaping og aktivitet på Senja. Sjømat Norge mener videre at arealet må deles opp, og at det defineres hensynssoner med et mindre omfang.

Nasjonalparkstyret Ånderdalen nasjonalpark, uttalelse 29.09.2017
Nasjonalparkstyret mener det er positivt med fokus på landskap og historie, og større sammenhengende landskapsområder. Dette gir et godt grunnlag for arealplanlegging, og må sees i sammenheng med forvaltningsplanen for nasjonalparken. Uttalelsen peker på behovet for et tett samarbeid mellom kulturminnemyndigheter, nasjonalparkstyret og kommunen. De støtter at landskapet bør legges inn som hensynssone i kommuneplanens arealdel og ser det i sammenheng med behovet for hensynssone rundt nasjonalparken.

Riksantikvaren har i rapporten endret navnet på KULA-området til Yttersida av Senja/Sáčča fávllebeal. Senjanavnet er føyd til av hensyn til lesere utenfor distriktet.

Riksantikvaren har i samarbeid med Troms fylkeskommune redusert arealet betydelig i endelig avgrensing. KULA-området Yttersida av Senja dekker et areal på 575, 5 km ^{2}, herav 407 km^2 sjøareal. Totalarealet i høringsutkastet var på 1116,8 km^2. Arealet ligger i Torsken, Tranøy og Harstad kommuner. Arealet i Berg kommune er tatt ut. I vest er avgrensingen gjort slik at øyværene med sin viktige historie omfattes. I øst følger grensen de høyeste fjellene. Området representerer i særlig grad fiskerihistorien på yttersida fra steinalderen til i dag. Kombinasjonen av vill natur og en lang, og godt bevart bosettings- og næringshistorie basert på de svært rike fiskeriressursene er spesiell i nasjonal sammenheng.

Ved å redusere arealet håper vi kommunene vil oppfatte KULA-området som lettere å håndtere i kommunal planlegging og forvaltning. I tillegg er teksten om sårbarhet og forvaltning justert for å være mer nyansert og gi mer konkret rettledning. Vi minner om at aktivt samarbeid med regional kulturminnemyndighet er viktig i plansaker og annen saksbehandling.

Videre minner vi om at kulturminner og kulturmiljøer av nasjonal interesse også finnes utenfor avgrensingen, slik som bygningsmiljøer, miljøer knyttet til bergverkshistorien, gårdshauger m.m. som

må ivaretas gjennom planlegging, søknadsbehandling og annen forvaltning i samarbeid med regionale kulturminnemyndigheter.

Riksantikvaren bemerker videre at KULA-status ikke innebærer vern eller båndlegging av arealer, og viser til eget avsnitt om registerets status og konsekvenser for kommunene. Riksantikvaren er enig med nasjonalparkstyret i at planlegging og forvalting i dette området må sees i sammenheng med forvaltningsplanen for nasjonalparken.

Gratangen/Rivtták, Gratangen kommune:
Gratangen kommune behandlet i kommunestyret 28.09.2017:
Kommunen ønsker å sikre viktige kulturminner i kommunen gjennom vedtatt kulturminneplan. Kommunen ønsker ikke at et så stort areal båndlegges, og peker på at kulturminnehensyn må balanseres opp mot andre hensyn og er i denne omgang tilbakeholdne med å gi tilslutning til området i foreslått omfang.

Sjømat Norge, uttalelse 6.10.2017:
Sjømat Norge ber om at det utøves skjønn og sunn fornuft ved etablering av en særskilt beskyttelse av området. Og der det tas hensyn til kommunens behov for næringsutvikling, bosetting og tilpassede næringsbygg.

Riksantikvaren ser på kommunens kulturminneplan som viktig og den vil være én av flere måter å ivareta kulturhistoriske verdier i landskapet på. Med KULA-registeret ønsker vi å ivareta den landskapssammenhengen kulturminnene inngår i, og vi signaliserer at området er av nasjonal interesse. For at både krigshistorien og historien knyttet til fiske og fangst, som vi oppfatter at det er en enighet om er viktig i Gratangen, skal være representert, er området relativt stort. Riksantikvaren bemerker at KULA-status ikke innebærer vern eller båndlegging av arealer, og viser til eget avsnitt som omhandler registerets status og konsekvenser for kommunene.

Markebygdene i Skånland/Skánik, Skånland kommune:
Skånland kommune, behandlet i planutvalget 18.01.2018:
Kommunen mener det foreslåtte KULA-området er for omfattende, og ber om at grensen endres. De la ved et kart med en stiplet linje NV-SØ der den vestlige delen foreslås tatt ut.

Riksantikvaren har vurdert forslag til ny avgrensing i samarbeid med Sametinget. Grensen er endret, jf. rapport. Arealet er redusert fra 100,1 km^2 til 58,6 km^2. Grenseendringen omfatter dels de samme områdene som kommunen foreslår, men grensen går mer øst-vest, særlig fordi det er ønskelig å beholde et område rundt Nipen for å ivareta viktige kulturhistoriske verdier innenfor landskapet.

Bjarkøya, Harstad kommune:
Harstad kommune behandlet i kommunestyret, brev av 25.10.2017:
Kommunen viser til at dagens drift på Bjarkøya gjør at det vil være krevende å sikre nok beiting i området. Kommunen gjør videre oppmerksom på at samme område vil inngå i område som skal avsettes som hensynssone landbruk i ny arealplan.

Riksantikvaren er enig i at nok beiting i området kan være utfordrende å få til, og at dette ikke løses gjennom KULA-status alene. I den grad kommunen og andre myndigheter kan bidra til at aktuelle tilskuddsmidler som stimulerer til økt beite fordeles på en måte som fremmer dette området, vil det være positivt for verdiene i området. Hensynssone landbruk vil kunne ivareta noen av verdiene i landskapet. Vi viser også til Riksantikvarens generelle råd om bruk av hensynssone i KULA-områdene.

Dale, Alvestad, Grøtavær og Skarstein, Harstad kommune:
Harstad kommune behandlet i kommunestyret, brev av 25.10.2017:
Kommunen ber om at områdeavgrensing for Dale, Alvestad, Grøtavær og Skarstein vurderes på nytt, da den foreslåtte avgrensingen fremstår som stor og unyansert.

Riksantikvaren mener at områdeavgrensing for landskapet Dale, Alvestad, Grøtavær og Skarstein trenger å være av en slik størrelse for å tydelig få fram både fiske- og landbrukstilpasningen i området. Samlet gir området et godt bilde av utviklingen langs denne delen av kysten. De godt bevarte kulturminnene har stor tidsdybde og viser tydelig kontinuiteten både i bosetting og næring.

Kveøya og Borkenes – Vik, Kvæfjord kommune:
Kvæfjord kommune, behandlet i formannskapet 19.02.2018:
Kommunen er positiv til å få et område med KULA-status. Kommunen mener dette kan være et markedsføringsverktøy i forbindelse med næringsutvikling. Kommunene stiller seg undrende til at grensen går gjennom Borkenes sentrum og mener denne bør gå øst for sentrum. Kommunen har videre noen innspill til tekstpresiseringer og faktaopplysninger.

Riksantikvaren takker for nyttige presiseringer til teksten og faktaopplysninger om området. Disse er innarbeidet i den endelige rapporten. Grensa er i endelig versjon lagt øst for sentrum, men likevel slik at området med kirka inngår i KULA-avgrensingen.

Generelle innspill til høringsutkastet

Troms fylkeskommune, fylkestingsvedtak 13.03.2018:
Fylkestinget tar til orientering at 15 landskap er valgt ut til KULA-registeret. Fylkestinget ser at flere kommuner i høringsrunden har uttrykt bekymring for hvilke konsekvenser et slikt register kan få for fremtidig næringsutvikling i kommunene. Fylkestinget peker på at det er kommunen som er planmyndighet og den viktigste aktøren for å ivareta de kulturhistoriske landskapene av nasjonal interesse, og forutsetter aktiv samhandling mellom de berørte kommunene, næringslivet og kulturminnevernet i forvaltning av landskapene. Videre trekkes fram at fylkeskommunens rolle i regional planlegging tilsier bred medvirkning i planprosessene, både gjennom planforum og gjennom direkte samarbeid og veiledning overfor den enkelte kommune.

Fylkestinget mener Riksantikvaren bør legge opp til at det blir enighet mellom kommunene og Riksantikvaren om etablering av KULA-området eller stille arbeidet i bero dersom ikke enighet oppnås

Fylkestinget mener videre det bør fastsettes kriterier og metoder som tilrettelegger for god kommunal avveining i arealplanleggingen i de aktuelle områdene, som vil være viktig for å ivareta hensynet til bruken av områdene i fremtiden. Dette adresseres til Kommunal- og moderniserings-departementet i samarbeid med fagdepartementer og direktorater, herunder Riksantikvaren.

Fylkestinget mener det bør settes av statlige virkemidler for å ivareta kvalitetene og sikre utviklingen i de utvalgte landskapene.

Fylkestinget ber Riksantikvaren gjennomføre en evaluering av prosjektet innen to år etter etablering for å vurdere om registeret har negative effekter på planarbeidet og næringsutviklingen i kommunene. Dersom et slikt register skulle vise seg å være en bremse for utvikling forventer Fylkestinget at Riksantikvaren avvikler registeret.

Riksantikvaren vil innledningsvis vise til at KLD har gitt direktoratet i oppdrag å etablere et register over kulturhistoriske landskap med nasjonale interesse. Riksantikvaren har vurdert innspillene fra

berørte kommuner, jf. gjennomgangen i notatet her. Arealet er vesentlig redusert for tre av områdene etter innspill fra kommunene. Reduksjonene er delvis i tråd med deres ønsker. Innspill om å ta områder helt ut av registeret er ikke fulgt. Dette er basert på at Riksantikvaren oppfatter at utvalget er viktig for å vise bredden i nasjonalt verdifulle landskap i Troms, og videre at kommunenes begrunnelse er basert på en vurdering av konsekvensene av å inngå i KULA-registeret som Riksantikvaren ikke deler, jf. omtale fra s.15.

Forvaltningen av landskapene er først og fremst kommunenes ansvar, og et godt samarbeid mellom kommune og regional kulturminneforvaltning er nødvendig for å sikre en best mulig utvikling som tar hensyn til landskapsverdiene og kommunens behov for utvikling. Riksantikvaren har et ansvar for at landskap med kulturhistoriske interesser på nasjonalt nivå sikres en god utvikling, og at kulturminneforvaltningen derfor tidlig og tydelig gir signaler utad om hvilke områder den vil følge ekstra godt med på.

Riksantikvaren er enig i at statlige virkemidler for å ivareta kvalitetene og sikre god utvikling vil være positivt i områder med nasjonale interesser. Statlige økonomiske midler følger ikke med i KULA-prosjektet, men KULA-registeret vil bidra til at vi får en god, nasjonal oversikt over kulturhistoriske landskap med nasjonale interesser. På sikt kan dette bidra til at ulike typer midler kanaliseres til disse områdene, og dette vil være et felles ansvar for de aktørene som har midler som kan være aktuelle.

Riksantikvaren bidrar på sitt ansvarsfelt; kulturminner, kulturmiljø og landskap i arealplanleggingen med veiledning. Det planlegges også en veileder rettet spesielt mot kommunenes forvaltning av KULA-områdene. For øvrig vil vi peke på at et aktivt samarbeid mellom fylkeskommunen/Sametinget og de involverte kommunene om plansaker, dispensasjonssaker og ulike søknader innenfor KULA-områdene er avgjørende.

Riksantikvaren vil som en del av oppfølgingen av KULA-arbeidet på landsbasis vurdere behovet for evaluering. Kommunenes innrapportering gjennom KOSTRA vil kunne være et bidrag til slik evaluering. Det vil være naturlig å evaluere prosjektet først når hele registeret er på plass og har fungert en stund.

Sametinget/Sámediggi:
Sametinget er positive til at seks samiske landskap i Troms er valgt ut til Riksantikvarens landsomfattende register og mener landskapene utgjør viktige kulturhistoriske bidrag i den samiske fortellingen om Troms. Sporene i landskapet forteller om samisk tilstedeværelse og landskapsbruk. Sametinget forutsetter at antall landskap kan suppleres over tid, dersom ny kunnskap gjør det aktuelt. Sametinget anerkjenner behovet for særskilte hensyn i plansammenheng og forutsetter også aktiv samhandling mellom de berørte kommunene og kulturminnevernet. KULA-landskapene skal ikke hindre samfunnsutvikling, men styrke enkeltmenneskets og lokalsamfunnets rett til medvirkning av endringer i landskapet

Sametingsadministrasjonen ønsker i tillegg at setningen på side 5 «Reindriftsøkonomien var godt etablert iallfall fra 1600-tallet» byttes ut med «Ut fra dagens forskning antar vi at overgangen fra fangstsamfunn til reindriftssamfunn fant sted i seinmiddelalderen i Troms».

Riksantikvaren er glad for at Sametinget mener de foreslåtte landskapene representerer viktige kulturhistoriske bidrag i den samiske fortellingen om Troms. Suppleringer kan bli vurdert i forbindelse med en framtidig evaluering, men det foreligger ikke konkrete planer om dette. Den foreslåtte takstendringen er tatt inn.

Fiskeridirektoratet – Region Nord, brev av 4.10.2017:
Fiskeridirektoratet bemerker at akvakulturnæringen kan bli påvirket av at et område får KULA-status. Direktoratet mener det ikke skal settes strengere vilkår for denne næringen enn for andre næringer. Utvikling og endring er nødvendig, og avbøtende tiltak bør drøftes i noen av områdene. I store områder er det uheldig om retningslinjer oppfattes likt for hele området.

Riksantikvaren bemerker at KULA-status ikke innebærer et mål om strengere vilkår for akvakulturnæringen enn for andre næringer. Landskapet er i mange tilfeller avgrenset slik at det omfatter sjøarealer, fordi disse er en viktig del av områdets historie, karakter og kulturhistoriske verdi.

KULA-status innebærer heller ikke at områdene ikke kan endres eller utvikles. Utvikling og endringer kan gjennomføres på måter som tar hensyn til landskapets mange kvaliteter. Hvilke hensyn som bør tas, vil variere fra område til område, og dette er det forsøkt å vektlegge i rapportens avsnitt om sårbarhet og retningslinjer for forvaltning. I endelig rapport er retningslinjer om forvaltning konkretisert og nyansert i de enkelte områdene.

Fylkesmannen i Troms, ved brev av 5.10.2017 og e-post 9.11.2017:
Fylkesmannen mener det er positivt med fokus på større sammenhengende kulturhistoriske landskapsområder. Dette gir et godt grunnlag for planlegging etter plan- og bygningsloven. Arealene som er pekt ut er til dels store, så det viktig å understreke at dette ikke er vern. Fylkesmannen presiserer viktigheten av å forvalte naturvernområder og kulturhistoriske landskap i sammenheng. Fylkesmannen foreslår at KULA-områdene plasseres inn i systemet landskapsregioner i Norge (NIBIO). Fylkesmannen bidrar med nyttig informasjon om kvaliteter ved de enkelte landskapene.

Riksantikvaren takker for nyttig informasjon om de aktuelle landskapene. Hvilke ladskapsregioner områdene ligger i, i henhold til NIBIOs oversikt over landskapsregioner i Norge er tatt med i starten av alle områdebeskrivelsene. Fylkesmannen gir en nyttig oversikt over hvilke naturvernområder som finnes innenfor KULA-områdene og over tidligere registreringer av kulturlandskap m.m. Det bør ligge til rette for å samarbeide godt regionalt om disse ulike landskapsverdiene.

Kystverket Troms og Finnmark, ved brev av 29.09.2017:
Kystverket gir i sin uttalelse informasjon om og kart over statlige fiskerihavner i de foreslåtte områdene. I flere av områdene er det statlige fiskerihavner og også gamle anlegg

Riksantikvaren takker for nyttig informasjon som vil sendes Troms fylkeskommune/Sametinget som samarbeidspart og ansvarlig for oppfølging av KULA-områdene regionalt.

Norske Kveners forbund / Ruijan Kveeniliitto
Norske Kveners forbund peker på at kvener i flere hundre år har preget byggeskikk og påvirket landskap i de nordlige fylkene, men at dette er lite synliggjort i dokumentet. De mener mye av teksten blir for generell og den kvenske påvirkningen er underkommunisert, og for svakt beskrevet. Det anbefales at fagmiljøer med god kunnskap om det kvenske, konsulteres i arbeidet med ferdigstilling av rapporten.

Riksantikvaren takker for innspill om den kvenske påvirkningen i flere av områdene. De foreslåtte landskapene i Troms har ulike utgangspunkt, og skal fortelle ulike historier. Det er i særlig grad Reisadalen som har kvensk kulturhistorie som en hovedhistorie, men den er også nevnt i andre områder. Vi har supplert teksten om Reisadalen noe på grunnlag av innspillet. Fylkesbeskrivelsen er også supplert for å få inn en noe bredere omtale av kvensk kulturpåvirkning.

Nord-Troms Museum ved brev av 25.09.2017:
Museet er positive til KULA, og er fornøyd med at bredden i fylkets historie, der både den norske, kvenske og samiske, får plass. Museet mener at beskrivelsene av landskapene er noe unyansert, og at det bør redegjøres bedre for de historiske nyansene, og hvorfor de ulike landskapene er valgt ut.

Riksantikvaren takker for innspillene, og i endelig rapport er teksten gjennomgått og innspill fra Nord-Troms Museum vurdert. Riksantikvaren vil bemerke at de fleste områder inneholder flere historier, og at landskap ofte vil ha ulik betydning avhengig av hvilken historie som fortelles. I KULA-prosjektet er det gjennomgående en eller noen få hovedhistorier som fortelles, noe som medfører at andre historier tones ned. Det kan da for enkelte fremstå som at det ikke er redegjort godt nok for de historiske nyansene i landskapet.

Fortidsminneforeningen – Troms avdeling uttalelse 29.09.2017:
Fortidsminneforeningen har merket seg at det er store områder som inngår i forslaget og tror registeret kan ha en virkning mot større skjemmende inngrep. De peker på at for at slike landskap skal holdes i hevd, trengs det midler. Fortidsminneforeningen mener det ville hevet statusen til disse landskapene dersom det hadde fulgt med tilskudd og etterlyser en ordning med øremerkede midler for formålet

Riksantikvaren er enig i at midler til skjøtsel, og til å holde verdier i hevd, alltid vil være positivt i områder med nasjonale interesser. KULA vil bidra til at vi får en god, nasjonal oversikt over kulturhistoriske landskap med nasjonale interesser. Dette vil på sikt kunne bidra til at ulike typer midler kanaliseres til disse områdene.

Sjømatklyngen Senja ved brev av 04.10.2017:
Sjømatklyngen Senja har avgitt en uttalelse på eget initiativ. De gir i sin uttalelse informasjon om Senja som sjømatregion, og om selve sjømatklyngen. Sjømatklyngen mener det er et for stort område som er foreslått avgrenset. Det er for inngripende, og samsvarer ikke med sjømatklyngens behov. Sjømatklyngen mener også at den «nye» historien ikke blir verdsatt.

Riksantikvaren takker for høringsuttalelsen med mye nyttig informasjon om Senja som sjømatregion. Riksantikvaren har gjort noen endringer i avgrensingene i flere områder, bl.a. etter innspill fra kommunene. Dette gjelder området Yttersida av Senja. Riksantikvaren bemerker videre at KULA-status ikke innebærer vern eller båndlegging av arealer, og viser til eget avsnitt som omhandler registerets status og konsekvenser for kommunene.

Sjømat Norge ved brev av 06.10.2017:
Sjømat Norge mener dette forslaget burde vært sendt på en bredere høring, da dette ikke bare berører enkeltkommuner, men næringsutvikling i en større region. Videre mener Sjømat Norge at de utvalgte landskapene i høringsrapporten omfatter til dels store arealer, og selv om dette ikke skal være fredede områder, må kommunene likevel forholde seg til en del retningslinjer for fremtidig forvaltning. Sjømat Norge presiserer at kysten har hatt bosetting og verdiskaping fordi den er tatt i bruk. Vern for å ivareta kulturhistorien må ikke hindre ny verdiskaping. En kan heller ikke se nødvendigheten av at så store sjøarealer vernes, og mener grenser trekkes inn til land.

Riksantikvaren har, som nevnt innledningsvis i notatet, først og fremst adressert høringen til kommunene og regionale etater, som er de viktigste aktørene i forvaltningen av arealer og landskap. Vi har likevel sett verdien av at andre aktører kan bidra med innspill i høringsprosessen, og sendte derfor høringsutkastet til aktuelle næringsorganisasjoner og frivillige organisasjoner på fylkesnivå.

Riksantikvaren har gjort endringer i noen av områdeavgrensingene bl.a. etter innspill fra kommunene. Vi vil videre presisere at i landskapssammenheng vil også sjøarealer kunne være avgjørende for områdets karakter og kulturhistoriske verdi. I flere av områdene er det nettopp tilgang til sjøen, og utnyttingen av denne, som gjør området interessant. Riksantikvaren bemerker videre at KULA-status ikke innebærer vern eller båndlegging av arealer, og viser til eget avsnitt som omhandler registerets status og konsekvenser for kommunene.

Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse – høringsmerknader om status og konsekvenser

Flere høringsinstanser er opptatt av registerets status og hvilke konsekvenser det vil få for kommunene. Sentrale problemstillinger i høringsuttalelsene er:

- Det foreligger allerede/er planer om en kulturminneplan, og det er derfor ikke behov for å få et kulturhistorisk landskap i kommunen.
- Det er allerede mange utvalg av landskap/områder og registre med oversikt over landskap med ulike verdier. Hvilken status vil dette registeret få i forhold til øvrige rapporter og registreringer av landskapsverdier?
- Kulturhistoriske landskap må ikke hindre utvikling og bruk av landskapet i framtiden. Er dette en form for vern/båndlegging av arealer?
- Det må framgå klart hvilke konsekvenser registeret vil få for forvaltningen av områdene.

Riksantikvarens kommentarer til høringsmerknader om status og konsekvenser

Registeret over kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse er ment som en kunnskapsbase og et forvaltningsverktøy til rådighet for kommunene og andre myndigheter som påvirker arealbruk. Riksantikvaren vil med registeret klargjøre at dette er landskap som det knytter seg nasjonale kulturhistoriske interesser til, hva disse består i og hvordan de bør ivaretas. Slik ønsker vi å bidra til økt forutsigbarhet i arealplanleggingen og forvaltningen av landskapene.

Kommunen skal forvalte områdene gjennom bruk av sine virkemidler, der plan- og bygningsloven er viktigst. Dette innebærer at vedtatte arealplaner ikke endres som følge av at registeret etableres. Men det er ønskelig at verdiene i de kulturhistoriske landskapene tas i betraktning og får vesentlig innvirkning på arealbruken når planer skal revideres og rulleres. Videre ønsker Riksantikvaren at kommunene synliggjør og ivaretar landskapsverdiene i arealplaner, og har bevissthet om verdiene når områder skal utvikles. Et hovedtiltak er at kommunene viser de kulturhistoriske landskapene som hensynssone c) i kommuneplanens arealdel og knytter retningslinjer og generelle bestemmelser til disse.

Det er ikke Riksantikvarens hensikt med registeret at endringer i arealbruken skal stoppes innenfor KULA-områdene. Men det er viktig at utviklingen skjer med en bevisst holdning til verdiene i landskapet, at disse fortsatt skal ivaretas og at dette gjenspeiles i arealplanene.

Kulturminneforvaltningen ønsker med KULA-registeret å gi tidlig og tydelig informasjon om hvilke landskap med kulturhistoriske verdier som er av nasjonal interesse. Regional kulturminneforvaltning skal bruke registeret som et grunnlag for sine innspill til kommunal og regional arealplanlegging og i samarbeidet med ulike sektormyndigheter. Registeret skal bidra til å styrke dialogen mellom kommunen og regional kulturminneforvaltning i plansaker, slik at en kan unngå konflikter om arealbruk i KULA-områdene. Dersom slik konflikt likevel ikke kan unngås, vil regional kulturminneforvaltning vurdere om det skal reises innsigelse til planen.

I 2016 kom *Rundskriv T-2/16 Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet*, med en klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis fra Klima- og miljødepartementet. Rundskrivet

har i pkt. 3.9 med *Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse* som en av flere områdetyper med verdier knyttet til landskap, og som kan gi grunnlag for innsigelse dersom planforslag er i vesentlig konflikt med verdiene. Kap. 2 i rundskrivet gir en gjennomgang av prinsipper og kriterier for om det bør fremmes innsigelse og vektlegger at det må ligge til grunn en konkret vurdering i den enkelte sak.

Oppføring i registeret innebærer ikke at de avgrensede landskapene skal fredes etter kulturminneloven. Innenfor KULA-områdene vil det likevel finnes både automatisk fredete kulturminner og i noen tilfeller vedtaksfredete kulturminner og kulturmiljøer. Det kan i framtiden komme forslag om nye fredningsområder innenfor KULA-områdene. Det kan på samme måte være naturvernområder eller områder vernet etter plan- og bygningsloven innenfor KULA-områdene. Disse er alle undergitt sin tilhørende forvaltning med verne- eller fredningsbestemmelser, reguleringsplan-bestemmelser og lignende.

Høringen har pekt på behovet for klargjøring av funksjon og rolle til registeret overfor kommunene. Vi har med merknadene her forsøkt å bidra til en slik klargjøring. For å svare på spørsmål som kommunene, fylkeskommunene og andre kan ha i konkrete planleggingssituasjoner, vil Riksantikvaren utarbeide en veileder. Veilederen er under arbeid. Den skal utdype hvordan registeret over kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse er tenkt å virke og skal gi nærmere veiledning i bruk av plan- og bygningsloven m.m. for å ivareta landskapene.

Vi viser til at Troms fylkeskommune og Sametinget vil være kontaktpunkter i plansaker som berører kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse. Riksantikvaren oppfordrer kommunene til å samarbeide tett med den regionale kulturminneforvaltningen om planlegging, søknadsbehandling o.l. i KULA-områdene. Kulturminneforvaltningen skal gi råd og anbefalinger om bruk av planvirkemidlene og andre virkemidler for å fremme en god utvikling i landskapene.

RAPPORT

Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Troms

Riksantikvaren er direktorat for kulturminneforvaltning og er faglig rådgiver for Klima- og miljødepartementet i utviklingen av den statlige kulturminnepolitikken. Riksantikvaren har også ansvar for at den statlige kulturminnepolitikken blir gjennomført og har i denne sammenheng et overordnet faglig ansvar for fylkeskommunenes og Sametingets arbeid med kulturminner, kulturmiljøer og landskap.

RIKSANTIKVAREN

Innhold

Forord 3

I. Troms /Romssa/Tromssa – landskap og kulturhistorie 4

II. Omtale av de enkelte landskapene 9

1. Nordre Arnøya / Davit Árdni / Aartnansaari 9
2. Reisadalen / Raisinvankka / Ráisávži 13
3. Spildra, Skorpa og Nøklan / Spittá, Skárfu ja Lohkkalsuol / Pitansaari, Karfunsaari ja Lokkala 16
4. Skardalen og Manndalen / Skárfvággi ja Olmmáivággi / Skaarfvankka ja Olmavankka 20
5. Skibotn / Ivgobahta/ Yykeänperä 25
6. Storfjord / Omasvuotna / Omasvuono 27
7. Tromsdalstind – Tromsdalen – Breivikeidet / Sálašoaivi – Romssavággi – Guohcavuopmi 30
8. Målselvdalen 35
9. Leinavann / Lenesjávri 37
10. Yttersida av Senja / Sáčča fávllebeal 41
11. Gratangen / Rivtták 45
12. Markebygdene i Skånland/Skánik 49
13. Bjarkøya 53
14. Dale, Alvestad, Grøtavær og Skarstein 55
15. Kveøya og Borkenes–Vik 59

Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Troms

Riksantikvaren 2018
www.ra.no

ISBN 978-82-75-74125-5 (PDF)

Omslagsbilder:
Øverst: Utsikt mot Sifjorden i Torsken med fiskeværet Sifjord som er særlig kjent for sin betydning i ringnotfisket etter sild.
Foto: Hans-Peder Pedersen
Nederst: Gravholme i Leinavann/Lenesjávri.
Foto: Stine B. Sveen, Sametinget

Design: Melkeveien Designkontor AS

Forord

Landskapet er som en levende historiebok. Det forteller om liv og virksomhet i Norge slik det en gang var, om hvordan livet har endret seg opp gjennom århundrene, og hvordan det er i dag. Sporene etter tidligere tiders mennesker finnes overalt i landskapet, så vel i det åpne jordbrukslandskapet som i skog og mark, på fjellet og ved kysten.

Landskapet har alltid vært i endring, og vil alltid være det, men tempoet og omfanget av endringene øker i en slik grad at viktige verdier står i fare for å gå tapt for alltid. Framtidas mennesker skal også leve i og av landskapet. Utfordringen er å forvalte landskap slik at vi bevarer og videreutvikler det i et langsiktig perspektiv.

For å bidra til å ivareta nasjonalt viktige landskap utarbeider Riksantikvaren et landsomfattende register over ***Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse*** (KULA). Det gjøres på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet og gjennomføres i nært i samarbeid med regional kulturminneforvaltning og med involvering av kommunene. Kulturminneforvaltninga sier med dette klart ifra om hvilke landskap som har nasjonale interesser og ønsker slik å bidra til en mer forutsigbar arealplanlegging. Kommunene er den viktigste aktøren for å sikre at landskapsverdiene blir godt ivaretatt. Arealplanleggingen er særlig viktig, men god forvaltning kan i tillegg oppnås gjennom samarbeid med andre myndigheter og sektorer om bruk av landskap. Kommunene bør samarbeide aktivt med Troms fylkeskommune og Sametinget om arealplaner og tiltak som kan berøre KULA-områdene.

Rapporten omhandler de 15 landskapene i Troms som skal inngå i KULA-registeret. Et forslag ble sendt på høring i 2017. I høringsperioden ble det gjennomført møter med kommuner og andre myndigheter. I det endelige utvalget er arealet redusert for noen av områdene og det er gjort noen endringer i teksten. Rapporten starter med en kort innledning om landskap og kulturhistorie i Troms som gir en bakgrunn for omtalen av de enkelte landskap og setter dem inn i en regional sammenheng. Deretter presenteres KULA-områdene med kart og en kort beskrivelse, angivelse av landskapskarakter og begrunnelse for nasjonal interesse. Omtale av sårbarhet og råd om forvaltning gis til slutt. Rapporten er redigert av Riksantikvaren med utgangspunkt i et utkast skrevet av Troms fylkeskommune og Sametinget.

Rapporten er tilgjengelig på Riksantikvarens nettside www.ra.no. Landskapene blir også lagt inn i Riksantikvarens kulturminnedatabase Askeladden www.ra.no/askeladden og i Kulturminnesøk https://www.kulturminnesok.no/.

Hanna Geiran
riksantikvar

I. Troms / Romssa / Tromssa – landskap og kulturhistorie

LANDSKAPET

Landskapet i Troms består av dype fjorder, smale strandflater, brede innlandsbygder, spisse tinder, vidstrakte fjellvidder og områder med skjærgård. Det er lett tilgang til naturressurser, både på havet, på øyene, i skogen og på fjellet. Fjordsystemer og et nettverk av vannveier fra det som i dag er Sverige preger landskapet. De brede elvene og store vannene ble brukt til ferdsel over lange avstander gjennom hele vår historie. De første ti tusen årene kan vi snakke om en grenseløs bruk av arealene på Nordkalotten. I dag grenser Troms fylke til Sverige og Finland.

Troms fylke dekker hele 25 877 km². Store deler av fylket ligger lavere enn 100 meter over havet. I lange perioder etter istida sto havet høyere enn nå, og deler av innlandet var den gang kyst. Folk bosatte seg i Troms så snart kysten var isfri, og de eldste boplassene her er rundt tolv tusen år gamle. Siden den gang har kystområdene blitt brukt kontinuerlig, helt ut til de ytterste holmene. Da isen slapp taket i fjordbunnene og i innlandet, ble også disse områdene tatt i bruk. Bruksområdene strakte seg gjerne fra innlandet via fjordbunnen til storhavet.

Gjennom alle tider har Troms vært et møtested for folk og kulturer. I historisk tid er særlig nordfylket omtalt som arena for «tre stammers møte» - samer, kvener og nordmenn. Kulturmøtene utgjør et viktig bakteppe for å forstå landskapene og kulturhistorien i Troms.

RESSURSUTNYTTING I STEINALDER, JERNALDER OG FØRKRISTEN TID

Det er bevart mange boplasser fra stein- og jernalderen i Troms. De største er orientert ut mot de marine ressursene, gjerne med tilgang til øyvær langs yttersida og daler med jaktterreng og beite innover mot fjellet. For omkring 4000 år siden ble det vanlig å drive med tamdyr, sannsynligvis sau, over hele landet. Også i Troms var det mye godt beiteland, på øyer, i fjellsider, langs fjæra og i dalene, både for rein og sau. Vegetasjonshistorien kan fortelle om områder med intensiv beiting i Troms allerede mot slutten av yngre steinalder og videre fram til yngre jernalder.

Like etter Kristi fødsel skrev den romerske historiefortelleren Tacitus om «Fenni» eller «finnene», et veidefolk på Nordkalotten som bodde i gammer eller telt og kledde seg i dyreskinn. Håløygen Ottars beretning fra 800-tallet om den nordligste delen av landet, forteller om verdiene som kunne hentes fra havet og om det dyrkede landet langs leia fram til Finnmark. Ottar beretter også om skattelegging av samene og om handel med flere folkeslag på Nordkalotten. I den islandske sagaen Rimbegla fra 1100-tallet nevnes Malangen som grensen mellom fastboende jordbrukere og de mer mobile samene. Troms er altså beskrevet i flere gamle kilder som grenseland mot samiske områder, og som det nordligste området der det var fast jordbruksbosetting. Om jordbruket besto av korndyrking eller grasproduksjon og beite, vet vi lite om fra disse kildene.

Jakt på fugl og sjøpattedyr var også en viktig næringsvei. Ottar skildrer blant annet hvordan samene langs kysten drev med fangst og fiske. De fanget sjøfugl, kobbe, hval og oter, samt innlandsdyr som bjørn, mår og rein i faste ressursområder. Denne landskapsbruken er forankret i det samiske *siida*-systemet. Det betyr at en gruppe, gjerne en familiegruppe, utnyttet de ulike ressursene innenfor sitt område til beste for alle i gruppen.

En type kulturminner som viser det tette handelssamvirket mellom den samiske fangstbefolkningen og den norrøne befolkningen i jernalderen, er hellegropene som finnes i store mengder langs kysten av Nord-Troms, der det er få spor etter en bofast norrøn befolkning. Hellegropene er ikke funnet sør for Tromsø. De steinsatte gropene tolkes som ovner for utvinning av olje fra fugl og sjøpattedyr. De store samlingene med groper i enkelte områder vitner om en nærmest industriell tilvirking av denne viktige handelsvaren.

I indre strøk av Troms, dvs. skog- og viddelandet i grensetraktene mot Sverige og Finland, finner vi reindriftas vinter- og høstbeiteland. Det består av vidstrakte lyng- og skogmarker, dalfører med store elver og små og store fiskevann. I høstbeitelandet finner vi også store fangstanlegg for villrein, i form av gropsystemer på slett mark og *čillat* eller oppmurte skyteskjul (bogasteller) i ur og morene. Bruken av fangstanleggene strekker seg trolig tusenvis av år tilbake i tid. De ligger ofte i områder som har rike bosettingsspor. Her kan vi finne boplasser og tufter fra yngre steinalder og tidlig metalltid og ildsted, tufter og teltboplasser fra jernalder og helt fram til våre dager. Andre, mer sjeldne fangstanlegg, ligger helt ut mot kysten, i dalfører mellom fjorder. Også i fangstsamfunnet holdt man tamrein til bruk som kjøre- og lastedyr, og som lokkedyr til villreinfangsten.

Ut fra dagens forskning antar vi at overgangen fra fangstsamfunn til reindriftssamfunn fant sted i senmiddelalderen i Troms. Reindriftssiidaene hadde sine vår- og sommerbeiter i fjellene langs Tromskysten, sentrert rundt større daler, og med elver, fjorder, sund og fjellpass som grenser. Under sommeroppholdet ved kysten drev reindriftssamene med fjordfiske, havfiske, kobbefangst og handel. I deler av året drev de med villreinfangst, men dette

Skaga på Spildra med Kvænangtindan i bakgrunnen. I forgrunnen ses tufter fra steinalder/tidlig metalltid.
Foto: Troms fylkeskommune, Kulturetaten. Marit Cruickshank

tok slutt på 1600-tallet da en mer ensidig reindriftsøkonomi ble etablert.

Dette mønsteret med utnyttelse av alle de ressursene hav og land kunne gi, fortsatte i mange områder inn på begynnelsen av 1900-tallet. Kystkulturen er basert på kunnskap om bærekraftig bruk av ressurser og landskap. Småskala jordbruk, utnytting av utmarksressurser, fiske og fangst ga mange bein å stå på og ga også motstandsdyktighet mot svingninger i klima og ressurstilgang. Ressursutveksling og handel mellom samene og den norrøne befolkningen og mellom sjøsamer og reindriftssamer, har også bidratt til dette. På samisk er *verddevuohta* et sentralt begrep. Det brukes om et venneforhold mellom en reindriftsfamilie og en fastboende familie, som utveksler varer og tjenester.

Den førkristne samiske religionen var en naturreligion. Kulthandlinger ble utført i tilknytning til et bredt utvalg av hellige steder og offerplasser i landskapet. Slik noen av de norrøne gravene er plassert i landskapet, kan det se ut til at denne tilnærmingen også var aktuell for resten av befolkningen i førkristen tid.

HANDEL, STATSMAKT OG SKATTLEGGING

I vikingtida lå det norrøne maktsenteret i regionen i Tore Hunds og Asbjørn Selsbanes rike på Bjarkøy og Trondenes. Trondenes kirke med festningsvollen er symbol for kristendommens og riksmaktens ekspansjon mot nord. Den første kirken sto trolig her før år 1100, mens den store steinkirken vi ser i dag var reist rundt midten av 1400-tallet.

På midten av 1200-tallet var Tromsø-området en nordlig utpost for den norske statsmakten, og det ble etablert en grense ved Lyngstuva mellom norsk og russisk skatteland. Festningen Skansen og den første Mariakirken på Prostneset i Tromsø ble symboler for sørnorsk maktutøvelse i nord.

Fra slutten av 1500-tallet var Troms grenseområde mellom kongeriket Sverige og kongeriket Danmark/Norge. Her konkurrerte Sverige og Danmark/Norge om suvereniteten, og handel med og beskatning av samene ble en viktig brikke.

I middelalderen var handelen med tørrfisk fra Nord-Norge til Europa etablert. Spesialisert fiske i kombinasjon med jordbruk og hjemmefiske dannet grunnlaget for en såkalt fisker-bondetilpasning som i stor grad var kjønnsdelt med ulike, men like viktige oppgaver fordelt mellom menn og kvinner. Utover 1500-tallet ble handelen med fisk monopolisert av kjøpmenn i Bergen, Trondheim og København. Dette resulterte i at det vokste fram en ny og viktig handelsforbindelse østover, fra 1700-tallet kjent som Pomorhandelen.

Samtidig grodde det også fram flere markedsplasser der handlende fra Nordkalotten møttes. En av de eldste i Nord-Norge er markedet i Skibotn, første gang nevnt i 1571, og et av de største på Nordkalotten. Her møttes reindriftssamer, handelsmenn fra Tornedalen, norske handelsmenn og nordmenn, samer og kvener fra nærområdet. Markedet var sentralt for både handel og statlig skatteinnkreving.

Fra midten av 1700-tallet ble handelssystemene igjen endret. Nå kunne lokale kjøpmenn i nord få handelsprivilegier, mot at de også ble gjestgivere. Slik oppstod nær 300 privilegerte handelssteder i Nord-Norge fram til begynnelsen av 1800-tallet. I Troms fantes 10-15 slike handelssteder, av ulik betydning og alder, men som oftest knyttet sammen av tette familiebånd. Havnnes på Uløy i Nordreisa kommune er et velbevart eksempel på et slikt handelssted.

BOSETTINGSEKSPANSJON PÅ 1700-1800-TALLET

Fra 1600-tallet slo reindriftsnomader seg ned i fjordbygdene blant sjøsamene og tok opp deres levemåte. Andre etablerte gårdsbruk i tidligere beite-/utmarksområder. I Sør-Troms kalles slike bygder for *markebygder*. Disse finner vi fra Malangen i Troms og videre sørover til nordre Nordland. De fleste markebygdene er lokalisert ovenfor gårdsbebyggelsen ved sjøkanten. Det vil si «oppe i marka», oppetter dalene,

I Moskodalen, en sidedal til Reisadalen, finner vi rester etter gruvedrift fra tidlig på 1900-tallet. Foto: Lise Brekmoe

på eidene – både på de store øyene og på fastlandet.

Særlig fra slutten av 1800-tallet ser man en utvikling mot større bofasthet i reindrifta. Sommerdriften ble organisert i større siidaer. Boplassene til fjells ble forlatt. Familier slo seg i lag på større sommerboplasser i dalmunningene og i bygdene. Siidaene ble også større som følge av stor innvandring av reindriftssamer fra Kautokeino etter at grensen til Finland ble stengt i 1852. Kombinert med kraftig vekst i jordbruksbosettingen, skapte dette et stort trykk på beiteområdene. I denne perioden ser øyene langs Troms-kysten ut til å ha blitt tatt mer intensivt i bruk, også til helårs reindrift.

På 1700- og 1800-tallet kom det også en kvensk innvandring fra Finland-Sverige til Troms. Mye av innvandringen var basert på arbeid i de mange gruvene som var i drift i Vest-Finnmark og Troms, og mange flyttet rundt ettersom gruver åpnet og stengte. Men en del kvener ble også bofaste, og bosettingen skjedde da gjerne i områder med furuskog, en ressurs som er sentral i den kvenske tilpasningen. Sporene etter den tidligste kvenske befolkningen vises særlig i Nord-Troms med de mange tjæremilene i furuskogene. Kvenene hadde også med seg sin egen byggeskikk og landbruks- og håndverkstradisjoner. Omtrent samtidig kom det også innvandrere fra Gudbrandsdalen og Østerdalen og bosatte seg blant annet i Bardu og Målselv der de etablerte gårder i gamle samiske reindrifts- og bosettingsområder. Stedsnavn, dialekt og byggeskikk bærer ennå i dag sterkt preg av «døla-innvandringen».

INDUSTRIALISERING, KRIG OG FORSVAR

Industrialiseringsprosessen fikk sitt eget forløp i Nord-Norge ved at det utviklet seg to ulike typer industristeder. Den ene typen var basert på produksjon av matvarer ment for handelsmarkedet. Mest tydelig kom dette til syne i Troms gjennom spesialisert fiske og ishavsfangst.

Den andre typen industri sprang ut av behovene til det nye industrisamfunnet, med etablering av vannkraftverk, sager, gruver og bergverk. Elvene var både kommunikasjonsårer og ga grunnlag for næringer, og landskapet bærer mange spor etter eldre industriaktivitet. De første tiltakene var gjerne finansiert av utenlandsk kapital, og produktene ble ofte skipet ut av fylket og landet for videre bearbeidelse. Nikkelverket på Hamn i Senja ble etablert i 1872, som et av de første bergverkene i Troms. Her ble også det første vannkraftverket i Europa bygget. Under «skjerpefeberen» fra slutten av 1800-tallet ble det etablert gruvedrift i 16 av kommunene i Troms. Drifta sluttet omkring 1930, med et lite blaff igjen tidlig på 1950-tallet i Vaddas i Nordreisa kommune. Minnene etter de ulike gruveanleggene er imidlertid mange, også i form av ruiner og etterlatenskaper som ofte ligger utilgjengelig til. Et eksempel på et slikt relikt gruvelandskap er Moskodalen i Nordreisa, dit mange kvenske innvandrere dro for å få seg arbeid.

Den tyske okkupasjonen 1940-1945 har satt mange og sterke spor som fortsatt preger Troms-landskapet. Den storstilte byggevirksomheten som ble satt i gang under andre verdenskrig med militær infrastruktur og kystfort, ble i mange tilfeller fortsatt og brukt videre av det norske forsvaret etter krigen. I fjellområdene finnes et stort antall militære anlegg, både fra okkupasjonstida og fra etterkrigstida. Etter krigen skulle naboskapet til Sovjetunionen og Norges medlemskap i NATO bidra til å endre landskap og næringsgrunnlag ytterligere gjennom etablering av nye, store forsvarsanlegg. Særlig i Nord-Troms er det militære landskapet fra både okkupasjon og norsk forsvar ekstra syn-

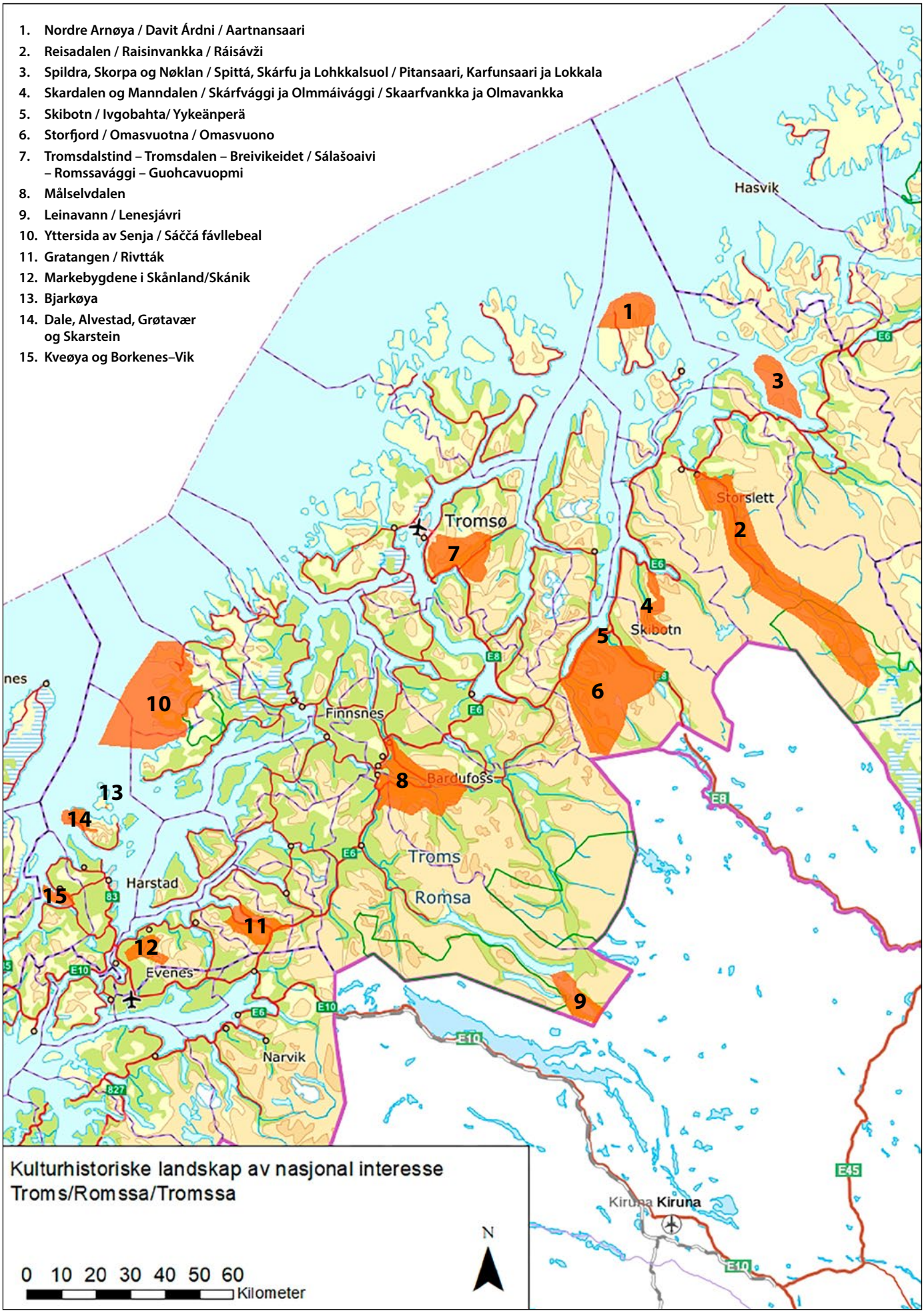
1. Nordre Arnøya / Davit Árdni / Aartnansaari
2. Reisadalen / Raisinvankka / Ráisávži
3. Spildra, Skorpa og Nøklan / Spittá, Skárfu ja Lohkkalsuol / Pitansaari, Karfunsaari ja Lokkala
4. Skardalen og Manndalen / Skárfvággi ja Olmmáivággi / Skaarfvankka ja Olmavankka
5. Skibotn / Ivgobahta/ Yykeänperä
6. Storfjord / Omasvuotna / Omasvuono
7. Tromsdalstind – Tromsdalen – Breivikeidet / Sálašoaivi – Romssavággi – Guohcavuopmi
8. Målselvdalen
9. Leinavann / Lenesjávri
10. Yttersida av Senja / Sáčča fávllebeal
11. Gratangen / Rivtták
12. Markebygdene i Skånland/Skánik
13. Bjarkøya
14. Dale, Alvestad, Grøtavær og Skarstein
15. Kveøya og Borkenes–Vik
Hasvik
Storslett
Tromsø
Skibotn
Finnsnes
Bardufoss
Troms
Romsa
Harstad
Evenes
Narvik
Kiruna
Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse
Troms/Romssa/Tromssa
N
0 10 20 30 40 50 60
Kilometer

I de sørvendte liene mellom Borkenes og Vik har de vært drevet jordbruk i svært lang tid. Foto: Fylkesmannen i Troms

lig. Ikke minst er dette framtredende i Storfjord kommune der Lyngenlinja og de senere anleggene fra den kalde krigen (Frøylinja) framstår som et viktig krigshistorisk landskap. Troms er fortsatt et forsvarsfylke med bred tilstedeværelse av alle forsvarsgrener. Setermoen skytefelt fra 1898 er ett av de første større skytefeltene som ble etablert i landet, og tettstedene i Indre Troms er preget av forsvarets tilstedeværelse.

ETTERKRIGSTIDAS LANDSKAP

Som et resultat av brenningen av Nord-Troms og Finnmark i 1944 har vi fått gjenreisingslandskapet i den nordlige delen av fylket, med en særpreget spesialtegnet bygningsmasse, slik som på nordre Arnøya i Skjervøy kommune. Bygningene er enhetlige i størrelse og formspråk med liten grad av detaljering. Utformingen er arkitekturhistorisk knyttet til funksjonalismens demokratiske idé med lyse, gode og hensiktsmessige hus og tradisjonell norsk byggeskikk. Utformingen er også påvirket av myndighetenes fellesskaps- og likhetsideologi under gjenoppbyggingen av landet.

Etterkrigstida var også en sentraliseringstid, og den omfattende fraflyttingen fra distriktene som fortsatt pågår, tok til for alvor på denne tida. Mye av jordbrukslandskapet i fylket er i dag preget av nedlagte bruk, redusert aktivitet og gjengroing. Mange områder har likevel fortsatt beholdt preget av jordbrukslandskap. Nord i fylket og i innlandet bærer vegetasjonen til dels preg av reinbeiting. Fiskerihavnene har i etterkrigstida blitt færre og større.

Det drives fremdeles reindrift i stort sett hele Troms, dels av norske samer som flytter mellom innland og kyst, dels av svenske samer som har sommerbeiter i Indre Troms. Til forskjell fra tidligere er imidlertid mange av reindriftsfamiliene blitt stasjonære, mens bare gjeterne følger flokkene til de ulike sesongbeitene.

Siste halvdel av 1900-tallet ble preget av en omfattende modernisering av samferdsel og kommunikasjon. Broer og flyplasser fra 1950- og 1960-tallet er de mest synlige resultatene. Bardufoss flystasjon, som ble åpnet i 1938 og som er Norges eldste operative flyplass, er fortsatt i drift både for militær og sivil luftfart, og fungerer som et nav i utviklingen av Indre Troms.

Det er to større byer i Troms. Tromsø utviklet seg fra slutten av 1700-tallet basert på handel, fiskeeksport og ishavsfangst, og fikk bystatus i 1794. Det ble anlagt en tollstasjon på Skansen ved den gamle borgvollen fra middelalderen, og prosten avsto prestegårdsgrunn til den nye kjøpstaden på Prostneset, der Mariakirken sannsynligvis hadde stått. Sporene fra denne tida finnes ennå gjennom bevarte brygger og trehusbebyggelsen i sentrum. I løpet av 1800-tallet ble Tromsø møtested mellom tradisjonelle fiskerbønder og reindriftsamer fra områdene rundt og et sterkt europapåvirket bysamfunn – «Nordens Paris».

Tromsø ble etter hvert senter for offentlig administrasjon, helsevesen, forskning og undervisning. Etter som byen har vokst, har folkehelse og befolkningens adgang til rekreasjon og friluftsliv fått stadig sterkere fokus.

Rundt 1900 grodde Harstad fram som en ny by basert på skipsindustri og handel. Den fikk sine byprivilegier i 1904. Samtidig er Harstad den eneste byen i nord som har massive kulturlag i form av gårdshauger fra jernalder og middelalder i det som nå er selve byen. Harstad ble også det første moderne militære hovedkvarteret i Troms.

II. Omtale av de enkelte landskapene

1. Nordre Arnøya / Davit Árdni / Aartnansaari

Kystlandskap i et historisk grenseland

Skjervøy kommune
Areal: 132,5 km^2, herav ca. 35,8 km^2 sjøareal
Området ligger i landskapsregion 37) Ytre kystbygder Troms

BELIGGENHET

Landskapet omfatter nordre del av Arnøya med bygdene Årviksand og de fraflyttede stedene Bankekeila, Nord-Rekvik, Rotvåg og Moldfarvik, samt Årvikdalen over til Nymoen på østsiden av øya. Landskapet ligger sentralt til ved munningen av flere fjordsystemer, Kvænangen i øst og Lyngen og Ullsfjord i sør, Lopphavet i nord og Fugløysundet i vest.

BESKRIVELSE

Landskapet domineres av høye fjellmassiv med daler fra kyst til kyst. Strandsonen er gjennomgående smal og flat med unntak av Årviksand og Nord-Rekvika som er vide bukter med daler inn mot fjellene. På strandflaten ligger et stort antall hustufter fra steinalderen og særdeles mange hellegroper etter tranoljeproduksjon i yngre jernalder. Hellegroper er en karakteristisk kulturminnetype for kysten av Nord-Troms og Finnmark. Over en tredjedel av de kjente hellegropene ligger på Arnøya, som i jernalderen lå i grensesonen mellom norrøn og samisk bosetting.

Hellegropene var anlegg for utvinning av tran eller olje fra hval- og/eller selspekk. Den intensive bruksfasen var mellom 600 og 900 e.Kr. Hellegropene sees i sammenheng med handel mellom det norrøne samfunnet og den kystsamiske befolkningen som produserte tranoljen. Oljen var viktig som impregnerings- og smøremiddel for tre- og tauverk på båter og skip, men også for behandling av lær og for oppvarming og belysning.

Det finnes over 250 groper på flate strandpartier over hele Arnøya. Innenfor KULA-området er det store samlinger av hellegroper nord i Årviksand, i Nord-Rekvika, Moldfarvik og utenfor Nymoen. Hellegropene ligger ofte i grupper på inntil fem, men større felt på 30-40 groper finnes også. Mange av gropene er fôret med steinheller i bunnen og langs sidene, noe som fortsatt er synlig der gropene ikke er for mye overgrodd. Under produksjon av olje har de vært fylt med oppvarmede steiner, som har fått spekket til å smelte. Gropene vises gjerne som 1-2 meter lange, rektangulære forsenkninger i gress- og lyngbakken. Noen har en lav voll rundt, og noen steder ligger små hauger av brent stein utenfor gropa. Det betyr at gropa har vært brukt flere ganger og tømt for stein etter bruk.

Årvikdalen var opprinnelig en havbukt der sjøen gikk helt inn til fjellfoten i eldre del av steinalderen. På en liten odde øst for Årvikelva, ca 15 meter over dagens havnivå, ligger en samling med store tufter etter steinalderhus. Boplassen er orientert mot sør og må ha ligget lunt og solvendt i strandkanten inne i en grunn bukt for omtrent 6000 år siden.

Skjervøy kommune er fortsatt en fiskerikommune. Nordre Arnøya har gode fiskeplasser helt inn til land. Lenger ute ligger den fiskerike Fuglebanken.

Fra middelalderen til i dag har de rike fiskeressursene vært grunnlag for bosetting i Årviksand. Foto: wikimedia.commons

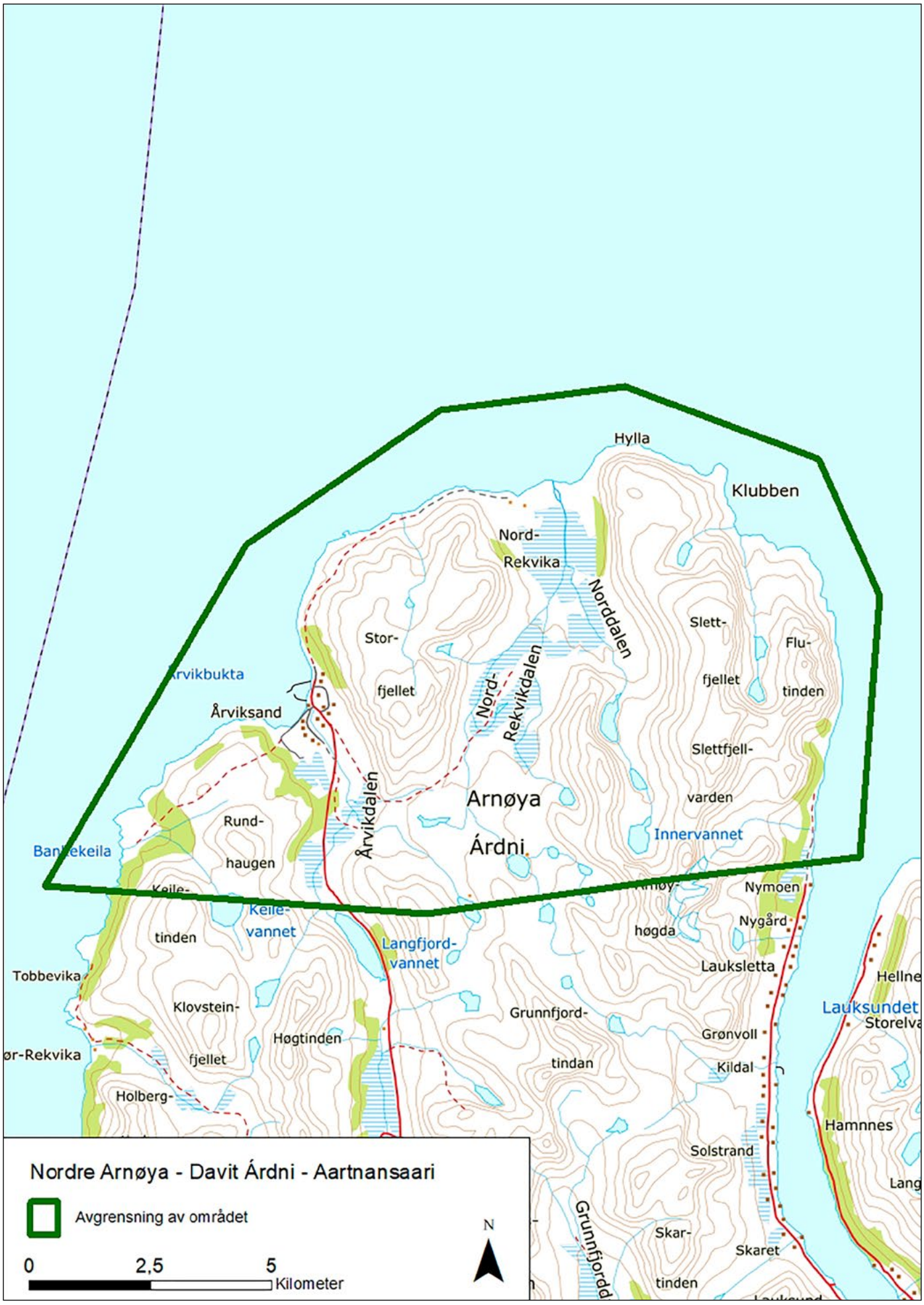
Hylla
Klubben
Nord-
Rekvika
Norddalen
Slett-
Flu-
Stor-
fjellet
tinden
Årvikbukta
Nord-
Rekvikdalen
Årviksand
Slettfjell-
varden
Årvikdalen
Arnøya
Ártdni
Rund-
haugen
Innervannet
Nymoen
Keile-
vannet
Nygård
tinden
høgda
Langfjord-
vannet
Tobbevika
Lauksletta
Hellne
Klovstein-
Grunnfjord-
Lauksundet
Storelva
Høgtinden
Grønvoll
fjellet
tindan
Kildal
Holberg-
Hamnnes
Solstrand
Lang
Grunnfjordd
Skar-
Skaret
tinden
Nordre Arnøya - Davit Árdni - Aartnansaari
Avgrensning av området
N
0
2,5
5
Kilometer

Som del av den nasjonale satsingen på fiskeriene i 1880- og 1890-årene ble det bygd en rekke statlige støanlegg på alle de bebodde stedene på nordre Arnøya, som Bankekeila, Årviksand, Nord-Rekvika og Moldfarvik. Hele eller deler av støanleggene finnes på alle stedene.

Mesteparten av bygningsmassen og infrastrukturen i Nord-Troms og Finnmark ble brent og ødelagt da tyskerne trakk seg tilbake fra Murmanskfronten i oktober 1944. Gjenreisingsarkitektur preger derfor deler av bebyggelsen i Årviksand og på Nymoen. Samtidig vitner gårdshaugen fra middelalderen i Årviksand om en bosetting basert på fiske og husdyrhold over flere hundre år.

På grunn av sin strategiske beliggenhet ved inngangen til store fjordsystem, er steder i landskapet også knyttet til Arnøy-tragedien, en svært dramatisk historie fra andre verdenskrig. Nordre Arnøya var et ideelt sted for overvåkning av havområder med stor tysk sjøtrafikk og slik overvåking foregikk fra en hule ved Rotvåg. Virksomheten her ble etterhvert oppdaget av tyskerne og førte til harde represalier, herunder dødsdom mot åtte personer fra Arnøya.

Nordre del av Arnøya er fremdeles et viktig bruksområde for reindrifta. Her finnes gode beiteforhold for reinen. Reinen flyttes gjennom begge dalførene. I indre del av Årvikdalen er det registrert en automatisk fredet reindriftsamisk boplass. Dalen er fremdeles mye brukt som teltboplass av samene.

LANDSKAPSKARAKTER

Nordre Arnøya ligger ut mot storhavet og har høye fjellmassiv og dype strandflater med morener og markerte strandvoller. Her har det vært bosetting siden steinalderen. Førhistoriske hustufter, hellegroper, gårdshaug, støanlegg og gjenreisingsbebyggelse vitner om en kontinuitet i utnyttingen av marine ressurser og tidsdybde i bruken av landskapet. Dalganger mellom fjellene har muliggjort ferdsel mellom bosettingsområdene. Vegetasjon og landskap preges av at dette er beiteområde for rein.

NASJONAL INTERESSE

Den nasjonale interessen knyttes primært til den kystbaserte ressursutnyttelsen på den værharde ytterkysten og særlig til den store utbredelsen av hellegroper i området. Hellegropene ligger i lite bebygde landskap der de kan oppleves i sammenheng. Over en tredjedel av alle kjente hellegroper ligger på Arnøya. De er tydelige som rektangulære fordypninger i terrenget og preger strandflatene de ligger på. Hellegropene vitner om spesialisert teknologi og samhandling over territorielle, etniske grenser i jernalder. De har stor kunnskaps- og opplevelsesverdi.

Gårdshaugen i Årviksand viser kontinuitet i utnyttelsen av de rike fiskeressursene fra middelalderen til dagens aktive fiskevær. Støanleggene fra slutten av 1800-tallet er i denne forbindelse et godt eksempel på den nasjonale satsingen på havneanlegg.

Bebyggelsen, som oftest har vært lokalisert på gårdshaugen, ble brent under andre verdenskrig. Bygningene ble gjenreist på samme sted, og er i dag et godt

Hellegrop i Nord-Rekvika. Foto: Troms fylkeskommune, Kulturetaten. Harald G. Johnsen

eksempel på gjenreisingsarkitektur. Særlig på Nymoen er bebyggelsen lite endret etter gjenreisingen.

SÅRBARHET OG RETNINGSLINJER FOR FORVALTNING

De fleste hellegropene ligger på strandflater med et tynt vegetasjonsdekke av lyng. De bærer stedvis preg av å være utsatt for mye ferdsel og motorisert barmarkskjøring som lager stier og kjørespor. Hellegropfeltet utenfor bebyggelsen i Årviksand har tatt skade av slik ferdsel og er særlig sårbart for slitasje. Gjenreisingsbebyggelsen er til dels lite endret. Enhetlige bygningsvolumer og bebyggelsesstrukturen med våningshus, fjøs/låve, naust og sommerfjøs er delvis intakt i Årviksand, og enda tydeligere på Nymoen.

- Motorisert ferdsel og terrengsykling på strandflatene med hellegroper må unngås og stiene legges om for å stoppe slitasjen på kulturminnene og landskapet de er en del av. Tilsvarende varsomhet må vises overfor kulturminner i Årvikdalen, der undergrunnen i stor grad er sand med et tynt vegetasjonsdekke.

- Nye tiltak og ny bebyggelse må unngås ved hellegropfeltene.

- Støanleggene fra den nasjonale satsingen på slutten av 1800-tallet bør søkes opprettholdt

- Formspråket til gjenreisingsbebyggelsen bør opprettholdes ved eventuelle endringer og nybygg.

- Nye tiltak må tilpasses landskapet og i størst mulig grad formes slik at viktige kulturhistoriske og landskapsmessige kvaliteter videreføres.

Fra Nord-Rekvika. Foto: Troms fylkeskommune, Kulturetaten. Randi ødegård

- Området bør vises i kommuneplanens arealdel som hensynssone c) med særlig hensyn til landskap. Det bør utarbeides retningslinjer til hensynssonen samt generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel for å ivareta verdiene og sette rammer for arealbruken.

Elva er selve livsnerven i Reisadalen og langs elva er kvenske stedsnavn fortsatt i bruk. Foto: Alf M. Sollund, flickr.com

2. Reisadalen / Raisinvankka / Ráisávži
Kvensk landskap

Nordreisa kommune
Areal: 708 km²
Området ligger hovedsakelig i landskapsregion 34) Indre bygder i Troms, men også i region 44) Gaissane i Finnmark og region 35) Lågfjellet i Nordland og Troms.

BELIGGENHET

Reisadalen/Raisinvankka strekker seg fra kysten ved Reisafjorden/Raisinvuono i nordvest, inn til Reisaelvas kilder i sørøst ved grensen til Finnmark og riksgrensen mot Finland. KULA-området begynner ved Haltisenteret på Storslett og omfatter dalen og dalsidene herfra og omkring 30 km inn i Reisa nasjonalpark. Nasjonalparken starter ca. 55 km fra fjorden.

BESKRIVELSE

Dalen er bred og åpen nederst med store sand- og grussletter, lyngmoer og furu- og bjørkeskog, mens den fra Sappen/Sappi gradvis blir trangere. Elva har gjennom tidene skåret seg ned i løsmassene i dalbunnen. Mollisfossen/Molliskurkkii med 269 m fall og Sarafossen med ca. 150 m fall er markante landskapselementer. I Reisa nasjonalpark går det over til viddelandskap. Dalbunnen preges av de geologiske prosessene som har foregått og flere områder har rik flommarkskog og artsrik vegetasjon. Det er tydelige terrasser med furuskog. Sidedalførene er i all hovedsak skarpe V-dalsformasjoner med elver. Løs stein og ur dominerer i overgangene mellom dalbunn og fjellsider. Kun i mindre partier er det faste fjellvegger. Reisaelva/Raisinjoki er lakseførende de 110 kilometerne fra fjorden og opp til Imofossen/Imonkurkkii.

De mange kvenske stedsnavnene vitner om den kvenske bruken av landskapet. Navnene er knyttet til ulike partier langs elvas løp, til hundrevis av slåtter og til tjærebrenning. Andre forteller om gruver, møller, sagbruk, om hvor man mesket skinn, om dyrs vandringer, beiteforhold, jakt- og fiskeområder, hvor man fant hvilke vekster, historier fra stedet, hvem som eide eller hadde tilknytning til området og beskrivelse av terrenget. Mange av de «norske» stedsnavnene som benyttes i dag, bærer preg av å være opprinnelig kvenske navn. De kvenske slektsnavnene brukes i langt mindre grad enn før i Nordreisa, men noen har overlevd, og etterkommerne kjenner godt til hvilke kvenske slekter de stammer fra. Noen av slektsnavnene lever også videre i stedsnavnene.

Hovedtyngden av kvenene som kom til Nord-Troms på 1700- og 1800-tallet kom fra Tornedalen. Mest sannsynlig hadde det også bodd kvener i Reisadalen/Raisinvankka en stund før de ble registrert som skattebetalere tidlig på 1700-tallet. De hentet trevirke i skogen og drev for øvrig med jakt og fiske og ryddet etter hvert små bruk. Tradisjonen med tjærebrenning hadde de med seg, og det er registrert 29 tjæremileanlegg fra Saraelv/Järämä til nederst i dalen. Det har vært sager, møller og setrer i tilknytning til mange av gårdene. Også badstutradisjonen i Nordreisa sees på som en arv fra kvenene. Det er registrert 16 badstuer i Reisadalen/Raisinvankka, men det finnes trolig flere tjæremiler og badstuer enn det som er registrert. Badstuen var ofte det første bygget på gården som ble reist av bureiserne, også under gjenreisingen etter krigen. Den karakteristiske elvebåten blir ofte trukket fram som kvenenes spesialitet.

I Moskodalen/Moskuvankka, en av

Tjæremile under konstruksjon på Bergmo i Reisadalen i 1983. Foto: Nord-Troms museum

sidedalene til Reisadalen/Raisinvankka, ble det funnet kobbermalm rundt år 1900. Her var det gruvedrift i årene 1904-07 og senere i 1929-30. I bunnen av Moskodalen/Moskuvankka finnes restene av smelteverket, og av skinnegangen oppover fjellsida til gruva som ligger 710 m.o.h. Behovet for arbeidskraft ble bl.a. dekket av kvenske arbeidere med erfaring fra gruvedrift i Tornedalen eller fra andre steder i regionen.

Den fastboende samiske befolkningen i området bodde i hovedsak langs kysten, men dalen ble og blir også brukt av reindriftssamene. I Gahperus/Kapperus-dalføret er det registrert mange kulturminner med tilknytning til reindrift, både fra nyere og eldre tid. På 1700- og 1800-tallet var det tilflytting fra kyststrøkene i Troms og Finnmark, og innvandring fra Østerdalen, Gudbrandsdalen og Hedmark. I Nordreisa/Raisi var mange trespråklige, noe som viser en tett kontakt mellom folkegruppene. De ulike folkegruppene giftet seg med hverandre, og de etniske skillene ble etter hvert mindre tydelige. Fornorskingspolitikken fra myndighetenes side bidro til det samme.

Politikken ble blant annet satt i system med den nye skoleloven av 1889 som innførte kravet om at all undervisning skulle foregå på norsk. Ikke minst rammet dette barna fra øvre del av Reisadalen/Raisinvankka, der kvensk var dagligspråket for de fleste. Etableringen av skolehus og internatskoler for barna ble derfor en viktig fornorskingsarena. I Reisadalen/Raisinvankka ble det bygd flere nye skolebygninger før krigen, men bare fem av disse overlevde brenningen i 1944: Sappen (1891), Kjelleren (1908), Solvoll (1919) og Sørkjosen (1925), samt Bakkeby (1860-tallet) som lå i bunnen av fjorden.

Det aller meste av den gamle bebyggelsen gikk ellers tapt i forbindelse med tyskernes brenning i 1944-45. Gjenreisingsbebyggelsen var ensartet og tok ikke opp i seg lokal byggeskikk i særlig grad. Knapphet på materialer og standardiserte byggetegninger har flatet ut både norske, samiske og kvenske lokale byggetradisjoner. Også dette har bidratt til å viske ut ulikhetene mellom de tre folkegruppene i dalen.

Haltisenteret på Storslett rommer nasjonalparksenter for Reisa nasjonalpark, kvenkultursenter, Nord-Troms museum, kulturhus, bibliotek og næringshage, og er en tverrfaglig innfallsport til landskapet innover dalen.

LANDSKAPSKARAKTER

Elva er selve livsnerven gjennom dalen, fra fjell til fjord, og det er langs denne de fleste kvenske stedsnavnene fortsatt er i bruk. Dalbunnen er bred nederst og smalner oppover mot fjellet. Kvensk bosetting er konsentrert til den vide delen av dalen, mens ressursene ble hentet fra et større område. Skogen har vært forutsetningen for bosettingen med rik tilgang på ressurser. Skogen skjuler i dag mange av sporene etter denne kulturen, men det finnes fortsatt mange av de typiske tjæremilene i skogbunnen. Kulturminner i landskapet dekker tidsspennet fra den første kvenske bureisingen i Norge til virksomheter nær vår tid.

NASJONAL INTERESSE

Reisadalen/Raisinvankka er et av de tidligste og best kjente kvenske bosettingsområdene i landet, og befolkningen har fremdeles en sterk kvensk identitet. Tilstedeværelsen vises gjennom kvenske, lokale stedsnavn, arkeologiske spor og bygningstradisjoner. Kvener har bosatt seg mange steder i Nord-Norge og ellers i landet, men innvandringen til Reisadalen/Raisinvankka startet allerede tidlig på 1700-tallet, og det er få steder en finner et landskap med så tydelige kvenske kulturhistoriske spor som her. Dette inkluderer også spor etter fornorskingspolitikken i form av internatskolene.

SÅRBARHET OG RETNINGSLINJER FOR FORVALTNING

Langs elveløpet ligger steder med kvenske stedsnavn. Stedene er svært sårbare for endringer av elveløpet. Gjengroing i dalsiden og langs dalbunnen er nå den største trusselen mot landskapsverdiene.

- Tiltak langs elva slik som masseuttak og elveforbygninger bør være minimale.
- Hensynet til verdiene i landskapet bør vektlegges ved alle nye tiltak, slik som hyttebygging og reiselivsutvikling. Dette bør nedfelles i generelle bestemmelser i kommuneplanens arealdel.
- Det bør utarbeides informasjon om de kvenske stedsnavnene, blant annet gjennom skilting.
- Området bør vises i kommuneplanens arealdel som hensynssone c) med særlig hensyn til landskap. Det bør utarbeides retningslinjer til hensynssonen samt generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel for å ivareta verdiene og sette rammer for arealbruken.

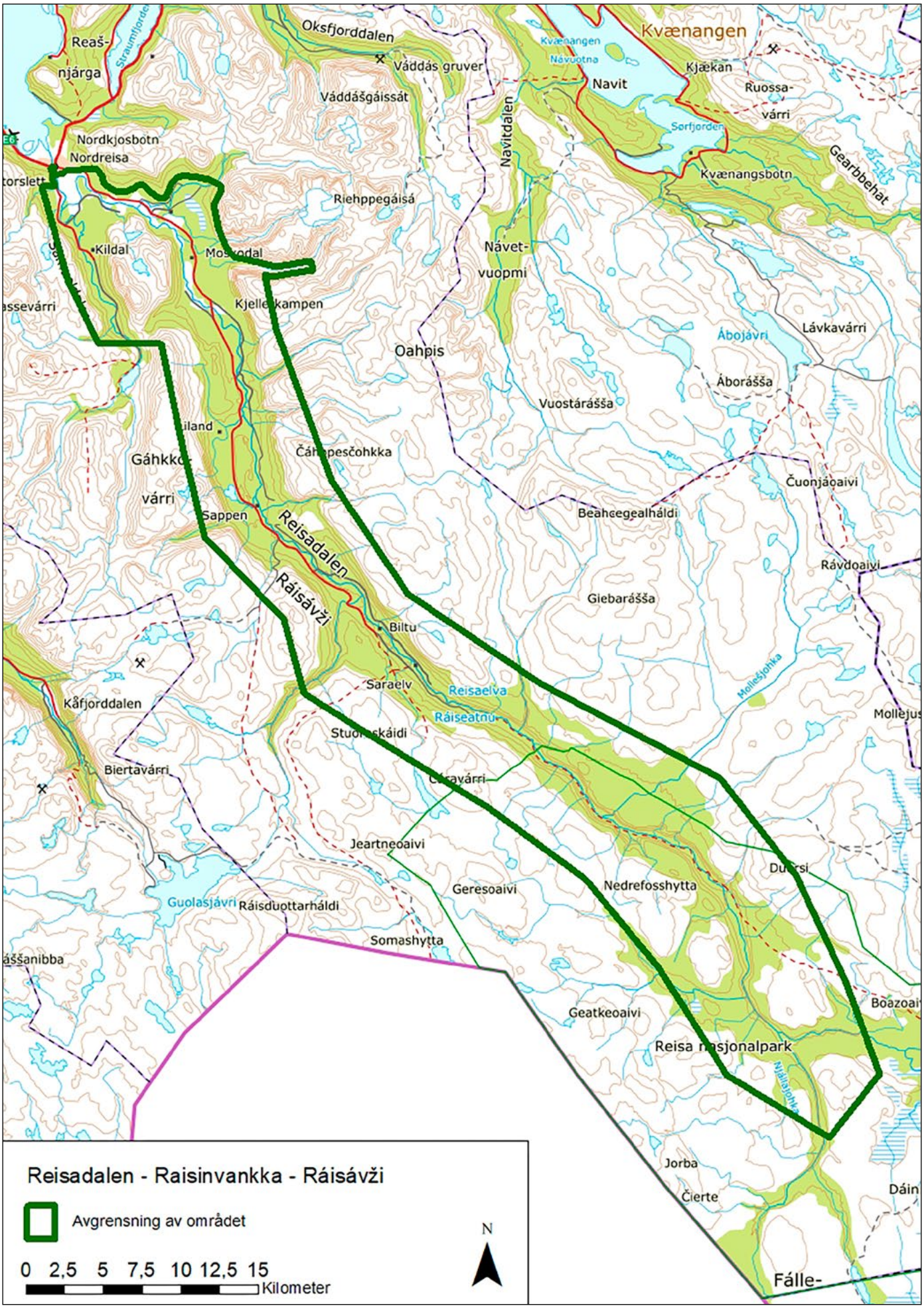
Reisadalen - Raisinvankka - Ráisávži
Avgrensning av området
0 2,5 5 7,5 10 12,5 15
Kilometer
N
Kvænangen
Oksfjorddalen
Reaš-
njárga
Váddás gruver
Váddášgáissát
Navit
Kjækan
Ruossa-
várri
Nordkjosbotn
Nordreisa
Navitdalen
Kvænangsbotn
Gearbbehat
Riehppegáisá
Kildal
Návet-
vuopmi
Kjellerkampen
Oahpis
Ábojávri
Lávkavárri
Áborášša
Vuostárášša
Gáhkko-
várri
Čáhppesčohkka
Čuonjáoaivi
Sappen
Reisadalen
Beahcegealháldi
Rávdoaivi
Ráisávži
Giebarášša
Biltu
Saraelv
Reisaelva
Ráiseatnu
Kåfjorddalen
Mollejus
Biertavárri
Jeartneoaivi
Geresoaivi
Nedrefosshytta
Guolasjávri
Ráisduottarháldi
Somashytta
Geatkeoaivi
Reisa nasjonalpark
Jorba
Čierte
Dáin
Fálle-

3. Spildra, Skorpa og Nøklan / Spittá, Skárfu ja Lohkkalsuol / Pitansaari, Karfunsaari ja Lokkala

Brytningslandskap: Fra sjøsamisk til norsk, fra samisk mytologi til kristen tro, fra sentrum til periferi

Kommune: Kvænangen
Areal: 133,2 km², herav ca. 100 km² sjøareal
Området ligger i landskapsregion 32) fjordbygdene i Nordland og Troms, og dels i region 37) kystbygdene i Troms.

BELIGGENHET

Øyene Spildra/Spittá, Skorpa/Skárfu og Nøklan/Lohkkalsuolu ligger i Kvænangen kommune i Nord-Troms, midt i fjorden nord for brua mellom Sør- og Nordstraumen. Det er god utsikt til øyene fra E6 over Kvænangsfjellet.

BESKRIVELSE

Spildra er den største av øyene og er et av de rikeste kulturmiljøene i Troms, med stor tetthet og variasjon av samiske kulturminner, særlig knyttet til samisk førkristen religion. Øya er kjent for de samiske bjørne- og menneskegravene og må ha hatt en spesiell posisjon i samisk førkristen tid. Bjørne- og menneskegravene ligger i ur og ved store steiner og hellere. I samisk førkristen kosmologi ble ofte ur og bergsprekker ansett som en overgangssone til en annen verden. Her er også flere offerplasser med tilknyttede fortellinger, bl.a. offersteinene Arahavde (Kirkehammeren) og Bahppageađgi (Prestesteinen).

Spildra har også rike spor etter bosetting, både fra eldre og yngre steinalder. De usedvanlig store og tydelige steinaldertuftene synes godt i det velholdte beitelandskapet.

Fra perioden Kristi fødsel til 1600-tallet finner vi klynger med runde gammetufter, og øya antas å ha vært sentrum i en sjøsamisk siida. Fra 1600-tallet erstattes disse av firkantede gammer for både mennesker og husdyr, trolig mer bofaste. Bofasthet, markedshandel og avviklingen av særskilte samiske rettigheter til jorda (de såkalte finnerydningene, dvs. jordbruksland som hadde blitt ryddet av samiske familier og gått i arv mellom disse) førte til en sterk befolkningsøkning i andre halvdel av 1700-tallet, også med kvensk og norsk innvandring. På 1800-tallet overtok tømmerhus som boligform og kvenske og norske hushold ble etablert. Fremdeles var Spildra imidlertid et samisk samfunn, og samisk var det dominerende språket langt inn i mellomkrigstida.

Spildra er fremdeles et sjøsamisk samfunn hvor folk i hovedsak livnærer seg på fiske, gårdsbruk og turisme. De fleste bor i den sørvendte bygda Dunvik.

Skorpa var før 1721 en samisk øy med finnerydninger. Etter denne tid ble imidlertid øya innført i matrikkelen og jorda skyldsatt av de dansk-norske myndighetene. Bakgrunnen var utenforstående som ønsket å overta slåtteland som hadde ligget brakk en tid. Dette ble gjort under protester fra den samiske

Det velholdte beitelandskapet på Spildra vitner om fortsatt aktiv bruk. Her fra Fjellnes.
Foto: Troms fylkeskommune, Kulturetaten. Marit Cruickshank

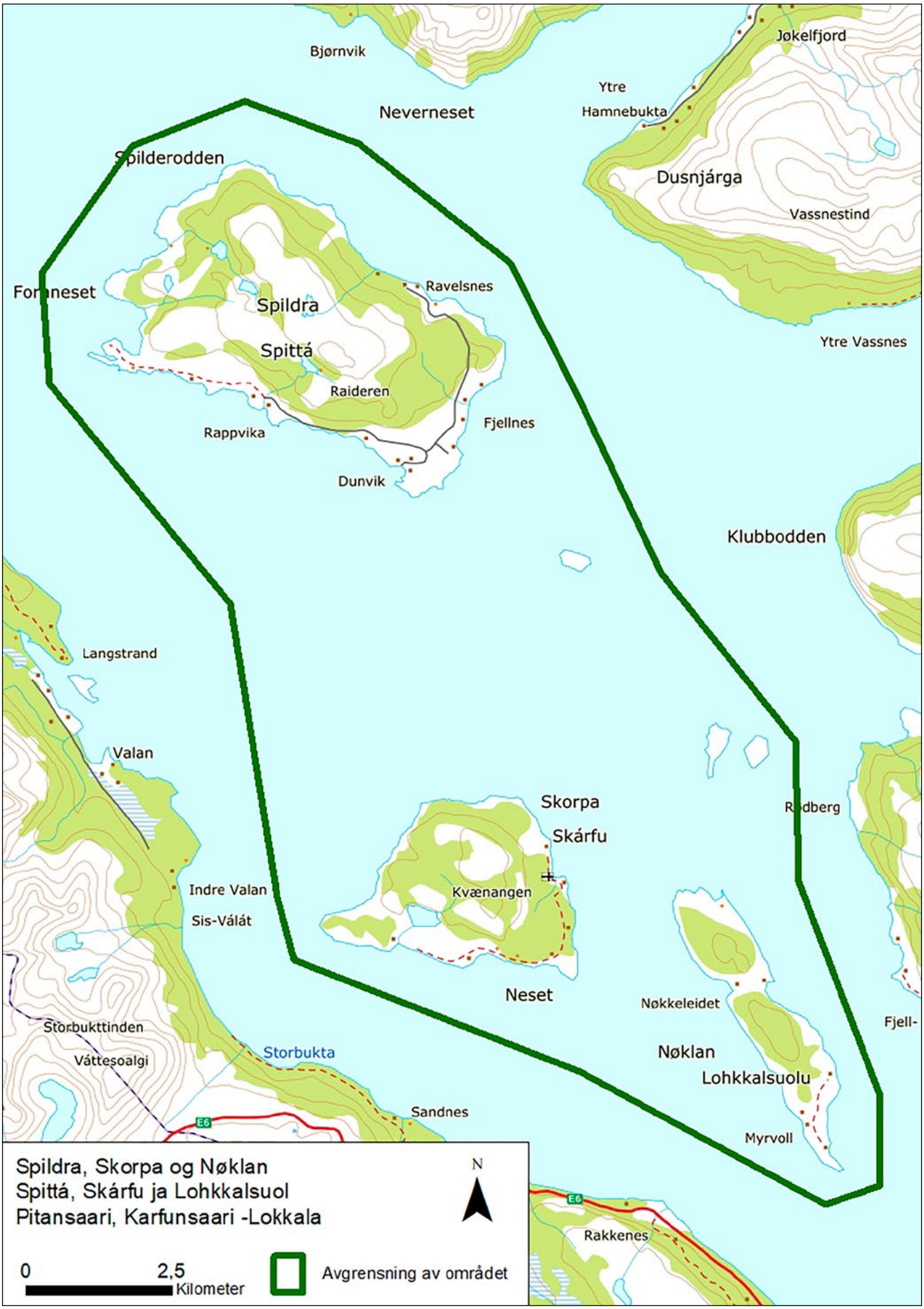
Bjørnvik
Jøkelfjord
Ytre
Hamnebukta
Neverneset
Spilderodden
Dusnjárga
Vassnestind
Ravelsnes
Spildra
Spittá
Raideren
Rappvika
Fjellnes
Dunvik
Ytre Vassnes
Klubbodden
Langstrand
Valan
Skorpa
Skárfu
Kvænangen
Indre Valan
Sis-Válát
Neset
Nøkkeleidet
Nøklan
Lohkkalsuolu
Myrvoll
Storbukttinden
Váttesoalgi
Storbukta
Sandnes
E6
Rakkenes
Spildra, Skorpa og Nøklan
Spittá, Skárfu ja Lohkkalsuol
Pitansaari, Karfunsaari -Lokkala
N
0
2,5
Kilometer
Avgrensning av området

Skorpa var tidligere det sentrale kirkestedet for hele Kvænangsfjorden. Foto: Iver Schonhowd, Riksantikvaren

befolkningen i Kvænangen. Dersom en ser på Friis' etnografiske kart av 1890 finner vi at både Skorpa og Nøklan i overveiende grad var bosatt av samiske familier. På Skorpa gjaldt det særlig den sørlige delen av øya, mens Nøklan er avmerket med bare samisk bosetning. Alt i alt virker det som om de to øyene har vært dominert av samisk bosetting fram til etterkrigstida.

Skorpa kirke ble bygd i Vågen i 1850. Tidligere fantes et misjonskapell og fra 1700-tallet misjonshus i Badderen og Burfjord. Gudshusene vitner om misjonsvirksomheten blant samene, som ble drevet av Thomas von Westen og hans disipler på 1720-tallet. Skorpa kirke var lenge den eneste kirka i indre deler av fjorden. Hit kom folk for å delta i alle kirkelige handlinger. Kirka og de gamle kirkegårdene i området rundt den dokumenterer dermed øyas posisjon som det kristne sentrum i en tid da all viktig transport skjedde til sjøs, før nye kirker ble bygd på fastlandet i etterkrigstida. Den overlevde brenningen i 1944 som en av bare en håndfull bygninger i kommunen.

I Vågen ligger også det gamle handelsstedet som ble gjenoppbygd etter krigen, og dessuten sporene etter noe så sjeldent, og kortvarig, som en norsk fangeleir for tyske krigsfanger fra begynnelsen av andre verdenskrig. Både på Skorpa og Spildra finnes dessuten evakueringshuler der folk gjemte seg høsten 1944 og overlevde til våren 1945.

Skorpa ble fraflyttet allerede på 1960-tallet og har ikke hatt systematisk gårdsdrift siden. Bygningene på øya brukes i dag stort sett som sommerhus.

I 1760 ble alle resterende finnerydninger i Kvænangen skyldsatt og ført inn i matrikkelen. På Nøklan ble imidlertid rydningene værende innenfor samiske familier, som var ganske selvforsynte. Nøklan var kjent for sine båtbyggertradisjoner. Lohkkal-Issat (Isak Mathisen) skal omkring 1850 ha vært den største båtbyggeren i Kvænangen.

Russevika, nord for Singelbukt på Nøklan, er sannsynligvis et sagnsted knyttet til tjudenes herjinger. Området består av mye berg og steinur med flate skiferheller som i tidligere tider kan ha vært brukt som gravplasser. Sagnet forteller i ulike versjoner om hvordan tjudene skal ha drevet i land nettopp i Russevika/Russeberget.

Ved Nøkkelhamn står en godt synlig samisk sieidi (offerstein) som kalles Gálgu (kjerringa). Et sagn knytter denne offersteinen sammen med en annen inne på fastlandet mot nord, kalt Sima-

lango. En grunne som kan ses mellom Nøklan og Skorpa skal være resultatet av en stein som ble kastet slik at Nøklan nesten ble delt over Nøkkeleidet.

LANDSKAPSKARAKTER

Landskapet dannes av de tre øyene, som ligger som perler på en snor i fjorden, men framstår som ganske ulike kulturmiljøer, både i vegetasjon og synlige kulturminner.

På Spildra er det flere markerte strandterrasser, mange med kulturminner i form av hustufter og graver fra ulike tidsperioder. Landskapet preges av eng, gressletter og lyngvegetasjon. Bjørnegraver, urgraver og offersteiner knyttet til samisk førkristen religion utgjør fremdeles et lesbart, sakralt landskap. Kulturminnene er godt synlige i et beitelandskap i god hevd.

På det gamle kirkestedet Skorpa ligger mange kulturminner som vitner om denne tida i tidligere jordbruks- og beiteland. Manglende bruk og beiting gjør at øya gror igjen med bjørkeskog.

Nøklan har svært karakteristiske dolomittformasjoner med spisse, vertikale fjellrygger samt et særpreget planteliv med kalkskog. Eiendommene brukes flittig i sommerhalvåret, slik at kulturhistorien i landskapet fremdeles er lett leselig. Flere sagnsteder og karakteristiske offersteiner er viktige deler av denne historien.

NASJONAL INTERESSE

Landskapet på øyene vitner om samisk bosetting langs kysten av Nord-Troms, om overgangen fra den førkristne samiske religionen til den relativt sene kristningen av samene, samt om endringen fra sentralt samisk samfunn til norsk utkant.

Spildra har en unik konsentrasjon av samiske kulturminner. Øya har den største kjente samlingen av bjørnegraver og størst tetthet og variasjon av sjøsamiske kulturminner i Troms. Her finnes også samlinger av usedvanlig store og tydelige hustufter fra steinalderen i et åpent og treløst landskap. Øya framstår som et vakkert og lesbart beitelandskap. Fra 1700-tallet, og særlig etter at kirka ble bygd i 1850, var Skorpa det sentrale kirkestedet som folk fra hele det omkringliggende fjordsystemet brukte. Øyas utvikling fra sentrum til periferi illustrerer overgangen fra ferdsel til sjøs til landtransport. Nøklan med sine samiske sagn, gjenspeiler gamle førkristne forestillinger og samfunnsforhold.

SÅRBARHET OG RETNINGSLINJER FOR FORVALTNING

Landskapet på Spildra er sårbart for gjengroing og opphør av tradisjonell bruk, samt for plasseringen av eventuelle nye tiltak. Sametinget og Troms fylkeskommune har i samarbeid med Tromsø Museum og Spildra grendelag et flerårig prosjekt for å ivareta kulturminner som er utsatt for slitasje. I tillegg mottar flere gårdbrukere tilskudd fra regionale miljøprogram (RMP) til skjøtsel av kulturlandskapet.

- Det er viktig at verdifulle ubebygde områder på Spildra fortsatt får være uten nybygg og terrenginngrep. Nybygg og anlegg på land og ved land må tilpasses landskapsverdiene i lokalisering og utforming. Nye bygninger og tiltak som medfører vesentlige endringer i landskapet bør fortrinnsvis lokaliseres til allerede bebygde områder.

- Fortsatt beiting og landskapsskjøtsel er en forutsetning for at dette landskapet skal beholde sin unike karakter.

Skorpa og Nøklan er landskapsvernområde med formål å bevare øyene med deres natur- og kulturlandskap, planteliv knyttet til kalkbjørkeskog iblandet furu, samt kalkbetinget vegetasjon med forekomster av krypsivaks og kulturbetinget engvegetasjon. Det er utarbeidet en forvaltningsplan for landskapsvernområdet som også omhandler kulturlandskapsverdiene.

På Skorpa ryddes en del vegetasjon langs veier. Grunneierne ønsker også å rydde bjørkekratt. Økt rydding av kratt vil kunne få fram de viktige kulturminnene fra kirkestedet.

- Hele KULA-området bør legges inn i kommuneplanens arealdel som hensynssone c) med særlig hensyn til landskap. Det bør utarbeides retningslinjer til hensynssonen samt generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel for å ivareta verdiene og sette rammer for arealbruken.

4. Skardalen og Manndalen / Skárfvággi ja Olmmáivággi / Skaarfvankka ja Olmavankka

Sjøsamisk bygd og symbolladet juridisk landskap

Kommune: Gáivuona/Kåfjord/ Kaivuonon
Areal: 74,7 km²
Området ligger i landskapsregion 34) Indre bygder i Troms og dels i 36) Høgfjellet i Nordland og Troms.

BELIGGENHET

Skardalen og Manndalen er to parallelldaler i Kåfjord kommune i Nord-Troms. Området ligger på sørsiden av Kåfjorden, som er en fjordarm øst i Lyngenfjorden. Det er de øvre deler av Manndalen som inngår i området.

BESKRIVELSE

Skardalen er ei fjordbygd med viktige elementer av sjøsamisk kultur forankret i både jordbruk, fiske og reindrift. Skardalen ble brent under evakueringa i 1944, men enkelte førkrigshus er bevart. Det samme er det tradisjonelle bosettingsmønsteret og driftsformene. I den delen av dalen som strekker seg innover høyfjellet, finner vi reindriftssamenes sommerbeiter og gamle bosettingsområder. Her møter dalen også de øvre deler av nabodalen Manndalen som viser nok et element av den sammensatte sjøsamiske landskapsbruken, nemlig setring. Samtidig har Manndalen en særskilt betydning i samisk sammenheng fordi høyesterett i 2001 fastslo at området Svartskogen/Čáhput er en allmenning for innbyggerne i Manndalen. Begge dalene bærer også med seg en viktig del av flyktning- og evakueringshistorien fra andre verdenskrig.

Skardalen

Det samiske stedsnavnet Skárfvággi kommer trolig av *skárfa,* som skal være et gammelt nordisk lånord til samisk. Det betegner sjøfuglen skarv, noe som vitner om bygdas tilknytning til sjøen (på mange kart står bygda oppført som nettopp Skarvdalen). I dette området kan den samiske befolkningen spores så langt tilbake som det finnes skriftlige kilder, men kulturminnene vitner om samisk bosetting og bruk også før den tid. Den kvenske innvandringen antas å ha kommet på 1700-1800-tallet. Fast norsk bosetting ble i hovedsak etablert på 1800-tallet.

Jordbrukslandet i Skardalen kjennetegnes av flere små jordstykker, som alle er navngitt på samisk. Jordene ligger i mosaikk mellom gamle veier, steinrøyser, steingjerder, åkerholmer og kantskog. Det bratte terrenget gjør moderne maskinelt jordbruk vanskelig. Tradisjonelle driftsformer har derfor blitt holdt i hevd helt fram til våre dager. Forekomsten av urterike slåttenger, beitemark, beitehager og beitebakker langt opp i fjellsiden vitner om dette.

På fjellet og i dalbunnen finnes reindriftsamiske kulturminner i form av sommerboplassen på Badjegieddi, offersteinen Nissonašgállu, gammetuft og melkegjerde av stein.

På Badjegieddi ligger den gamle sommerboplassen til Skárfvákki-siidaen. Den var i bruk fram til slutten av 1930-tallet, i dette tidsrommet sto det flere gammer der. Reindriftssamene hadde ulike verddefamilier blant folk i bygda, som passet geitene deres over vinteren. Om våren ble geitene ført opp til boplassen. Det hørte fjøsgammer til alle boliggammene.

På Badjegieddi var det gruvevirksomhet på begynnelsen av 1900-tallet. Skjerp i fjellsidene og små slagghauger ved et skeidarhus er spor etter en kortvarig gruvedrift midt i sommerboplassområdet.

Skardalen ble stort sett brent under evakueringa. Boligmiljøet har derfor et tydelig og helhetlig preg av gjenreisingsbebyggelse. Det fins imidlertid enkelte bevarte førkrigshus.

Langs fjæra er det registrert støer, sjøbuer og naust, og i bygda for øvrig finnes gammetufter, bolighus, sommerfjøs og sjåer.

Alle husstandene i bygda har tilgang til fiskeressursene i fjorden og bruker fjorden i et område som strekker seg fra den felles fiskegrunnen Båen og til Klubben. I fjæra i Skardalen står det i alt 19 naust og sjøbuer, med tilhørende støer og båtopptrekk. De fleste naustene er bygd i tradisjonell sjøsamisk stil, med ringmur av stein med et loft av treverk over. Tørrmur er brukt for å skape et fuktig og kaldt miljø til trebåtene. I fjæra ligger en laftet sjøbu fra 1850-tallet. Den er den eneste av bygningene i fjæra som er automatisk fredet og fra før krigen, resten ble brent.

Den tradisjonelle byggeskikken er preget av nøysomhet og gjenbruk, slik som ellers i sjøsamiske områder og i fjordstrøkene i Nord-Troms. Man har brukt det man hadde av lokalt bygningsmateriale, bjørk og older, og supplert kledning og tak med for eksempel båtbord, deler av fiskekasser, ja til og med flathamrede oljefat. Spesielt bør nevnes den særegne og utstrakte bruken av older (gråor) til lafting og reisverk. Også konstruksjonsmessige detaljer vitner om stor oppfinnsomhet og kreativitet.

Manndalen

Innerst i Manndalen ligger det 116 kvadratkilometer store området Svartskogen/Čáhput. I de nedre deler av dette området ble det midt på 50-tallet anlagt flere geitesetre. Før det ble området mye benyttet som slåttemark. I dag (2018) er geitesetrene nedlagt, området benyttes som beite for sau, og til dels for storfe. Det er også brukt til jakt og innlandsfiske. Landskapet framstår som særegent med den stående seterbebyggelsen og et beitelandskap som fortsatt er holdt i hevd med beitedyr.

Skardalen er en godt bevart sjøsamisk bygd der man har drevet jordbruk i kombinasjon med fiske. Foto: Oskar Puschmann, NIBIO

I samisk sammenheng har dette landskapet også en særskilt juridisk betydning fordi høyesterett i 2001 fastslo at området er en allmenning for innbyggerne i Manndalen. Dette er det første samiske området som juridisk er fastslått å eies kollektivt av bygdas befolkning. Allmenningen Svartskogen i Manndalen symboliserer derfor samisk rettighetskamp og sjøsamisk revitalisering. Området kan benyttes til fiske, jakt og beite. Dommen hadde rekkevidde også utenfor Norges grenser. Den lokale rettighetskampen ble et internasjonalt eksempel i FNs permanente Forum for urfolksaker.

Både i Manndalen og Skardalen finnes det en del evakueringsgammer og -huler hvor deler av befolkningen gjemte seg i 1944-45. Her ligger også Bålsrudhula der den kjente motstandsmannen Jan Bålsrud lå før han ble hjulpet over til Sverige av folk fra Manndalen.

LANDSKAPSKARAKTER

Skardalen/Skárfvággi er et fjord- og fjelllandskap med mangfoldig bruk, både sjøsamisk og reindriftsamisk. Skardalen er en sjøsamisk bygd, med tradisjonelt bosettingsmønster og lang tradisjon i driftsformer. Bygningene er i hovedsak gjenreisingshus. Allmenningen Svartskogen / Čáhput i nabodalen Manndalen, bidrar ytterligere til dette landskapet med et godt vedlikeholdt seter- og beitelandskap, samt skogsområder. Slike nedbeitede seterlandskap finnes det få igjen av i samisk sammenheng.

NASJONAL INTERESSE

Landskapene i Skardalen og øvre deler av Manndalen vitner til sammen om det sammensatte sjøsamiske levesettet. Evakueringsgammer og -huler i begge dalene viser også hvordan den samiske befolkningen ble hardt rammet av krigshandlinger. Svartskogdommen er av stor prinsipiell betydning for det samiske samfunn ved at høyesterett slo fast at kollektiv samisk bruk og sedvane også ga juridiske rettigheter i form av kollektivt eierskap.

SÅRBARHET OG RETNINGSLINJER FOR FORVALTNING

Både Skardalen og Manndalen er sårbare områder for gjengroing og opphør av tradisjonell bruk. Et område i Skardalen er med i den landsomfattende satsingen «Utvalgte kulturlandskap i jordbruket», som Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet står bak og som er et samarbeid med brukerne i området. Det er utarbeidet en egen forvaltningsplan for dette området, og det tildeles årlige tilskuddsmidler til både skjøtsels- og investeringstiltak som blant annet ivaretar kulturminneverdier.

Foreningen Čáhput Siida står som hjemmelsinnehaver til Čáhput/Svartskogen. Den skal sikre at den

Innerst i Skardalen, ligger denne mektige samiske offersteinen. Foto: Oskar Puschmann, NIBIO

fastboende befolkningen gis lik rett til bruk av Čáhput/Svartskogen i samsvar med den tradisjonelle bruken som er utøvd i generasjoner.

- Fortsatt skjøtsel og drift av landbruksarealene i Skardalen og Manndalen er avgjørende for å ivareta muligheten til å oppleve verdiene i landskapet.

- Bebyggelsens struktur og utforming bør ivaretas ved nye tiltak.

- Det er økende interesse for å oppleve Skardalen. Det bør tilrettelegges for dette med lettere og tryggere tilkomst. Lavere fartsgrenser, opparbeiding av parkeringsplasser og fotgjengerovergang kan være eksempler på slike tiltak.

- Strandområdet i Skardalen vil være sårbart for nye tiltak. Lokalisering og tilpassinger bør avklares i en reguleringsplan.

- Områdene bør vises i kommuneplanens arealdel som hensynssone c) med særlig hensyn til landskap. Det bør utarbeides retningslinjer til hensynssonen samt generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel for å ivareta verdiene og sette rammer for arealbruken. Det gjelder bl.a. for ev. utvidelse av smoltanlegget som ligger rett utenfor det foreslåtte KULA-området.

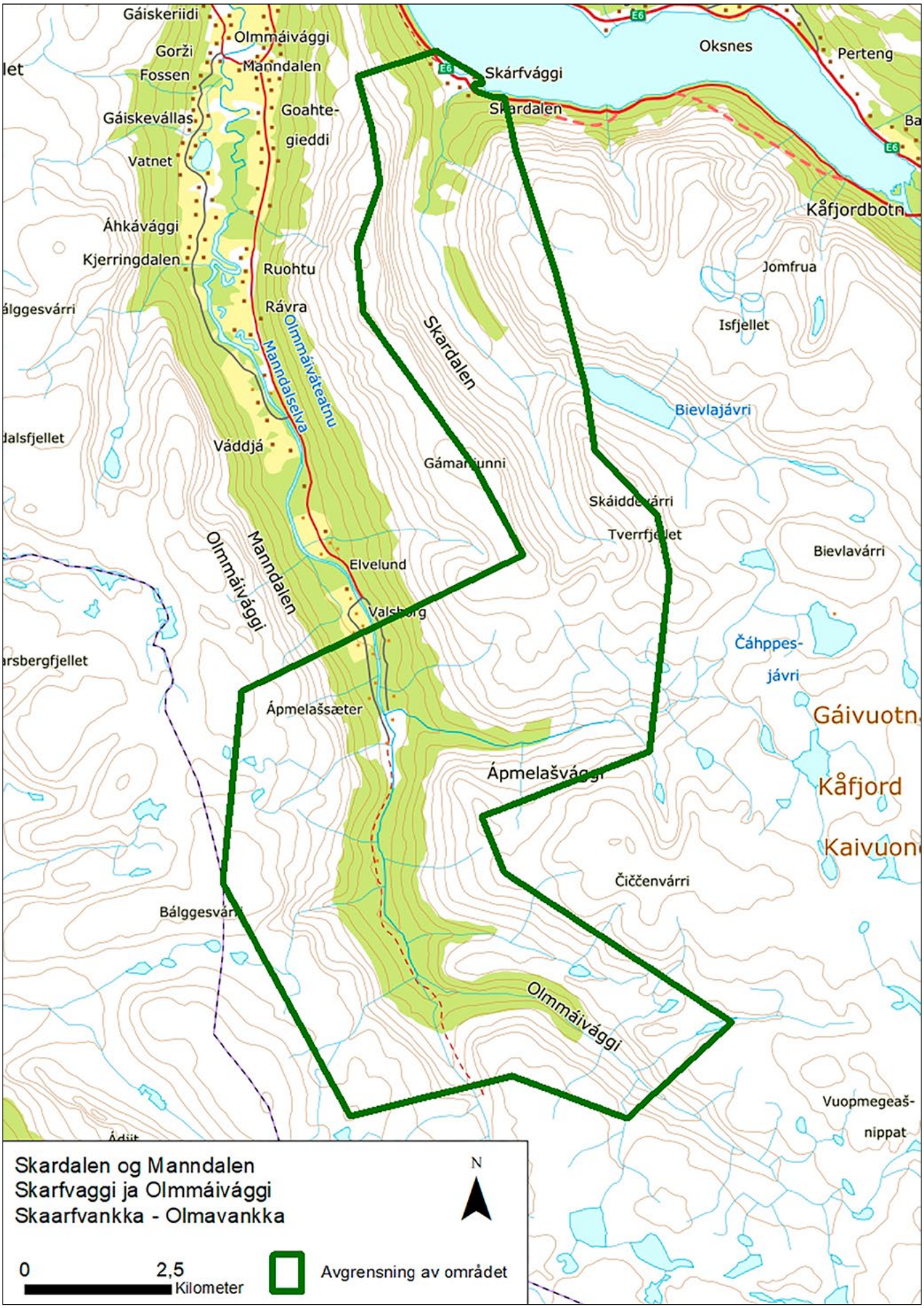
Gáiskeriidi
Olmmáivággi
Gorži
Manndalen
Fossen
Skárfvággi
Oksnes
Perteng
Skardalen
Gáiskevállas
Goahte-
gieddi
Vatnet
Kåfjordbotn
Áhkávággi
Kjerringdalen
Ruohtu
Jomfrua
Rávra
Isfjellet
Olmmáivátteatnu
Manndalselva
Skardalen
Bievlajávri
Váddjá
Gámanjunni
Skáiddevárri
Tverrfjellet
Bievlavárri
Olmmáivággi
Manndalen
Elvelund
Čáhppes-
jávri
Ápmelašsæter
Gáivuotn
Ápmelašvággi
Kåfjord
Kaivuon
Čiččenvárri
Olmmáivággi
Vuopmegeaš-
nippat
Skardalen og Manndalen
Skarfvaggi ja Olmmáivággi
Skaarfvankka - Olmavankka
N
0
2,5
Kilometer
Avgrensning av området

Skibotnbukta
Furuli
Solli
Skibotn
Ivgobahta
Yykeänperä
Leira
Myrgjerdet
Guosgattaholmen
Guoskat
Kuoskatansaari
Furuholmen
Nállovuohppi
Nalluvuopio
Petterøya
Pietarinsaari
Skogtun
Sommerset
Mellomjorda
Furustad
Skogvoll
Myrslett
Skibotn
E6
Skibotn - Ivgobahta - Yykeänperä
Avgrensning av området
N
0
0,75
Kilometer

5. Skibotn / Ivgobahta / Yykeänperä
Landskap med tre stammers møte

Storfjord kommune
Areal: 2,5 km²
Området ligger i landskapsregion 34) Indre bygder i Troms

BELIGGENHET

Skibotn ligger i indre deler av Storfjord og er kjent som et sentralt knutepunkt på Nordkalotten. Fra Skibotn går veiforbindelsen til Finland via E8 gjennom Skibotndalen, mens E6 går gjennom tettstedet.

BESKRIVELSE

Begrepet «tre stammers møte» ble opprinnelig brukt for å beskrive møtet mellom samer, kvener og nordmenn på 1800-tallet. Slike møter har funnet sted gjennom mange århundrer og brukes ofte mer generelt for å karakterisere kulturelle forhold i den nordlige landsdelen.

Skibotn ligger på den vide elvesletta før Skibotnelva renner ut i Lyngenfjorden. Før riksveiene kom, lå tettstedet som et sammenbindingspunkt mellom de store innlandsområdene i det indre av Nordkalotten og ferdselen på sjøen. Her er det kort vei fra havet til grenseområdet Tornedalen mellom Sverige og Finland. Dette var bakgrunnen for Skibotn marked, som er nevnt i skriftlige kilder allerede i 1571. Det er imidlertid grunn til å tro at handelen går mye lenger tilbake i tid. Steinalderfunn langs de gamle ferdselsveiene viser at Skibotndalen har vært brukt som gjennomfartsvei gjennom årtusener.

Den eldste markedsplassen ligger i bukta Nálluvuohppi i sørvest, hvor det er registrert et kulturmiljø som er unikt i Nordkalottsammenheng. De arkeologiske strukturene, hovedsakelig tufter etter hus, viser stor variasjon, fra runde gammetufter til mer rektangulære hustufter. Dette tyder på at den eldste markedsplassen har vært i bruk gjennom lang tid. Markedet i Nálluvuohppi ble avviklet i 1820 og flyttet mot nordøst til den andre siden av Skibotnelva, da båtene ble større og landingsforholdene ved Nálluvuohppi dermed for grunne.

Skibotnmarkedet regnes som et av de eldste og viktigste i Nord-Norge og hadde sin storhetstid på 1800-tallet. En årsak til markedets betydning var den gunstige beliggenheten. En annen, og tilsvarende viktig forklaring, kan være at oppkreving av sjøsameskatt lenge hadde foregått her til bestemte tider på året. Skatteoppkreving ble ofte kombinert med handel.

Det var marked to ganger i året, i november og i slutten av januar. På høstmarkedet handlet «fjellalmue» med

Fra markedsplassen i Skibotn, 1883. Skibotnmarkedet er et av de eldste og viktigste i Nord-Norge og hadde sin storhetstid på 1800-tallet.
Foto: Jøgen Wichstrøm. Eier: Nord-Troms museum

I dag danner to bevarte handelsboder sammen med to rekonstruerte et fint miljø på museumsområdet Markedsplassen. Foto: Ørjan Bertelsen. Eier: Nord-Troms museum.

«sjøalmue», og markedet ble gjerne referert til som et «lappemarked». Markedet etter jul ble kalt «kvenmarked». Dit kom profesjonelle handelsmenn fra Tornedalen. Tidspunktene hadde sannsynligvis sammenheng med slaktetid og føreforhold. Reinkjøtt, fisk, ryper, smør og mel var de viktigste vareslagene. Etter 1900 begynte markedshandelen å avta. Bedre samferdsel i Norge førte til at handelen over grensen fikk økt konkurranse og dels tok andre former. Sammen med politisk uvilje mot grensehandel med Finland, gjorde dette at markedshandelen etter hvert mistet sin betydning. Det siste markedet var likevel så sent som i 1955.

Av de originale handelsbodene på den nye markedsplassen er bare to bevart. Disse er sannsynligvis de eneste gjenværende bygningene etter markedshandelen på norsk side av Nordkalotten. Sammen med to rekonstruerte handelsboder utgjør de museumsområdet Markedsplassen som drives av Nord-Troms Museum.

Skibotnmarkedet var også inngangsport for læstadianismen til Nord-Troms og hadde stor betydning som misjonsmark og samlingsplass for læstadianerne. Sogneprest Lars Levi Læstadius i Karesuando sendte åndelige veiledere til Skibotn i 1848. Skibotn har den dag i dag betydning som samlingsplass for læstadianerne.

LANDSKAPSKARAKTER

Landskapet preges av de vide elvesletene ved sjøen der dalgangene fra innlandet ender mot fjorden. Slettene er godt egnet til store ansamlinger av folk og varer. Både den gamle markedsplassen med sine tufter og den nåværende markedsplassen med sine stående buer, vitner om betydningen av Skibotn som møteplass mellom samer, kvener og nordmenn over lang tid.

NASJONAL INTERESSE

«Tre stammers møte» er blitt et begrep som beskriver folk og kultur i Nord-Troms. Skibotn og Skibotnmarkedet utgjør et av de mest representative landskapene for kulturmøtene mellom samer, kvener og nordmenn. Slike møter fant sted over hele Nordkalotten, men de to bevarte markedsplassene i Skibotn framstår i dag som unike kulturmiljøer og er eksempler på en svært gammel tradisjon. Ferdselsåren gjennom Skibotndalen har vært brukt i uminnelige tider og har stor tidsdybde, noe som gjenspeiles av funn fra steinalderen.

SÅRBARHET OG RETNINGSLINJER FOR FORVALTNING

Tuftene ved den gamle markedsplassen like ved E6 ligger åpent til på innmark og er sårbare for aktivitet som kan forstyrre området, som ulike utbyggingstiltak og terrenginngrep. På den nye markedsplassen er det eldre kulturlag rundt dagens stående bygninger samt kulturlag som strekker seg under nåværende E6. Både tuftene og de bevarte bodene er automatisk fredede samiske kulturminner.

- Det er behov for skjøtsel av tuftene for å synliggjøre dem og formidle kunnskapen knyttet til dem.
- Den nye markedsplassen må skjermes mot utbygging og den åpne, visuelle og fysiske nærhet til strandsonen må ivaretas.
- Området bør vises i kommuneplanens arealdel som hensynssone c) med særlig hensyn til landskap. Det bør utarbeides retningslinjer til hensynssonen samt generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel for å ivareta verdiene og sette rammer for arealbruken.
- Det er rimelig å differensiere retningslinjer og bestemmelser mellom arealet for markedsplassene og omkringliggende arealer.

6. Storfjord / Omasvuotna / Omasvuono
Konfliktlandskap

Storfjord kommune
Areal: 584,0 km²
Området ligger i landskapsregionene 36) Høgfjellet i Nordland og Troms, 32) Fjordbygdene i Nordland og Troms og 34) Indre bygder i Troms.

Dekningsrom fra andre verdenskrig i Viessogasvággi. Foto: Troms fylkeskommune, Kulturetaten. Dag Magnus Andreassen

BELIGGENHET

Landskapet ligger øst for Storfjorden og omfatter flere dalfører og fjellområdene mellom disse. Området avgrenses mot fjorden i vest, og mot de høyeste fjelltoppene i sørvest og øst/sørøst. Mot nord avgrenses området et stykke over tregrensa og har med deler av Skibotndalen. Skibotn tettsted ligger utenfor avgrensingen, mens Hatteng tettsted ligger innenfor.

BESKRIVELSE

Området er i hovedsak et storskala høyfjellslandskap mer enn 500 m.o.h., men strekker seg også ut til sjøen, og omfatter dalførene Signaldalen, Kitdalen (med Nord-, Midter- og Sørdalen) og deler av Skibotndalen. På det smaleste er det kun 26 km mellom sjøen og grensa til Sverige. Området preges av høye, bratte fjellsider som er vanskelig å forsere. Dalførene er nordvest/sørøst-orienterte, noen vide, andre smalere.

Vinteren 1944-45 ble fjellområdet mellom Signaldalen og Skibotndalen åsted for etablering av ei massiv forsvarslinje mot Den røde armé. Hele den tysk-østerrikske lapplandsarmeen på 220 000 mann måtte ut av Sovjet og Finland, inn i Norge, og i trygghet bak den såkalte Lyngenlinja. I de samme områdene ble det gjennom den kalde krigen etablert en rekke forsvarsanlegg av det norske forsvaret. Mange av disse anleggene har samme lokalisering som de tysk-østerrikske anleggene.

På fjellet ligger kulturminnene fra andre verdenskrig spredt over svært store områder i form av våpenstillinger, dekningsrom og tufter etter brakker og element-telt. Nede i dalførene finnes spor etter flere fangeleirer. Et stort antall sovjetiske krigsfanger ble satt inn i arbeidet med å bygge anleggene. Krigsfangeleirene i området var blant de verste på norsk jord, og 800-1000 sovjetiske krigsfanger mistet livet her.

I Skibotndalen, Signaldalen og Kitdalen, samt fjellområdet mellom disse dalførene, er det registrert nærmere 1500 kulturminner fra andre verdenskrig (Lyngenlinja) og den kalde krigen (Frøy-anleggene).

Ingen andre steder i landet kan framvise så godt bevarte strukturer fra disse hendelsene i et landskap som ellers er lite påvirket av nyere tids inngrep. Anleggenes topografiske plassering gjør at selve landskapet også må betraktes som et kulturhistorisk element. Det er de høye fjellene og de trange dalene, samt nærheten til Norges yttergrense som har vært bestemmende for lokaliseringen av stillingene, både fra andre verdenskrig og fra den kalde krigen.

Området preges noe av kraftutbyggingen som fant sted på 1970- og 80-tallet i form av flere kilometer med anleggsveger og et vannmagasin. Under andre verdenskrig var forsyningslinja/innfallsporten fra øst gjennom Kitdalen og Signaldalen. Under bygging av kaldkrigsanlegg ble kraftanleggsvegene fra Skibotndalen benyttet.

Dekningsrom og våpenstillinger er typiske kulturminner fra den kalde krigen. Det ble hovedsakelig brukt betong for å anlegge disse, dette i motsetning til anleggene fra 1944/45 da det var liten tilgang på betong. I området finnes også store kommandobunkere og installasjoner som viser hvordan vegen (dagens Europaveg E6/E8) skulle kunne sprenges bort ved en invasjon.

LANDSKAPSKARAKTER

Variert og storskala landskap som strekker seg fra sjøen til høyfjellet. Høyfjellet er preget av lite vegetasjon og stedvis «ørkenlandskap». Landskapet for øv-

Dekningsrommet i Norddalen er en del av Lyngenlinja fra andre verdenskrig. Foto: Troms fylkeskommune, Kulturetaten. Dag Magnus Andreassen

rig er preget av elver, vann og militære installasjoner, men også av en del kraftutbygging. Dalene som leder ned mot kysten er dype med bratte fjellsider som er vanskelige å forsere. For å kunne passere gjennom dette landskapet må dalene benyttes, noe som gjør det enkelt å kontrollere og forsvare området i en konflikt.

NASJONAL INTERESSE

Området representerer sporene etter verdensomspennende internasjonale hendelser, og er et sjeldent godt eksempel på et konfliktlandskap. Den militærstrategiske tenkningen gjennom to epoker visualiseres gjennom de mange hundre sporene etter krig og kald krig. Den militærstrategiske bruken av landskapet er særlig godt lesbar og svært godt egnet til formidling. Selve landskapets beskaffenhet har vært styrende for den militære utvelgelsen av området og plasseringen av anleggene.

SÅRBARHET OG RETNINGSLINJER FOR FORVALTNING

Fjellområdene:

Høyfjellsområdet er et storskala landskap som tåler en del mindre inngrep. Større tekniske inngrep, som for eksempel eksisterende og planlagte kraftlinjetraseer, virker skjemmende for landskapet, og ytterligere inngrep er ikke tilrådelig. Området har i dag vannmagasin og kraftverk.

- Ved ev. ytterligere kraftutbygging må det legges vekt på stedstilpassing, særlig med tanke på endret vannføring og plassering av tipper og massetak.
- Ei mindre samling med hytter mellom Cazajavri og Govdjavri tåler noe fortetting.
- Etablering av nye hyttefelt krever stor grad av stedstilpassing.
- Motorisert ferdsel i det vegetasjonsfattige området setter dype spor som ikke forsvinner. Slik ferdsel må holdes på et minimum.
- Ved eventuelle militære øvelsesaktiviteter må det tas særlig hensyn til kulturminnene så de ikke blir skadet, og de bør fortrinnsvis merkes før øvelsen. De tyske anleggene er bygget uten betong, og mange av dem er svært sårbare.
- Det bør settes opp skilt i området som advarer publikum mot å gå inn i anleggene.
- Reindriftas bruk av landskapet og eventuelle nye tiltak som tradisjonelt kan knyttes til denne virksomheten bør skje med omtanke for plassering.

Kyst- og dalområdene:

- De lavereliggende områdene tåler i langt større grad nye tiltak og etableringer uten at landskapets kulturhistoriske verdi forringes. Det er likevel viktig at kulturminnene fra andre verdenskrig og den kalde krigen tas hensyn til ved nyetableringer.

Hele området:

- Hele området bør vises i kommuneplanens arealdel som hensynssone c) med særlig hensyn til landskap. Det bør utarbeides retningslinjer til hensynssonen samt generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel for å ivareta verdiene og sette rammer for arealbruken.

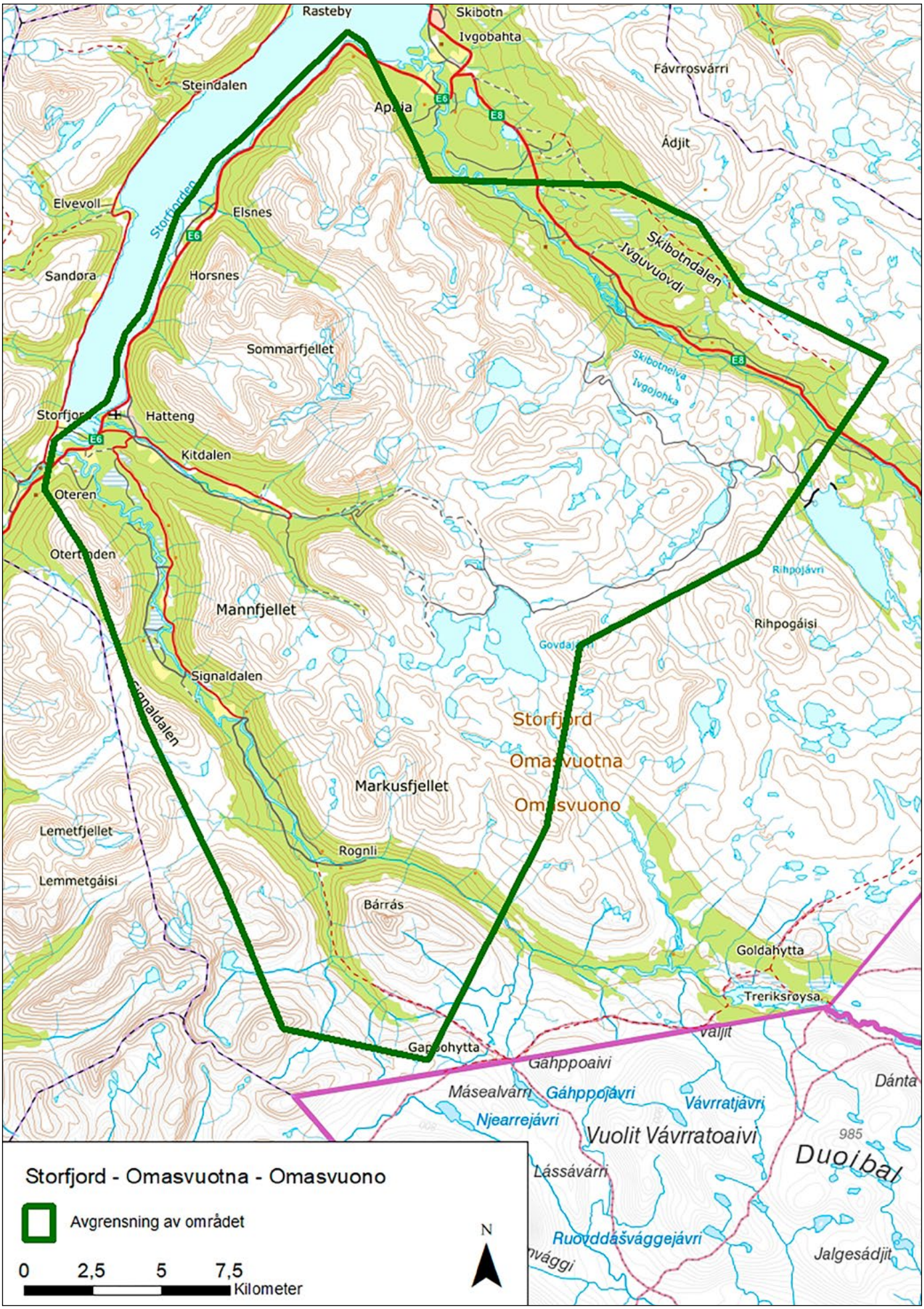
Rasteby
Skibotn
Ivgobahta
Fávrrosvárri
Steindalen
Apaja
Ádjit
Elvevoll
Storfjorden
Elsnes
Sandøra
Horsnes
Skibotndalen
Ivguvuovdi
Sommarfjellet
Skibotnelva
Ivgojohka
Storfjord
Hatteng
Kitdalen
Oteren
Otertinden
Rihpojávri
Mannfjellet
Rihpogáisi
Govdajávri
Signaldalen
Signaldalen
Storfjord
Omasvuotna
Omasvuono
Markusfjellet
Lemetfjellet
Rognli
Lemmetgáisi
Bárrás
Goldahytta
Treriksrøysa
Valjit
Gappohytta
Gáhppoaivi
Másealvárri
Gáhppojávri
Vávrratjávri
Dánta
Njearrejávri
Vuolit Vávrratoaivi
985
Duoibal
Lássávárri
Ruovddášvággejávri
Jalgesádjit
Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono
Avgrensning av området
0 2,5 5 7,5
Kilometer
N

7. Tromsdalstind – Tromsdalen – Breivikeidet / Sálašoaivi – Romssavággi – Guohcavuopmi

Bynært turlandskap, samisk fangst- og reindriftslandskap

Tromsø kommune
Areal:190,7 km²
Området ligger i landskapsregion 32) Fjordbygdene i Nordland og Troms

BELIGGENHET

Landskapet ligger på Stuoranjárgahalvøya på fastlandssida, øst for Tromsøya. Halvøya avgrenses av Gáranasvuotna/Ramfjorden i vest og Olggosvuotna/Ullsfjorden i øst. Eidet Guohcavuopmi/Breivikeidet ligger midt på halvøya og forbinder de to fjordene. Landskapet består av den vestre delen av eidet og de tilgrensende fjellpartiene og dalene i nord og sør. Dalen Romssavággi/Tromsdalen, som strekker seg fra Romssanuorri/Tromsøysundet til foten av Sálašoaivi/Tromsdalstind, forbinder landskapet med byen.

BESKRIVELSE

De to særpregede fjellene - Sálašoaivi/Tromsdalstind og Gáranasgáisi/Hamperokken - dominerer landskapet. På de vidstrakte moene på Guohcavuopmi/Breivikeidet finner vi et av de største fangstgropsystemene i Troms. Det består av mer enn 1700 groper og strekker seg fra endemorenen Nordbotnmoen ved Gáranasvuotna/Ramfjorden og til Sandeggmoen ved foten av Goahterohči/Russevankskaret, der de fleste gropene ligger. Gropene gjenspeiler reinens beite- og trekkatferd fra langt tilbake til slik vi også kjenner den i dag. De dannet et stengsel for trekket mellom fjellpartiene nord og sør for eidet. Fangstgropsystemene har trolig en aldersmessig spredning fra yngre steinalder til tidlig middelalder. Gropene viser den tidligste formen for samisk fangstkultur, og overlapper aldersmessig med overgangen til den nomadiske tamreindrifta.

Sagalitteraturen gir indikasjoner på at tamreindrifta kan ha vært under etablering i Troms allerede i yngre jernalder. På 1200-1300-tallet ser det ut som flyttingen med rein over det som er dagens landegrenser blir etablert i Troms. I Tromsø-området fortsatte den nomadiske reindrifta over landegrensene fram til andre verdenskrig. Reindriftssamene flyttet mellom vinterbeiter på finsk og svensk side av grensen og vår- og sommerbeiter på Stuoranjárga. Dagens Stuoranjárga-reineiere har vinterbeiter i Indre Troms.

De reindriftssamiske kulturminnene i området består for det meste av boplasser og gjerdeplasser langs flytteveiene og i dalene. I Romssavággi/Tromsdalen har det vært gamme- og teltboplasser oppover hele dalen. Her lå sommerboplassene til Stuoranjárgas største siida.

Området som helhet rommer kontinuitet i landskapsbruk fra fangst til reindrift. Det viser også dynamikken i landskapsbruken for et samfunn som har vært strukturert ut fra en mobil ressurs (reinen), og hvor det å forflytte seg har vært grunnleggende for den kollektive identiteten.

Hellig fjell

Fram til andre verdenskrig hadde de samme reindriftsslektene brukt Stuoranjárga i mange generasjoner. De har gitt oss noen helt spesielle overleveringer om Sálašoaivi/ Tromsdalstinden. Fjellet var fra gammelt av et *bássevárri* eller hellig fjell for Romssavággi siida. De samiske stedsnavnene tyder på at man har sett en forbindelse mellom fjellet og reinoksen. Fjellet er en *oaivi* på samisk. Dette brukes om runde fjell og betyr egentlig "hode". Den lavere fjellryggen i forlengelsen av Tinden heter *Galbar*. *Galba* er den framspringende delen av reinoksens horn. Fjellet kan derfor rett og slett forstås som et

Fra Tromsdalen 1875. Foto: Knud Knudsen, billedsamlingen Universitetsbiblioteket i Bergen

Tromsdalstind sett fra Tromsø by. Tinden betraktes som hellig i samisk tradisjon. Den er også et populært turmål for Tromsøs befolkning.
Foto: Wikimedia.commons

reinoksehode. Fjellpartiet er høysommerbeite for okserein, så forbindelsen mellom reinoksen og fjellet har også en naturlig forklaring. I den samiske sjamanismen har dessuten reinoksen hatt en viktig funksjon som sjamanens mektigste hjelpeånd. Det er kanskje innenfor denne konteksten vi bør forstå fjellets hellighet.

Troen på hellige fjell har røtter i samisk sjamanisme og består av forestillinger om helligfjellsånder som beskytter mennesker og dyr i siidaen. Området har også en egen joik som formidler at dyrene er store og velfødde og med staselige horn. Joiken er av ukjent alder og har blitt overført fra generasjon til generasjon til dagens brukere. Beitelandet er verdifullt, fordi det omfatter fjell og daler av alle slag, og gress- så vel som lavbeiter.

Turisme og turlandskap

På 1800-tallet satte jordbrukseksjonen og en mer nasjonalistisk politikk tamreindrifta under press. I denne situasjonen bød handel med turister på kjærkomne inntekter for samene. I andre halvdel av århundret ble de samiske boplassene populære utfluktsmål for byfolk og et betydelig besøksmål for turister fra inn- og utland. Av den grunn ble hovedboplassen ved Dalheim flyttet ned til Sportskafeen, som var et lettere tilgjengelig besøksmål. Den nye boplassen var som et turistanlegg å regne. Gammene skulle se mest mulig autentiske ut, og reingjerdets funksjon var å vise turistene reinsdyr. Til og med kong Oscar II besøkte samene i Romssavággi/Tromsdalen i 1873. Denne tidlige historien er derfor dokumentert gjennom et stort fotomateriale fra besøkende fotografer, og også gjennom muntlig fortellertradisjon.

Da Tromsøysundbrua stod ferdig i 1960 ble byen og fastlandet knyttet nærmere sammen. Med ferdigstillinga av Fjellheisen i 1961 ble området ytterligere åpnet for turister og friluftsfolk. Området er i dag et svært viktig tur- og friluftsområde for bybefolkninga og tilreisende.

LANDSKAPSKARAKTER

Landskapet har fjellmassiv i sitt indre og er omkranset av fjorder og sund. De rike gressbeitene og den varierte topografien på Stuoranjárga er typiske for reindriftas sommerbeiter på halvøyene og de store øyene ved Tromskysten.

Landskapet har tallrike og velbevarte spor både etter gamle fangstanlegg og nyere reingjerder. Dette vitner om reinens sentrale rolle i ressursutnyttingen i tusenvis av år.

Det fins noen fysiske spor etter samiske boplasser og en rikholdig dokumentasjon i form av lokale erindringer, fotografier og fortellinger.

Tinden er selveste byfjellet og har stor opplevelsesverdi for bybefolkningen, samtidig som fjellets status som hellig fjell gir det en identitetsverdi for den samiske befolkningen.

Fangstgrop på Teltmoen som inngår i et stort og godt bevart fangstsystem for rein på Brevikeidet. Foto: Inga Malene Bruun, Sametinget

Sett fra byen er fjellet et viktig visuelt landskapselement, og er del av et viktig turlandskap.

NASJONAL INTERESSE

Landskapet representerer et samisk brukslandskap som dokumenterer overgangen fra tidligere tiders reinfangst til dagens reindrift. Det rommer et fangstgropsystem som er usedvanlig stort til å ligge ute ved kysten. Dette har stor kunnskaps- og opplevelsesverdi og beliggenheten gir gode formidlingsmuligheter.

Landskapet er også et uttrykk for samiske trostradisjoner i form av Sálašoaivi/ Tromsdalstinden som et hellig, samisk fjell. I tillegg dokumenterer også Romssavággi/ Tromsdalen den tidlige turismen til Nord-Norge og samenes plass i denne. Dette mangfoldet – som historisk fangst- og reindriftsområde, som hellig fjell og som bynært turlandskap – skaper et kulturhistorisk spennende og uvanlig landskap.

SÅRBARHET OG RETNINGSLINJER FOR FORVALTNING

- Fangstanlegget på Guohcavuopmi/ Breivikeidet er i det store og det hele godt bevart. Bortsett fra lengst vest mot Gáranasvuotna/Ramfjorden der motorcrossbane og radaranlegg (EISCAT) ligger, er det gjort få inngrep i gropsystemene. I den videre arealplanleggingen er det viktig å bevare helheten og sammenhengen i fangstanlegget, fra gropsystemene ved Gáranasvuotna/Ramfjorden i vest til Sandeggmoen i øst. Vedtatt kommunedelplan for ny trasé for E 8 vil imidlertid innebære ytterligere inngrep i den vestlige delen av gropsystemene.

- Det åpne landskapet og utsikten mot skarene med reinens trekkveier som munner ut på eidet må beholdes intakt.

- Turlandskapet i fjellområdene må beholdes uten tyngre anlegg og utbygginger. De oppmerkede stiene bør fortsatt gå utenom kulturminner.

- Ved etablering og vedlikehold av turveger o.l. må inngrep i kulturminner knyttet til reindrifta i Romssavággi/ Tromsdalen unngås. De bør synliggjøres og historien knyttet til dem formidles.

- I kommuneplanens arealdel bør landskapet vises som hensynssone c) med særlig hensyn til landskap. Det bør utarbeides retningslinjer til hensynssonen samt generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel for å ivareta verdiene og sette rammer for arealbruken.

- Landskapsinteressene må innarbeides dersom reguleringsplaner skal utarbeides for deler av området.

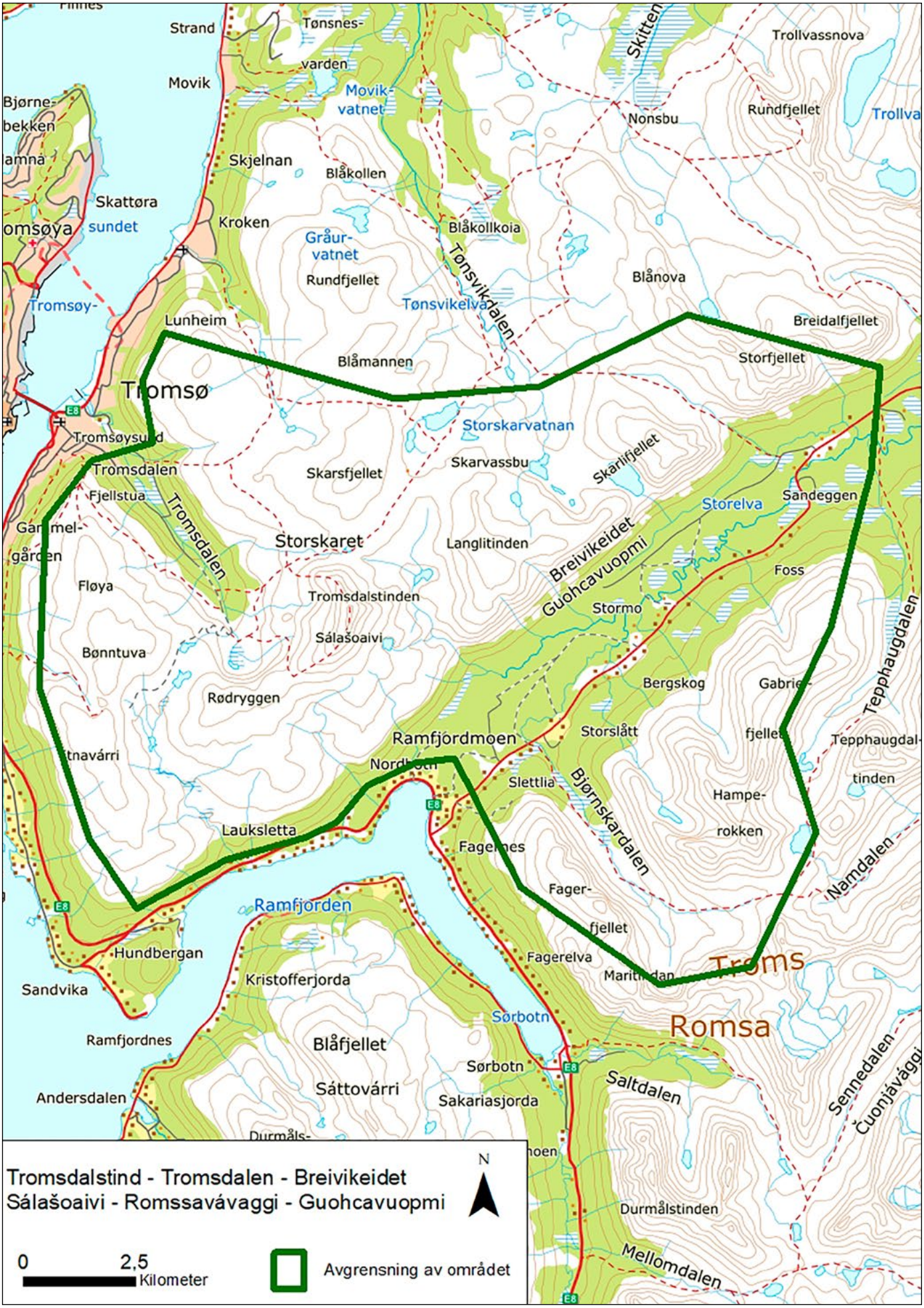
Tromsdalstind - Tromsdalen - Breivikeidet
Sálašoaivi - Romssavávaggi - Guohcavuopmi
N
0
2,5
Kilometer
Avgrensning av området
Tromsø
Romsa
Troms
Ramfjorden
Ramfjordmoen
Tromsdalen
Tromsdalstinden
Storskaret
Sálašoaivi
Rødryggen
Bønntuva
Fløya
Langlitinden
Breivikeidet
Guohcavuopmi
Storelva
Storskarvatnan
Skarvassbu
Skarsfjellet
Skarlifjellet
Sandeggen
Foss
Stormo
Bergskog
Storslått
Slettlia
Bjørnskardalen
Namdalen
Tepphaugdalen
Hampe-
rokken
Fager-
fjellet
Fagerelva
Sørbotn
Saltdalen
Sennedalen
Čuonjávággi
Durmålstinden
Mellomdalen
Blåfjellet
Sáttovárri
Sakariasjorda
Andersdalen
Ramfjordnes
Sandvika
Hundbergan
Kristofferjorda
Lauksletta
Fagernes
Nordbotn
Lunheim
Blåmannen
Tromsøysund
Tromsøy-
omsøya
sundet
Skattøra
Kroken
Skjelnan
Blåkollen
Blåkollkoia
Tønsvikdalen
Tønsvikelva
Gråur-
vatnet
Rundfjellet
Blånova
Breidalfjellet
Storfjellet
Movik-
vatnet
Movik
Strand
Tønsnes-
varden
Skitten
Trollvassnova
Nonsbu
Rundfjellet
Trollva
Bjørne-
bekken
Fjellstua
Gammel-
gården
Tromsdalen
Ramfjordmoen
Nordbotn
Slettlia
Bjørnskardalen
Fagernes
Fager-
fjellet
Fagerelva
Sørbotn
Saltdalen
Sennedalen
Čuonjávággi
Durmålstinden
Mellomdalen
Tepphaugdal-
tinden
Gabrie-
fjellet
Bergskog
Storslått
Hampe-
rokken
Namdalen
Tepphaugdalen
Foss
Stormo
Guohcavuopmi
Breivikeidet
Storelva
Sandeggen
Skarlifjellet
Skarvassbu
Skarsfjellet
Storskarvatnan
Tromsøysund
Lunheim
Blåmannen
Tromsøy-
omsøya
sundet
Skattøra
Kroken
Skjelnan
Blåkollen
Blåkollkoia
Tønsvikdalen
Tønsvikelva
Gråur-
vatnet
Rundfjellet
Blånova
Breidalfjellet
Storfjellet
Movik-
vatnet
Movik
Strand
Tønsnes-
varden
Skitten
Trollvassnova
Nonsbu
Rundfjellet
Trollva
Bjørne-
bekken
Fjellstua
Gammel-
gården
Tromsdalen
Fløya
Bønntuva
Rødryggen
Tromsdalstinden
Sálašoaivi
Storskaret
Langlitinden

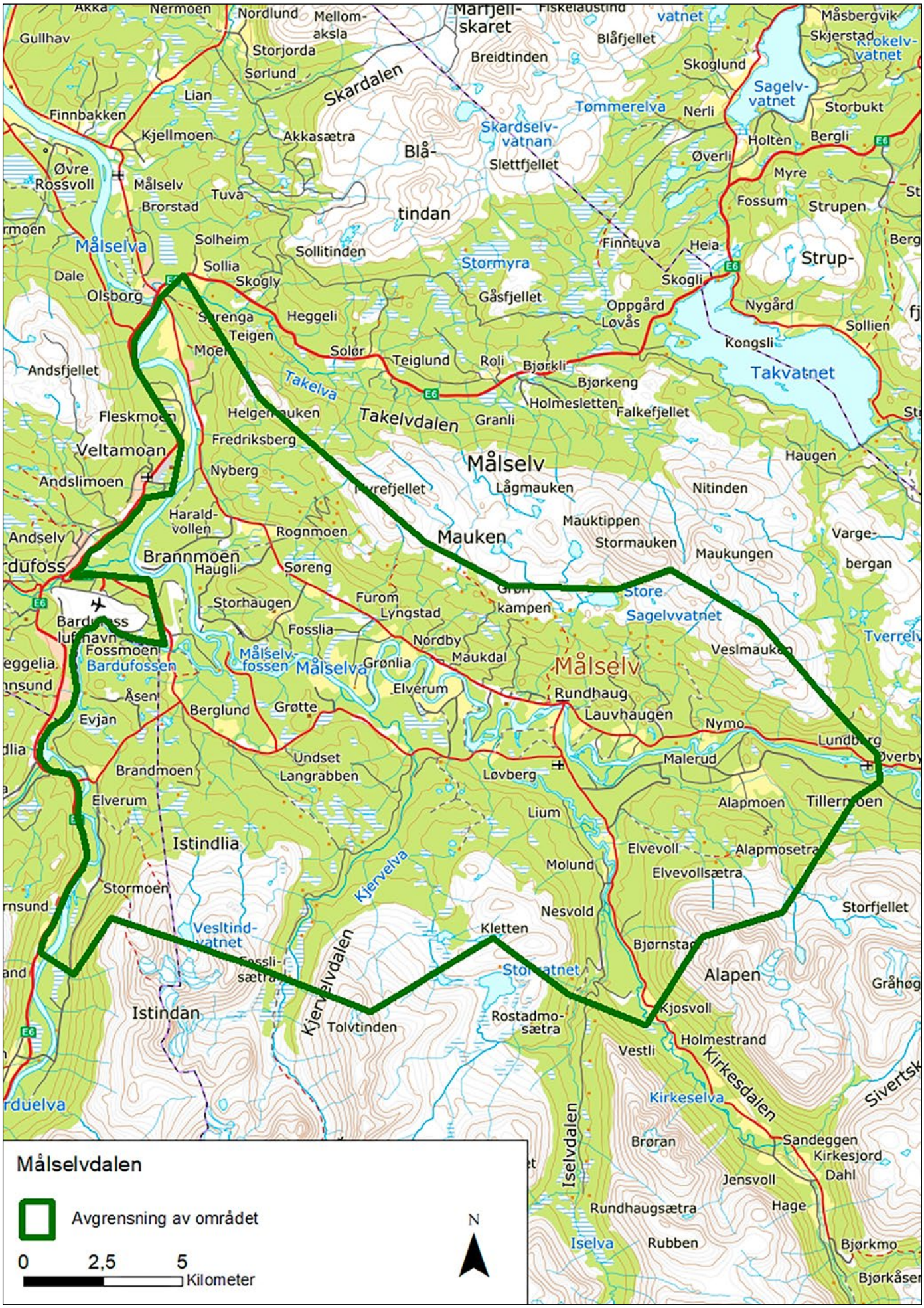
Målselvdalen
Avgrensning av området
0
2,5
5
Kilometer
N
Målselva
Målselvdalen
Takelvdalen
Skardalen
Kjervelva
Kjervelvdalen
Iselvdalen
Kirkesdalen
Kirkeselva
Iselva
Takvatnet
Sagelvvatnet
Skardselvvatnan
Tømmerelva
Takelva
Målselvfossen
Bardufossen
Veltamoan
Andslimoen
Fleskmoen
Olsborg
Dale
Målselv
Mauken
Brannmoen
Andselv
Bardufoss
Fossmoen
Istindlia
Istindan
Vesltindvatnet
Stormoen
Elverum
Brandmoen
Undset
Langrabben
Evjan
Åsen
Berglund
Grøtte
Fossli-sætra
Tolvtinden
Rostadmo-sætra
Kletten
Nesvold
Molund
Elvevoll
Elvevollsætra
Alapmoen
Alapmosetra
Lium
Løvberg
Malerud
Rundhaug
Lauvhaugen
Nymo
Lundberg
Tillermoen
Alapen
Storfjellet
Gråhøg
Kjosvoll
Holmestrand
Vestli
Brøran
Sandeggen
Kirkesjord
Dahl
Jensvoll
Hage
Bjørkmo
Rundhaugsætra
Rubben
Bjørkåsen
Sivertsk
Grønlia
Maukdal
Nordby
Lyngstad
Furom
Storhaugen
Fosslia
Søreng
Haugli
Rognmoen
Harald-vollen
Nyberg
Fredriksberg
Helgemauken
Teigen
Heggeli
Sørenga
Sollia
Solheim
Sollitinden
Skogly
Gåsfjellet
Stormyra
Slettfjellet
Blå-tindan
Breidtinden
Marfjell-skaret
Blåfjellet
Lågmauken
Nitinden
Mauktippen
Stormauken
Maukungen
Varge-bergan
Haugen
Granli
Holmesletten
Falkefjellet
Bjørkeng
Bjørkli
Roli
Teiglund
Solør
Moen
Andsfjellet
Oppgård
Løvås
Nygård
Sollien
Kongsli
Skogli
Heia
Finntuva
Strup-
Strupen
Fossum
Myre
Holten
Bergli
Øverli
Nerli
Skoglund
Sagelv-vatnet
Storbukt
Skjerstad
Krokelv-vatnet
Måsbergvik
Fiskelaustind
vatnet
Akka
Nermoen
Nordlund
Mellom-aksla
Storjorda
Sørlund
Lian
Finnbakken
Kjellmoen
Akkasætra
Øvre Rossvoll
Målselv
Tuva
Brorstad
Gullhav

8. Målselvdalen
Dølakulturens landskap

Kommuner: Målselv og Bardu kommuner
Areal: 322,4 km²
Området ligger i landskapsregion 34) Indre bygder i Troms

BELIGGENHET

Målselvdalen ligger i Målselv kommune i Indre Troms. Elva som går gjennom dalen, har sitt utspring inne ved grensa mot Sverige og får tilførsel fra flere elver underveis før den blir det vi kjenner som Målselva fra Øverbygd og ned mot fjorden. Landskapsavgrensningen følger liene mot nord og sør og avgrenses mot øst der dalen blir trangere og mot vest langs Barduelva.

BESKRIVELSE

Målselva er det dominerende og samlende elementet i landskapet. Den flyter rolig gjennom dalen og kjennetegnes ved de karakteristiske meandersvingene og den mektige fossen. Ved Bardufoss lufthavn møtes Målselva og Barduelva. Furuskogen var i utgangspunktet den største ressursen i området. Fra gammelt av var denne ressursen kjent og utnyttet av folk som bodde ved kysten. Hollendere skal også ha vært inne i områdene for å hente ut tømmer. Ellers ble dalen benyttet av samene til bosetting og vandring mellom sommer- og vinterbeiter. Noen steder hadde samene gjerdeplasser for rein. Disse ble senere overtatt av innvandrende nordmenn – ikke uten tvang. Det er også gjort funn tilbake til steinalder i området. Med sine store furuskoger var området også attraktivt for kvenske innvandrere med god kunnskap om tømmerdrift, tjærebrenning og nyrydding i skogslandskap. Både kvensk og samisk historie i Indre Troms hører med til det sammensatte bildet av områdets fortid.

Fram til sist på 1700-tallet stod furuskogen tett på de store moene. Jens Holmboe var fogd i Senja og Tromsø fogderi 1781-1800. Han foretok en reise innover i landet i 1789 sammen med skoginspektør Nicolai Hersleb Ramm fra Røros og ble overveldet over de store, ressursrike og tilsynelatende uberørte områdene. Sammen med en kombinasjon av flere uår i jordbruket og generelle nedgangstider ga dette startskuddet til en innvandring av i hovedsak østerdøler og gudbrandsdøler fra slutten av 1700-, utover 1800- og innpå 1900-tallet.

Med fast bosetting ble det fart på utnyttelsen av skogen. Gårder ble ryddet og tømmer, bord, ved og milebrent tjære ble sendt av gårde nedover elva med «komser» - en båttype som var spesielt utviklet for å kunne brukes på den til dels grunne elva samtidig som de var i stand til å gå innenskjærs for å levere varer langs kysten. I de fleste små sideelvene til Målselva ble det etablert sager for å foredle tømmeret før utskipning. I alt skal det ha vært mer enn 25 oppgangssager fra tidlig 1800-tall og fram mot andre verdenskrig. Etter hvert kom det også til sirkelsager. Å brenne tjære av røttene var også en viktig næringsveg for mange.

Skogryddingen ga grunnlag for et betydelig jordbruk som fortsatt er aktivt og livskraftig. Nybyggerne tok med seg sin byggeskikk og sin kultur og levemåte fra dalførene sørpå. I Målselv finner vi derfor en god del store to-etasjes tømra stuebygninger med østnorsk

Målselva er livsnerven og grunnlaget for det gode jordbrukslandet i dalen. Her fra Øverbygd. Foto: Erik Stenvik

De karakteristiske tømmerbygningene er en synlig del av dølakulturen. Fra Fossmo bygdetun i Målselv. Foto: Kristi Vindedal, Riksantikvaren

preg, og firkant-tun er mer vanlig enn det vi finner ellers i fylket. Bygningene her er ofte større enn ute ved kysten. Dette skyldes god tilgang på tømmer og ved til oppvarming. Flere av gårdene hadde også seterdrift oppe i liene mot fjellet – også det en tradisjon de tok med seg. Fremdeles har bygdene sin egen særpregede dialekt som kan sies å være en variant av østnorsk, men med et særegent tonefall, og i folkemusikken finner vi toner og melodier som er glemt på opphavsstedet.

Elva var viktig, ikke bare som ferdselsvei, men den ble også utnyttet på andre måter. Målselva, med Målselvfossen og Europas lengste laksetrapp, er ei kjent lakseelv som fortsatt bidrar til en aktiv turistnæring. Bardufossen ble tidlig utbygd (1920) og skaffet strøm lokalt. Senere er det foretatt store kraftutbygginger lengre oppe i Barduelva (1960-tallet), og lengre oppe i Målselvvassdraget.

Sist på 1930-tallet ble flyplassen på Bardufoss bygd, som en av de første i landsdelen. Flyplassen var strategisk viktig for tyskerne under andre verdenskrig og har senere vært svært viktig for det norske forsvaret. Etter krigen ble det bygd opp store militære anlegg flere steder. Forsvaret setter fremdeles et sterkt preg på området med sine bygninger og anlegg, særlig ved flyplassen og langs E6 ved Heggelia.

LANDSKAPSKARAKTER

Målselva er den sentrale livsnerven i dalen. Med sine karakteristiske meandersvinger danner den grunnlaget for det gode jordbrukslandet i dalen. Målselvfossen og Bardufossen er kjente landemerker.

Landskapet er preget av skogsdrifta og rydding av de store gårdene som ble påbegynt av dølene sist på 1700-tallet. Gårdene er store i nordnorsk sammenheng og er framtredende i landskapet.

Forsvaret har med sin tilstedeværelse også satt preg på landskapet – både i form av bebyggelse og med aktivitet og utstyr.

NASJONAL INTERESSE

Den omfattende utvandringa fra dårlige tider og fattigdom i dalene sørpå til det nye landet i nord, er en viktig del av Norges historie. Skogryddinga, jordbruksområdene, sagene, møllene og de karakteristiske tømmerbygningene er synlige spor etter denne epoken. Dølakulturen lever både materielt og immaterielt i Målselv og Bardu i dag, og gjør dette området forskjellig fra de tradisjonelle nordnorske bygdene.

SÅRBARHET OG RETNINGSLINJER FOR FORVALTNING

Et landskap med store gårder krever fortsatt drift i form av høsting og beiting for at karakteren skal bli opprettholdt.

- Nye større bygg og andre tiltak må plasseres med hensyn til viktige landskapsverdier.
- Tunstrukturene bør opprettholdes og de karakteristiske bygningene vedlikeholdes etter antikvariske prinsipper for å bevare sitt særpreg.
- Ved eventuell utbygging av vannkraft må det tas hensyn til sporene etter møller og sager, og elva som livsnerven i dalens historie må fortsatt kunne oppleves og forstås.
- Området bør vises i kommuneplanens arealdel som hensynssone c) med særlig hensyn til landskap. Det bør utarbeides retningslinjer til hensynssonen samt generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel for å ivareta verdiene og sette rammer for arealbruken.

9. Leinavann / Lenesjávri

Fjell- og viddelandskap, samisk fangst- og reindriftslandskap

Bardu kommune
Areal: 102,9 km²
Området ligger i landskapsregion 35), Lågfjellet i Nordland og Troms

BELIGGENHET

Lenesjávri/Leinavann, 491 m.o.h., er en kilde til Barduvassdraget. Det ligger i et fjell- og viddelandskap med store, fiskerike sjøer innerst i Troms, mellom Dividalen og Rohkunborri nasjonalparker.

Vannet er 28,3 km² stort og 15 km langt og består av to basseng. Det strekker seg fra det regulerte Álttesjávri/Altevann og innover til svenskegrensen. Man kommer seg dit med båt. Området er ubebygd, bortsett fra noen få hytter. Landskapet omfatter hele vannet og områdene på land opp til nærmeste høydedrag. I ytterenden inngår eidet mot Álttesjávri/Altevann (*Ostu*), også de deler av arealet som i dag er neddemmet.

BESKRIVELSE

Lenesjávri/Leinavann er et landskap med stor tidsdybde og kulturminner som spenner fra steinalder og fram til vår tid. Området ligger svært sentralt i forhold til reinens tradisjonelle trekkleier og samenes historiske handels- og flytteveier mellom øst og vest, innland og kyst. Landskapet har store naturverdier og særegne landskapsformasjoner skapt under siste istid.

Kulturminnene vitner om kontinuitet i ressursutnytting og landskapsbruk siden yngre steinalder (4.500-1.800 f.Kr.) og fram til våre dager. Rein og fisk har vært de sentrale ressursene. I buktene finner vi boplasser fra tidlig metalltid (1.800 f.Kr. - Kr.f.) og forskjellige slags tufter og ildsteder av ulik alder side om side. Forekomsten av ulike boligtyper vitner ikke bare om tidsdybden, men også om forskjellig varighet på opphold. Lenesjávri/Leinavann er for øvrig første gang nevnt i svenske skattelister fra 1500-tallet som *skatteträsk* for fjellsamer. I de samme områder finnes også teltleire med matgammer og kjølegroper som har vært brukt av bardudølene i forbindelse med fiske og fritid i nyere tid. Samlokaliseringen forteller oss om kontinuitet i ressursutnytting og om forhold ved naturmiljøet som har holdt seg uendret over lang tid - slik som reinens trekkmønster og beitebehov, fiskebestanden, landingsforholdene for båt og tilgangen på brensel og drikkevann.

Området har mange fangstanlegg for villrein av forskjellig slag. Det største er et fangstgropsystem på Ostu med 88 groper. Anlegget har vært i bruk over et langt tidsrom (dateringer fra yngre steinalder til Kr.f.). Det sperrer eidet mellom Lenesjávri/Leinavann og Áldesjávri/Altevann i hele dets bredde og har fungert som et effektivt stengsel for reinens høsttrekk. Gropene er innrettet i terrenget i forhold til sandrygger dannet av breelver under siste istid.

Breelver har også skapt rullesteinsryggene og -grunnene i Lenesjávri/Leinavann. I sørenden av vannet finner vi en egen type fangstanlegg for villrein på holmer og nes med slik rullesteinsur. De kalles på samisk čillat (bogasteller) og består av groper kastet ut i ura. Utkastingslaget danner solide voller jegerne har gjemt seg bak. Čillaene ligger i klynger og på rekke og er orientert i retning høsttrekket. Holmene ligger nært land og villreinen har åpenbart passert dem under trekket.

På rullesteinslokalitetene finner vi også kjøttgjemmer og sommergraver. Sommergravene er midlertidige graver som ble anlagt etter misjonstiden på 1600-1700-tallet, da samene ble pålagt å begrave sine døde i vigslet jord på kirkegården. Sommergravene måtte ligge lett tilgjengelig og der det ble tidlig bart, slik at de døde kunne graves opp og fraktes bort på sledeføre på vårisen. Rullesteinslokalitetene ved Lenesjávri/Leinavann var godt egnet til formålet. Landskapstypen ble nok også valgt ut fra tidligere symbolsk og rituell funksjon. Førkristne samiske graver ligger gjerne på nes, holmer og øyer. Slike steder er overgangssoner i terrenget og kan ha representert terskler til en annen verden. Ved Lenesjávri/Leinavann finner vi offerplasser med tilsvarende beliggenhet, ved innsnevringer i vannet.

LANDSKAPSKARAKTER

Landskapet er et typisk fjell- og viddelandskap i indre strøk av Troms. Det

Gravholme i Leinavann/Lenesjávri. Foto: Stine B. Sveen, Sametinget

Ved Skierreluokta/Lappbukta ligger det mange samiske boplasser. Foto: Stine B. Sveen, Sametinget

inngår i et vassdrag med flere store og fiskerike sjøer. I tusenvis av år har landskapet vært sentralt både for reinens migrasjonsruter og for samenes ferdsels-, handels- og flytteveier mellom øst og vest, innland og kyst. Rein og fisk har vært livsgrunnlaget både i fangstsamfunnet og det senere reindriftssamfunnet. Dette har skapt kontinuitet i lokaliseringen av kulturminnene, samt kulturmiljøer med stor tidsdybde. Det pågår fortsatt reindrift i området.

Bardudølene har i flere generasjoner hatt opphold ved Leina i sommerhalvåret for å drive matauk og friluftsliv. Spredte leirplasser og store båtoppsett ved Ostu vitner om denne bruken.

NASJONAL INTERESSE

Landskapet er usedvanlig rikt på kulturminner og viser tidsdybden i den samiske bruken av området. Kulturminnene ligger i sitt opprinnelige miljø, i et område med store naturverdier og særpregede landskapsformasjoner. De har stor opplevelsesverdi og stor verdi som kilder til samisk historisk landskapsbruk og kunnskap om reinen og naturmiljøet.

Landskapet har også vært viktig når det gjelder samisk religion. Bruken av ura til rituelle formål er typisk for det førkristne samiske samfunnet. Også andre særtrekk ved den lokale topografien har blitt utnyttet rituelt. Offerhandlinger ved passasjer i form av strømmer mellom vannene føyer seg inn i en større samisk religiøs kontekst.

SÅRBARHET OG RETNINGSLINJER FOR FORVALTNING

De arkeologiske kulturminnene i området er generelt svært sårbare da de ligger helt framme i dagen eller skjult av et ytterst skrint lag vegetasjon, og for det meste i et åpent og lett framkommelig terreng. Det gjelder boplasser fra tidlig metalltid, fangstgroper, *Čillat (*bogasteller) og gravholmer, alle verdifulle kulturminner av stor betydning for landskapskarakteren til området. Ostu er et særlig utsatt område. Rullesteinsholmene i innerenden av vannet er sammenhengende kulturminnelokaliteter. Holmene bærer preg av en viss bruk i forbindelse med moderne fiske. Dette skjer i beskjedent omfang, men kulturminnetettheten gjør at kulturminnene likevel er utsatt.

Friluftsliv og camping representerer den største utfordringen og bør skje med hensyn til de kulturhistoriske verdiene. Leiraktiviteten setter spor som påvirker landskap og kulturminner, i form av slitasje på vegetasjon, fysiske markinngrep, avfall, samt møblering av uterom med benker, plattinger og lignende.

- Det bør utarbeides en forvaltningsplan for området i et samarbeid mellom kommunen, Sametinget og med medvirkning fra ulike brukergrupper.
- Miljøovervåking av slitasje på terrenget og kulturminnene bør vurderes iverksatt. Det har vært iverksatt stimerking for å lede trafikken utenom boplasslokalitetene og det bør satses videre på informasjonstiltak.
- Området bør vises i kommuneplanens arealdel som hensynssone c) med særlig hensyn til landskap. Det bør utarbeides retningslinjer til hensynssonen samt generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel for å ivareta verdiene og sette rammer for arealbruken.

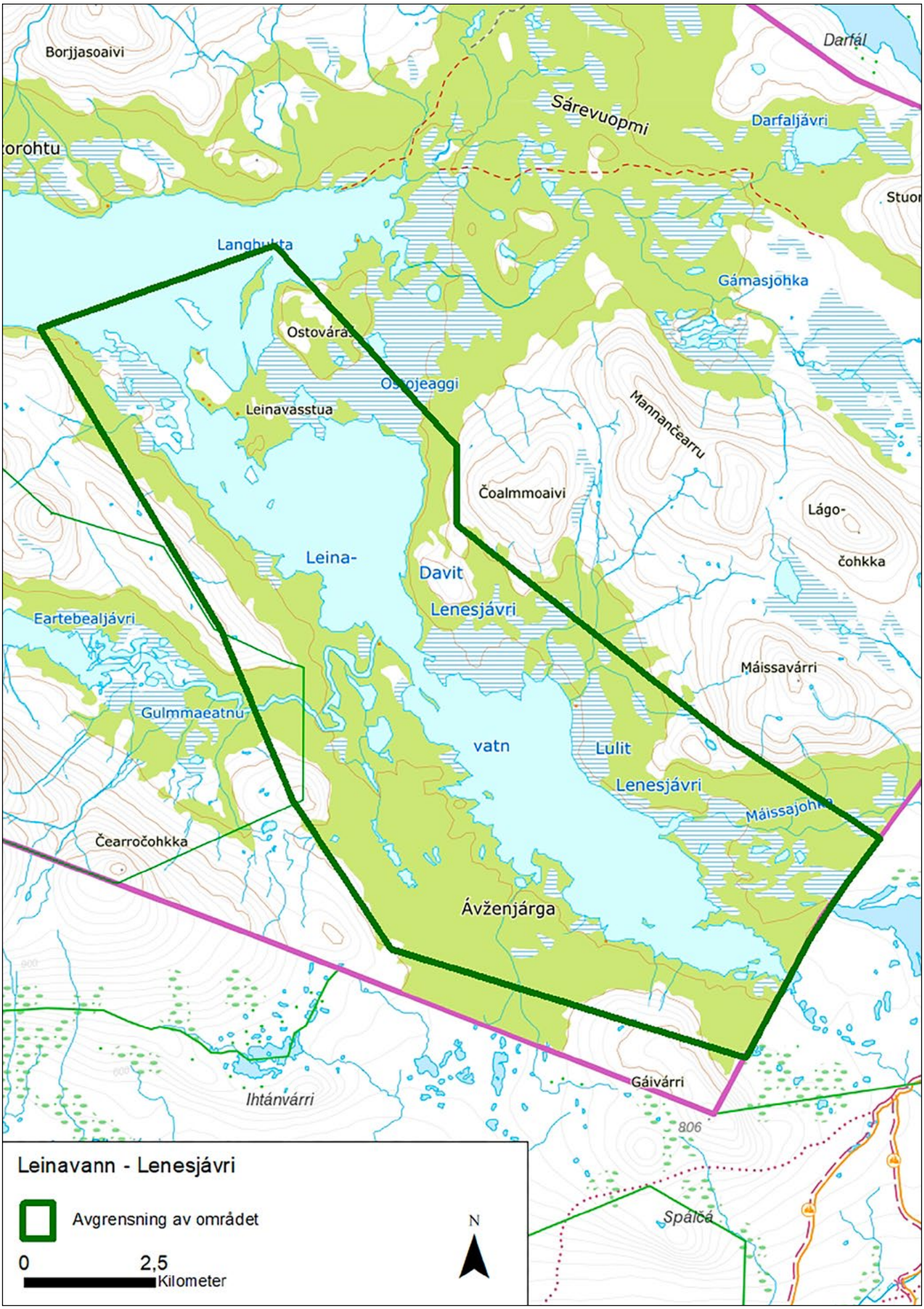
Borjjasoaivi
Darfál
Sárevuopmi
Darfaljávri
Gámasjohka
Ostovárás
Leinavasstua
Mannančearru
Čoalmmoaivi
Lágo-
čohkka
Leina-
Davit
Lenesjávri
Eartebealjávri
Máissavárri
Gulmmaeatnu
vatn
Lulit
Lenesjávri
Čearročohkka
Ávženjárga
Gáivárri
Ihtánvárri
806
Spálčá
Leinavann - Lenesjávri
Avgrensning av området
N
0
2,5
Kilometer

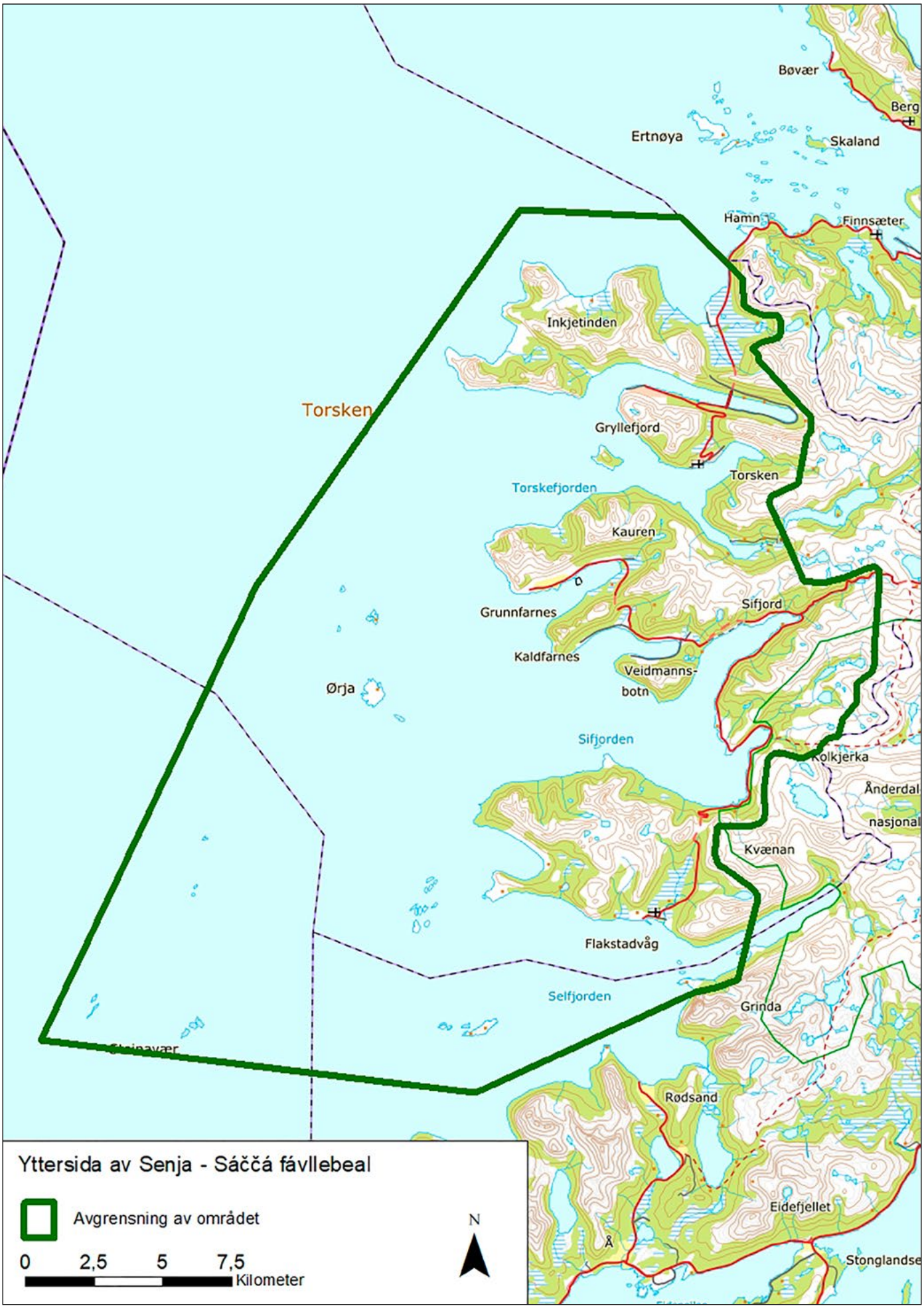
Bøvær
Berg
Ertnøya
Skaland
Hamn
Finnsæter
Inkjetinden
Torsken
Gryllefjord
Torsken
Torskefjorden
Kauren
Grunnfarnes
Sifjord
Kaldfarnes
Veidmanns-
botn
Ørja
Sifjorden
Kolkjerka
Ånderdal
nasjonal
Kvænan
Flakstadvåg
Selfjorden
Grinda
Rødsand
Eidefjellet
Å
Stonglandse
Yttersida av Senja - Sáčča fávllebeal
Avgrensning av området
N
0
2,5
5
7,5
Kilometer

Langværan sett fra Ørja, Senja i bakgrunnen. Foto: Troms fylkeskommune, Kulturetaten. Harald G. Johnsen

10. Yttersida av Senja / Sáčča fávllebeal
Fiskerilandskapet

Torsken, Tranøy og Harstad kommuner
Areal: 575,5 km², herav ca. 407 km² sjøareal
Området ligger i landskapsregion 37) Kystbygdene i Troms

BELIGGENHET

Området er eksponert mot Norskehavet i nord og nordvest og Andfjorden i sørvest. Avgrensningen er definert av det karakteristiske fjord- og fjellandskapet på en del av Senjas vestkyst. Området representerer i særlig grad fiskerihistorien på yttersida fra steinalderen til i dag. I vest er grensen satt i havet slik at landskapet både omfatter sjø og tidligere bebodde samlinger av øyer, holmer og skjær, de såkalte øyværene. I øst følger grensen de høyeste fjellene.

BESKRIVELSE

Senjakysten karakteriseres av dype fjorder omgitt av fjell med høyder mellom 600 og 1000 meter. I skalden Einar Skulasons sjømannsvers fra 1100-tallet beskrives Senjakysten slik: «Opt er men klofid Senju», som betyr «Senjakysten er ofte kløyvd». Langsetter fjordene finnes smale strandflater som har gitt grobunn for husdyrhold og stedvis åkerbruk. Fiske og fangst av sjøpattedyr har vært av avgjørende betydning for bosettingen, og rett utenfor kysten finnes hundrevis av fiskegrunner som har vært et viktig grunnlag for hjemmefiske. Lenger ute i havet finnes grunne havområder eller fiskebanker, med store fiskebestander.

De store marine ressursene kombinert med tilgangen på brukbart beiteland har gitt en enestående stabilitet i bosettingen over flere tusen år. I fjordene og havsvikene finnes nedgravde hustufter fra steinalderen i klart markerte strandvoller. Dette har vært solide konstruksjoner og kan tyde på vinterbosetting under innsiget av skrei i mars og april. På de samme stedene finnes også et stort antall hustufter og nausttufter fra jernalderen og gårdshauger fra middelalderen. Hustuftene fra jernalderen er imponerende store, opptil 45 meter lange og svært tydelige, med veggvoller, innganger og avdelte rom for husdyr og mennesker.

Senjakysten har også spor etter sjøsamisk og reindriftnomadisk bosetting i eldre og yngre tid. I et fjellpass mellom Tverrfjellet og Sørfjellan på grensen mellom Tranøy og Torsken kommuner,

Molo på Steinavær i Andfjorden. I 1880-årene var det en storstilt utbygging av moloanlegg, rorbuer o.l. på øyværene utenfor kysten av Senja.
Foto: Troms fylkeskommune, kulturetaten, Harald G. Johnsen

ligger en samling av bogastiller, finurlig plassert på begge sider av og helt inntil reintråkk som er hardtrampet av villrein og senere tamrein, over tusenvis av år. I et nær tilstøtende område finnes et samisk offersted. Navn på fjell og formasjoner i kystlandskapet peker i retning av samisk mytologi. Samiske urgraver finnes også.

Gårdshaugene langs yttersida av Senja representerer i særlig grad bosettingen i middelalderen og reflekterer trolig etableringen av markedsfisket. De vises ofte som monumentale kulturminner i landskapet, særlig på de stedene som ble forlatt etter middelalderen. De finnes i så godt som alle fjordene fra nord til sør, men er spesielt tallrike i Berg og Torsken kommuner. Haugene kan være flere meter høye og flere hundre meter i utstrekning, og gjenspeiler langvarig bosetting på et konsentrert område. De inneholder bygningsrester og husholdningsavfall, fiskeredskap og ikke minst keramikk, som forteller om det omfattende handelssamkvemmet gjennom tørrfiskhandelen med det kontinentale Europa.

Et godt eksempel på fiskeriene som lokaliserende bosettingsfaktor er halvøya mellom Ballesvika og Gryllefjord. I alle vikene her er det førhistoriske bosettingsspor fra ulike perioder. I Sildevika finner vi steinaldertufter, i Ballesvika ligger et stort kompleks av jernalderhus og graver, og i Sandsvika, Teistevika og Ballesvika ligger gårdshauger med tykke lag etter bosetting helt tilbake i middelalderen.

Disse stedene ligger alle vendt ut mot storhavet i nord og vest med vanskelige landingsforhold for båter, men de har likevel hatt relativt stor bosetting helt fram til århundreskiftet 1800-1900-tallet. Fra alle stedene er det imidlertid også historier om vansker med å komme på land i dårlig vær og mange forlis. Flere av områdene var helt avhengig av transport med båt – bare i nødsfall kunne man gå over fjellene når det var for dårlig vær. Grunnen til at folk likevel ble boende her var nærheten til gode fiskeplasser/fiskegrunner. Helt til slutten av 1800-tallet brukte folk nordlandsbåter som ble trukket opp på land etter bruk og derfor ikke trengte dedikerte havneanlegg.

Rundt århundreskiftet 1800-1900 ble det vanlig med motorbåter. Det var ikke havneforhold for disse i de ytterste vikene, og bosettingsmønstret endret seg derfor drastisk. Folk tok med seg tømmerhusene sine, flyttet inn til fjordene og bosatte seg der i stedet.

De rike forekomstene av sild og skrei utenfor Senjakysten i 1880-årene la også grunnlaget for en storstilt og svært synlig utbygging av moloanlegg, rorbuer og bebyggelse på de såkalte Senjaværene, klynger av øyer, holmer og skjær utenfor Senjakysten. Her finner vi, fra nord mot sør, øyværene Bergsøyan i Bergsfjorden, Holmenvær, Ørja, Langværan, Svellingan i Torsken, Halvardsøy i Tranøy og Steinavær i

Ytterst i været på Grunnfarnes ligger husene i en klynge på gårdshaugen. Foto: Troms fylkeskommune, Kulturetaten. Harald G. Johnsen

Andfjorden (Harstad). Dette området representerer en viktig del av vår nasjonale historie og er en påminnelse om den store verdiskapingen som alltid har foregått med utgangspunkt i de nordlige havområdene.

Øyværene ble imidlertid fraflyttet allerede rundt 1900-1920. Utviklingen mot stadig større fiskefartøy gjorde også disse havnene for små og for grunne. Større fartøyer med dekk og lugar gjorde det mulig å bo om bord under fisket, og behovet for tilgang til rorbuer på øyværene ble mindre. Ved motorens inntreden mot slutten av perioden, ble behovet for nærhet til fiskefeltene enda mindre, og øyværene var på kort tid blitt overflødige.

Endringer i fiskeriene og nye krav til havnefasiliteter har medført at noen av bygdene som folk flyttet til, har fått en bymessig utvikling. Dette gjelder i første rekke Gryllefjord, men også til en viss grad Torsken, Sifjord, Senjahopen og Mefjordvær. Dagens bebyggelse i Gryllefjord er som en landsby med husene tett i tett og med mange funkishus fra 1930-tallet – selv om flere av disse i dag er sterkt ombygget. Tettstedene domineres i noen områder av industribygg i fjæresonen som er tilknyttet mottak og foredling av fisk, men den tradisjonelle bebyggelsesstrukturen er også godt bevart i andre deler av disse sentralområdene.

Den nyere gårdsbebyggelsen på Senjas ytterside er flere steder fra 1800- og 1900-tallet. Dette er småskala bebyggelse med en karakteristisk bebyggelsesstruktur der bolig og fjøs ligger på den gamle strandvollen omgitt av innmark. Innmarka strekker seg både ned til naust og støer i fjæra og opp mot fjellfoten med sommerfjøs og utmarksområder bakenfor. I dag ser vi at kontakten mellom sjøen og gårdstunet ofte er brutt av en bilvei, men det tradisjonelle mønsteret er likevel godt synlig i landskapet og forteller en viktig historie om bruk av ressurser fra hav til fjell. Ofte finner vi også automatisk fredete kulturminner, som gårdshauger, gravfelt og hustufter i de samme områdene.

LANDSKAPSKARAKTER

Landskapet på yttersida av Senja viser en blanding av vill natur og lang kontinuitet i bosetting og ressursutnytting. Steile og forrevne fjellrekker strekker seg flere kilometer ut i havet, og mellom fjellmassivene ligger vest- og nordvestvendte fjordsystem med smale strandflater og flatere fjordbunner, der et stort mangfold av kulturminner vitner om at her har folk bodd i tusener av år. Øyværene utenfor er små, flate holmer i storhavet, der store ruinsystemer vitner om hektisk aktivitet for ikke så lenge siden.

NASJONAL INTERESSE

Få steder er kombinasjonen av vill natur og langvarig bosettingshistorie så tydelig som på yttersida av Senja med

øyværene. Landskapet blir et vitnemål om menneskelig tilpassing og utnytting av de svært rike marine ressursene som fremdeles er en vesentlig del av livsgrunnlaget for samfunnene her.

Steinaldertufter, gårdsanlegg fra jernalderen, gravrøyser, gårdshauger, gammetufter og samiske offersteder er bevart i stort antall langs denne tilsynelatende ugjestmilde kysten. Områder med jordbrukslandskap og tradisjonell småskalabebyggelse fra 1800/1900-tallet, med boliger, fjøs, sommerfjøs og naust med støer, er viktige minner om en næring og en levemåte som er i ferd med å forsvinne. Bosettingen på utsatte steder vitner om rike og stabile ressurser i havet, og viser hvordan folk har holdt fast ved næringen, men flyttet fra den eksponerte yttersida til bedre havner inne i fjordene ettersom teknologien endret seg.

Avgrensingen av KULA-området strekker seg ut i havet for å favne om de historisk viktige øyværene. Disse var sentrale steder i den marine ressursutnyttelsen, og langs denne strekningen er mange av de viktigste værene i Troms representert. Øyværene knyttes til en brytningstid med fiskeriteknologiske endringer og nasjonal satsing på maritim infrastruktur. Det omfattende ruinlandskapet på de flate holmene ute i storhavet gjør øyværene til unike kulturmiljøer med stor opplevelsesverdi.

SÅRBARHET OG RETNINGSLINJER FOR FORVALTNING

- En vesentlig kvalitet ved Yttersida av Senja er kombinasjonen av vill natur og spor etter langvarig bosetting, der de førhistoriske kulturminnene er særlig godt bevart i sine opprinnelige miljøer. Ny virksomhet må ta hensyn til denne viktige kvaliteten, slik at kulturhistorien fortsatt er lesbar i landskapet.

- Flere steder er det typiske kulturlandskapet fra forrige århundre fortsatt synlig og viser hvordan naturen ble utnyttet fra hav til fjell. Småskalabebyggelsen på disse stedene forteller også om økonomi og bruk av ressurser, og mange av bygningene er lite endret og har stor verneverdi. Mange steder er også automatisk fredete kulturminner, som gårdshauger, gravfelt og hustufter bevart i de samme områdene. Dette er kvaliteter som bør søkes opprettholdt gjennom kommunens arealplanlegging og andre sektorers tiltak. I disse miljøene bør bebyggelsesstruktur og -skala videreføres ved nye byggetiltak.

- Nye tiltak må i hele området tilpasses landskapet og i størst mulig grad formes slik at viktige kulturhistoriske og landskapsmessige kvaliteter videreføres. Industri og annen tilsvarende stor og ny bebyggelse eller andre arealkrevende tiltak må fortrinnsvis legges i områder som allerede har vært gjennom større omforming i vår egen tid. Ved lokalisering av nye akvakulturanlegg må det tas hensyn til landskapsverdiene. Ny bebyggelse bør unngås på øyværene og i de ubebygde områdene med mange fredete kulturminner.

- Området bør vises i kommuneplanens arealdel som hensynssone c) med særlig hensyn til landskap. Det bør utarbeides retningslinjer til hensynssonen samt generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel for å ivareta verdiene og sette rammer for arealbruken.

I Foldvik står fortsatt tre nothjeller. I fjæra er de rustne spekktankene det tydeligste minnet fra tida da ishavsfangsten foregikk.
Foto: Troms fylkeskommune, kulturetaten. Olav Austlid

11. Gratangen / Rivtták
Fjordlandskap og krigslandskap

Gratangen Kommune
Areal:109,0 km^2, herav ca. 19,4 km^2 sjøareal
Området ligger i landskapsregion:
32) Fjordbygdene i Nordland og Troms

BELIGGENHET

Gratangen kommune ligger i Sør-Troms og grenser i sør mot Skånland og mot Narvik i Nordland fylke, i nord mot Lavangen og i vest mot Ibestad. Gratangsfjorden strekker seg langt inn i kommunen mot sørøst der den treffer slake lier og runde fjellkoller.

BESKRIVELSE

Landskapet består av fjorden omkranset av elvedaler og ås- og fjellsider, samt dalførene fra Foldvik, Laberg og Fjordbotn opp til ca. 200 moh. Fjellsiden på nordsiden i indre del av fjorden er bratt, ubeboelig og overgrodd med tett bjørke- og olderskog. Lenger ute utvider fjorden seg til et flatere landskap preget av jordbruk og beiteland. Her ligger gårdsbrukene tett og er relativt små, slik vi ofte ser i områder der jordbruket ikke var hovednæring. Som ofte ellers i Nord-Norge strekker mange av brukene seg fra fjære til fjell. Dette preger også til en viss grad landskapet i form av gjerder og vegetasjonsskiller. Inne i fjordbotn ligger det store flate moer bestående av marine avsetninger. Her er gårdene, etter nordnorsk målestokk, litt større. Oppe i lia mot E6, sørøst i området, ligger fine beitebakker der skogen ikke har fått etablere seg.

Utover langs fjorden fra Årsteinbrua ligger det flere store hvite sjøhus (brygger). Disse illustrerer Gratangens fortid som en viktig fiskeri- og fangstkommune. Litt lenger ut, i Foldvik, ligger ytterligere tre anlegg. Her står fortsatt de karakteristiske ruvende nothjellene, som ble brukt til å tørke bomullsnøter. Til alle bryggene hørte det båt med mannskap. Båtene ble brukt i sesongfiske langs hele norskekysten og ga arbeid og inntekt til mange familier. Det spesielle i Gratangen var at mange av båtene i tillegg drev selfangst på Ishavet. Den første ishavsskuta ble innkjøpt til Gratangen i 1904. Den siste ishavsskuta fra Gratangen, Myregga, ble kondemnert i 1982.

Også den samiske befolkningen deltok i ishavsfangsten. Bruket Sortebekk, på gården Laberg, hadde flere ishavsskuter der både eier og mannskap var samer. Der er det i dag et fredet samisk

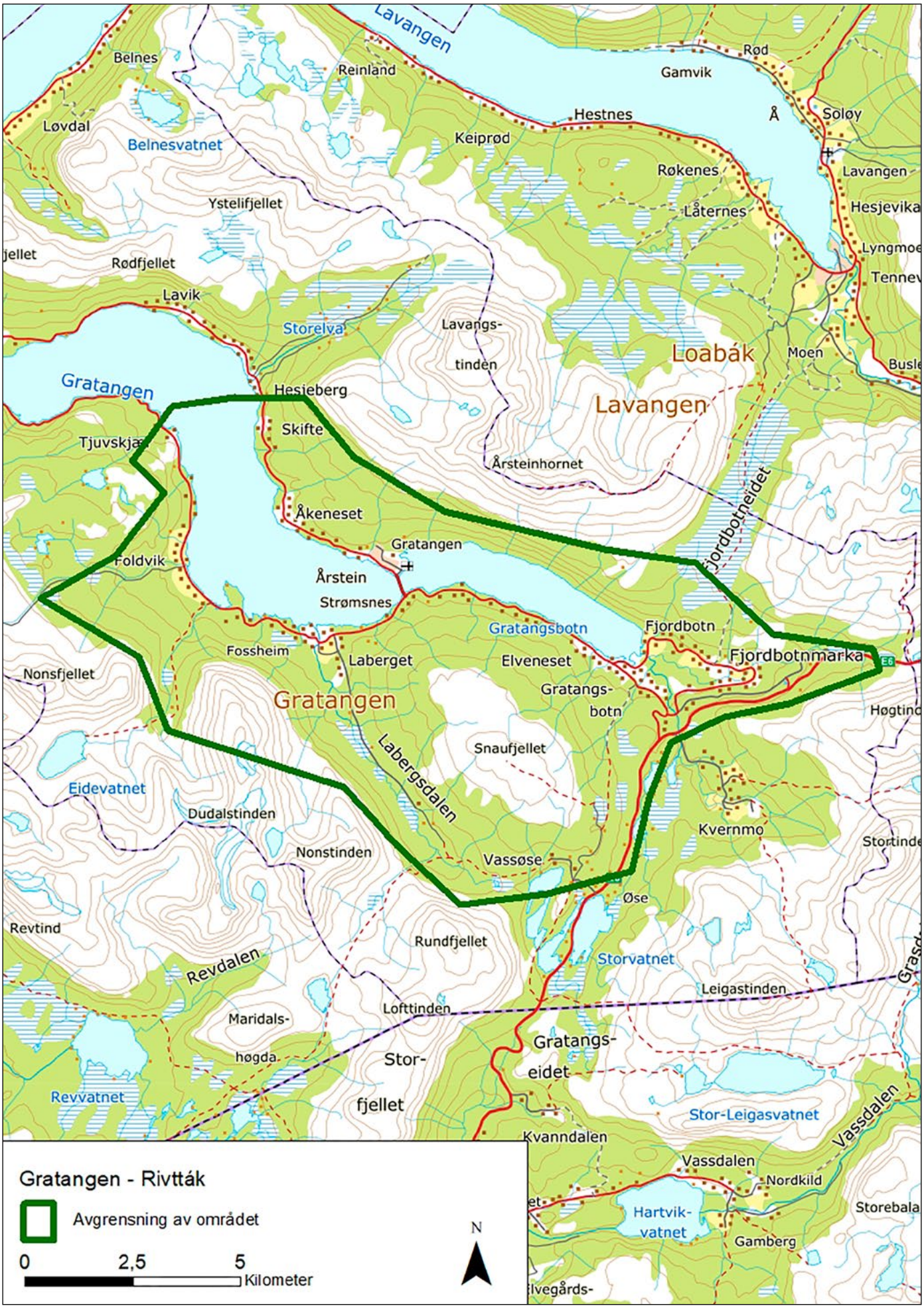
Gratangen - Rivtták
Avgrensning av området
0
2,5
5
Kilometer
N
Lavangen
Belnes
Reinland
Gamvik
Rød
Hestnes
Å
Soløy
Løvdal
Belnesvatnet
Keiprød
Røkenes
Lavangen
Ystelifjellet
Låternes
Hesjevika
Rødfjellet
Lavik
Storelva
Lavangs-
tinden
Loabák
Moen
Gratangen
Hesieberg
Lavangen
Skifte
Årsteinhornet
Fjordbotneidet
Åkeneset
Gratangen
Foldvik
Årstein
Strømsnes
Gratangsbotn
Fjordbotn
Fossheim
Laberget
Elveneset
Fjordbotnmarka
E6
Nonsfjellet
Gratangen
Gratangs-
botn
Snaufjellet
Labergsdalen
Eidevatnet
Dudalstinden
Kvernmo
Nonstinden
Vassøse
Øse
Revtind
Rundfjellet
Storvatnet
Revdalen
Leigastinden
Lofttinden
Maridals-
høgda
Gratangs-
eidet
Stor-
fjellet
Revvatnet
Stor-Leigasvatnet
Vassdalen
Kvanndalen
Vassdalen
Nordkild
Hartvik-
vatnet
Storebala
Gamberg

De karakteristiske beitebakkene oppe i lia er sårbare for gjengroing. Foto: Troms fylkeskommune, kulturetaten. Olav Austlid

bygningsmiljø med ei brygge (lagerbygg) helt ute på berget hvor større båter kan legge til.

Gratangen har fremdeles en aktiv og mangesidig satsing på kystkultur, om enn i en modernisert utgave. Ved Fartøyvernsenteret i Hellarbogen istandsettes gamle båter fra Nord-Norge, og i fjordbotnen ligger Båtmuseet med samlinger av tradisjonsbåter. Senteret har også nasjonalt ansvar for samisk båttradisjon.

På midten av 1700-tallet ble Laberg valgt som ett av to steder i Sør-Troms der Thomas von Westen fikk bygd en «finneskole» i regi av «Finnemisjonen». Inne i fjordbotnen ligger for øvrig Eliborg, et prakteksempel på hvordan den norske staten bygde internatskoler.

Kommunen har fremdeles en aktiv reindriftsnæring. Innenfor området finnes både vinter-, høst- og vårbeite. Fra gammelt av kom reinflokkene over fra svensk side om våren, over Torneträsk og ned Labergdalen, til sommerbeitene ute ved kysten. Derfor ble Laberget, nederst i dalen, møteplass og sted for handel mellom samene og den norrøne befolkningen.

Det finnes også eksempler på kvensk innvandring til Gratangen – bl.a. ved at barn i nødsår ble sendt over grensen med samene for å søke en bedre tilværelse i bygdene ved kysten.

Gratangen har også en svært viktig plass i krigshistorien. I april- og maidagene 1940 foregikk det harde kamper både på Gratangsfjellet og inne i fjordbotnen. Tyske styrker som skulle nordover fra Narvik ble møtt av norske styrker, og det oppstod flere kamphandlinger i området. I fjordbotnen finnes en rekke fysiske spor og minnesmerker etter kampene, og flere tyske anlegg finnes i området. Ved Foldvik ble hurtigruteskipet Dronning Maud bombet og senket av tyske fly den 1. mai 1940. Skipet kan fortsatt sees under vann på stille dager.

LANDSKAPSKARAKTER

Fjorden er det samlende elementet i landskapet. Den, og til en viss grad elvedalene, var veien inn og ut av bygda før veiutbyggingen kom utover på 1900-tallet. Dette er et typisk nordnorsk fjordlandskap, der sjøen har vært hovedarbeidsplass. De store bryggene og nothjellene ses tydelig langs fjorden og vitner om stor aktivitet tilknyttet fiske og ishavsfangst.

En smal stripe land mellom fjell og hav gjør det mulig å bo og drive småskala jordbruk. Dalførene gir adkomst til og fra beiteområder i fjellene omkring, både for de fastboende og for reindriftsutøverne. Elvene og fossestrykene har gitt grunnlag for viktige næringer som møller og kraftproduksjon.

Flere steder i terrenget finnes fortsatt spor etter krigshandlingene i 1940 og fra tida da landet var okkupert.

NASJONAL INTERESSE

Ishavsfangsten var en viktig næringsvei i Troms helt fra yngre jernalder og nesten til våre dager. Det er imidlertid bevart få kulturminner som forteller om dette. Gratangsfjorden, med de hvite bryggene og nothjellene, er snart det eneste landskapet der det finnes flere slike kulturminner i sin opprinnelige sammenheng. Bryggene og nothjellene representerer ishavsfangsten så vel som det lokale fisket, og representerer dermed en variant av den typiske nordnorske kombinasjonsdrifta.

Møtet og handelen mellom samer og nordmenn, som er nevnt allerede i Ottars beretning fra 800-tallet, eksemplifiseres av gården Laberg/Sortebekk som etter hvert utviklet seg til et samisk handelssted. At også samer drev handelssteder på lik linje med norske kjøpmenn, er lite kjent i vanlig historieframstilling.

Krigshandlingene i 1940 har også satt sterke spor i området, både fysisk og mentalt. Noen av de viktigste slagene i kampen om Narvik foregikk i disse områdene.

SÅRBARHET OG RETNINGSLINJER FOR FORVALTNING

Strandsonen fra Årsteinbrua og utover til Foldvik på sørsida av fjorden er sårbar for ny bebyggelse som kan forstyrre virkningen av de store bryggeanleggene. De store bryggene og nothjellene har i dag mistet sine opprinnelige funksjoner, men mange av dem brukes aktivt i turistnæringen.

- Det bør lages en plan for vedlikehold av bryggeanleggene.
- Beitebakkene opp mot Gratangsfjellet trenger beiting hvis de ikke skal gro igjen. Skjøtsel og vedlikehold av kulturlandskapet på gårdsbruk langs fjorden er tilsvarende viktig, men krevende å få til der vanlig drift er opphørt.
- Området bør vises i kommuneplanens arealdel som hensynssone c) med særlig hensyn til landskap. Det bør utarbeides retningslinjer til hensynssonen samt generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel for å ivareta verdiene og sette rammer for arealbruken.
- Noen av de mest typiske stedene, som Foldvik og Laberg, bør ivaretas gjennom reguleringsplan med bevaringsformål.

Sjøbu ved Årsteinen. Foto: Arve Kjersheim, Riksantikvaren

Fra Nipen/Hoanttas. Her ligger tunene spredt utover i terrenget, til forskjell fra den gamle norske tundannelsen. Foto: Marit Myrvoll

12. Markebygdene i Skånland / Skánik

Kulturelle, næringsmessige og sosiale endringer i et samisk landskap

Skånland kommune
Areal: 58,6 km²
Området ligger i landskapsregion 32)
Fjordbygdene i Nordland og Troms

BELIGGENHET

Området ligger i det indre av Skånland kommune og omfatter jordbruks- og utmarksområdet mellom de overveiende norske bosettingsområdene ved sjøen i nord og vest, og fjellmassivet sørøst for dette.

BESKRIVELSE

Det som i dag kalles markesamisk kultur og historie oppsto fra 1600-tallet, fra Malangen i Troms og inn i de nordligste deler av Nordland. Den største ekspansjonen skjedde imidlertid fra slutten av 1700-tallet og i en 100-års periode innpå 1800-tallet. Bakgrunnen var at mange reindriftsfamilier valgte å slå seg ned som bofaste bønder i sommerlandet sitt. For noen var dette et resultat av problemer i reindrifta og påfølgende fattigdom, mens andre ser ut til å ha kommet fra velstående reindriftsfamilier som bevisst valgte en annen levevei.

Nyetableringene skjedde gjerne i områdene ovenfor gårdsbebyggelsen langs kysten, dvs. «oppe i marka», både på fastlandet og på de store øyene. I disse områdene finnes derfor et bredt spekter av kulturminner som kan knyttes til overgangen fra reindrift (teltboplasser, melkeplasser, offersteder) til jordbruk (beitelandskap, fjøs-/gammetufter, bygninger). Mangfoldet av kulturminner viser historien om hvordan mange reindriftssamer ryddet seg et småbruk eller en gård på den gamle plassen der de hadde bodd sommerstid mens de melket reinen og fisket i sjøen.

Nyrydningene lå gjerne ved de gamle flytteveiene. Beliggenheten var strategisk for fortsatt å kunne kombinere reindrift, jordbruk, fiske og utmarksnæringer. Etter hvert ble reindrifta av mindre betydning, senere også fisket, mens jordbruket overtok som viktigste næringsvei. Den samiske identiteten har imidlertid hele tida stått sterkt i befolkningen, og gjør det fortsatt.

I nordre del av området, Sandemark, er det i dag en del eldre bebyggelse, samt nye hytter. For øvrig er imidlertid dette landskapet i det store og hele fraflyttet. Her ligger den gamle skolen, et monumentalt og nokså fremmedartet bygg beliggende på en høyde i skogen. Skolen er en viktig del av samisk lokal identitet, men også pedagogisk velegnet til å formidle fornorskingsprosessen som ikke minst skolesystemet var en viktig del av.

Høyere opp til fjells ligger boplassen Vilgesvárre/Blåfjell, med gjenoppbygde gammer og andre bygninger og kulturminner. Dette er i dag et populært utfartssted, som benyttes aktivt til formidling av den samiske historien i området. Høgfjellsområdene benyttes også fortsatt til ferskvannsfiske, bærplukking og jakt.

Vilgesvárri/Blåfjell er den høyestliggende av markebygdene. Foto: Lars Børge H. Myklevold, Samediggi/Sametinget

Gamle veifar fører over skarene til de lavere beliggende bygdene på Tjeldsundsida. Her finner vi et levende markebygdmiljø der flere fortsatt driver gårdsdrift med sau, slik at størstedelen av kulturlandskapet fortsatt holdes i hevd. Her er også en del kulturminner knyttet til jordbruk og gårdsdrift, for eksempel tufter etter den første fjøsgammen, det «moderne» sammenbygde fjøset og gårdens første tømmerhus. Dette landskapet representerer et tverrsnitt av det ressursområdet som markebygdene utnyttet.

LANDSKAPSKARAKTER

Markebygdene preges av jordbrukslandskap i skogsområdene og de lavereliggende fjellområdene ovenfor den kystnære bebyggelsen, derav benevnelsen «markebygder». En vesentlig del av landskapet består likevel av utmark, både i skoglandskapet og de høyereliggende fjellområdene. I sør og øst stiger landskapet bratt opp til snaufjellet.

NASJONAL INTERESSE

Kjerneområdet for markesamisk kultur finnes i dag i markebygdene i Skånland og Evenes kommuner. Landskapet formidler i hovedsak overgangen fra reindrift til småbruk, og vitner om en spesiell samisk tilpasning i skjæringspunktet mellom en tradisjonell sjøsamisk bruk og reindriftsnomadisme, samt mellom nordsamer og lulesamer lenger sør. Landskapet bidrar dermed til å eksemplifisere mangfoldet i samisk bosetting og identitet og den fleksibilitet i næringstilpasning som har preget historien i Troms for alle folkegrupper.

SÅRBARHET OG RETNINGSLINJER FOR FORVALTNING

Jordbrukslandskapet er dels preget av gjengroing og dels av modernisering. Noen innmarkstykker ligger brakk og benyttes som beite, mens andre driftes etter moderne prinsipper med store landbruksmaskiner. Utmarksbeitene synes å være i forholdsvis god stand, til tross for gjengroing også her. Hogst for å levere trevirke til et fjernvarmeanlegg synes å ha hjulpet til å holde beitelandskapet åpent. Samtidig kan maskiner brukt i slik skogsdrift forårsake skader på kulturminner, uten at det så langt er rapportert om dette. De høyere beliggende utmarksområdene synes stort sett uendret, da sauebeiting bidrar til vedlikehold.

Mange av småbrukene er nedlagt. Enkelte er likevel bra vedlikeholdt, mens andre står til forfall. Forfallet gjelder kanskje i særlig grad nedlagte fjøs, mens det gamle våningshuset ofte fortsatt er bebodd.

- Sametinget har registrert mange fredete bygninger i markebygdene. Det vil antakelig ikke være mulig å ta vare på alle disse bygningene, men et representativt utvalg vil måtte ivaretas og vedlikeholdes for ettertida.
- Det bør stimuleres til fortsatt beiting og skjøtsel av jordbrukslandskapet.
- Området bør vises i kommuneplanens arealdel som hensynssone c) med særlig hensyn til landskap. Det bør utarbeides retningslinjer til hensynssonen samt generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel for å ivareta verdiene og sette rammer for arealbruken. Generelle bestemmelser kan benyttes f.eks. knyttet til endringer av de registrerte bygningene.

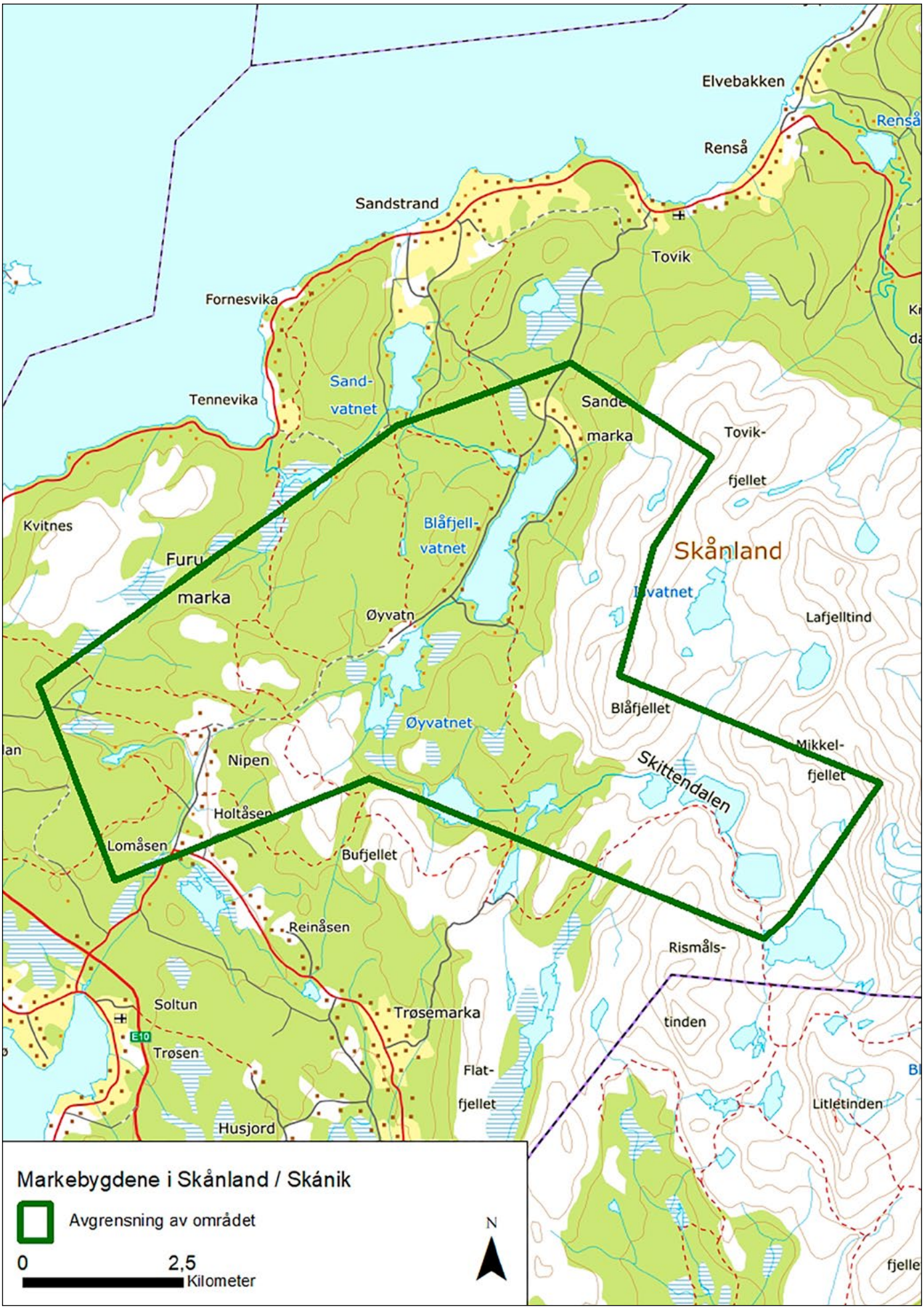
Elvebakken
Renså
Renså
Sandstrand
Tovik
Fornesvika
Tennevika
Sand-
vatnet
Sande
marka
Tovik-
fjellet
Kvitnes
Furu
marka
Blåfjell-
vatnet
Skånland
Øyvatn
Lafjelltind
Blåfjellet
Øyvatnet
Nipen
Mikkel-
fjellet
Skittendalen
Holtåsen
Lomåsen
Bufjellet
Reinåsen
Rismåls-
tinden
Soltun
E10
Trøsen
Trøsemarka
Flat-
fjellet
Litletinden
Husjord
Markebygdene i Skånland / Skánik
Avgrensning av området
N
0
2,5
Kilometer

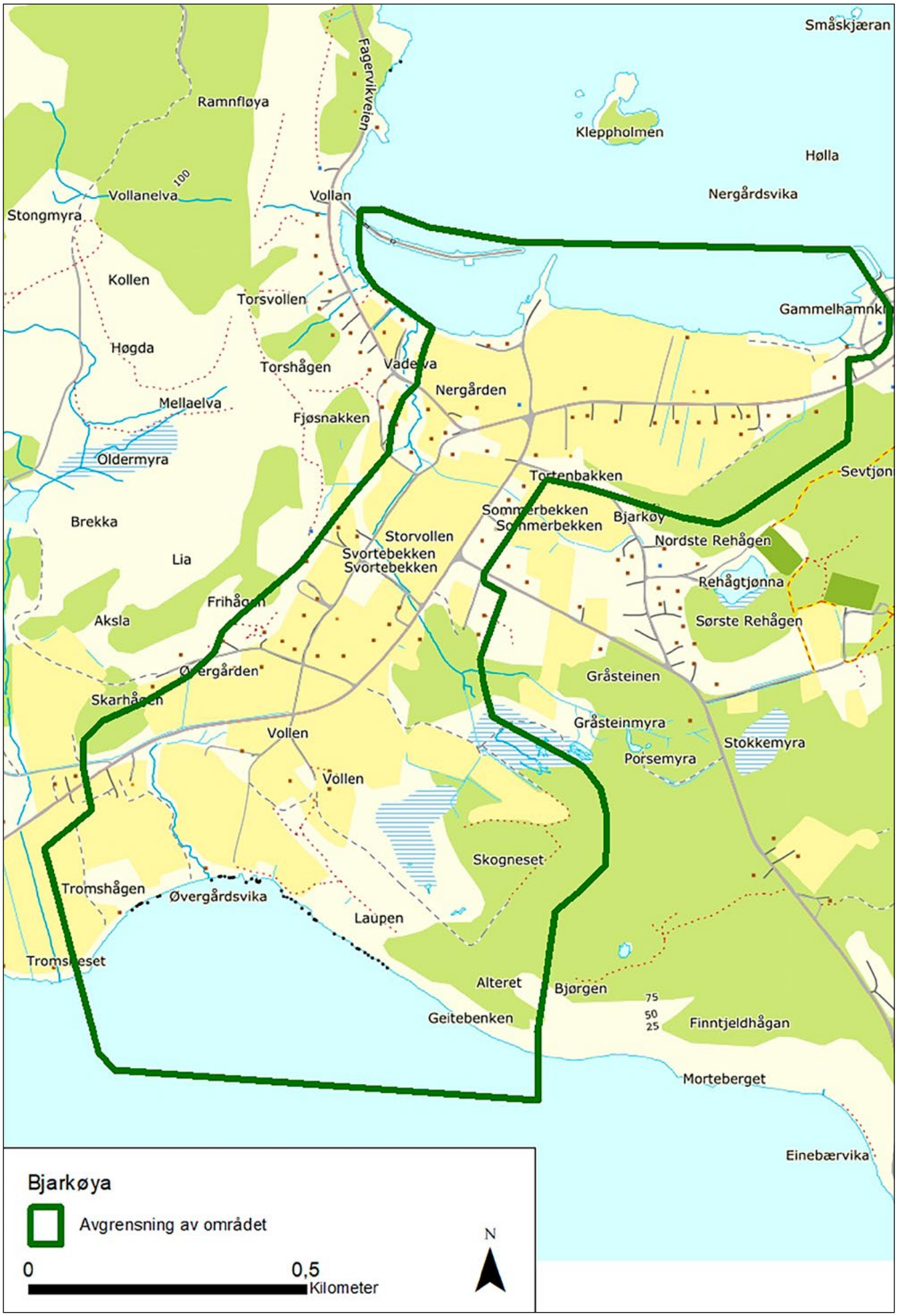
Småskjæran
Ramnfløya
Fagervikveien
Kleppholmen
Hølla
Vollanelva
100
Vollan
Nergårdsvika
Stongmyra
Kollen
Torsvollen
Gammelhamnk
Høgda
Torshågen
Vadelva
Nergården
Mellaelva
Fjøsnakken
Oldermyra
Tortenbakken
Sevtjøn
Brekka
Sommerbekken
Sommerbekken
Bjarkøy
Storvollen
Nordste Rehågen
Svortebekken
Svortebekken
Lia
Rehågtjønna
Frihågen
Aksla
Sørste Rehågen
Øvergården
Gråsteinen
Skarhågen
Gråsteinmyra
Vollen
Stokkemyra
Porsemyra
Vollen
Skogneset
Tromshågen
Øvergårdsvika
Laupen
Alteret
Bjørgen
75
50
25
Geitebenken
Finntjeldhågan
Morteberget
Einebærvika
Bjarkøya
Avgrensning av området
0
0,5
Kilometer
N

13. Bjarkøya
Tore Hunds landskap

Harstad kommune
Areal: 1,1 km²
Området ligger i landskapsregion 37) Kystbygdene i Troms

BELIGGENHET

Bak Grytøyas steile, nordvendte fjellrygg dukker Bjarkøya opp. Langs sørsiden, mellom Bjarkøy og Grytøy, går det strømrike Kvernsundet. På nordsiden finner en storhavet, men også idylliske holmer med kritthvite sandstrender. Fra Bjarkøy kan en se nordover mot Andøya og Senja, østover mot jordbruksøya Sandsøy og videre mot fastlandet og øyene i Vågsfjord-bassenget. Lenger ut ligger øyværene, som på 1800-tallet var viktige baser for fiskeriene.

BESKRIVELSE

Øya deles omtrent midt på av et markert eid. Eidet er et sammenhengende innmarksområde fra fjære til fjære, fra sør til nord, med bebyggelsen i hovedsak samlet i to rekker – Øvergården og Nergården. Aktivt jordbruk preger landskapet. I heiene på begge sider er det fra gammelt av gode sauebeiter, selv om kratt og skog nå er i ferd med å ta over.

På andre halvdel av 1800-tallet tok Th. Winther, en av datidas omreisende arkeologer, til orde for at Tore Hund kunne ha bodd på Øvergården. Tore tilhørte det som kalles Bjarkøyætten - en høvdingætt fra vikingtida med hovedsete på Bjarkøy. I middelalderen ble ætten en lendmannsslekt med store eiendommer i og utenfor Hålogaland. Tore var en mektig høvding i Hålogaland og en av lederne i opprøret mot kong Olav Digre (Olav den hellige). I følge Snorre var også Tore en av de som drepte kongen i slaget på Stiklestad.

Også vår tids arkeologer har antatt at Øvergården må være riktig plassering av et høvdingsete. Bebyggelsen ligger på toppen av eidet. Der ligger også øyas største og dypeste gårdshaug. Herfra ser man over Kvernsundet og ut i skipsleia mot sørøst, og mot nord kan man se over bebyggelsen på Nergården mot Vågsfjorden og Senja. Ned mot sjøen, både i sørlig og nordlig retning, ligger fruktbar innmark. Tidligere har det vært dyrket korn i området, og «Bjarkøybygget» var et kjent begrep. Ennå står noen av Bjarkøys eldste bygninger på Øvergården, som Ole Ottestadtunet, med våningshuset fra 1870-tallet og driftsbygningen av mektig russetømmer fra rundt 1900-tallet. På den tydelige strandterrassen langs sjøen i nord ligger Nergården - en rekke med velholdte våningshus og fjøs fra 1800- og 1900-tallet. I Nergårdsvika står naust på rekke og rad – og i bakkant ligger den store nausttuften som angivelig skal være restene av langskipsnaustet til Tore Hund.

Det kan imidlertid også tenkes at naustet har tilhørt Tores oldebarn, Vidkunn Jonssønn. I Magnus Berrføtts saga står det at Vidkunn (f. 1070) og faren, Jon Arnesønn Giske, ble jaget fra Bjarkøy (ca. 1095) av motstanderne til kong Magnus, som røvet alt løsøre og brente gården og et langskip som Vidkunn eide. «Midt på Bjarkøy brenner beste gården jeg vet om»,», sier et kvad i sagaen.

Bjarkøy-ætta fortsatte å spille en viktig rolle så vel i Hålogaland som i riksstyret i Norge fram til 1300-tallet. Ættas våpenskjold brukes i dag som fylkesvåpen for Troms.

Ved sjøen i sør ligger ett av de største gravfeltene som ennå er bevart på Bjarkøy, og på Frihågen, en avsats i berget i vestenden av Øvergården, ligger et annet gravfelt. Herfra er det vidt utsyn både over bebyggelsen og mot sjøen i nord og sør. Nedenfor det

Øvergården, med bebyggelsen på en stor gårdshaug. Her antas det at Tore Hund bodde.
Foto: Troms fylkeskommune, kulturetaten. Anne-Karine Sandmo

Bjarkøy i havet. Det var gode havneforhold både på sør- og nordsiden av eidet der vi tror Tore Hund bodde. Foto: Facebook, Gamle Bjarkøy.

store gravfeltet i Øvergårdsvika er det rester etter flere jernaldernaust, men de er mindre enn det store naustet på nordsiden. Selv om mange av gravene på innmarka nå er borte, gir strekningen over eidet på Bjarkøy et inntrykk av kontinuitet: frodige jorder, bebyggelsen samlet på de tørrere strandvollene, naust ved sjøen og slektenes graver nær de levende. På begge sider er det heier og fjell, som sannsynligvis er brukt til utmarksbeite langt tilbake i jernalderen.

LANDSKAPSKARAKTER

Eidet med innmarka og de to rekkene med bebyggelse er blikkfanget på Bjarkøya. I bebyggelsesmønsteret i Øvergården og Nergården kan vi ennå se strukturene fra tidligere tette gårdssamfunn med rekker av fjøs og våningshus omgitt av frodig innmark og av store beiteområder. Tilgangen til sjøen på begge sider av eidet er også avgjørende, med nausttufter både i Nergårdsvika og i Øvergårdsvika.

NASJONAL INTERESSE

Tore Hund spiller en sentral rolle i den nasjonale historien gjennom opprøret mot den sørnorske kongen og hans forsøk på å underlegge seg de frie nordlendingene. Selv om man sannsynligvis aldri kan vite helt sikkert hvor Tore Hund hadde gården sin, er denne strekningen med jordbrukslandskap fra sjø til sjø over gammel gårdsgrunn det nærmeste en kommer høvdingsetets plassering. Området representerer Tores og Bjarkøyættens maktsete med kontinuitet fra vikingtid og framover til innpå 1300-tallet. Det knytter seg derfor stor symbolverdi til landskapet.

SÅRBARHET OG RETNINGSLINJER FOR FORVALTNING

Det er tre hovedtrekk som visuelt definerer Bjarkøys nasjonale betydning i dette området:

Jordbrukslandskapet med innmarka over eidet, rekkene med gamle tun i Øvergården og Nergården, og gravene og nausttuftene langs og inne i området.

I planlegging og forvaltning er det viktig at:

- jordbrukskarakteren opprettholdes.
- den tette bygningsstrukturen med rekker av fjøs og våningshus opprettholdes, og at bygningene beholder sine stilpreg og vedlikeholdes etter antikvariske retningslinjer.
- gårdshaugen, gravene og nausttuftene synliggjøres bedre.
- trærne langs nordøstsiden av Frihågen fjernes, slik at denne særegne gravplassen får tilbake sitt vide utsyn.
- Området har vært omgitt av viktige beiteområder, og fortsatt beiting av heiene langs begge sider anbefales for å hindre gjengroing.
- Området bør vises i kommuneplanens arealdel som hensynssone c) med særlig hensyn til landskap. Det bør utarbeides retningslinjer til hensynssonen samt generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel for å ivareta verdiene og sette rammer for arealbruken.

14. Dale, Alvestad, Grøtavær og Skarstein
Beiteland og fiskevær med stor tidsdybde

Harstad kommune
Areal: 38,6 km², herav ca. 11 km² sjøareal
Området ligger i landskapsregion 37) Kystbygdene i Troms

BELIGGENHET

Området ligger på nordvestsiden av Grytøya, like nord for Harstad by. Den lille bygda Dale ligger lengst sør på en markert strandterrasse. Litt lengere nord ligger bygdene Alvestad og Grøtavær. Skarstein er en gammel, fraflyttet boplass som ligger veiløs og nordvendt ut mot Andfjorden.

BESKRIVELSE

Grytøya og Grøtavær har navnet sitt fra det gammelnorske *grjótr*, som betyr stein. Her er mye rullestein i åkrene og store steinblokker etter siste istid ligger strødd utover. Grøtavær og Alvestad vernes mot den vide Andfjorden og storhavet av skjærgården utenfor som har et vell av holmer og øyer med hvite sandstrender. Bygdene ligger sentralt i forhold til gode fiskeplasser i Andfjorden og Toppsundet, og fisket hadde helt fram til nyere tid stor betydning i kombinasjon med landbruk. Dette vises tydelig i de strandnære tuftene, støene, naustrekkene, bryggene og egnebuene nede ved sjøen. En annen viktig ressurs er det frodige beitelandet. Selv om jorda er karrig og steinet, er det fra fjære til fjell grønne gressletter som beites av sau. Dalgangene innover fjellmassivet bak bebyggelsen har også vært viktige ressursområder, både for beiting, myrslått og jakt.

I bygdene finnes kulturminner med stor tidsdybde og variasjon, fra eldre steinalder og fram til nyere tid. Allerede i eldre steinalder bodde det folk inn mot fjellfoten på Grøtavær og på Alvestad, og på Skarstein finner vi store, tydelige tufter fra yngre steinalder.

Langs kyststripa og på øyene ligger det flere felt med store gravrøyser fra jernalderen. Lave gravrøyser finnes dessuten i beitelandet over bebyggelsen i Grøtavær. I steinura i Lebukta i utkanten av bygda Alvestad er det registrert et stort antall gravrøyser som har en sjelden utforming. Dette ser ut til å være graver som har elementer fra både norrøn og samisk gravskikk. Veneset ved Alvestad har en unik samling av steinaldertufter og små og store gravrøyser, der de største kan være fra bronsealderen. Alle disse kulturminnene er godt synlige i landskapet og i god stand.

I hver av bygdene finnes det en gårdshaug fra middelalderen hvor de fleste av husene var plassert før utskiftinga som fant sted på slutten av 1800-tallet. Her finnes metertykke kulturlag fra mange hundre års bosetting på samme sted. Før utskiftinga ble disse gårdstunene drevet i fellesskap.

Bygdene har også en godt bevart bebyggelse fra perioden 1850-1960-tallet.

Øyene og holmene har vært en viktig ressurs for bygdene. De er brukt til beite, slått, og egg- og dunsanking. I perioder på slutten av 1800-tallet (Storsildtida) ble det gjort store sildefangster rett utenfor bygdene, og det ble opprettet et salteri på Skipperøya.

I dag har bygdene Alvestad og Grøtavær fremdeles landbruk (sauedrift med utegangersau) samt noen små bedrifter knyttet til leirskole og reiseliv, mens Dale er i ferd med å bli et rent feriested. Skarstein ble fraflyttet på tidlig 1900-tall, og nå er bare tuftene

Bygdene Alvestad og Grøtavær med holmene utenfor. Foto: Pål Alvereng

Gasholman
Lyngøyan
Søndre
Leirvåg
Hattfjellet
Stor-
tussen
Grøtavær
Grøtavær
Flyndretinden
Alvestad
Slettheia
Jamnfjellet
Dalsdalen
Elgsnes
Nona
Toppen
Vaskinn
Dale, Alvestad, Grøtavær og Skarstein
Avgrensning av området
0
2
Kilometer
N

Den lange naustrekka på Grøtavær er den best bevarte i Troms og består av naust, brygger og småbuer.
Foto: Troms fylkeskommune, kulturetaten. Marit Chruickshank

igjen etter bosettinga på Grytøyas eksponerte nordside.

Hovedstrukturen i bebyggelsen er at våningshusene ligger på rekker langs bygdevegen, mens fjøsene ligger bak og sommerfjøsene er plasserte inn mot fjellfoten på rekke eller i klynger. De smale teigene er skilt med steingjerder. Nede ved sjøen ligger bryggemiljø, støer og lange naustrekker som viser rester etter bygdas fellesdrift. Naust- og bryggerekka på Grøtavær er den best bevarte i Troms.

Grøtavær har en strategisk beliggenhet i Andfjorden, med god oversikt over skipstrafikken inn mot Harstad og bygdene rundt. Tyskerne bygde derfor et kystfort her under andre verdenskrig. Fortet ble også brukt under den kalde krigen. I terrenget like nord for Grøtavær finnes det mange tydelige spor etter begge periodene.

LANDSKAPSKARAKTER

Dette landskapet med tilgang til sjø, fjell og beiteland har gitt gode muligheter for bosetting og livberging gjennom mange tusen år. Kulturminner fra steinalder til nyere tid er godt leselig og viser hvor attraktivt området har vært til alle tider. Bygdene ligger svært strategisk til både for hjemme- og sesongfiske. Skjærgården utenfor Grøtavær og Alvestad gir en kontrast til den øvrige kyststrekningen der fjellet til tider går rett ned i havet. Holmene beskytter bygdene og har samtidig vært viktige i ressursutnytting. Bygdene har særpregede bygningsmiljøer knyttet til jordbruk og fiske. Naustrekkene med steinstøene, bryggene og egnebuene understreker de sterke båndene til havet.

NASJONAL INTERESSE

Landskapet representerer en typisk småskala fiske- og landbrukstilpasning på de store øyene i området mellom ytterkyst og fjordbunn langs Tromskysten. Området gir et tverrsnitt av utviklingen langs den smale, karrige kyststripen; fra nordvendte og forlatte Skarstein gjennom de aktive bygdene Grøtavær og Alvestad til rekketunet på Dale, som nå hovedsakelig er et feriested. De godt bevarte kulturminnene har stor tidsdybde og viser kontinuiteten i bosetting og næringsveier.

SÅRBARHET OG RETNINGSLINJER FOR FORVALTNING

Hele området:

De fire bygdene er ulike og har hver sine særpreg som bør opprettholdes, men jordbrukslandskapet er viktig på hele kyststrekningen.

- Det bør stimuleres til fortsatt beite for å hindre gjengroing og slik at områdene beholder sin karakter av jordbruksbygder.
- Området bør vises i kommuneplanens arealdel som hensynssone c) med særlig hensyn til landskap. Det bør utarbeides retningslinjer til hensynssonen samt generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel for å ivareta verdiene og sette rammer for arealbruken.
- Kommunen bør vurdere reguleringsplan for å styre ny fritidsbebyggelse.
- Gravfeltene og områdene med steinaldertufter må ikke splittes opp, men bevares som sammenhengende kulturmiljøer.
- Øyene og holmene utenfor Grøtavær og Alvestad bør forbli inngrepsfrie.

Dale:

Dalebygda er et rekketun på en høytliggende strandterrasse, med en bred og frodig dalgang inn mot Grytøyas indre. Dalebygda er særlig sårbar for endringer i bygningsmiljøet, enten det er ombygging eller riving.

- Det er viktig at både utløer, fjøs og

våningshus blir vedlikeholdt etter antikvariske prinsipper, og at Dalsdalen beites eller slås opp mot de mange sommerfjøsene.
- Eventuell ny fritidsbebyggelse må underordne seg den opprinnelige bebyggelsen, både med hensyn til plassering og utforming.

Alvestad:

Dette er en lengre strekning med bebyggelse og jordbruk. Her dominerer inntrykket av aktivt landbruk og en del eldre, verneverdig bebyggelse. «Alvestadsjyen» med den velholdte naustrekken og Veneset med de store gravrøysene er blikkfanget i dette området, sammen med det frodige jordbrukslandskapet. I utkanten av Alvestad, ved den nye tunnellinngangen, ligger et stort, gammelt rasområde med et uvanlig gravfelt.

- Veneset, «Alvestadsjyen» og gravfeltet i rasura bør få et formelt vern gjennom arealplan.
- For bebyggelsen og landskapet for øvrig er det viktig å ta vare på verneverdige bygninger, opprettholde jordbruket og tilpasse eventuelle nye tiltak til helheten.

Særegne gravrøyser i ur i utkanten av bygda Alvestad. Foto: Troms fylkeskommune, kulturetaten. Ragnhild Myrstad

Grøtavær:

Grøtavær framstår som en konsentrert bygd med småskala jordbruksbebyggelse, små og større innmarks-stykker og en klar tilknytning til havet gjennom den markante naust- og bryggerekken. Gårdshaugen med bebyggelse er bygdas høyest liggende gårdstun. Bebyggelsen med våningshus, fjøs, sommerfjøs, naust, brygger og kaier utgjør en helhet som preger landskapet.

- Det er viktig at disse strukturene opprettholdes, og at nye bygninger tilpasses den tradisjonelle bebyggelsen, både i volum, form, materialvalg og plassering.
- Det trengs god veiledning ved restaurering av den verneverdige bygningsmassen slik at bygningene kan oppleves som en kvalitet i landskapet. Dette gjelder spesielt for bygninger som har mistet sin opprinnelige bruk.
- Naustene må primært få bestå som naust, og bryggene bør settes i stand. En eventuell ombygging av naustene til fritidsboliger må gjøres med stor varsomhet for ikke å ødelegge identitetsverdien som dette kulturmiljøet gir stedet.
- Naust- og bryggerekken bør sikres vern gjennom reguleringsplan.
- Støer og steingjerder bør restaureres der det er behov. Det må fortsatt være fri ferdsel langs fjæra.
- Nye inngrep blir svært synlige i dette landskapet, og det må derfor legges føringer i kommuneplanens arealdel for at den visuelle virkningen av nye tiltak må bli minst mulig.

Skarstein:

- De store steinaldertuftene, sammen med sporene etter 1900-tallets bosetting, må tas vare på og ny bebyggelse bør unngås.
- Det er viktig at området beites, slik at alle kulturminnene er synlige og at plassen skjøttes som et kulturlandskap.

Med sin særegne form og den brede bremmen av innmark i aktiv bruk er Kveøya blikkfanget i fjordlandskapet. Foto: Robert Nygård

15. Kveøya og Borkenes – Vik
Frodig jordbrukslandskap med lang kontinuitet

Kvæfjord kommune
Areal: 31,3 km², herav ca. 17,6 km² sjøareal
Området ligger i landskapsregion 32) Fjordbygdene i Nordland og Troms

BELIGGENHET

Landskapet ligger i Kvæfjorden på den sørlige delen av Hinnøya. Kveøya ligger innerst i Kvæfjorden og deler fjorden i to sund, Bygdesundet i nord og Øysundet i sør. På Borkenessiden nord for Bygdesundet ligger de fire gamle, sørvendte gårdene Indre og Ytre Gåra, Strand og Rå. På nordsiden av Øysundet ligger Kveøya der de gamle gårdene Hokland, Hundstad, Vebostad og Øynes ligger på rekke. Innerst i Kvæfjorden, i Vikvågen ligger bygda Vik.

BESKRIVELSE

Landbruket har satt preg på landskapet i samtlige bygder i området. Fjorden preger landskapsrommet, der Kveøya er et sentralt element. En tolkning er at Kveøya har gitt navn til fjorden og kommunen. Formen på øya ligner ei vom, på gammelnorsk *kvidr.* En annen tolkning er at navnet kommer fra fjellformasjonen litt sør for Øynes som nå kalles Haugkjerringa, men som før var kjent som *Kveda*. I følge muntlig tradisjon kom folk langveis fra for å ofre ved klippeformasjonen.

Fjorden og sundene ble skapt av isen, men de bratte liene med den tydelige avsatsen der bebyggelsen ligger, er dannet av havet og landstigningen etter istida. De åpne, brede jordene fra sjøen og opp til hovedvegen danner en bred brem i den bebygde delen av Kveøya og på strekningen fra Rå til Gåra. På hver av hovedgårdene er det registrert gårdshauger som trolig kan spores tilbake til jernalderen. Arkeologiske utgravninger har avdekket bosettingsspor og jordbruk helt tilbake til bronsealder og førromersk jernalder, og det er funnet en rekke praktgjenstander som tyder på rikdom i bygdene langt tilbake i tid.

Bygdene har lenge vært kjent som de beste jordbruksområdene i Troms. Her blir det tidlig vår, og jorda er grøderik etter lang opparbeidelse av gode dyrkingslag. Området betegnes som svært fruktbart, og på Rå lå verdens nordligste gartnerskole.

Den siste delinga av gårdene skjedde mellom 1900 og 1920. Eiendommene er delt i lange, smale striper fra fjord til fjell, slik at hver gård har tilgang til ressurser både på sjø og i utmark. Forseggjorte steingjerder er ennå bevart mellom mange av teigene.

I utmarka på strekningen Rå – Gåra er det en tilrettelagt kulturminnesti. På turen kan en oppleve sauer på beite, gamle slåttemarker, gravrøyser, beiteland, flotte oppbygde rydningsrøyser og sommerfjøs. Et parti av stien går langs fegater og gjerder som danner et spennende nettverk av stier og stengsler

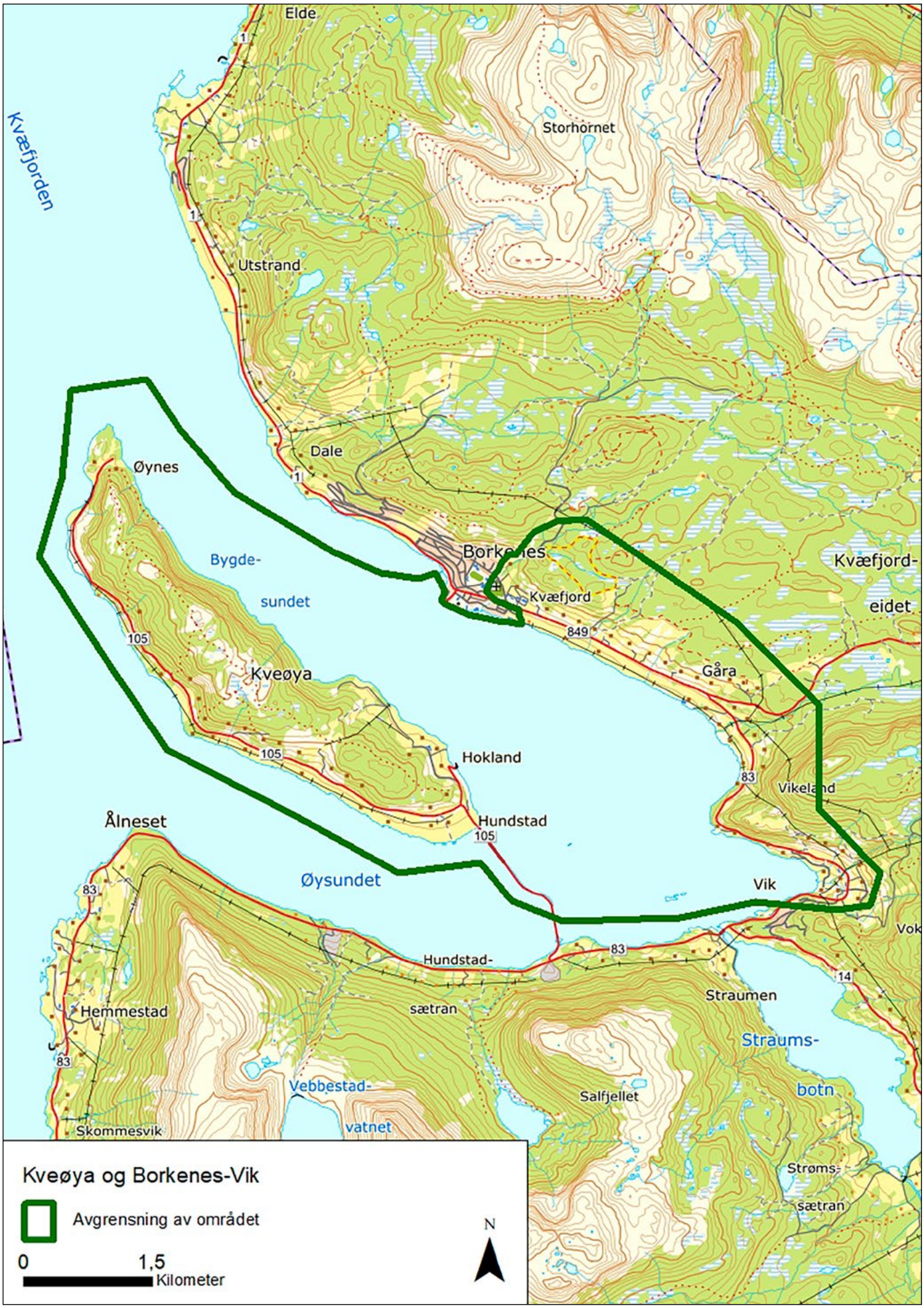
Elde
Kvæfjorden
Storhornet
Utstrand
Dale
Øynes
Bygde-
sundet
Borkenes
Kvæfjord
Kvæfjord-
eidet
Gåra
Kveøya
Hokland
Vikeland
Ålneset
Hundstad
Øysundet
Vik
Hundstad-
sætran
Straumen
Straums-
botn
Hemmestad
Vebbestad-
vatnet
Salfjellet
Skommesvik
Strøms-
sætran
Kveøya og Borkenes-Vik
Avgrensning av området
0
1,5
Kilometer
N

Indrefileten av jordbruksområder i Troms. Her dyrkes søte, smakfulle jordbær og gourmetpotet. Foto: Robert Nygård

i landskapet.

På Rå ligger kirkestedet som har vært det samme siden middelalderen. Nåværende kirke er fra 1886. Rett utfor kirka står det en bautastein. Sagnet sier at bautasteinen er pila Senjamannen skaut etter Kvæfjordmøya.

LANDSKAPSKARAKTER

Med sin brede brem av innmark i aktiv bruk er Kveøya blikkfanget i det innelukkede fjordlandskapet. På Borkenessiden ser vi de lange, smale teigene fra steinvorrene i fjæra til sommerfjøsene oppe i den bratte lia. De bærende elementene i landskapet er de sammenhengende jordene i sørhellingene, organiseringen av bebyggelsen på rekke på strandterrassen et stykke opp fra sjøen, og sommerfjøsene øverst oppe i overgangen mellom innmark og utmark. Steingjerder, steinvorrer og store rydningsrøyser er markerte, visuelle innslag i landskapet. Graver fra ulike deler av jernalderen finnes nede ved sjøen, i innmarka og på høydene over bygda.

NASJONAL INTERESSE

Ingen andre steder i Troms preger de sammenhengende arealene med dyrket mark landskapet så tydelig som her. Området er en svært viktig kilde til den tidligste landbrukshistorien i landsdelen og viser kontinuitet og rikdom langt tilbake i tid. Også gårdshaugene og gravene i inn- og utmark viser at landbruket har vært en av hovednæringene i flere tusen år, helt tilbake til bronsealderen. En så lang jordbrukshistorie er svært uvanlig i denne landsdelen.

Strukturene i kulturlandskapet viser også tydelig utviklinga fra sambruk til egne bruk på slutten av 1800-tallet. Delinga av gårdene var ferdig så sent som 1920.

SÅRBARHET OG RETNINGSLINJER FOR FORVALTNING

Effektivisering i landbruket med krav til store fellesfjøs, større og mer effektive jordbruksmaskiner og krav til større dyrkingsareal kan føre til endringer som truer landskapets særpreg. Gjennom tid er mange graver blitt pløyd bort og bautasteiner er forsvunnet. De mange steingjerdene og gårdsvegene mellom gårdene er et hinder når man bruker store traktorer. Deler av dette landskapet ble i 2017 med i satsingen «Utvalgte kulturlandskap i jordbruket» under navnet Skallan-Rå. Det innebærer at det for området Skallan-

Samling av sommerfjøs og steingjerder ovenfor gårdene på Strand. Foto: Troms fylkeskommune, kulturetaten. Marit Chruickshank

Rå vil være en egen forvaltningsplan og tilskudd til skjøtsel og vedlikehold.

Bygninger som har mista sin funksjon, står i fare for ikke å bli vedlikeholdt, slik som f.eks. sommerfjøsene og naustene. Økt press på boligtomter legger et press på områder som tidligere har vært brukt til jordbruk. Av erfaring viser det seg at disse områdene inneholder svært mange spor etter jernalderbosetting.

- Gårdshaugene er viktige og sårbare kulturminner som bør merkes, skiltes og sikres. Disse inneholder et svært verdifullt kildemateriale til bygdas historie, og en bør være restriktive med ytterligere inngrep i disse.

- En må sikre at den karakteristiske strukturen knyttet til gårdsbosettingen i størst mulig grad opprettholdes og at nye hus og driftsbygninger tilpasser seg dette.

- De breie jordene ned mot sjøen er bærende element i landskapet og bør i størst mulig grad beholdes som jordbruksareal.

- Steingjerdene, rydningsrøysene og steinvorrene må ivaretas/restaureres og ryddes fram. Disse er viktige elementer som støtter opp om landskapets karakter. Der de er et hinder for nye landbruksveger, bør en finne alternative løsninger slik at en beholder sammenhengen i de gamle gårdsvegene og utmarksgjerdene.

- Kulturstien ovenfor bebyggelsen må kontinuerlig oppdateres og være i god stand.

- Sommerfjøsene må få jevnlig vedlikehold. En bør stimulere til søknader til RMP, Regionalt planprogram, utvalgt kulturlandskap i jordbruket og SMIL-midler samt informere om ordningene som finnes.

- Området bør vises i kommuneplanens arealdel som hensynssone c) med særlige hensyn til landskap. Det bør utarbeides retningslinjer til hensynssonen samt generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel for å ivareta verdiene og sette rammer for arealbruken.

Besøksadresse: Dronningensgate 13, 0152 Oslo, **Postadresse:** Riksantikvaren, Direktoratet for kulturminneforvaltning, Postboks 1483 Vika, N-0116 Oslo
Telefon: (+47) 22 94 04 00, Telefaks: (+47) 22 94 04 04, e-post: postmottak@ra.no

AVTALE

SKJERVØY KOMMUNE, 41812716

og

BOREAL MARITIM AS 989957031

Har inngått følgende bindene avtale

1. **Avtalens bakgrunn**
   Boreal Maritim AS har behov for en ny liggeplass for en av sine båter, foretaket er lokalisert på Skjervøy, liggeplassen må ha tilgang på strøm.

2. **Partenes rettigheter og plikter**
   Boreal Maritim AS har fortrinnsrett til å benytte flytebrygge m/landfeste, strøm og vannpost på gnr 69 bnr 1 samt veirett fra denne og frem til kommunal veg i Industriveien til den pris som er fastsatt i denne avtale.

   Det står Skjervøy kommune fritt til å utleie av flytebryggens andre side. Leietaker av denne side vil da på lik linje med Boreal Maritim AS kunne benytte flytebrygge m/landfeste, og strøm samt veirett fra denne og frem til kommunal vei i Industriveien.

3. **Bruk av området**
   Boreal Maritim AS har fortrinnsrett til bruk av flytebryggen m/landfeste og strøm samt veg frem til industriveien. For øvrig skal flytebryggen kunne benyttes av eventuell annen næringsdrivende som vil leie andre side av denne flytebryggen samt det offentlige.

   Vedlagt denne avtale ligger situasjonsplan hvor det er markert hvor Boreal Maritim AS skal ha liggeplass.

4. **Leie**
   Det er fastsatt en årlig leie for Boreal Maritim AS på tilsammen kr 40.000,-.
   Leien fordeler seg slik:

Flytebrygge og rente på 2,5 %.	kr. 32.000,- pr. år, lån 1000000/2 = 500.000,- nedbetaling 20 år
Strømpost	kr. 4.000,- pr. år
Brøyting	kr. 4.000,- pr. år

   Leien betales én gang pr. år etter tilsendt faktura, senest 30. juni.

   Leien dekker kostnader til drift og vedlikehold av flytebryggen, strøm og snømåking av veg frem til landgangen til flytebryggen.

   Leien inkluderer ikke snømåking av selve flytebryggen.

5. **Overdragelse, framleie og pantsetting av leieretten**
   Boreal Maritim AS har ikke rett til å pantsette leieretten.

6. Leieperiode

Avtalen inngås for 10 år.
Avtalen starter 01.02.2019 og avsluttes 01.02.2029

Boreal Maritim AS har opsjon på videreføring av avtalen for 5 + 5 nye år. Benyttelse av opsjon varsles minst ett år i forveien.

Boreal Maritim AS har forkjøpsrett etter Redningsskøyten dersom Skjervøy Kommune beslutter å selge flytebryggen.

Avtalen er oppsigelig og kan sis opp gjensidig av begge parter med 6 måneders varsel.

Denne avtale er utferdiget i 2 –to- eksemplarer hvorav partene beholder ett hver.

Skjervøy,

Skjervøy kommune	Boreal Maritime AS
Ørjan Albrigtsen Ordfører	Yngvar Hansen Daglig Leder

DER KONTRASTER FORMER FOLK

NORD-TROMS

432

AVTALE

SKJERVØY KOMMUNE, 41812716

og

REDNINGSSELSKAPET 954360709

Har inngått følgende bindene avtale

1. **Avtalens bakgrunn**
   Redningsselskapet har satt økt fokus på HMS for sine ansatte på redningsskøyta og har behov for en ny plassering av redningsskøyta med dertil flytebrygge. Liggeplassen må ha tilgang på vann og strøm.

2. **Partenes rettigheter og plikter**
   Redningsselskapet har fortrinnsrett til å benytte flytebrygge m/landfeste, strøm og vannpost på gnr 69 bnr 1 samt veirett fra denne og frem til kommunal veg i Industriveien til den pris som er fastsatt i denne avtale.

   Det står Skjervøy kommune fritt til å utleie av flytebryggens andre side. Leietaker av denne side vil da på lik linje med redningsselskapet kunne benytte flytebrygge m/landfeste, vannpost og strøm samt veirett fra denne og frem til kommunal vei i Industriveien.

3. **Bruk av området**
   Redningsselskapet har fortrinnsrett til bruk av flytebryggen m/landfeste, vannpost og strøm samt veg frem til industriveien. For øvrig skal flytebryggen kunne benyttes av eventuell annen næringsdrivende som vil leie andre side av denne flytebryggen samt det offentlige.

   Vedlagt denne avtale ligger situasjonsplan hvor det er markert hvor redningsskøyta skal ha liggeplass.

4. **Leie**
   Det er fastsatt en årlig leie for redningsselskapet på tilsammen kr 44.000,-.
   Leien fordeler seg slik:

Flytebrygge	kr. 32.000,- pr. år, lån 1000000/2 = 500.000,- nedbetaling 20 år og rente på 2,5 %.
Strømpost	kr. 4.000,- pr. år
Vannpost	kr. 4.000,- pr. år
Brøyting	kr. 4.000,- pr. år

   Leien betales én gang pr. år etter tilsendt faktura, senest 30. juni.

   Leien dekker kostnader til drift og vedlikehold av flytebryggen, vannpost, strøm og snømåking av veg frem til landgangen til flytebryggen.

   Leien inkluderer ikke snømåking av selve flytebryggen.

5. Overdragelse, framleie og pantsetting av leieretten
Redningsselskapet har ikke rett til å pantsette leieretten.

6. Leieperiode
Avtalen inngås for 10 år.

Avtalen starter 01.02.2019 og avsluttes 01.02.2029.

Redningsselskapet har opsjon på videreføring av avtalen for 5 + 5 nye år. Benyttelse av opsjon varsles minst ett år i forveien.

Redningsselskapet har forkjøpsrett dersom Skjervøy Kommune beslutter å selge flytebryggen.

Avtalen er oppsigelig og kan sis opp gjensidig av begge parter med 6 måneders varsel.

Denne avtale er utferdiget i 2 –to- eksemplarer hvorav partene beholder ett hver.

Skjervøy,

Skjervøy kommune	Redningsselskapet
Ørjan Albrigtsen Ordfører	Rikke Lind Generalsekretær

DER KONTRASTER FORMER FOLK

NORD-TROMS

435